Birutė ŽEMAITYTĖ

Palydėsiu į tėvo namus

BIRUTĖ ŽEMAITYTĖ

PALYDĖSIU Į TĖVO NAMUS

GYDYTOJOS REANIMATOLOGĖS
DIENORAŠTIS

DON BOSKO Saleziečių leidykla
Alytus. 1994

UDK 888.2
Že 52

Klaipėdos I. Simonaitytės
VIEŠOJI BIBLIOTEKA
B 209764

ISBN 9986-463-16-5

© Birutė Žemaitytė, 1994

Skiriu savo šventųjų Tėvelių atminimui

AUTORĖS ŽODIS

Mielieji Skaitytojai! Tai ne specialiai rašyta knyga, bet ištraukos iš dienoraščio, kurį rašau nuo 1964 metų. Dienoraštis – išpažintis sau. Kodėl dalelę panorau išleisti į viešumą? Šiam žingsniui paragino kiti žmonės, mano draugai.

Panorau pasidalyti mintimis apie didžiuosius slėpinius – Gyvenimą ir Mirtį. Mūsų protėviams Mirtis buvo virsmas, jie į ją žiūrėjo su sakraline pagarba, o dabar, susilpnėjus dvasios jėgai, atsirado didžiulė baimė – mirties baimė. Norėčiau, kad šioje knygoje užfiksuoti žmonių išgyvenimai skatintų mus ieškoti ne sensacijų, bet stengtis suvokti savo būtį. Kodėl aš gyvenu? Kas manęs laukia anapusinėje tikrovėje?

Kadangi pateikiu tik dienoraščio ištraukas, gali susidaryti įspūdis, kad mano gyvenimas labai skaudus. Taip nėra! Aš patiriu ne vien skausmo, bet ir labai daug džiaugsmo. Tiesiog norėčiau būti su Jumis, ypač su tais, kurie kenčiate, kuriems jau parašytas gyvenimo nuosprendis, kuriuos vargina mirties baimė, slegia nuodėmių – klaidų našta. Norėčiau prie kiekvieno iš Jūsų prieiti ir būti kartu, kartu kentėti skaudžiąją dalią, stiprinti Jus amžinojo Dievo Meile, nes Jis myli per mus ir mumyse.

Leisdama šią knygą jaučiau ne vieno žmogaus paramą.

Nuoširdžiai dėkoju Alytaus Šv. Jono Bosko Saleziečių leidyklos direktoriui kun. Pranui Gavėnui, nenuilstamam, rūpestingam leidyklos darbuotojui Alfonsui Vitkauskui, seseriai Loretai – Teresei Paulavičiūtei, redaktorei Liudai Sidarienei

Už materialinę pagalbą nuoširdų padėkos žodį tariu Monikai Bumbulienei (Kanada – Torontas) ir Toronto parapijos religinei bendruomenei.

BŪK JA!

Perskaičius gydytojos reanimatologės Birutės Žemaitytės dienoraštį "Palydėsiu į Tėvo Namus"

Važiuojant plentu iš Šeštokų į Simną, kai jau ima boluoti neaukšti, smailūs masyvios it tvirtovė Simno bažnyčios bokštai, leidžiantis nuo paskutinės kalvelės kairėje kelio pusėje atsiveria didelis pilkas ežeras. Tai Giluitis. Ne visuomet jis pilkas: tik kai vėjas šiaušia, kai dienos apniukusios. O kai pavasariu sužaliuoja aplinkinės kalvos, lygumos bei pakrantės, ežero veidrodyje saulutė atspindi visą tą žemės jaunystę, – ir Giluitis atjaunėja, tampa žalias.

Dešinėje kelio pusėje tiesiasi Šeštokų – Alytaus geležinkelio pylimas. Dabar ant to pylimo jau nutiesti bėgiai ir rieda traukiniai, o autorės jaunystės laikais – pokario metais buvo tik žole apžėlęs pylimas (bėgius buvo išardę besitraukiantys vokiečiai). Už to pylimo įsikūrusiame Gražulių kaime ir glaudėsi nedidutė Marijos ir Vladislovo Žemaičių sodybėlė su dideliu sodu ir daugybe avilių. Nedidučiame, tik dviejų kambarėlių namelyje gyveno didelė šeimyna: kas keleri metai kaip žirniukai biro vaikučiai. Biro tiek, kiek Dievas davė: visas aštuonetas. Septyni užaugo, o vienas anksti atgulė į žemelę.

1943 m. rugpjūčio 10 d. toje trobelėje pasaulį išvydo šeštasis iš eilės vaikas – mergytė. Davė jai Birutės vardą. Po jos dar atskrido Irutė (Vidutė) ir pagrandukas Stasiukas.

Tėvai vaikus auklėjo griežta krikščioniško tikėjimo dvasia: tėvas gal net daugiau pagal Senąjį, negu Naująjį Testamentą – didžiulėje Dievo pagarboje ir net baimėje. Motina buvo kitokia. Tyli, mažakalbė, ji vaikus mokė Dievą ir žmogų mylėti ne tiek žodžiu, kiek savo kasdieniu pasiaukojimu, darbu ir kantrumu viskam: pilkai buities kasdienai, vaikų išdaigoms ir nuolankumu vyrui.

Kiekvieną sekmadienį ir šventadienį, o gegužės ir spalio mėnesiais neretai ir šiokiadieniais Simno bažnyčioje būdavo visa Žemaičių šeimynėlė. Vakarais jie visi suklupdavo bendrai šeimos maldai. Šitaip vaikų širdyse formavosi meilė Dievui ir žmogui.

O vargo toje mažoje trobelėje buvo su kaupu. Motina triūsė namuose ir apie vaikus, o tėvas staliaudavo: daugiausia

statydavo žmonėms namus. Iš tokio darbo tuomet nelengva buvo išlaikyti ir išmaitinti gausią šeimą: neretai daug ko trūkdavo, net ir duonelės nebuvo iki soties.

Tad nenuostabu, kad Birutė, nors ir gerai baigusi Simno mokyklos keturias klases, nutarė mokslus mesti ir mokytis siuvėjos amato. Ne, ne profesinėje technikos mokykloje – tada tokių nebuvo, o pas vietines siuvėjas: kad pati užsidirbtų duonytę ir tėveliams bei sesutėms, broliukams padėtų.

Nelemta buvo tapti siuvėja... Gerų žmonių padedama, septyniolikmetė atsidūrė Kaune ir ėmė dirbti ligoninėje sanitare. Tų pačių žmonių paraginta, tęsė mokslą vakarinėje vidurinėje mokykloje. Baigusi aštuonias klases, įstojo į medicinos seserų mokyklą, kurią (taip pat derindama mokslą su darbu ligoninėse) baigė su pagyrimu. Išsipildė jos pasiryžimas, duotas sau 1965 m. sergant septiniu endokarditu ir atsidūrus arti mirties: jei pasveiksianti, tapsianti medicinos sesele, kad galėtų dalyti savo meilę kenčiantiesiems.

Patekusi į Kauną, ji nenuėjo, kaip atsitinka daugeliui į laisvę ištrūkusių vaikelių, šunkeliais: jos kasdienos kelelis dažniausiai prasidėdavo ir baigdavosi vienoje ar kitoje Kauno bažnyčioje. Dažnai ji, smulkutė pilka mergytė, klūpodavo Katedroje prie Pažaislio Švč. Mergelės altoriaus. Dar jaunutė savo gyvenimą pašventė Dievui. Tai buvo tais tamsiaisiais komunizmo ir ateizmo siautėjimo metais. Ko ji ten ieškojo? Gal oazės, kur galėtų gausiai pasisemti Dievo meilės ir išmokti dosniai dalytis ja su kitais?.. Tikriausiai. Perskaitę šį dienoraštį, matome, kiek meilės tilpo jos mažutėje širdelėje ir kaip jos reikėjo jai pačiai: ne meilės aistros, ne turtų gausos – tik mylinčio dėkingo žvilgsnio, kad per ją žmogus patyrė Dievo meilę.

Bet dar grįžkime prie jos gyvenimo kelio. Kaip netapo siuvėja, taip neužsibuvo ir medicinos sesele. Su pagyrimu baigusi medicinos mokyklą, turėjo atvirą kelią į aukštąjį mokslą. 1971 m. įstojo į Kauno medicinos institutą, kurį 1977 m. sėkmingai baigė.

Pasirinkti reanimacijos sritį padėjo atsitiktinumas (o kaip dažnai per juos pasireiškia Dievo valia!) : mirtinai susirgo jos dvasios tėvas, buvęs ilgametis Kauno, Vilkaviškio ir Kaišiadorių vyskupijų valdytojas, šviesios atminties kanauninkas Juozapas Stankevičius. Birutė prie jo budėjo reanimacijos palatoje. Ligonių dejonės ir jos slaugomojo dvasios tėvo tyli, kantri

kančia sužadino jos apsisprendimą: baigus institutą dirbti tik reanimacijoje.

Baigusi institutą, vienų metų internatūros stažuotę atliko Alytaus ligoninėje. Čia ir pasiliko (turbūt visam gyvenimui...). Metus padirbusi greitojoje medicinos pagalboje bei antraeilininke reanimacijoje, nuo 1980 m. perėjo dirbti tik savo išsvajotoje srityje – reanimacijoje ir anesteziologijoje. Čia, jos supratimu, gydytojui reikia daugiausia aukos, nes čia nėra lengvų ligonių, čia dieną naktį tvyro kančia, čia daugeliui baigiasi žemiškasis kelias ir... prasideda pomirtinis. Nežinau, ar, pasirinkdama šį darbą, ji norėjo tik padėti kenčiantiems, ar jau ir tada galvojo, kad ten bus platus darbo laukas kovai ne tik dėl jų žemiškosios, bet ir dėl amžinosios gyvybės. Nežinau... Bet jeigu ir nesuvokė, tai intuityviai nujautė – ten veda ją Dievas! Tik Dievas! Nes tokiai trapiai mergaitei, sergančiai širdies reumatu ir pačiai vos likusiai gyvai, pasirinkimas tokio kovos lauko, atrodo, viršija jėgas. Bet, matyt, tas, kuris veda, duoda ir jėgų.

Ten dirba iki šių dienų.

Bet kur dar kiti darbo barai! Nuo 1979 iki 1990 metų per savo atostogas ji važiuodavo misijų į Rusiją! Daugelis Volgogrado srities Petrovskij Valo, Kotovo, Novaja Nikolajevkos gyvenviečių, Franko kaimo tenykščių katalikų (daugiausia vokiečių) jos paruošti Krikšto, Atgailos, Santuokos ir Švenčiausiajam Sakramentui.

Prasidėjus tautiniam ir politiniam atgimimui bei laisvėjant Lietuvos Katalikų Bažnyčiai, atsivėrė nauji evangelizacijos darbai vietoje. Šiems darbams ji buvo ne tik dvasiškai, bet ir teoriškai pasirengusi, nes dar okupacijos sąlygomis 1981 – 1989 m. neakivaizdžiai studijavo aukštąjį teologijos mokslą. Todėl iš karto galėjo įsijungti į katechetinį, karitatyvinį ir evangelizacinį darbą: ji ir mokytoja, ir Alytaus "Caritas" vadovė, ir griežtojo režimo kolonijoje Evangelijos bei meilės skleidėja. Ir vėl ji savo noru ten, kur sunkiausia: kur visuomenei (ir Dievui) nusikaltę žmonės, kur tvyro pykčio, pagiežos, žiaurumo ir baimės atmosfera, kur dažnai užmirštama, kad ir nusikaltėliai – žmonės. Ji pas juos ateina su evangelija ne tik rankose, lūpose, bet ir širdyje. Išgirdę, kad ir jie – Dievo vaikai ir mylimi kaip ir visi žmonės, ir iš jos elgesio, rūpinimosi jais pajutę, kad tikrai yra taip, nes ir ji

juos myli, jie linksta į Dievą (o kartais ir į ją) it žiedai į saulę. O ji su mylinčia širdim jiems rodo "Aukštyn!" – į Ten, iš kur ir ji semiasi jėgų bei meilės.

Ir visa tai ji atlieka neatsitraukdama nuo pagrindinio darbo reanimacijoje, nuo sunkiausių ligonių. "Rodos, švelni moteriškė, bet vyriška savo tikėjimu", – sakė apie savo motiną šv.Augustinas. Šis apibūdinimas tinka ir trapiai mergaitei nuo pilkojo Giluičio krantų. Savęs atsižadėjimą ir tvirtą savo tikslo nusistatymą ji paveldėjo iš tėvų, iš prigimties, kurią išpureno, apsėjo Dievo meilė ir malonė. Tai ji suteikė tai švelniai būtybei nepalenkiamą dvasios tvirtumą, sujungė jos valią su meile. Ji spinduliuodama meile eina pas tuos, kurie yra labiausiai atstumti, nelaimingiausi, labiausiai kenčiantys. Dalydama jiems save, dažnai ji patiria ir jų meilę. Tai jau atpildas žemėje. Bet ne dėl jo ji myli. Nugalėdama žmogišką pasišlykštėjimą, ji su pasiaukojimu iš mirties gelbsti ir vėmalais ją taškantį alkoholiką, ir daug negimusių savo kūdikių nužudžiusią ar gimusius po pasaulį išbarsčiusią degradavusią motiną, nes... visi ir jie – Dievo vaikai. Ją taip mokė Bažnyčia, o ypač vienas jos tarnas – amžinos atminties kunigas Juozas Zdebskis. Juk ir už juos Kristus mirė ant kryžiaus! Kaip ji gali jų nemylėti, jei jis šitaip mylėjo?! Ir, dalydama savo silpnas jėgas nemigo naktimis ir dienos triūsu, ji taip pat iš lėto miršta už juos. Tokios meilės ją išmokė Tas, kuris pirmasis mirė už ją ir juos.

Dirbdama reanimacijoje anais juodojo ateizmo metais, ji, rizikuodama, kad gali būti atleista iš darbo, nevengdavo prieiti prie baigiančiojo žemės kelionę ir paraginti visą savo tolesnį likimą sudėti į Dievo rankas: pakviesti kunigą, atlikti išpažintį, priimti Dievą. Ir ne tik tikinčiam: juolab tam, kuris (jautė ar žinojo) seniai užmiršo Dievą ir savo sielos reikalus. Kiek, oi, kiek tokių išgelbėtų sielų šiandien ją gaubia iš amžinybės savo meile ir dėkingumu! O kiek jos pakrikštytų kūdikių, kuriuos tik ji tegalėjo suskubti įvesti į Dievo Bažnyčią, nes jų gyvenimėlis buvo per trumpas, kad kiti tuo galėtų pasirūpinti! Kiek tokių, kuriems su Dievu grįžo ir tikėjimas gyvenimu, viltis! Kiek tokių, kuriuos Švenčiausiajame Sakramente esančiu Dievu tegalėjo suskubti apdovanoti ji! (Turėjo ir turi teisę įteikti Švenčiausiąjį Sakramentą.)

Visa tai sužinosime iš šito jos dienoraščio. Skaitykime ir

mokykimės meilės! Čia pamatysime, kaip ne lūpomis, o darbais skelbiamas ir vykdomas svarbiausias – Dievo ir žmogaus meilės – įsakymas.

It meilės viršūnė – o ji į ją visą laiką kopė – buvo mirtinai sergančios mamytės slauga. Kiek švelnumo, kiek gyvo tikėjimo, meilės ir begalinio pasiaukojimo parodyta slaugant baisiau nei Jobas žaizdomis nuėjusią mamytę! Tą tyliąją, kantriąją, kuri tikėjimo ir meilės savo vaikus mokė ne žodžiais, o darbais. 1993 m. Dievas pasišaukė mamytę, o po poros savaičių – ir beveik visai nesirgusį tėvelį. Sako, taip būna gulbių gyvenime: vienai žuvus, ir kita negyvena. Gal tėvelių gyvenimas ir buvo ta net vaikams ne visuomet suvokiama gulbės giesmė: juk tėtis yra prasitaręs, kad jis alksta meilės. Ne dėl to, kad žmona jo būtų nemylėjusi, turbūt dėl to, kad be galo troško mylėti ir būti mylimas. Tikriausiai čia ir Birutės begalinės meilės pradžia: meilės žmogui per Dievą, Dievui – per žmogų. Atgulė jie abu Simno kapinėse ant ežero kranto, tik ne Giluičio, o gretimo – Simno ežero.

Skaitydami šį gydytojos reanimatologės dienoraštį, išeisime Meilės mokyklą. Suvoksime, kad ne imant, o atiduodant save kitiems suteikiama ir patiriama meilė. Išmoksime mylėti žmogų ir patirti laimę dalijant save. Nuo kančios niekur nepabėgsi: ji mūsų gyvenimo palydovė. Jei bodėsiesi ja, tapsi pagiežingas ir piktas. O kas gi tokį mylės?.. Belieka kančią priimti su... meile. Kam? Dievui! Tik Jam, kuris įprasmina visas mūsų dienas: džiaugsmo ar kančios. Bet tai prieinama tik tikintiesiems.

Laimingi sulaukę šio džiaugsmo bent žemiškojo kelio pabaigoje, bet kur kas laimingesni jį nešęsi per visą gyvenimą savo širdyse: jiems lengviau kentėti, jie moka labiau mylėti ir kitus ta meile apdovanoti. Pabūkime šioje meilės mokykloje.

Perskaitę šį dienoraštį, paklauskime save: ar aš moku taip mylėti žmogų? Jei ne, – žinokime: trūksta atramos gyvajame Dieve. Jis net skurdžiausioje sieloje, net dvasios dykumoje gali pražydinti gėlę. Gal ne puokštę, ne visą gėlyną, kaip šio dienoraščio autorė. Bet koks grožis – vieniša gėlelė dykumoje! Būk ja! Gali ja būti...

Algimantas Žilinskas

1993. 10. 25

TESTAMENTAS

Šį Testamentą 1973 m. man parašė kun. Aleksandras Papučka, mano sielos vadovas, dirbdamas Biržų raj. Kupreliškyje.

Prieš karą Vilniuje gyveno labai neturtinga našlė Ona Rylienė. Vos ne vos pragyvendavo, skalbdama žmonėms drabužius, nes, be savęs, dar turėjo išlaikyti penkis mažus vaikelius.

Sunkiai susirgusi, paprašė kaimynę, kad pakviestų notarą, nes norinti parašyti vaikams testamentą. Kaimynė atkalbinėjo, kad neverta kviesti, nes ji nieko neturinti. Vienintelis turtas: ant sienos kryžius ir pora paklodžių. Bet, Rylienei būtinai reikalaujant, notaras buvo pakviestas. Motina sukvietė penkis vaikelius prie savo lovos, ir paprašė, kad notaras rašytų:

"Mieli vaikeliai, štai aš netrukus mirsiu. Jokio brangaus turto neturiu, jūs liksite našlaičiai, bet skiriu ir palieku, ką aš brangiausio turėjau gyvenime. Žiūrėkit į kryžių! Aš jums visiems skiriu ir palieku penkias mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus žaizdas. Dviem vyresniesiems vaikeliams skiriu Viešpaties Jėzaus rankų žaizdas. Jūs savo rankomis turėsite uždirbti duonos kąsnelį ne tik sau, bet ir mažiesiems broliukams. Jūsų rankos tegu uždirba jums ir jiems dangų.

Dviem jaunesniesiems vaikeliams skiriu ir palieku mūsųViešpaties Jėzaus Kristaus kojų žaizdas. Jūs turėsite bėgioti, kur lieps tie, kuriems tarnausite. Gal ne kartą nuo vargo sutins jums kojos, bet atminkite, kaip kentėjo Jėzus pervertom kojom, ir jums gyvenimo našta palengvės. Jūsų kojos teuždirba jums dangų.

Pačiam jauniausiam skiriu ir palieku Švč. Jėzaus Širdies žaizdą. Tu jaunutis, nekaltas, labiausiai Jėzaus esi mylimas. Kai teks kentėti jaunam našlaitėliui gyvenimo kovose, atmink, kad tau suteiks ištvermės Jo Švenčiausios Širdies perverta žaizda. Tu joje ieškok ramybės ir paguodos".

Palaiminusi vaikelius, našlė numirė.

Tuojau pasklido gandas apie tą nuostabųjį testamentą. Atsirado žmonių, kurie paėmė vaikelius našlaitėlius, juos išmokė, ir jie tapo gerais žmonėmis. Jauniausiasis įstojo į Jėzuitų ordiną, vėliau tapo garsiu misionieriumi, visur

skelbdamas atvertos Jėzaus Širdies meilę.

Vaikeli mielas, Jėzaus ir Marijos Žiedeli, ir aš tau šiandien rašau šiuos žodžius, tai tebūnie lyg Testamentas.

Ir tau, mylinčiai, taip pasiaukojančiai Jėzui, jausdamas neilgą savo gyvenimą, skiriu ir palieku kentėjusio ir prisikėlusio Viešpaties Jėzaus penkias žaizdas.

Mokaisi, aukojiesi, kad galėtumei kenčiantiems padėti. *Tau skiriu mūsų Viešpaties Jėzaus rankų žaizdas.* Tu savo rankelėmis gelbėsi žmones, gydysi, duosi vaistus, glamonėsi sergantį, kaip Jėzų kenčiantį. Tavo rankos tegul lengvins sopulius. Tu glostysi vaikelius, senelius – visus, kurie tavosios pagalbos prašys. Ir tavo rankos suteiks jiems ramybę.

Tau skiriu ir palieku Viešpaties Jėzaus kojų žaizdas. Tu juk turėsi nedelsdama bėgti, išgirdusi kenčiančio dejonę. Gal labai bus nuvargintos kojelės nuo budėjimo prie ligonių, bet tu žinai, kad, eidama pas ligonį, eini kaip pas Jėzų ant Golgotos, ir tavo kojos neš kenčiantiems palaimą.

Tau skiriu ir palieku Švč. Jėzaus Širdies žaizdą. Tu turi be galo jautrią širdį, pilną meilės Jėzui ir Jo Motinėlei. Matysi kenčiančius, ir tavo širdelė kentės; kentės, kai matysi nesitaisančius nusidėjėlius. Ne kartą gal širdį užlies baisi kančia ir skausmas, kai besidarbuodama nesulauksi žemiškos paguodos. Gal neužmigdama naktimis jausi alkaną, sielų nepasiekiamą troškulį... Ir kiek kartų gal bus nusiminus širdis, kad kokia dulkelė užkris ant tavo jautriosios sielos.

Nešk savo gerąją, kupiną meilės širdį liūdintiems ir kenčiantiems. Gal ne kartą išsprūs atodūsis: "Kodėl, Dievuliau, taip sunku?" Arba su Maironiu sakysi: "Pati sau meilės – laimės nepažinus, kitiems išganymą nešu". O tas ir bus svarbiausia. Nes kitiems išganymą nešdama ir lengvindama kentėjimus nepajusi, kad *tapai visų laimingiausia.*

Taigi, Vaidilute! Tu pagal mano Testamentą tampi laimės nešėja kitiems ir pati labai laiminga. Tau to trokštu iš visos širdies. Pažinęs tavo jautrią Dievui ir artimui širdį, šios vasaros sapne matau tave su aureole, bėgančią prieš gyvenimo kalnelį, žiūrinčią pro Dieviškus atvertos Jėzaus Širdies Vartus, su šypsena lūpose, su kaitria sielos ugnele, nešančią žmonijai garbingą kentėjusio ir prisikėlusio Jėzaus Žaizdų palaimą. Ir tos žaizdos bus tau virtusios Amžinojo gyvenimo džiaugsmu.

Laiminu tave Kryžiumi!

Tavo sielos vadovas

INTERNATŪROS LAIKOTARPIS
1977 metai

Rugpjūčio 24 d.

Pagaliau pasiekta tai, ko taip labai siekta ir trokšta per vargą ir kančią. Aš gydytoja!

Kokia šiuo metu mano būsena? Pradėjusi dirbti, iš karto pajutau kažkokią monotoniją, gal ir nusivylimą, kad taip maža galiu padaryti gero. Dabar tas slogutis praėjo. Tiesa, daug laiko atima "popierinis darbas": rašom, rašom, ir galo nėra...

Myliu kenčiančius žmones, juos visus, kaip motina kūdikį, norėčiau pakelti į Saulę – Gyvenimą. Maža to: norėčiau, kad jie suprastų Kančios paslaptį.

Vargšai žmonės! Kaip jie trokšta gyventi be kančios! O taip norėčiau, kad jie suvoktų, jog kančia yra gyvenimo Pedagogė. Bet kaip maža kančios mokykloje pavyzdingų mokinių!

Senelio akyse išskaitau: "Gydytoja, išgydyk mane! Dar taip noriu gyventi..."

Ką atsakyti? Kaip padėti, jei galimybės be galo ribotos?

O, kad jie suprastų Kančios paslaptį!

Dieve, leisk jų Golgotoje būti gerumo, paguodos ir stiprybės Angelu. Gydyk juos per mane – juk Tu, gyvendamas žemėje, pagydei daugybę ligonių...

Rugpjūčio 26 d.

Viešpatie, kaip serga ligonių sielos! Šiais sumaišties laikais daugelio kūno ligų priežastis yra sielos kančia. Prieini prie ligonio ir jauti: kūnas tarnauja aistrai, siela rauda kūno kalėjime... Kuo jam padėti?

Mano Dieve, leisk visa būtybe reikšti tyrumą, meilę. Leisk jiems per mane pajusti Tavo gydantį veikimą, gailestingumą išsivaduojant iš aistrų vergijos. Dieve, ir to maža: leisk man pačiai būti Tavo malone, gydančia sielos ir kūno ligas.

Ko reikia, kad šis prašymas taptų realybe? Esminės vienovės su Tavimi. Tapti Kristumi.

Ar tam gali kliudyti mano silpnybės? Ne, nes pagrindas – Tavo Visagalybė. Gyvenk, gerasis Dieve, manyje kaip Ostijoje, gyvenk manyje, kaip Tu gyveni savyje, tada žmonėms galėsiu

padaryti daug gero. Parodyk, kad esi Dievas: iš nieko, kuriuo esu, padaryk viską, kuriuo tu esi! Tu kalbėjai: "Aš esu, kurs esu". Būk tad savimi per mane!

Rugpjūčio 29 d.

Pas Dievą išėjo vienas mano ligonis. Nemačiau jo mirštančio, nes buvo iškeltas į mažesnę palatą. Iš vakaro susitvarkė sielos reikalus, o rytą – jau Amžinybėje.

Laimingo kelio, pavargęs seneli! Nuvargai kelionėje, daug kentėjai, dabar pailsėk Tėvo namuose. Šį vakarą už tave paaukojau šv. Mišias, Komuniją, prašiau gerąjį Dievą, kad būtų tau gailestingas. Ilsėkis ramybėje, laukdamas kūno iš numirusių prisikėlimo, o kartu ir šios mažutės gydytojos, kuri stengėsi visokeriopai paruošti tave Amžinybei.

Rugsėjo 21 d.

Po narkozės nubudusį ligonį paėmiau už rankos ir šypsodama paklausiau:

– Kaip jaučiatės? Jums puikiai atgaivintas širdies ritmas.

Jis atsakė:

– Kaip aš nesijausiu gerai, jei matau besišypsančius veidus?! – ir vėl trumpam užmigo, veikiamas migdomųjų.

Tai trumpas kasdienybės fragmentas. Jis daug pasako. Žmonės ilgisi švelnumo, gerumo, nuoširdžios šypsenos. O šie, laikai – grubumo, šaltumo, susvetimėjimo laikai. Kodėl? Užgeso širdyje saulė – Meilė. Kai sąžinė gryna, kai Dievas širdyje, tada veidas šypsosi ir spindi meile spontaniškai, be specialių pastangų.

Gerasis Dieve, kaip jaučiasi Tavo kūdikis šiame pašaukime?

Jis – laimingas. Laimingas, galėdamas bent dalele palengvinti brolių kančias, galėdamas jiems nušvisti pavasario šypsniu. Bet būna valandų, kai jis jaučiasi vienišas vienišas... Ar jis labai kenčia šioje vienatvėje? Ne! Jis ją priima kaip Dievo dovaną ir eina pirmyn pas tuos, kurie dar vienišesni, klajojantys skausmo nemunuose.

Spalio 6 d.

Sielos kančia kartais būna tokia didelė ir gūdi, kad, atrodo, tūkstančius kartų lengviau būtų kentėti kūno kančias ir pasitikti mirtį... Tuomet imi pavydėti mirusiems, kurių

nekankina ilgesys, vienatvė, tamsybės... Tiesi rankas į dangų, o jis tyli... Žvalgaisi po žemę – nėra atsako... Širdis verkia, blaškosi ir kenčia. Ašaros rieda, iš gilumos širdies veržiasi aimana: "Kodėl, Dievuli, taip sunku?!"

Kodėl gyvenime tiek neatsakytų klausimų?

Viešpatie, sustiprink silpnas jėgas. Palaimink savo kūdikį. Ačiū už kančią, už širdies nerimą, už Tavo tėvišką gerumą ir beribę Meilę. Myliu Tave.

Myliu savo brolius... Nepasmerk širdies, kuri blaškosi kančioje, ilgesyje ir vienatvėje.

Spalio 10 d.

Palatoje guli 59-erių metų vyras. Negailestinga liga baigia iščiulpti paskutinius gyvybės syvus. Jo gęstančios akys klausia: "Ar aš pasveiksiu?" Mintyse tau atsakau: "Kur tu, broli, bepasveiksi, jei vėžio metastazės išsisėjusios po visą organizmą, Hb tik 5,6%... Tau jau skamba mirties varpai, o tu taip trokšti gyventi. Tau gaila žmonos, dar nedidelių dviejų vaikelių... Man gaila jūsų visų..." Kokia bejėgė medicina! Tu viltingai žiūri man į akis, o aš negaliu tavęs paguosti: "Viskas bus gerai, mano vargdienėli".

Bet aš galiu tave atgaivinti dieviška Šviesa. Ateikit visi, vargdienėliai. Ateikit!... O ne! Aš pati pas jus ateinu. Ateinu pas jus atvira širdimi. "Einu, o Viešpatie, vykdyti Tavo valios". Tu juk pasakei: "Mylėkite vieni kitus taip, kaip aš jus mylėjau".

Mylėti, mylėti ir pačiai sudegti kaip aukai. Argi tai nėra Meilės įstatymo vykdymas?

Palata Nr. 14 – Alytus. Palata Nr. 8 – Vilnius. Jam tik 32-eji. Sunki reumato liga sugadino širdies vožtuvus. Vyras iš pažiūros kaip ąžuolas, o jėgos kaip silpno kūdikio. Nuo mažiausių judesių dūsta, trečiojo laipsnio dekompensacija, ryški periferinė cianozė, sutrikęs širdies ritmas...

Visa savo esybe trokštu jam padėti. Jis žvelgia į mane tarsi į išgelbėjimą. O padėti jam gali tik širdies operacija.

Lydėjau jį į Vilniaus kardiochirurgijos skyrių. Su kokia viltimi jis žvelgė į operacinės duris ir kalbėjo: "O, kad greičiau jos man atsivertų..." Dar taip neseniai jis visai netroško gyventi. Mums, kaip gydytojui ir ligoniui, bendraujant jam nubudo tvirta viltis.

Šakelė, atkritusi nuo medžio, džiūsta ir miršta; lygiai taip

ir nemylimas žmogus yra pasmerktas vienišumui ir mirčiai. Tegul tik atsiras toks, kuriuo jis patikės, kuris pažadins jo sielą, bemat jis prisijungs prie jo, o per jį – prie visos žmonijos. Atgaus gyvenimą. Visi, kurie pasmerkti sustingimui, buvo neužtektinai mylimi... Mylėti savo brolį – tai paslaptingu būdu stipriai šaukti jį, žadinti, rodyti jam pačiam, duoti jį pasauliui, duodant jam gyvenimą.

Taip, šiuo konkrečiu atveju nuoširdžiomis pastangomis pavyko įžiebti jam vilties žiburėlį, kuris jį gailingai pašaukė į Gyvenimą. Jis vėl troško gyventi... Jis laukė operacijos, ilgėjosi tos dienos, kai pakeis širdies vožtuvus. Deja...

Spalio 13 d.

Krinta lapai, ūžauja vėjai.
Skamba, oi skamba mirties varpai...
Aukas vilioja į savo glėbį
Šalti kauburėliai – kapai...

Operacijos išvakarėse, spalio 12 dieną, jis mirė dėl atsiradusios plaučių edemos... Nutrūko gyvybės siūlas žmogaus, sulaukusio vos 32-ejus metus!

Kaip viskas žemėje nepastovu, laikina, kiek daug joje skausmo! Kokia dramatiška gyvenimo gūduma! Stengiesi išlaikyti silpnutį gyvybės siūlelį, nori, kaip motina kūdikį, išgelbėti gyvybę, o ledinis mirties pūstelėjimas sužlugdo visas pastangas. Lieka gūdi nyki kančia...

Kokia beviltiška, atrodo, gydytojo dalia! Tu neši ligonio gyvybę į Saulę, o ją uždengia juoda Mirties skraistė. Tu miršti drauge su ligoniu, bet pareiga prikelia. Turi keltis ir vėl, alpdama sielos kančioj, šypsotis ir nešti paguodą kitiems.

Kokia skaudi žaizda paliko sieloje!... Bet skaudžiausia būna, kai suvoki, kad žmogaus gyvenimas buvo tuščiai praleistas. Tada sieloje lieka viena gyva žaizda. Kad žmonėms būtų lengviau, kad mirties skausmą jie pajėgtų įveikti, žmogus kantriai turi pakelti visus sunkumus, gyventi taip, kad mirtis būtų rami ir graži.

Dieve, mano širdis verkia daugiau nei akys... Bet juk ir Tu verkei prie Lozoriaus kapo... Aukoju Tau savo ašaras, riedančias veidu, aukoju širdies skausmą, jungiuosi su Tavo kančia už visą visą nelaimingą mūsų pasaulį.

Spalio 14 d.

Atėjusi į darbą, sužinojau skaudžią žinią: vieno mano ligonio aštuonerių metų dukrelę suvažinėjo motociklas. Mergytė lavoninėje...

Suskamba telefonas, namiškiai prašo pranešti tėvui šią liūdną žinią. Budintis gydytojas palieka man atlikti šią pareigą. Suspausta širdimi įeinu į palatą. Sugirdau ligoniui vaistus ir pasikviečiu į gydytojų kambarį. Einame abu koridoriumi. Širdis smarkiai plaka. Mintyse meldžiu jam jėgų. Kabinete paklausiu:

– Ar šiąnakt nieko blogo nenujautė jūsų širdis?

– Ne, nieko,– bet siaubo pilnomis akimis pažvelgė į mane ir į giminaitę.

– Astutės nebėra tarp gyvųjų ...

Skaudi aimana išsiveržia iš tėvo krūtinės. Susiima galvą rankomis ir gūdžiai pravirksta: "Jėzau, nebeturiu Astutės!.."

Stovėjau šalia ir tyliai glosčiau kenčiančiojo galvą... Dideliame skausme žmogaus jokiais žodžiais nepaguosi... Ir kitų palatos ligonių širdis akmeniu prislėgė vargšo tėvo nelaimė.

* * *

Ak, žeme, žeme! Kiek daug čia aidi aimanų, kiek skausmo, kančios!...Kaip palengvinti, kuo padėti žmonėms? Širdis verkia kartu, bet pašalinti skausmo iš jų gyvenimo neįmanoma. Gali šiek tiek sušvelninti, bet iškentėti kiekvienas savąją dalią turi pats.

Ateinu, ateinu aš pas jus, vargdienėliai, nušluostyti jūsų ašarotų akių, nuskaidrinti žvilgsnio, paguosti širdies. Didysis Dieve, mylėk juos per mane ir manyje. Argi Tau jų negaila?!

Taip, Tu juos myli ir iš Meilės miršti... Leisk ir man drauge su jais mirti ir vėl gyventi. Tegul gyvenimas būna nuolatinis merdėjimas meilėje ir aukoje, tuomet tapsiu panaši į Tave nukryžiuotą – į Tave, atidavusį mums paskutinį Kraujo lašą, paskutinį atodūsį, Meilės šauksmą...

Spalio 17 d.

Pradėjau dirbti ligonių priėmimo kambaryje. Čia verda darbas.

Atvežė 20 metų merginą – nuodijosi. Nuodijosi tokioje

jaunystėje! Kodėl? Kol kas nežinom, bet viena aišku: neteko dvasinės pusiausvyros, nusivylimo būsenoje...

Medicinos pagalba suteikta ir toliau bus tęsiama. Bet juk reikia nusileisti į jos sielos gelmes ir išvaduoti ją iš kaustančių grandinių.

Vargšas vaikeli! Tu tikrai nesupranti, kam gyveni žemėje, todėl bandei nutraukti gyvybės siūlą. Bet nutraukti jo neturi teisės! Gyvenk! Žydėk! Tavo jaunų rankų ir širdies laukia žmonės. Gyvenk ir neišeik per anksti, nes rasi uždarytus vartus...

Dieve, atleisk jai, nes "ji nežinojo, ką daro".

Spalio 19 d.

Trečia diena dirbu ligonių priėmimo kambaryje. Čia apsilanko daug ligonių. Tarp jų buvo viena moteris, apimta hipertoninės krizės. Renkant anamnezę, paaiškėjo, kad grėsmingas kraujospūdžio padidėjimas – šeimyninio konflikto padarinys: ją žodžiais labai įžeidė tikras brolis. Kokios skaudžios žodžių žaizdos!

Ak, žmonės! Kodėl mes tokie žiaurūs?! Kodėl leidžiam žodžius kaip užnuodytas strėles tiesiai į širdį? Kodėl mes vieni kitus taip skaudžiai kankinam? Todėl, kad širdyje gęsta Dievo ir artimo meilė.

Kas nušluostys gailias ašaras, kas užgydys širdies žaizdas, atvertas neapgalvotais šiurkščiais žodžiais?!

Spalio 27 d.

Reanimacijos skyriuje mirė jaunas vyras. Prieš metus buvo gydytas kaip alkoholikas. Deja! Pastaruoju metu vėl be saiko gėrė. Prasidėjo baltoji karštligė, smegenų pabrinkimas, ir ligonis paryčiu mirė. Kokie liūdni jo gyvenimo pėdsakai! Mirė be laiko ir visai be reikalo!

Naktį atvežė jauną moterį, kuri nuodijosi seduksenu. Priežastis – per vėlai grįžo vyras iš Vilniaus...

Ką galvoti šių liūdnų faktų akivaizdoje? Kur eina žmonija, atskiri žmonės? Lietuvis miršta, paskendęs degtinėje... Aplink susvetimėjimas, visi pikti, niršulingi. Nėra veiduose pavasariško giedrumo, laimės. Žmonės prislėgti. Gražios akys, o žvilgsnis beprasmiškas. Gęsta širdyse tikėjimas, meilė, viltis, gęsta kilnūs idealai, merdėti pasmerkiami vos pražydę žiedai.

Ateina ligoniai atsiverti – ir tuoj išsiveržia ašarų lydima aimana: vyras geria, vaikai invalidai... Degtinė veda tautą į prapultį. Prislopinta smegenų žievė, į darbą paleistas požievis ir jo griaunanti, žudanti veikla...

Gerasis Dieve, pasigailėk Lietuvos, einančios į susinaikinimą. Tegul ateina laikai, kad vėl skambėtų lietuviškos dainos, kad žmonės atsigręžtų į Tave, savo Išgelbėtoją. Teneišnyksta mano Tauta istorijos puslapiuose... Dieve, prikelk Lietuvą naujam gyvenimui!

* * *

Budžiu dviejuose terapiniuose skyriuose. Ligonių daug ir įvairių. Penktame aukšte merdi 19-metė ligonė. Piktybinė liaukozė... Kokiais žodžiais paguosti motiną? O ją pačią?!

Lapkričio 2 d.

Mirgėte mirga žvakių liepsnelės, kaip gyva širdžių meilė. Bet kokia ji blanki prieš amžinąją Šviesą!

Kiek daug čia palaidota vienam Dievui težinomo skausmo! Kiek čia ilsisi nesuprastų, nemylėtų žmonių! Kokios skausmo jūros po šiais kauburėliais... Bet ateis diena, kai bus atskleisti žmonių gyvenimai su savo sielvartais, ašaromis, neišsakytomis, nesuprastomis kančiomis. Kokia guodžianti tiesa: "Dievas nušluostys nuo akių kiekvieną skausmo ašarą". Nušluostys ne motina, ne mylima būtybė, bet pats Dievas, kuris yra Meilė. Kaip gera, kad yra amžinasis Gyvenimas! Jauste jauti, kaip nematomai glaudžiasi sielos, prašydamos pagalbos.

Lapkričio 4 d.

" Ir sielos, kurios jau paliko šią žemę, begaline meile myli tuos, kurie dar kovoja žemėje. Ši abipusė meilė yra ne tik leidžiama, bet dar ir sudaro džiaugsmą šeimos Tėvui, kuris jus myli, lyg antrąjį Kristų...

... Ar pagalvoji kada nors, kokiu džiaugsmu Aš laukiu Danguje?

Koks man džiaugsmas surinkti savo vaikus ten, Aukštybėse...

... Kai mylima, viskas būna paprasta – net pati mirtis..."

("Jis ir aš").

B 20976

Kėdainių m. Simono Daukanto VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Kapinėse girdžiu paslaptingą Amžinybės šauksmą, jaučiu žodžiais neišreiškiamą ramybę. Iš kapinių grįžtu pripildyta antgamtiškumo. Mylimos sielos nematomai apsupa mane, dėkodamos už meilę ir kančią. Jas tarsi jaučiu savyje arba pati esu jose... Mane traukia ne tie balti kauleliai kape, bet Nemirtingumas, žvelgiantis pro karstą.

Daug dvasinės stiprybės duoda šitas bendravimas su mirusiųjų pasauliu. Norėčiau, kad jis visuomet pasiliktų širdyje gyvas. Tuomet kasdienybė labiau įprasminama, mintys spontaniškai veržiasi į amžinąją Meilę – Dievą.

Rašau greitosios medicinos pagalbos stotyje. Budžiu. Kai tik išgirsiu kvietimą, skubėsiu ligoniui pagalbon. Vyksiu pas jį, kaip pas patį Kristų – mylinčia širdimi, pagalbai pasiruošusiomis rankomis. Vešiuosi su savim patį Dievą, kuriam parodysiu savo kenčiantį brolį ir paprašysiu padėti.

Nežinau, kokia bus naktis: rami ar ne – tebūna ji tokia, kokia yra. Tik viena žinau – į pagalbą mane kvies Kristus.

Jau kviečia! Lekiu!

Lapkričio 10 d.

Iškviesta aplankiau ligonę namuose. Ji karščiuoja, jai skauda sąnarius, raumenis. Išsigandusi, kad tik nebūtų plaučių uždegimas, nes ką tik grįžusi iš ligoninės ir atgal labai nenorėtų. Plaučių uždegimui duomenų nėra. Išrašau vaistų, nuraminu ligonę, padrąsinu. Nuoširdus pokalbis – ir ligonė, nors ir su tais pačiais negalavimais, paliko švytinti. Kodėl?

Botkinas sakė: "Ne gydytojas yra tas, su kuriuo pasikalbėjus, ligoniui nepasidaro lengviau"...

Rytoj taip pat bus keletas vizitų. Tikriausiai eisiu pėstute, nes važiuojant labai reikia skubėti, o norisi žmonėms tarti padrąsinamą paguodos žodį – kiekvienoj pastogėj norėčiau palikti gerumo kibirkštėlę.

Lapkričio 23 d

Darbas poliklinikoje gana monotoniškas. Likus vienai su sesute, tuščios beprasmiškos šnekos. Nykus žmonių gyvenimas: sumaterialėjimas, dvasios tuštuma! Vartau jaunų motinų ambulatorines korteles, ir beveik kiekvienoje siaubingas ženklas – nutrauktas nėštumas (vienas ar keli)...

Dieve, ką daryti, ką sakyti? Iš kur bus sveikata, jei sąžinė

nešvari?! Kalba gydytoja su sesute, kokius vaistus vartoti, kad įvyktų persileidimas... Kam? Kodėl? Už ką atsikreipė žmogus prieš žmogų tokiu baisiu būdu? Dievas pasidalijo su žmogumi savo kuriamąja galia – pašaukti pasaulin gyvybę, kurios egzistencija amžina. Kaip naudojama šita galia?! Siaubas! Išniekintos didžiosios vertybės, iš jų visų svarbiausia – gyventi...

Lapkričio 30 d.

Vakar apsilankė du pacientai: vienas netikintis, kitas tikintis. Pirmasis buvo išgėręs. Klausiu:

– Ar dažnai išgeriat?

– Retai: vieną – tris kartus per savaitę. – Ir toliau: – Tarnavau trejus metus armijos laivyne. Čia ir tapau nežmogum. Dažnai man užeina noras save sužaloti, – rodo daugybę randų, – kartą buvau persipjovęs venas... Užmerkus akis, kankina baisūs košmarai, siaubingi vaizdai. Noriu tai užmiršti, todėl ir geriu, bet išsipagiriojęs jaučiuosi dar blogiau...

Jis žvelgė į mane tarsi besibaigiąs šunytis, maldaujančiom akim, trokšdamas iššivaduoti iš jį kankinančių košmarų...

Antrasis ligonis buvo tikintis žmogus, bet labai nusivylęs gyvenimu: visiškai nenorįs gyventi ir prašąs Dievą mirties. Jo visa būtybė bylojo nelaimingą gyvenimą.

Abu – daugiau ar mažiau tikri dvasios ligoniai. Kuo jiems galima padėti? Reikia keisti visą materialistinę sistemą, vedančią žmogų į baisią beprasmybę. Reikia Sekminių Ugnies, valančios protus ir širdis. Bet kada gi įvyks šis stebuklas?... Belieka maldauti Dievą ir daryti visa, ką dar galima padaryti.

Kaip sunku dirbti mūsų dienų gydytojui! Jo skiriamos tabletės ne gydo bet slopina ligą, nes gydyti reikia pirmiausia sielas. Siela, įsipainiojusi į visokius paviršutinius niekus, praranda sveikatą, atitinkančią prigimtį. Tik vidinis apsivalymas nugali savimeilę ir grąžina žmogui tikrąją sveikatą.

* * *

Vakar aplankiau a.a. Arvydo žmoną ir vaikus. Kalbėjau apie vaikų religinį auklėjimą. Liūdni žodžiai: "Ne! Man Dievo nereikia! Visa – pasaka. Jei Jis yra, tai kodėl vagys, sadistai, žmogžudžiai gyvena ir jiems sekasi, o kodėl mano vyras vos 32-ejų mirė? Kodėl?!"

Atslūgus pirmajam nevilties skundui: "Bet vis dėlto kaip gera tiems žmonėms, kurie gali tikėti!"

Dieve, pasigailėk žmonių! Neleisk jiems žūti dvasios skurde. Leisk kentėti jų kančias, įžiebti vilties spindulėlį, padaryti visa, kad Tavo malonė paliestų sustingusias, dvasios šaltyje sužvarbusias sielas. "Tavyje, o Dieve, visa mūsų viltis".

1978 metai

Vasario 2 d.

"Džiaugsmas, mūsų teikiamas kitiems, yra tuo nuostabus, kad, užuot nublankęs, kaip kiekvienas kitas atspindys, sugrįžta į mus, dar labiau spinduliuodamas" (V.Hugo).

Vėl dirbu priėmimo kambaryje. Tai tikras gyvenimo skausmo vieškelis. Greitoji veža ir veža ligonius, reikalingus pagalbos. Vienas dejuoja kabinete ant lovos, kitas ant neštuvų koridoriuje, keli sėdi, ir iš kiekvieno akių ir lūpų girdi tą patį prašymą: "Gydytoja, greičiau!"

Tik spėjai vieną patikrinti – šaukia į kitą kabinetą. Guli senutė. Dieve, koks vaizdas! Veidas aptekęs sukrešėjusiu krauju, akys aptinusios, kaktoje dvi žaizdos, aplink jas kraujo krešuliai...

Tai žmogaus keršto auka. Gyveno senutė su savo aklu broliu, turėjo šiek tiek santaupų. Atėjo plėšikai, atėmė pinigus. Kai už blogą darbą pateko į kalėjimą, jų draugai atkeršijo senutei – su kastuvu sukapojo galvą... Dejuoja vargšelė, o žmonės baltais chalatais tvarko gilias žaizdas... Koks baisus žmogus, netekęs meilės!

Iš chirurgijos kabineto grįžtu į terapijos, o čia vėl... Ant neštuvų blaškosi 40 metų moteris – paralyžiuota. Mokytoja. Klasėje neteko sąmonės. Keturiese vos įstengia ją išlaikyti – centrinis sujaudinimas. Tai tarsi paskutinis gyvybės šauksmas. Suteikę pirmąją pagalbą, vežam į reanimacijos skyrių. Vaizdas klaikus: be sąmonės, pamėlusi, tampoma baisių konvulsijų... Štai kas lieka iš žmogaus, kai trūksta gyslelė smegenyse! Kiek nedaug tereikia, kad gyvybė virstų pelenais! (Po pusantros paros ji mirė...)

Išvežė šią vargšę moterį į reanimaciją, o kita jau sėdi prie

durų – jai reikia pagalbos. Jos nebylios apsiblaususios akys sako: "Aš niekur iš čia neisiu!" Bet kur guldyti? Nubėgau į ketvirtą, į penktą aukštą, bet skyrių vedėjai tik skėsčiojo rankom: "Neturim nė vienos laisvos vietos. Skambink į rajonines ligonines – gal jie priims".

Pagaliau priima apylinkės ligoninė. Ačiū Dievui! Ligonė dėl to nesidžiaugė, bet ką padarysi, jei nėra vietų.

Ir taip per visą dieną: sukiesi lyg užburtame rate. Grįžti namo širdimi, kupina žmonių kančios ir sielvarto. Taip maža gali jiems padėti! Tačiau mediko dalia, nors ir nelengva, bet prasminga, kilni ir labai reikalinga.

Vasario 10 d.

Tebedirbu ligonių priėmimo kambaryje. Kiekvieną dieną ta pati duona. Visi nori patekti į ligoninę, o vietų labai trūksta.

Blogiausia su seneliais. Vietų nėra, jiems aiškini, kad reikės laikinai gydytis namuose, bet... jie pradeda verkti ir prašyti: "Jūs, gydytoja, esat mano ir tėvas, ir motina... padėkit, neatstumkit manęs... Man gerai bus ir ant grindų – tik priimkit mane..." Oi, kokios graudžios tos dzūkiškos raudos!

Gaila žmonių! Norėčiau visiems padėti. Eini koridorium, matai motinas su vaikeliais ant rankų: jų akys pilnos ašarų dėl savo kūdikio ligos. Jos ne pas mane – aš ne vaikų gydytoja, bet bent užkalbini, padrąsini ir valandėlę pakenti kartu.

Matai jaunuolius sumuštomis galvomis, sulaužytais kaulais... Šiandien atvežė su perdurta širdimi. Kaip šiurpu! Žmonės tiesiog suvelnėjo.

Sėdi ant kušetės išblyškęs, pageltęs žmogus, kaulai aptempti beveik tik oda, akys giliai giliai... Vėžys, IV stadija... Bet kaip jis nori gyventi!

Kas gi yra šis visuotinis troškimas gyventi? Tai žmogaus egzistencijos esmė. Žmogaus dvasia amžina, kūnas taip pat prisikels. Šis visuotinis troškimas gyventi – tai Amžinybės šauksmas, įrašytas žmogaus prigimtyje. Gaila, kad mes tą šauksmą suvokiame labai gamtiškai. Mums trūksta dvasinio žvilgsnio į savo būties amžinumą.

Vargšės mūsų sielos, kaip labai jos apleistos!

Vasario 14 d.

Tikroji meilė dalijama veltui. Meilė, perkama už pinigą, netenka savo vertės. Tai meilės iškamša. Daugelis medikų vaikšto su šia kauke, maloniai šypsosi tam, iš kurio tikisi naudos, ir abejingai nusigręžia nuo skurdo, nepadengto materija.

Gimdykla. Atėjo valanda motinai skausmuose dovanoti pasauliui naują gyvybę. Jos visos mintys krypsta į Kūrėją, maldaudamos pagalbos. Ji kenčia, nes "jos valanda atėjo"... Ką galvoti motinai, girdint akušerės žodžius: "Prisidirba vaikų, o mums vark! Mums tik šūdą palieka... jokios naudos nėra. Už ką čia mums vargti?"

Kodėl tokios baisios šiandieninės gyvenimo apraiškos? Užgeso krikščioniška artimo meilė...

Žinoma, ne visi medikai tokie, bet, deja, yra yra...

Jei sugrįžtume į pirmapradę meilę – Dievą, mūsų širdys liepsnote liepsnotų... Tai ir yra didysis atsakas į aktualiausią šių dienų klausimą.

Kovo 12 d.

Skubi, bėgi, šluostai ašaras ir ne kartą pareini apkartusia širdimi. Kas ją slegia? Žmonių kančia ir vargas. O jų Golgotoje taip maža gali padėti, padaryti! Atiduotum jiems širdį, laiką – viską, ką turi, bet tai būtų tik menkutis trupinėlis palyginti su milžinišku kančios kalnu.

Štai vargo gelmė.

Butas dviejų kambarių. Juose gyvena penki žmonės. Vaizdas įėjus: viename kambaryje guli dukra, kuriai pernai lūžo stuburas kaklo dalyje. Būklė buvo kritiška. Ilgai vargo, nes prie traumos prisidėjo įvairios kitos ligos. Praėjo pusė metų. Sveikata pamažu gerėjo, pradėjo vaikščioti. Į galą metų net ėmė dirbti valytoja: reikia pragyventi. Bet... vėl nelaimė. Žiemą paslydo gatvėje, ir vėl lūžo stuburas juosmens srityje. Guli vargšė jau mėnuo ant lentos ir kenčia.

Antrame kambaryje guli tikra kankinė, atperkanti pasaulio nuodėmes. Ji ant patalo jau 30 metų. Paralyžiuota, ją vargina labai išsiplėtojusi Parkinsono liga. Išsekusi, odos aptempti kaulai, rankų plaštakos susuktos, nagai susmigę tiesiog į delnus, kojos išsikraipiusios, visas kūnas dreba. Ji negali nei pasiversti, nei rankų pakelti. Tik pagalvok – trisdešimt metų!

Negana to: ji visus gamtinius reikalus gali atlikti tik lovoje. Kartais ji tokioje būsenoje išguli parą, pusantros – tol, kol gailestingos rankos suteikia pagalbą. Atsiranda pragulų, kurias negailestingai puola mažosios skruzdės...

Nepaisydama šios nuolatinės savo kančios, ši vargšė nuolat meldžiasi ir savo kančias aukoja už kunigus, geradarius, nusidėjėlius ir visą pasaulį. Iš jos lūpų neišgirsi skundo žodžių, priekaištų Dievui... Ji dėkingai priima teikiamas paslaugas, nepavydi sveikiesiems, visų gailisi, už visus kenčia ir meldžiasi.

Nueinu jai padėti. Juk tai kenčiantis Kristus, laukiantis pagalbos. (Anksčiau jai padėdavo sesutė – dabar ji ką tik grįžo iš gimdymo skyriaus. Vedė mano sesė vieną kitą moterį, norėjo pažadinti gailestingumą, tačiau veltui...) Kol aptvarkai, pavalgydini ligonę, praeina apie pusantros valandos.

Ir tai dar ne viskas: mažoji jų dukrelė – dukraitė serga širdies reumatu, jai skauda sąnarius, bet lanko mokyklą ir dar atlieka mamos darbo pusę etato. Kas gi mažąja rūpinsis, jei abi mamos bejėgės?

Tik vėjai ir audros užgrūdina palaukės ąžuolą. Bet kaip ir jam reikalinga Saulė – gerų žmonių pagalba.

Kovo 26 d.

Kokia graži mano kasdienybė – padėti kenčiančiam žmogui! Tuoj vėl praversiu duris, ir mane pasitiks šešios poros akių, vėl ištiesrankas "Margio milžinai" (dar ano amžiaus senukai) ir kiekvienas lauks meilės, kaip gėlė šviesos.

Kada žvelgi į žmogų ne kaip į paliegusį ligonį, bet kaip į asmenybę su jos išgyvenimais, nueitu gyvenimo keliu, tada jis tampa ne našta, bet pagalbos reikalingu broliu. (Kaip tam berniukui, kuris, nešdamas ant nugaros jaunesnįjį broliuką, sutiktų žmonių paragintas jį paleisti – kam nešąs tokią sunkią naštą, – pasipiktinęs atšovė: "Čia ne našta – čia mano brolis!").

Kai kurie kolegos, atėję į darbą, padejuoja: "Ir vėl tas pats darbas, ta pati monotonija, tie patys skundai..." Norėčiau ne žodžiais, bet darbais šaukti: "Kaip gera padėti žmogui, ištiesti jam pagalbos ranką, pakelti jį aukščiau kančios!"

* * *

Įeinu į palatą. Žilas senelis kaip kūdikis tiesia rankas. Prieinu. Paimu jo rankas į savąsias, paglostau galvą ir klausiu, kaip jis jaučiasi, gal ko reikia?

– Daktare, ar aš jus dar pamatysiu?

– O kas gi bus, ką man sakysit, kad norit dar pamatyti?

– Nereikia sakyti – užtenka jus pamatyti...

Atėjau į budėjimą. Vienas mano senelių, tai sužinojęs, nudžiunga ir sako:

– Ačiū Dievui, kad jūs budėsit... Tai bus gera!

– Budėsiu trijuose skyriuose ir priėmimo kambary, mažai ir tesimatysim.

Jis pažvelgė į mane taip rimtai ir atsakė:

– O aš prašysiu Dievą, kad jums, gydytoja, būtų ramus budėjimas ir niekas jūsų nekviestų...

Ir iš tikrųjų naktis buvo tokia rami, kad nuo 23 val. iki 7 val. ryto nebuvo nė vieno kvietimo į priėmimo skyrių. Tai retenybė. Matyt, Dievas išklausė senelio maldą. Aš jam padėkojau.

* * *

Einu koridoriumi. Sustabdo ligonė. Maldaujamai prašo:

– Daktare, mane šiandien išleidžia namo, bet aš nė kiek nesijaučiu pagerėjusi. Padėkit, pagydykit mane!

– Betgi aš tik pirmi metai dirbu ir nė kiek daugiau nesuprantu už kitus.

Ji nenusileidžia:

– Neatsisakykit man padėti. Aš žinau, kad jūs galit pagydyti ne tik kūną, bet ir sielą... Žmonės apie tai kalba.

Keista! Matyt, iš tikrųjų žmogų gydo ne vien vaistai, bet ypač meilė, su kuria prie žmogaus lenkiesi. Ačiū Dievui!

Balandžio 23 d.

Nemoku ramiai sutikti nesėkmių...

Apie du mėnesius mano palatoje gydėsi sunkiai serganti ligonė. Padariau jai viską ką galėjau: dažnai užeidavau į palatą, pati perrišinėjau žaizdas, parūpinau deficitinių vaistų, nunešdavau gėlių, kai ji liūdėdavo, padainuodavau kokį posmelį ir palikdavau tik pragiedrėjusią.

Jos būklė sunki. Susidarė inkstų nepakankamumas (tiksliau, progresuoja). Laikinai ji buvo išvykusi namo. Po savaitės sugrįžo atgal. Norėjau vėl ją gydyti savo palatoje, kad galėčiau palengvinti likusias gyvenimo dienas. Bet atėjęs budintis gydytojas papasakojo, kad ligonė labai nenori gydytis mūsų skyriuje: ten, girdi, "tokie snargliai gydytojai" – nemoka gydyti...

Sumišau. Ta, kuriai iš visos širdies dariau viską, ką galėjau, šitaip pasakė! Pravirkau...

Žinoma, aš ją vėl paėmiau į savo palatą, bet tarp mūsų iškilo nepasitikėjimo siena. Kitos dienos rytą namiškiai ją išvežė į Kauną.

Supratau: esu nesubrendusi priimti nesėkmes... Tikiuosi, gyvenimas subrandins.

Kai ligonis jaučia, kad ima slysti gyvenimas, ieško kaltininkų: jais dažniausiai lieka gydytojai. Iš tiesų lengviau gydyti beviltišką, bet pasitikintį ligonį, negu lengvesnį, bet nepasitikintį...

Daug dar teks suvalgyti druskos, kol įžeidų žodį galėsiu pro ausis praleisti.

REANIMACIJOS–ANESTEZIOLOGIJOS SKYRIUS

1979 metai

Kentėk su giedria šypsena
Už visą kenčiančią žmoniją,
Nors ir numirtų tau daina
Savos Golgotos židinyje
Ir šėltų vėtros ir šalna,–
Kentėk su giedria šypsena.

K. Žitkus

Pašaukimą dirbti reanimacijos skyriuje pajutau tokiame skyriuje dieną naktį budėdama prie mirštančio prelato Juozapo Stankevičiaus. Kaip paslaptinga melodija ausyse skambėjo

mirštančiųjų kvėpavimas ir ta mistinė juos gaubianti aplinka...

Reanimacija – šventovė. Čia rimtis, kančia su džiaugsmo prošvaistėmis. Tai amžinojo, tikrojo gyvenimo prieangis, kuriame dažnai įvyksta didysis žmogaus gyvenimo įvykis – jo perėjimas į Amžinybę. Ar gali būti kas nors didingesnio? Juk tai amžinas Gimimas – perėjimas per Mirtį į nemirtingumą.

Eidama į skyrių, jaučiu, jog einu į šventovę. Juk tai giminiškos vietos. Į bažnyčią žmogus eina susitikti su Gyvuoju Dievu, ir iš mūsų skyriaus žmogus eina susitikti su Kūrėju.

Kitados Dievas kalbėjo Mozei iš degančio krūmo: "Nusiauk kojas, nes vieta, kurioje stovi – šventa". Tokį šventumą jaučiu pravėrusi reanimacijos skyriaus duris: čia irgi vieta, kurioje aukojama žmogaus gyvenimo auka.

Ak, Šalie, taip tolima ir artima! Kur tu, paslaptingoji, užburianti savo didingumu?! Esi čia pat. Girdžiu tavo alsavimą, jaučiu tavo pulsą... Kasdien pereinu per tavo prieangį, lydėdama savo brolių seserų žingsnius į tą lemtingą valandą...

Nuostabi mano darbo vieta. Rodos, kad jai esu pašaukta į pasaulį.

PIRMOJI MIRTIS

Tai buvo jaunas šeimos tėvas. Atėjo į darbą. Rengėsi išardyti nurašytą kraną. Lipo aukštyn be šalmo: "Ne tokiuose aukščiuose dirbau ir nenukritau – čia juk visai netoli žemė".

Staiga kranas suspyruokliavo ir jį kaip žaisliuką sviedė žemyn, į grindinį. Suskilo galvos kiaušas...

Štai jis guli be sąmonės, galva sutvarstyta, kruvina. Jauna gyvybė kovojo žūtbūtinę kovą. Pagaliau užgeso... Liko žmona, du maži vaikučiai... Ar jis, eidamas į darbą, pagalvojo, kad eina paskutinį kartą?

"Nežinote nei dienos, nei valandos..."

AUKSUTĖ

Į palatą ją atnešė pusiau sąmoningą. Ūmi stafilokokinė pneumonija su didele intoksikacija.

Vargšė mažytė kankinė! Pamėlusia burnyte ji gaudo orą. Pradeda blėsti sąmonė. Negailestingos adatos sminga į nekaltą kūnelį. Mažutė priešinasi visomis gęstančiomis jėgomis.

Bėga neramios valandos. Atvyksta mažytės motina. Ji maldauja:

– Gydytoja, leiskit man būti prie savo vaikelio... Aš už šių durų neištversiu. Aš noriu padėti savo kūdikiui kentėti... – ir žvelgia liūdnom ašarotom akim.

Įleidau. (Kolegos man dėl to nepriekaištavo.) Slinko kupinos nerimo ir kančios valandos. Atėjo skaudi, tamsi naktis.

Mažutės vaideliai visai pamėlo, melsvos dėmės išmargino visą kūnelį. Burnytė sunkiai žiobčiojo. Širdelė plakė strimagalviais.

Nakties gūdumoje motiną trumpam pakeitė močiutė. Sėdi ji prie dukraitės, šluosto ašaras ir kalba:

– Aš jai kraitį ruošiu, turiu pasiuvusi pūkines pagalves ir antklodę... O ji, mažytė, žiūri į kito gyvenimo krantą...

Nuėjau į kitą palatą, netrukus sugrįžau. Močiutė sako:

– Gydytoja, Auksutė pasveiks! Kai jūs buvot išėjusi, ji šaukė: "Jėzau, Jėzau, Jėzau!"

Kas žino sieloje vykstančius procesus? Gal šios nekaltos būtybės jaučia Viešpaties Valią...

Ir vėl slinko nerimo, įtampos valandos. Tęsiamas gydymas. Mažytė sunkiai alsavo, dejonės – tarsi suaugusio žmogaus.

Pagaliau dejonės ėmė eiti silpnyn, mergytė užsnūdo. Po valandėlės – vėl baisus blaškymasis. Lemtinga naktis. O, kad greičiau ateitų rytas! Rytą ligoniams lengviau.

Prie lovelės budėjo motina... Kas yra matęs motinos akis, žvelgiančias į savo mirštantį vaiką, tas pažino skausmingąją Motiną. Gaisru dega begalinė meilė. Akys su tokiu liūdesiu žvelgia į mirštantį, kad tiesiog suvirpi į jas pažvelgęs. Kiek ilgesio valandų jos išgyventa laukiant jo ateinant į pasaulį! Kokiu džiaugsmu virpėjo, pajutusi jo pirmuosius judesius savyje. Kiek kančių patyrė, kai "atėjo jos valanda"... Kokiu džiaugsmu spurdėjo jos širdis, kai kruvinu keliu atėjęs į pasaulį naujagimis pasveikino ją garsiu verksmu... Kokią palaimą jautė ji maitindama, supdama, glausdama... Ir štai – šiurpioji naktis. Auksutės mama vos bepastovi...

Pradėjo aušti. Susirinko gydytojų konsiliumas. Rentgenogramoje matome skystį pleuroje. Chirurgas atlieka pleuros punkciją. Aš laikau ant rankų silpnutį kūnelį. Iš pleuros ertmės ištraukta nemažai pūlingo turinio. Koks džiaugsmas! Mažutė atsitiesė, pramerkė akeles ir apsižvalgė. Tarp žmonių

baltais chalatais atpažino motiną, ištiesė rankutes ir skardžiai sušuko: "Mama!"

Kokiu džiaugsmu šis šauksmas nuaidėjo mūsų širdyse! Ašaros sužibo gydytojų akyse, kai mažutė apkabino motiną. (... Numirėlis atsisėdo, o Jis atidavė jį jo motinai...) Nuo šios valandos mergytė atsigręžė gyvenimą. Džiaugsmo ir vilties spindulėlis sužibo tėvų akyse.

Kaitaliojosi čia skaudžios, čia viltingos dienos specialiajame vaikų chirurgijos skyriuje Kaune, kur buvo išvežta Auksutė. Sužinojom, kad mergaitė sveiksta. Maždaug po dviejų mėnesių kažkas kviečia mane. Matau – stovi švytinčiais veidais motina ir tėvas: "Atėjom jums pranešti, kad Auksutė pasveiko. Ačiū už meilę ir rūpestingumą".

Koks džiaugsmas ! Didžiausias gydytojo džiaugsmas. Ačiū Tau, brangusis Dieve, kad leidai būti gydytoja !

KODĖL JOS AKYS BUVO KLAIKIOS?

Ją atvežė iš operacinės. Diagnozė: gangreninis apendicitas. Pilvaplėvės uždegimas.

Žvilgsnis baisus. Tai skausmo, neapykantos ir nusivylimo žvilgsnis. Visų nekentė, visus mus vadino budeliais, kankintojais. Kiekvieną procedūrą sutikdavo kaip naują kankinimo priemonę. Vargšė ligonė!

Štai reikia plauti skrandį. Vos tik zondas paliečia nosį, ji sviedžia jį šalin, veja vargstančią sesutę. Reikia mano pagalbos. Ligonė ima vemti askaridėmis... Blaškosi, niršta... Aiškinu jai:

– Močiute, argi sesutei malonumas atlikti tokią procedūrą?

– Už tai ji gauna pinigus, – atkerta.

– Tokie čia pinigai: 70 rublių už tokį nepavydėtiną darbą.

– Tai tegul eina į kolūkį, jei čia negerai!

– Mes norim jums padėti.

– Jūs užsiundytos mane kankinti!

Tik meilė ir noras padėti nugali natūralų pasišlykštėjimą...

Slinko sunkios valandos. Prasidėjo pilvaplėvės gangrena. Smarvė siaubinga! Bet ką gi reiškia jos klaikios akys? Bandžiau išsiaiškinti paslaptį, bet gyvai esant taip ir nesužinojau.

Likusi viena su ligone, artinuosi prie šios besikankinančios būtybės sielos. Aiškinu, kad Kristus iš meilės už mus, nuodėminguosius, kentėjo. Pakentėkim ir mes. Viskas – kaip žirniai į sieną: "Kristus buvo Dievas, Jam kentėti buvo lengva, o už ką man?" – išlieja tulžį.

Atėjo paskutinė naktis. Ligonė, kol dar pajėgė kalbėti, prakeikė budinčią – labai mielą ir paslaugią sesutę, linkėdama jai sulaukti panašaus likimo... (Atleisk, Viešpatie, gal skausmas ir intoksikacija atėmė jai proto šviesą.)

Ryte radau ją apimtą agonijos. Ji buvo tyli, akis įsmeigusi į vieną tašką. Nežinau, ar ji pajėgė išgirsti, kai stengiausi jai širdyje sužadinti tobulo gailesčio aktą: "Tu myli mane, Viešpatie. Atleisk nuodėmes, kuriomis paniekinau Tavo Meilę. Būk gailestingas man, nusidėjėlei. Myliu Tave, mano Dieve! Aš mirštu... Atleisk man!" Stovėjau šalia mirštančios ir meldžiausi už ją. Kvėpavimas retėjo. Akyse sužibo ašaros. O, kad tai būtų buvusios tobulo gailesčio ašaros!

Išėjo siela. Neuždegė jai niekas pašventintos žvakės, nebuvo nė vieno artimo žmogaus, niekas jos neapverkė... Visa būtybe jaučiau valandos prasmingumą ir stengiausi būti ir žvakės, ir namiškių vietoje. Padariau kryželį ant kaktos, užmerkiau akis.

Kai atėjo artimieji, stengiausi išgauti sfinkso paslaptį: kodėl ji mūsų taip nekentė? Kodėl jos akyse buvo tiek nusivylimo ir skausmo? Kodėl, sveika būdama, ji nesugyveno nė su vienu kaimynu? Juk turi būti priežastis, sužeidusi jos sielą.

Pasirodo, ji turėjo vienintelį sūnų, kuris vaikystėje persirgo meningitu ir liko neprotingas. Ji dažnai dejuodavo: "O, kaip man sunku! Užaugo sūnus aukštas, gražus, puikus vyras, bet... neprotingas... Negaliu aš to pakelti, visą gyvenimą dėl to graužiuosi ir kankinuosi"... Jei kas ją guosdavo, sakydamas, kad būna ir didesnių nelaimių, kai vaikai tampa nusikaltėliais, ji atšaudavo:

– Aš bent žinočiau, kad jis sveikas ir gyvas, man būtų lengviau...

Taigi ją ištikusi nelaimė peraugo į neapykantą sveikiems žmonėms. Neįprasminta kančia... O juk apaštalas mokė: "Nesileiskite įveikiami blogio, bet įveikite blogį gerumu".

KLINIKINĖ MIRTIS

Ligonį perkėlė pas mus iš kardiologijos skyriaus. Diagnozė: platus transmuralinis širdies infarktas. Sutrikęs ritmas.

Prijungėme kardioskopą, pasirengėme defibriliacijai. Elektrinė kreivė rodo, kad ritmas pavojingai sutrikęs – susidarė paroksizminė skilvelių tachikardija.

Ligonis užmigdomas. Defibriliuojame 7000 voltų įtampos

srove. Ritmas normalėja, bet... praėjus dešimčiai minučių vėl sutrinka. Defibriliuojam pakartotinai. Jokių rezultatų. Belieka toliau gydyti vaistais – defibriliacija neefektyvi.

Slenka neramios minutės ir valandos. Ateina vakaras. Su budėti atėjusia gydytoja stovim ir stebim ekrane širdies veiklą. Ligonis prataria: "Gydytoja, man labai bloga..." ir pamėlsta, sustoja kvėpavimas, širdies veikla. Įvyksta klinikinė mirtis...

Prasideda skubi reanimacija: širdies masažas, dirbtinis kvėpavimas, defibriliacija... Ligonis atmerkia akis. Tuojau atpažįsta mane ir budinčią gydytoją.

O koks skaidrus tas džiaugsmas, kai žmogus grįžta iš mirties karalystės! Jauti dėkingumą ligoniui!.. Nori jį, kaip kūdikį, paimti ant rankų, priglausti ir iškelti aukštai virš grėsmingų verpetų... Paglostai jam galvą, virpančia ranka užčiuopi jo pulsą, žiūri į ramias akis – ir be galo džiaugiesi.

Kai sustiprėjo, klausiu, ką jis jautė klinikinės mirties valandą? Jis papasakojo: "Staiga išnyko ligoninės aplinka, aš patekau į nuostabaus grožio žalsvą foną. Buvo labai labai gera... Ir kaip nuliūdau, išgirdęs vėl jūsų balsus ir suvokęs, kad reikia grįžti į tą pilną kančių gyvenimą..."

Daugel dienų aš jį stebėjau: miegantį ir nemiegantį. Buvo ramus. Veidas kaip kūdikio. Jis yra tiesos ir meilės vaikas, – nusprendžiau. Jo gyvybė kabojo kaip ant plauko: kas valandėlę galėjo vėl įvykti klinikinė mirtis. Ar jis pasirengęs šiam lemtingam žingsniui? Pradėjau atvirą pokalbį. Jis mielai sutiko, kad ateitų kunigas, tik pridūrė: "Gydytoja, tik mane pažadinkit, kai jis ateis, aš galiu užmigti". Kokia ramybė ir pasitikėjimas!

Aprūpintas gausia Dievo palaima, ligonis tarė: "Ačiū! Dabar aš viskam pasirengęs".

Slinko dienos ir naktys. Gyvybės siūlas virpėjo, bet netrūko. Ramybė dvelkė iš jo akių. Tik artinantis vakarui ligonis sunerimdavo. Vieną vakarą pastebėjau, kad jis verkia.

– Ar verkiat todėl, kad aš išeinu?

– Gydytoja, kol jūs būnat, man visiškai ramu. Bet vos tik perduodat pamainą kitam, man pasidaro baugu... Juk vienas lauke ne karys. O čia daugiau negu kovos laukas. Žinau, kad jums reikia pailsėti, bet aš esu kaip mažas vaikas, kuriam reikalinga globa. Jūs atnešat ramybę...

Kokiais glaudžiais ryšiais žmonės sujungti vieni su kitais!

Kokia reikšminga sielos būsena, kai lenkiesi prie žmogaus – prie kenčiančio žmogaus. Žmonės laukia dieviškos ramybės ir jėgos, kurią jaučia. Tai Dievo Malonės spinduliavimas per žmogų.

... Šitas ligonis ilgokai buvo gydomas mūsų skyriuje, paskui kardiologijos. Išvyko namo. Gyveno dar septynerius metus.

PRIE MIRŠTANČIOS UŽMIRŠTOS MOTINOS

"Fizinė tragedija mus jaudina tik tuomet, kai mums darosi aiški jos dvasinė prasmė"

(A. de Sent Egziuperi).

Ji buvo vargšė invalidė moteris, mažutė, su kuprele, žaizdotom kojom. Sunkios buvo jos dienos ir valandos, lygiai kaip sunkus buvo visas gyvenimas. Vyras girtavo, mušdavo ją. Ji pagimdė ir išaugino kelis vaikus. Nežinau, kaip ji juos auklėjo – gerai ar blogai, bet ji juos mylėjo. O jie? Jie jos išsižadėjo. Kai guldė ligoninėn, pagrasino: "Jei tu pasveiksi, negrįši namo. Atiduosim į invalidų namus".

Niekas jos nelankė, niekas nesiteiravo... Artinosi vaduotoja iš visų vargų – Mirtis. Ji slinko tyliai, lėtai... Sėdėjau prie jos lovos, glosčiau tas pavargusias mielas motinos rankas, laikiau jas savosiose ir meldžiausi, tarsi kalbėdama mintimis su mirštančiąja:

– Nežinomoji mama, tu miršti, bet esi ne viena. Prie tavęs budi šita mažutė gydytoja, kuri žemiškomis priemonėmis nieko tau negali padėti. Bet ji gali tau padėti malda... Mama, tu ne viena... Mano širdyje gyvena Jėzus, kurį rytą priėmiau. Tu keliauji pas Jį. Į Tėvo rankas aš atiduodu tavo sielą, tavo širdį, kupiną kartėlio, tavo atodūsius ir veržimąsi Namo... Juk dar taip neseniai lipai iš lovos kartodama: "Leiskit namo!"

... Štai artinasi lemtinga valanda. Aš jau girdžiu Mirties Angelo sparnų plevenimą mūsų palatoje. Jis jau artinasi prie tavęs... Sengalvėle, apgailėk paskutinį kartą savo klaidas, maldaukim gerąjį Dievą atleidimo. Tegul Jo gailestingoji Meilė nuvalo nuo tavo sielos visas dulkes, kuriomis apdulkėjo varganame gyvenimo kelyje. Tavo akelės jau merkiasi... Jos merkiasi blankiai žemiško gyvenimo šviesai, kad netrukus atsivertų Amžinajai Šviesai Tėvo Namuose. Keliauk, vargdienėle, į Tėvo Namus, kur tau bus nušluostytos ašaros!... Tau nereikalingi invalidų namai, nes laukia amžinojo grožio

rūmai. Tu ten būsi karalaitė ir žaisi kaip kūdikis prie mylinčios Tėvo širdies.

Ateik, gerasis Mirties Angele, išvaduok jos sielą ir nunešk į Šviesos Buveinę!

Marija, į Tavo rankas atiduodu jos sielą! Nuplauk ją Sūnaus krauju ir ašarom, kurias po kryžiumi išliejai.

... Ir išgirdo Angelas mūs šauksmą. Jis atėjo tylus, švelnus, kaip gėlės aromatas, ir tarė: "Ateik, krikščioniškoji siela, į savo Tėvo glėbį".

Pasigirdo Jo sparnų šlamesys, ir ji užmigo Viešpatyje..

LORETA

Loretėlę atvežė po operacijos. Diagnozė: peritonitas.

Miela, daili, šviesiom kasytėm mergytė. Būklė sunki. Leidžiamas didelis kiekis antibiotikų, infuzinė terapija. Po keleto dienų susiformavo pūlinys virš pilvaplėvės. Reikėjo atverti. Mergaitė verkdama prašo: "Gydytoja, būkit ir jūs operacinėje, kai mane operuos".

Palydėjau operacinėn, pabuvau vietoj mamos. Ji paėmė mano ranką ir visą laiką nepaleido. Kol chirurgai atliko intervenciją, ji stipriai spaudė mano ranką ir nė karto nesudejavo.

Kartą vakare ateinu ir žiūriu – mano Loretėlė verkia. Ir prašo:

– Gydytoja, nepalikit manęs vienos. Aš labai bijau.

– Ko gi tu bijai, mažute?

– Bijau va tos seselės... – ir pirsteliu ją parodo.

Priežastis – sesutė, būdama suirzusi, šiurkščiai ją apžodžiavo. Kokia jautri vaiko siela, kenčianti, nuo savųjų atskirta! Kaip jai reikia švelnumo, motiniškumo!

Ilgai buvo gydoma Loretėlė. Pasveiko.

MONIKUTĖ

Mažytė mergytė, bet didelė ligonė. Jai tik pusė metukų. Tai devintas vaikelis šeimoje. Diagnozė: abipusis plaučių uždegimas.

Kaip gailiai ji verkdavo – likdavo visa šlapia nuo prakaito, kol pritvirtindavo infuziją. Laikydama jos mažą galvelę, mintimis su ja kalbėdavau: "Mažute, aš mielai sutikčiau tave pavaduoti, kad tik tau nereikėtų tiek kentėti. Bet ką padarysi! Tu tokia mažytė, vos pradėjusi žemės kelionę. Pakentėk,

Angelėli, tavo skausmą vieniju su Jėzaus kančia ant kryžiaus už visus žmones žemėje ir skaistykloje. Tu mūsų skyriuje buvai pakrikštyta. Esi Dievo vaikutis. Tavo kančia turi atperkamąją vertę".

Tikiu, kad ir šių mažųjų kankinių kančia reikšminga pasaulio išganymui. Kodėl gi jiems, vos pražydusiems, tenka taip skaudžiai kentėti? Matyt, jų nekalta kančia turi atpirkti kaltųjų nuodėmes.

Šitas kūdikis buvo nuostabiai geras. Jis pasveiko ir grįžo į savo sesučių ir broliukų būrį.

Marija, į Tavo rankas atiduodu jos likimą!

PROFESORIAUS MOTINOS MIRTIS

Vakaras. Sučirškė telefonas. Ragelyje balsas:

– Guldom labai sunkiai sergančią ligonę: miokardo infarktas ir kardiogeninis šokas.

– Laukiam!

Netrukus atvežė dejuojančią senutę.

Buvo daug konsultantų, jie reiškė savo nuomonę apie gydymą, bet visų akyse buvo viena mintis: ji ryto nebesulauks. Nors man nereikėjo budėti, pasilikau nakčiai. Kuo galėsiu, lengvinsiu mirštančiosios skausmus.

Visi konsultantai išėjo, likau viena su senute. Tylu. Tik kartkartėmis sklinda skausmingi atodūsiai – stipriausi skausmą malšinantys vaistai neduoda efekto.

Prieinu prie senutės, paimu ją už rankos ir rengiuosi pradėti ramią pokalbį apie sielą. Tuo metu ji sudejuoja:

– Oi, kaip sunku, geriau būtų mirti!

– Močiute, numirti tai numirti, bet ar esate pasirengusi šitam dideliam žygiui?

Vos spėjau tai pasakyti, įvyko klinikinė mirtis... Ligonės veidas pamėlo, sustojo širdies veikla, kvėpavimas, išsiplėtė vyzdžiai. Tuojau ėmėm reanimuoti: masažas, dirbtinis kvėpavimas, defibriliacija, vaistai tiesiai į širdį.

Elektrokardiografas rašo lygią liniją. Tęsiamas išorinis širdies masažas. Močiutė guli be gyvybės ženklų. Rašom pakartotinę EKG. Keista! Registruojami pavieniai širdies susitraukimai. Prabėga mintis: kaip būtų nuostabu, jei ši mirusioji imtų kalbėti! Tuo metu ji nežymiai sujudėjo. Pašaukiau:

– Močiute!

Ji šiek tiek pasuko galvą link manęs, o lūpos judėjo, norėdamos kažką pasakyti. Iš lūpų judesių ir neaiškių garsų supratau, kad prašo gerti. Padaviau. Prarijo vieną, antrą, trečią šaukštelį vandens ir atsidususi tarė:

– O kaip gera!

Išsipildė keista nuojauta: mirusioji ne šiaip sau ėmė kalbėti. Mes turim labai svarbų reikalą – pokalbį apie sielą. Aplink sukinėjasi sesutės. Kol jos čia, klausiu kitų dalykų:

– Kur jūs, močiute, buvot prieš dešimt minučių?

– Tikriausiai miegojau.

– Ar jūs supratot, kad buvot mirusi?

– Ne, aš nieko nežinau. Galbūt ir buvau, bet neprisimenu.

Stengiuosi pasilikti viena su ligone, bet mano gerosios sesutės, prašomos eiti pailsėti, atsako:

– Ką jūs čia viena vargsit, ir mes pabudėsim!

Kokios jos nuostabios! Tačiau dabar man liudytojai nereikalingi. Pagaliau pavyksta jas nusiųsti į personalo kambarį. Liekame dviese. Nedelsdama pradedu: paimu jos rankas į savąsias ir švelniai kreipiuosi:

– Jums reikia daug kentėti. Ar sutinkat, močiute, šią kančią ir visas, kurios dar jūsų laukia, vienyti su Jėzaus kančia ir mirtimi ant kryžiaus, priimti ją kaip atgailą už savo, vaikų ir visų nusidėjėlių nuodėmes?

– Sutinku.

– Gyvenimo kelias dulkėtas. Nė vienas mes nesame be dėmės Viešpaties akivaizdoje, todėl sužadinkim tobulą gailestį už nuodėmes. Kartokit su manim: "Dieve, Tu toks geras! Atleisk visas mano nuodėmes, kuriomis paniekinau Tavo Meilę. Būk gailestingas! Pasigailėk manęs, nusidėjėlės... Marija, ateik man padėti! Šv. Juozapai, užtark mane! Sveika, Marija..."

Ji viską kartojo.

Ką dar padaryti. Atsinešiau mažą kryželį, paėmiau mirštančiosios ranką ir prispaudžiau kryželį jos delne, klausdama:

– Ką jūs jaučiate savo rankoje?

– Jūsų ranką.

– Ne, močiute, čia ne vien mano ranka, bet ir mažas kryželis, kurį pabučiuokit kartodama: "Jėzau, myliu Tave!"

(Šitas meilės šauksmas yra tobulos meilės aktas ir gali sielą mirties akivaizdoje padaryti laisvą nuo nuodėmių ir skolų už jas.)

Ligonė sunkiai alsavo. Jos kūnas buvo šaltas šaltas, o prakaito lašai vienas paskui kitą ritosi ir ritosi... Tai agonija...

Glosčiau jos šlapius plaukus, šluosčiau prakaitą ir visu galimu švelnumu laikiau jos šąlančias rankas savosiose, melsdama Viešpatį pagalbos jos paskutinėje kovoje.

Ji vėl prabilo klausdama:

– Iš kur tu tokia gera atsiradai prie manęs? Kas tu esi?

– Gydytoja.

– Bet juk jau naktis, tu pavargai... Vargsti čia dėl manęs. Eik pailsėti...

– Ar norėtumėt, močiute, kad jus palikčiau vieną ir eičiau ilsėtis? Aš tam ir likau, kad padėčiau kentėti.

– O, kaip gerai, kad esi prie manęs! Man labai gera, kai esi kartu.

– Taip, būsiu prie jūsų visą laiką.

– Ačiū, nuoširdžiai jums ačiū! Bet... aš taip norėčiau pamatyti savo sūnų!

– Močiute, jūs jį pamatysit, bet jau ne žemėje. Jūs jį matysit iš Amžinybės. Meilės ryšys nenutrūks su mirtimi. Jūs iš ten jam daugiau galėsit padėti.

– O, kaip sunku kentėti!

– Taip, močiute, jums labai sunku, bet jūsų kančia tęsis neilgai.

Pabrėždama kiekvieną žodį, jai tariau:

– Močiute, jūs esat prie Amžinybės slenksčio... Tuojau pamatysit Dievą... Ten kentėti nereikės. Jis nušluostys nuo jūsų akių kiekvieną skausmo ašarą.

– Gali būti taip...

Ji susimąstė. Tylėjau ir aš. Jutau Amžinybės alsavimą. Rodos, pati su mirštančiąja stovėjau ant Amžinybės slenksčio. Širdyje buvo be galo gera... Tikiu, kad mirties – vienybėje su Dievu – valanda yra ne vien skaudi, bet ir džiugi.

Kiek daug širdyje buvo gerumo, troškimo padėti! Argi gerasis Dievas bus ne toks geras ir gailestingas iš žemės pareinantiems savo vaikams? Jis, kuris mirė ant kryžiaus!

Pagaliau jos atodūsiai ėmė silpti. Dar išgirdau vieną kreipinį: "Dievu-liau". Tai buvo jau ne žodis, bet su kvėpavimu išeinantis ir tik širdimi pagaunamas garsas. Laikydama jos rankas savosiose, padėjau kartoti šį vienintelį, gražiausią žodį. Dar ne kartą sklido jai iš burnos šis meilės šauksmas Viešpačiui,

ir Jis stiprino mirštančiosios pasitikėjimą.

Ligonės veidą ėmė kraipyti traukuliai, protarpiais ji visa čia ištįsdavo kaip styga, čia vėl suglebdavo kaip miegantis kūdikis. Kvėpavimas tapo nereguliarus, pauzės ilgos. Šaltas prakaitas be paliovos vilgė dar šaltesnį jos kūną. Širdis vos vos plakė. Akys buvo užmerktos. Agonija tęsėsi be dejonių, tik labai įtemptai.

Pagaliau raumenys atsipalaidavo, veidas pasidarė ramus. Supratau, kad atėjo atsiskyrimo momentas – tikroji Mirtis.

Paprašiau sesutę žvakės. Uždegė ir įdėjo į mirštančiosios ranką. Laikiau žvakę jos dešinėje rankoje ir melsdamasi stebėjau veidą. Jos akys prasimerkė, žiūrėjo tiesiai į žvakę. Kažin, ar ji turi sąmonę? Ar supranta, kad artėja tikrasis Gimimas?

Keistas dalykas! Aukštyn kyla kairioji ranka (dešinėje žvakė). Iš karto pagalvojau: prasideda traukuliai. Bet ne! Jos lūpos kažką taria! Iš akių ir lūpų judesių suprantu, kad mirštančioji nori persižegnoti. Taip! Ranka, padedama manosios, tiksliai atlieka kryžiaus ženklo judesius (žodžius tariu aš). Padaro vieną kartą kryžiaus ženklą ir vėl ranka pakilo antrą, trečią kartą. Padarė tris kryžiaus ženklus ir ranka bejėgiškai nusviro.

Dar keli atodūsiai, galva nusviro į dešinę pusę, kūnas lengvai atsipalaidavo, o siela vietoj blankios žvakės šviesos išvydo amžinąją Šviesą. Ji gimė Amžinybei.

Ramybė ir kažkoks vidinis nesuvokiamas džiaugsmas pripildė sielą. Tai buvo jos padėka, nusišypsojimas, atsiųstas iš Anapus.

Sudėjau pavargusias Motinos rankas ant krūtinės. Akys pačios užsimerkė. Padariau kryželį ant kaktos, pabučiavau jos šaltą veidą ir, palinkėjusi ramybės, palikau palatą.

Šiandieninė meilės pareiga atlikta. Dabar galiu ramiai pailsėti. Nuėjau pamiegoti, tardama: "Dabar tu, Močiute, pamigdyk mane", – ir užmigau ramiai, supama amžinosios Meilės lopšinės garsų.

"Palaiminti, kurie miršta Viešpatyje".

KANTRUSIS LIGONIS

Netoli rašomojo stalo lovoje gulėjo išblyškęs, pageltęs, sunkiai alsuojantis ligonis. Viena akimi aklas, liūdnas liūdnas.

Šios sunkios ligos priežastis tokia: valgydamas žuvį, prarijo ašaką, kuri prakiurdino žarną – prasidėjo sterkoralinis peritonitas. Ligonis ilgokai nesikreipė į gydytojus, nes nesuprato, kas atsitiko, rengėsi namie mirti. Procesas pažengė per toli.

Štai jis antra diena po operacijos. Gydytojai turi maža vilties. Ligonis nepaprastai kantrus, kenčia nesiskųsdamas, su kažkokia vidine ramybe. Daug kartų stebėjau jo kenčiantį, bet ramų veidą, – jokios aimanos ar priekaišto. Ši tyli didelė kančia turi būti pašventinta!

Kreipiuosi tiesiai:

– Ar jūs manote, kad žmogaus gyvenimas baigiasi čia, žemėje, ar tęsiasi ir už mirties ribų?

– Ne, jis tęsiasi toliau.

– Jei taip, tai reiktų jums pagalvoti apie sielos reikalus.

– O, aš apie tai ir galvoju, tik niekaip nesugalvoju, kaip šiomis sąlygomis pasikviesti kunigą! Ar tai įmanoma?

– Gerai. Viskas įmanoma. Šį vakarą viskas bus paruošta ir sutvarkyta.

Gydanti Viešpaties galybė aplankė ne tik šį, bet ir kitą ligonį.

Nuostabu! Stebuklas! Ligonis akyse ėmė gerėti. Po trijų dienų buvo perkeltas į chirurgijos skyrių.

Nueidavau jo aplankyti ir į chirurgijos skyrių. Jis, džiaugdamasis kaip mažas vaikas, rodydavo, kiek suvalgė, kaip moka atsisėsti, o pagaliau ir vaikščioti.

Didelis buvo jo džiaugsmas ir dėkingumas. Kiekvieno aplankymo metu jis dėkojo už pagalbą, o ypač už sudarytą galimybę gauti sakramentinį sustiprinimą.

Ligonį prašiau:

– Kai grįšit į savo aplinką, aiškinkit visiems žmonėms, kad Kristus pas ligonį ateina jo sustiprinti arba pagydyti. Tegul jie nebijo kviesti kunigo: juk rami sąžinė, dieviška galia yra milžiniška gyvybės srovė. Be to, kančia tampa palaiminta ir įgyja begalinę vertę žmonijos atpirkime.

Jis žadėjo tai atlikti. Dar paklausiau:

– Ar labiau norėjote gyventi, ar mirti?

– Kai buvo labai sunku, norėjau mirti. Dabar noriu gyventi.

Gyvenk laimingai, brangusis Broli!

KLAIKI MIRTIS

Blaškosi 80 metų senutė. Tai ne blaškymasis, o tiesiog siautėjimas. Šaukia, spardosi, visus veja nuo savęs. Jos neįmanoma pridengti, viską numėto nuo savęs. Guli visiškai nuoga, išsidraikiusiais plaukais, siaubo kupinu žvilgsniu.

Prisiartinus sesutei leisti vaistų, dar didesnis skandalas... Stebiu ir galvoju: šitaip gali elgtis apsėstieji... Tikriausiai jos labai nerami sąžinė.

Kaip su ja pasikalbėti, sužadinti bent gailestį – juk ji visai kurčia, paklaikus, tiesiog beprotė. Vargšė moteris! Kas gi taip baisiai ją slegia? Tai ne agonijos kančia, ne išprotėjimas – jų požymiai kitokie. Taip šėlti gali neramios sąžinės žmogus.

Neilgai ji taip šėlo, netrukus nutilo amžiams...

Savųjų ji neturėjo. Atėjus kaimynams, klausiu, kodėl ji taip blaškėsi kaip apsėstoji?

Man paaiškino, jog tam buvo realus pagrindas. Anksčiau ji buvo tikinti, tvarkinga, darbšti moteris. Senatvėje išnuomojo kambarį jaunam vyriškiui, kuris ėmė ją "visokeriopai globoti". Tai buvo seksualinis iškrypėlis. Senutė ėmė su juo kaip su vyru gyventi. Ėmė rečiau lankyti bažnyčią, galiausiai ją visai užmiršo.

Nelaimingoji! Be abejo, mirties akivaizdoje ją kankino nuodėmingo gyvenimo košmarai. Dieve, pasigailėk! Čia kaltesnis tas jaunas iškrypėlis, pavertęs ją savo gyvuliškų aistrų auka. Ji buvo vergė ir mirė kaip vergė.

Ir vis dėlto siaubas, kurį išgyvena mirties valandą žmogus, matydamas savo nuodėmingą gyvenimą, jaučiamas ir kitiems. Jai merdint, mąsčiau: "Šitaip šėlti ir kankintis gali tik apsėstieji".

* * *

Reanimacijos skyrius – ne vien šventovė. Kartais jis virsta dvasios luošumo vieta, o neretai – ir blaivyklos filialas. Dažnai čia paguldomi žmonės, apimti tokios didelės alkoholio komos, kad blaivykla jų neišgelbėtų. Guli toks individas, rodos, visiškai be sąmonės, bet vos tik pradedi kišti zondą į skrandį, prasideda pragariškas dūksmas: daužosi, rėkia, keikiasi nešvankiausiais žodžiais, kandžiojasi, spjaudosi. O smarvė, smarvė!... Iš švarios

baltos lovos per pusvalandį lieka kiaulės migis – juk čia ir tualetas, ir mūšio laukas...

Oi, kaip kartais sunku nepykti! Kas nedirba su panašaus kontingento žmonėmis, sunkiai įsivaizduos būseną. Juos reikia tramdyti kaip laukinius žvėris, reikia tvirtai pririšti, kad būtų įmanoma suteikti pagalbą.

Ko vertas toks padaras? Ar jis žmogus – Dievo kūrybos vainikas?.. Tai šėtono vaikas!

Bet ir šiame išniekintame pavidale reikia pamatyti nemirtingą sielą, pažinti jame nelaimingą brolį ir jam padėti. Reikia, reikia ir jam padėti. Bet ar ilgam? Dažniausiai jie, iš ligoninės išėję, tuoj pat pažymi "laimingą parvykimą" iš kultūringo blaivyklos filialo – reanimacijos skyriaus.

* * *

Šiame dienoraštyje noriu parodyti dvasinę kančią ne vien ligonių, bet ir tų, kurie juos myli, tų, kurie neramiais balsais teiraujasi telefonu, kurie varsto mūsų skyriaus duris ir baimingais žvilgsniais tiria gydytojo veido išraišką, bijodami išgirsti: "Mirė!"

Taip ir diriguoji šiam kančios koncertui: vienur reikia švelnaus atidumo, kitur patarnavimo, dar kitur apgalvoto atsakymo. Bet svarbiausia – reikia labai daug kantrybės ir meilės.

Bet aš laiminga, kad esu gydytoja. Juk ir dieviškasis Mokytojas gydė ligonius. Jis gydė juos savo dieviška galia, o aš noriu gydyti visa savo būtybe, persmelkta Dievo.

Viešpatie, eime gydyti visą žmogų: jo sielą ir kūną!

1980 metai

Vasaris

Tyloje, ramybėje gimsta idėjos, išgirsti paslaptingą aukos ir meilės balsą, kviečiantį į kovą už Meilę, Tiesą ir Laisvę.

Jaučiu, jog man bus per maža reanimacijos, kad būtų pasotinti sielos troškimai. Visa visutėlė veržiuosi į kovos lauką, kuriame grumiasi, kenčia mano broliai. Negaliu būti pasyvi stebėtoja. Ne! Noriu kovoti... Bent kiek padėti brangiai Tėvynei ir Bažnyčiai. Noriu kentėti ir mirti už Tiesą, už Meilės

viešpatavimą visų žmonių širdyse, už tai, kad mylimos Tėvynės vardas nebūtų išbrauktas iš istorijos puslapių, kad nušvistų didžia šviesa.

Mano Tėvynė eina Golgotos keliu. Visa visutėlė veržiuosi būti ne tik Veronikos, bet ir paties Jėzaus vietoje... Drauge su juo numirti už ateities Tėvynę ir Bažnyčią.

Tikslaus kelio dar nežinau, bet žinau, kad Dievas neduoda neįvykdomų troškimų.

Balandžio 23 d.

"Meilės psichologijoje yra vienas pagrindinis bruožas – kuo daugiau mes gero darome kitam, kuo daugiau, darydami jam gera, įdedame savo sielos, tuo labiau mūsų pasąmonė linksta į tą žmogų.

Mūsų paslėptam jausmui brangiausi tie, kuriuose mes tarsi apgyvendiname savo sielos dalelę. Ir kuo daugiau to mūsų "aš" apsigyvena kitame žmoguje, tuo brangesnis jis tampa mūsų pasąmonės gelmėms. Tai keistokas žmogaus psichologijos dėsnis. Deja, taip yra. Su žmogumi, kuriame apgyvendiname dalį savęs, mus sieja nauji papildomi saitai. Mus traukia prie jo dviguba trauka: gėrėjimasis tuo, kas yra jo, taip pat ir tuo, kuo praturtiname jo asmenybę mes.

Tai, matyt, pati svarbiausia žmogiškosios psichologijos ypatybė"

(J.Riurikovas).

Šie psichologiniai samprotavimai man padarė didelį įspūdį. Darydami gera, mes nejučiom patys tampame laimingi. Tai meilės mainas, didžiojo Kūrėjo įdiegtas į žmogaus širdį. Todėl negalima sakyti, kad altruistinė meilė yra vienpusis reiškinys. Ne! Ji turi grįžtamąjį ryšį. Todėl būkime dėkingi tiems, kurie mums suteikia galimybę daryti gera.

Šį meilės mainą gal ryškiausiai pajunta tie žmonės, kurių pašaukimas – padėti (būtent: medikai, mokytojai).

Eini į kančios pasaulį, teikdamas pagalbą, meilę, o ligoniai atsako – jei ne žodžiais, tai žvilgsniu. Jie, kaip maži vaikai, reikalingi gerumo, šilumos. Nešdamas tą šilumą, pats sušyli, praturtėji, prasiplečia širdies ribos, trokštančios apimti vis naujus ir naujus kančios horizontus.

* * *

Ant diagnostinio stalo guli jaunas vyriškis, laukdamas koronarografinio tyrimo. Ligonis kupinas baimės. Akimis ieško aplinkiniuose veiduose motinos akių ir rankų. Prieinu, uždedu ant kaktos rankas, padrąsinu. Ligonis prašo, kad nuo jo nepasitraukčiau. Prašymą įvykdau: visą laiką stoviu prie jo ir kartais švelniu rankų prisilietimu pašalinu įtampą ir baimę. Ligonis ramus.

Lygiai tas pats buvo vakar, kai vienai senutei įsiuvo širdies stimuliatorių. Stovėjau šalia. Kai reikėjo atlikti rentgeno nuotrauką, stalą nuo manęs atitraukė. Ligonė neramiai apsižvalgė ir tarė maldaujamu balsu: "Kur jūs dingot, gydytoja? Aš noriu, kad visą laiką būtumėt prie manęs..."

Ypač kentėdamas žmogus pasijunta esąs vaikas, reikalingas motinos pagalbos. Ligonis, jausdamas tavo rankų šilumą, nurimsta ir ne taip bijo kančios – sumažėja skausminis slenkstis centrinėje nervų sistemoje.

Balandžio 24 d.

Šiandien vėl buvo atliekama arterijų kateterizacija ir inkstų kraujagyslių kontrastinė rentgenograma.

Ligonė gulėjo užmerktomis akimis ant procedūrinio rentgeno stalo. Padrąsinau, kad nebijotų. Ji ėmė verkti. Stoviu ir glostau jai galvą. Ligonė nurimsta. Toliau eiga buvo normali. Trumpam pasitraukiau, bet grįžusi vėl uždėjau rankas. Nors ligonė buvo užsimerkusi, bet ištarė: "O, tos pačios rankos! Jos skiriasi iš visų kitų, lietusių mane!"

Netoliese buvusi sesutė burbtelėjo:

– Tai rankos tų, kurie nedirba virtuvės darbo!

Ligonę paklausiau:

– Ar iš tikrųjų lengviau pakelti skausmą, jaučiant ant galvos gydytojos rankas? Kuo gi skiriasi žmonių rankos?

– Aš nežinau, kaip būčiau ištvėrusi skaudžią procedūrą, jei ne jūsų rankos. O, jos nuima daug skausmo ir visai kitokios nei kitų. Man buvo drąsu ir ramu, kai jaučiau jus prie savęs, ypač jūsų rankas ant savo galvos...

Įdomu, įdomu. Ką gi spinduliuoja žmogaus rankos, jei jos pašalina įtampą, baimę ir net sumažina skausmą? Matyt, kad yra paslaptinga veika. Žmogus jaučia meilę, norą jam padėti, jaučia dievybės sruvenimą. Gal žmonės mano rankų

prisilietime jaučia motiniškas Marijos rankas... Juk kasdien prašau, kad Marija veiktų per mane...

O, koks nuostabus ir mįslingas žmogaus vidaus pasaulis! Kokias paslaptis Kūrėjas paslėpė mumyse! Mes vieni kitus veikiame didelėmis galiomis, kurių prigimties nepažįstame, bet jaučiame jų poveikį.

Dieve, Tu atsiuntei mane į skausmo žemę, kurią pamilau iki pat sielos gelmių. Einu per ją tolyn – ir vis artyn, artyn prie Tavęs, amžinoji Meile ir Išmintie. Einu ne viena, einu vedama mielosios Motinos, mylima beribe meile... Einu, vis einu... Dar leisk man eiti, kad mylėčiau ir kentėčiau, kad paimčiau sau brolių skausmą, kuris kūdikio rankose pavirs džiaugsmu ir bus padovanotas Tau, amžinoji Meile...

Kokie žmonės būtų laimingi, jei jie mokėtų mylėti, jei jie būtų mylimi! Tiek daug skaidriausių širdies spindulių užgeso dėl to, kad jų niekas nemylėjo arba per mažai mylėjo... Argi ne meilės badas siaučia mūsų žemėje? Kas mūsų broliams atneš dangaus ugnį – Meilę? Kas juos sušildys? Nuramins troškulį, alkį?

O, kiek daug žemėje našlaičių, kurie nepatyrė tikrosios meilės šilumos! Eikim jų sušildyti labai mylėdami! Meilė negali būti maža – ji trokšta begalybės.

Ne savo meile mes sušildysim pasaulį, bet Meile To, kuris kasdien į mūs krūtinę įdeda savo liepsnojančią Širdį...

Birželio 21 d.

Praėjo keturi reanimacijos-anesteziologijos specializacijos tobulinimosi mėnesiai. Rengiuosi egzaminui.

Egzaminas tai egzaminas, bet grįžus reikės savarankiškai dirbti ir operacinėje. Kai pamąstau, baugu. Kokia atsakomybė – gyvybė tavo rankose! Reikia nusimanymo, didelio budrumo, susikaupimo. Čia nieko nenuveiksi besiblaškydamas, kiekvienas veiksmas turi būti apgalvotas, reikės nesutrikti kritinėse situacijose: ne tik nesutrikti, bet ir rasti geriausią išeitį, kad gyvybės žvakė neužgestų per anksti...

Didysis egzaminas bus visas gyvenimas. Ne kartą bus taip, kad virpėsiu, išpils šaltas prakaitas, bet bus nevalia nuleisti rankas, turėsiu sumaniai veikti, gelbėti žmogaus gyvybę. Už durų stovės skausmo prislėgti namiškiai, jų klausiantys žvilgsniai kryps į mane...

O Dieve, noriu, kad visa, kas nuo manęs priklauso, padaryčiau! Todėl privalau mokytis, ruoštis gyvenimo egzaminui. Nors baisu, bet nenoriu ramaus darbo. Dirbdama atsakingą darbą, bent žinau, kad esu tikra gydytoja. Tad ačiū Dievui už nerimą, už kovą ir audras, ačiū už sėkmes, laukiančias manęs. Noriu, kad duotieji talentai būtų visapusiškai panaudoti ir išdalyti kenčiantiesiems.

Kiekviena pareiga, ypač gydytojo, reikalauja darbo, darbo, darbo. Čia ne konvejeris, kur išmokai vieną operaciją ir vykdyk ją, nesukdamas painiausių smegenų žievės vingių.

Bet kaip bus miela mirties valandą, kai, pažvelgus į praeitį, matysiu, kad viskas atiduota, išdalyta kaip meilės dovana skausmo prislėgtam žmogui, kurio asmenyje buvo pats Kristus:

Jis buvo alkanas – tu Jį maitinai;

Jis buvo ištroškęs ne vien vandens, bet ypač meilės – Jį pagirdei;

Jis buvo nuogas – tu Jį dengei, taisei Jam pagalvę, šukavai;

Jis buvo kalinys, atskirtas nuo savųjų reanimacijos skyriaus sienomis, – tu Jį lankei, dovanodama gerumą, širdį;

Jis buvo pakeleivis, sustojęs gyvenimo skausmo stotelėje, – tu Jį priėmei ir apgaubei jautriu rūpestingumu;

Jis buvo ligonis – tu Jam paaukojai visą gyvenimą...

Dabar, atėjus susitikimo valandai, Jis išties mielas rankas ir tars:

"Ateik, kūdiki, aš tave seniai pažįstu ir laukiu".

Ir... nusvirs pavargusi galvelė ant tų mielųjų Rankų, o širdis, suplakusi paskutinį kartą žemei, pradės Gyvybės kupiną gyvenimą Anapus.

Argi ne nuostabi gydytojo profesija? Čia galima save išdalyti, padovanoti, čia galima nuolat bendrauti su Kristumi, galima tapti tarnaujančia Meile.

Kas yra kančia, žvelgiant iš Amžinybės? Tai priemonė ugdyti meilę, tobulinti ją iki dieviškumo.

Norėčiau, kad man mirus būtų galima pasakyti:

Ji auką didžią sumokėjo
už savus idealus.
Ji daug mylėjo ir kentėjo,
o Meilei atviras Dangus...

Tu neliūdėk, jei neš tave likimas
į ateitį, nežinomas žemės.
Kas audroje už vairo imas,
tik tas nurimus inkarą išmes.

Lapkričio 18 d.

Gavau žinią: bendradarbė Dalytė šaukiasi pagalbos. Vargšė! Baigusi mokslus, daug metų dirbusi mūsų skyriuje, poetė... Nuostabiai gera, bet viduje audringas žmogus. Ji serga nepagydoma jungiamojo audinio liga: sistemine raudonąja vilklige, kuri komplikavosi visišku inkstų nepakankamumu. Ji šaukiasi pagalbos...

Žinau, kokios ji šaukiasi pagalbos. Ji jaučia artėjančią mirtį ir nori sutvarkyti savo sąžinės reikalus. Mes anksčiau apie tai kalbėjom...

Radau tave Vilniuje, Antakalnio klinikų inkstų dializės skyriuje. Inkstų funkcija sutriko. Persodintas donoro inkstas užsitrombavo, teko jį pašalinti. Visa tai, būdama gydytoja, tu puikiai supranti...

Baigėsi šešias valandas trukusi dializė. Tu svyruojančiu žingsniu grįžai į palatą. Išėjom į koridorių, susėdom nuošaliame kamputyje. Tu nesiskundei progresuojančia liga, bet nuleidus galvą pravirkai, sakydama: "Aš tik vieno maldavau ir maldauju Dievą, kad nemirčiau be atgailos..."

Vargšas kūdiki! Tavo ašaros jau reiškia nuoširdžią atgailą. Jei ir būtum mirusi, tavo kaltės būtų atleistos dėl tobulo gailesčio. Dievas, matydamas tavo didelį troškimą ir gailestį, paskatino tave kreiptis į savo bendradarbę, kuri suras būdą, kaip priartinti tau Viešpaties ramybę.

(Ji nuoširdžiai atliko viso gyvenimo išpažintį, priėmė Komuniją, Ligonių Sakramentu liko pašventinta jos kančia, o visuotiniai atlaidai, tikėkime, visiškai ištyrino jos sielą. "... Kad nemirčiau be atgailos").

Dievas tau tikrai atleido. Jis, kuris yra vien Meilė ir Gailestingumas. Jis – didysis Psichologas, pažįstantis sielų gelmes. Jis žino, kad Magdalenos meilė didelė ir gili. "Jai daug atleista, nes ji daug myl".

Kokia tu buvai graži, kai pakėlei savo ašaromis spindinčias akis! Tu graži esi amžinajai Tiesai, kuri pažįsta širdžių gelmes...

(P.S. Netrukus ji mirė...)

Gruodžio 14 d.

Užsukau į turgų. Įdomu pažvelgti į šią margaspalvę minią. Tarp daugelio žmonių pastebėjau buvusią ligonę Anelę, kuri prieš porą metų vos neužduso per astmos priepuolį. Matau – Anelė menkai apsirengusi, susitraukusi sėdi prie savo prekių. Paklausiu, kaip sveikata. Ji padejuoja, kad negauna prednizolono tablečių, be kurių ji negalinti gyventi. Ją pradžiuginau, pažadėjusi atnešti šimtą tablečių (jas parvežė mano brolis iš Maskvos – laikiau atsargai panašiam atvejui). Vargšės akys net sublizgėjo iš džiaugsmo.

Paklausiau, ar daug pardavė prekių.

– Niekas nieko iš manęs nenupirko.

– Tai kodėl taip šąlat su tokia silpna sveikata?

– Anūką reikia auginti. Pinigų reikia – pensija 45 rubliai.

– Kodėl mama neaugina, ar jau mirusi?

– Gyva, bet vaiko nekenčia. Dabar aš jai vaiko ir neatiduosiu. Kaip nors abu pragyvensim.

Nors man ir nereikėjo jos prekių, bet kai ką paėmiau, kad Anelei nereikėtų grįžti tuščiomis.

Išvada liūdna. Kreivas buvo Anelės gyvenimas, dar kreivesnis dukros. Kažin koks bus trečiosios kartos kelias? Dieve, pasigailėk! Kiek daug pasaulyje reikalingos ir nereikalingos kančios!

"Bent jūs, gerosios širdys, su kaupu spinduliuokit gerumą ir šiems nelaimingiesiems".

ŠYPSENA

Palatoje gulėjo subrendusio amžiaus vyriškis. Jau dvi operacijos nedavė teigiamų rezultatų. Diagnozė: supūliavęs, trūkęs apendicitas. Totalinis peritonitas. Operuojamas trečią kartą.

Juodi banguoti plaukai. Veidas vaško spalvos, akys giliai įdubusios, veido bruožai paaštrėję – "facies Hipocratica", viduriai iškelti, peristaltikos nė garso visa savaitė. Per operacinių pjūvių vietas sunkiasi baisiai dvokiantis skystis. Gangrenuoja pilvaplėvė. Rankų ir kojų kaulai aptempti oda, išmarginta mėlynių buvusių dūrių vietose.

Per dieną daugel kartų reikia keisti vystyklus, permirkusius

gangreninio skysčio. Kiekviena procedūra baisiai kankinanti ligonį, nes oda maceruota nuo išsiskiriančių žarnų fermentų. Ligonis dega skausmo ugnyje.

Keista! Šitas ligonis niekam ir dėl nieko nesiskundžia. Jis guli ištisas valandas, paras, nereikšdamas pretenzijų, neaimanuodamas. Negana fizinės kančios – akyse atsispindi vidinė kančia. Stebėjau namiškius. Nuoširdžiai kremtasi sesuo, o kiti – šiaip sau.

Nuo ryto iki vakaro stengiausi jam padėti, palengvinti, troškau, kad pasveiktų. Ėjo laikas. Būklė kritiškai blogėjo. Baisi gangrenuojančių vidurių smarvė pripildė palatos orą. Personalas artindavosi prie jo su kaukėmis; atlikę, kas reikia, tuojau išbėgdavo iš palatos (jų kaltinti negalima, nes ne visi vienodai ištveria).

O jis? Jis kentėjo ir tylėjo. Nemanykim, kad jis nejautė skausmo, nesuvokė savo būklės beviltiškumo. Labai gerai suvokė ir skausmą jautė. Jo giliose įdubusiose akyse spindėjo vidinis skausmas, kančia dėl to, kad jis užmirštas.

Kartą jam tariau:

– Gal aš klystu, bet man atrodo, kad jūsų gyvenimas buvo didelė didelė kančia, kad esat nemylimas...

Jis su nuostaba pažvelgė į mane ir tarė:

– Iš kur jūs viską žinot? Tai tiesa.

– Viskas parašyta žmogaus veide, ypač jo akyse, – paaiškinau ligoniui.

Dažnai pas jį užeidavau, atsisėsdavau ant lovos krašto, pasikalbėdavom. Svarbiausias to tikslas – kad jis jaustųsi žmogumi esąs, o ne pūvančiu lavonu, kad pajustų tikrąjį žmoniškumą, kad pasijustų esąs reikalingas ir mylimas. Tai ne romantika, bet artimo meilės auka, nes pūvančių audinių kvapas toks baisus, kad vos išsilaikai nevėmęs. Įeidama į palatą, pirma pati sau turi įsakyti laikytis ramiai, neparodyti, jog tau baisu toje smarvėje. Jam patarnauji, suvilgai rankšluostį, nušluostai veidą, uždedi šaltą skarelę ant galvos, kartu su juo kenti...

Man labai rūpi jo sielos reikalai. Turiu pirma laimėti jo pasitikėjimą, apraizgyti jo valią tūkstančiais nematomų meilės gijų, kad jis paklustų Malonės Balsui. Kartu tai atgaila už jo sielą, maldaujant dieviško gailestingumo.

Nemanykit, kad lengva ši užduotis. Jauti tam tikrą nedrąsą,

turi save priversti tai daryti vardan jo sielos išganymo. Apgalvoji įvairius prakalbinimo būdus, kad ligonio nenugąsdintum – pasakyti taip, kad ligonis priimtų kaip nuoširdžios meilės dovaną. Meldiesi, kenti kaip atgailą visus nemalonumus, visus kvapus, darbo nuovargį. Na, bet laikas ryžtis, laikas prabilti, kad jo kančia taptų palaiminta kančia.

Pabandžiau pakalbėti su namiškiais. Jų reakcija siaubinga:

"Ne! Ne! Ką jūs?! Jis mirs, kai pasiūlysim... Kam to reikia, juk jis visiškai sąmoningas"...

Tai bent argumentas – turi sąmonę... Vadinasi, kol sąmoningas – šventi dalykai – siaubas? Ką padarysi! Toks jų supratimas.

Kad nekeltų triukšmo, apsimečiau esanti tam abejinga ir paaiškinau:

– Pasakiau todėl, kad, jei esat katalikai, reikėtų pasirūpinti ir sielos reikalais. Bet jei nenorit, jūsų reikalas! – ir nuėjau.

Iš tiesų tokiais atvejais maža yra protingų namiškių. Jie sutrinka, išsigąsta, į Mirtį žiūri ne krikščionio, bet gyvulio instinktu. Toks mūsų žmonių tikėjimas amžinuoju Gyvenimu! Materializmas paliko savo pėdsaką...

Grįžau pas ligonį. Jam papasakojau kai kuriuos atvejus iš reanimacijos skyriaus gyvenimo. Kaip ateina pats Dievas padėti žmogui. Jis daug galingesnis už mus, gydytojus, ir, jei tokia Jo valia, žmogus gali ir pasveikti.

Jis pasakė, kad labai seniai buvęs išpažinties.

– Jūs žinot, kad tikrai noriu gero. Patikėkit, jums bus lengviau, nes sustiprins dieviška Jėga! – Žvelgdama į akis, glosčiau jo prakaituotą kaktą ir klausiau: – Ar sutinkat su mano prašymu? Būkit geras, neatsakykit man šito džiaugsmo! Dievas atneš jums ramybę.

– Gerai, tegul ateina.

Ligoniui paaiškinau apie Išpažintį, gailestį, kančios įprasminimą... Tuo metu buvo ekstra situacija operacinėje, o anesteziologas užimtas. Nuėjau padėti.

Vos pradėjau narkozę, atbėga sesutė ir praneša:

– Miršta ligonis!

Nubėgau pas mirštantįjį. Dieve mano! Jis miršta! Be sąmonės, suglebęs, širdis vos plaka, retas agonalinis kvėpavimas. Ką daryti? Medicinos požiūriu viskas, kas reikia, daroma, bet kaip su jo sielos reikalais?

Visose svarbiose gyvenimo situacijose geriausia Patarėja – Švč. Mergelė Marija. Širdimi į ją kreipiuosi: "Marija, Tu viską gali. Tu gali pratęsti ligonio gyvybės laiką bent porai valandų, kol ateis kunigas. Marija, padėk jam atsigauti. Matai – jis miršta. Neleisk Mirties Angelui užmerkti akis, kol atvyks kunigas. Pasigailėk jo sielos. Pašventink jo didelę kančią. Tikiu, kad Tu mane išklausysi..."

Ir ką? Marija – Motina. Ji išgirdo. Ji sugrąžino ligoniui gyvybę ne dviem valandom, bet keturioms paroms, kuriose ant palaiminto kančios aukuro degė pašventinta auka – kankinio kūnas.

Ligonis atsigavo. Sugrįžus sąmonei, jis nieko neprisiminė, apie ką buvom kalbėję. Gavus pakartotinį sutikimą, skubiai atvyko kunigas. Išeidamas jis pasakė: "Ligonis tiesiog teologiškai ir labai nuoširdžiai atliko šv. Išpažintį".

Po valandėlės įėjau į palatą. Ligonio veidas spindėjo ramybe, džiaugsmu. Priėjau jį pasveikinti. Ligonis sunykusiom, kaulėtom rankom paėmė mano ranką ir, ją bučiuodamas, tarė:

– Ačiū, nuoširdus ačiū jums, mano gydytoja!

Motiniškai pabučiavau kankinio kaktą ir atsakiau:

– O kad jūs žinotumėt, kaip aš jums dėkinga! Jūs man padovanojot patį didžiausią džiaugsmą!

Po keleto minučių ateina artimieji. (Tikriausiai, kuriam nors jis pasidžiaugė savo ramybe.) Grįžtant į reanimacijos skyrių, mane pasitinka penkių asmenų išgąstingos akys. Jie klausia ir kartu skundžia:

– Gydytoja, tik pamanykit, pas mūsų ligonį buvo kunigas! Kas jį kvietė? Kodėl šitaip padarė? Juk dabar jam aišku, kad mirs...

Ramiai, bet su liūdesiu pažvelgiau į juos ir atsakiau:

– Jūs patys pasiklauskit ligonį, kas jam pakvietė kunigą, – ir nuėjau į palatą.

Ligoniui paaiškinau: "Jūsų namiškiai nusigando patyrę, kad buvo kunigas. Bet jūs puikiai jaučiat savyje Viešpaties palaimą ir ramybę. Jūs jiems paaiškinkit, kas kvietė kunigą". (Jo žmona partijos narė.)

Ligonis atsakė:

– Aš viską padarysiu, kad jums nebūtų nemalonumų.

Įleidau aplankyti seserį. Ką jie kalbėjo, nežinau, bet dėl šio reikalo aprimo. Geriau kol kas apsieiti be skundų, nes ne

paskutinis miršta, dar daug bus panašių atvejų, reiks paruošti Amžinybėn. Dėl jų negaliu per greit prarasti savo vietos, o tam reikia ne vien gerumo, bet ir protingumo. Kaip svarbu padėti žmogui, ypač mirties valandą!

Ak, žmonės! Jūs vargšai žmonės, koks silpnas jūsų tikėjimas, kokia akla jūsų meilė saviesiems! Ateina Dievas nešdamas ramybę, o jūs šaukiat: kas? kam pakvietė? Argi jūs nematot nurimusio ir švytinčio ligonio veido? Jį sustiprino dieviška Jėga, o jūs dėl neprotingos meilės norėjot išleisti jį kelionėn užrištomis akimis, apsunkinta sąžine...

"Dabar sužinos, kad mirs!.." Tegul žino, nes tai pats rimčiausias ir atsakingiausias žingsnis, kurį žengus prasidės Amžinybė. Nejaugi jis turi žengti į nežinią, į tamsą? Nejaugi tokia didelė kančia turi likti nepašventinta?!

Vėliau jis buvo perkeltas į vienutę chirurgijos skyriuje: numirti. Nueidavau jo aplankyti. Jis gulėdavo užmerktomis akimis, panašus į kančią ant kryžiaus. Pasilenkusi paglostydavau jo kaulėtas rankas, lipniu prakaitu išrasojusį veidą, ir prakalbindavau. Jis atmerkdavo savo įdubusias mėlynas akis ir nusišypsodavo geraširdiška, miela šypsena.

Namiškiai stebėjosi:

– Keista! Jis niekam iš mūsų nesišypso, o kai jūs įeinant, šypsena nenueina nuo jo veido.

Taip. Jūs nežinot mūsų paslapties. Jus jungia tik kūno ryšys, kuris jau baigia irti, o mūsų sielos gyvena antgamtinėje šviesoje.

Štai iš kur šypsenos gelmė ir paslaptis: paslaptis, jungianti sielas amžinojo Dievo Meilėje. Jis jaučia amžinosios Meilės dvelkimą, kuris jį gaivina.

Ligonis užgeso didelėje kančioje. Kiek daug jis kentėjo!

Nežinojau, kada ir kur jį laidos, bet buvo toks sutapimas. Tvarkiau krikšto sūnelio kapą ir išgirdau laidotuvių muziką. Žiūriu – laidoja mano ligonį. Laidoja be bažnyčios, nes namiškiai laikosi raudonos linijos. Skurdžios nekrikščioniškos laidotuvės! Dūdos dūduoja, namiškiai alpsta. Kažkas skaito iš popieriaus lapo – ir viskas... Spokso smalsuoliai, kiti šnekučiuojasi.

Jam reikėtų ne tokio apibūdinimo, kurį skaito ana moteris. Reikėtų, kad žmonės pamatytų savo akimis vargšą sūnų Tėvo glėbyje.

Taip, tu esi Tėvo glėbyje. Jis nušluostys širdyje paslėptas ašaras... Šypsokis Jam – amžinajam Gerumui, kuris yra didis silpniausiuose ir vargingiausiuose. Ilsėkis ramybėje, ir amžinosios Meilės Šviesa tešviečia Tavo sielai!

REANIMACIJOS SKYRIAUS KASDIENYBĖ

1981 metai

Sausis

Vizituojant antrą ligonį, sučirškė telefonas. Ragelyje balsas:

– Skubiai reanimuoti į priėmimo kambarį!

Nuskubėjom. Ant vežimėlio guli apie 40 metų moteris, atvežta po traumos gamykloje. Girdėti pavieniai kvėpavimo garsai, širdies veikla gęsta, vyzdžiai platūs, sąmonės nėra.

Reanimuojam pusvalandį, bet... jokio pagerėjimo. Reanimaciją nutraukiame. Nukentėjusioji mirė...

Guli jauna moteris, gyvybės nėra. Širdyje taip sunku ir skaudu. Ir vėl mirtis... ašaros... skausmas...

Priėmimo skyriaus koridoriuje neramiais žingsniais, rankomis suėmusi galvą, vaikšto gamybos meistrė. Netrukus atbėga mirusiosios vyras. Jis baimingai klausia:

– Ar ji dar gyva?

– Ne, ji mirė...

Vyras iš karto sukniubo kėdėje – nualpo... Skausmas... Skausmas! Sugirdė sesutė vaistus, tačiau argi širdies skausmą palengvinsi vaistais? Juk joje gyva netekties žaizda.

Sieloje taip sunku... Į galvą, rodos, kas įsmeigė peilį ir apjuosė geležiniu lanku. Liūdnom akim pažvelgiau į mirusią, į raudantį vyrą, į meistrę, suėmusią galvą rankomis, ir sunkiu sunkiu žingsniu grįžau į skyrių, kuriame gydomi kiti, reikalingi pagalbos.

Viešpatie, būk gailestingas jos sielai! Suteik stiprybės namiškiams, paguosk ir savo vaikelį, kad jis ištvertų šiame skausmo vieškelyje.

Grįžusi baigiau vizituoti likusius ligonius. Baigiant

vizitaciją, ateina terapijos skyriaus vedėjas ir prašo priimti ligonę. Vietos – nė vienos. Tenka iš silpnųjų išrinkti stipresnį ir iškelti į skyrių.

Atveža baisiai dūstančią jauną moterį. Dėl hipoksijos ji atrodo kaip pamišusi. Akys paklaikusios, iškvėpimas labai sunkus, kai pajėgia, ima baisiai šaukti:

– Neatlaikysiu!.. Oi, mirštu!.. Gelbėkit!..

O Dieve, kaip sunku dusti! Visos priemonės naudojamos jai padėti, bet... Kaip mažai tepadeda... Tas nežmoniškas dusulys, neefektyvi medikamentinė pagalba, tas nuolatinis šauksmas: "Gel- bė- kit!" – kaip plaktuko smūgiai daužo galvą. Rodos, tik susiimk už galvos ir bėk, kur nesigirdi šių aimanų. Bet nevalia! Reikia gelbėti. Reikia ištverti.

Ir vėl skambutis:

– Guldom ligonį po sunkios traumos!

Atveža sužeistą, kruviną vyriškį. Prasideda bėgiojimas. Reikia kviesti konsultantus, teikti pagalbą.

To negana. Vėl dūsta kitas ligonis. Vėl prašymas:

– Priimkit, nes mes jau nieko negalim padaryti. Mes jį pagavom balkone: psichinio-hipoksinio streso metu jis norėjo šokti žemyn.

Reikia vėl vietos, tenka vėl iškelti kitą ligonį, šiek tiek gyvesnį už pastarąjį...

Pagaliau visas koncertas:

vienas dūsta vienoj, kitas – kitoj palatoj;

vienas be sąmonės guli kruvinas po traumos, kitas dar labiau sutrintas (lūžę rankų ir kojų kaulai, šonkauliai, galvos trauma, pneumotoraksas);

vienas po insulto, kitas dėl pakartotinio infarkto...

Ir taip nuo vieno prie kito, nuo to prie trečio ir t. t. Dar telefono skambučiai neduoda ramybės – negali susikaupti, galvodama apie gydymą. Nuolat teiraujasi apie traumuotą ligonį: tai kelių ruožo valdybos atstovai, tai eksploatavimo valdyba, tai milicija, prokuratūra, tai brolis, sesuo, kita sesuo, švogeris, kaimynai ir t. t.

Telefonas – geras dalykas, bet kai šitokia įtampa – vieni dūsta, kiti lieja kraują, treti kliedi, kai reikia teikti skubią pagalbą, telefono skambučiai – tikra kankynė.

Už durų namiškių virtinė – kiekvienam būk atidi, švelni, užjaučianti. Jie ateina su savo skausmu, jų daug, o tu vienas...

Ne! Ne vienas. Su tavimi Dievas, kurį rytą priėmei šv. Komunijoje. Kitaip neištvertum, pritrūktų kantrybės, ištvermės.

Ir taip nuo ryto iki vakaro. Diena keičia dieną, vienus ligonius keičia kiti, mirštantys palieka kitiems laisvą vietą. Vienokį skausmą pakeičia kitas, ašaros, nudžiūvusios vienų akyse, pabyra iš kitų.

Eini namo, tarsi nešdama sunkų, kietą kryžių ir vos pajėgi ištarti: "Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, visa, kas mums sunku, pakelti kaip pakėlei Tu ant kryžiaus..."

Nereikia stebėtis, jei grįžus namo su niekuo nesinori kalbėti, tik užsidarius kambaryje priglausti pavargusią galvelę prie Viešpaties krūtinės ir kietu miegu sugrąžinti jėgas, kad vėl jų pakaktų eiti skausmo vieškeliu.

KITĄ DIENĄ...

Rytas ramus. Sekmadienio rimtis, šventumas. Tačiau neilgai. Netrukus kviečia į priėmimo skyrių. Ant vežimėlio guli be sąmonės 52 metų vyriškis. Kvėpavimas agonalinis, jokios reakcijos į skausmą. Reanimacijoje atlikus juosmeninę stuburo kanalo punkciją, ištraukta kruvino smegenų skysčio. Diagnozė aiški: pakartotinis hemoraginis insultas.

Gydymas neduoda jokio efekto. Būklė blogėja. Už durų rauda žmona. Įleidžiu atsisveikinti, nes prognozė bloga. Vargšelė klausia:

– Nejaugi jam nieko negalima padėti?

– Mes negalim, nors ir stengiamės, bet jūs galit. Pakvieskit jam kunigą. Nors jis ir be sąmonės, bet gal girdi, gal supranta. Tebūna jo mirtis pašventinta. Tiktai labai skubėkit, nes jis tuoj mirs...

Nemanykit, kad lengva namiškiams ištarti šią ištarmę... Oi, kaip sunku! Bet tai neišvengiama.

Likusi viena su ligoniu, sesučių padedama, stengiuosi palaikyti ligonio gyvybę. O Viešpatie, jis vos kvėpuoja (4 – 6 atodūsiai per minutę)! Kodėl gi taip ilgai nėra kunigo?

Atvyko! Ačiū Dievui! Jis suteikia mirštančiajam visus galimus patarnavimus. Aprūpino dar vieną ligonę. Pagaliau ir žmona išėjo į namus ruoštis laidotuvėms.

Agonija nusitęsė. Vakare būklė dar pablogėjo. Uždegiau pašventintą žvakę, įdėjau į mirštančiojo ranką, o pati,

atsisėdusi šalia, meldžiausi už mirštantįjį. Jo veido spalva tapo pilka, nagai pamėlo, kūne ryškėjo lavondėmės. Arterinis kraujospūdis dar laikėsi, kvėpavimas su visiško išnykimo pauzėmis.

Gaubia paslaptinga mirties didybė. Vyksta sielos išėjimas iš kūno. Mirtis – neeilinis reiškinys. Tai paslaptis. Tai sielos perėjimas į kitą egzistencijos formą, į amžinąjį Gyvenimą. Koks jis bus? Ar siela pasiruošusi? Juk Mirtis tokia staigi, nesitikėta... Dieve, atitolink nuo jo šėtono įtaką! Būk šiam mirštančiajam gailestingas!

Man taip bemąstant, laikant jo rankose degančią žvakę, įeina pro duris žmona.

– Iš kur sužinojot, kad jūsų vyras būtent šią valandą miršta?

– Mane atvedė kažkoks nerimas, kažkoks vidinis balsas: tu turi eiti ten ir būti su juo...

Vargšė moteris! Atsisėdo šalia, sunėrė rankas ir pravirko:

– Gydytoja, nejaugi jis miršta?

– Taip, jis miršta. Sutikit savo skausmą kentėti vienybėje su Kristaus kančia ant kryžiaus, su Marijos ašaromis po kryžiumi, kad jo atsiskyrimas būtų laimingas.

Ji verkdama tarė:

– Marija, padaryk stebuklą, pagydyk mano vyrą! – Ką padarysi! Marija verkdama žiūrėjo į mirštantį ant kryžiaus savo Sūnų, ir Dievas nepadarė stebuklo. Ji visa iškentėjo. Sutikit su Viešpaties valia. Marija nepadarys jums prašomo stebuklo, jis miršta... Geriau parodykit jam meilę iki galo: pakilkit virš savo skausmo ir maldaukim, kad jo atsiskyrimas su šiuo pasauliu būtų paženklintas Dievo gailestingumo.

Ji, kaip mažas vaikelis, prisiglaudė prie manęs ir ištarė:

– Tegul būna taip, kad tik jam tenai nereikėtų kentėti... Kad tik jam tenai būtų gerai...

Glaudžiau ją prie savęs, troškau sustiprinti, padėti skausmo valandą. Jaučiau, kaip dalis mano gyvybės pereina į ją... Mes abi užmerkėm mirusiam akis, suglaudėm žandikaulius, užgesinom žvakę... Amžiną atilsį duok mirusiam, Viešpatie...

Ji tyliai verkė prie mirusio kūno. Šiam žmogui ji padovanojo savo gyvenimą. Jis buvo be vienos kojos po kažkokios traumos. Jaunos mergaitės širdyje sužibo meilė ir užuojauta šiam vaikinui, ir ji už jo ištekėjo, pasiryžusi atiduoti

meilę ir gyvenimą, kad tik jis jaustųsi pilnaverčiu žmogumi. Prisiglaudusi prie manęs, ji ištarė:

– Visas mano gyvenimas buvo kančia.

– Bet ta kančia jūsų sielą padarė kilnią, išmokė ne sau gyventi. Dievas padės iškęsti šį skausmą. Jis mirė, bet nemirė jo meilė. Ji lydės jus žemės kelyje. Mes susitiksim savo brangiuosius Amžinybėje. Parodykit jam savo meilę ir dabar, nepaskęsdama vien sielvarte, bet suvienykit jį su Kristaus kančia, melskitės už jo sielą.

– Taip. Aš sutinku su viskuo, nors tai labai labai sunku, bet... Kaip aš pasakysiu apie tėvo mirtį vaikams? Kaip aš jiems pranešiu? Jie sėdi priėmimo skyriuje... – Jos kenčiančios akys nukrypo į mane.

– Kad jums būtų nors kiek lengviau, sutinku aš šią žinią pranešti vaikams.

Nuvedžiau ją į kabinetą, pasodinau ant sofos, o pati nuėjau pas vaikus. Sėdėjo brolis su sesute nuleidę galvas, paskendę liūdnose mintyse. Su nerimu pažvelgė į mane:

– Kaip mūsų tėtė?

– Jis mirė...

Mano žodžius palydėjo dukrelės klyksmas, ji puolė broliui į glėbį ir skaudžiai raudojo.

O žeme, žemele, kokia graži ir kokia skaudi, kokia kilni ir kokia dramatiška dalia skirta žmogui, gyvenant tavo prieglobstyje!

"...Matydamas Mariją ir kartu su ja atėjusius žydus verkiančius, Jėzus labai susigraudino..."

Argi šis skausmas, ašaros neveikia gydytojo? Ir dar kaip... Ne akmenį turiu krūtinėje, bet širdį...

O Dieve, kaip gera, kad Tu pažįsti skausmo gelmę! Tau savos mūsų ašaros ir sielvartai. Padėk šiems vaikeliams, kurie dar nesusipažinę su kančia. Jie jos dar nemoka pakelti, jie dar neužgrūdinti. Juk ir Tu verkei prie Lozoriaus kapo... Savo ašarom pašventink jų ašaras.

... Ir išlydėjau šią skausmingą trijulę ligi lauko durų, o pati grįžau atgal į šventovę, kurioje kasdien ant aukuro dega įprasminta ir neįprasminta kančia.

* * *

Pakvietė chirurgijos skyriaus vedėjas pasitarti dėl vienos mirštančios senutės: ji pakartotinai gausiai nukraujavo iš skrandžio opos.

Ligonė išblyškusi, kvėpavimas dažnas, paviršutiniškas, pulsas 140 k/min, kraujospūdis sumažėjęs, Hb 5%. Jai skiriama transfuzinė terapija, bet vienintelis gelbėjimo kelias – opos apsiuvimas. Žinoma, ji gali mirti ant operacinio stalo, bet neoperuojant – mirtis neišvengiama.

Sutikau padaryti narkozę. Narkozės rizika IV laipsnio...

Operacinė. Senutės veidas ramus, giedras. Aplinkui operacinės personalas. Instrumentatorė baigia rengti instrumentus, anestezistė ruošia vaistus, aš tvarkau narkozės aparatūrą. Dievuliau, gal tai jos paskutinis miegas žemėje... Prakalbinu senutę:

– Mamute, dovanokit visiems savo neprieteliams, kurie jus gyvenime skaudino, bloga padarė...

– Oi, daktarėla, aš jiem visiem saniai dovanojau ir dabar dovanoju, kad cik Dzievulis many paškadavotų!

– Mintyse persižegnokit, – (rankos pririštos), – ir pirmyn, nes tuojau užmigdysiu.

– Tegul būna, kap Dzievulis nori. Pragyvenau 78 metus. Užtenka. Galiu ir mirc, tegu kici gyvena...

Ką dar jai gero pasakyti prieš narkozę? Ant kaklo medalikėlis, kurį paėmusi tariau:

– Mamute, prieš užmigdama pabučiuok Dievuliuką.

Ji nuoširdžiai kelis kartus pabučiavo.

Prasidėjo narkozė. Suleidus trumpo veikimo migdomuosius vaistus, senutė užmigo. Toliau miorelaksantai (raumenų atpalaidavimas, spontaniško kvėpavimo išjungimas), intubacija, dirbtinė ventiliacija.

Prasideda operacija. Būklė sunki. Kraujospūdis krinta. Bet mums nevalia pasimesti, blaškytis. Pagrindinė taisyklė: ramiai, tiksliai veikti. Suleidus vaistus ir tirpalus, pavyksta sunormuoti kraujospūdį. Operacija baigiasi sėkmingai.

Ačiū Dievui ir visiems, kovojusiems už močiutės gyvybę! Ji pasveiko!

GIMĖ PASAULIUI ŽMOGUS

"Gimdydama moteris būna prislėgta, nes atėjo jos valanda, bet, kūdikiui gimus, ji kančią užmiršta iš džiaugsmo, kad gimė pasauliui žmogus" (Jn 16,21).

Vieną vėlų vakarą suskambėjo namų durų skambutis. Įėjo susirūpinusi mergaitė. Tuojau išsakė savo sielvartą. Ji dirbo su savo nėščia sesute (norėjo papuošti mamytės butą). Nešiojo žvyrą, molį ir... nelaimė... Nėščiai sesutei įvyko priešlaikinis placentos atsidalijimas, nubėgo vaisiaus vandenys. Nuvežus į ligoninę, iškyla abejonės: kūdikis gyvas ar ne? Atrodo, nebegyvas.

Skubiai vykstam į ligoninę. Kuo galėsiu, padėsiu – gal dar galės gimti kūdikis, gal spėsiu jį pakrikštyti.

Įeinu į priešgimdyminę palatą. Matau kilnų motinos veidą. Ji labai susirūpinusi, meldžiasi. Ką ji tuo metu išgyveno, teprabyla pati:

"Lyg saulės užtekant, ilgėjausi kūdikio, naujo gimimo šeimoje. Su ilgesiu ir džiaugsmu aš su juo kalbėjausi, jausdama jo gyvybę savyje. Tai buvo ne sapnas, bet tikrovė.

Pavesdama kūdikį Marijai, aš aukojau už jį šv. Komuniją, lankiau pirmuosius mėnesio šeštadienius, prašiau Marijos vidinio grožio, skaistumo, meilės ir kitų dorybių. Tyliai kalbėjau: "Jėzau, romusis ir nuolankiaširdi! Padaryk mūsų širdį panašią į savo Širdį!"

Staiga atėjo diena, sukrėtusi mane ligi pat širdies gelmių. Mane apgaubė nerimo, baimės ir liūdesio debesys – žūsta kūdikis...

Dieve, pasigailėk manęs, nusidėjėlės! Aš kalta... Leisk jam užgimti... Aukoju visas savo kančias, troškimus už kūdikį, šeimą, nusidėjėlių sugrįžimą. Leisk geriau man mirti, bet kūdikis tegul gimsta ir neša grožį, šviesą... Marija, siųsk mums pagalbą! Dieve, Tu sakei: "Kas valgys mano Kūną ir gers mano Kraują, tas bus gyvas per amžius"... Tavo dieviška galybė tegul išlaiko siūlelį gyvybės, virpančios ir jau tylančios manyje... Jėzau, Marija! Myliu Jus, gelbėkit sielas!

Šie žodžiai mane ramino, turėjau viltį, pasitikėjimą. Staiga išvydau pagalbą, gelbstinčias rankas... Ačiū Dievui! Dieve, kaip Tu mus myli! Palaimink, Viešpatie, jų darbus ir duok malonę mums padėti..."

Tokios mintys ir maldos buvo siunčiamos gerajam Dievui, kai peržengiau priešgimdyminės palatos slenkstį.

Nors buvo nuomonė, kad kūdikis žuvęs, nes nebuvo girdėt širdies tonų, raginau gydytojus kuo greičiau rengtis operacijai, o motinai pažadėjau būti kartu. Padrąsinau ir nubėgau ruoštis narkozei.

Tamsų vėlų vakarą sugirgždėjo ligonių vežimėlio ratai mūsų operacinėje. Štai ji jau ant operacijos stalo. Gydytojai operatoriai plaunasi rankas, o mes ruošiamės narkozei. Esam dvi anesteziologės, todėl techniškąją dalį atlieka gydytoja Rita, o aš stengiuosi paremti, paguosti kenčiančią motiną, kurios didžiausias troškimas – kad kūdikis būtų gyvas bent tiek, kad būtų galima pakrikštyti.

Prasideda operacija. Aštrūs skalpeliai atveria audinius, prieina prie nuostabiausios šventovės, kurioje subrendo kūdikėlis... Visi stengiasi, nori abiem padėti. Situacija sunki, nes daug sunkinančių aplinkybių. Bet... štai! Lempų šviesoje išvystam pamėlusią, suglebusią mergytę... Jokio judesio, jokio riksmo... Žiūrim į tą pamėlusį vaikelį, kurį gaivina naujagimių gydytoja, ir su džiaugsmu pastebime: pradeda judėti! O toliau? Pasigirsta silpnutis verksmas. Kokia laimė! Ji gyva! Ačiū Kūrėjui ir tiems, kurie gelbsti gyvybę!

Kadangi naujagimė rodo vis daugiau gyvybės ženklų, grįžtu prie motinos. Tęsiama operacija. Įtampa atslūgsta.

Bet širdy neramu. Kaipgi mažytė? Ją išnešė į naujagimių skyrių. Telefonu išgirstu liūdnokas žinias: "Naujagimei neišsiplėtė plaučiukai. Jei prasirėks per naktį, bus gerai, jei ne – paryčiu mirs..."

Prie motinos tęsti narkozę lieka gydytoja Rita, o aš bėgu į naujagimių skyrių, esantį kitame pastate. Skamba, aidi žingsniai tuščiame, blausiame tunelyje. "Ak, mažute, užgimk bent Dangui, jei jau tokia trumpa tavo viešnagė žemėje!"

Radau ją masažuojamą, tepamą naujagimių palatoje. Silpnutė, kūnelis mėlynas, sunkiai gaudo orą. Reikia pasakyti begelbstinčiai gydytojai savo atėjimo tikslą:

– Gydytoja, prieš operaciją jos motina labai prašė pakrikštyti kūdikį.

– Gerai, mes tuoj baigiam, tada jūs galit daryti, ką norit. – Padėjo mažytę ant vystyklėlio: – O dabar jūs krikštykit!

Buvo pirma valanda nakties, kai, tekant vandeniui per jos

galvutę, tapo ištarti žodžiai: "Marija, aš tave krikštiju: vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios!" Tegul Motina globoja šį silpnutį kūdikėlį, tapusį Dievo vaiku! Pabučiavau šią šventenybę ir džiugia širdimi bėgau atgal tais pačiais tuneliais pranešti motinai žinią, kad jos kūdikis gyvas ir pakrikštytas. Tegul savo išgyvenimus tęsia pati motina:

"Aš ramiai važiavau į opercinę, galvodama, jog galiu užmigti ir neatsibusti. Atsidusau: dar nedaug gyventa, dar taip mažai padaryta... Prisiminiau neužaugintus vaikus, klystantį vyrą, artimuosius... Aš negalėjau susikaupti maldoje, tik troškau, kad visi tikėtų į Dievą, kad visi Jame mirtų, kad paskui su Juo prisikeltų... Jėzau, Marija! Myliu Jus, gelbėkit sielas!

Girdžiu... mane žadina švelnus balsas: "Gimė dukrytė! Silpnutė... Pakrikštyta..."

Ačiū Dievui! Tegul bus Viešpaties valia.

Ilsėdamasi troškau bent pamatyti savo mažytę. Laukiau jos... Pagaliau trečią dieną jau laikiau ją ant rankų... Iš kur man ta laimė ir džiaugsmas?! Dukrytė gyva! Tyliai palaiminau, priglaudžiau, pabučiavau: "Auk Dievo garbei, artimo meilei ir Tėvynės džiaugsmui! Dėkoju Dievui už kančias ir džiaugsmą!"

Štai kokia nuostabi kančios, vilties ir džiaugsmo sutartinė! Mažytė nemirė. Ji auga.

Taip nuostabiai išlikęs gyvas, o mielas kūdikėli, būk savo Motinos troškimų išsipildymas!

Balandžio 24 d.

BŪNA IR TAIP

Dievuliau, labai pavargau! Atleisk, kad pamaldų metu negalėjau susikaupti, nes miegas lipdė blakstienas. Taip noriu miego, kad, rodos, eidama atsigulčiau pakelėje ir užmigčiau. Bet ne! Turiu eiti pirmyn ir su meile nešti savo kryžių.

Labanakt, amžinoji Meile! Leisk pailsėti prie Tavo mylinčios Širdies... Atleisk, jei per daug žmogiškai myliu savo brolius! Bet... Juk Tu pats mus sutvėrei žmonėmis...

Bet vis dėlto labanakt, mano Tėve!...

Balandžio 27d.

KOVA

13 val. suskambo telefonas, kvietė į kardiologijos skyrių reanimuoti.

Paėmę reanimacinį krepšį, nubėgom. Be gyvybės ženklų guli jaunas 22 metų vyras. Cianotiškas, vyzdžiai platūs, širdies veiklos, kvėpavimo nėra. Įvyko klinikinė mirtis. Priežastis: širdies reumatas, širdies ydos komplikavosi ritmo sutrikimu – skilvelių virpėjimu, kuris ir buvo klinikinės mirties priežastis.

Reanimuojam palatoje. Atsiradus minimaliems gyvybės požymiams, tęsdami širdies masažą ir dirbtinį kvėpavimą, pervežam į reanimacijos skyrių. Čia reanimacija trunka pusantros valandos. Per tą laiką dvylika kartų defibrilijuojamas, leidžiami įvairiausi medikamentai. Dėl jo gyvybės darbuojasi šeši gydytojai ir medicinos sesutės.

Vaizdas šiurpus: tęsiant širdies masažą, po defibriliacijos, suleidus reikalingų vaistų, širdis ima plakti, ligonis atgauna sąmonę, kalba su mumis. Bet... po kelių minučių kardioskope vėl bėga grėsmingo ritmo sutrikimo banga, pereina į skilvelių virpėjimą ir ligonis vėl mūsų akyse miršta. Šitaip dvylika kartų! Medikai reanimatologai šitai suprastų, o šiaip žmogui neįmanoma nei perduoti, nei pavaizduoti būklės šiurpumo. Tai tikra kova.

Ramesniais periodais pusbalsiu ir mintyse kalbinu ligonį: "Albinuk, atsibusk... gyvenk... Tegul vėl tau plaka širdis! Būk geras... gyvenk... "

Gal kam atrodo nesuprantamas toks pokalbis prie mirštančio ligonio. Bet juk tai motiniškas troškimas, šalia visų medicininių pastangų. Rodos, ir ligonis privalo prisidėti prie mūsų ir bendromis jėgomis pakilti gyvenimui.

Tarpai tarp normalios širdies veiklos ir skilvelių virpėjimo vis ilgėja, normaliai širdies veiklai imant viršų. Pagaliau ritmas laikosi. Ligonis visiškai sąmoningas, bet mirtinai išvargęs.

Ačiū Dievui! Apsupusi visu galimu rūpestingumu, budžiu prie to gyvybės siūlelio, kad tik jis nenutrūktų.

14.35 val. ligonis nuo Amžinybės slenksčio vėl grįžo gyventi. Visi lengviau atsiduso ir išsiskirstė. Likom savas personalas. Rūpinsimės juo nuo ryto iki vakaro, nuo vakaro iki ryto.

Buvo lemtingosios dienos vakaras, kai, patikrinusi

hemodinaminius rodiklius, ligoniui tariau:

– Albinai, padėk mums grąžinti tau jėgas, gyvenimą. Medicina nėra visagalė. Reikalinga Dievo pagalba. Albinuk, melskis, prašykim Dievo pagalbos.

– Kad aš nemoku melstis.

– Melskis savais žodžiais. Prašyk, kad Dievas, kuris myli tave, atleistų nuodėmes ir grąžintų sveikatą.

Tuo ir baigėsi mūsų pokalbis, bet nesibaigė rūpestis, kaip reanimuoti jo sielą. Juk jei jis dvylika kartų mirė ir vėl grįžo gyventi, reikia, kad ta gyvybė būtų abipusė: kūno ir sielos. Tada bus tvirta viltis, kad jis tikrai gyvens.

Balandžio 28 d.

Jo gyvybės intencija paaukojau šv. Mišias, Komuniją ir maldavau Dievą atgimimo malonės.

Atėjo lankyti jo motina. Papasakojau apie buvusią sunkią būklę, klinikinę mirtį, įleidau aplankyti. Ji buvo susijaudinusi, sumišusi, todėl nieko daugiau nekalbėjau.

Kai po pietų vėl atėjo aplankyti, švelniai, bet reikliai paklausiau:

– Mama, kodėl jūsų vaikas, kai jį paprašiau melstis, atsakė: "Aš nemoku"? Nejaugi jūs jo neišmokėt?

– Kai buvo mažas, mokėjo melstis, buvo pirmos išpažinties, Komunijos. O toliau – iš ligoninės ligoninėn, iš sanatorijos į sanatoriją, ir užmiršo...

Dievas žino, kodėl jis užmiršo, gal ir motinos tikėjimo pamatai silpni...

– Bet juk jūs esat jo motina. Jauskim atsakomybę už jo sielą. Kas žino, ar ilgam pagerėjo. Reikia galingos, gydančios Dievo jėgos sakramentiniu būdu. Pabandykit prakalbinti jo sielą. Jis bus visiškai reanimuotas tik tada, kai jo ir siela pasveiks.

Motina nuėjo. Su nerimu laukiau jos grįžtančios. Sugrįžusi ji tarė:

– Iš pradžių jis visai nesileido šiuo klausimu kalbinamas, bet paskui, mano prašomas, sutiko, kad ateitų kunigas tik šiaip sau pasikalbėti, bet jokiu būdu ne išpažinties.

Ką gi! Pradžiai gerai nors tiek...

20.50 val. atėjo kunigas. Jie ilgai kalbėjosi. Aš sėdėjau personalo kambary ir meldžiausi. Širdyje turėjau viltį, kad

viskas bus gerai. Deja! Po gero pusvalandžio ateina kunigas ir sako:

– Gydytoja, aš nežinau, kas daryti. Jo labai didelis užsispyrimas. Aiškinau jam apie sakramentus, Dievo malonę, o jis tik viena kartoja: "Nenoriu! Nežinau..."

Skausmas, liūdesys suspaudė širdį. Viltis vis tiek ruseno. Kunigui tariau:

– Keiskimės vietom: jūs likit čia, o aš eisiu su juo pasikalbėti.

Albinas gulėjo, įsmeigęs akis į kampą, tarsi sustingęs. Patikrinau širdies darbą, kraujospūdį – viskas gerai. Mintyse maldavau Dievo gailestingumo, mielosios Motinos ir šventųjų pagalbos. Glostydama jo galvą, visu galimu švelnumu ir su dideliu skausmu paklausiau:

– Albinai, kodėl tu taip pasielgei?

– O ką?

– Kodėl tu išvarei Dievą, atėjusį padovanoti tau ramybę, atleisti nuodėmes, sustiprinti jėgas, grąžinti tave į gyvenimą? Juk kunigas su savimi turėjo Švenčiausiąjį Sakramentą, kuriame yra tas, kuris tave sukūrė, kurio rankose yra tavo gyvybė, kuris mirė už tave iš meilės ant kryžiaus, kad tau už nuodėmes nereikėtų kentėti amžinai, kuris norėjo tau atleisti žinomas ir nežinomas kaltes, o tu jį išvarei... Pagalvok, vaikeli, ar gerai padarei?

– Nežinau.

– Užtat aš žinau, kad negerai padarei. Juk taip maža reikėjo – prisipažinti klydus ir nusižeminus ištarti: "Tu myli mane, Viešpatie, atleisk nuodėmes, kuriomis paniekinau Tave, būk man gailestingas!" Nereikia smulkmeniškai atsiminti, tai neįmanoma. Svarbu, kad tų, kurias atsimeni, neslėptum, bet jas atvirai išpažintum ir dėl jų gailėtumeis. Albinai, vaikeli, pagalvok, ką darai. Juk nežinai, kiek Dievas leis tau gyventi. Gal su šiuo tavo nusižeminimu bus susietas ir tavo gyvybės klausimas. Kiek aš žinau atvejų, kai ligoniai, priėmę gydantį Dievo veikimą, ima sveikti, stiprėti...

– Taigi, jei žinočiau, kad pasveiksiu, tai gal?..

– Tu neturi teisės vien dėl pasveikimo atstumti Dievo gailestingumo. Pirmiausia tau reikalinga sielos ramybė, tada sustiprės ir sveikata.

– Aš nieko nežinau...

– Bet užtat aš žinau, kas tau būtina ir reikalinga. Jei tai būtų nereikalinga, argi maldaučiau?! Albinai, nenoriu tau to priminti, bet matau, jog reikia. Tu matai, kaip rūpinuosi tavim, tavo gyvybe, nepasitraukdama nuo tavęs nuo ankstaus ryto iki vėlaus vakaro. Noriu, kad tu pasveiktum, kad grįžtum gyventi, bet kartu labai noriu tavo sielos ramybės. Neatstumk Viešpaties, laukiančio tavo atsakymo: kunigas neišėjęs, jis yra už sienos.

Ir vėl tyla. Akys įsmeigtos į vieną tašką. Ką daryti?

Širdies gelmėse jaučiu visas buvusias savo klaidas, jaučiuosi esanti nuodėminga būtybė, o šią valandėlę labai reikia tyrumo. Todėl nusižeminusi maldauju: "Viešpatie, atleisk man, nežiūrėk mano neteisybių dėl savo beribio gailestingumo. Duok jam savo malonės ir šviesos. Marija, savo tyriausia Širdimi maldauk gailestingąją Dievo Meilę!"

Paėmiau jo ranką į savąją ir klausiu:

– Ar tu gyvenime mylėjai mergaitę? Į šį klausimą man neatsakyk, bet atsakyk savo širdyje. Jei ji būtų tave taip prašiusi, ar drįstum jai atsakyti?

– Nežinau.

– O Viešpatie! Vis tas pats "Nežinau"! Vaikeli, tu pats nežinai, ką kalbi. Būk geras, paklausyk. – Ėmiau bučiuoti jam rankas ir maldauti: – Albinėli, aš tave prašau kaip sesuo brolį. Sutik su mano prašymu. Nusižemink prieš Viešpatį. Svarbiausia gera valia ir gailestis už nuodėmes. Tu pajusi laimę ir ramybę. Dabar tave kankina vidinis nerimas, prieštaravimai. Pats Dievas tau nori padėti.

Įtampa buvo tokia didelė – jutau, kaip prakaito lašai man ritosi per nugarą. Bet kartu pajutau mažėjant ligonio atkaklumą. Dar kelis kartus išsprūdo prašymas:

– Gerai, Albinuk? Tik nekartok to savo baisaus: "Nenoriu... Nežinau..."

Jis švelniai ištarė:

– Gerai!

Ačiū Dievui! Nuskubėjau pas kunigą, laukiantį personalo kambaryje ir besikalbantį su sesutėmis:

– Ligonis nori su jumis pasikalbėti.

Kunigas nuėjo.

Visa širdimi jaučiau, kad vyksta lemtingas kovos tęsinys. Telkiau padėjėjus: paskambinau savo sesutei P. ir paprašiau,

kad ji su vaikais pasimelstų šia intencija. Prie durų laukiančiai ligonio motinai pranešiau, jog kova už sielą labai sunki – reikia maldauti Dievo Motiną, kad užtartų sūnelio sielą Dievui. Grįžusi į skyrių, nuėjau į nuošalią vietą melstis. Dieve, būk gailestingas! Tai buvo tikra kova. Jaučiau virpančias visas kūno ląsteles, trūko oro, spaudė širdį (man, ne ligoniui)...

Kai kunigas, sugrįžęs pas ligonį, paklausė: "Ką, Albinai, nori man pasakyti?", šis atsakė:

– Noriu, kad Dievas atleistų man nuodėmes.

Jis nuoširdžiai atliko išpažintį, priėmė Komuniją ir Ligonių Sakramentą.

Kai įėjau į palatą, jo veidas buvo giedras, ramus. Pabučiavau jo kaktą ir sušnabždėjau:

– Ačiū!

Jis nusišypsojo ir pasiliko tyliame susimąstyme. Buvo 23 valanda.

Balandžio 29 d.

Trečia diena po kūno gyvybės reanimacijos ir antra – po sielos. Ligonio veidas giedras, ramus, dažnai mums nusišypso. Paklausiau:

– Ar nesupykai už vakar dieną?

– Oi, ne! Už ką gi?! – ir šypsena palydėjo savo atsaką.

Toliau gydyti ligonis buvo pervežtas į Kauno klinikų kardiologinės reanimacijos skyrių.

* * *

Iš šio aprašymo galėtų atrodyti, kad ligonis buvo per daug atakuojamas. Iš tikrųjų taip, bet reikia būti to, kuris išgyveno visą reanimacijos įtampą, vietoje, suvokti ligonį, kaip turintį begalinės vertės sielą, kuri nebyliu šauksmu prašo pagalbos, – tada atrodys kitaip. Ligonis tampa tarsi tavo pačios kūdikiu, kuriam trokšte trokšti pačios didžiausios laimės ir ramybės.

Suprantu, tai rizika dėl jo gyvybės: juk galėjo vėl sutrikti širdies ritmas. Ačiū Dievui, ritmas ne tik nesutriko, bet visiškai sunormalėjo.

Kas lėmė ligonio prieštaravimą sakramentų priėmimui? Blogos knygos ir klaidingi žmonių pasakojimai. Kunigas jį paklausė:

– Kodėl taip pasielgei?

Jis atsakė:

– Man pasakojo, be to, skaičiau knygose, kad kunigai šaudė žmones.

Va, kokie skaudūs klaidingų žodžių rezultatai! Silpno tikėjimo žmogų jie visai priblokšia.

"Kas papiktina vieną iš šių mažutėlių, geriau, kad jam būtų pririštas asilo sukamų girnų akmuo ir jis būtų nuskandintas jūrų gelmėse", – kalbėjo Kristus.

Ačiū Dievui už šitą mažutėlį, kuris buvo ištrauktas iš papiktinimų prarajos.

Gali kilti klausimas: kodėl taip primygtinai stengtasi gauti sutikimą? Ar tai neprieštarauja laisvai žmogaus valiai?

Bet kai tavo akyse žmogus buvo miręs klinikine mirtimi dvylika kartų ir vėl liko gyvas, jauti Apvaizdos lemtį šiam žmogui. Jis dvylika kartų mirė ir vėl grįžo. Kodėl? Tai buvo sielos gyvybės šauksmas: noriu gyventi! Argi tvirtai tikintis gydytojas gali nurimti, padėjęs tik kūnui? Ne! Žmogus visiškai gyvas yra tik tada, kai gyva ir siela, ir kūnas. Tai tikra žmogaus reanimacija.

DŽIAUGSMAS

Sergančio vyro atėjo aplankyti jaunutė žmona. Jos vyras nedorų žmonių buvo sužeistas. Keli peilio dūriai sunkiai sužeidė kepenis, ligonis neteko 2–3 litrų kraujo. Jo gyvybė penkias dienas svyravo tarp mirties ir gyvenimo.

Suskambėjo skambutis prie reanimacijos skyriaus durų. Jas atidariusi pamačiau ištikimiausią ligonio lankytoją – žmoną. Ji nedrąsiai paprašė leidimo aplankyti vyrą. Atsakiau:

– Truputį palaukit, jis pats ateis.

Džiaugsmo liepsnelės sužibo jos akyse, trūkčiojančiu nuo susijaudinimo balsu paklausė:

– Gy- dy- to- ja? Jis pats?!

Vyras tuojau atskubėjo pas ją. Mačiau, su kokiu džiaugsmu jie sveikino vienas kitą, ir širdyje buvo gera, labai labai gera...

SUNKIOS VALANDOS

Gamta šypsojosi gegužės grožiu, žemė puikavosi šviesiai žaliu kilimu, žydėjo gėlės, erdvę pripildė pavasarinis paukščių koncertas. O reanimacijos skyriuje ant silpno siūlelio vos laikėsi 56 metų vyro gyvybė.

Atėjusi į darbą, radau jį vos vos gyvą, reanimuotą naktį. Kai paskambino budėjusi gydytoja ir paklausė, kaip laikosi ligonis, kaip sekasi, kiek suirzusi atsakiau:

– Gera, tu gera, palikai man vos kvėpsintį žmogelį ir dar klausi, kaip sekasi; aišku – blogai.

Ligonio kvėpavimas nepilnavertis, veido spalva bronziškai melsva, širdies veikla neritmiška, kraujospūdis palaikomas noradrenalinu (tarpais jis padidėja, tarpais krinta iki neišmatuojamo). Širdies veikla trinka, pereina į skilvelių virpėjimą, visiškai stoja. Prasideda reanimacija: išorinis širdies masažas, dirbtinė plaučių ventiliacija, defibriliacija ir kt. Ligoniui atgavus sąmonę, kraujospūdis didėja iki 300/120 mmHg, bet 3–4 minučių laikotarpiu krinta iki 30/0... Taip dėsningai kartojasi kas 15–30 minučių. Reikia nuolat matuoti kraujospūdį, reguliuoti vaistų kiekį. Nuo šio ligonio visiškai negalima pasitraukti. O kur kiti? Gerai, kad tokią sunkią valandą pagelbsti bendradarbiai, dirbantys operacinėje.

Tarsi vėjo gesinama žvakės liepsnelė, šio vargšo ligonio gyvybė blaškosi tarp gyvenimo ir mirties. Žemė nepriima, o dangus tyli... Kartais visai sutrinka kvėpavimas, ligonis mėlsta, baisiai blaškosi.

Kokia skaudi kankynė ne vien jam, bet ir mums! Vienu metu jau beveik praradusi viltį paskambinau į operacinę ir pakviečiau kitą gydytoją:

– Jei nori, – tariau, – tu dar pabandyk jį gaivinti, aš jau visiškai išsekau ir pavargau. Juk trečia para tęsiasi ši nuolatinė įtampa...

Ji truputį pasidarbavusi taip pat išėjo. Likom vėl mudu abu ir sesutės. Netekusi vilties kuo nors padėti, bejėgiškai sėdėjau ir stebėjau ligonį. Praėjo 30, 40, 50 minučių, o ligonis vis dar gyvas! O galgi ką nors ir bus galima pasiekti? Nenustokim vilties!

Vėl stengiamės padėti. Pradeda švisti vilties spindulėlis. Kraujospūdis 50/20 mmHg, bet jau be vaistų pagalbos. Šviesėja veidas, bunda sąmonė. Atgauna sąmonę tiek, kad įmanoma susikalbėti. O Dieve, lengviau visi atsidūstam: jis grįžta į gyvenimą – grįžta tas, kuris buvo miręs šešiolika kartų!

O kaip su jo siela? Kas žino, kiek laiko jam liko gyventi... Pasinaudodama sąmonės prašviesėjimo valandėle, tiesiai paklausiu:

– Ar buvot velykinės išpažinties?

– Ne, nebuvau.

– Jei taip, tai reikia būtinai atlikti. Ar jūs gerai suprantat, apie ką kalbu? Šiandien ateis kunigas. Jūs privalot atlikti nuoširdžią išpažintį, apgailėti nuodėmes: "Tu myli mane, Viešpatie, atleisk man!" Jums reikalinga Dievo paagalba, kad gyvenimo svarstyklių lėkštelė nusvirtų į gyvenimo pusę.

– Aš viską suprantu ir noriu atlikti išpažintį.

Žmona išskubėjo pakviesti kunigo. Ligonis gražiai, sąmoningai atliko išpažintį, priėmė Komuniją ir Ligonių Sakramentą. Švytinčiu veidu sutiko mane, įeinančią į palatą... Žmogus visiškai reanimuotas – kūnu ir siela. Dabar prasidės pergalė! Žmonai pasakiau:

– Dabar jis tikrai pasveiks.

Rytojaus dieną jis jau sėdėjo lovoje – sąmoningas, valgė kaip išbadėjęs vaikas.

Gimimo džiaugsmas buvo didelis. Laime švytėjo ligonio ir jo žmonos akys. Jie džiaugsmingai sveikino naują gyvenimo rytą. Tai buvo ketvirtoji para.

Buvau labai laiminga. Gražu stebėti, kaip ligonis, valgydamas rūgštynių sriubą, vieną šaukštą sriubos suvalgydavo pats, o kitą suvalgydindavo žmonai.

Nors buvau tik silpnas įrankis šioje mirties ir prisikėlimo dramoje, bet leidau išsilieti jų dėkingumui: ligonio žmona bučiavo man rankas, glaudėsi prie manęs... Tą padėką atidaviau Kūrėjui, kuris sukūrė mūsų rankas, davė protą bei ištvermę, nors, tiesą sakant, porą kartų buvau susvyravusi... Jie klausė mane, kaip išreikšti jiems savo dėkingumą.

– Jūsų džiaugsmas grįžusia gyvybe man yra pati didžiausia ir gražiausia padėka. Dėkokim Dievui! Čia įvyko stebuklas. Tai tikrai naujas užgimimas. Sakykit žmonėms, kad nebijotų kviesti kunigo, nes ne viską ir medicina gali – mums reikia tiesioginės Dievo pagalbos sakramentiniu būdu.

Toliau gydytis jis buvo perkeltas į terapijos skyrių. Kartą jis atėjo į reanimacijos skyrių ir atnešė man gėlių... Motiniškų žvilgsniu palydėjau jį, uždariau duris, paglosčiau gėles ir gerajam Dievui tariau nuoširdų ačiū.

Ką išgyvena medikai, kovodami dėl gyvybės, neįmanoma apsakyti žodžiais. Bet niekas kitas – vien jie geriausiai išgyvena ir žmogaus iš numirusių prisikėlimo džiaugsmą. Tai mažutis

spindulys iš to didžiojo kūnų iš numirusių prisikėlimo džiaugsmo, būsiančio laikų pabaigoje.

Liepos 31 d.

Nors liepos pabaiga, bet už lango rudeniškas oras: prietema, dulkia smulkus lietus.

Kažkas panašaus ir mano sieloje. Joje apsigyveno liūdesys, sunki, slogi nuotaika. Gal veikia ta liūdna kančios kasdienybė, kurioje gyvenu...

Naktį budėjau. Naktis buvo košmariška. Tik prasidėjus darbui, operacinėje ant stalo buvo paguldyta kūdikio besilaukianti motina. Ją, einančią į daržą, prie sienos prispaudė krovininis "Zilas", vairuojamas neblaivaus vairuotojo. Jai dviejose vietose lūžo kojos kaulai – atviri lūžimai.

Operacija truko valandą. Narkozė turėjo būti gerai parinkta, kad nepakenktų vaisiui.

Po operacijos ligonės būklė sunki, prasidėjo sąrėmiai. Pasiruošėm galimam pirmalaikiam gimdymui. Dieve, išgelbėk ją nuo to – juk koja tempiama! Leisk jai sustiprėti, o tada teįvyksta gimdymas... Vargšė motina!

Būklė pagerėjo. Sąrėmiai praėjo.

Po šios operacijos – apendicito operacija. Po trijų valandų pertraukos atvežami keturi avarijoje sužaloti žmonės. Du iš jų ištikęs sunkus šokas. Vienam keliose vietose lūžusios abi kojos, ranka, trūkusios kepenys ir plonoji žarna. Antrajam – impresinis kaktikaulio lūžimas, kojos ir stuburo trauma.

Priežastis? Alkoholis. Kokie skaudūs padariniai! Kas iš to, kad jų kišenės prikimštos pinigų, jei jie praranda brangiausią Dievo dovaną – protą?!

Kiek ašarų, sulaužytų širdžių skausmo, aimanų, kiek darbo, rūpesčių medikams! Kiek būsimų invalidų guli mūsų ligoninėse per degtinę! Ir kada bus šios beprotybės pabaiga?!

Spalio 1 d.

Vakar viena medicinos sesutė užklausė:

– Gydytoja, jums gyvenime tikriausiai nebūna nesėkmių, nemalonumų, – jūs vis šypsotės, viskuo patenkinta?

– Mielas vaikeli, mano paslaptis – gryna sąžinė, meilė Dievui žmoguje.

Kodėl jūsų veideliuose nežaidžia šypsena? Kur dingo

jaunatviška energija? Dažnai jūs vaikštot paniurusios, nepatenkintos. Kodėl? Todėl, kad jūsų niekas neišmokė kančios meno paslapties, nesupažindino su amžinosiomis vertybėmis, neišmokė savo norams ištarti: "Ne!" O, kad žmogus turėtų gryną sąžinę, kad suprastų kančios paslaptį! Tada jo veide nedingtų šypsena. Štai kur šypsenos paslaptis!

Spalio 18 d.

Kryžius. Sklinda panieka Nukryžiuotajam. Lengviau atsidūsta vyriausieji kunigai, Rašto žinovai ir fariziejai: "Pagaliau užbaigėm reikalą su šiuo kurstytoju, galėsim ramiai švęsti Velykų šventę!"

Ir aidi atsakas nuo kryžiaus: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro".

Bėga amžiai... Laikas pasiekia 1981-uosius. Kas pasikeitė nuo anų laikų? Gal žmonės išpažįsta kartu su šimtininku: "Tikrai, šitas yra Dievo sūnus?"

Yra tokių, bet mažuma. Dauguma apakę, apsvaigę nuo materijos, jiems nebeliko dvasinių dalykų. Dūsta širdys aistrų glėbyje, liepsnoja kerštas, nyksta dvasinė civilizacija, ją užvaldė abejingumas, bodėjimasis dvasinėmis vertybėmis. Kur dvasia? Kur jos ugdymas? Jei dvasia negaivins žmonių, jie uždus savyje, uždus jų ainiai...

Ir vėl grįžti širdimi į aukos kalną pas dieviškąjį Kankinį ir klausi:

– Kristau, kodėl Tu tiek kenti, jei Tavo auka lieka nesuprasta, jei žmonės abejingi Tavo meilei, eina pražūties keliais? Gerasis Dieve, atgręžk žmonijos veidą į save. Duok Sekminių ugnies! Pažadink širdis dvasiniam gyvenimui – juk Tu esi "Kelias, Tiesa ir Gyvenimas"!

Ir ataidi atsakas nuo kryžiaus:

– O jūs ką padarėte, kad žmonės praregėtų? Ar ne per daug ramiai susigyvenot su savo abejingumu? Sutikit būti panašūs į mane, iš meilės mirštantį už žmones, ir jūsų broliai praregės... "Trokštu!"

Spalio 27 d.

Jį atvežė 6 val. ryto. Būklė sunki. Nesąmoningas, vyzdžiai platūs, nereaguoja į šviesą.

8 val. sustojo kvėpavimas. Prijungėm dirbtinę plaučių

ventiliaciją. Deja! Jokios medicininės priemonės nepadėjo. Gyvybė kovojo žūtbūtinę kovą, kol 15 val. užgeso... Jam tik 18 metų!

Šios traumos priežastis? Alkoholis. Naktį "šventė" išleistuves į kariuomenę du draugai. Skambėjo stikliukai, dainos. 4 val. ryto abu draugai sėdo į "Moskvičių" ir lėkė... Greitis didelis, galvos apsvaigusios ir... avarija. Vienas vietoje negyvas, antrasis pateko pas mus, pagyveno 9 valandas ir mirė.

Kur buvo jų tėvai, tikrieji draugai? Koks skausmas lydi išpildytus žmogaus norus!

* * *

Tą pačią dieną mirė moteris, sulaukusi 67 metų. Diagnozė: insultas.

Gulėjo ji pas mus savaitę. Kai pradėjau savo darbo savaitę reanimacijos skyriuje, radau ją jau merdinčią.

Vargšė! Ji nieko nekalba, net nejuda. Taip guli per dienų dienas ir naktis. Bandau ją prakalbinti. Galgi ji girdi, gal supranta? Paimu ranką ir klausiu:

– Mamyt, jei jums ką nors skauda, duokit man ženklą, suspauskit mano ranką.

Ir ką? Ji suspaudžia, kiek leidžia jos silpstančios jėgos. Vadinasi, supranta.

Tęsiu pokalbį toliau – juk reikia ją ruošti Amžinybėn:

– Mamyt, netrukus pas jus ateis kunigas. Gailėkimės už nuodėmes, mintyse kartokit su manimi: "Tu myli mane, Viešpatie, Tu mirei už mane, todėl atleisk man viso gyvenimo nuodėmes. Pasigailėk manęs nusidėjėlės! Priimu visas kančias, vienydamasi su Tavąja kančia ir mirtimi ant kryžiaus. Atleidžiu visiems iš visos širdies, kurie gyvenime mane paniekino. Atleidžiu sūnui, kuris gyvenime mane ir Tave tiek įskaudino. Viešpatie, teįvyksta Tavo valia! Jėzau, Marija, myliu Jus! Jei Tu, Viešpatie, mane šauki pas save, aš ateinu!" Jei mane, mamyt, supratot, vėl paspauskit ranką. Ligonė visa, kiek įstengė, ėmė judėti, lūpos tarė garsus, panašius į "gerai", o šalanti ranka suspaudė manąją.

Viešpatie, padėk jai agonijoje!

Kai tik likdavo laisva valandėlė, stengiausi būti šalia, kad tik ji nesijaustų viena. Gloščiau jai galvą, uždėdavau šaltą kompresą ant galvos... Vidinė nuojauta man sako, kad žmogui

šią valandą ypač reikia užjaučiamos, stiprinamos meilės. Man atrodo, kad mirštančiajam reikia jausti šalia savęs žmogų, padedantį jo sielai atsiskirti nuo kūno.

Kunigas atėjo, kai jau buvau išėjusi iš darbo. Ligonė neparodė jokių sąmonės ženklų. Bet jinai buvo sužadinusi tobulą gailestį, todėl Ligonių Sakramento galia atleido jai nuodėmes ir padėjo laimėti paskutinę kovą.

Kaip svarbu su žmogumi elgtis žmoniškai, nors atrodo, kad jis neturi jokių sąmonės žymių. Juk ir šiuo atveju atrodė, kad ligonė į nieką nereaguoja, bet užteko ją švelniai prakalbinti, ir ji atsiliepė visa gęstančia jėga.

Lapkričio 1 d.

KAPINĖS

Jose pilna žmonių. Net dangaus skliautas, rodos, nušviestas žvakių liepsnelių. Visur gėlės, gėlės... Žmonės rimti, susikaupę.

Kiek daug čia paslėpta kančios! Lankau reanimacijos skyriuje mirusių kapus.

...Kaip kino juosta slenka jauno vyro J.S. kančia, matau jo kaulėtas, pageltusias rankas, įdubusių akių žvilgsnį ir tylų klausimą: "Ar aš pasveiksiu?"

Štai kapas jaunos mergaitės, žuvusios avarijoje.

Kapelis mažo kūdikio, gavusio Krikšto malonę mūsų skyriuje.

Kapas J. N., 44 metų vyro, kuris po daugelio metų susitaikė su Dievu ir kentėjo didžias kančias, atsiduodamas Jo Valiai.

Kapas profesoriaus motinos, kurios mirtis gali prilygti šventųjų mirčiai.

Kapas A. Š., 32 metų vyro, taip troškusio gyventi, bet mirusio širdies operacijos išvakarėse.

Kapas J. T., kurio gyvenimas buvo ištisa nuodėmių grandinė, kuris paliko šiurpius prisiminimus žmonos ir sūnaus širdyje... Dievas žino jo likimą...

Kapas mano krikšto Sūnelio, sulaukusio vos 15 mėnesių. Jis – Angelas!

Nesuskaičiuosi čia visų kapų, bet jų ir jų artimųjų kančia, jų atsiskyrimas su pasauliu gyvas mano akyse ir širdyje. Rodos, vėl regiu tas dramas, girdžiu jų paskutinius gilius atodūsius, ščiūvantį širdies ritmą...

Priimki, gailestingasis Dieve, jų kančią vienybėje su Kristaus kančia, priimk juos į savo Buveinę! Už juos, už juos, kurių dramą leidai ir man kentėti, kurių gęstančią gyvenimo žvakelę leidai pamatyti, meldžiu: būk jų sieloms gailestingas!

Ir eini, eini kasdien tuo skausmo vieškeliu, o kiekvieno globojamo ligonio kančia palieka širdyje savo pėdsaką... Kiek daug ten vardų išdeginta skausmu! Argi ne kilnu atiduoti gyvenimą tam, kad broliai kančios kelyje sutiktų Mariją, kartu su jais kenčiančią, Veroniką – šluostančią prakaitą, ašaras, kraują?!

Neleisk, o Viešpatie, apsiprasti su žmogaus kančia! Tegul skamba širdies stygos tikruoju gerumu, motinišku rūpestingumu ir drąsa, kai reikia padėti laimėti laimingą Amžinybę.

Būk gailestingas visiems mirusiems, bet ypač tiems, kuriems man leidai užmerkti akis, kurie įrašyti širdyje skausmingo aukso raidėmis, tarytum tikrieji mano vaikai...

Lapkričio 8 d.

JIS MIRĖ...

Atėjusi į darbą, sužinojau, kad ligonis jau mirė. Mirė sunkiai, skausmingai.

Kas dramatiško šioje mirtyje? Dramatiškas visas gyvenimas. Jis vargšas, netvarkingų norų auka. Gyvenimo kelias vingiuotas, nešvarus. Agonijoje jis bjauriai kalbėjo, tarsi išsakydamas savo gyvenimo turinį. Mirė be sakramentų. Tai ir yra skaudžiausia.

Kai kurios nuotrupos iš pasakojimo gydančios gydytojos, kuri kalbėjosi su reanimuotu ligoniu:

"Kai medikai mane gaivino, man atrodė, kad mane tampo angelai ir velniai: vieni į save, kiti į save".

Atgavęs sąmonę po buvusios klinikinės mirties, pirmiausia susirūpino: kur jo medalikėlis. Nurimo, kai medalikėlis buvo jam prisegtas.

"Aš žinau, kodėl įvyko šita avarija: Dievas mane nubaudė už nuodėmes".

Tikrąją (pirmąją) žmoną atsiprašė už gyvenimo klaidas, suteiktas kančias ir prašė, kad neužmirštų ligoje.

Tai tiek nuotrupų.

Kai sužinojau apie ligonio mirtį, skaudžiai nuliūdau. Kankino priekaištai už nepasirūpinimą jo siela: juk praeitą naktį budėjau, bet būklė neatrodė mirtina.

Kodėl tylėjau? Pati nežinau. Juk kartais neturiu ramybės tol, kol prakalbinu ligonį sielos klausimais. Kas duoda šį nerimą? Manau, kad Dievo malonė. Tačiau dėl šio mirusiojo Jis leido patirti tikrą širdies skausmą – tokį gilų, sukrečiantį – ir paskatino už jį melstis, kentėti. Juk tai irgi Malonė.

KAČIUKAS

Ant žemės krinta šlapias sniegas. Pučia žvarbus žiemos vėjas. Prieblanda. Einu po budėjimo namo. Matau prieš mane, tik kita gatvės puse, link ligoninės skuba mergaitė, už pažastelių laikydama mažą kačiuką. Ji bėgte bėga. Stabteliu, nesuprasdama, kas čia bus. Pasiekusi ligoninės kiemą, ji meta vargšą gyvulėlį ant purvino sniego ir bėga atgal pas netoliese laukiančią motiną. Mažytis padarėlis, pajutęs žiemos šaltį, ne apie jį galvoja: savo mažom kojelėm, kiek įstengdamas, skuba pavyti savo "globėjas".

Vaizdas graudus: apsnigtas didelis kiemas, vargšas mažytis bėga link jų, pagaliau pameta pėdsakus, blaškosi į vieną, į kitą gatvės pusę... Ir dingo išsigandęs kačiukas bekraštėje jo akims sniego platybėje...

Einančioms nusikračius šia gyvybe, tariau: "Kokios jūs žiaurios, negailestingos! Nejaugi negalėjot kitaip pasielgti?"

Tai įvyko kaip tik ties ta vieta – ginekologijos operacinė, kur kraują kasdien pralieja nekalti kūdikiai, nespėję išvysti pasaulio šviesos. Ko norėti, kad kas pasigailėtų mažo katinėlio, jei motinos žudo savo negimusius kūdikius?

Matydama besiblaškantį kačiuką, skausmingai mąsčiau apie tuos tūkstančius kūdikių, nužudomų kasmet mūsų Tėvynėje. Kur jų sielos? Gal ir jos blaškosi tamsybėse, ilgėdamosi ir ieškodamos amžinojo Dievo Meilės? Kas pavertė motinos širdį akmeniu? Kas įdavė tevams peilį į rankas, kad juo smogtų savo negimusiam vaikeliui į širdį?

Kiekviena gyvybė veržte veržiasi gyventi, kiekvienas mažos širdutės tvinksnis maldauja: noriu gyventi! Bet tėvai, gyvybės saugotojai ir davėjai, taria: "Nenoriu! Jis mums nereikalingas!" – ir meta motinystės ir tėvystės vainiką – savo tikrą kūdikį – į kanalizaciją... Tegul priglaudžia jį

nešvarus vanduo, tepridengia jo pėdsakus...

Ir eina nuvainikuota motina, netekusi garbės, ramybės, nešdamasi sąžinėje nekalto kraujo dėmę... Ojis? Vargšas mažytis kūdikėlis! Gal ir jis, kaip tas nelaimingas kačiukas, bėga savo motinos pėdsakais, o ji, "palengvinusi savo gyvenimo naštą", nueina net neatsigręždama...

TIK VALANDĖLĖ

Atėjusi budėti, radau merdintį 52 metų vyriškį. Diagnozė: lėtinio inkstų uždegimo paūmėjimas, inkstų nepakankamumas, uremija.

Būklė sunki. Veidas vaško spalvos, bruožai paaštrėję, kvėpavimas Kusmaulio tipo, iš burnos sklinda urėjos kvapas. Sąmonę dar turi, kraujospūdis palaikomas noradrenalinu. Ligonis skaudžiai dejuoja. Vyksta mirtina kova. Jokių medicininių vilčių nėra – Mirtis tikra.

Ir vėl didysis klausimas: ar jis pasiruošęs eiti Amžinybėn? Namiškius informuoju apie beviltišką ligonio būklę, paraginu kviesti kunigą, bet jokios reakcijos.

Einu pas ligonį. Laiko maža, todėl pradedam pokalbį:

– Jums labai sunku, aš tai suprantu ir noriu pasakyti, kad jums nori padėti pats Dievas. Ar seniai buvot išpažinties?

– Oi, seniai, labai labai seniai...

– Tuojau ateis kunigas. Dievo vardu jis jums atleis visas nuodėmes, kurias atsimenat ir kurių neatsimenat – svarbiausia jas visas apgailėti iš meilės plaukiančiu tobulu gailesčiu: "Atleisk, Viešpatie, mano kaltes, nes Tu mane myli, Tu mirei už mane ant kryžiaus. Pasigailėk manęs! Suteik jėgų kentėti"... Ar Komuniją norėsit priimti?

– Gerai.

Ir vėl skaudžios dejonės veržiasi iš jo lūpų. Gerasis Dieve, priimk jo kančią kaip atgailą, kaip meilės šauksmą, grįžtant į Namus!

Ką daryti? Dabar vyksta šv. Mišios. Kunigas ateis tik po jų, bet gali būti per vėlu. Kol ateis pėsčiomis, taip pat gali būti vėlu.

Va tau ir namiškiai! Nejaugi jie negalėtų padėti? Kas juos apriejo abejingumu? Kodėl toks svyravimas ir nejautrumas? Ak, žmonės, žmonės!

Bėgu į operacinę pasitarti su viena gera tikinčia sesute. Abi

skubam pas ligonį, matom, kad jo valandos baigiasi. Būklė aiški. Skubėti!

Ji skambina į namus savo vyrui:

– Ar mašina namie? Greit sėsk į mašiną ir su sūnum vyk skubiai atvežti į reanimacijos skyrių kunigą, nesvarbu, ar jis sėdės klausykloje, ar kuo kitu bus užsiėmęs: pasakyk, kad labai greit vyktų.

Netrukus kunigas buvo prie ligonio. Ligonis kaip pajėgė, taip atliko išpažintį, priėmė Komuniją, Ligonių Sakramentą. Sustiprintas kelionei, paženklintas Dievo gailestingąja Meile, jis po dešimties minučių neteko sąmonės, o po valandos jau buvo miręs. Ačiū Dievui!

Paskui sujudo ir namiškiai, bet būtų buvę per vėlu. Jie teisinosi: "Mes negalvojom, kad viskas bus taip greitai". Taigi vis tas pats "negalvojom". O juk jums ir nereikėjo galvoti, nes aiškiai sakiau, kad ligonis miršta ir reikia skubėti. Ką padarysi! Sugadino mus, žmones, materializmo nuodai. Mirtis dažnai būna greitesnė ir apsukresnė už mūsų sustingusį mąstymą.

Ligoniui merdint, įleidau žmoną ir seserį. Mes budėjom prie mirštančiojo... Per jų veidą ritosi skausmo ašaros. Ranką uždėjau ant mirštančiojo kaktos (man atrodė, kad jam bus lengviau, kai jaus šalia žmogų, mylintį žmogų), o kita prilaikiau iš skausmo virpančią žmoną. Sesutė atnešė žvakę, kurią uždegtą mirštančiojo rankoje prilaikė sesuo – pedagogė (čia vyksta didysis gyvenimo egzaminas).

Meldžiausi už mirštantįjį, protarpiais paaiškindama mirties proceso apraiškas; prašiau, kad nepaskęstų vien savo skausme, bet atmintų jo sielą, nes jai, ypač šią valandą, reikalinga pagalba.

Pagaliau žemiškos kančios ugnis užgeso. Ligonio siela išėjo pas savo Kūrėją ir Tėvą.

NARKOZĖ

Operacija truko keturias valandas. Jo jauna gyvybė buvo ant svarstyklių. Lašeliniu būdu pylėm kraujo pakaitalus, kraują, įvairius vaistus, kad tik neužgestų silpna gyvybės liepsnelė. Kraujospūdis svyruoja 40–30/20 mmHg. Narkozę sunkoka reguliuoti dėl sumažėjusio kraujospūdžio. Pulsas dažnas, blogai prisipildo, veidas blyškus blyškus... Slenka sunkios valandos operatoriams ir mums visiems, dalyvaujantiems anestezijoje.

Pagaliau operacija baigta. Ligonis gyvas, bet labai silpnas. Vežam į reanimaciją. Ten tęsiame gyvybės gelbėjimo darbą.

Vėl prijungiu prie dirbtinės plaučių ventiliacijos aparato ir laukiam, kol ligonis ims pats kvėpuoti. Praeina valanda, antra ir trečia. O jis? Guli šaltas, pats nedaro nė mažiausio kvėpavimo judesio, kraujospūdis labai sumažėjęs, arti kritiškos ribos. Su nerimu pagalvoju – gal žuvo smegenų žievė, juk operacijos metu kraujospūdis buvo visai mažas? Užtenka trijų penkių minučių, kai smegenys negauna kraujo, ir žūva smegenų žievė.

Operacija baigėsi 23 val. Ateina 2 val. nakties. Koks džiaugsmas! Ligonis pradeda kvėpuoti: iš pradžių nepakankamai, bet pamažu grįžta į normalų kvėpavimo ritmą.

Ačiū Dievui! Atgijo viena gyvybės funkcija. Bet kaip su sąmone? Baugu. Kol kas jokių ženklų. Viešpatie, kaip baugu! Kad tik nubustų jo protas!.. Juk taip stengėmės padėti prieš operaciją, operacijos metu ir dabar mes neatsitraukiam nuo ligonio nė valandėlei. Jau šešios valandos, kai ant kojų, bet nė mintis neatėjo atsisėsti. Kai ligonio būklė kritiškai sunki, visa išnyksta, palieka didysis rūpestis – kaip ligoniui padėti. Tik įtampai atslūgus, pagalvoji, kaip išstovėjai 6–8 valandas ir net nepagalvojai apie nuovargį. Stovėti ne visada reiškia tą patį. Stovėti ligonio gyvybės sargyboje yra panašu, kaip stovėti kapitonui prie laivo vairo, kai jūroje siaučia įnirtinga audra. Kokiomis savybėmis turi pasižymėti kapitonas siaučiant stichijai? Neprarasti pusiausvyros, aiškių proto sprendimų; likti ramus ir ryžtingai veikti. Sentimentams čia vietos nėra. Tokių savybių reikia ir gydytojui reanimatologui-anesteziologui, kai jis budi prie žmogaus gyvenimo vairo.

Bėga laikas. Prašvito rytas. Kartu švinta ligonio sąmonė. Kaip gera! Jis ne tik gyvas, bet ir protingas! Jo smegenų žievė nežuvo! Maža to! Kraujospūdis jau normalus, nes intensyvus gydymas buvo tęsiamas ištisą naktį. Laimėtas svarbiausias gyvybės etapas.

Nesvarbu, kad nieks negirdėjo pagreitėjusio gydytojos širdies plakimo, įtempto minčių srauto, kad niekas neišmatuos, nesužinos, kiek buvo baimės, nerimo per 12 valandų, kad niekas tau nepadėkos už jas, – svarbu, kad tu atlikai – iš visos širdies atlikai gyvybės saugotojos pareigą. Pati gyvybė, žaidžianti ligonio skruostuose, yra didžiausia padėka, ir tu eini

namo, labai pavargusi, bet laiminga – tu galėjai išsaugoti gyvybės liepsnelę, tokią silpną ir trapią savo motiniškomis rankomis. Eini, tarsi davusi gyvybės dalį nepažįstamam kūdikiui – žmogui. Čia ir glūdi didysis džiaugsmas, didžioji padėka, tokia gryna, tokia skaidri, nesutepta materijos dulkėmis, nematoma žmonių akims, bet aiškiai matoma Gyvybės Autoriui, kuris pasakė: "Ką padarėte vienam mano mažiausių brolių, man padarėte".

* * *

Šiandien teko išgirsti skyriaus vedėjo ir vienos bendradarbės priekaištus dėl ligonių rengimo Amžinybei:

– Baik tu su tais kunigų kvietimais pas ligonius! Kai tu budi, vis ką nors padarai. Atrodo, kad reanimacija ne gydymo įstaiga, bet maldos namai, kur rengiami ligoniai į aną pasaulį... Tu imiesi agitacijos...

Vargšas mūsų vedėjas! Jis toks geras! Žinau, kad jį kažkas iš valdžios barė, tai jis turėjo mane įspėti, bet ko čia kišasi gydytoja N.?

Aš jiems paaiškinu:

– Jei to pageidauja ligonis ir jo artimieji, įstatymas yra jų pusėje. Jei ligonis to nori, visada jam padėsiu, nors dėl to ir išmestų iš darbo. Jūs žiūrit į ligonį, turintį kūną, o aš – kaip į turintį sielą ir kūną. Čia ir yra skirtumas mūsų darbe.

Ačiū Dievui, kad dėl tokių dalykų galiu truputį pakentėti!

Bendradarbių atsiliepimas – "tu iš gydymo įstaigos darai maldos namus, kuriuose rengiami ligoniai į aną pasaulį" – labai puikiai apibūdina mediko kataliko darbą. Šalia kūno gydymo, pirmiausia turi būti viso žmogaus gydymas, būtent – sielos ir kūno. Tik toks gydymas yra pilnavertis. Kam žmogus yra tik protingas gyvulys, – tegul dirba veterinarijos gydytoju, nes ten sielos problema neaktuali.

Savo viduje šyptelėjau ir pamąsčiau: "O, kad jūs žinotumėt visus mano darbus šioje srityje, jūs visai pašiurptumėt!" Bet geriau tegu jie žino mažiau...

"Mes neaukosime aukų, kurios mums nieko nekainavo".

1982 metai

Sausio 3 d.

PERVERTA ŠIRDIS

Pavakarys. Iškvietė reanimuoti į priėmimo skyrių. Ant neštuvų guli 21 metų vyras. Drabužiai atsegioti, kruvinas, krūtinėje žaizda. Ligonis kuo skubiausiai vežamas į operacinę. Kraujospūdis kritęs, oda padengta šaltu prakaitu, bet žmogus sąmoningas.

Operacinėje skubiai rengiamės narkozei. Į abiejų rankų venas statom lašelinę infuziją, pilam kraują, pakaitalus ir kitus reikalingus vaistus. Prieš užmigdydama klausiu:

– Kodėl įvyko ši baisi nelaimė?

– Aš nenoriu gyventi, nes manęs niekas nemyli... – Su šiais žodžiais ligonis užmiega.

Atveriama krūtinės ląsta, praskiriami šonkauliai, apžiūrimi plaučiai. Krūtinės ertmė pilna kraujo su dideliais krešuliais, visa išsemiama į indą, dalis kraujo grąžinama atgal per specialų filtrą. Visur kraujas, kraujas! Perkirpus perikardą, apnuoginama širdis. Vargšė žmogaus širdis! Ji spurda, kaip narve uždarytas paukštis. Iš paskutiniųjų stengiasi atlikti savo darbą. Širdyje žaizda, užkimšta masyvaus krešulio.

Kokie nuostabūs kraujo krešumo sistemos mechanizmai! Jei ne tas didžiulis krešulys, būtų išbėgęs visas kraujas. Chirurgas atsargiai šalina krešulį, reikia užsiūti žaizdą. Nors ir labai atsargiai dirba, bet fontanu siūbteli arterinio kraujo srovė, nudažydama raudonai chirurgų chalatus. Chirurgas į žaizdą įkiša pirštą. Kraujavimas sustoja. Atsakingas momentas! Aplink pirštą širdies raumuo siuvamas ir staigiu judesiu siūlai sujungiami, žaizda uždaroma, dedamos pakartotinės siūlės.

Patikimai sutvarkius širdies žaizdą, pašalinamas išbėgęs kraujas, jo krešuliai, išplaunama perikardo ertmė, susiuvamos nupjautos kraujagyslės, drenuojama pleuros ertmė ir pasluoksniui užsiuvama. O mes tęsiame gyvybinių funkcijų palaikymo darbą, tęsiam narkozę.

Iš operacinės ligonis išvežamas į reanimaciją, kur tris savaites toliau kovojama su įvairiomis komplikacijomis: perikarditu, trauminiu pleuritu, plaučių uždegimu, širdies ritmo sutrikimu ir t.t. Maždaug po pusantro mėnesio jis pasveiko.

Kaip nesunku alkoholiu apsvaigusiam žmogui atlikti šitą baisų darbą! Kiek daug nereikalingos kančios, nerimo, įtampos! Kiek pastangų ir rūpesčių, kol žmogus grįžta į gyvenimą! Juk galėjo baigtis mirtimi...

Sausio 11 d.

Po rytinių šv. Mišių su gydytoja S. nuėjom pas kleboną P. Račiūną. Keista! Durys praviros. Šeimininkė liepė tyliai elgtis. Pagalvojau: tikriausiai krata... Bet ne! Tuojau viskas paaiškėjo. Tėvelis Račiūnas susirgo miokardo infarktu.

Radau jį išblyškusį, kenčiančiu veidu, kraujospūdis kritęs. Aplink daug gelbėtojų: kaimynė gydytoja, mudvi, greitosios felčerė. Suleidus skausmą slopinančius ir kitus vaistus, medikai užleido vietą kunigui aprūpinti ligonį Sakramentais. Sakramentais aprūpino kun. Juozas Zdebskis – ir jis tuo metu buvo užėjęs į kleboniją.

Kelios nuotrupos iš tėvo Račiūno mirtinos būklės.

Gulėjo jis išblyškęs, sunertomis rankomis, o lūpos šnabždėjo:

– Aukoju savo gyvenimą ir mirtį už Bažnyčią. Teįvyksta Viešpaties Valia!.. Gal dabar mano broliai patikės, kad norėjau Bažnyčiai tik gero...

Rūpinosi šv. Mišių stipendijomis, kitais bažnyčios reikalais, visus nurodymus ir prašymus perdavė kun. Zdebskiui.

Ramiai priėmė šventuosius Sakramentus ir medicinos pagalbą. Pagaliau paguldėm ant neštuvų ir išnešėm į greitukę. Lauke sninga. Tikriausiai tėvelis Račiūnas mąstė apie paskutinę kelionę, buvo susijaudinęs, nors visa nustelbė jo didelė vidinė ramybė.

Taip jis pateko į reanimacijos skyrių, kuriame buvo gydomas dvi savaites. Toliau gydymas vyko kardiologijos skyriuje ir Valkininkų kardiologinėje ligoninėje. Jis pasveiko.

Trumpai apie šio kilnaus Asmens ligą galiu pasakyti:

Dėkoju -

už jūsų kantrybę ir atsidavimą Viešpaties Valiai, kai Jis jus palietė savo meilės ženklu – kryžiumi;

už jūsų aiškų pareigos supratimą, neišblėsusį net mirties akivaizdoje, kai rūpinotės šv. Mišių ir kitais svarbiais Bažnyčios reikalais;

už jūsų sutikimą kentėti ir mirti už Bažnyčią ir Tautą;

už atlaidžią meilę tiems, kurie jus įskaudino ir iš dalies buvo šios ligos priežastis;

už besąlygišką paklusnumą ir paprastumą ligoje, atsiduodant visiems medicinos nurodymams, net patarimams;

už jūsų pasitikėjimą, priimant visus vaistus, injekcijas, procedūras, net nepaklausiant jų pavadinimo, nesiteiraujant apie jų veikimą, skaičių ir dažnumą;

už taktą, atidumą ir šilumą mūsų darbuotojams: jie buvo jums labai palankūs dėl jūsų giedrumo, minimalių reikalavimų, dėkingumo už mažiausią paslaugą; savo laikysena ligoje jūs pasakėt patį gražiausią pamokslą;

už mielą rūpinimąsi brangios gyvybės palaikymu, už kiekvienos dienos džiaugsmą, kad galiu jus slaugyti, gydyti;

už tėviškas akis, pasitinkančias atskubant į darbą ir išlydinčias namo;

už širdį, laiminančią mūsų darbą ir gyvenimą, kasdien atiduodamą broliams;

už tai, kad galiu su jumis kentėti...

* * *

P.S. Dienoraštyje nuo šios vietos yra visų metų spraga. Priežastis: vienas garbingas žmogus paėmė paskaityti ir prapuldė. Taigi tęsinys tik nuo 1983 m. balandžio.

1983 metai

Balandžio 1 d.

Prasidėjo mano darbo savaitė reanimacijos skyriuje. Didysis Penktadienis. Labai artimas sąskambis: Golgotos kalne kenčia dieviškasis Išganytojas, o pas mus – Jo broliai. Ligoninė – šventovė, kurioje aukojama įprasminta ir neįprasminta kančia.

Viešpatie, leisk būti kenčiančiųjų brolių vaidilute, saugoti, aukoti kenčiančiųjų širdies virpesius, jų skausmingus atodūsius, gęstančių akių žvilgsnį, tylantį širdies plakimą, jų iškeliaujančią Amžinybėn sielą. Neleisk žūti nė vienam, kurį paliečia mano rankos, stebi akys, kuriuos įregistruoju savo širdyje. Mano širdis priklauso Tau. Tad ir vardai, joje įrašyti, tepriklauso Tau.

Kaip gera, kad Tu už mus mirei! Tu konsekravai Mirtį, į kurią aš žvelgiu su pagarba. Jaučiu jos didybę ir paslaptingą kilnumą, kai ji pasilenkia prie mano brolių veido. Nežinau, ką mato jų akys, buvusios užmerktos, o Mirčiai artėjant plačiai prasiveriančios ir žiūrinčios tiesiai prieš save. Ką gi mato tos plačiai atmerktos akys? Klausau fonendoskopu, girdžiu silpstančią širdies veiklą, o akys pamažu merkiasi ilgam miegui, truksiančiam ligi pasaulio pabaigos. Ne visų vienodos akys, kai ateina atsiskyrimas.

Tiek kartų Viešpats man leidžia stovėti šalia Mirties. Atpažįstu jos bruožus, girdžiu paslaptingus žingsnius: begarsius, tylius ir nuostabiai gerus. Klysta žmonės Mirtį vadindami baisia, žiauria. Mirtis – Viešpaties Valios vykdytoja. Tiesa, ji nebuvo numatyta sukuriant žmogų. Žmogus apdovanotas nemirtingumu. Bet... O kai Golgotos kalne Mirtis užmerkė akis dieviškajam Kankiniui, ji tapo šventa. Tai brangenybė: ją sąmoningai priimdami iš anksto, vieningai su Viešpaties kančia ir mirtimi, galime atsiteisti už savo ir daugelio žmonių nuodėmes.

Dieve, dėl savo Švenčiausios Mirties nuopelnų pašventink, konsekruok mūsų Mirtį, kad ji taptų smilkalu Tavo akivaizdoje. Neprašau sau lengvos Mirties, bet prašau šventos, konsekruotos Mirties, atveriančios vartus į Amžinąjį Gyvenimą Tėvo Namuose.

Balandžio 2 diena
Didysis Šeštadienis

Iki pietų buvo ramu. Po pietų staiga iškviečia į priėmimo skyrių: atvežtas pustrečių metų vaikutis, iškritęs iš ketvirto aukšto.

Kūdikis klykia, dreba visas kūnelis. Atlikus rentgenogramas, atsinešėm į reanimaciją. Čia įvairios konsultacijos, stebėjimas. Kadangi dėl sujaudinimo neįmanoma įvertinti būklės, tenka duoti vaikišką narkozę. Net ir užmigdytas mažutėlis dreba nuo buvusio išgąsčio. Pagaliau visai užmiega. Dabar galima tinkamai apžiūrėti.

Ačiū Dievui! Gal todėl, kad Didysis Šeštadienis, Angelas Sargas nuskraidino ant savo sparnų, nes nei mėlynių, nei sužalojimų, nei lūžimų bei vidaus organų plyšimų nėra. Vaikutis ne tik gyvas, bet ir sveikas!

Po narkozės vaikelis nubudo ir ėmė žaisti. Pro langą parodžiau jį motinai, be galo džiaugdamasi jo laimingu skrydžiu. Taip norėjau, kad jos sieloje suvirpėtų nors viena dėkingumo Dievui styga, deja, jos visos tylėjo...

VELYKOS!

Pergalė! Džiaugsmas! Ramybė! Kokia garbė ir palaima priklausyti Prisikėlusio Kristaus Bažnyčiai!

Viešpatie, kad Tavo Aleliuja pasiektų visas širdis! Kiek daug jų dar neprisikėlė...

O, kaip troškau gerumu savo ligoniams dovanoti Dievą! Troškau, kad jie prisikeltų ne vien kūnu, bet ypač dvasia. Štai kuo baigsis mūsų atsiskyrimas nuo kūno – prisikėlimu! Viešpats pašauks savo dieviška galybe mūsų sudūlėjusį kūną į buvimą. Mes būsime gyvi! Kokia guodžianti realybė!

Balandžio 4 d.

Atėjusi į darbą, radau 6 metų berniuką, skendusį prūde. Ir vėl šypsena laiminguose tėvų veiduose. Jų sūnelis gyvas ir sveikas! Rodos, mirtis dvi tris dienas pasitraukė. Bet... Ne nuo visų, tik nuo mažų kūdikių. Suaugusiesiems buvo kur kas liūdniau.

Balandžio 5 d.

Naktį operavo 50-metį vyriškį. Tai liūdna istorija. Velykų pirmą dieną jis pasigėrė, gavo nuo kažko smūgį į pilvą ir pratrūko plonoji žarna. Į ligoninę kreipėsi pavėluotai – tik po pusantros paros. Operacijos metu rastas suvešėjęs sterkoralinis peritonitas. Operacija ir pirmoji para po operacijos buvo sėkminga. Rytą chirurgas paklausė:

– Sakyk atvirai, kaip atsitiko nelaimė?

Ligonis atsakė:

– Daktare, aš pats kaltas! Viską padarė alkoholis, tik alkoholis.

Prieš pietus staiga atsirado kvėpavimo nepakankamumas (matyt, dėl masyvios embolizacijos į plaučius). Prasidėjo intensyvus gelbėjimas – dirbtinė ventiliacija, širdies masažas, įvairūs vaistai. Bet... be efekto. Ligonis staiga mirė.

Noriu pridurti vieną jaudinamą momentą iš šios reanimacijos.

Kai ligonis buvo apsuptas viso būrio gelbėtojų – vieni rengėsi dirbtinei ventiliacijai, kiti leido vaistus ir kt., aš buvau

prie pat ligonio ir Ambo aparatu pūčiau į plaučius orą, ligonis įsmeigė į mane akis, kuriose buvo žodžiais neišreiškiamas liūdesys, pagalbos šauksmas, bylojęs daugiau nei žodžiai. Suvokiau to liūdesio priežastį. Ak, Broli! Tu jau miršti! Viešpatie, būk jam gailestingas!

Ir pasiliko užfiksuotas liūdnas liūdnas žvilgsnis... Kur ėjau, ką dariau, – tas žvilgsnis mane sekiojo, maldaudamas pagalbos. Kokia gelmė – žmogaus akys! Jos kalba daugiau nei žodžiai. Tai sielos šauksmas.

Mirštančiajam buvo sunku. Jis jautėsi nešvarus, nusikaltęs. Jis jautė artėjant Viešpaties šventumą, ir jam buvo baisu ir skaudu.

Kodėl jis savo liūdnas akis įsmeigė į mane? Kodėl paliko mano sieloje giliai įbrėžtą savo skaudų žvilgsnį?

Manau, kad tai buvo dieviškojo Gailestingumo šmėstelėjimas. Jis žinojo, kad tą liūdną žvilgsnį kartu su jo savininko siela atnešiu prie altoriaus, suvienysiu su dieviškąja šv. Mišių auka, maldaudama gailestingumo.

Ėjau po darbo namo sunkiu žingsniu, tarsi būtų slėgusi didžiulė našta. Jo liūdnos akys slėgė mane prie žemės...

Kartu dėkoju Dievui, kad leidžia kentėti, panešėti brolių naštą, kad leidžia pastebėti ir išgyventi tai, ko nepastebi mano bendradarbiai. Jiems mirtis – eilinis, neišvengiamas, būtinai įvykstąs faktas. O vis dėlto – kokia didelė Mirties paslaptis!

Viešpatie, padėk mums, kad mūsų buvimas žemėje būtų kupinas dvasios giedros, gelmių ramybės ir meilės. Tuomet mirštančiųjų liūdnos akys ras mumyse užtarėją ir Malonės laidą.

Balandžio 26 d.

Medikų darbe yra savita džiaugsmo rūšis. Tai tada, kai ligonis ima sveikti, kai iš beviltiškos būklės ima grįžti į gyvenimą.

Tas džiaugsmas toks tyras, didelis ir prasmingas! Bėgau po darbo "Vandens taku" į bažnyčią, krūtinėj džiaugsmingai spurdėjo širdis. Norėjau apkabinti kiekvieną žmogų, bundantį pavasario grožį. Norėjau bėgti pasišokėdama, – ligonis ima sveikti! Apie tai pasakojau medžiams, paukščiams ir gėlėms... Manau, kad gamta subtiliai jaučia žmogaus širdies virpesius ir jiems rezonuoja. Pasiekusi bažnytėlę, suklupau Švenčiausiojo

akivaizdoje ir džiaugsmingu dėkingumu išsakiau savo širdį.

Žinau, tokios džiaugsmo prošvaistės trumpos, – netruks vėl užslinkti nerimo ir skausmo debesys, – bet kokios jos reikalingos! Šios prošvaistės parodo, kad už kančios debesų šviečia didžioji žmogaus džiaugsmo Saulė – Dievas, o lūpos, Jo artumo paliestos, sušnabžda: "Ave, Vitae!"

* * *

Jai 31 metai. Nuodijosi. Radau pagerėjusią, bet labai liūdną. Išsikalbėjau, bandžiau įsijausti, padėti. Priminiau:

– Bet juk jūs žinojot Dievo įsakymą: "Nežudyk"...

– Žinojau. Pasielgiau negerai. Kas būtų buvę su manim, jei būčiau mirusi? Bet aš, vos tik išėjusi iš ligoninės, tuoj pat prieisiu išpažinties.

– O kam jums nešioti tą naštą su savimi? Ar ne geriau, jei jūs tuoj pat ją numestumėt į Dievo gailestingumo bangas? Pas kitus ligonius tuojau ateis kunigas, atlikit ir jūs Išpažintį. Išeikit iš mūsų skyriaus pagijusi kūnu ir siela.

– Gerai. Aš viską atvirai išpažinsiu, taip kaip ir jums pasakojau. Žinoma, jis mane už tai bars, bet aš pakentėsiu.

– Ne! Kunigas jūsų nebars, nes pati sąve nubaudėt. Argi galima atstumti pas Tėvą grįžtantį vaiką? Ne!

Po gero pusvalandžio ta kenčianti siela pajuto gydantį Dievo gailestingumą. Jis ne tik atleido, bet ir pamaitino Savimi. Ligonės veidas švytėjo... Ji vėl troško gyventi!

Koks geras yra Dievas! Jis pasakė: "Ateinančio pas mane aš neatstumsiu".

* * *

Atvežė iš operacinės 80 metų senelį. Jis buvo panašus į urvinį žmogų: apaugęs ilgais baltais plaukais, apsamanojęs reta barzda. Jis dvokė lavonu. Operacinėje jam buvo amputuota gangrenavusi koja.

Niekas jo nelankė – matyt, visi jį užmiršo. Vargšas senukas! Dvokė ne vien jo kūnas, dvokė nuodėmės jo sieloje. Taip, tikrai dvokė! Kokiu būdu tai suvokiu, aš pati nežinau, bet taip buvo. Tai buvo atvejis, kai reikėjo ne prašyti, bet įsakyti. Todėl tiesiai sakau:

– Tėvai, jums reikia atlikti išpažintį!

Jis skubiai atsakė:

– Gerai!

Išeidamas kunigas prasitarė: "Ne tai ligonei, kuri kvietė mane, buvau reikalingas, bet būtinai buvau reikalingas anam seneliui".

Apsamanojęs žmogelis gimė savo dvasia, o kartu ėmė sveikti ir kūnas. Po poros dienų jį jau iškėlėm toliau gydyti į chirurgijos skyrių.

Dievo gailestingumo gėlė pražydo apsamanojusio žmogelio širdyje.

* * *

Ji?.. Vargšė moteris! Tokia graži, ilgom juodom kasom, dailių švelnių veido bruožų, puikaus kūno sudėjimo – Dievo kūrybos grožio spindulys. Jos nuostabų kūną naikina sunki piktybinio vėžio forma – chorionepitelioma su metastazėm į plaučius, smegenis. Dėl metastazių smegenyse atsirado afazija (negali kalbėti).

Pirmomis dienomis gulėjo viskam abejinga, sąmonė priblėsus, žvilgsnis nereikšmingas, klaidžiojantis, nieko nesupranta. Padavus vandens gurkšnelį, springsta. Praėjus kelioms intensyvaus gydymo dienoms, žvilgsnis tapo protingas, pradėjo suprasti klausimus, atsakydavo ženklais.

Kas gi atvedė gražųjį gamtos Kūrėjo kūrinį į šią katastrofą? Šita būtybė, sukurta tarpininkauti Kūrėjui didžiajame kūrybos darbe, davė pasauliui penkis vaikelius, deja... šešiems ji neleido pamatyti saulės, žydinčių gėlių... Ji pabūgo motinystės naštos ir... Pati gamta atsisuko prieš ją, nes choriono gaureliai, kuriais prisitvirtina placenta prie gimdos sienelių, darant pakartotinius abortus, supiktybėjo ir atsisuko prieš motiną. Sunaikinta gyvybė ėmė naikinti kitą gyvybę – motinos kūną.

Vargšė, kad ji galėtų, mielai išnešiotų ir pagimdytų tuos šešis vaikelius, bet... jau per vėlu.

Man buvo jos labai gaila. Kuo beįstengiau, lengvinau jos dalią. Ji nieko negali sau padėti. Mirtis artinasi. Reikia padėti ir jos sielai: juk ji, vargšė, turi savyje nekalto kraujo dėmių.

Priminiau jos klaidas, dariau jai girdint, tobulo gailesčio aktą, kalbėjau apie Dievo gailestingumą, prašiau, kad ji tą skaudžią ją slegiančią naštą paskandintų Dievo gailestingume. Ir ką?

Ji sutiko. Kokiais ženklais ji išpažino savo kaltes, aš nežinau, bet žinau, kad Dievo gailestingumas palinko ties ja. Gavusi išrišimą, apimta džiaugsmo ekstazės, ji apkabino kunigą ir pabučiavo, pabučiavo ir mane. Tai buvo atgailaujančios širdies džiaugsmo protrūkis – tyras kaip šaltinio vanduo.

Kadangi kunigas buvo kviestas pas kitą, nesąmoningą ligonį, tai su savimi neturėjo Švenčiausiojo. Ligonė ženklais pareiškė troškimą priimti šv. Komuniją. Kunigas atėjo pakartotinai ir atnešė ligonei Viatiką. Gyvybės Duona atgaivino pavargusią, klaidas Avinėlio Krauju nuplovusią sielą. Štai koks Viešpaties atsakymas į nebylų nuodėmingos sielos šauksmą! Nėra tokių nuodėmių, kurių nenuplautų dieviškas Kraujas.

"Neteiskite ir nebūsite teisiami".

GINTUKAS

Radau jį ryte atėjusi į darbą. Guli devyniolikmetis, jo būklė mirtina: be sąmonės, intubuotas ir prijungtas prie dirbtinės ventiliacijos aparato.

Veidas sutinęs, pamėlęs. Dešinė akis ištiškusi. Tarp dešinės akies ir nosies pagrindo skylė, pro kurią veržiasi smegenys... Galvos kaulai, ypač dešinės pusės, sulaužyti, lūžęs raktikaulis, šonkauliai, atviras šlaunikaulio lūžimas. Visa patalynė kruvina, visur kraujas, kraujas...

Štai kas liko iš žydinčios jaunystės, kai motociklą vairavo neblaivus. Jis gavo dar tik antrą atlyginimą, kurį draugų gundomas "aplaistė". Niekas nesulaikė jo rankos, priešingai, suaugę vyrai ragino: "Ką, tu ne vyras, jei nenori gerti! Išgerk, Gintai!"

Ir gėrė vyrai... Niekas nesulaikė Ginto, kai jis apgirtęs sėdo ant motociklo. Kur tau! Vyrai drąsūs, ragina lenktynių. Vargšas nelaimingas jaunuolis! Jis lėkė dideliu greičiu. Kelyje posūkis. Šalia ramus, vienintelis kelio ženklas "Per kelią bėga vaikai". Ne vietoj jis stovėjo: Gintas trenkėsi su motociklu į jį, motociklu ir savo kūnu jį nukirto ir lėkė oru dar apie 5 metrus... Siaubo apimti žmonės iškvietė greitąją, ir Gintukas atsidūrė mūsų skyriuje.

Gelbėjom jį kuo tik įmanoma ir kaip galima, bet viskas veltui. Atvyko ir neurochirurgas iš Kauno klinikų, tačiau

neoperavo: trauma nesuderinama su gyvybe... Iš žydinčios jaunystės liko griuvėsiai, kuriuose vos ne vos ruseno gyvybė.

Susiėmusi rankas ant krūtinės, už durų neramiai vaikšto raudanti Ginto motina. Jos kruvinom ašarom paplūdusios akys žiūri į mane:

– Gydytoja, ar mano sūnelis dar šiltas, ar dar kvėpuoja?

Apkabinu, priglaudžiu ją prie savęs ir atsakau:

– Šiltas, bet pats nekvėpuoja...

Įvedu palaton.

Koks skausmingas atsisveikinimas! Byra ašarų perlai ant suluošinto sūnelio. Ji glosto savo vaiką, bučiuoja pamėlusį veidą, krūtinę, rankas, o skausmo skundas liejasi graudžiais žodžiais... Tai paskutinė motinos širdies lopšinė:

– Sūneli mano! Ginteli mano! Ar tam tave auginau, ar tam tave po širdim ir ant rankų nešiojau, kad rastau tave vos gyvą?.. Atsimerk, sūneli... Ištark nors vieną žodelį... Oi, sūneli mano brangiausias, kam tu mane palieki? Kam tu taip padarei? Ginteli, ar girdi mane? Pramerk savo akeles, nors vieną kartelį pažvelk į mane... Sudiev, sudiev, mano brangiausias, mano turte, mano kūdiki!..

Motinos rauda pravirkdė mus visus. Leidau išsilieti jos skausmui. Paskui svyruojančią išvedžiau iš palatos. Išvedusi paprašiau, kad pakviestų sūneliui kunigą. Pro langą mačiau, kaip ji bėgte bėgo pakviesti. Vargšė motina! Ji trokšta viską padaryti savo vaikui. Žinoma, ji mielai pasikeistų vietomis, ji mirtų vietoj sūnaus, kad tik jis gyventų. Atėjęs kunigas suteikė Ligonių Sakramentą, mirštančiųjų palaiminimą ir išėjo. Likom mes savo skausmo karalystėje.

Gintuko širdis dar plakė, kraujospūdis krito. Jis mirė po kelių valandų. Gyvybė kovojo žūtbūtinę kovą, nenorėdama taip anksti atiduoti jaunos sielos.

Ir mano širdyje giliai almėjo motinos skausmas. Prislėgta atsisėdau. Stebėjau bendradarbių veidus. Sesutės X veide buvo ryškus nepasitenkinimas. Nujaučiau priežastį, todėl kitos sesutės paklausiau:

– Ar ir dabar ji darė priekaištus, kad pas ligonį buvo kunigas?

– O kaipgi! Aišku taip.

Užvirė širdy šventas pyktis. O Dieve, čia šitoks skausmas, o šalia nepasitenkinimas, kad ligonį aplankė kunigas! Ką gi

jam daugiau padaryti, jei žemiškos priemonės nereikalingos?

Pakviečiau ją ir ramiai paklausiau:

– Sesute, kodėl tavo veide toks nepasitenkinimas? Ar ir vėl prieštarauji kunigo apsilankymui?

– Daktare, jūs nebuvot susirinkime, kuriame sakė, kad tik tiems ligoniams galima kviesti kunigą, kurie patys prašo.

– Taip, sesute, jei jie sugeba paprašyti. Bet jei jie be sąmonės, už juos prašo pati beviltiška būklė ir jų artimieji. Juk praeitą kartą ligonė pati prašė, o jūs ir tada buvot labai nepatenkinta. Kur logika? Negalvokit, kad aš nežinau įstatymų. Žinau gerai, bet atminkim: žmoniškumas – aukščiau visų įstatymų!

Tai va, kaip sugadino mūsų jaunimą materialistinė pasaulėžiūra. Dieve, pasigailėk! Nė nemanau pasuoti. Ne! Būsiu "ženklas, kuriam prieštaraujama", kad tik padaryčiau žmogui viską, kas tik galima.

Nuvykau į Gintuko laidotuves. Troškau būti parama ir paguoda mirtinai liūdinčiai motinai. Ji glaudėsi prie manęs kaip maža mergytė. Jos sužeista širdis taip labai reikalinga motiniškos meilės...

Ir norisi visu gyvenimu šaukti:

– Ateikite pas mane visi, kurie kenčiate, kurie esate prislėgti! Aš jus gaivinsiu, stiprinsiu Viešpaties gerumu, gyvenančiu manyje. Ateikite! Ne, aš pati ateinu...

ALKOHOLIO AUKOS

Ligonis O. Š., gimęs 1961 m., šventė savo gimtadienį. Vaišinosi, gėrė geriausią konjaką ir... dingo. Namiškiai pastebėjo, bet nesuprato, kur dingo. Po poros valandų kaimynai išgirdo gėlių daržely je dejones. Rado jaunuolį pusiau sąmoningą. Jis nušoko nuo penkiaaukščio namo stogo. Kodėl? Argi neblaivus žmogus žino kodėl? Todėl, kad buvo užslopinta protaujanti smegenų žievė.

Jaunuolis skaudžiai dejavo. Lūžę dubens kaulai, įskilę stuburo slanksteliai. Pusiau sąmoningas, blaškosi, dejuoja, vemia. Būklė šokinė. Po poros dienų įvyko masyvus vidinis kraujavimas (buvo trūkusi blužnis, bet netrūkusi blužnies kapsulė, ligoniui susidarė hipovoleminis šokas).

Skubiai paruošus, operuojamas. Ačiū Dievui, viskas baigėsi sėkmingai. Tačiau kiek skausmo ligoniui, namiškiams, o medikams – rūpesčių ir kovos dėl gyvybės.

* * *

Ligonis G. B., gimęs 1958 m. Guli jaunas vyras. Galva sutvarstyta po trepanacijos. Sąmonės nėra. Kvėpuoja pro tracheostominį vamzdelį. Kvėpavimą sunkina gausūs pūlingi skrepliai, kuriuos nuolat reikia išsiurbti. Kvėpavime dalyvauja pagalbiniai kvėpavimo raumenys. Širdis plaka 140 k/min greičiu. Vyzdžiai nereaguoja į šviesą. Jokių – net skausminių – refleksų.

Iš žydinčios jaunystės liko tik dvokiantis kūnas, priverčiantis jautresnes sesutes vemti, kai reikia atlikti būtinas procedūras. Jokių vilties prošvaisčių. Jau ryškėja mirties pėdsakai šiame sudarkytame kūne.

Kokia nelaimės priežastis?

Buvo tik 10.30 val., o darbe jau mušėsi nusigėrę vyrai. Pirmasis šoko šis nelaimingasis, antrasis atsakė smūgiu, jis virto ir...

Kai muštynių bendrininkas sužinojo, jog ligonis miršta, pažįstami pasakė, kad jo laukia grotos, – pasikorė... Po kelių dienų mirė ir antrasis.

Štai dramos finalas: 50-metis vyras pasikorė, 26-metis vyras mirė mūsų skyriuje...

Lietuvi, kur eini?!..

KITOS NELAIMĖS

K. A., gimęs 1960 m., dviejų vaikų tėvas. Jis guli kaip audros palaužtas ąžuolas. Be sąmonės, traukuliai, trinka kvėpavimas, kardioskope matyti trinkanti širdies veikla. Vėliau dar labiau sutrinka kvėpavimas – tenka prijungti prie dirbtinės plaučių ventiliacijos aparato. Palatoje girdėti ritmiškas dirbtinių plaučių taktas, traukuliai pereina į raumenų atoniją ir... ligonis tik svečias mūsų žemėje.

Į palatą, kaip pamišęs iš skausmo, veržiasi vargšas tėvas, rauda motina, žmona ir pūkagalvis berniukas, antrasis dar tik beldžiasi į gyvenimą.

Šios nelaimės priežastis – statybos darbuose virto blokas ir sulaužė jam abu blauzdos kaulus. Toliau prasidėjo masyvi riebalų embolija į smegenis ir plaučius. Jis mirė.

"Budėkite, nes nežinote nei dienos, nei valandos".

DU DRAUGAI

Šeštadienio vakaras. Du draugai išsirengė naktinei žvejybai. Gaudė žuveles mėnulio nušviestame sidabriniame ežere, džiaugėsi sėkmėm, liūdėjo dėl nesėkmių. Pradėjo švisti. Buvo 4 valanda ryto. Susėdo ant motociklo ir patraukė namučių link, svajodami apie šiltą, minkštą lovą.

Važiuoja draugai su laimikiu namo. Gal kiek merkėsi akys, kad jie laiku nepastebėjo priešais važiuojančio vežimo, kuriame važiavo žmogelis į turgų, vežė parduoti obuolius. Viskas susimaišo: vežimas prieš akis, motociklo nesuvaldo ir... nelaimė. Kaip šapeliai nuskriejo abu abiturientai, išbyrėjo ir jų žuvelės. Abu atsidūrė reanimacijos skyriuje.

Vienas jau po pusvalandžio miršta nuo sunkios smegenų traumos.

Antrajam pilamas kraujas, įvairūs kraujo pakaitalai, rengiamas operacijai. Pašalinama trūkusi blužnis. Po operacijos ilgokai tęsėsi sveikimo laikotarpis. Jis pasveiko.

Jau baigėsi pirmoji intensyvios pagalbos diena ligoninėje, bet nematyti jaunuolio tėvų. Galvoju: kur gi jie? Netrukus sužinojau, kad jie tą dieną išvyko į Marijos Ligonių Sveikatos atlaidus, vykstančius Krikštonyse. Tikriausiai Marija, žvelgdama į tėvų maldą, gelbėjo jų vaiką. Ligonis pasveiko. Ačiū Dievui!

KAIP SUNKU UŽDUSTI!

Jai tik 42 metai, o plaučių kaip ir nėra. Aimanuoja, blaškosi. Vargšė moteris verkia, kad sūnus dar neužaugintas, o jai reikia mirti.

Veidas pelenų atspalvio, visame plaučių plote gausu gargiančių karkalų, kurių ji per dieną išspjaudavo baisiai daug. Širdis spurda. Ligonė išvargusi, išsekusi. Jos akyse ir lūpose nuolatinis maldavimas: "Padėkit!.. Pasigailėkit!"

Nervų sistema pertempta, ligonė irzli, priekabi. Smegenys kenčia deguonies badą, jai neįmanoma būti kitokiai, – tai ne irzlumas, bet jos vargingos būsenos išraiška.

Reikia daug laiko ir gerumo, kad nors kiek šviesos spindulių nušvistų jos apniukusiame horizonte. Tai tikra kankinė! Kaip sunku gaudyti, kaip žuvelei krante, orą! Kaip baisu žmogui uždusti! Tęsiasi šis beviltiškas procesas, neįveikiamas jokiomis medicinos priemonėmis.

Kai tik turiu galimybę, ateinu prie jos, nes ji tuomet ramesnė. Ji priprato prie manęs, griebia lyg skęstantis už rankos, akyse tas pats didis pagalbos maldavimas. Kaip skaudu gydytojui, kai jis negali padėti!

Vieną popietę pakvietėm kunigą. Jai buvo suteikta sakramentinė pagalba.

Kai kunigas išėjo, ji verkė ligi vakaro. Man ji kalbėjo:

– Gydytoja, aš labai džiaugiuosi tuo, ką gavau. Marija mane ypatingu būdu lydėjo visą gyvenimą. Bet kodėl ji mane dabar palieka? Kodėl aš turiu mirti, jei dar mano pareigos neatliktos, jei dar nespėjau užauginti sūnaus?.. Ak, gydytoja, kad jūs žinotumėt, kaip man sunku palikti savo sūnų! Kas jam pavaduos motiną?.. Kokios skaudžios maldos, kurias kunigas skaitė! Aš jas gerai supratau, man širdis plyšta, kad nespėjau gyvenime atlikti savo pareigos. Daug metų dirbau, vargau statybose. Dažnai peršaldavau. Susirgau bronchitu, kuris perėjo į bronchektazinę ligą su astma. Gavau gerą butą, dabar pagyvenčiau, bet sveikatos nebėra...

Ji labai skaudžiai išgyveno prieš metus pasakytus vienos gydytojos žodžius. Kai ji, būklei negerėjant, dvi savaites laikantis 40° temperatūrai, paprašė siuntimo į Kauną, toji gydytoja atsakė šiurkščiu, suirzusiu balsu: "Kam tau tas siuntimas į Kauną, vis tiek tavo plaučiai supuvę ir nieko iš tavęs nebus". Ji guodėsi:

– Gydytoja, aš pati suprantu, kad mano dienos suskaitytos, bet ar turėjo širdį ana gydytoja man taip žiauriai atsakydama? Aš jos žodžių neužmiršiu iki mirties. Tie žodžiai mane įstūmė į nevilтį, jie mane persekioja ir baisiai kankina...

Ką jai atsakyti? Juk neįmanoma pateisinti bešir diškumo... Gerumu stengiausi atitaisyti anos gydytojos klaidą, prašiau, kad ligonė jai atleistų, nes mes meldžiamės: "Ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame..."

– Aš jai atleidžiu, bet užmiršti negaliu.

Ji teisi. Yra šaltų žodžių, galinčių užpūsti vilties žiburėlį ir ligonis priverstas kentėti tamsoj. Yra žodžių, atveriančių širdyje kraujuojančią žaizdą... Ir pabandyk ją užgydyti!

O žmonės! Kokie mes žiaurūs! Kodėl mumyse užgeso meilė, gerumas?

Ligonės mirtis neišvengiamai artėjo. Prašiau, kad ji ligą, širdies kančias vienytų su Viešpaties kančia. Aiškinau, kad

Marija jos nepaliko, kad Jos globa šiuo metu yra jautresnė, nors ir nesuprantama:

– Jūs pamatysit iš Amžinybės, kad Jos tarpininkavimo dėka viskas padaryta kuo geriausiai, kad Ji neužmirš ir jūsų sūnelio. Jūs galėsit padėti savo sūneliui ir iš ano paslaptingo pasaulio.

Kol sėdėdavau šalia jos ir laikydavau jos rankas savosiose, ligonė nurimdavo, neverkdavo, tarpais net būdavo giedra. Atėjusi rytą į darbą, vėl rasdavau ją verkiančią.

Taip tęsėsi mūsų dienos. Kai baigėsi mano savaitė, atsisveikinau. Ji man tarė:

– Šioj žemėj mes jau nepasimatysim! – ir pravirko.

Koks bejėgis lieki tokio skausmo akivaizdoje!

Po poros dienų ji mirė. Tai buvo 1983 m. spalio 7 d., Švč. Marijos Rožančinės šventė.

Pabaigė, vargdienėlė, sunkią kelionę. Tikiu, kad Marija nušluostė jos ašaras, kurias daug kartų šluostė, bet nepajėgė nušluostyti manosios rankos...

KODĖL, VIEŠPATIE, NEUŽĖJAI PAS ŠĮ LIGONĮ

Palatoje vienas prie kito gulėjo du ligoniai. Vienas iš jų mėlynas, mėlynas, kitas visai išblyškęs. Abudu dūsta.

"Mėlynojo" ligonio būklė atrodo sunkesnė. Reikia jį parengti Amžinybei. Susitariau. Atvyksta kunigas, suteikia reikalingus sakramentus – žodžiu, ligonis pasirengęs.

"Baltasis" ligonis viską mato, girdi ir supranta. Bet kunigo pas save jis nekviečia. Ir man net mintis neatėjo, kad mirtis pasuks į pastarąją pusę... Vos išėjo kunigas, ėmė dusti "baltasis" ligonis. Vaistai nepadeda. Ligonis beviltiškai, baisiomis pastangomis bando įkvėpti. Kova tęsiasi dvi tris minutes ir... ligonis miršta...

Mirė tas, kurį matė Viešpats, bet praėjo, o tas, kuris turėjo mirti, ėmė sveikti. Kodėl? Ak, kodėl Viešpats, buvęs taip arti, praėjo?

"Mėlynasis" ligonis po kurio laiko klausia:

– Ar jau anas diedas gatavas?

– Taip. Bet kodėl jis mirė nepasirengęs?

Ligonis numojo ranka ir tarė:

– Jei jam sveikam tai buvo nereikalinga, nereikalinga ir mirštant...

Gal tai atsakymas į kankinamą klausimą "kodėl?", bet vis tiek skaudu skaudu... Kodėl taip įvyko?

1984 metai

PIRMOJI METŲ NAKTIS

Naktis buvo košmariška. Dirbau viena reanimacijoje ir operacinėje. 18.30 val. prasidėjo operacija. Žmona peiliu smogė vyrui į pilvą. Sužeistas skrandis. Operacija užtruko. Jos metu pranešė, kad skyriuje iš skrandžio opos kraujuoja ligonis, ištiko hemoraginis šokas. Ligonis rengiamas operacijai, kuri vyks po šios.

Pasibaigus pirmajai operacijai, buvo antroji. Ligonio būklė sunki. Išblyškęs. Kraujospūdis 80/50 mmHg. Rengiamas operacijai ant stalo. Lašeliniu būdu stengiamės sunormuoti cirkuliuojančio kraujo tūrį. Tik pasiekus reikiamą kraujospūdį, sunormavus hemodinaminius rodiklius, prasideda operacija. Operacija sudėtinga. Atliekama skrandžio rezekcija, daroma anastomozė. Prie operacinio stalo atėjo ir Naujieji metai. Persižegnojau ir toliau tęsiau gyvybės saugotojos ir palaikytojos darbą. Tai kova dėl žmogaus gyvybės.

Operacija baigėsi 0.40 val., o 1 val. ligonis nuvežamas į reanimaciją. Budėjau toliau. Ligonis ėmė sunkiau kvėpuoti, laikiau atsipalaidavusį apatinį žandikaulį, palengvindama jam kvėpavimą. Tuo metu ateina iš vidaus skyriaus budintis terapeutas ir sako:

– Pas mus dėl astmos labai dūsta ligonė, norim ją perkelti į reanimaciją.

Bet juk pas mus visos vietos užimtos. Patariu kuo gydyti. Gydytojas išeina.

Mano ligonis ima dar blogiau kvėpuoti, rengiamės dirbtinei plaučių ventiliacijai. Vėl sugrįžta terapeutas ir sako:

– Ligonė labai dūsta, einam pažiūrėti.

– Kurį gi man atvejį pasirinkti? Šitą paliksiu, jis uždus. Aš negaliu jo palikti. Kai tik jam pagerės, aš ateisiu.

Pagerėjus ligonio kvėpavimui, aš nuėjau. Ligonės būklė labai sunki. Ji draskosi, klykia, šaukia, dūsta. Atrodo kaip

pamišusi. Dar bandėm suleisti vienus kitus vaistus, bet ligonė netrukus mirė. Buvo antra valanda nakties.

Po šios mirties vėl grįžau į operacinę, nes jau laukė ant stalo maža mergytė. Diagnozė: trūkęs apendicitas, peritonitas.

Operacija ir narkozė praėjo sėkmingai.

Po šios operacijos buvo išdegintos sprogmenimis plaštakos operacija.

Penkta valanda ryto. Svajojom truputį pailsėti. Kur tau! Atvežė traumuotą žmogų. Reikėjo kiek gyvesnį ligonį kelti į skyrių, kad būtų vietos sunkesniam. Ir taip, vaistais gydant šoko ištiktąjį ligonį, artėjo septinta valanda ryto.

Praėjo naujametinė naktis, pilna nuovargio, streso. Naujieji metai prasidėjo budint žmogaus gyvybės sargyboje, kupini įtampos. Ačiū ir už tai!

NEATBUDO

Operacija užtruko. Atliekama laparotomija, atveriamas žarnos spindis, nes kitais būdais nepavyko pašalinti svetimkūnio iš tiesiosios žarnos. Kas tas svetimkūnis? Kaip jis pateko į žarnas? Tai apsvaigusių žiaurių žmonių "išdaigos". Svetimkūnis – 47 cm ilgio storos gumos vamzdis, kurį kažkas sukišo jam per rectum.

Baigėsi sunkoka operacija. Ligonis sekamas pooperacinėje palatoje. Po kurio laiko sesutė šaukia: "Trinka kvėpavimas!"

O Dieve! Klinikinė mirtis! Nei kvėpavimo, nei širdies veiklos. Prasideda skubi reanimacija. Reanimuojam keturi gydytojai, dvi sesutės. Per 2–4 minutes ligoniui vėl plaka širdis. Visi lengviau atsidūsta. Vėl plaka širdis, nors buvo nustojusi plakti.

Nepasitraukiu nuo ligonio. Gyvybė tokia brangi! Eina laikas. Ligonis turėtų nubusti, bet jis į nieką nereaguoja. Netrukus prasideda baisūs toniniai traukuliai, dejonės. Ryškus decerebralinis rigidiškumas, margas smegenų simptomatikos vaizdas: tai traukuliai, tai visiškas suglebimas, raumenų hipertonusas arba hipotonusas. Žuvo smegenų žievė!

Praėjo naktis, beviltiškai sunki ir skaudi naktis. Išaušo liūdnas rytas. Ligonis nepasveikino tekančios saulės. Jis gyvas, o kartu ir nebegyvas. Viskas veltui. Liūdni gydytojų ir sesučių veidai. Liūdnos dienos ir naktys keitė vienos kitas, kol pagaliau atėjo vaduotoja Mirtis... Mirė tarsi savo pačios dalis... Kas kaltas? Dievas žino, juk norėjom jam gero. Kodėl įvyko klinikinė

mirtis? Kodėl žuvo smegenų žievė – juk jį taip greit pavyko reanimuoti?

Kaip sunku ir skaudu sieloje! Pasaulio spalvos pasidaro pilkai juodos, girdi žmonių balsus, bet jie plaukia pro šalį, kaip miško ošimas, nepasiekdami sąmonės... Visa dvasinė būsena skamba liūdnais aidais: "Juodos rožės ir juodos lelijos, ir daina vyturėlio juoda".

Malda tampa panaši į Getsemanės Kankinio maldą... Taurė nedingo, ją reikia išgerti. Taip norėtųsi pabėgti nuo žmonių į dykumą, norisi vienatvės, o kartu ji baugina...

Taip gera, kai susikaupusį sielvartą gali išsakyti skaudžiom ašarom prie mylinčios krūtinės. Jei neturėčiau šios galimybės – išsiverkti, jei nebūtų paguodos dieviškai žmogišku būdu, nepajėgčiau eiti dramatiškos medicinos keliu. Laimingos suprastos ašaros, laimingos akys, jei yra jas šluostančios rankos! Kaip gera tokiomis valandėlėmis pajusti geras rankas ant krūpčiojančios galvelės, girdėti ramų, drąsinamą balsą, jausti tikrą gerumą, gydantį gilias širdies žaizdas.

Ir dieviškasis Getsemanės Kankinys ieškojo paguodos, stiprybės pas savo mylimus apaštalus. Bet... kaip Jam buvo skaudu, kai rado juos miegančius! "Simonai, miegi?! Negalėjote nė valandėlės pabudėti su manimi?" Kaip skaudu buvo Jėzui...

Skausmo valandą ne žodžiai reikšmingi, bet buvimas kartu su tuo, kas turi širdį.

"... tai, kas svarbiausia, matoma ne akimis, bet širdimi"

(A. de Sent Egziuperi).

* * *

Jai 50 metų. Diagnozė: ūmus miokardo infarktas.

Iš pradžių būklė patenkinama. Bet vieną rytą įvyko kardiogeninis šokas: kraujospūdis krito iki neišmatuojamo, sutriko širdies veikla, kankino mirtinas skausmas. Gyvybė vos vos ruseno.

Teikiama medicinos pagalba. Ligonė pagerėjo, bet pavargusi, silpna. Juk tai tikra kova – kova gyvybės su mirtimi. Kūną pavyko išgelbėti, bet juk ji turi neramią sielą. Gyvena susidėjusi. Pirmas vyras buvo stribas, jį nušovė partizanai. Dukrytė tuo laiku buvo ką tik gimusi. Sunkus šios vargšės moters kelias. Reikia ją prakalbinti.

Vakaras. Pradedu nuoširdų pokalbį, paliečiu sąžinės ramybės

būtinumą kaip svarbiausią pasveikimo sąlygą. Į pokalbį įsijungia labai palankiai. Atidėlioti negalima, juk "nežinome nei dienos, nei valandos..."

Pakviečiu kunigą. Atvyko geras, uolus kunigas. Jie ilgai ilgai kalbėjosi šv. Išpažinties paslaptyje. Viešpats jai viską atleido ir sustiprino sielą gyvybės Duona, taip pat Ligonių Sakramentu.

Kad būtumėt matę, kokiu džiaugsmu spindėjo jos akys, paraudusios nuo ašarų! Kiek jose švietė laimės ir dėkingumo!

Nuo šios valandos ji ėmė sveikti.

Duok, Dieve, jai jėgų gyventi Tavo malonėje, kad ji sutvarkytų savo gyvenimą, kad jos sieloj nepaliautų spindėjusi Tavo gailestingoji Meilė.

TĖVELIS JAU NEBEGRĮŠ...

Žmogus išėjo į darbą. Darbe trauma: nukrito nuo stogo. Jam 24 metai. Atvežtas be sąmonės, vyzdžiai platūs, į šviesą nereaguoja, kvėpavimas trinka. Prijungiam dirbtinę plaučių ventiliaciją. Kraujospūdis 230/120 mmHg. Refleksų nėra. Žuvo smegenys! Kamieninė simptomatika.

Už durų rauda namiškiai: žmona, motina, tėvas, brolis ir kiti. Visų žvilgsniai nukreipti į mus. Jie klausia:

– Nejaugi nėra jokios vilties?! Pasakykit, gal yra nors kibirkštėlė?..

O liūdną atsaką: "Nėra vilties, jis miršta" – palydi ašaros ir skausmas, skausmas... Skausmo raudos tęsiasi tą dieną ir naktį, nes ligonis mirė kitos dienos rytą.

Mirties valanda. Žmona klūpo ant grindų, priglaudusi veidą prie vyro rankos, ir tyliai verkia. Nuostabiai geras jos senas tėvelis – jis ją globoja kaip kadaise mažytę: "Neverk, mano mažyte! Susitaikyk su šia skaudžia tikrove. Mes kartu su tavimi..."

Pagaliau tėvas suklupo gale kojų su degančia žvake, žmona raudojo, prisiglaudusi prie vyro šono, motina verkė alpdama... Visus pridengė skausmo naktis...

Pasigirdo atjungto dirbtinės ventiliacijos aparato duslus garsas, tarsi paskutinis gyvybės aidas... Paėmiau iš tėvo rankų žvakę, o jis atsistojęs užmerkė mirusiojo akis. Vargšė žmona dar tęsė su mirusiu vyru pokalbį: "Ką aš pasakysiu mūsų Gerdutei?"

Taip ji niekada neprisimins, kaip atrodė jos tėvas...

Ką daryti gydytojui tokią sunkią valandą? Kuo paguosti šias verkiančias širdis?

Sekcijos metu mes matėm visiškai sužalotą smegenų kamieną, daugybines kraujosrūvas parenchiminiuose organuose. Trauma nesuderinama su gyvybe. Tik skausmo dalia suderinama su žmogaus egzistencija. Tik kryžiaus papėdėje galima atsakyti į didįjį klausimą: "Kodėl?"

Mažoji Gerdute! Mes negalim tau atsakyti: "Kodėl tėvelis karste sugrįžo namo?" Atleisk mums...

Kovo 4 d.

RYTOJ MANO SESUTEI IRUTEI OPERUOS ŠIRDĮ

Vykstu pas savo seserėlę. Ji po manęs atėjo į šį pasaulį, tikiu, kad po manęs ir išeis iš šio pasaulio. Ji dar gyvens, tikrai gyvens! Širdis jaučia, kad taip bus.

Lydėsiu ją, niekur nuo jos nepasitrauksiu, net operacinėje. Kai kam atrodo šiurpu, kad būsiu ir operacinėje. Taip, tikrai būsiu. Tai baisu, bet Marijai po kryžiumi kaip buvo? Kaip pakelti, matant pjūvius ne vien per odą, raumenis, krūtinkaulį, bet ir per pačią širdį? Juk tai savas kraujas... Žinau, kad tie, kurie atvers jos krūtinę ir širdį, nori jai gero, kad ši operacija būtina jos gyvybei pratęsti. Tas "reikia" man duos jėgų stovėti prie jos kryžiaus.

Duok jėgų, gerasis Dieve, mano sesutei pasitikti ir nešti šį kryžių. Palaimink kardiochirurgų, anesteziologų, dirbtinės kraujotakos specialistų ir viso personalo darbą!

Vilniuje mane pasitiko sesutės vyras. Koks sunkus ir skaudus jam šitas rytas! Palatoje ją radom jau prislopintą premedikacijai suleistais vaistais, bet visai sąmoningą. Trumpas atsisveikinimas, šypsnys, ir... vežimėlis leidžiasi operacinėn. Lydžiu iki durų. Ateisiu truputį vėliau. Taip ji norėjo.

Įėjau, kai sesutė buvo užmigdyta. Ant operacinio stalo guli tyra Viešpaties auka. Rankelės pakeltos prie galvos, į jų arterijas ir venas įstumti kateteriai, jais bus matuojamas arterinis ir veninis kraujospūdis per operaciją.

Kokia būsena, stovint prie šio kūdikio aukos altoriaus? Širdyje graudu, akyse sužibo ašaros. Priėjau, paglosčiau jos

miegantį veidelį, rankas ir tariau su manimi esančiam Viešpačiui: "Mielasis Tėve, štai Tavo deginamoji auka užmigo narkozės miegu visiškai atsidavusi Tavo valiai. Priimk jos auką, suvienyk su savąja kančia už daugelio išgelbėjimą. Konsekruok jos visišką atsidavimą Tavo Valiai. Pažvelk, ji visa tyra, permatoma, pašventinta realiu Tavo buvimu jos sieloje, visoje būtybėje".

Širdyje nuojauta, kad viskas bus gerai. Ji gyvens! Mano siela pasiryžusi kovai su gyvybės Autoriumi dėl savo sesutės grįžimo gyventi. Taip, tebūnie!

Renkasi kardiochirurgai. Atėjo doc. Manelis, jaunasis R. Marcinkevičius. Anesteziologai rūpestingai dirba nuskausminimo, gyvybės saugojimo darbą, triūsia dirbtinės kraujotakos inžinieriai, sesutės anestezistės, instrumentatorė jau padavinėja įrankius.

10.30 val. – pjūvis. Vieliniu pjūkleliu išilgai perpjaunamas krūtinkaulis, atveriama krūtinės ląsta. Pasirodo apnuoginta širdis, plaučiai, diafragma. Širdis be pertraukos dirba savo darbą. Matau hipertrofuotą, plakančią savo sesutės širdį. Ir graudu, ir gražu: graudu, nes ta vargšė širdelė tuojau bus perpjauta; gražu, nes ji taip rūpestingai dirba, tarsi nekreipdama dėmesio į kardiochirurgines intervencijas. Koks nuostabus kūrinys – žmogaus širdis!

Prijungiami širdyje specialūs dirbtinės kraujotakos vamzdeliai: jais tekės kraujas, kai bus sustabdyta širdies veikla.

Atėjo profesorius A. Marcinkevičius ir doc. G. Uždavinys. Jie įsijungs atsakingiausiu momentu, kai reikės neplakančioje širdyje siūti vožtuvą, atlikti triburio vožtuvo plastiką.

Įjungiama dirbtinė kraujotaka. Širdies veikla sustabdoma 11.40 val. Vargšė žmogaus širdis! Ji jau neplaka. Už ją dirba sudėtingas dirbtinės kraujotakos aparatas. Sustabdoma ir plaučių ventiliacija. Kraujas oksigenizuojamas specialiuose filtruose. Kūnas atšaldytas iki +25° C. Liečiu mielos sesutės veidą, rankas: jos šaltos šaltos.

Keičiamas mitralinis vožtuvas dirbtiniu. Atsineštasis pasaulin dviburis vožtuvas surandėjo, susitraukė, pro jo angą nepralenda net 1 cm skersmens instrumentas. Todėl jis išpjaunamas ir jo vietoje įsiuvamas dirbtinis vožtuvas, kurį geri žmonės parūpino Amerikoje.

12.30 val. elektriniu impulsu įjungiamas sudėtingas širdies veiklos mechanizmas. Širdis vėl plaka!

Veikiančioje širdyje atliekama triburio vožtuvo plastika, praplečiama anga.

Operacinėje rimtis. Kardiochirurgai kalba apie Turino drobulės nuostabumą. Aš stoviu prie sesutės galvos, glostau jos šaltą veidelį, rankas. Pavedu gerajam Dievui dabartį ir ateitį, prašau kardiochirurgų ir visų čia dirbančių rankoms ir protams palaimos.

Stebiu jų veiksmus, gyvybinius rodmenis aparatūroje, glaudžiuosi prie Viešpaties ir dėkoju už skausmą ir džiaugsmą, už Jo buvimą operacinėje, už mokslą ir žinias, kurias įgijo šie kardiochirurgai ir anesteziologai ir tie, kurie buvo prieš juos ir ištobulino kardiochirurgijos ir anesteziologijos mokslą; dėkoju už vargą ir darbą, už ramybę ir taurumą jų veiduose; už gyvenimą ir mirtį; už kiekvieną širdies susitraukimą, už kiekvieną gyvybės virpesį...

Kelis kartus pajuntu savo akyse ašaras, bet jas greit paslepiu. Juk esu karys gyvybės sargyboje, man nevalia taip elgtis, neturiu teisės trukdyti kardiochirurgams, anesteziologams!

Operacija baigiama. Širdis užsiūta. Pamažu atjungiama dirbtinė kraujotaka, vis daugiau ir daugiau leidžiama dirbti atnaujintai širdžiai. Sėkmės tau, mažyte žmogaus širdie! Sėkmingai dirbk savo darbą, kol Viešpats palieps tau sustoti.

14.30 val. baigtas užsiūti operacinis pjūvis. Toliau sekama ir gydoma reanimacijos skyriuje. Kaip miela! Man leidžiama prie jos būti. Kurį laiką mudvi čia gyvensim...

Kovo 6 d.

7 val. ryto atjungiama dirbtinė plaučių ventiliacija. Sesutė kvėpuoja pati. Pabučiavau ją sulaukusią naujo ryto su atnaujinta širdimi. Ačiū Dievui ir visiems visiems geriesiems žmonėms! Sesutė pasveiko.

Balandžio 23 d.

ANTROJI VELYKŲ DIENA

Atėjusi į darbą radau dvi nelaimingas aukas.

Guli lovoje 81 metų senis, prijungtas prie dirbtinės plaučių

ventiliacijos, galva aptvarstyta po trepanacijos. Kokia šios nelaimės priežastis?

Tepasakoja dukra:

– Gydytoja, man gėda apie tai kalbėti. Jis jau treji metai lankosi pas nerimtą moterį, kur vyksta nedori dalykai. Ji išvilioja visus jo pinigus. Vakar, per Velykas, apie pietus jis nuėjo pas ją. Kas ten vyko, nežinau. Tikriausiai pasigėrė, gal kas jį smarkiai stūmė, kad galva trenkėsi į radiatorių. Praeinantys žmonės rado jį laiptinėje, gulintį savo kraujo klane...

Štai ir finalas!

Velykos! O Dieve, skamba ne tik varpai, skamba stikliukai, kurių garsuose jau girdėti "Requiem".

Šitas ligonis man kelia pasišlykštėjimą. Tai moralinis puvėsis – jame nieko nėra dvasinio.

O Viešpatie, pasigailėk šio nelaimingojo! 16.30 val. jis užbaigė liūdną savo gyvenimo kelią.

* * *

Kitoje lovoje guli jaunas vyras.

Krokialaukio kultūros namai, 24 val. Muštynės. Jaunuolis šoko ginti savo draugo ir staiga... niekšo rankoje laikomas peilis dukart smigo į jo vidurius. Pažeistos kepenys, taukinė, trijose vietose perdurtos žarnos.

Atlikta skubi sunki operacija.

Koks baisus suvelnėjęs žmogus! Kaip greitai žydinti jaunystė galėjo pavirsti pelenais!

Jis daug kentėjo, ilgai buvo gydomas pas mus ir chirurgijos skyriuje, bet pasveiko.

* * *

Vakarop atvežė pustrečių metų mergytę, apsinuodijusią amitriptilinu. Vaizdas nepavydėtinas: mergytė blaškosi, draskosi, kandžiojasi, rėkia, klaidžioja neramiu beprasmišku žvilgsniu.

Suteikus reikalingą pagalbą, toliau gydyti išvežama į Kauną. Vilties yra, kad Julita pasveiks.

Norėčiau paprašyti: tėveliai, būkit atsargūs! Nepalikite

vaistų vaikams prieinamose vietose. Jūsų neatidumas gali baigtis skaudžiomis ašaromis prie mirusio vaikelio.

NESUPRASTAS SKAUSMAS

Mirė 40 metų moteris. Prieš aštuonerius metus jai buvo atlikta širdies operacija – įsiūti du dirbtiniai vožtuvai. Grįžusi po operacijos namo, iš savo vyro nesulaukė jokios užuojautos: teko dirbti visus ūkiškus darbus, dažnai peršaldavo, kartojosi reumatinės atakos.

Į mūsų skyrių pateko baigties stadijoje: netekusi sąmonės, paralyžiuota. Netrukus mirė. Sekcijos metu rasta stiprus hemoraginis žarnyno kraujagyslių uždegimas su didokomis kraujosrūvomis. Vargšė moteris! Kiek daug ji kentėjo prieš atvykdama ligoninėn! Juk tokios ligos įsigali iš lėto, kol pereina į finišą. Kaip galėjo ir kaip išvis plakė ta vargšė nualinta širdelė?!

Ir liko supiltas žemių kauburėlis, po kuriuo slepiasi neišsakytas, nesuprastas skausmas...

Balandžio 30 d.

Naktis praėjo gana ramiai, bet vienos ligonės būklė labai sunki. Susirgo staiga. Prieš keturias dienas ėmė skaudėti ausį, sutriko pusiausvyra. Buvo diagnozuotas pūlinis ausies uždegimas. Gydėsi namie.

Pas mus atvežta labai sunkios būklės. Jos sveikata vis blogėjo, sutriko kvėpavimas, teko prijungti dirbtinę plaučių ventiliaciją. Ryškiai matyti plaučių pabrinkimas, veržiasi putos pro burną, nosį, kartojasi toniniai ir kloniniai traukuliai. Širdies veikla sutrikusi, pulsas 140 k/min, siūlinis, kraujospūdis beveik neišmatuojamas, temperatūra 40^0. Akys praviros, žvilgsnis fiksuotas, rodos, ji viską supranta, tik negali prabilti.

Tęsiamas gydymas vaistais, bet labai svarbu ir jos siela. Likusi viena, paglostau, užjaučiu, stengiuosi visokeriopai atspėti jos norus, reikalus. O gal ji girdi, gal supranta? Reikia prakalbinti. Žadinu tobulo gailesčio aktą: "Jėzau, Tu mirei už mane ant kryžiaus. Tu myli mane. Atleisk, kad savo nuodėmėmis, pareigų apleidimu įžeidžiau Tave. Pasigailėk manęs, nusidėjėlės! Viešpatie, aš mirštu. Tebūnie Tavo Valia! Iš Tavo rankų priimu visus skausmus kaip atgailą. Dieve, myliu Tave! Marija, į tavo rankas aš atiduodu savo sielą!"

Baigus kalbėti, ligonė pradeda judėti, tarsi pritardama tai maldai... iš akių ritasi stambios ašaros... Ligonei pasakau:

– Tuojau atvyks kunigas. Jis Dievo vardu atleis jūsų nuodėmes, paruoš sielą Amžinybei.

Ateina ligonės sesuo. Ji klausia:

– Kaip sesers sveikata?

– Miršta!

– Norėčiau ją pamatyti.

– Gerai, bet pirmiau atsakykite į klausimą, ar jūs tikinti?

Paklaustoji lediniu, metaliniu tonu atsako:

– O kodėl tamsta mane šito klausi? – ir, nelaukdama atsako, pridūrė: – Jinai partijos narė.

– Tuomet aš neturiu ką jums atsakyti. Einam į palatą.

Įėjusi į palatą, atsistojo už kokio metro ir stovi kaip statula: nei gilesnio skausmo, nei šilumos mirštančiai seseriai.

Atsidusau ir pagalvojau: "Dieve, Dieve, ką bedievybė padarė iš žmogaus?! Jis tapo beširdis, bejausmis. Argi šitoks turėtų būti susitikimas ir išsiskyrimas su mirštančia sesute, jei jos viena kitą mylėtų?"

Jos veide nesuvirpėjo žmoniškumas, išėjo tokia pat šalta, kaip ir įėjo.

Netrukus atėjo kunigas. Tiesa, ji neprabilo, bet jos skruostais vėl riedėjo tyros ašaros, kurios galingu balsu šaukėsi Dievo gailestingumo. 10.30 val. ligonė mirė.

Bažnyčioje meldžiausi už jos sielą, tarsi už savo kūdikį. Koks brangus yra žmogus, kurį, sutikęs skausmo vieškelyje, pamilsti kaip savo vaiką!

Štai kodėl man reikėjo šiąnakt budėti, nors visai nepriklausė pagal žemišką grafiką. Bet užtat priklausė pagal dieviškosios Valios sprendimą, nes Dievas norėjo žemės dukrai, iškeliaujančiai iš šios žemės, parodyti savo Gailestingumą.

Gegužės 6 d.

MOTINOS DIENA

Eidama į darbą, mąsčiau, kuo galėčiau pradžiuginti reanimacijos skyriuje gulinčias motinas. Viena iš jų serga sunkia bronchinės astmos forma, kita jau 95 metų senutė, bet dar protinga, žvali – jai sutrikusi širdies veikla.

Įėjusi palaton abi pabučiavau ir įteikiau po kelis baltus

narcizų žiedus, linkėdama kantrybės, sveikatos ir Dievo palaimos.

Koks įspūdis! Jos pravirko, sušildytos žmogiška šiluma, pasijuto mylimos ir reikalingos. Kai pasakiau, kad už jas meldžiausi rytinėje šv. Mišių Aukoje, pradėjo dar labiau verkti. Tai buvo dėkingumo ir meilės ašaros. Tokios ašaros sveikatai nekenkia.

Abi motinos pasipuošė gėlytėmis ir, šventiškai nusiteikusios, laukė lankytojų. Šiandien įleisim visus lankytojus, nes tai jų šventė – Motinų šventė. Lankantiems vaikams priminiau, kad neužmirštų pasveikinti savo motinų jų dienos proga.

Maloni staigmena: ateina vienos ligonės dukra, nešina trimis raudonžiedžiais gvazdikais, prieina prie manęs, pabučiuoja ir sako:

– Gydytoja, sveikinam jus Motinos šventės proga!

Kaip gražu! Juk tai mano vaikai, šie kenčiantys žmonės. Šita miela lankytoja pasakė tiesą: "Kas vykdo mano dangiškojo Tėvo valią, tas man ir motina, ir sesuo, ir brolis..."

* * *

Neseniai mūsų skyriuje buvo gydomi trys vyrai po sunkių galvos traumų. Visiems buvo atliktos smegenų operacijos. Visų būklė sunki: vienas gyveno 11, kitas 6 paras, o trečias pamažu sveiksta.

Duris nuolat varsto nuliūdę namiškiai, skamba telefonas, teiraujasi žmonės apie jų būklę. O, kaip sunku kartoti tuos pačius beviltiškus atsakymus tokią daugybę kartų!

Sunku eiti į darbą, sunku dirbti, kai žinai, jog viskas baigsis mirtimi, kuri sėlina pamažu. Bet ką padarysi! Reikia ištverti ir beviltiškose situacijose.

Sunkiausia susitikti su verkiančiais namiškiais ir jiems kartoti: "Blogai! Būklė labai sunki. Mirs, tik neaišku kada..." Jie nueina svyruodami, prislėgti skausmo. Juos palydi liūdnu žvilgsniu ir grįžti atgal prie savo beviltiškų ligonių.

Trumpos jų istorijos.

Vienas šių nelaimėlių prieš kelerius metus paliko šeimą, girtavo ir girtas priėjo savo finišą.

Antras kažkur "svečiavosi" ir gavo smūgį į galvą.

Trečiasis – geras, doras vyras, turintis tris vaikučius ir

žmoną, belaukiančią ketvirtojo, – Joninių išvakarėse saikingai vaišinosi su draugais. Išėjęs ant valgyklos laiptų, paprašė kaimyną užsirūkyti, o šis vietoj cigaretės davė smūgį į veidą. Kai vargšas Petras nukrito nuo laiptų, pastarasis pribėgęs dar spyrė į galvą.

Va, Petras jau kelinta diena mūsų skyriuje. O kitas Petras ir Jonas jau mirę. Jie visi buvo aprūpinti Ligonių Sakramentu.

Po Jono laidotuvių prie durų atėjo dvi moterys. Keista! Jos padėkojo už rūpesčius, gerumą, pastangas, už patarimą pakviesti kunigą.

Retas atvejis, kad kas dėkotų po ligonio mirties. Tai rodo vidinį žmogaus aristokratiškumą. O juk mes taip trokštame išgelbėti gyvybę, tiek dirbam... Argi mes kalti, jei trauma sutrikdo gyvybines funkcijas?

Kai žmogus miršta, namiškiai dažnai žiūri į mus lyg į mirties kaltininkus. O čia – atėjo ir padėkojo. Širdyje paliko kilnus švelnumas. Kaip gera, kai yra žmonių, sugebančių pakilti aukščiau savo asmeniško skausmo ir pamatančių kitus, irgi kenčiančius šalia...

Prisimena dar vienas jaudinantis įvykis iš ligonių gyvenimo.

Palatoje merdėjo vidutinio amžiaus moteris. Trys paros ji nesąmoninga, bet labai skausmingai dejuoja, dejuoja po kiekvieno prisilietimo. Tarpais ji šaukia savo mirusią mamą. Veidas pamėlęs, sąnariai išsukinėti reumatoidinio poliartrito, skrandyje hormonalinės opos. Vargšė kankinė!

Namiškiai iškvietė vienintelį jos sūnų iš kariuomenės. Štai jis jau šalia merdinčios motinos. Sūnus ją glosto ir kalbina... Iš pamėlusių mirštančios lūpų pirmą kartą pasigirsta sąmoningi žodžiai: "Sū-ne-li! Tu čia?" – ir pramerkia akis. Grįžta sąmonė.

Kas ją pašaukė į sąmonės būseną? To nepajėgė nei sesers, nei vyro artumas, bet pajėgė meilė, esanti tarp motinos ir vaiko.

Nuo tos valandos ligonė buvo sąmoninga ligi mirties. Ji dar gyveno dvylika dienų, sulaukė laimės būti aprūpinta sakramentais, o paskui išėjo Amžinybėn.

Kokia galinga meilė!

Rugpjūčio 5 d.

Grįžau po pusantros paros darbo. Galvelė tuščia, labai noriu miego, bet truputį rašysiu, nes, praėjus kuriam laikui,

išgyvenimai, įspūdžiai netenka ryškumo, papilkėja.

Rodos, ir dabar matau maldaujančias Egidijaus akis, kai jis, sudėjęs rankutes, prašo: "Nedurkit! Man labai skauda!" Bet juk reikia, vaikuti! Tu po sunkios traumos, kurios metu lūžo šlaunikaulis, įvyko galvos trauma. Mielai tave pavaduočiau, bet... negaliu. Tau reikia iškentėti šią skaudžią dalią...

* * *

Šeštadienį Viešpats pašventino mūsų skyrių savo apsilankymu. Jis parengė du ligonius kelionei. Kokia ramybė ir palaima ligonių akyse! Nors jie prislėgti ligos kryžiaus, sąmonė apsiblaususi, bet ligos išsekintame kūne taip aiškiai spindi dieviškumas.

Vienas iš jų – tai vyriškis, ligų nukamuotas. Jį ištiko sunkus miokardo infarktas, lydimas ritmo sutrikimo, ir sunki inkstų patologija. Nuo mažiausio prisilietimo ima virpėti visas jo kūnas, vos ištaria žodį, nors viską supranta. Po šv. Komunijos jis suspaudė savo bejėgėm rankom mano ranką, akys žiūri, spindėdamos kūdikio tyrumu, o lūpos šnabžda:

– Gydytoja, pas mane yra Dievulis!

Šalia ašarotom akim stovi dukra.

Pasilenkiu prie ligonio ir sakau:

– Tėveli, prašykit Jį, kad ir jūsų vaikai iki gyvenimo pabaigos išlaikytų tokį tikėjimą ir meilę.

Antroji ligonė guli atskirta užuolaida. Ji garsiai meldžiasi:

– Dabar man vis tiek: gyventi, ar mirti. Susitaikiau su Dievu, daugiau man niekas nesvarbu, tik gaila, kad vaikų širdys vėjų išpustytos, jiems nereikia Dievo. O Dieve, pasigailėk!

Tai trumpa atoslūgio valandėlė, kai Viešpaties artumas laikinai atitolino skausmą. Jis po valandėlės vėl sugrįžo ir tęsėsi gyvenimo proza: nuolatinės dejonės, prašymai ir reikalavimai – "paduok", "paversk", "pakelk", "nuleisk", "oi, skauda"... Vienas ligonis ką nors išvertė, kitas nesąmoningai lipa iš lovos, skamba telefonų skambučiai, skambutis prie durų, varsto nerimastingi lankytojų žvilgsniai ir klausimai: "Kaip? Kas bus? Ar pasveiks?"

Kartais taip išsekina šitas skausmo fonas, nuolatiniai aimanavimai trikdo pusiausvyrą, kartais pritrūksta kantrybės, norisi bėgti, bėgti... Mes su ligoniais, galima sakyti, gyvenam bendrą gyvenimą.

Naktį iškvietė į priėmimo kambarį. Ant vežimėlio guli 14-metis paauglys. Kas jam? Alkoholinė koma. Atvežtas tiesiai iš vestuvių.

Atsigabenom į skyrių. Prasidėjo įvairios gelbėjimo procedūros: skrandžio plovimas, lašelinė detoksikuojanti terapija, kateterizacija ir t.t... Vaizdas šiurpus. Lig šiol gulėjęs paslikas, atgijo su šėtoniška jėga. Pririšom rankas, kojas virš kelių, už pažastų keturios laikėm: vienos rankas, kitos kojas, aš laikiau galvą ir "reguliavau" jo riksmą. Juk kitose palatose guli silpni ligoniai, o šis kaukia kaip vilkas. Iš jo nešvarios burnos lekia mums skiriami bjauriausi vardai iš "k" ir "b" raidžių. Tenka pridengti jo burną, nes kaukia žvėriškai, rėkia kelias valandas, kol į abiejų rankų venas sulašinama 3 litrai tirpalų, vaistų, reikalingų alkoholiui išplauti iš organizmo.

Koks baisus vaizdas! Tikras šėtono pasityčiojimas iš žmogaus. Mes liekam apspjaudytos, iškeiktos, pavargusios bekariaudamos su didele jėga, slypinčia žmoguje. Koks stiprus kūnas, bet kokia silpna dvasia! Kodėl šis gyvenimui besiskleidžiąs žiedas jau purvinas, pagraužtas kirminų? Kodėl?

Širdyje skaudu dėl šitokio šėtoniško žmogaus sielos didybės paniekinimo, dėl sutryptos jaunystės, dėl liūdnos Tėvynės ateities... Juk tokie jaunuoliai nebus Margirio milžinais, nebus Tautos didvyriais...

* * *

Iškvietė į priėmimo skyrių. Ant neštuvų guli smulkutė senelė, atvežta iš nelaimės vietos.

Stovėjo senutė, ant šaligatvio pakraščio, o kita bėgo per kelią. Vairuotojas, gelbėdamas bėgančią, pasuko į šoną ir... didžiulė krovininė mašina sutraiškė stovinčiąją.

Ji ėjo į bažnyčią sumai. Ėjo melstis, bet nežinojo, kad jos gyvenimo auka bus užbaigta pakeliui į bažnyčią.

Vaizdas skaudus: sutraiškytas dubuo, išspausta dalis vidurių, persuktos kojelės... Paskutiniai atodūsiai ir... mirtis.

Mirštančioji man priminė Mamytę. Stovėjau prie jos, glosčiau veidą, užmerkiau akis ir pravirkau... Atrodė, kad miršta mano Mamytė. Ji tyliai kvėpčiojo ir tuojau užgeso. Ramybė buvo jos veide ir visoje būtybėje. Ji nuėjo pas Tą, kuriam būtų kalbėjusi:

"Mes skelbiame, Viešpatie, Tavo mirtį ir išpažįstame Tavo Prisikėlimą, laukdami Tavęs ateinant".

Jis atėjo ir pasiėmė...

* * *

Vakare užbaigė žemės kelionę tas ligonis, kuris, priėmęs Komuniją, merdinčiom lūpom kalbėjo: "Gydytoja, pas mane yra Dievulis!"

Kokia palaiminga žmogaus mirtis! Jame išsipildė sukūrimo ir atpirkimo paslaptis. Jo būtybė susivienijo su amžinąja Šviesa.

Iki pasimatymo!

Rugpjūčio 7 d.

Palatoje vėl du mirštantys ligoniai.

Vargšą senelį suspardė chuliganai – suspardė taip žiauriai, kad nuo smūgių prakiuro žarnos. Be sąmonės, kvėpavimas triukšmingas, gyvybė vos vos smilksta.

Kitoje lovoje miršta moteris, kuri šeštadienį buvo sustiprinta Sakramentais. Agonija užsitęsė. Iš pradžių ligonė dar kalbėjo:

– Norėjau, labai norėjau dar vieną kartą aplankyti namus, bet dabar... tiek to.

– Tebūna, Mamyte, taip, kaip Dievas nori.

– Žinoma, tebūna Jo šventa Valia.

– Mamyt, jus Amžinybėj pasitiks brolis kunigas Kazimieras.

– Taip, mane tikrai pasitiks.

– Mamyt, į ten iškeliavusios sielos nebenori grįžti žemėn – joms geriau Tėvo Namuose.

– Galimas dalykas. Bet kaip sunku kentėti...

– Sunku, labai sunku, bet ir Dievulis kentėjo.

– Kentėjo... kentėjo... Jis... – šnabždėjo jos lūpos.

Dukrelei ji tarė:

– Aš jau išeinu. Tu būk laimingesnė, negu aš buvau gyvenime!

Nuo 15 val. prasidėjo tikras merdėjimas. Mirštančioji buvo rami. Kvėpavimas gilėjo ir retėjo: 12–8–6–3 kartai per minutę, gilumas mažėjo, protarpiais išsprūsdavo dejonės, kartais galėdavai suprasti neaiškų šauksmą: "Jėzau! Jėzau!"

Šalia esantis ligonis taip pat triukšmingai alsavo. Tai buvo tikra "mirties muzika": vienus tonus, garsus keitė kiti, tarp kvėpavimo pauzių arba kartu su juo pasigirsdavo gargaliavimas, sumišęs su dejone, tylančia amžiams...

Aplink stovėjo vaikai, artimieji. Skruostais riedėjo ašaros. Uždegėm žvakę ir įdėjom į mirštančiosios ranką. Kartkartėmis pamatuodavau kraujospūdį, kuris, kaip ir deganti žvakė, merdėjo ir tirpo: 90/60; 80/40; 60/30; 50/30 mmHg ir... daugiau nematavau. Malda lydėjau mirštančiosios žingsnius į amžinąją Šalį, nes vaikų lūpose malda jau apmirusi. Mama dar gyva būdama sakė: "Geri mano vaikai, bet jų galvos ir širdys vėjų išpustytos..."

Pagaliau atėjo Mirtis. Ji tyliai užmerkė pavargusias Motinos akis, o vaikams padovanojo ašaras... Vaikai išėjo ruoštis laidotuvėms.

Aš ėjau namo labai pavargusi. Šita skausmo aplinka pamažu čiulpia ir mano gyvybę. Reikia laiko, kol grįžta jėgos, reikia pailsėti dieviško gerumo artumoj, ir tada vėl galiu grįžti į skausmo kasdienybę.

Ką atneš rytojaus diena, nežinau. Tebūnie Viešpaties Valia!

Rugpjūčio 8 d.

Atėjusi į darbą, radau mirusį tą, kurį suspardė chuliganai.

Dalyvavau vakar mirusios ligonės patanatominiame tyrime. Ne visa diagnozė mums buvo aiški: jai buvo ne vien smegenų kraujagyslių trombozė, bet ir inkstų. Todėl ją ir vargino stiprūs pilvo skausmai. Žmogus be reikalo nedejuoja: jei dejuoja – vadinasi, skauda, apeliuoja į mūsų užuojautą ir pagalbą.

Atleisk, Mamut, kad buvau pritrūkus kantrybės, girdėdama nuolatines tavo aimanas – nedaug sumažėjo tavo skausmas ir nuo narkotinių medžiagų. Aš du kartus tave subariau. Atleisk man! Stengsiuosi būti kantresnė, geresnė. Tu buvai teisi dejuodama, aš – neteisi tave pabardama.

Ir girtuoklių, ištiktų alkoholinės komos, stengiuosi nebarti. Juk tas nieko nepadeda. Tebūnie tie nemalonūs pagalbos darbai kaip atgaila už jų netvarkingų norų tenkinimą.

Bet... vis dėlto jie kelia pasišlykštėjimą! Žinau, kad ir už juos mirė Kristus, bet jie bjaurūs.

Nurysiu pyktį, nekantrumą, kaip karčią piliulę, atliksiu gydytojos darbą ir stengsiuosi būti kantri. Dieve, sustiprink!

Be Tavęs aš nepajėgsiu. Duok meilės ir pakantumo šiems nelaimingiesiems.

Ir prisimena amžinos atminties prel. Juozapo Stankevičiaus man pasakyti žodžiai:

"Ligoniai papuola į ligoninę kartais iš tokios aplinkos, kurioje jų niekas nemyli. Tegul bent tą laiką, kol bus tavo globoje, pasijunta mylimi motiniška, atsidavusia meile. Tegul iš tavęs dvelkia vien gerumas".

Tebūnie taip!

Einu jų mylėti, bet su Tavim, mano Dieve!

Rugpjūčio 12 d.

Baigiau dvylikos dienų darbo ciklą reanimacijos skyriuje. Pavargti tikrai pavargau, bet labai gaila palikti savo ligonius. Dar taip norėčiau padėti, juos gydyti, slaugyti. Bet mano laikas baigėsi, nes žmogus – psichofizinė būtybė: jai reikalinga ramybė, atsipalaidavimas.

Kitas dvi dienas nieko nepajėgiau veikti, nes nuovargis lipdė blakstienas. Jaučiausi narkozės būsenoje. Štai ką reiškia dalyvavimas žmogaus skausme! Bet kartu kaip miela diena iš dienos atiduoti gyvybę, kaip smilkalo grūdelį, kad jis sudegęs pakiltų maloniu kvapu Viešpaties akivaizdoje, gyvenančio broliuose.

Rugpjūčio 13 d.

Šiandien buvo įdomus pokalbis su viena sesute. Sesutė klausia:

– Nejaugi negalima paimti pinigų už jėgų eikvojimą masažo metu? Juk žinau, kad tas, kuris išeina iš kabineto, visai nesijaudindamas ima pinigus už pavėžinimą ir kitus dalykus, ima visur, kur tik galima imti.

– Bet tada mes tampame miniažmogiais: kaip kiti, taip ir aš. Matai, mano darbo pobūdis kitoks. Kai man siūlo pinigus, nuoširdžiai padėkoju ir jų nepriimu, sakydama: "Meilė už pinigą neperkama ir neparduodama. Leiskit man ją dovanoti, nes ji – neįkainojama vertybė, pinigas ją tik nuvertina". Be to, ką veltui gavau iš Dievo, veltui ir daliju, bet gaunu neįkainojamą vertybę – laisvę ir džiaugsmą padėti žmogui. Dievas padės išspręsti buitinius dalykus, nes pasakė: "...šimteriopai ir amžinąjį gyvenimą". Žinoma, gali pasitarti su

kuo nors protingesniu, gal kai kuriais atvejais galima pasielgti ir kitaip. Aš nesirengiu elgtis kitaip. Tu gerai apsvarstyk realią tiesą: nuogi žemėn atėjom, nuogi iš jos išeisim. Materialinės vertybės yra niekas, lyginant su amžinosiomis. Tik amžinos vertybės puošia žmogų kaip asmenį.

Tuo ir baigėsi mūsų pokalbis.

Rugpjūčio 20 d.

Lydėk, ištikimasis skausmo Angele, mano žingsnius, kalk sieloje kilnų Šventosios Dvasios kūrinį. Suvienyk širdį su gęstančiais, bet kupinais meilės dūžiais Širdies ant kryžiaus. Leisk man gyventi ir mirti Tavo tyrame glėbyje. Te visas gyvenimas tampa meile ir auka. Šiais sparnais leisk pakilti nuo žemės ir visa patraukti prie Viešpaties Širdies.

Kiekviena diena, kiekviena širdis, kiekvienos akys atvers vis naują didžiojo Kančios meno paslaptį. Leisk jame išskaityti ir suprasti glūdinčią Dievo meilę, leisk kartu su Tavimi mirti, palengva, iš lėto, kasdien mirti, kad apsčiau gyvenimo turėtų mano broliai. Myliu juos ir einu pasitikti tokių, kokie jie ateis, kad tik jų sielos atsivertų Malonei.

Skausmo Angele, paduok man savo ranką ir vesk... oi, vesk į gilias Dievo pažinimo, žmogaus supratimo gelmes.

Išdegink, sunaikink manyje egoizmą, paruošk sielą, kad joje atsiskleistų Dievo ir artimo meilė.

Auklėk, grūdink ir padėk tapti panašiai į Jėzų, pamilusį mane ligi mirties – mirties ant kryžiaus.

O mielas skausmo Angele, glaudžiuosi prie tavęs ir atsiduodu Tavo išganingajam veikimui.

Rugpjūčio 29 d.

Turėjau du džiaugsmus.

Einu iš operacinės, matau: prie reanimacijos skyriaus stovi jauna moteris su vaikeliu ant rankų ir vyriškis. Jie manęs laukia. Abu šypsosi ir klausia:

– Ar mus pažįstat?

– Žinau, kad esat savi ir buvę paliesti skausmo, bet pavardės neprisimenu.

Jie primena. Tada su didžiausiu džiaugsmu puolam vieni kitus sveikinti. Juk tai tas pats Juozas, kuris nelaimės metu įkrito į verdantį tirpiklį. Jis pas mus buvo gelbstimas pirmąsias

paras, o paskui gydomas Kauno klinikų nudegimų skyriuje. Ten jis ir jo geroji žmona perėjo Golgotos kelią. Keturi mėnesiai abipusio skausmo, pasiaukojimo, meilės. Žmona budėjo prie vyro dieną ir naktį, nuolatos tarnavo jam, užmigdavo valandėlei čia pat, prie lovos ant grindų. Ir taip keturis mėnesius! Aplankiau porą kartų juos klinikose ir mačiau šią jaudinančią, ištikimą meilę.

Praėjo skausmas. Atėjo džiaugsmas. Jie atėjo visi trys. Atėjo padėkoti ir pasidžiaugti. Kaip gražu! Kaip miela! Jie atėjo, jie atsiminė... Ačiū jums, gerieji žmonės! Jūk savo mielu apsilankymu pažadinote vidines jėgas dirbti artimo meilės baruose. Žmogui reikalingos džiaugsmo akimirkos.

Mūsų darbe dažniausiai būna taip: kai bėda, kančia, visi šaukia: "Gelbėkit! Darykit viską, kas įmanoma!", o kai pasveiksta, dingsta be pėdsako. Toks jau šiandienos žmogus. Taip buvo ir Kristaus laikais: "Argi ne 10 pagijo? Neatsirado, kas duotų Dievui garbę, kaip tik šitas svetimtautis..."

Kaip džiugu, kai pamatai ligonius, buvusius ištiktus sunkiausio skausmo, vėl grįžusius į gyvenimą!

Antras subtilus momentas.

Sesutė veža ligonį į operacinę – šlaunikaulio osteosintezei. Ligonis tarpduryje mane paprašo: "Gydytoja, paduokit man pauostyti rožes". Rožių atnešė jo mergaitė.

Išpildžiau jo prašymą. Arūnas kiekvieną pauosto, tarsi su jų kvapu įtraukdamas mielo žmogaus sielą, kad ji neregimai jį lydėtų kančios valandose. Po operacijos jį nuvežė į traumatologijos skyrių, ten mūsų sesutės nunešė jam ir rožes.

Po dienos aplankiau jį skyriuje. Prie lovos sėdėjo jo mergaitė, ant spintelės stovėjo jau nuvytusios rožės.

Gretimoje lovoje gulintis ligonis rankoje laikė šviežių rožių puokštę, jas uostė ir žvilgsniu glamonėjo. Matyt, kad šias gėles jam atnešė mylimas asmuo. Stebėjau vaikino, laikančio rankose rožes, džiaugsmą ir tyliai tariau Arūno mergaitei: "Atnešk savo išrinktajam šviežių gėlių".

KRYMO PASAKA
(Alytus – Vilnius – Alupka)

Prieš akis beribė jūros platuma, pakrantėje didžiuliai akmenys, į kuriuos dūžta bangos.

Šniokščia, dainuoja jūros galybė didingą ariją. Aplink kalnai, artimiausias iš jų – "Saulės kalnas". Gamtovaizdis visiškai skirtingas, palyginti su Lietuvos. Pas mus daugiau ramybės, švelnumo, o čia – didybė ir galybė.

Šilta. Saulutė švietė visas mūsų dienas. Gaivino saulė ir vanduo.

Apsigyvenom tikrame Betliejuje: viena siena – natūrali uola, kitos – pristatytos. Kambarėlis mažytis, gerokai apleistas. Bet nieko! Tuoj bus tvarka.

Atidarę langą, girdime jūros bangų ošimą, cikadų švilpavimą (panašiai kaip mūsų svirpliukų). Į dangų stiebiasi kiparisai, palmės. Žydi oleandrai, žaliuoja laurų krūmai.

O koks nuostabus vaizdas užkopus į kalną! Viskas tarsi žvelgiant iš lėktuvo – apačioje mažyčiai namukai, tolyn rangosi kelias, kitoj pusėj – gaubtas jūros paviršius. Kalno viršūnėje kalbėjome rožančių, dėkodami Dievui už viską: grožį, gerumą, galybę, didybę. Prisiminėme ir taurų gentis, čia gyvenusias dar prieš Kristaus gimimą ir garbinusias Dievą akmeninėse šventovėse, ne žmonių, o Kūrėjo gamtoje statytose.

Čia vaidilutės kūreno šventąją ugnį, čia rangėsi džiaugsmų, vargų ir rūpesčių tėkmė... O štai šiandien trys Lietuvos atstovai ant kalno viršūnės garbina Dievą.

Rodos, jauti didžiojo Valdovo žingsnius kalnų viršūnėse, giliose properšose, kurių dugno nematyti... Kas iškėlė kalnus, kas išbarstė akmenis lyg smiltis? Kas parengė žmogui šitą džiaugsmo akimirką? Jis, didysis amžių Vaidila, virpina gamtos kanklių stygas, o jų melodija pasiekia jo vaikus, besimeldžiančius ant kalno.

Nukopėm nuo kalno, kupini džiaugsmo, grožio, įspūdžių. Kitados ant to kalno grafas Voroncovas buvo pastatęs aukštą metalinį kryžių, šviečiantį visai Alupkai. Bet praėjo besielis žmogus, nupjovė kryžių, palikdamas kokių 20 cm kamieno

bigę. Iš tikrųjų – tai "Ženklas, kuriam prieštaraujama".

Kopti žemyn buvo sunkiau negu aukštyn, kai kur teko ropštis visom keturiom. Bet ką tai reiškia! Kelionės dulkes nuplovėme jūroje ir vakare palaimingai užmigome.

Kitą dieną apžiūrėjom nuostabiuosius akmeninius Voroncovo rūmus, parką, paveikslų parodą, akmenų sąvartyną. Koks grožis! Rūmai skleidžia kažkokią paslaptingą ramybę. Iš paveikslų žvelgia rūmų šeimininkai...

Gaila, kad nebuvo mėnesienos – būtume ėję naktį į akmenų karalystę. Sako, kad mėnulio šviesoje jie kalba, žmogaus siela bendrauja su dvasių pasauliu...

Nuskaidrėjome dvasia, pamatę savitą, neįprastą grožį. Susitikome nuostabių žmonių. Koks unikalus žmogus mūsų šeimininkas L. Timotaitis! Jis – restauratorius, menotyrininkas, moka beveik visas Europos kalbas, o atrodo paprastas kaip laukų vieversys. Darbų, rūpesčių begalės, o jis linksmas, spinduliuojantis džiugią ramybę. Jame slypi dideli lobiai, talentai, pridengti gerumo, paprastumo.

Duok, Dieve, jam sveikatėlės, kurios stinga, ir gausią paramą visai šeimynėlei, visoms jų dukrelėms – vaidilutėms, kurių vyriausiai ketveri metukai.

Kaip gera, kad yra žmonių, kuriems materija tik priemonė siekti didelių, dvasinių dalykų. Kaip gera pabūti su žmonėmis kūrėjais, o ne vartotojais! Tokie buvo ir Domas su Vilium. Mačiau, kaip jie moka susitelkę melstis ir kurti, kaip saikingai valgo, gėrėjausi visa harmoninga jų būsena, spindinčia žaviu paprastumu ir gerumu.

Gyvenimo akiratis praplatėjo, praturtėjo, pasipildė nepaprastai mielu žavesiu. Teigiami įspūdžiai padeda aktyviai pailsėti.

Ačiū Dievui už šią nuostabią grožio pasaką, tokią gryną, realią, nepakartojamą. Ačiū už gamtos stebuklus, bet ypač už žmogaus širdies šilumą, gerumą, paprastumą. Ačiū, kad gyvi žmonių širdyse didingi siekiai, kilnūs troškimai, nuoširdi meilė. Ačiū už viską, viską.

Kaip miela mintimis sugrįžti į Jaltos cerkvę, kur buvo garbinamas Šventasis Dievas grigalinės giesmės aidais, kur išgyvenau nuostabų Viešpaties artumą, tarsi patekusi į pirmųjų amžių krikščionių laikus, kai jie garbino Dievą katakombose...

Supa linguoja jūros bangos mūsų laivą, – jis plaukia link Alupkos, šone pasilieka "Kregždžių lizdas", stūksantis ant uolos su didžiuliais vandens išplautais urvais. Dešinėje vėl iškyla "Saulės kalnas", kviečiantis nešti Meilės Saulę – Dievą į varganą pasaulį.

Spalio 23 d.

Praėjo aštuonios dienos reanimacijos skyriuje. Vienas ligonis mirė – mirė visai be reikalo: girtavo, gavo smūgį į galvą, atsirado intracerebralinė hematoma, trūko net pati smegenų žievė. Nelaiminga, beprasmė mirtis.

Kelias dienas tikra to žodžio prasme kovojame su mirtim dėl vienos moters gyvybės. Ji po truputį sveiksta.

Kaip daug priklauso gydytojo vidinė būsena nuo kontaktų su ligoniais! Ligonio skausmas tampa mūsų skausmu, o džiaugsmas – mūsų džiaugsmu. Kai visos pastangos, gydymas neduoda efekto, eini namo sunkiu žingsniu, tarsi nešdamas baisų svorį; kai pagerėja – rodos, šviesiau šviečia saulė, linksmiau čiulba paukščiai, šypsosi žiedai, net ir dargana tampa giedra. Šiandien mano ligoniai daro pažangą, ypač toji moteris. Širdyje taip gera!

Nuolat maldauju Dievą visa savo būtimi: "Duok mano rankoms gydančios galios. Suteik, gerasis Dieve, malonę gydyti ir kūną, ir sielą. Noriu juos liesti Tavo rankomis, mylėti Tavąja širdimi, kad jie jaustų Tavo gydantį artumą, dievišką Gyvybę, plūstančią į jų išsekusį kūną...

Suteik, Viešpatie, jėgų, kantrybės maloniai atsakinėti namiškiams, skambinantiems telefonu, laukiantiems už durų..."

Ačiū Dievui, kad leido man būti gydytoja. Čia galima save atiduoti su visais moters širdies gelmėje slypinčiais turtais. Čia galima mylėti, kentėti...

Lapkričio 12 d.

Ar mokame sirgti? Dažniausiai, ne. Ligai reikia ruoštis iš anksto. Ligonis nejučiom išsilepina, grįžta kūdikystės laikotarpin ir visai nesistengia pats sau padėti.

Mums reikia išmokti žvelgti į save ir į kitus žmones plačiu ir giliu žvilgsniu. Jei žmogus buvo egoistas, dar didesnis egoistas jis tampa per ligą.

Ligoniai beveik niekad nepaklausia juos slaugančiųjų, gydančiųjų, kaip jie laikosi, gal nuvargo. Ligoniui atrodo, kad jis vienintelis pasaulyje ir į jį turi būti nukreiptas visų dėmesys ir meilė. Tai koncentravimasis tik į save.

Dar ir dabar mūsų skyriaus sesutės prisimena, kai pas mus buvo gydomas kun. P. Račiūnas. Jos sako: "Kaip buvo gera, kai jis pas mus gydėsi! Ateini į palatą, o jis tuoj klausia: "Kaip miegojot? Kaip sveikata?" Vakare užjaučia: "Pavargot per visą dienelę bėgiodamos dėl mūsų..." Žinojom, kad mūsų laukia, kad ir mes žmonės, o ne tuščia vieta arba variklis, privalantis suktis, veikti, ir niekam neįdomu, ką tu pats išgyveni..."

Aną dieną vienai ligonei užėjo kažkoks šišas: ji viską darė priešingai, vadino mus budeliais, kankintojais. Kai nepastebėjom, išjungė lašelinę, viską išmetė ir dėbčiojo į mus piktomis akimis. Teko ją užmigdyti, nes kitaip neįmanoma tęsti reikiamo gydymo.

Rytojaus dieną, vargšė, ašarodama atsiprašinėjo už vakarykštę dieną. Ligoniui viskas atleistina, bet reikia daug, oi daug kantrybės.

Ir dabar matau tą kenčiantį ligonį apvyniotomis rankomis... Nelaimė darbe. Verdantis vanduo išmušė kamščius, o jis savo rankomis užsuko varžtus, sustabdydamas verdančio vandens čiurkšlę. Koks galingas pareigos supratimas!

Nekrotizavo, suvirė minkštieji rankų audiniai, vietomis iki kaulų. Kiek daug kančių jam teks patirti! Kiek daug reikės atlikti audinių persodinimų, gal reikės amputuoti kai kuriuos pirštus, o gal jis liks tik su kūlutėmis, be pirštų...

Jaunas vyras! Jo akys tokios geros, pilnos skausmo... Ar bus kas jį slaugo? Juk jis pats nepasiima nė stiklinės vandens, nepajėgia atlikti sau jokių patarnavimų. Jam reikės laukti gailestingumo iš slaugančiųjų.

Pas mus jis buvo tik kelias valandas. Išvežė į Kauno klinikų nudegimų skyrių.

Padariau kryželį jam ant kaktos, atsisveikindama paglosčiau ir palydėjau į greitukę, kuri jį išvežė į sunkų kelią.

Dieve, sustiprink jį, kad jis nepalūžtų, žvelgdamas į savo bepirštes rankas, kuriomis turėjo savo vaikučiams uždirbti duoną...

Metai baigiasi, bet troškimas padėti žmogui didėja. Noriu lengvinti jo dalią visokeriopai: žiniomis, darbu, širdimi ir visu gyvenimu.

Gera, kad turiu tris laisvas dienas, nes nuolatinis buvimas kančios pasaulyje išsekina. Būtina atsigauti, pailsėti ir vėl eiti... Kur? Pas savo Dievą, kenčiantį žmoguje.

Dėkinga jam, kad nemiriau ankstyvoje jaunystėje, kai gydytojams atrodžiau bemirštanti. Viešpats pailgino kelionę, kad gyvenčiau ne sau, bet tiems, kurie kenčia, kurie tiesia rankas ištikti bejėgiškumo, kurie be garso, be išraiškos, be skundo, be sąmonės, suluošinti, sulaužyti, sutrinti skausmo, kalba ne žodžių, bet savo beviltiškos būklės šauksmu...

Tai gyvenimo drama. Ji daug tikresnė už aprašytas romanuose, labiau jaudinanti už filmo herojų kančias, skatinanti aukotis, atiduoti save labiau nei gražiausiose knygose.

Tai gyvoji žmonijos skausmo knyga, kurios puslapius verčia paslaptinga apvaizdos ranka ir leidžia perskaityti jos turinį, kad būčiau ramybės, paguodos ir stiprybės Angelu, kad riedančias ašaras nušluostyčiau širdimi, rankomis, darbu, supratimu, įsijautimu, kad pasilenkčiau kaip motina prie savo kenčiančio kūdikio – žmogaus.

Po trijų dienų vėl sugrįšiu pas jus, mano žmonės!

Ateisiu vėl pas jus taku, skausmų žiedais barstytu.

Ateisiu, nes neateiti jau nebegaliu.

Ateisiu Viešpaties ramybę nešdama.

Ateisiu šluostyt ašarų, malšinti skausmo.

Ateisiu nešdama pavasarį širdy...

Ateisiu, kad aukočiau jūsų kančią kartu su savimi ant Viešpaties delnų...

Lapkričio 30 d.

Gyvenimas – tikra mozaika, dėstoma iš daugybės šviesių ir tamsių atspalvių: šviesą keičia tamsa, džiaugsmą – liūdesys, audrą – ramybė.

Aną dieną į mūsų skyrių užėjęs vienas gydytojas pasakė: "Tokiame skyriuje ir su tokiais ligoniais dirbdami, jūs galite tapti cinikais. Jūsų požiūris į gyvenimą gali tapti menkavertiškas".

Kaip suprasti jo pasakymą? Tegul kalba faktai.

Aštuoniolikmetė nuodijosi. Aplinkybės neaiškios.

Po poros dienų dėl to paties – šešiolikmetė.

Ją išleidus – 23-trejų metų vyras.

Kaip lengva nurtaukti gyvybės siūlą, bet kaip sunku jį surišti! Kiek vargo, nerimo, kokią daugybę medikamentų reikia suvartoti, kol vėl gyvybės liepsnelė įsikuria!

Atvežtas 48-erių metų vyras nušalusiomis rankomis ir kojomis. Galūnes pavyko atgaivinti, bet išryškėjo sunkios smegenų traumos vaizdas. Kas jį primušė? Kas paliko laukuose, prasidėjus pirmajam šalčiui? Kaltas alkoholis.

Štai senyvas žmogus, taip pat atšalęs iki 28° (per rectum). Nusigėrė žmogelis ir išmiegojo pamiškėje...

Vos spėjom šitą iškelti į skyrių, į tą pačią lovą jau guldomas senis, kuris nusigėręs griuvo virtuvėje ir susimušė galvą – sunkoka galvos smegenų trauma. Guli senis lovoje neramus, blaškosi, lipa iš jos – tenka pririšti, kad nesusimuštų dar kartą.

Tramdomi bepročiai žmonės kaip liūtai. „Kokia mizerija! Kaip miela būtų slaugyti, pavyzdžiui, alpinistą, nušalusį kalnuose. Jie, siekdami viršūnių, būna užklupti gamtos stichijos. O čia?!

Viešpatie, pasigailėk! Juk ir už juos mirei. Duok šviesos ir jų išniekintame pavidale įžvelgti Tavo bruožus. Ar bemokės jie branginti grąžintą gyvybę? Ar neparduos jos už stiklą alkoholio? Kaip žiauriai pasityčioja šėtonas iš savo aukų!

Žinoma, būna ir šviesesnių valandėlių. Dar ir dabar matau mielą senutės veidą, jos maldai sunertas rankas po šv. Komunijos. Akys spindėjo džiaugsmu ir ramybe.

Stebėjau šią džiaugsmo ekstazę, pasikviečiau vieną sesutę ir tariau: "Pažvelk, sesute, kokią palaimą atneša Dievas. Tik neseniai gydytoja K. laikraštyje rašė, kad kunigai tik trukdo gydytojams gelbėti ligonius su savo krikštais ir patepimais, o tu pažvelk, kaip ji klysta! Kas gi atstos ligonei dabartinę palaimą?"

Tik Dievo pasilenkimas prie žmogaus nušviečia ir įprasmina jo kančią.

Kviečia reanimuoti į naujagimių kambarį. Radom mažą, ką tik atėjusią į pasaulį mergytę. Ji gimė neišnešiota, sekcijos keliu. Vargšytė pamėlusi, bando kvėpuoti, bet taip sunkiai... Kvėpavime dalyvauja visi pagalbiniai kvėpavimo raumenys, rankelės ir kojelės pamėlusios, lūpytės, liežuviukas taip pat mėlyni dėl deguonies bado. Intubuojam, padedam jai kvėpuoti. Iš visko aišku, kad ji mažai viešės šioj žemėj, nes neišsiplėtė

nesubrendę plaučiukai. Atėjo žemėn, pamatė šviesą, silpnučiu balsu ją pasveikino ir nori išskristi...

Mažasis Angele! Tau pasisekė. Tu pasaulyje mažai gyvenai, bet gavai šv. Krikšto malonę. Ta, kuri pūtė orą į tavo plaučiukus, kuri iš visos širdies norėjo tau padėti, tyru vandeniu ir Švenčiausiosios Trejybės Asmenų vardu amžiams tave paženklino. Tu – Dievo kūdikis. Tu šventa, tyra, žemės dulkių neliesta išskridai į Dangų. Sveikinu tave, mažasis Angele, ir prašau: užtark mus pas Viešpatį. Tu laiminga! Tu matai Dievą, matai Veidą To, kuris yra Meilė. Būk jam dėkinga.

Neužmiršk savo Mamytės, kuri kančiose padovanojo tau gyvybę – jai širdį gelia dėl tavo mirties. Nušluostyk jai ašaras ir pasakyk, kad kančia ne veltui. Tu pasakyk jai, kad esi laiminga, nes didžių dalykų tau, Mažyte, suteikė Dievas.

ŠIURPI REALYBĖ

Atvežė moterį, apsinuodijusią smalkėmis..

Buvo taip: išsiskyrusi moteris parėjo su meilužiu į iškūrentą trobą. Matyt, per anksti uždarė dūmtraukį, nes mirtinai nugaravo. Atėjusi dukra rado juos be sąmonės.

Skyriuje teko prijungti dirbtinę plaučių ventiliaciją, nes visiškai triko kvėpavimas. Per naktį ventiliuojant, spontaninis kvėpavimas ėmė atsigauti. Du kartus buvo beprasidedanti plaučių edema. Bet gyvybė šiaip taip įsižiebė. Na kas čia ypatingo: atsigavo, ir tiek.

Noriu pabrėžti ne tai, kad nugaravo ir išgydyta. Svarbesnė moralinė sritis. Į akis krinta išorinis vaizdas: moters kaklas nusėtas mėlynėmis nuo meilinimosi, kūnas baisiai nešvarus, netvarkingas. Amputuotos krūties vietoje ištisas nešvarumų sluoksnis. Slaugutė, ją apkuopdama, net žiaukčiojo iš pasibjaurėjimo. Štai tokioje būklėje, nuodėmės glėbyje juos abu būtų pasiėmusi mirtis.

Atsibuskime, žmonės! Nežaiskime gyvenimu. Jis per daug brangus, kad išduotume už menkaverčius malonumus.

Gruodžio 7 d.

Vieną ligonę pakartotinai ištiko miokardo infarktas. Eiga sunki. Šiandien tris kartus buvo besivystanti plaučių edema.

Pavyko iš šios grėsmingos būklės išgelbėti, bet kas žino, ar ilgam. Dukrelės verkia, nuliūdusios sėdi už durų. Viena jų – gydytoja. Ji nedrąsiai paprašė:

– Jei galima, uždekite žvakę, kai ji mirs, nes mano mamytė religinga.

– Gerai. Žvakę visuomet galima uždegti, bet argi to gana? Reikia pakviesti kunigą.

– Oi, ne! – užprotestavo vargšė gydytoja. – Nesinori jos morališkai žlugdyti...

Ką gi?! Jei tokie argumentai, su dukrelėmis nėra ko kalbėti šiuo klausimu. Kadangi ligonės būklė pagerėjusi, pradedu pokalbį su ja:

– Mamyt, mums gana sunkiai sekasi jus gydyti. Ne viskas yra mūsų – gydytojų galioje. Kur baigiasi medicinos jėgos, gali pasireikšti didesnė galybė – Dievas. Pakvieskime tą geriausiąjį Gydytoją. Jis jums padės. – Kalbėjau gana optimistiškai. – Jau septinti metai dirbu šiame skyriuje ir teko matyti ne vieną neįtikėtiną atvejį, kai, priėmus Sakramentus, ligoniai ima sveikti. Taigi, Mamyt, padarykim viską. Pakvieskim Dievą į pagalbą!

– Labai gerai, – nušvitusiu veidu tarė ligonė.

Taigi susitarėm. Paprašiau, kad kol kas tai būtų mudviejų paslaptis, o dukrelėms apie tai pasakytų vėliau, kad jos, vargšelės, įsitikintų, jog Dievas morališkai ne žlugdo, bet pakelia, sustiprina.

Vakare buvo tikra šventė. Dievo maloningumą patyrė visa palata. Mūsų skyrius tapo šventove.

Išeidama namo, pabučiavau visus ligonėlius sakydama:

– Nuo dabar jūs ypatingu būdu imsit sveikti.

Kokia ramybė ir palaima spinduliavo jų veidai! Už tą palaimingą šypseną, žaidžiančią jų veiduose, aš nebijau įspėjimų, administracijos nepasitikėjimo, net ir atleidimo iš darbo.

Kai supranti gyvenimo, kančios prasmę, nebaisi prieštaravimo banga. Svarbu, kad visas žmogus (siela ir kūnas) stiebiasi į savo būties pilnatvę, į Saulę – Dievą.

Aš ne už morališką žmogaus žlugdymą! Tai nesąmonė! Aš už jo, kaip tikro žmogaus, prisikėlimą.

P.S. Šie ligoniai pasveiko.

Gruodžio 12 d.

Mąsčiau, kaip elgėsi Kristus kančios metu su savo artimaisiais.

Taip. Jis kentėjo, bet nė valandėlę neprarado jautrumo kitų kančiai. Jis suprato mylimos Motinos skausmą, giliu, meilės kupinu žvilgsniu Jis pažvelgė į Ją, ir Marija be žodžių suprato šią kalbą. Jis Ją sustiprino kryžiaus kelyje.

Su kokiu dėkingumu priėmė Simono Kireniečio paslaugą! Tai kas, kad jis iš pradžių nesuprato, bet supratęs nešė šią žeminamąją naštą ramiai ir su meile.

Kokiu gerumu Viešpaties akys pasitiko Veronikos akis ir priėmė virpančią jos rankose skarelę nusišluostyti Veidui! Jis paliko joje savo atvaizdą kaip dėkingumo ženklą.

Išganytojo jėgos visiškai išseko. Jis vos vos eina kryžiaus keliu. Jeruzalės moterys verkia. Nors jų užuojauta labai žmoniška, bet nemanykim, kad Jėzui buvo nemiela. Jis suprato jų meilę. Todėl atsidėkodamas atkreipė dėmesį, kokia turi būti pagrindinė jų ašarų priežastis.

Tai vis begalinio Jėzaus jautrumo atšvaitai. Jis gebėjo pamatyti kitų skausmą, įvertinti jų meilę ir pajusti jiems dėkingumą.

Toliau. Golgotos kalne iškilę trys kryžiai. Jėzaus kryžiaus šešėlis lyg sparnai dengia visas žemės tautas, o lūpos taria: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro!"

Ar pasaulis yra girdėjęs ką nors panašaus? Ar kas yra mylėjęs žmogų labiau? Jis teisina Tėvui tuos, kurie Jį paniekino...

Slenka skausmo valandos. Širdis merdi paniekintos meilės kančioje. Vyksta dialogas tarp latrų. Jų pokalbio objektas – Jėzus ant kryžiaus. Vienas prieš Jį, kitas už Jį. Malonė paliečia gerojo latro širdį, ir jis kreipiasi nužeminta malda: "Viešpatie, atmink..." – ir išgirsta: "... Šiandien būsi su manimi rojuje"... Kokia didelė, gili ir perkeičianti Meilės galybė!

Ir vėl įsimąstykime, kaip Viešpats moko nepaskęsti vien savo skausme, moko pastebėti ir tuos, kurie yra šalia, kurių akys ašarotos, širdys skausmo sugeltos. Mokėkime juos pastebėti, ištarkime ir jiems paguodos žodį. Nepalikime dvasioje jų našlaičiais, netekusiais teisės į mūsų gerumą. Prisiminkime ir jų – ne vien savo – skausmą. Būkim dėkingi už jų prieraišumą, už jų širdį, kupiną meilės, už jų begalinį

norą padėti. Nepaskęskim vien savo kančioje, bet, kaip Jėzus nuo kryžiaus, pažvelkime į esančius šalia, padovanokime jiems vieną kitą švelnų žodį. Jie jo ilgisi... Jie supranta tavo skausmą, bet meilė tik tada tikra, kai ji – abipusė. Tokia meilė buvo Jėzaus ant kryžiaus. Jis neužmiršo kenčiančios Motinos, mylimo mokinio... Kai visi buvo apgaubti dieviško gerumo, tik tada išsprūdo iš Jėzaus krūtinės vaiko skundas savo Tėvui: "Mano Dieve! Mano Dieve! Kodėl mane apleidai?!"

Kokia skausmo gelmė! Jį Dievas apleido. Kodėl? Už mus Jis išgėrė skausmo taurę ligi dugno. Jis viską iškentėjo, kad mus suprastų tuomet, kai siela bežvaigždėje naktyje ties rankas, maldaudama šviesos, gerumo, ilgėsis savo Dievo...

Dievas išgirdo savo Sūnaus šauksmą, Jis praskleidė abejingumo šydą ir Jėzus vėl pamatė savo Tėvo Veidą... Su kūdikio ilgesiu ir pasitikėjimu jis sušuko: "Tėve, į Tavo rankas atiduodu savo dvasią!"

Taip mirė Dievo Sūnus ant kryžiaus. Mirties valandą Jis atidavė sielą į Tėvo rankas. Ir mes einame per mirtį į Gyvenimą, į ištiestas Tėvo rankas. Bet eidami nepamirškime mus lydinčiųjų kryžiaus kelyje, supraskime jų meilę, kančią, suraskime vieną kitą švelnų žodį, mostą. Tik tada Meilė tobula, kai ji gili, didelė, pakilusi virš savo asmeniškos kančios, matanti kitų akyse ir širdyje paslėptas ašaras, girdinti ir kitų gyvybės pulsą...

Gruodžio 17 d.

Jai prieš 15 metų atlikta gūžio (strumos) operacija, per kurią buvo suparalyžiuotos abi balso stygos. Ji vargo penkiolika metų. Reikėjo ryžtis plastinei balso stygų operacijai, bet ligonė vis atidėliojo.

Susirgusi viršutinių kvėpavimo takų uždegimu, ji ėmė visiškai dusti. Teko įleisti intubacinį vamzdelį. Vargšelė! Ji jau penkta para vargsta, kvėpuodama pro vamzdelį, kurį reikia vis keisti.

Atėjusi į darbą, rengiausi keisti vamzdelį. Ištraukiau jį ir apsidžiaugiau: ligonė gana gerai ir be jo kvėpuoja. Deja! Praėjus penkiolikai minučių, ligonė ėmė baisiai dusti, pamėlo ir, netekusi jėgų, krito ant pagalvės. Bandau intubuoti. Nesiseka vieną, antrą kartą. Ligonė visiškai pamėlo, atsipalaidavo sfinkteriai, ėmė plėstis vyzdžiai. Tarpais tarp pakartotinės

intubacijos mėginu praventiliuoti Ambo aparatu, bet pro spazmuotas gerklas oras beveik nepraeina. Kviečiu pagalbon gydytojus iš operacinės, bet... jie kažkur išėję. Dieve mano! Ji mirs nuo hipoksijos, jei nepavyks intubuoti!.. Mėginu trečią kartą... Ačiū Dievui, pavyko. Pučiu orą į mirštančiosios plaučius. Audinių hipoksija mažėja, ligonė atgauna sąmonę.

Neanesteziologui sunku suprasti, kiek baimės ir nerimo tenka išgyventi per trumpą laiką, kai žinai, kad ligonis uždus, jei nepavyks įkišti vamzdelio pro spazmuotas balso stygas. Kokia atsakomybė!

Šiuokart viskas baigėsi gerai. Jai buvo atlikta tracheostomija, o paskui ji buvo išvežta į Kauną operaciniam gydymui.

Gruodžio 18 d.

Darbo diena artėja į pabaigą. 17.20 val. kviečia mane į vaikų skyrių reanimuoti mažos mergytės. Ji gimė neišnešiota, prasidėjo hemoraginė pneumonija, susidarė sunkus kvėpavimo funkcijos nepakankamumas. Vaizdas liūdnas: pavieniai agonaliniai kvėpavimo judesiai, visi plaučiukai gargaliuoja, per nosytę ir burnytę veržiasi kruvinos putos, veidelis išvagotas skausmo raukšlių. Tikra kankinėlė!

Mažyti Angele, žemiškos priemonės tau buvo visai neefektyvios, bet Dievas per mane tau suteikė Kristo malonę.

Rytojaus dieną dalyvavau sekcijoje. Iš lavoninėje dirbančios sanitarės sužinojau, kad mergytę iš lavoninės veš tiesiai į kapus. Kodėl taip? Sutikusi motiną klausiu:

– Kodėl jūs savo dukrytės nenorit parvežti? Ji mirė pakrikštyta. Ji pilnateisė ne tik žemės, bet ir Dangaus gyventoja. Ją galima laidoti su visomis bažnytinėmis apeigomis. – Prašau motiną: – Parvežkit namo. Nejaugi nerasite jai vietos nors vienam vakarui?

Pasirodė, kad jų šešiolikmetė dukra rengiasi švęsti savo gimtadienį. Aiškinu vėl:

– Tegul ir jūsų šešiolikmetė pradeda suprasti, kad gyvenime būna ne vien šventės, bet ir kančia. Juk gali dėl savo mirusios sesutės susilaikyti nuo gimtadienio triukšmo... Be to, dabar juk šventas Advento laikas. Susimąstykit, žmonės!

Deja! Motina buvo kurčia šiam prašymui. Jie palaidojo mažytę paėmę tiesiai iš lavoninės. Nežinau kodėl, bet man

buvo labai sunku ir skaudu. Matyt, ši mažytė nebuvo laukiamas kūdikis, jeigu jai nebuvo vietos namuose bent vienam vakarui. Užtat ją priėmė Tėvas į Dangaus buveinę, apvainikuodamas dieviškų grožiu. Ten ji buvo laukiama...

Gruodžio 20–22 d.

Šios trys dienos buvo ištisinis merdėjimas.

Pirmiausia merdėjo ligonis A.B. Prieš metus jis persirgo sunkia miokardo infarkto forma, vos liko gyvas. Dabar vėl pakartotinis MI, dar sunkesnis, grėsmingesnis. Iš pradžių eiga buvo kaip priešinfarktinė, bet po kelių valandų perėjo į infarktinę būklę, lydimą sunkaus kardiogeninio šoko.

Ligonio veidą ir visą kūną išpylė šaltas prakaitas, jis pamėlo (sutriko mikrocirkuliacija), ėmė kvėpuoti giliai, skaudžiai dejuoti. Mirties ženklai pažymėjo veidą, akis, plėtėsi vyzdžiai.

Viską darėme, kad ligoniui padėtume, bet... veltui. Pranešėme namiškiams. Jie graudžiai apsiverkė. Dar pasakė, kad ligonis prieš tris dienas atlikęs Išpažintį, priėmęs Komuniją per parapijos rekolekcijas. Ačiū Dievui! Pirmoji agonija truko keturias valandas. Atvyko žmona, dukra. Stovi jos prie mirštančiojo, skausmo pilnos. Žmona rauda žodžiais, kaip moka tik nuoširdieji dzūkai:

– Tėvuli brangiausias, koks geras buvai! Tu per 43 metus man nepasakei šiurkštesnio žodelio, visur man padėjai, vadavai. Kas dabar many lauks, kas parneš į namus bandelę? Tai, Dzievuliau, nėra mano užvadėlio, mano rūpintojėlio... Visus suprato, visiems padėjo, cik savy nezgailėjo, cik savy nežiūrėjo...

Kokios nuoširdžios ir sielvartingos dzūkų raudos! Jos pravirkdo net šalia esančius. Kenti kartu, bet taip maža gali padėti.

Merdėjimas tęsiasi iki vidurnakčio. Po vidurnakčio ligonis atgauna sąmonę. Nubunda silpna viltis. Dukrelė nuo tėvo nesitraukia nei dieną, nei naktį. Tęsiam intensyvų gydymą, bet... atėjus 13 val. įvyksta klinikinė mirtis. Reanimuojam: defibriliuojam triskart, leidžiam reikiamus vaistus, darome masažą, dirbtinę rankinę ventiliaciją... Širdis vėl veikia, bet sąmonės nėra, vyzdžiai platūs. Tikriausiai žuvo smegenų žievė.

Žvakės šviesoje kaip perlai spindi ašaros artimųjų akyse... Prasideda traukuliai. Melsvu veidu rieda stambūs šalto

prakaito lašai. Kokia skaudi vizija! Net žmona, sudėjusi maldai rankas, prašo Dievą: "Dzievuliau, paimk jį pas save. Būk geras, paimk, paimk... Negaliu žiūrėti, kai jis kankinasi..."

Deja, jo viešnagė prasitęsė. Kitą naktį jis vėl atgavo sąmonę. Nesuprantamas žmogaus gyvybės veržimasis gyventi. Eidama į darbą, mąsčiau: rasiu gyvą ar mirusį. Nė nenusirengusi nubėgau į skyrių sužinoti apie ligonį. Ligonis gyvas, sąmoningas...

Namiškiams tariau: "Jūsų meilė neleidžia jam mirti", ir pati pradėjau tikėti, kad sugrįš gyventi. Ligonį perkėlėme į minkštesnę lovą ir toliau tęsėme reikiamą gydymą.

– Pradėsim naują gyvenimą! – tariau jam. – Vyksta tikra kova.

– Esu silpnas kareivis, kažin ar belaimėsiu?

– Paaukokite savo kančią kartu su Jėzaus kančia už save, žmoną, vaikus ir Tėvynę.

– Tegul būna Dievulio Valia, – užbaigė jis mintį ir nusišypsojo savo geraširdiška šypsena.

Apie buvusią klinikinę mirtį nieko neprisiminė.

Staiga vėl ėmė mažėti kraujospūdis. Padidinome noradrenalino dozę – be efekto. Ligonis sunkiai alsuodamas dejavo: "Oi, spaudžia, bloga... jau neišlaikysiu!"

Vis matavau kraujospūdį, sesutės vykdė įvairius nurodymus. Suleidome daug gyvybei svarbių vaistų, bet jokio palengvėjimo. Ligonis išpiltas šalto prakaito, vėl mėlsta veidas, nagai, kūną ima marginti lavondėmės, grėsmingai didėja plaučių edema. Širdelė vos vos plaka, kraujospūdis jau neišmatuojamas, kvėpavimas sunkus, gargaliuojantis. Pagaliau ligonis plačiai praveria akis ir žiūri į tolį. Širdis liovėsi plakusi... Trečioji agonija baigėsi mirtimi.

Liūdintiems už durų namiškiams reikia pranešti šią skaudžią žinią. Oi, kaip sunku pasakyti! Praveri duris. Artimieji pasitinka tave kenčiančiais, klausiančiais žvilgsniais... Tyliai ištari lemtingą žodį: "Mirė..." Pranešimą palydi sielvartingas verksmas. Namiškiai kaip maži vaikai puola tau į glėbį. Kaip juos paguosti, nuraminti, jei ir tavo širdis paplūdusi ašaromis? Su jais kartu liūdi ir kenti, glaudi, glostai kaip nuskriaustus vaikus, primeni, kad išsiskyrimas laikinas, kad mes savo mylimuosius sutiksime amžinybėje, kad meilė niekad nemiršta... Bet žmogui vis tiek vienam tenka iškentėti savo

dalią – čia jo niekas negali pavaduoti.

Paprašo leisti atsisveikinti. Koks skaudus atsisveikinimas!

Išėjo siela į Tėvo glėbį. Ji gimė amžinybei. Su skausmu žmogus ateina į šį pasaulį, bet dar su didesniu iš jo išeina. Dideli dalykai gimsta per kančią. Tokia žmogaus dalia.

Tokios kančios apkartina gydytojo širdį. Juk tu ir pats merdi, matydamas nesėkmingas savo pastangas, negalėdamas palengvinti ligoniui kančių, regėdamas namiškių skausmą...Turi praeiti keletas dienų, kol vėl atgausi pusiausvyrą.

Vargšai namiškiai! Jie dar mums padėkojo. Už ką? Už jautrumą, gerumą, už pastangas gelbėti, už tai, kad kartu kentėjom...

Ir vėl viena būtybė įrašyta širdyje ugningomis skausmo raidėmis. O, kiek daug jų tenai priregistruota!

"Tėve, dėl savojo vardo išlaikyk tuos, kuriuos man davei".

1985 metai

Sausio 7d.

Savaitė buvo gana rami. Tarp kitų ligonių buvo gydomas vienas paauglys, atvežtas ištiktas alkoholio komos. Išleidžiant į namus, motina paklausė:

– Ką man su juo daryti? Ar jį mušti, barti?

– Jokiu būdu nenaudokit fizinės bausmės – jis turi gyvą gėdos jausmą. Jei mušite, save pažeminsite, o rezultatų nebus. Reikia su juo ramiai, protingai pakalbėti, išsiaiškinti, kas draugai, vedantys į blogį...

Dieve, kaip sunku žmonėms auklėti vaikus be religijos, be šv. Išpažinties!

Sausio 8 d.

Gyvenimo prasmės, tikrojo žmoniškumo reikia ieškoti širdimi. Palaimintos širdies akys, matančios daug daugiau ir giliau negu paprastos, įžvelgiančios žmonių tarpusavio ryšio prasmę, pakylančios virš įprastinių normų, matančios Meilėje spindinčią dieviškąją Šviesą.

Tik Meilė suteikia žmogaus gyvenimui prasmę.

Tik Meilė veda į dieviškojo pažinimo gelmes.

"Jeigu žmonėms bloga, jeigu jie kankinasi ir kenčia, tai ne todėl, kad jie neturi ko valgyti, kad jie badauja, ne todėl, kad jų kažkas nemyli, o todėl, kad patys nemyli"

(A. Sent Egziuperi).

Mylėti žmogų, nepaisant jo moralinio skurdo, vien todėl, kad jis tavo brolis, atiduoti jam savo laisvę, gyvenimą – štai kur tikrojo džiaugsmo versmė!

Sausio 21 d.

Ne taip paprasta mylėti žmogų, ypač prasigėrusį, morališkai žlugusį.

Neseniai pas mus buvo gydomas prasigėręs, degradavęs saugumietis. Jam vos per 50, o iš jo likęs tik žmogiškas pavidalas. Liūdna jo ir išorė: aptukęs, pilvas didžiulis, guli sudribęs kaip pelų maišas. Viskas jame prigesę: sąmonė, intelektas, orientacija. Kodėl?

Visa tai įvyko dėl dažno lankymosi suomiškose pirtyse, svaiginantis alkoholiu, o dvasią maitinant alkana garbės puikybės aistra. Galėjo būti žvalus, darbingas, o dabar? Liko tik žmogaus iškamša... Bet ką padarysi! Ir jam reikia padėti. Tokį individą galima mylėti vien protu, jausmais – neįmanoma. Kažkada jis jautėsi viešpats, kitus niekino, baugino, tardė ir apsvaigęs manėsi esąs viešpats... Deja! Per daug metų jis pats save sunaikino, suvalkiojo ir iš žmogaus liko pasigailėtinas pavidalas.

Kaip žiauriai tyčiojasi šėtonas iš savo vergų!

* * *

Po kelių dienų pateko ligoninėn kitas toks nelaimingas žmogus, jau pragėręs smegenis, kepenis, kasą. Jo akiratis siauras, skurdus. Prieš 8-erius metus žmona jam buvo suvariusi žirkles širdies link. Gal žmogelis pasimetė pats, kad pasirinko vienintelę paguodą alkoholį. Jam dar likę žmoniškumo, jautrumo. Bet pakliuvęs ligoninėn dėl kitų ligų ir porą dienų negavęs alkoholio, susipyko su protu. Jau dvi dienos, kai jis guli lovoje pririštas, piktas kaip žvėris, bjauriai keikiasi, spjaudosi, kalbasi su nesamais išgertuvių bendrais. Tai baltosios karštligės periodas. Tokia beprotybė tęsis apie savaitę.

Kartais mane apima depresija: kam padėti žmogui, jei tikrai žinai, kad išslaugytas, pagerėjęs, kiek įmanoma pagydytas, jis vėl eis pirkti vynelio, susitiks su savo draugais ir pavers niekais mūsų pastangas. Kartais norėtųsi šiuos latrelius išvežti į negyvenamą salą, tegu gyvena jie tenai. Bet... prisimena

Kristaus žodžiai: "Nesmerkite ir nebūsite pasmerkti !"

"Vyksta pasaulyje dramos, kurių jokia žmogaus akis nemato, jokia ausis negirdi, bet kurios juk turi daugiau sielvarto, negu tos, dėl kurių rauda žmonės, susirinkę į teatrų sales. Ir nenuostabu, kad paskui, kai tų paslaptingų dramų galas nepatinka žmonėms, jie, kurie nežino jų gijos, sušunka: "Prakeikimas!" Išmintingas ir padorus tas, kas prieš sušukdamas panašiai, tiriamu žvilgsniu išmatuoja kelią, kuriuo iki savo galo priėjo žmonių prakeikta istorija" *(E. Ožeškienė).*

Kokie prasmingi žodžiai! Žmogus siekia laimės net ir klaidingu keliu, jis suka į šunkelius, įklimpsta savo norų liūne.

Ištieskim ir jiems pagalbos ranką. Bent tas kelias dienas, per kurias jie gydomi ligoninėje, tepasijunta žmonėmis.

Ateik, Viešpatie, virš šniokščiančių alkoholio bangų, ištiesk mūsų Tautai gelbstinčią ranką. Mes šaukiam: "Viešpatie, gelbėk mus! Žūvame..."

Sausio 27 d.

Gulėjo ji tyli, akyse skausmas, liūdesys. Kas ji tokia? Kas atsitiko? Tai nelaiminga alkoholio auka.

Susėdo dvi kaimynės prie naminės butelio. Nusigėrė. Kaimynė, kurios namuose vyko ši "puota ", pamačiusi, kad jos viešnia nusigėrė, išvarė ją namo. Deja, kojos neklausė. Nugriuvo po langu, šaukė, prašė, kad įsileistų atgal, bet veltui. Ir ana buvo girta, o apsvaigusioje širdyje nėra gailestingumo.

Vakaras. Danguje spindi žvaigždės. Spigina šaltis –25°C. Tokį šaltą tamsų vakarą nelaimingoji alkoholio auka klupsčia, pasiremdama alkūnėmis šliaužė namo. Namai vos už 200 metrų, bet jai ta kelionė tapo be galo ilga. Pakeliui nusmuko pirštinės, šalikas, o ji kaip kirminas šliaužė namų link. Vėjas ir šaltis laižė nelaimingosios sąnarius. Išsigandusios žvaigždės žiūrėjo, kaip baisiai save pažemino žmogus.

Pagaliau ji pasiekė namus. Šiaip taip atsidarė priemenės duris ir... netekusi jėgų, nuvirto ir užmigo. Išmiegojo per naktį, o šaltis atliko savo darbą: nušaldė moteriškei rankas ir kojas.

Išaušo rytas. Išgertuvių bendrininkė atėjo jos aplankyti – gal norėjo kartu atsipagirioti – ir rado ją sušalusią, gulinčią priemenėje. Va, jinai mūsų skyriuje. Pavyko ją atšildyti, bet nepavyko išgelbėti rankų ir kojų. Teko amputuoti po pusę pėdų, dešinę ranką iki dilbio trečdalio, kairę plaštaką, beliko

vienas nykštys, kuriuo galės bent šaukštą laikyti.

Koks baisus šėtono pasityčiojimas! Moteris sulaukė 60 metų, bet protu, valia buvo neūžauga, savo norų vergė. Duok, Dieve, kad ji, šios nelaimės paliesta, praregėtų, kad nepražūtų jos siela.

* * *

Gyveno Einorių kaime du kaimynai, vienas geras, darbštus, religingas žmogus, kitas – jo priešingybė: suktas, pilnas pykčio, nemėgstamas žmonių.

Sausio 24 d. vakare gerasis žmogelis kažkokiu reikalu užėjo pas nelabąjį. Šis su kastuvu ar kauptuku taip suskaldė gerajam žmogeliui kiaušą, kad galvos kaulai subyrėjo į atskirus fragmentus... Rentgeno nuotraukoje visa kaukolė išmarginta įvairia kryptimi einančių lūžimo linijų (skersai, išilgai, įstrižai ir t.t.). Ties pagrindiniu smegenų sinusu kaulo plokštelė įlindusi į smegenis apie 3 cm. Minkštuosiuose galvos audiniuose trys kirstinės žaizdos.

Atvežtas į mūsų skyrių. Sąmoningas, bet labai kenčia.

Rengėm operacijai. Prieš pietus atvyko iš Kauno klinikų neurochirurgas ir operavo. Aš irgi nuėjau operacinėn. Pakaušio srityje, link užpakalinės daubos, kaulas suskilęs į kelis fragmentus, kurie gana giliai įsispaudę smegenų link. Operatorius atsargiai iškerpa aplinkines kaulo dalis, kraujavimą stabdo vašku, peroksidu, paskui atkelia antrą, trečią lūžusio kaulo fragmentą ir... lengviau atsidūsta: ačiū Dievui, sinusas nepažeistas! Jei būtų pažeistas smegenų sinusas, jis būtų miręs nuo nukraujavimo, nes sinuso neužriši siūlais, nepridėginsi, neužkiši vašku – tai tikra kraujo upė, neturinti sienelių.

Sužibo viltis. Grįžtu į reanimaciją. Pakeliui padrąsinu vargšus namiškius, laukiančius už durų. Jiems ir mažytė vilties žvaigždelė sužiba saule. Tešviečia ši mažytė žvaigždelė, jiems bus lengviau.

Baigus operaciją, ligonis vėl pas mus. Jis miega, skausmo nejaučia. Tepailsi prieš laukiančią pooperacinio periodo kančią.

Kitos dienos rytą radau jį sąmoningą. Už durų laukė vaikai. Įleidau. Keista! Vaikai sustojo kaip įbesti, be žado, be jausmo. Gal didelis skausmas, o gal... pati nežinau. Stengdamasi grąžinti nuovokos būsenon, tariau:

– Pasveikinkit, pabučiuokit į gyvenimą grįžtantį tėvą ir nestovėkit kaip per šermenis. Jūsų tėvas gyvas! Jis pasveiks!

Ligonis šnabžda:

– Jūs, brangieji žmonės – medikai, man esat ir sesuo, ir brolis, ir motina. Aš nežinau, kuo jums gyvenime beatsidėkosiu...

Tai buvo nuostabiai geras, jautrios širdies žmogus.

– Kas tas kaimynas, taip žiauriai sutrupinęs jums kiaušą? – paklausiau.

– Tai nelaimingas žmogus. Tegul Dievas jį teisia, aš jam viską dovanoju, nes jis nežinojo, ką daro. Argi protingas žmogus galėtų taip žiauriai elgtis? Aš jam viską atleidžiu. Ir sūnui sakiau: "Neduok teisman, nesibylinėk, neieškok teisybės. Palikim Dievui šį teismą, nes aš jam dovanoju ir neturiu širdyje nė mažiausio keršto".

Tuo laiku pas šalia esančią ligonę buvo lankytojas. Atkreipiau jų dėmesį: "Paklausykit šio žmogelio atleidimo žodžių – tai herojiška priešų meilė, gražiausias gyvenimo pamokslas!" Viena iš jų pravirko, o aš pridūriau: "Šitas ligonis mus moko, kaip reikia gyventi, mylėti, atleisti..."

Mirštančiosios ligonės dukrai patariau pakviesti kunigą. Tai išgirdęs, gerasis žmogelis tarė:

– Man prieš operaciją reikėjo pasikviesti kunigą – juk galėjau ir nenubusti. Gydytoja, jei matysit, kad gyvybė pavojuje, ir man tegul namiškiai būtinai būtinai kviečia kunigą.

Paglosčiau ligonį ir tariau:

– O kodėl jums laukti pablogėjimo? Juk galima pasinaudoti šia veiksminga Dievo pagalba šiandien. Jūs suvienysit savo kančią – nekaltą kančią, atleidimą su Kristaus kančia, ir ji taps begalinės dieviškos vertės.

– Gerai! Gerai! Tegul ir pas mane ateina. Aš visą gyvenimą tikėjau ir mylėjau Dievą, mylėjau savo žmoną, vaikus ir visus žmones. O, kaip norėčiau, kad ir mano vaikai dalyvautų ir matytų, kaip reikia su Dievu gyventi, o jei tokia Jo Valia – ir mirti!

Netrukus Dievas pašventino jo kančią. Ligonis susikaupęs, kupinas meilės, tikėjimo priėmė Sakramentus. Kokia palaima spindėjo jo akys!

Šalia merdinčiai ligonei suteikė Ligonių Sakramentą – ji

buvo be sąmonės. Kunigui išeinant, ligonis lydėjo jį nuoširdžiausiais padėkos ir laiminimo žodžiais:

– Tegul Dievas jums atlygina, kad jūs dėl manęs vargstat! Ačiū, ačiū... Aš už jus, Kunige, melsiuos ir kentėsiu.

Kiek dėkingumo šio dzūkelio širdyje! Jis ir man dėkojo už šią paslaugą, prašė, kad apie tai papasakočiau jo vaikams.

– Dabar, jei reikės, galiu ramiai mirti. Aš melsiuosi už jus, daktare, kad nesirgtumėt ir galėtumėt dar ilgai dėl mūsų – ligonių – dirbti, nešti mums ramybę, gerumą. Tokie žmonės reikalingiausi. Aš nežinau, kuo jums atsidėkosiu...

Buvau laiminga ir dėkinga Dievui, kad sutikau liaudies šventąjį, kad galiu jam padėti kryžiaus kelyje.

* * *

Šiandien buvau laisva. Laukiu rytojaus dienos. Noriu patarnauti žmogeliui, kurio širdyje dega tokia kilni atlaidumo ir meilės ugnis.

Telefonu pasiteiravau apie ligonių sveikatą. Budinti gydytoja atsakė klausimu:

– Gal pas tą mirštančią buvo kunigas, kad ji visiškai sąmoninga, sėdi ir kalba, net nori pati eiti į tualetą?

– Taip. Buvo.

– Aš taip ir maniau, nes kur mes nieko nepadarom, ten padaro Dievas.

Vasario 4 d.

Jį perkėlė pas mus iš vidaus ligų skyriaus. Gęsta sąmonė. Veidas, lūpos, ausys, galūnės mėlynos. Kvėpavimas agonalinis, gargaliuojantis, per burną ir nosį veržiasi putos, "žydinti" plaučių edema.

Prasideda plaučių sausinimo darbai: deguonis per spiritą, įvairūs vaistai. Ligonis blaškosi, lyg žuvis, išmesta ant kranto. Gerai, kad nėra namiškių – jiems šitas vaizdas būtų nepakeliamas. Ligonis sėdi, rankomis įsirėmęs į lovos kraštus, akys išsprogusios. Išpila šaltas prakaitas. Temperatūra 39°C. Pulsas 200k/min. Kūnas sudrimba. Lūpos žiopčioja, tarsi vapėdamos atsisveikinimą.

Prijungiame dirbtinę plaučių ventiliaciją, tęsiame intensyvų gydymą vaistais. Po kelių gelbėjimo valandų įtampa atslūgsta,

pavyksta "nusausinti" plaučius. Atsirado diurezė.

Gelbėjimo darbai tęsiami toliau. Budintis gydytojas su sesute darbuojasi kiaurą naktį. Rytą ligonis jau sėdėjo, buvo sąmoningas, pats kvėpavo. Blykstelėjo vilties žiburėlis, bet po kelių valandų ėmė gesti. Vėl brinko plaučiai, sumažėjo kraujospūdis, vaistai nebeefektyvūs. Akys amžinai užsimerkė. Vargšė sesutė, dirbusi prie ligonio be pertraukos pusantros paros, sielvarto prislėgta atsisėdo ant grindų šalia lovos, rankos bejėgiškai nusviro... Skaudu! Vilties žiburėlis buvo sužibęs ir vėl užgeso. Dideles pastangas sužlugdė mirtis.

Mūsų širdis apdengė gedulo šydas...

Vasario 6 d.

Pavargau, pavargau! Reanimacijos skyriuje be pertraukos dirbu trylikta diena. Galva sunki, trinka orientacija, pusiausvyra, galvoje baisiai ūžia.

Tai gali suprasti tik reanimatologai. Čia pavargsti ne nuo darbo, bet nuo kančios, nuolatinės emocinės įtampos, kai po nuoširdžiausių, didžiausių pastangų finalas – mirtis; pavargsti nuo nuolatinių skambučių, klausimų, sielvarto, ašarų... Jaučiuosi pusgyvė. Reikia išsimiegoti. Kokia didelė Dievo dovana – miegas!

IŠ LAIŠKO DRAUGEI GYDYTOJAI

Aš tiesiog nesuprantu, kaip galima jauniems, energingiems žmonėms paleisti vadžias, imti "ryti plečiamuosius vaistus, įsitaisyti stresines opas" ir pan.

Juk pas jus neatveža ligonių be sąmonės, gargaliuojančių, su gęstančiomis gyvybės funkcijomis, kai, be anamnezės, be žinių, reikia greit veikti, teikti pagalbą, iškelti šimtus "kodėl?" ir rasti atsakymą, veikti teisingai, tikslingai, nesiblaškant. Kartais tokių būna iškart 2-3-4, kartais per vieną dieną iškeliami į kitus skyrius 4-5 ligoniai ir tiek pat paguldoma naujų, ir dar kokių!... Matyt, jums visiems reiktų padirbėti tokiame kančios fone, tada mokėtumėte taupyti laiką, išmoktumėte per dešimt minučių atlikti tai, kas ramiomis sąlygomis padaroma per kelias valandas.

Man atrodo, kad žmogui "galva plyšta", atsiranda "stresinės opos", "didėja kraujospūdis" ne dėl darbo sunkumo, bet todėl, kad žmogus savo sieloje neturi ramybės, kad jį žlugdo miškas

problemų, kai jis pats savęs nesuvokia ir kai nutrūksta glaudus jo ryšys su energijos ir meilės Šaltiniu – Dievu.

... Gydytojas turi būti uola, prie kurios rišamos ligonio viltys; jis turi būti geras, turėti širdį. Meilė turi būti ne sentimentali, bet stipri, reikalaujanti. Meilė – tai ne ašaros ir dūsavimai, bet galinga jėga, duodanti viltį tam, kuris kreipia į tave skausmo kupiną žvilgsnį.

Gydytojui nevalia žavėtis liaupsinimais – reikia nenusiminti nesuprastam, neįvertintam, nes minios psichologija labai nepastovi: vieną dieną tam pačiam žmogui šaukia "Osana!", o kitą – "Nukryžiuok!"

Tesiaučia audros, o tu privalai būti uola, į kurią dūžta skausmo bangos. Tokia uola mes būsime, jei tvirtai įsišaknysime Dieve, nes Jis – mūsų stiprybė.

Mūsų darbas panašus į laivo kapitono darbą. Čia viskas turi būti tikslinga.

Gydytojas turi būti tvirtas;

turi būti švyturys paklydėliams gyvenimo skausmo bangose;

turi būti mylinti, bet ne pataikaujanti motina, visus savo veiksmus persmelkti Kristaus dvasia.

Ne žodžiais, bet gyvenimu, darbais išpažįstame Kristų. Kas negalima plunksna, galima širdimi. Bet ta širdis turi būti be galo tyra, kupina kilnios meilės Dievui žmoguje, sugebanti ne sau gyventi, suvokianti kryžiaus paslaptį.

Tada bus nereikalingi raminamieji, plečiamieji, kraujospūdį mažinantys vaistai...

Vasario 9 d.

Iškvietė reanimuoti ligonį, gulintį kardiologijos skyriuje. Nuskubėję radom tą patį, kurį prieš porą savaičių gydėme dėl ūmaus miokardo infarkto. Kas atsitiko? Sumažėjo kraujospūdis, jis neteko sąmonės. Radome jį pilkšvu veidu, išpiltą šalto prakaito, kenčiantį stiprius anginozinius skausmus, bet visiškai sąmoningą.

Perkėlėme į savo skyrių. Vargšas ligonis! Stipriausi skausmą slopinantys vaistai neveiksmingi, kraujospūdis šokinėja nuo 210/100 mmHg iki neišmatuojamo. Pradedam gelbėjimą. Nuo ligonio nesitraukiam nė trumpai valandėlei. Pasirengiam reikiamas priemones reanimacijai. Širdis jaučia, kad jos tuoj

bus reikalingos. Neišvengiamai artėja katastrofa.

Skambinu žmonai, ligonis to paprašė. Deja, jos nerandu namuose. Telefonu konsultuojuosi su kardiologe reanimatologe, nes EKG rodo sutrikusį ritmą, paroksizminę skilvelinę tachikardiją; pulsas 200 k/min. Pataria defibriliuoti, nes be defibriliacijos pereis į skilvelių virpėjimą, o tai tolygu mirčiai. Pakviečiu pagalbon anesteziologą ir anestezistę. Vienintelė viltis – defibriliacija. Užmigdę defibriliuojame 7000 voltų srove. Deja! Įvyksta klinikinė mirtis. Prasideda tikroji reanimacija. Reanimuojame daugiau kaip pusvalandį, kardioskope matome vėl plakančią širdį, kurios ritmas sutrikęs, vėl siaubinga paroksizminė tachikardija, pereinanti į ideoventrikulinį ritmą (pagalbinį mechaninį) ir... užgęsta... Siela išėjo.

Guli prieš akis pilkšvai melsvas lavonas. Čiuopi raumenis, kaulus, matai išplėstus negyvus vyzdžius, pravirą burną, ir nupurto šiurpas. Koks didelis skirtumas tarp gyvo ir negyvo žmogaus! Išėjo siela, pasiliko tik dulkės. Nebėra gaivinančios jėgos, nėra energijos, sruvenančios gyvenimo pavidalu, nebėra gyvybės... Paliko skausmas, didelis, sielvartingas praradimo skausmas...

O Dieve, aš viena nujaučiau ir supratau, kad artėja mirtis, jutau jos žingsnius, bet elgiausi kaip kūno gydytoja ir nepasirūpinau jo siela. Kodėl? Aš pati nesuprantu kodėl... O, kad grįžtų praėjęs laikas, pasielgčiau kitaip! Praėjo lemtinga valanda ir negrįš niekados niekados... Kaip skauda, gelia širdį!... Vargšas kūdiki, išleidau tave į didelę, amžiną kelionę, neįdėjusi vandens ir maisto kelionei. Tu išėjai ir nuėjai neatsigręždamas, o aš kentėjau ir šaukiau:

– Sugrįžk, sugrįžk, lemtinga valanda, kad mano kūdikis neišeitų į nežinią, kad suvoktų išėjimo svarbą, kad sąmoningai Mirtyje pasitiktų Dievą!

Deja! Lemtinga valanda praėjo ir negrįžo.

Kokia atsakomybė slegia tikinčio gydytojo pečius, kai jis, suvokdamas valandos svarbumą, mirties artumą, tyli ir išleidžia mirštantįjį į nežinią... Jis privalo bent vienu kitu spinduliu nušviesti besiartinančią Amžinybę, bent žadinti kartu su ligoniu tobulą gailestį, jei spės – pakviesti kunigą ir taip paruošti sielą atiduoti į Tėvo rankas. Tada ir skausmas būtų viltingas, ne toks gūdus, tamsus.

O Dieve, Tu turi daugybę būdų, kaip prakalbinti mirštančiojo sielą. Būk jam gailestingas, o man atleisk ir padėk kitą kartą būti narsesnę kovoje dėl sielos. Tikiu, kad Dievas bus jam gailestingas...

Vasario 10 d.

Šiandien nusprendžiau: jei vakar įvyko toks skaudus atsiskyrimas, reikia padėti kitiems, esantiems panašioje būklėje.

Žmonėms, atvykusiems aplankyti savo kaimyno, ištikto renalinės komos, tariau:

– Jei jūs savo kaimyną gerbiat kaip žmogų, turintį ne vien kūną, bet ir sielą, būkit geri, pakvieskit jam kunigą. Tai bus jūsų gražiausia, kilniausia artimo meilės paslauga. Dievo Malone pasinaudos ir kiti šalia esantys ligoniai.

Jie mielai sutiko atlikti šį gražų artimo meilės darbą. Išvyko parvežti kunigo. Per tą laiką pasikalbėjau su ligoniais, jie visi sutiko atverti sielas Dievui.

Po sumos atvyko kun. P. Račiūnas. Dievo meilė įsiliejo į mano mylimų ligonių sielas. Net ir tas senelis, kuris mus dažnai keikė ir vadino savo kankintojais, liejo dėkingumo maldą:

– Ačiū Panai Švenčiausiai, kad išmeldė man tokią malonę, jog gavau atlikti išpažintį, priimti Komuniją! Ačiū Dievui Tėvui, ačiū ir Sūnui, ačiū Dvasiai Šventai ir jums, kunige, ačiū visiems...

Jo sąmonė neįstengė ilgiau būti budri, senelis užmigo. Koks malonus šitas vaiko miegas prie didžiojo Tėvo Širdies!

Mūsų skyriuje sklendeno ramybė ir palaima.

Vasario 20–24 d.

Šios dienelės prabėgo skausmo karalystėje. Dalijau širdį, gerumą, rūpestingumą. Stengiausi ligoniams padėti viskuo, kuo galėjau. Nuo ryto iki vakaro dalijomės skausmo duona, kad tik jų apsiniaukę horizontai taptų šviesesni, viltingesni. Jie tai jautė, rytą pasitikdavo, o vakare išlydėdavo šiltais žvilgsniais.

Vasario 23 d. paguldė ligonį po masyvaus nukraujavimo iš dvylikapirštės opos. Jis neteko kokių trijų litrų kraujo. Ligoniui 64 metai. Guli susirietęs į kamuoliuką, jį vargina aštrus skausmas, didelis silpnumas, oro stoka. Veide, lūpose,

galūnėse ryški cianozė, kūno oda "marmurinė" (dėl sutrikusios mikrocirkuliacijos), šalta. Kūno temperatūra 35°C, kraujospūdis 80/30 mmHg, pulsas 140 k/min. Hemoglobino rodmuo kritiškas. Tai priešpaskutinė hemoraginio-hipovoleminio šoko stadija, kai kraujo likutis saugomas gyvybiniams organams: smegenims, širdžiai, plaučiams. Ligonis visiškai sąmoningas.

Vyksta gelbėjimas: reikia atkurti cirkuliuojančio kraujo tūrį, pašalinti periferinių kraujagyslių spazmą, sureguliuoti šarmų–rūgščių pusiausvyrą, sustabdyti galimą pakartotinį kraujavimą ir t.t. Darbuojamės intensyviai.

Koks džiaugsmas, kai ligonį pavyksta išgelbėti iš šoko būklės! Jaučiu tikrą vidinį džiaugsmą, kad sugebame kritinėmis valandomis tikslingai veikti: jautiesi tarsi vadas, vadovaujantis lemiamai kovai.

Dėkingumo kupina širdimi prisiglaudi prie kuriančios ir gyvybę palaikančios dieviškosios Apvaizdos ir Jai ištari nuoširdžiausią "Ačiū"! Ačiū, kad leido būti gydytoja, kad padėjo ir šioje konkrečioje situacijoje. Gyveniman grįžtantis žmogus tampa tarsi mano kūdikis ir amžiams įregistruojamas širdyje. O, kiek daug aš turiu tokių vaikų!

Štai ir tie trys dūstantys ligoniai, kurių būklė per šias dienas labai pagerėjo, ir ligonė J., atgaivinta po klinikinės mirties, sutinka ir išlydi gerumo ir dėkingumo kupinu žvilgsniu, ir senelis, kuriam įtariamas plaučių vėžys, ir buvusių, esamų ir būsimų skausmo karalystės gyventojų... Jiems visiems neši gerumo Saulę – Dievą, lenkiesi motinos širdimi, ir jų kančios paženklinti veidai ne kartą pražysta džiaugsmu. Juk tai daug džiugiau negu kalnuose nusiskinti edelveisą...

Tai kas, kad po darbo savaitės būni išsekusi – svarbu, kad atidavei viską skausmo prislėgtam žmogui: žinias, meilę ir širdį, kad jo varganų dienų tėkmėje buvai gyvybės spindulys, galėjai šviesti Dievo gerumu, gailestingumu ir gelbstinčia galybe.

Ir šiais ateizmo, susvetimėjimo, sumaterialėjimo laikais galima spinduliuoti Kristų, kalbėti Jo Meile. Šita kalba suprantama įvairiausių pažiūrų žmonėms ir jai neįmanoma prieštarauti, nes paliečiama pati gilioji žmogaus būties Esmė...

Vasario 26 d.

Viena psichologė mane paklausė: "Kaip tu gali būti džiugi, dirbdama "D" ritme?" ("D" ritmas – mirties ritmas).

Ak, man pažįstamos šio ritmo paslaptys! Sunku ir skaudu būna tik tada, kai ligonio siela išeina nepasirengusi. Yra mirčių, kurių metu jaučiu palaimą, ramybę, net džiaugsmą, tarsi su išeinančia žmogaus siela patenku į aukštesnę egzistencijos sferą, pajuntu susitikimą su gyvuoju Dievu...

Mirtis manęs nebaugina. Ji – šventa! Viskas priklauso nuo žmogaus sielos būsenos. Mirtis žmogų paima tokį, koks jis yra. Svarbiausia, kad būtų gyvas ir stiprus sielos ryšys su Dievu, tada Mirtis – Gimimas, o ne išnykimas. Tai nereiškia, kad nejaustum skausmo, kančios. Tai mūsų gyvenimo duona. Bet kas neišmoko valgyti šios skausmo duonos, tas nežino ir didžiausios Džiaugsmo paslapties.

Aš turiu nuostabią galimybę – pajusti Meilę. Meilė žmogaus gyvenime – ugnis šaltyje. Tai energijos, gyvybės versmė.

Kur glūdi Meilė? Dievo Širdyje.

Kaip pasiekti Meilės palaimą? Auka, kančia, gyventi ne sau, bet kitiems. Tada Meilė – Kančia ir Meilė.

Šiuose mainuose labai svarbu širdies tyrumas. "Palaiminti tyraširdžiai, jie regės Dievą". Regės ne tik po mirties, bet jau dabar savo kenčiančiame brolyje, gamtos grožyje, regės Jį savyje, giliausiose širdies gelmėse...

... Jau regiu savo Dievą ir gyvenimo veiklą Jam skiriu – Jam, gyvenančiam manyje ir mano broliuose, todėl ir "D" ritmas man skamba ne laidotuvių, bet Velykų varpais...

Kovo 9 d.

Apie šitą ligonį rašiau vasario 23 d.: jis buvo atvežtas į mūsų skyrių vos vos gyvas po masyvaus nukraujavimo iš dvylikapirštės opos. Nuo to laiko jis pas mus gydomas konservatyviai, atlikus opos apsiuvimo operaciją.

Ligonis taisėsi, būklė gerėjo, pradėjo valgyti, bet neilgai džiaugėmės jo pagerėjimu. Kovo 8 d. vėl pasikartojo stiprūs skausmai. Šiandien 14 val. prasidėjo masyvus kraujavimas iš virškinamojo trakto. Ligonis ėmė dusti (dėl staigiai sumažėjusio cirkuliuojančio kraujo), jam spaudė krūtinę, jis ėmė vemti ir tuštintis pakitusiu krauju. Veidas išblyško, bruožai paaštrėjo, jo išsekusį kūną vilgė prakaitas. Akys maldavo pagalbos.

Pylėm kraują, kraujo pakaitalus, kraujavimą stabdančius vaistus. Pavyko padidinti kraujospūdį, bet nepavyko sustabdyti kraujavimo.

Rūpinausi ne vien fizine, bet ir sielos sveikata.

– Padarykim viską, kas galima, – tariau jam. – Kvieskime Dievą pagalbon. Jūs pats matot, kad žmogaus gyvybė – kaip žvakės liepsnelė: pūstels vėjas ir...

Ligonis atsakė:

– Taip, man reikia pasirūpinti sielos reikalais.

Nuoširdžiai prašiau, kad ligonis atleistų visiems, kas jį gyvenime įskaudino, kad savo kančią vienytų su Viešpaties kančia, aukotų už savo, vaikų ir visų žmonių nuodėmes.

– Aš visiems atleidžiu. Teįvyksta man Viešpaties Valia...

Skubiai atėjo kunigas. Ligonis atliko Išpažintį, gavo Ligonių Patepimą, visuotinius atlaidus, bet Komunijos jam neatnešė, nes jis nuolat vemia. Skaudu širdy – trūksta visų Malonių Vainiko. Bet sielos gelmėse turiu slaptą viltį: gal nustos ligonis vemti, gal sulauks rytojaus dienos ir jis priims šv. Komuniją.

Baigėsi darbo diena. Išėjau į bažnyčią, su savimi paėmusi visų, o ypač šio ligonio skausmą, vienijau jį su Kristaus auka, laukdama naujos dienos.

Kovo 10 d.

Į darbą ėjau prislėgta skausmo nuojautos. Telefonu sužinojau, kad ligonis gyvas ir šiuo laiku vemia. Vidinis nerimas spartino žingsnius. Prie krūtinės glaudžiau Švenčiausiąjį, melsdama už savo ligonius.

Įeinu į palatą. Širdis smarkiai plaka. Susitinku bendradarbes, skyriaus vedėją... "Tarp jūsų stovi Tas, Kurio jūs nepažįstate..." Atėjo Nepažįstamasis, kurį atpažins tiktai mano ligonis, kurį iš vakaro parengiau tokiai galimybei. Beliko parinkti tinkamą valandėlę.

Ligoniui skrandyje zondas. Išploviau skrandį ir tyliai prabilau jam apie didžiąją paslaptį, kartu pasirengėm Komunijai. Ištraukiau zondą, išploviau ligonio burną, kartu sukalbėjom: "Viešpatie, nesu vertas...", ir Viešpats realiai, eucharistiniu būdu susivienijo su savo kūdikiu – žmogumi, kančios girnomis malamu grūdu...

Dieve, kokia didelė Tavo Meilė! Palikau ligonį valandėlei vieną – tesusivienija Dievo ir žmogaus auka.

Daug galėjau duoti savo ligoniui: meilę, gerumą, rūpestį per dvylika dienų, gydytojos pastangas gelbėti jo gyvybę, bet svarbiausia – Dievą savo rankomis. Ne kartą jam girdžiau vaistus, daviau valgyti, o dabar įdaviau gyvybės Duoną – Dievą! Ar galima duoti daugiau?!

Belieka su tikru nusižeminimu padėkoti mielajam Išganytojui už Jį patį. Štai kokia didi ir gili Meilės Sandora Dievo su žmogumi!

Ligonis pasirengęs Amžinybei. Belieka atsiduoti Viešpaties Valiai.

Atėjęs chirurgas atliko venos sekciją, nes reikia pilti daug kraujo, įvairių tirpalų. Chirurgas tęsia darbą, o aš stebiu ligonio veidą. Jame tokia giedra ir ramybė!

Diena iki vidudienio buvo rami, stabilizavosi kraujospūdis, ligonis nevėmė. Trumpam išėjau į chirurgijos skyrių padėti vienai ligonei. Grįžtančią pasitinka sesutė:

– Gydytoja, mūsų ligoniui vėl bloga!

Ligonis išblyškęs, dejuoja, sunkiai gaudo orą, vėl ritasi prakaito lašai visu kūnu, pulsas siūlinis 140/40 mmHg. Vėl pasikartojo masyvus kraujavimas virškinamajame trakte, nors jau baigiama lašinti litras šviežio kraujo. Vėl srove pilami kraujo pakaitalai, perpilama 600 ml šviežio kraujo. Nors septyneri metai dirbu čia, bet vaizdas šiurpus, darosi silpna ir bloga, matant, kaip ligonis vemia šviežiu raudonu krauju.

Vėl skambinu chirurgijos skyriaus vedėją pavaduojančiam gydytojui, informuoju apie naują kraujoplūdį. Atsako, kad tuoj atvažiuos. Belaukiant minutės virsta amžiais. Laukiam nesulaukiam. Ligonis vis klausia:

– Kurgi tas gydytojas, kuris mane operuos?

Nuraminu:

– Jis atvažiuos reikalingiausiu metu, nes tokioje būklėje negalima operuoti, reikia papildyti kraują.

Darbo laikas baigėsi. Šiandien sekmadienis, reikia dalyvauti šv. Mišiose. Einu į operacinę pas budintį gydytoją. Dievuliau! Budintis su kitais vaišinasi šampanu... Kas jam bėdos, kad žmogelis lieja kraują! Skaudu...

Grįžtu vėl į palatą, tęsiame gydymą. Rengiuosi išeiti, bet vėl grįžtu. Širdis neleidžia jo palikti. Pagaliau atsisveikinu ligonį, pabučiuoju jo šaltą kaktą, paprašau, kad, prieš važiuodamas operacinėn, palaimintų savo dukreles...

– Su Dievu, Tėvuk!

– Su Dievu, daktare! Daktare, kada pasimatysim?

– Netrukus... – Dukrelei parodau pirštu į dangų ir tyliai ištariu: "Tikriausiai tenai..."

Į šv. Mišias pavėlavau, buvo aukojimas. Šv. Mišių metu su manim buvo ir ligonis. Prieš akis tarsi vizija: jis guli prieš mane, o aš stoviu prie jo, kaip Čiurlionio paveiksle "Auka". Ir susivienijo mūsų visų auka didžiojoje Kristaus Aukoje. Stovėjau po kryžiumi... Širdis verkė...

Kai vakare Tėvas Račiūnas paklausė, kaip sekėsi, nepajėgiau nieko atsakyti, per daug skaudu buvo širdyje. Nuoširdžiausiu gerumu jis bandė išklausti, padėti... Pagaliau kūkčiodama, verkdama atveriau širdį, kurią draskė beviltiška ligonio būklė – prieš akis mačiau kraują, besiliejantį tamsiai raudoną kraują, kai kurių medikų abejingumą, gydytoją prie šampano butelio, ir verkiau, verkiau...

Kokios palaimintos ašaros, kai yra kas jas nušluosto, tada palengvėja skausmo pritvinusi širdis. Kokia miela tampa kančia, kai yra galimybė ją atverti jautriai, suprantančiai ir mylinčiai Būtybei!...

Kančia žeidžia, bet ji ir gydo; kankina – ir guodžia; kryžiuoja, o kartu ir glaudžia Meilėje...

Todėl nuoširdžiausiai tariu "Ačiū" –

už skausmą ir kančią;
už meilę ir gerumą;
už dėmesį ir nuoširdumą;
už tvirtą Bičiulio ranką;
už džiaugsmą skausme;
už gyvenimo dramą;
už tikrą gyvenimo prasmės supratimą;
už dieviškos Apvaizdos lemtį;
už tai, kad esu gydytoja ir pirm savo mirties mirštu daugel kartų su savo mylimais ligoniais. Tik skirtumas: jie miręs ramiai miega, o aš?.. Aš turiu paslėpti skausmą širdyje ir eiti šiuo dramatišku keliu į savąją Mirtį, kuri vieną kartą ir man atidarys vartus į Gyvenimą... Bet kol tai įvyks, trokštu daug daug kartų mirti, noriu subręsti kančioje, skausme surasti džiaugsmą, atiduoti širdį, gyvenimą kenčiančiam žmogui, o paskui ją, kaip tyrą meilės auką, atiduoti į gerojo Tėvo rankas.

Kovo 27 d.

Ir nežinai, žmogau, iš kur tave apninka tokios slogios nuotaikos, kodėl viskas aplink erzina, kodėl norisi pabėgti nuo aimanų?

Nuo ankstaus ryto liūdna, skaudu. Iš pačių širdies gelmių veržiasi aimana: "Kodėl, Dievuliau, taip sunku?!"

Kodėl tokia sunki našta mano silpniems pečiams? Kartais vos panešu savo kūną, jėgų taip maža... O čia – kur pasisuksi, vien skundai, aimanos...

Šmėsteli mintis: geriau, jei nebūčiau gydytoja – ne toks liūdnas atrodytų gyvenimas. Dirbčiau paprasčiausią darbą, būtų daug mažesnė atsakomybė, mažiau girdėčiau aimanų, dejonių... Dabar, kur tik būtum – ligoninėje, namie ar svečiuose – visur minorinė gama. Kartais visa taip įgrysta, kad, rodos, bėgčiau, pasislėpčiau kokioje negyvenamoje saloje, gyvenčiau su medžiais, paukščiais, kad tik negirdėčiau nuolatinių "oi... ai!" Argi tas vargšas daktarėlis turi geležinę sveikatą, nervus, kad galima jam krauti tokią naštą. Ir dar privalo būti atidus, švelnus, rūpestingas, besišypsantis... O jam? Argi jam neverkia širdis? Ar jis ne iš tų pačių dulkių sukurtas? Ar jo širdis, nervų sistema nejaučia skausmo?

Ne! Šalin tos mintys. Aš privalau ištverti, privalau nešti kietą pareigos kryžių. Gyvenimo marmure reikia nubrėžti gerumo, kilnumo bruožus. Visas slogias nuotaikas, skausmą vieniju su Kristaus kančia ant kryžiaus ir maldauju: "Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, visa, kas man sunku, pakelti kaip Tu ant kryžiaus...

O Dieve! Mano Dieve! Tu pažįsti žmogaus prigimties silpnumą, trapumą, padėk man, sustiprink!.. Juk ir Tu parpuolei skausmo kelyje...

"Tikiu į dieną, didelę ir šviesią,
Tikiu – ne amžiais žemėj siaus ruduo!
Pakilk, žmogau, iš dulkių ir puvėsių,
Pakilk, žmogau, ir žmogui ranką duok..."

Gegužės 1 d.

Ligonei J. G. avarijos metu plyšo kepenys. Jau kelios dienos ji mūsų skyriuje.

Šiandien teko išimti setonus, kuriais buvo užtamponuotos kepenys (dėl kraujavimo – juk kepenų nesusiūsi). Pašalinom skausmą.

Tačiau man svarbi ne tik medicininė sritis, bet ir psichinė. Ligonė, nubudusi iš trumpalaikės narkozės, nutvėrė man ranką ir ėmė kaip vaikas vapėti: "Gydytoja, nepalikite manęs vienos!" Ji glaudėsi prie mano rankų, bučiavo jas. Buvo daug darbo, todėl atsinešiau ligos istorijas ir, atsisėdusi prie jos, rašiau. Ligonė laikė mano ranką. Jaučiau begalinio, vaikiško pasitikėjimo šilumą, plūstančią į mane per jos ranką, o iš savęs jaučiau tekant motiniško švelnumo srautą. Nepasitraukiau nuo jos lovos tol, kol ji užmigo.

Miegok, mielas kūdiki! Motina budi...

Liepos 20 d.

Trys savaitės praėjo ligoninėje. Sekmadieniais buvau laisva, bet nepajėgdavau ką nors rašyti, nes marino miegas, nuovargis.

Per šį laiką numirė penki ligoniai. Kokia bejėgė medicina, kai ateina tikroji Mirtis!

Rugpjūčio 12–22 d.

ATOSTOGOS PRIE BALTIJOS

Kokia laisvė ir erdvė! Ne važiuoju, bet skriste skrendu vienuolikai dienų prie jūros. Kaip nuostabiai Apvaizda parūpino kelialapį! Autobusas lekia Lietuvos keliais, o mano širdis Tėvui dainuoja padėkos ir džiaugsmo dainą. Kaip gera bus ilsėtis, supamai Jo kūrybos grožio!

Mąstau apie gyvenimą Anapus. O, kaip labai ilgiuosi Amžinybės! Čia, žemėje, jaučiuosi vieniša, čia man per maža erdvės, esu tarsi suvaržyta. Kaip gera bus tenai, kur sustos laikas, kur sielos gyvens vienos kitų gyvenimu, kur triumfuos Meilė ir Ištikimybė. Aš nemoku bendrauti su pasauliu – man jame tuščia, net grasu. Priglaudžiu galvą prie žemės motinos krūtinės ir išsakau jai savo troškimus. Nors žemė tyli, bet supranta, nors ji šalta, bet šypsosi žiedais.

Va, girdžiu, kaip genys stuksena, karkteli varna, matau – iš krūmų išlenda katinėlis...

Kaip gera bus Tėvo Namuose! Ten viešpatauja Meilė – visų visiems ir kiekvienam. Iš Meilės šaltinio – Švenčiausiosios Trejybės vidaus gyvenimo gelmių – tekės gyvybės srovė į

visas sielas, o jos, pasipuošusios šiais turtais, bus Viešpaties garbė ir džiaugsmas. Tai amžinos kūrybos šventė. Mes dalyvausime Dievo gyvenime, būsime galingos dvasios, nevaržomos laiko, erdvės ir kitų matų.

Žmogus per daug didingas, kad jam užtektų žemės, per daug gražus, kad jam užtektų žemės grožio, per daug mąslus, kad jam užtektų pasaulio išminties. "Dėkoju, Tėve, kad Tu tai paslėpei nuo išmintingųjų ir gudriųjų ir apreiškei mažutėliams".

Man prailgo gyventi žemėje, aš noriu Namo... Namo pas Tėvą! Kaip labai siela ilgisi Dievo Veido! Kaip trokštu pamatyti Mariją, prisiglausti prie Jos krūtinės! Man žemė svetima. Gyvenu joje todėl, kad tokia Viešpaties Valia, jog reikia padėti žmonėms. Bet ta galybė, ta amžinoji Versmė – kaip galingai traukia į save!

Reikia: nuolat kilti į dieviškojo pažinimo ir meilės erdves, kad suprastum Dievo paslaptį, kuri yra skirta žmogui; išeiti iš savęs, tapti Meile, uždegti ja daugybę širdžių ir vėl sugrįžti į ištiestas mylinčio Tėvo rankas.

Tad eime į amžino grožio ir palaimos erdves!

Nors kojas žeidžia pakelės erškėčiai, nors širdis ne kartą verkia, nors virš galvos grėsmingi debesys, o vėjas šėlioja, giedodamas gedulingąjį "Requiem", nors saulė temsta ir iš pykčio dreba piktojo galybė, vis tiek:

"Eime pas Tėvą!"

Ten, anapus laiko ribos, šviečia žiburys – Avinėlis, ten spindi dangiška Jeruzalė, ten siela galutinai išsiskleis, ten mūsų laukia dangiškoji Motina ir amžinasis Tėvas...

Ir išskleis siela sparnus, galingus ir didžius, ir nuskris į Meilės Židinį, liepsnojantį Švenčiausiosios Trejybės gelmėse.

Mėgstu rašyti prie jūros. Ji man primena begalybę, amžiną nerimą, troškimą pasiekti Krantus.

Širdies troškimai nenurimdami banguoja ir banguos, kol priglus prie mylimojo Tėvo kojų, kol taps viena su Juo amžinoje Meilėje.

Ošia ir ošia Baltija dainą, o širdis banguoja didžiųjų troškimų vilnimis. Sudėkime savo troškimus, kad jie susijungtų, kaip maži upeliukai į upes, ir pagaliau įsilietų į vandenyną. Tapkime srove, tekančia į amžinosios Būties pilnatvę...

Vakar vakare lijo lietus, griaudėjo perkūnija. Audringą vakarą išėjau pasivaikščioti. Mane žavi visa, kas neramu, veržlu.

Perėjau Palangos parką ir pro Birutės kalną pasukau į pajūrį. Kokia didinga Baltija, apsigaubusi bangų skraiste! Bangos nerimo, šniokštė, ūžė ir dužo į krantą. Visas paplūdimys, kiek akys užmato, buvo pilnas tvarkdarių žuvėdrų.

Ėjau jausdama Viešpaties didybę... Kaip gera, siaučiant gamtos stichijai, išgirsti amžinai neramią širdį ir suvienyti ją su audra: "Sau mus sukūrei, Viešpatie, ir nerami mūsų širdis..."

Kol pasiekiau tiltą, audra nurimo. Ant tilto sutikau pažįstamą mokslininkę biochemikę; prieš 20 metų mes kartu dirbom: ji – mokslinį darbą, aš – sanitarės.

Pasisveikinusios šnekučiavomės. Ji mane klausė: kur, kuo dirbu? Tarp kitų klausimų:

– Kiek uždirbi?

– 137 rublius per mėnesį.

– Už tokį juokingą atlyginimą tu dirbi, ir dar tokioj siaubingoj vietoj kaip reanimacija?! Juk tai mirtininkų skyrius! Ten nėra dėkingumo, o tik ašaros. Bėk tu iš jo greičiau!

– Bet nors žinai, kad esi gydytoja, nors žinai, kad gyveni.

– Toks jau ten gyvenimas! Pasirūpink geriau savimi, kol laikas. Ir kas tave ten įkišo?

– Aš pati ir visiškai savo noru.

– Ir kiek laiko ten dirbi?

– Septyneri metai.

– O Viešpatie! Trejus metus tereikia tokiame skyriuje padirbėti, ir gydytojas tampa labai tvirtas mediciniškai. Taigi bėk!

– Ne, dar nesirengiu bėgti. Kai atidirbsiu dešimt metų, tada pagalvosiu.

– Butą turi?

– Ne. Kas man jį duos? Iš tokios algos juk neįsigysiu kooperatinio.

– Mašiną gal turi?

– Ne.

– Tai tau ir gyvenimas: nei buto, nei mašinos, nei šeimos!

– Bet aš laiminga, galėdama save atiduoti, galėdama uždegti begęstančią gyvybės liepsnelę. Dauguma gydytojų eina į darbą nepatenkinti, suirzę, kad laukia tos pačios aimanos. O

aš į darbą einu kaip į šventovę, kur reikia kūrenti meilės ir aukos aukurą.

– Keistas ir įdomus tu žmogus...

... Iš tikrųjų pasaulio žmonėms nesuprantama kryžiaus beprotybė. Jie ja stebisi, bet patys nenori to patirti.

Rugpjūčio 31 d.

Diena kupina saulės gamtoje, o kartu ir mūsų skyriaus gyvenime. Kiek džiaugsmo išgyvenau rūpindamasi vienu ligoniu!

Atėjusi į darbą, radau paguldytus tris naujus ligonius. Tarp jų jaunas vyriškis, stacionarizuotas su ūmaus miokardo infarkto diagnoze.

Būklė sunki. Kraujospūdis 50-40/20 mmHg, pulso ant periferinių kraujagyslių nėra. Veido bruožai skausmingi. Ligoniui bloga bloga... Vazopresoriai kraujospūdžiui neefektyvūs. Kraujo tyrimuose nieko ypatingo. Konsultuoja chirurgas – chirurginio negalavimo nėra. Lieku viena...

Žmona verkia. Nepaguosi jos tuščiais žodžiais – reikia realios pagalbos.

Pakartotinė EKG nerodo jokio infarkto, nėra chirurginio pažeidimo, o ligonis mirtimi vaduojasi: kūnas pašiurpęs, išpiltas šalto prakaito...

Nors ligos istorija surašyta budinčio gydytojo, bet vėl iš naujo renku ligos anamnezę. O Dieve! Kaip gera! Vienas sakinys įduoda visraktį: grėsminga ligonio būklė yra sukelta apsinuodijimo, įvykusio prieš kelias dienas. Poliklinikoje tai buvo traktuojama ir gydoma kaip virusinė infekcija. Guldant į skyrių, krūtinės skausmai dėl širdies raumens ischemijos pridengė tikrąją priežastį.

Reikia atkurti skysčių, elektrolitų balansą, ir bus gerai. Ligoniui džiugiai pranešu:

– Dabar jau aišku, kuo jūs sergate! Iki vakaro būsit beveik sveikas.

Sulašiname penkis litrus įvairių detoksikuojančių, cirkuliuojantį kraujo kiekį atkuriančių, taip pat elektrolitinių tirpalų, ir po pietų ligonis atsistoja savo kojomis. Kraujospūdis sunormalėja. Ligonis užmiega po savaitę trukusios kankynės (pas mus ligoninėje jis pirma diena).

Kaip gera padėti žmogui, grąžinti jį iš tokios sunkios būklės

į gyvenimą! Žinoma, ne visos ligos taip greit išgydomos, bet ši neatpažinta galėjo baigtis mirtimi.

Tuojau apie šį pagerėjimą telefonu pranešu ligonio žmonai: juk jai taip sunku, ji tokia liūdna išėjo namo. Išgirdusi mano pranešimą, ji liūdnai tarė:

– Tyčiojatės, gydytoja, iš manęs – juk aš jį palikau mirštantį...

– Vaikeli, patikėk, sakau tiesą! Ateik ir pamatysi.

Ji tuojau atbėgo iš namų. Kiek džiaugsmo!

Rugsėjo 4 d.

Šiąnakt budėjau. Naktis buvo nerami. Duso dvi ligonės: viena dėl bronchinės, kita dėl širdies astmos. Ypač sunki būklė pastarosios.

Vargšė! Išblyškusi, lūpos mėlynos, taip sunkiai kilnojasi krūtinė, kvėpavimas paviršutiniškas, veidu ritasi prakaito lašai. Vaistai beveik neveiksmingi. Užsnūdo trumpam, veikiama stiprių vaistų, ir vėl nubudo kentėti. Švintant vėl kartojasi viskas iš naujo. Širdis plaka greitai, neritmiškai. Vėl... vėl... Kokie mes bejėgiai prieš artėjančią mirtį!

Palengvėjimo momentais ligonė šypsosi gera, miela, motiniška šypsena. Abi aptariam, kad reikia parengti sielą. Anksti rytą atvyksta kunigas, suteikia Sakramentus.

Kaip gera, kad ji taip sąmoningai suprato ir pasirengė, atsiduodama Aukščiausiojo Valiai!

Rytą ji mirė.

Vėl viena būtybė įregistruota širdyje kančios raidėmis. "Tėve, dėl savojo Vardo išlaikyk, priimk visus, kuriuos man davei"...

Rugsėjo 19 d.

... Mano Tėve, visa širdimi meldžiu: suteik galimybę susitikti su Tavim anksčiau negu numatyta. Mano gyvenimas – meteoro švystelėjimas Tavo amžiuose. Suteik jam daugiau meilės energijos, kad skirtą gyvenimo kelią nueitų trumpesniu laiku.

Pasiilgau Tavęs! Man žemėj gyventi prailgo. Ta mažytė kūdikio širdis taip labai ištroškusi Tavęs! Ilgiuosi susitikimo Mirtyje su Tavimi... Pašauk mane vardu, ir aš atsiliepsiu.

Jau dabar tiesiu rankas į savąją mirtį ir sakau: "Mirtie,

pakelk gyvenimo uždangą ir parodyk Tėvą!"

Tėve, atleisk... pasigailėk... priglausk...

Mano Ilgesy, Viltie! Mano Tėve, pabučiuok dukrytę Amžinybe...

Aš trokštu Tau padovanoti malonumą – susitikti valandą anksčiau. Ateik!

"Susitikę, dveja keliaudami suartėja. Argi tu norėtum, kad aš būčiau kelionėje vienišas? Neatimk iš manęs malonumo susitikimą turėti valandą anksčiau numatytos valandos..." ("Jis ir aš").

Spalio 8 d.

Prasidėjo darbo savaitė reanimacijos skyriuje. Vieną ligonę radau apipuvusią tiesiogine prasme. Kokia ji vargana! Operacinio pjūvio siūlai pasileidę, bėga dvokiantys pūliai, kiekviena adatos dūrio vieta pūliuoja, ant sėdynės nekrotizavusios pragulos. Galvelės plaukai susivėlę į kaltūną. Ji paskirta mirčiai. Bet juk tai gyva, jaučianti, suprantanti būtybė! Ji apleista savųjų.

Vakare man pasiūlė išvežti ją į Simną, kad numirtų. Girdėjau ne vieną priekaištą: "Čia ne prieglauda, ne senelių namai! Reikia atiduoti į skyrių".

Taigi jei skyriuje dirbtų Motinos Teresės seserys, būtų galima atiduoti, bet kas jos ten laukia? Vargas, vienatvė, apleidimas ir tas kankinamas suvokimas: mirk, nes esi neišgydoma... Gaila senelės! Slaugau, pati perrišinėju, tikiuosi jai padėti.

Kol žmogus gyvas, tol jis turi būti slaugomas ir gydomas. Jeigu jai skirta mirti, temiršta, bet ne apleista, o mylima ir globojama, kaip pilnavertė būtybė, bet ne supuvimui skirtas padarėlis.

Reikia lenktis prie vargingiausio ligonio taip, lyg jis tau būtų "tėvas, motina, sesuo ar brolis".

Spalio 21 d., pirmadienis

Ant tikro kryžiaus pakabinta moteris. Kas jai? Ji skynė obuolius, paslydo kopėčios, ir ji krito žemėn. Lūžo septintas kaklo slankstelis ir dar išniro du slanksteliai. Nuo pažastinės linijos žemyn nėra jokių jutimų, jokių judesių – trauminis mielitas. Vargina stiprūs galvos ir kaklinės stuburo dalies

skausmai. Labiausiai varginanti gulėjimo padėtis – tempimas. Galvos kauluose pragręžtos duobutės, į kurias įstatyta pasagos formos kabliai, nuo jų eina stiprus raištis per tam tikrą ašį, nuo kurios svyra metalinis strypas, laikantis tempimo svorį. Iš pradžių svoris 13 kg, kasdien jis didinamas po 1 kg, kol pasiekia 16–18 kg. Lova stovi nuožulniai. Kūnas savo svoriu tempia žemyn, o svoris, pakabintas už galvos, savo ruožtu traukia į kitą pusę. Ligonė ištempta kaip ant kryžiaus. Ji negali nieko sau padėti – nei pasikasyti, nei stiklinę vandens paimti – nes paralyžiuoti pirštai. Judesiai galimi tik pečių juostoje ir per alkūnes, daugiau nieko.

Atsirado pragulų (trofikos sutrikimai), prasideda audinių irimas. Kojos sutino dėl lėtos kraujotakos paralyžiuotose galūnėse.

Slenka minutės, valandos, paros... Ligonė klausia: "Ar dar ilgai teks šitaip gulėti?"

Ką jai atsakyti? Kaip paguosti, jei nėra vilties?

Kaip skaudu matyti šitokį bejėgiškumą, kančią! Kaip skaudu kasdien susitikti verkiančias jos seseris, kurios žvelgia į akis, laukdamos viltingo atsako. Deja! Šita kančia baigsis lėta mirtimi.

Daug kartų lengvinam jos kančią, tai pataisydamos galvos padėtį, tai užklodamos ar nuklodamos. Leidžiam ir skausmą malšinančius vaistus. Kaip sunku ją vartyti – trukdo tempimas, o vartyti reikia.

Ji mūsų skyriuje jau trečia savaitė.

Šiandien tarp mudviejų vyko pokalbis apie sielą ir kančios pašventinimą. Ji mielai sutiko. Sutarėm tai atlikti po pamaldų. Vos spėjom šią temą užbaigti, pasigirdo skambutis prie durų. Atvėrusi duris, didžiai apsidžiaugiau: atėjo Tėvelis Račiūnas. Jis buvo pirmame skyriuje ir atėjo aplankyti. Kaip gerai! Jam išdėsčiau mūsų prašymą. Jis mielai sutiko. Pranešiau ligonei.

Ligonė nuoširdžiai atliko išpažintį, gavo Ligonių Patepimą. Šv. Komuniją rytoj atneš pati gydytoja, nes Tėvelis neturėjo su savimi Švenčiausiojo.

Ligonė prasitarė:

– Oi, kaip dabar man lengva! Kaip gera!

Taigi ir ant kryžiaus yra džiaugsmo prošvaisčių...

Spalio 22 d., antradienis

Kartu su Viešpačiu atėjau į darbą. Nutaikiusi palankią progą, ligonės sielą pamaitinau Gyvybės duona. Ar galima duoti daugiau?

Diena prabėgo pilna rūpesčių, bėgiojimo, ligonių slaugymo, gydymo...

Spalio 23 d., trečiadienis

Ligonei, kuriai lūžęs stuburas, reikia atlikti specialias stuburo rentgenogramas, nutempiant pečių juostą. Čia reikia vyriškos jėgos.

Susiradusi to skyriaus, kuriam priklausė ligonė, gydytojus, prašiau padėti, bet jie tik nusikvatojo ir atsisakė. Ėjau atgal į skyrių smarkiai plakančia širdimi: mane įskaudino jų abejingumas, ironija ir juokas. Koks čia gali būti juokas?

Ką darysi! Einu pas anesteziologus, prašau jų pagalbos. Šie humaniškesni – tuojau sutiko padėti.

Pirmoji nuotrauka nepavyko. Vežam su lova į rentgeną. Ten atliekamos įvairios rentgenogramos, tomogramos. Spinduliuojamės ir mes, bet kitos išeities nėra. Nuotraukos pavyko. Kviečiam neurochirurgą iš Kauno.

Ir taip bėgi, eini, prašai, skambini, atsiliepi į daugybę telefono skambučių, vizituoji, slaugai, kartais ir bariesi, kol baigiasi darbo diena. Eini namo pavargusia galva, dažnai ir skaudama širdimi.

Be maldos, be vidinio gyvenimo greit galima tapti technišku gydytoju, kuriam kaip nuo žąsies vanduo nuslystų žmogaus skausmas, jo bejėgiškumas.

Spalio 24 d., ketvirtadienis

Naktį buvo neurochirurgas. Ligonei galvos kauluose pragręžė naujas skyles ir įkišęs vielas įtempė specialia metaline pasaga, nes ankstesnė viela išlaužė kaulų skeveldras ir nusmuko. Ligonė vėl ištempta ant savo kryžiaus.

Spalio 25 d., penktadienis

Į reanimaciją atkeltas ligonis iš nervų skyriaus.

Teko susitikti su ligonio dukra. Ji labai myli savo tėvą! Su kokiu dėkingumu žvelgi į tokią meilę ir trokšti padėti.

Koks didelis skirtumas tarp vaikų!

Šiandien išvežėm vargšę senutę į Simno apylinkės ligoninę. Jai dvi savaites po kelis kartus perrišinėjau pūliuojančias žaizdas, pati viriau pūlius traukiantį tepalą, karpiau baisius nekrotinius audinius sėdynės pragulose, kol jos išsivalė, šukavau, valgydinau, norėjau palengvinti jos kančias...

Dukra anas dvi savaites buvo pasirodžiusi porą kartų, sielojosi dėl užgriuvusių bėdų, bet visai nesijaudino dėl motinos kančių. Šią savaitę ji visai nepasirodė. Kitai gydytojai ji išreiškė nepasitenkinimą, kam intensyviai gydom: būtų jau mirusi, ir viskas... Va tau, kad nori! Nepasakė nė jokio padėkos žodelio, kad jos motiną slaugėm 36 dienas. Vežama į Simną, senutė skaudžiai verkė...

Tai va, kokie nevienodi vaikai! Šio senelio dukra pasiryžusi tėvą slaugyti, globoti, kad tik jis gyventų, o anos senelės dukra priekaištauja, kodėl motina nemiršta...

P. S. Į Simną išvežta senelė greit mirė.

Spalio 26 d., šeštadienis

Praėjusią naktį Vilmantą operavo trečią kartą, nes grėsė žarnų perforacija, nesant žarnų peristaltikos (peritonitas). Vargšas! Jis graudžiai verkė vežamas į operacinę:

– Turbūt man jau viskas... Aš nebegyvensiu...

Gerosios mūsų sesutės jį guodė, drąsino.

Kokia trapi ir kokia brangi žmogaus gyvybė! Ir ta senutė, gulinti vienutėje, kaip labai trokšta gyventi! Ją paklausiau:

– Močiute, ar norit gyventi?

Suspindo žiburiukai jos akyse, ir ji sušuko:

– Oi, kaip noriu, kaip dar noriu gyventi!

Gyvybė trokšta amžino buvimo, o ne išnykimo. Ak, mieli mano ligoniai, gyvenkit, gyvenkit! Tegul jūsų egzistencija būna kuo pilnavertiškesnė, gyvybingesnė, ir ne vien fiziniu, bet ypač dvasiniu gyvastingumu. Liepsnokite gyvybės pilnatve!

Ir tu, miela sese, pakabinta už galvos, kaip tu gražiai, tarsi XX amžiaus Jobas, prasitarei:

– Aš nepriekaištauju Dievui, kad man taip įvyko. Ne! Jei man įvyko šita nelaimė, matyt, ji buvo reikalinga, nes aš esu nuodėmingas žmogus. Gal aš atsiteisiu šia kančia už savo nuodėmes...

Aš jai pridūriau:

– Vieningai kentėdama su Viešpačiu ant kryžiaus jūs galit atsiteisti ne tik už save, bet ir už visos šeimos, giminės ar net Tautos kaltes.

Kiek įmanoma, mažinau jos kentėjimus skausmą malšinančiais vaistais bei įvairiomis paslaugomis.

– Gydytoja, – tarė ligonė, – aš jaučiu, kad nuo kiekvieno jūsų rankos prisilietimo man pasidaro lengviau. Kokia čia paslaptis, aš nežinau, bet ką žinau, tą sakau.

Taip. Ji jaučia dievybės prisilietimą per manąsias rankas. Mums trūksta gyvo tikėjimo. Per mus tikrai realiai veikia dieviška Jėga, Meilė, Gerumas. Tik netrukdykime jų spinduliavimo! Atiduokime Jam savo akis, kojas, rankas ir širdį, o kančios kupinos širdys galės ištarti: "Nuo jūsų prisiartinimo, prisilietimo man pasidaro lengviau".

Ne paslaptis, kad ligonių kančia, jų artimųjų ašaros labai subtiliai skaudina iki giliausių gelmių.

Ligonės sesuo ateina kasdien ir visuomet verkia. Aną dieną išsėdėjo iki ryto už durų, laukdama neurochirurgo. Kai neurochirurgas įvėrė naują tempiamąją vielą ir pasakė, kad būklė beviltiškai sunki, ji pusę šešių sėdo į Vilniaus autobusą ir vyko į Aušros Vartus, ten užsakė šv. Mišias, o pusę dvylikos vėl sugrįžo pas seserį.

Tyliai prisiartino prie manęs, rašančios ligos istoriją, jos akys skausmingai smigo į mane, o lūpose išsiveržė aimana:

– Gydytoja, kiek dar ją kankinsite su šituo tempimu?

Sudrebėjo rankos ir širdis: nejaugi mes norim kankinti?!

– Būkit gera, nedraskykit širdies tokiais klausimais! Nejaugi mes norim kankinti žmogų? Aš suprantu jūsų širdgėlą, bet jūs supraskit ir mus. Ar jūs manot, kad gydytojui neskauda širdies, matant šią kančią ir negalint veiksmingai padėti? O neurochirurgai, iš eilės dvi naktis važiavę iš Kauno į Alytų, manot vyko savo malonumui? Tikisi... gal atsistatys, gal padės...

Pagailo man ligonės sesers: pajuto davusi nekorektišką klausimą. Ką padarysi! Žmogus, patekęs į skausmo naktį, kartais, kaip rūke, praranda nuovoką. Mano paaiškinimas jai buvo užgaulus, bet ir aš esu silpnas žmogus – mane taip pat skaudžiai žeidžia ligonio kančia, o tokie klausimai sminga kaip peilis į pačią širdį.

Po pietų atėjo ta geroji dukra pas savo tėvą. Kaip švelniai ji glostė jam veidą, bučiavo skruostus... Kažin, ar jis jautė

dukrelės švelnumą, ar rezonavo jo pavargusi širdis? Valandėlę ji kalbėjosi su manimi. Stengiausi ją suprasti, paguosti. Jos tėvelis miegojo giliu giliu miegu... Rengėsi išeiti Amžinybėn...

Spalio 27 d., sekmadienis

Atėjusi į darbą, neberadau senojo tėvelio. Jis mirė, o aš eidama į darbą, planavau jam paskyrimus... Amžiną Šviesą suteik jam, Viešpatie!

Atėjo verkdama dukrelė. Ilgokai kalbėjomės personalo kambarėlyje. Kuo paguosti žmogų tokiame sielvarte? Reikia kartu su juo kentėti.

Dukra verkė:

– O, kokia baisi yra mirtis! Neturiu jau tėvelio, niekada jo nematysiu...

– Jūs jį susitiksit po mirties. Jis pasitikdavo jus, grįžtančią iš darbo, pasitiks jus ir jūsų mirties valandą. Ar jūs tuo tikit?

– Tikiu!.. Jis mane pasitiks. Aš jį gražiai palaidosiu, iškalsiu duobę atlasu, išpuošiu gėlėmis. Prie jo karsto giedosim giesmes, su karstu atnešim į bažnyčią, jau užsakiau ir keturių savaičių paminėjimą. Pasirūpinau šilta apranga po viršutiniais drabužiais, kad tik jam nebūtų šalta...

Kai kam nerealus atrodytų toks rūpestis, nes mirusiam nešalta, bet tas rodo dukros širdies šilumą ir šiam jausmui reikia tyliai nusilenkti... Kas protui nerealu, tas širdžiai realu ir rimta.

Mirtis nebuvo skirta Rojaus žmogui. Mirtis – atgaila už nuodėmingą neklusnumą Kūrėjui. Bet ji tapo pašventinta, nes konsekruota Jėzaus kančia ir mirtimi ant kryžiaus. Nuo tada ji – perėjimas į Tėvo prieglobstį. "Tėve, į Tavo rankas aš atiduodu savo sielą!"

Tai kiekvieno tikro krikščionio gyvenimo ir mirties šauksmas savo Tėvui. Kiekvieną vakarą užmikime prigludę prie Tėvo širdies su šiais žodžiais, tada, atėjus tikrajam perėjimui per Mirtį į Gyvenimą, jei ne mūsų lūpos, tai visa gęstanti būtybė šnabždės: "Tėve, į Tavo rankas aš atiduodu savo sielą!"

* * *

Po laidotuvių mirusiojo vardu parašiau jo dukrai šį laišką:

Dukryte,

Meilė amžina!

Noriu padėkoti Tau už meilę ir rūpestingumą per mano trumpą, bet skaudžią ligą.

Ačiū už nemigo naktis,

už šiltą akių žvilgsnį,

už geras rankeles, kuriomis keitei paklodes, purtei pagalvę,

už tai, kad glostei man veidą, rankas,

už tai, kad bučiavai mane, kaip kūdikį,

už maldas ir šv. Mišių auką.

Didžiausia paguoda man ta, kad Tavyje dega gyvo tikėjimo ugnelė.

Dukryt, nepasitikėk praeinančiomis vertybėmis. Didžiausias lobis – meilės kupina širdis, mylinti Dievą ir žmogų.

Ačiū Tau už viską, viską.

Dukryte! Neliūdėk, kaip tie, kurie neturi vilties. Mes pasimatysim! Kai gyvenau žemėje, aš žvalgiausi pro langą, laukdamas Tavęs, sugrįžtančios iš darbo. O dabar? Ir dabar aš laukiu Tavęs Amžinybėje, kur sustojo laikas, kur viešpatauja harmonija ir dieviškasis Grožis. Laukiu savo dukrytės ir sakau:

Būk tvirta! Būk gera! Nešk per gyvenimą meilės kupiną širdį. Mylėk ir būk mylima! Net ir juodžiausiose sutemose pasistenk suprasti, kad Tave prakalbino Meilė...

Tavo Tėvelis nuo Amžinojo kranto

* * *

Tolesnė dienos dalis praėjo labai ramiai. Bet vakaras buvo skaudus. 22 val. iš kardiologijos skyriaus atvežė 54 metų ligonį, sergantį plačiu, giliu miokardo infarktu, lydimu kardiogeninio šoko. Ligonis išblyškęs, visu kūnu rieda stambūs, šalti prakaito lašai, kvėpavimas trūkčiojantis, kraujospūdis sumažėjęs, vargina mirtinas skausmas. Jis neramus: tai keliasi, tai vėl krenta ant lovos, rankomis įsikimba į lovos kraštus, tai vėl griebia už krūtinės, šaukdamas: "Leiskit sėsti, vis tiek aš mirštu!" Nenumalšina skausmo ir stipriausi narkotikai, kraujospūdis visiškai mažas, pagaliau ligonis sudrimba lovoje, sprandą išriečia, galvą atlošia, vyzdžiai plečiasi, ausys mėlsta, netenka sąmonės; kūnas, ką tik įsitempęs kaip styga,

atsipalaiduoja, nukara apatinis žandikaulis...

Reanimuojame, kelis kartus defibriliuojame, leidžiame vaistus, bet efekto nėra. Po pusvalandžio nesėkmingą reanimaciją nutraukiame. Siela paliko kūną...

Guli lavonas atmerktomis akimis, kuriose sustingęs skausmas, prasižiojusia burna, bejėgiškai nukarusiomis rankomis, pamėlęs, šaltas... Netrukus sugirgžda lavoninės vežimėlis, prasideda pirmoji laidotuvių eisena. Nudarda vežimas iki lavoninės durų, kurios nakties gūdumoj šaižiai sugirgžda, priima naują gyventoją ir užsidaro. Namiškiai net nenujaučia, kad jų ligonis jau mirusiųjų karalystėje...

Reanimuodama atkreipiau dėmesį į aplinką: šalia gulinti apykurtė senutė miega, net nenujausdama, kad šalia stovi Mirtis, kitoje lovoje vyriškis snaudžia, atmetęs rankas, už stiklinės pertvaros miega du maži kūdikiai... Žmogus miršta vienas. Niekas jo neverkia, lyg būtų visai nereikalingas...

Žmogus turi vienas užgimti, turi pats ir numirti. Sunkiausiomis valandomis jis lieka vienas, net jei ir būtų šalia patys artimieji žmonės.

Kokie teisingi Kristaus žodžiai: "Budėkite!" Ir šio ligonio mirtis įvyko taip nelauktai. Jis nespėjo nė Dievo vardo ištarti. Kančia buvo tokia didelė, kad žodžiai nepasiekė sąmonės gelmių. Kai mirtis taip greit vykdo savo darbą, gydytojas daugiau elgiasi pagal savo pareigą – gelbėti žmogaus gyvybę, ir ne visuomet būna galimybė pasirūpinti sielos reikalais.

Mirtis nusiunčia žmogų tokioje būklėje, kokioje jį rado. Neklyskime! Mirtis retai būna tokia, kokia aprašyta pamaldžiose knygose. Dažniausiai ji ateina kaip uraganas ir išrauna medį su šaknimis. Kibkis kaip nori į gyvenimą, o gyvybės liepsnelę staiga užgesina Mirties pūstelėjimas... Dieve, pasigailėk mirštančiųjų!

Spalio 28 d.

Širdį slegia ano ligonio mirtis. Jis išėjo Amžinybėn, nesuvokdamas valandos svarbumo. Kai kas net iš dvasininkų man sako: "Jūs ten apsipratę su ligonių kančia ir mirtimi".

Tai netiesa! Argi įmanoma apsiprasti su žmogaus kančia, ašaromis, namiškių sielvartu? Kiekvienas skausmas, kiekviena ašara rezonuoja širdyje. Kenčiu su kenčiančiaisiais, liūdžiu su liūdinčiaisiais, džiaugiuosi su sveikstančiaisiais.

Kunigui daug lengviau palaidoti žmogų, negu mums jį palydėti iki mirties. Jis atlieka lyg teatrališką vaidmenį, o mes išgyvename tikrą dramą. Matai ligonio kančią, jo agoniją, namiškių skausmą, dažniausiai nuoširdų, ašaras, suvoki skausmo didumą, intensyvumą.

Mirus invalidui vaikui, motinos skausmas yra didesnis, negu mirus sveikam, nes ji pirmajame yra daugiau apgyvendinusi savęs.

Matyt, todėl ir gydytojo skausmas, mirus ligoniui, yra didesnis negu kunigo. Kunigas ligonį matė tas kelias minutes, kol aprūpino sakramentais, arba visai nematė, o gydytojas – žinoma, visa širdimi atsidavęs gydytojas – matė ligonio kančias, stengėsi padėti, matė namiškių sielvartą, ir... kai jo nuoširdžiausios pastangos lieka užantspauduotos Mirtimi, jį prislegia didelis skausmas. Štai kodėl jam reikia tikros, nuoširdžios maldos, tvirtos Bičiulio paramos ir poilsio, kad atgautų jėgų pusiausvyrą.

O, kiek daug vardų gydytojo širdyje išrašyta skausmingo aukso raidėmis! Todėl jį traukia kapai, nes ten ilsisi jo kūdikiai, su skausmu atiduoti Mirčiai. Vaikštai tarp tų ramių kauburėlių, ir prisiminimų sraute jie atgyja ir eina kartu...

"Žmogaus širdis mažiausiai ištirta ir kiekvienoj krūtinėj vis kitokia..."

Spalio 30 d.

Dalyvavau ano žmogelio laidotuvėse. Jo dukra buvo sakiusi, kad turi daug draugų. Tuomet pagalvojau: "Turi tol, kol esi turtinga ir užimi aukštą vietą, bet kai to nebus, kažin ar daug jų liks?" Per laidotuves buvo kažkas panašaus. Kurgi tie draugai? Atlydėjo ir palydėjo nedidelis būrelis.

Žmonės, nebūkite naivūs! Netikėkite draugais, kurie gausiai vaišinasi nuo jūsų stalo, patikėkite tais, kurie kartu su jumis atsistos po kryžiumi, kurie kartu su jumis valgys skausmo duoną.

Lapkričio 3 d.

Po šv. Komunijos pajutau begalinį Dievo ir mylimų mirusiųjų artumą.

Tėve, pasiilgau Tavęs! Aš niekada nemačiau Tavo Veido, nes Tu gyveni neprieinamoje šviesoje, bet aš jaučiu Tavąją Širdį plakant manojoje, jaučiu jos Meilės srautą, Tavo tėviškų akių žvilgsnį, be galo šventą ir teisingą. Ir todėl, kad jis

teisingas, su beribiu pasitikėjimu bėgu pas Tave.

Norėčiau kartu su apaštalu Pilypu prašyti: "Parodyk Tėvą", bet taip nesakysiu, nes žinau, kad Jėzus ir Tu esate viena. Taigi, jei Jėzus pas mane atėjo šv. Komunijoj, tai kartu yra ir Tėvas, ir Šventoji Dvasia. "Mes pas jį ateisime ir apsigyvensime".

Gyvenk, Švenčiausioji Trejybe, manyje, o mirties valandą "parodyk savo Veidą, ir bus gana". Bus gana džiaugsmo visai amžinybei. Tada iš savo mažumo gelmių ištiesiu į Tave rankas, o Tu pasilenksi nuo savo karališkojo Sosto ir ištiesi savąsias Rankas...

O Tėve, Tėve! Kaip labai myliu Tave!

– Myliu pirma tavęs, dukryte mano, – girdžiu atsakymą iš pat širdies gelmių.

Lapkričio 4 d., pirmadienis

Prasidėjo darbo savaitė. Ligoniai nauji, nepažįstami. Namiškiai telefonu ir prie durų nuolat teiraujasi apie ligonių būklę, o aš kol kas ne tik apie ligą, bet ir pavardžių nežinau. Kol susipažinau su ligoniais, ligos istorijomis, atėjo pietų metas.

Du ligoniai traumuoti. Vienas iš jų sekmadienį statė vasarnamį giminaičiams ir pateko į avarinę situaciją. Lūžo šonkauliai, pažeistas plautis. Taigi nepalaiminga dirbti sekmadienį.

Apie jo sveikatos būklę nuolat teiraujasi artimieji ir pažįstami. Tie telefono skambučiai kartais taip įgrysta, kad nežinai nė ką daryti. Negana, kad sesutė informuoja, būtinai kviečia gydytoją. Juk ir be telefono yra daugybė rūpesčių ir reikalų. Reikia ligonį vizituoti, apmąstyti gydymą, o čia tau džir ir džir, rodos, kad tas gydytojas turi pasidalyti dalimis: viena prie ligonio, kita rentgene, įvairiose konsultacijose, už durų su lankytojais ir dar prie telefono...Bet ką padarysi! Žmogus supranta tik savo skausmą, rūpestį...

Kitą traumą patyrė neblaivus. Žirgliavo, vingiavo žmogelis keliu ir pateko po motociklo ratais. Štai jis guli lovoje kaip "fantomasas" – žiba tik akys: apie akis, veide mėlynės, lūpos suplėšytos, žandai perkreipti, lūžę galvos kaulai, abu blauzdos kaulai.

Tebeguli ir ta vargšė moteris, iškritusi iš obels, su nulaužtu

kaklo slanksteliu. Vargše! Vis kenčia įtempta, pakabinta už galvos kaulų.

Ir Vilmantas tebekenčia po trijų operacijų dėl perforavusio apendicito. Jo sveikata po truputį gerėja.

Lapkričio 5 d., antradienis

Iškvietė į priėmimo kambarį konsultuoti ligonės. Ant vežimėlio guli moteris – be sąmonės, kvėpavimas kriokiantis, triukšmingas. Diagnozė: sunkus apsinuodijimas migdomaisiais.

Tuojau vežam į reanimaciją. Čia gelbstime jauną gyvybę: nuodus šaliname iš skrandžio, imamės masyvios infuzinės terapijos. Koma labai stipri: vyzdžiai nereaguoja į šviesą, ragenų refleksų nėra, jos drumstos, raumenų atonija, ryški periferinė cianozė, mažas kraujospūdis, paviršutiniškas, negilus kvėpavimas po pusantros valandos visiškai sustoja. Prijungiam dirbtinę plaučių ventiliaciją. Iš plaučių siurbiamas skrandžio turinys, vadinasi, aspiravo į plaučius. Namuose ji buvo viena, niekas nematė šios grėsmingos būklės, motina, atvykusi iš kito miesto, rytą rado ją be sąmonės, labai smarkiai kriokiančią. Taigi, būdama nesąmoninga, vėmė ir prisitraukė skrandžio turinio į plaučius.

Slenka valanda po valandos, gydymas tęsiamas. Laimė, kad dar veikia inkstai ir sunormalėjo kraujospūdis. Visą dieną darbavomės, bet pagerėjimo nesulaukėm. Kaip gaila, kad gęsta be reikalo, ne laiku tokia jauna gyvybė! Jos sūneliui tik devyneri. Einu namo, tarsi slegiama sunkios naštos. Nuėjau bažnytėlėn, suklupau prie Marijos altoriaus, bet neįstengiau melstis. Pajėgiau tik kentėti. Priglaudžiau galvą prie kruvino Viešpaties kryžiaus ir tyliai kentėjau kartu su Išganytoju ir Jo Švenčiausiąja Motina... Man gaila Rimutės kaip viso žmogaus: ir kūno, ir sielos. Ji nepasirengusi, kalčių prislėgta, turės stoti į dieviškosios šviesos teismą.

Laikiau jos sielą rankose kaip savo tikrą kūdikį ir kruvinos širdies rauda maldavau:

– Gailestingasis Tėve, pasigailėk! Daugiau Tau nieko neįstengiu pasakyti, nes labai pavargau. Štai esu Tavo akių šviesoje prislėgta jos sąžinės naštos ir prašau gailestingumo. Mane slegia Rimutės motinos skausmas, jos ašarų pilnas žvilgsnis... Matau ją, suklupusią palatoje prie dukrelės lovos, iškėlusią į dangų rankas ir maldaujančią: "Dieve, pasigailėk!

Tegul būna Tavo Valia. Aš nieko neprašau, prašau tik vieno, kad dar kartą su ja nueičiau į bažnyčią, kad palydėčiau ją prie klausyklos langelio..."

Gerasis Dieve, išklausyk tą kruviną motinos skundą! Dėkoju už skausmą, už leidimą stovėti po kryžiumi...

Lapkričio 6 d., trečiadienis

Atėjusi į darbą, radau Rimutę atjungtą nuo aparato. Kvėpuoja pati, gana normaliai. Reaguoja į skausmą. Akių ragenos jau skaidrios, vyzdžiai reaguoja į šviesą, yra refleksai. Į garsą reaguoja judesiu. Ačiū Dievui! Tai grįžimo gyveniman prošvaistės. Tęsiam gydymą ir laukiam stiprėjančių gyvybės ženklų. Tačiau dieną sąmonė dar nenubunda.

Šiandien paguldė mažą vaikutį iš kūdikių namų. Jam dveji metukai, bet sveria penkis kilogramus, nesėdi, išvaizda graudi: galvytė didelė, akys liūdnos liūdnos, be išraiškos, išsekęs. Kūnelis suvytęs, rankutės kaip šipuliukai. Verkia keistu kniaukiančiu balsu. Jis niekados nesišypso, į aplinką beveik nereaguoja. Atsilikęs ir fiziškai, ir psichiškai. Diagnozė: Hipotrophia III°. Hydrocephalia. Pneumonia segmentalis bilateralis.

Kur jo tėvai, pašaukę jį į gyvenimą? Aistros svaigulyje pradėjo naują gyvybę, pagimdė ir paliko kaip nereikalingą kliūtį "džiaugtis laime". Kur jie? Tepažvelgia bent vieną kartą į šio vargšo kūdikio kančią, jo liūdną varganą išvaizdą, tegul sudreba prieš jį kaip nusikaltėliai. Juk iš jų sėklos išaugo šis vargšelis, ši pasibaisėjimą kelianti būtybėlė, nepažinusi motinos švelnumo, nepajutusi rūpestingų, tvirtų tėvo rankų... Gal todėl vargšas vaikutis išmoko pats save supti – net šiurpu pasižiūrėti, kaip jis migdosi: iškelia abi sulysusias rankeles ir visu kūneliu supasi tai į vieną, tai į kitą pusę.

O kiek daug pasaulyje tokių bedalių kūdikių, nepažinusių savo tėvų!

Lapkričio 7 d., ketvirtadienis

Ši diena džiugesnė. Rimutė verkia. Verksmas, žinoma, kol kas nesąmoningas. Gerai, tegul verkia. Per ašaras greičiau nubus sąmonė, kuri kas valandėlę daro pažangą. Prieš pietus, glostydama jos galvelę, klausiu:

– Rimute, pasakyk, ko tu verki?

Ji kūkčiodama atsako:

– Pavogė mano vaiką.

Štai kur tikroji jos skausmo ir visos dramos priežastis. Su vyru išsiskyrusi penkeri metai. Sūnus tapo nuolatinių intrigų objektu. Prisiteisė vienas, vėliau antras. Pastaruoju metu tėvas vėl paėmė sūnų pas save, nes motina įsipainiojo į romaną. Tiksliai nežinau šių dramų gijos, bet viena aišku: ji neturi ramybės. Prieš tą siaubingą naktį, kai ji nuodijosi, iš vakaro jautė didelį nerimą. Buvo atėjusi pas motiną ir prašė: "Mamute, einam į bažnyčią, man labai negera, neramu". Motina atsakė: "Šiandien neturiu laiko, nueisim kitą dieną". Vakare skambino draugei ir prašė ateiti, nes ją persekioja nerimas, bet ir ta neatėjo. Vargšė liko viena. Nežinau, su kuo ji gėrė konjaką, o po to išgėrė migdomųjų dozę. Sakosi, kad nusižudyti tikrai nenorėjo.

Kas gi buvo nerimo priežastis? Gal pats šėtonas vedė jos sielą į labirintus? Kad čia buvo kaltas blogis – aišku.Tačiau buvo galybė, kuri ją užstojo ir palaikė gyvybės siūlą. Neabejoju, kad ta galybė buvo Švč. Mergelė Marija.

Marija! Marija! Garbė ir meilė, padėka ir nusižeminimas prieš Tavo didžiąją, gailestingąją Meilę.

Ligonės kūnas pamažu grįžta į gyvenimą. Tai viena reanimacijos dalis, o antra – sielos. Šita dalis daug svarbesnė, taigi ir sunkesnė. Tik Dievo Malonė gali prakalbinti jos sielą. Dabar dar nėra galimybės, nes silpnoka sąmonė. Tikiuosi, kad rytoj bus geriau.

Šiandien pakrikštijau tą vargšą kūdikėlį. Jo būklė sunki. Pilant vandenį ant galvytės ir tariant krikšto žodžius, švelnus virpulys supurtė mane, jutau, kaip pasikeitė vargana būtybėlė, gulinti prieš mane. Jis tapo Dievo kūdikiu. Pasilenkiau, paėmiau jį ant rankų ir pabučiavau šitą mažą niekam nereikalingą vaikelį: jo tikriausiai niekas nebučiavo ir nebučiuos. Į jį visi žvelgia su pasibaisėjimu, o Dievas – su meile, nes pats jame apsigyveno.

Skrisk, mažasis Juozapai, į Tėvo glėbį!

Lapkričio 8 d., penktadienis

Radau Rimutę kalbančią telefonu. Koks džiaugsmas! "Numirėlis atsisėdo, o Jis atidavė jį jo motinai". Panašiai yra ir šiuo atveju: "Ji buvo mirusi ir atgijo". Tokios džiaugsmo

prošvaistės gydytojos gyvenime šimteriopai atlygina už visas skausmo valandas. Džiaugsmas visada būna didesnis už skausmą.

Ji galutinai sąmoninga, orientuojasi, linksma. Labai nori namo.

Reikalinga psichiatro konsultacijos, o gal net ištirti psichoneurologinėje ligoninėje. Tačiau aš žinau, kokio psichiatro konsultacija jai reikalingiausia. Prasidėjo mudviejų pokalbis:

– Rimute, tu grįžai gyventi. Buvai ant Amžinybės slenksčio. Kokią man galėtum duoti garantiją, kad daugiau taip nepadarysi?

Ji skubiai atsakė:

– Prisiekiu sūnaus Tado gyvybe!

– Sūnelio gyvybe neprisiekinėk, taip negalima, nes jo gyvybė Dievo rankose. Suprantu, kad jis tau brangiausias, todėl juo ir prisieki, bet yra patikimesnis būdas: atlik nuoširdžią šv. Išpažintį. Tai bus veiksmingesnė priemonė už psichiatro konsultaciją. Jaučiu, kad ji tau būtina ir padės išeiti iš tamsos, į kurią pakliuvai per nuodėmę. Kartu tai bus užtikrinimas, kad daugiau taip nesielgsi. Tik rami sąžinė duoda tokį užtikrinimą.

– Gerai. Rytoj su mama einu į bažnyčią ir atlieku išpažintį.

Apkabinau, pabučiavau ir pasakiau:

– Tai bus tau geriausi ir reikalingiausi vaistai. Tik būk atvira ir nuoširdi. Atlik ją taip nuoširdžiai, su tokiu gailesčiu, su kokiu būtų atlikusi tavo sąžinė, stovėdama Dievo teisme.

– Gerai, pasistengsiu viską išpildyti.

– Tuomet aš už tave atsakau ir rytoj išleidžiu namo be psichiatro konsultacijos ir ligoninės vizito.

Lapkričio 9 d., šeštadienis

Rimutę išleidom namo. Ji kartu su motina skriste išskrido laisvėn. O Dieve, kad ji tokia laiminga išskristų ir į dvasios laisvės erdves! Jos kelyje dar daug laukia klupimų ir prisikėlimų... Maldausiu Mariją, kad Ji galinga motiniška pagalba stiprintų savo dukrą, tą vargšę žemės klajūnėlę, taip trokštančią, bet nerandančią tikrosios laimės ir ramybės.

Taigi išleidi ligonėlį, džiaugiesi, bet kartu ir liūdi. Kodėl? Todėl, kad žinai, jog gyvenimo drama prasitęs. Šeimos lizdelis

suiręs dėl intrigų, dvasia silpna... Bet ji turi ir daug gėrio, turi nusižeminimo, turi gerą, jautrią širdį.

O Dieve, pradėjęs joje savo malonės darbą, tęsk ir toliau iki tobulos pilnatvės, juk "nėra negalimų dalykų Tau".

Išvykus Rimutei, į jos palatą pervežėm mirštančią ligonę. Atvyko, vargdienėlė, po keturių dienų įstrigus kirkšnio išvaržai. Kaltas dzūkiškas kantrumas ir laukimas: gal pereis. Operacijos metu rasta gangrenavusi ir trūkusi plonoji žarna ir difuzinis peritonitas. Būklė mirtina. Kraujospūdis palaikomas vazopresoriais, veido bruožai aštrėja – "facies Hipocratica", kvėpavimas paviršutiniškas, pulsas siūlinis. Kenčia didelius skausmus. Senutė tyliai dejuoja, bet yra sąmoninga. Nekalba todėl, kad neturi jėgų.

Atėjo sesuo. Pasakiau, kad reiktų pakviesti kunigą. Sesuo atsakė, kad ligonė prieš savaitę dalyvavo brolio metinėse ir atliko išpažintį, priėmė Komuniją.

– Gerai, kad priėmė, bet mirties valandą dar kartą priimti Viešpatį, gauti ligonių sakramentus ir visuotinius atlaidus yra didelė malonė. Medicina jai nieko negali padėti, tik sumažinti skausmą, o Dievas – daug gali.

Sesuo išskubėjo ir po valandėlės atvyko su kunigu. Mirštančioji sąmoningai priėmė Sakramentus, bet, gaila, jos sesuo nesuprato, kad ligonė gali priimti ir Švenčiausiąjį... Kunigas atėjo be Švenčiausiojo. Buvo šeštadienis, bažnyčioje daug darbo, kunigas negrįžo. Ligonei visiškai krito kraujospūdis. Agonija stiprėjo, bet sąmonė negeso. Nuolat grįždavau prie mirštančiosios, stengdamasi gerumu, švelnumu ir malda palengvinti jos kentėjimus. Pataisydavau pagalvę, paglostydavau jos rankas, galvą. Paklausiau:

– Močiute, ar norėjote priimti Komuniją?

– Taip, daktare, labai norėjau.

– Jūsų sesuo kunigui pasakė, kad Komunijos negalėsit priimti. Bet, močiute, dar yra galimybė atnešti jums Švenčiausiąjį. Aš jums Jį atnešiu. Gerai? Palaukit 15–20 minučių, ir aš grįšiu.

Ligonė linktelėjo galvą.

Skubiai persirengiau ir bėgte nubėgau atnešti ligonei Viatiką. Bėgdama prašiau Dievą, kad nesiųstų mirties Angelo. Grįžusi radau dar gyvą. Ačiū Dievui !

Prieš Komuniją prašiau senutę, kad atleistų visiems, kas ją

kada nors įskaudino. Ji ištarė:

– Aleidžiu visiems visiems...

– Močiute, sutikit su Dievo Valia. Tegul įvyksta visa, ką Jis yra numatęs – ten jau nebebus mirties. Dievas jus myli. Jis jūsų laukia. Išganytojas atėjo jums padėti. Atmerkit akeles. Štai mano rankose Jėzus!

Jos mirštančios lūpos kartojo:

– Viešpatie, nesu verta, kad ateitum...

Jos lūpos šnabždėjo:

– Kokia tu gera...

O aš pridūriau:

– Geras yra tik vienas Dievas, kuris atėjo pas jus, kuris mane pas jus atsiuntė. Jam garbė, meilė ir dėkingumas. Jis tikrai yra jūsų širdyje. Tegul įvyksta amžinieji Jo planai. Gerasis Dievas pats atėjo jus paruošti ir pasiimti į Amžinybę.

Pasilenkusi pabučiavau ligonę ir palikau Viešpačiui tyloje užbaigti perkeitimą ir nuvesti savo dukrą į amžinus Namus.

Kaip gera širdyje! Paskutinę gyvenimo valandėlę aš galėjau jai duoti Dievą. Ar galima duoti ką nors daugiau?

Praėjus 40 minučių po šv. Komunijos, ligonė tyliai užmigo amžinu miegu Viešpatyje. Jos rankose degė pašventinta žvakė. Ji ir mirusi buvo miela, lengva, tarsi gėlė. Niekas nežinojo ir nenujautė mūsų paslapties.

"Dėkoju Tau, Tėve, kad tai paslėpei nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams. Nes taip, Tėve, Tau patiko". Ačiū Tau!

Lapkričio 10 d., sekmadienis

Tris dienas teko dirbti abiejuose reanimacijos skyriuose: kardiologijos ir bendrajame. Kardiologijos skyriuje jau dvi savaitės gydomas 28 metų vyriškis, kurio diagnozė – ūmus miokardo infarktas ir ryški kraujo patologija (0,6 % leukocitų). Jį apėmusi didžiulė depresija. Stengiausi kuo galėdama jam padėti. Pavyko. Visas tris dienas jis buvo ramus, net džiugus. Šiandien giminaičių pageidavimu jis išvežamas į Vilnių, į kardiochirurginį reanimacijos skyrių.

Gaila! Jis vėl nusiminė, neteko pusiausvyros. Guodžiau, drąsinau, kaip mokėjau.

– Ar dar nepamiršai melstis?

– Ne.

– Vyksti į Vilnių, ten yra Aušros Vartai. Kasdien sukalbėk bent vieną "Sveika, Marija", atsiduok Marijos globai. Ji tau padės. Tu pasveiksi ir grįši į gyvenimą.

Kai ruošė jį kelti ant vežimėlio, aš stovėjau ir kentėjau, man skaudėjo širdį. Taip norėjau jam padėti. Mūs akys susitiko. Manosios buvo pilnos ašarų. Man jo buvo gaila kaip savo vaiko. Jis suprato šią nebylią kalbą, pažvelgė dėkingomis akimis ir ištarė: "Kokia jūs, gydytoja, gera!"

Palydėjau iki greitosios, paglosčiau galvą, pabučiavau kankinio kaktą. Po kelių dienų Vilniuje jis mirė...

Lapkričio 12 d.

4 val. 30 min. į namus paskambino N. gydytojo giminaitė, pranešdama apie jo mirtį ir prašydama pagalbos. Mielai sutikau padėti.

Lavonas išoriškai baisus: akys praviros, lūpos neužčiauptos, o dvokimas, dvokimas... Jis gyvas puvo. Beveik 4 valandas darbavomės, kol galėjome paguldyti į karstą. Jau gražų, nedvokiantį...

"Jis perėjo žemę gera darydamas": tvirtas tikėjime, ištvermingas maldoje, uoliai atliekantis pareigas, išsilavinęs, visą gyvenimą dirbęs moterų gydytoju, bet nesutepęs rankų nekalto kūdikio krauju. Tai pagarbos vertas žmogus. Bet kokia skaudi jo gyvenimo pabaiga! Kodėl, Viešpatie?

Gruodžio 1 d.

Vėl praėjo savaitė. Palyginti su kitomis, rami. Dar kenčia toji ligonė su lūžusiu stuburu. Kaip jai sunku! Ji gyva pūva...

Ji jau trečias mėnuo mūsų skyriuje. Pabandyk būti jos vietoje arba šalia jos: pakabinta už galvos kaulų, išsekusi, sunykusi, visi gamtiniai reikalai – lovoje. Didžiulės pragulos ties sėdmenimis, kryžkauliu, užpildytos juodom nekrotinėm masėm. Kasdien pati jas karpau, pjaustau (skausmo ji nejaučia), perrišinėjam. O jau dvokimas, dvokimas!.. Stengiuosi pati atlikti visus nemaloniausius darbus, nes čia reikia didelės jėgos ir ištvermės.

Gerasis Dieve, jei galima, pagreitink jai mirtį, nes tai būtų išvadavimas iš šios beviltiškos būsenos. Ji – tikras Jobas, netekęs visko: namų, turto, sveikatos, net sugebėjimo judėti – ji net negali, kaip Jobas, bent šuke nubraukti supuvusių

audinių, tai įmanoma tik mūsų rankomis...

Jos kantrybė ir gerumas begalinis. Ji nedejuoja, nesiskundžia, dėkingai priima kiekvieną paslaugą. O vargingoji žmogiškoji egzistensija, greičiau susivienyk su Gyvybės Davėju! To iš visos širdies linkiu ir maldauju, nes tikrai per daug skaudu matyti tą kančią.

Ir būna valandų, kai, pavargęs nuo žmonių kančios, nori bėgti kur į miško glūdumą, užmerkti akis, užsikimšti ausis ir nieko nematyti, nieko negirdėti...

Ak, ne visuomet lengva ištarti: "Taip, Tėve!"

* * *

Naktį paguldėme ligonį, kuris girtas vietoj alkoholio išgėrė sieros rūgšties. Vaizdas baisus: susiėmęs už krūtinės, skaudžiai dejuoja, apsivėmęs, spjaudo kur papuola, vemia...

Šiais metais gegužės mėnesį tas pat žmogus vietoj degtinės buvo prisigėręs acetoninio tirpiklio. Išgelbėjome. Praėjo septyni mėnesiai – jis prisigėrė sieros rūgšties. Ir ką galvoti apie tokius išgamas? Stebiu: rudaplaukis, praplikęs, ne pagal metus pasenęs (jam tik 40 metų), apsiseilėjęs, apsivėmęs, stena, inkščia, dejuoja – taip ir norisi pasakyti: "Tu tikras velnias!" Bet... nesakysiu, nes jo dejonėse nuolat girdžiu skundą: "O Jėzau!" Jei jis būtų velnio vaikas, netartų šio vardo. Jis – nelaimingas mano brolis. Todėl keliuosi ir einu jam padėti, einu plauti skrandžio, nes reikia skubėti, kol siera nekoaguliavo baltymų. Einu, bet ne jausmo, o pareigos skatinama. Čia ne poezija, bet šiurpi gyvenimo proza. "Ką padarėte vienam mano mažiausių..." Ak, kaip reikalingas tokiomis valandomis gyvas ir tvirtas tikėjimas!

Po pietų skambino iš Merkinės moteris, pranešdama, kad žuvo avarijoje antras Onutės sūnus. Pirmasis sūnus devyniolikmetis žuvo motoavarijoje prieš dvejus metus. Antrasis – dvidešimt trejų metų...

O Dieve! Kaip baisu! Ar nepaluš motina, per didelio skausmo prislėgta?!

Tiesiai iš darbo vykstu aplankyti šios nelaimės ištiktos šeimos. Kokia skaudi šeimos tragedija! Koks tamsus tvyro skausmas! Prie manęs glaudžiasi žuvusiojo motina, sužadėtinė ir sesutės... Kaip reikia šiame gūdžiame skausme motiniškos širdies meilės ir paramos!

Gyvenimas daug mums siūlo ir žada,
Bet jį vainikuoja Mirtis.
Į tikrą Gyvenimą trys žvaigždės mus veda:
Tikėjimas, Meilė, Viltis!

Gruodžio 15 d.

Mūsų skyriuje tikras Osvencimas. Guli trys smarkiai apdegę žmonės: vyras su žmona ir vyro motina. Vaizdas baisus: veidai išburkę, akys aptinusios, ausų kaušeliai susirietę, plaukai apsvilę, ant kūno svilėsių liekanos. Daugiausia nukentėjęs vyriškis. Nudegimas II-III° 80% kūno paviršiaus. Tai mirtina.

Kokia kančia! Kaip mažai mes galim padėti šioje beviltiškoje būklėje! Ištisą parą laša įvairiausi vaistai, tirpalai. Ugnis iš jų padarė tik žmonių pavidalus, jie taip nepanašūs į normaliai atrodančius žmones.

Vakare išeini iš darbo lyg girta: juk dalyvauji tokioje šiurpioje dramoje.

Gruodžio 16 d.

Diena panaši, bet šiek tiek skirtinga. Močiutės akių aplinkiniai audiniai atslūgo. Jos marčios sveikata nepablogėjo. Šiandien visus tris perrišome operacinėje, sukėlę intraveninę nejautrą.

Vyriškiui pati dariau narkozę, nes kiti anesteziologai buvo užsiėmę. Koks skaudus reginys! Jo kūnas tiesiogine to žodžio prasme iškepęs. Apdegęs nuo pakaušio iki padų. Tik vienur kitur sveikos odos lopeliai.

Vakaras buvo paženklintas Viešpaties pasilenkimu prie savo kenčiančių vaikų. Jie visi trys atliko išpažintį, gavo Ligonių Sakramentą ir Švenčiausiąjį bei visuotinius atlaidus.

Vargšas žmogelis! Jam į skrandį įkištas zondas, nes ligoniui susirgus uremija, prasidėjo ureminė skrandžio atonija, jis vis vemia. Prieš atvykstant kunigui, ilgai ploviau skrandį, trokšdama, kad tik jis nevemtų ir galėtų priimti Švenčiausiąjį. Ačiū Dievui, taip ir buvo. Nevėmė.

Nors baisi ir skaudi ši nelaimė, bet ji Viešpaties pašventinta. Jie kantriai neša šitą skaudų kryžių, nekeikdami, nepriekaištaudami. Savo kančią jie suvienijo su Išganytojo kančia.

Dabar galiu eiti namo (darbas senokai baigėsi).

Besirengdama eiti sužinojau, kad dūsta kūdikis motinos įsčiose, reikia daryti Cezario pjūvį, o anesteziologas darbuojasi traumatologinėje operacinėje. Nė nedvejodama pasilikau ir einu į operacinę.

Operacija ir narkozė buvo sėkminga. Gimė sūnus. Iš pradžių buvo gerokai priduseęs, bet greit atsigavo. Kūdikėlis gražus, kaip prasiskleidęs žiedas.

Atkreipiau dėmesį, kaip tą naujagimį į savo rankas paėmė akušerė: šaltai ir abejingai, kaip medžio pliauską. Nė šešėlio motiniškumo, nė mažiausio džiaugsmo naujo žmogaus atėjimu, formali bejausmė išraiška. Aš net suvirpėjau: "Kodėl, kodėl žmoguje užgeso džiaugsmas? Kur mūsų motiniškumas!"

Juk kiekvienas naujagimis – Dievo dovana, Kūrėjo nuostabumas.

Mažas žmogutis, o toks tobulas kūrinėlis! Argi ne mielas jo skruostelių rausvumas, jo papūsti žandukai jau su stipriais žindimo raumenukais, jo raudonos lūputės, pražydusios rožės spalva, jo primerktos akelės, dar nepratusios žiūrėti į saulės šviesą, jo bejėgiškumas, besišaukiantis motinos rankų?! Argi galima tokią dovaną priimti šaltai, abejingai?

Oi, ne! Aš paėmiau jį ant rankų, priglaudžiau prie širdies, parodžiau operuojančioms motiną gydytojoms, per kaukę pabučiavau šią Kūrėjo ir žmogaus dovaną pasauliui, padariau mažą kryželį ant kaktos ir atidaviau akušerei, o ji, pabrukusi po pažasčia, kaip lapė gaidį, nusinešė jį į naujagimių karalystę.

Tai materialistinio auklėjimo vaisiai: visa, kas tau neteikia malonumo, – našta. O kur gilusis žvilgsnis, kur mūsų turtingi jausmai, kur tyras džiaugsmas?!

Gruodžio 17 d.

Atėjusi į darbą, radau liūdną vaizdą. "Osvencimo kankinių" drama sparčiai progresuoja. Vyriškis jau apimtas agonijos. Skaudžiai dejuoja. Sąmonės neturi. Šalia, kitoje lovoje, dar labiau kenčia žmona, ausimis, akimis ir širdimi matydama, girdėdama ir jausdama gyvenimo draugo agoniją. Sukeičiam lovas. Vyro lovą nuvežam už užuolaidos, o močiutės atvežam į jos vietą. Po 20 minučių ligonis miršta. Kankinio veidas įgyja ramybės išraišką, bet užtat didžiu skausmu atsiliepia žmonos širdyje. Viešpatie, suteik jėgų! Ji, vargšė, negalės dalyvauti jo laidotuvėse! Kokia skaudi dalia!

Apie pietus abi nudegusias moteris išvežam į Kauno nudegimų centrą. Stengiuosi paguosti verkiančią moters širdį dėl vyro mirties. Meldžiu Dievą jai stiprybės, ištvermės. Koks bejėgis tampa gydytojas didelio skausmo akivaizdoje!

Palydėjau abi į greitukę, suguldėm ant neštuvų ir išvyko jos toliau kentėti. Jaunesnioji moteris turėtų pasveikti, o senutė tikriausiai mirs, nes organizmas senatvėje silpnas.

Gruodžio 18 d.

Ligonės, nukraujavusios dėl afibrinogenemijos, sveikata gerėja. Sustojo masyvus kraujavimas, belieka papildyti kraują. Hb 74g/l. Perpylėm 500 ml šviežio kraujo, paimto kraujo perpylimo stotyje. Tęsiam infuzinę terapiją.

Motina labai susirūpinusi mažosios dukrelės sveikata, nes ji gimė pridususi, prisisiurbusi vandenų. Man labai rūpi, kad ji nemirtų be Krikšto.

Pavakary ligonės atėjo aplankyti akušerijos skyriaus vedėja. Paprašiau nusivesti mane į naujagimių kambarį. Persirengusios įžengiam į naujagimių karalystę. Pasitinka balselių koncertas. Mažytė gulėjo kiuveze (speciali patalpėlė, kur palaikoma pastovi temperatūra ir tiekiamas deguonis), bet... kvėpuoja paviršutiniškai, ryški cianozė, raumenų atonija. Vienos gydytojos nuomone, ji sustiprės, kitos – kad mirs. Apžiūrėjusios naujagimius, gydytojos rengėsi išeiti, o aš paprašiau leisti man truputį pasilikti. Jos mielai sutiko. Tą valandėlę aš pakrikštijau naujagimę. Ji tapo Dievo vaikeliu. Teįvyksta amžinoji Valia! Padėkojau už malonią valandėlę, praleistą gyvybės valdose, ir išėjau į savąją skausmo padangtę. Ėjau atgal džiugi. Turiu dar vieną dukrytę!

Gruodžio 20 d.

Diena pažymėta skausmo. Vakar 21 val. mirė mūsų mažytė.

Kaip skaudu matyti motinos ašaras! Kiek ilgesingo laukimo ir kančios! Motinos gyvybė buvo ant svarstyklių. Visas tas vargas, dramatiška kančia, didvyriška motinos širdies auka, žvelgiant žmogiškai, – veltui. Tačiau žvelgiant tikėjimo akimis – ne veltui. Iš žemės tiesiai į dangų nuskrido tyras, mažas Angelas, kuris per amžius mylės Dievą ir savo tėvus, bus jiems amžinai dėkingas.

Šių dvigubų jausmų apgaubta, stovėjau prie verkiančios

motinos, šluosčiau jos ašaras, glosčiau galvą, rankas, kentėjau ir guodžiau, kad dukrytė mirė pakrikštyta. Kaip labai ją sustiprino šita žinia!

– Jūsų dukrytė nuskrido pas Dievą tyra kaip angelas, – tariau jai. – Ji amžinai laiminga ir dėkinga jums už motiniškos širdies auką, už gyvybę. Ji jus pažįsta ir jus myli, mylės amžinai. Jūsų dukrytei niekada nereikės kentėti skaudžios moters dalios. Tebūna jūsų ašaros viltingos. Kai ateis jūsų mirties valanda, dukrytė jus pasitiks...

Motinos skausmas sužibo viltimi. Ji tapo ramesnė, o kai būdavau šalia, visai rami.

Taip, motinos širdis jautri. Ji jaučia Dievo meilės šilumą, tiesioginę pagalbą per savo kūdikį – žmogų. Dėkinga esu Dievui už malones, per mane teikiamas sugeltoms širdims, ir trokštu būti kaskart tobulesne bendradarbe žmogaus atperkamajame žygyje. Žmonės per mane jaučia Dievą, gydantį skaudžiausias širdies žaizdas, teikiantį stiprybę ir ramybę. Argi tai nėra gražu, džiugu ir didinga?! Juk verta dėl to atiduoti gyvenimą.

Noriu, trokštu, kad vis tobuliau ir labiau manyje ir per mane veiktų Dievo Dvasia, kad žmogiškasis "Aš" susivienytų su dieviškuoju "Tu": tada ligoniai jaus ne mano, bet gailestingojo Tėvo veikimą.

Gruodžio 22 d.

Parėjau po budėjimo. Naktis buvo rami. 0.30 val. iškvietė į gimdyklą: neatsidalijo placenta. Reikėjo narkozės, kad galėtų atidalinti rankomis. Tokiais momentais jaučiu didelę pagarbą motinai, gulinčiai kraujo klane. Per skausmą ir kraują nauja gyvybė ateina į pasaulį. Per Kraują atpirktos ir mūsų sielos. O, kad tas dvigubas kelias vestų žmones pas Dangaus Tėvą!

Sunku buvo skirtis su ligoniais. Savaitei juos palieku kitiems. Širdies dalis palieka su kiekvienu ir traukia vėl sugrįžti. Taip! Aš pas jus sugrįšiu, mano sesės ir broliai!

1986 metai

Sausio 2 d.

Motinos veidas paženklintas didelio skausmo. Stebiu tą skausmo dramą, išrasojusį nuo prakaito veidą, vidinį kančios virpulį, ir mėginu įminti mįslę – klinikinės diagnozės mįslę.

Kas gi jai yra? EKG rodo tik subendokardinių sluoksnių nedidelį miokardo infarktą ir greitą prieširdžių virpėjimą, protarpiais pereinantį į prieširdžių plazdėjimą. Dėl tokio širdies pažeidimo nebūna tokios sunkios būsenos. Kyla įtarimas, kad gali būti embolizacija į plaučius. Bet trūksta duomenų.

Renku pakartotinę anamnezę, stengiuosi surasti atsaką. Tu nurodai skausmingiausią vietą: epigastro sritis ir dešinė pašonė. Pilvas papūstas, bet minkštas, skausmingas nurodytose vietose. Kyla įtarimas, kad gali būti žarnyno patologija. Kviečiu konsultuoti chirurgijos skyriaus vedėją, kartu ir kardiologijos skyriaus vedėją.

Chirurgas, nuodugniai apžiūrėjęs ligonę ir pamatęs jos sunkią būklę, konstatuoja: žarnyno kraujagyslių trombozė ir prasidedanti žarnų gangrena. Tai diagnozė, tolygi mirties nuosprendžiui...

Chirurgas siūlo operaciją. Ligonė jos kategoriškai atsisako. Chirurgas neįkalbinėja, nes operacija neišgelbėtų, tik šiek tiek palengvintų. Tęsiam konservatyvų gydymą. Baigusi darbo dieną, skubu bažnytėlėn, nešdamasi širdyje savo skausmą, artimųjų sielvartą. Susitinku ligonės dukterį: "Kaip mamytė? Gal geriau?" Pasakius skaudžią tiesą, graudžios ašaros – smūgis į pačią širdį. Jos tėvelis, pasirodo, mirė staigia mirtimi prieš aštuonerius metus, vos tik grįžęs po ilgų ilgų tremties Sibire metų. Pasiliko ji su mama, neturi nei brolių, nei sesių, o dabar...

Sausio 3 d.

Mama, šiandien tavo vardadienis. Tave šiandien aplankė Jėzus Švenčiausiajame Sakramente. Tu suvienijai savo kančią su Jo kančia ir mirtimi, šnabždėdama deginamosios aukos paklusnumą, atsidavimą ir meilę. Tavo kūno skausmai nemažėjo, didėjo apsinuodijimas. Apie 11 val. mane iškvietė reanimuoti. Ant neštuvų gulėjo 23 metų vyras. Be sąmonės, vyzdžiai platūs, visiškai nėra kvėpavimo, arefleksija, raumenų atonija.

Anamnezė trumpa: vakare labai skaudėjo galvą, porą kartų vėmė. Išgėręs dvi tabletes citramono, žiūrėjo televizorių, paskui nuėjo gulti. Rytą įvyko tai, ką dabar matom. Trūko smegenų kraujagyslės aneurizma (įgimtas kraujagyslės sienelės išplonėjimas).

Prijungiam reanimacijoje dirbtinę plaučių ventiliaciją, gydom. Už durų rauda motina, kiti namiškiai. Sielvarto slegiamas stovi draugas, kurio namuose įvyko ši nelaimė. Bandau jį paguosti:

– Nusiramink, tu čia nekaltas. Jis dar gimdamas atsinešė mirties priežastį. Tave galima tik pagirti, kad nekvėpuojantį draugą atvežei gyvą, pats už jį kvėpuodamas "burna į burną", o juk buvo vežamas 50 minučių.

Bet kuo gi bepaguosi dideliame skausme?!

Paraginu namiškius pakviesti kunigą. Jie tuoj tai įvykdo.

Gydymas neefektyvus. Būklė blogėja. Smegenų skystyje – kraujas. Ką daugiau tau padaryti, vargšas vaikine?! Ausyse šniokščia dirbtinės ventiliacijos aparatas, stalo lempos apšviesta graži mirštančiojo galva ir veidas. Šalia kūkčioja didelio sielvarto persmelkta motina...

Šiame gūdžiame skausme draugė pakviečia pasitarti dėl pirmosios ligonės: gal atvežti prof. Pronckų. Žinau, kad tai beviltiška pastanga: joks žemės profesorius nesustabdys toli pažengusios žarnų gangrenos. Einam abi pas chirurgijos skyriaus vedėją. Jis irgi mato motinos būklės beviltiškumą, bet dėl namiškių ramybės profesoriaus vizitui pritaria.

Parsivežė. Operavo. Rasta, kad gangrenavusios plonosios žarnos, dalis dešinės pusės storųjų žarnų. Į pilvo ruimą įdėtas drenas ir... užsiūta. Mirties nuosprendis aiškus.

Sausio 4 d.

Skausmas sumažėjęs. Gangrena įvykdė savo darbą, sunaikindama skausmo receptorius.

Šiandien pirmasis mėnesio šeštadienis. Draugės motina priima Viešpatį.

Ligonis, kuriam buvo plyšusi smegenų kraujagyslės aneurizma, mirė 6 val. Skaudu dėl tokios ankstyvos mirties! Kaip gelia širdį, girdint namiškių, ypač motinos raudą, matant jų ašaras, ir nieko negalint padėti...

Draugės motinai po pietų tariau:

– Mamyte, šiandien pirmasis mėnesio šeštadienis – Marijos diena. Motinos palaiminimas turi didžią galią. Palaiminkit savo vaikus.

Kunigišku kryžiumi ji palaimino mus tris: Marytę, Sigitą ir mane. Ačiū! Tavo palaima lydės vaikus kryžiaus kelyje.

Išeidama iš darbo, pabučiavau tave, nes Mirtis gali ateiti naktį.

Mama, kaip labai norėjau tau padėti kančioje! Tavo vaikai pakaitomis budėjo, apsupdami gerumu, rūpestingumu.

Sausio 5 d.

Pirmasis jos klausimas rytą: "O šiandien ar galėsiu priimti Švenčiausiąjį?!" Koks turiningas tavo eucharistinis gyvenimas! Kokia graudi ir šventa šita vienybės valanda: kančios girnomis malamo grūdo su didžiuoju Dievu, parpuolusiu ir pasislėpusiu kviečių dulkėse!

Artėja gimimas Dangui. Kūno jėgos silpnėja, širdis plaka 200 k/min, veidas išrasojęs, viduriai išpūsti, dvokia. Net ir dukrelė, kuri tave taip myli, prasitaria: "Aš prašau Dievą, kad ją pasiimtų, nes per daug skaudi ir didelė jos kančia".

Išėjo vaikai į bažnyčią, pasilikom abi su ligone. Po kelių minučių ji klausia:

– Ar jie jau išėjo į bažnyčią?

– Taip.

– Tai labai gerai.

Mama, tu ir mirdama rūpiniesi savo vaikų religiniu gyvenimu. Tavo vaikai tampa vis stipresni ir ramesni. Koks nuostabus kančios menas! Kentėti galima išmokti, skausme galima subręsti, net gūdžiausioje tamsoje galima pamatyti šviečiant amžinosios laimės žvaigždę.

Stebėjau šią permainą vaikų širdyse ir dėkojau Dievui.

Sausio 6 d.

Šiandien laisva diena. 8.10 val. sučirškė telefonas. Skambino Marytė, perteikė mamos troškimą priimti eucharistinę Duoną. Skubiai apsirengiau ir išėjau į ligoninę. Ji visiškai sąmoninga ir dega troškimu priimti Išganytoją. Troškimas išsipildė...

– Atminkim didžiuosius Išganytojo ir Jo Švenčiausios Motinos troškimus, – pasakiau jai, – vieningai su Jėzaus kančia ant kryžiaus įjunkim į savo kančią Bažnyčios ir

Tėvynės likimą, maldaukim šviesos klystantiesiems. Mama, sutikit būti permaldavimo auka už savo ir visų žmonių nuodėmes, už dieviškosios Meilės paniekinimą.

Su vos pastebima šypsena tu atsakei:

– Ačiū Dievui už džiaugsmą ir skausmą. Tebūna Jo Valia. Aš su viskuo sutinku!

Ak, Mama, tu ir mirdama esi nepakartojamai miela ir kilni!

Sausio 7 d.

Prašvito dar viena diena. Rytą atlikau Išpažintį, priėmiau šv. Komuniją, nes jaučiau, kad turėsiu tave palydėti į Tėvo namus. Priglaudusi Jėzų Eucharistijoje prie greitai plakančios širdies, maldavau: "Viešpatie, suteik malonę, kad mirštančioji galėtų Tave priimti! Juk tai būtų Viatikas. Dieve, Tu viską gali, Tu gali suteikti jai didžią Malonę".

Mamos būklė labai sunki. Kvėpuoja sunkiai, širdis, rodos, ne plaka, o tik virpa, kraujospūdis sumažėja. Ji guli bejėgiškai nukarusiomis rankomis, jų jau nepajudina. Namiškių nėra – jiems liepta išeiti. Kaip jiems skaudu! Budėjo prie jos dieną naktį, o paskutinę valandą – išeiti.

Nieko! Radau išeitį – lovą pervežėm į vienutę. Kaip gera! Čia mes būsime kartu. Uždariau duris. Mes likom trys: Išganytojas, tu ir aš. Klausiu:

– Mamyt, ar šiandien įstengsit priimti šv. Komuniją? Dievas atėjo jūsų pasiimti, atėjo konsekruoti jūsų mirties. Ar norit Jį priimti?

Galvos linktelėjimu ir trūkčiojančiu garsu ištarė: "No- o-riu!"

Susivienijo Dievo ir žmogaus auka.

– Jėzau, ačiū už Tavo meilę ir palankumą, – dėkojau Jam už tave, – Tu savimi pašventink jos kančią ir Mirtį, jos gimimą Dangui. Dieve, kokia kilni šios motinos mirtis! Tu atėjai jos pasiimti. Konsekruok jos asmenybę. Juk tai grūdas, iš kurio pasaulio pabaigoje prisikels triumfuojanti gyvybė, nes pats pasakei: "Kas valgys šios Duonos, bus gyvas per amžius".

Jaučiu Amžinybės dvelkimą, tylų džiaugsmą kančioje.

Netrukus atėjo Marytė su Vlada. Bet mama neramiai apžvelgė mus visus. Marytė paklausė:

– Mamyte, gal nori, kad ir Sigitas būtų čia?

– Taip.

Tuojau jį pakviesim, nes jis trumpam buvo išėjęs pamiegoti. Dabar jau visi. Nepaliksiu ir aš tavęs iki mirties. Tavo vaikams ramiau, kai aš esu.

– Mamyte, tu dėl mūsų nesijaudink, – guodė dukrelė. – Mes būsime vieningi ir mylėsime vieni kitus. Tu savo meile būsi visuomet su mumis, o mes su tavimi. Mamyt, tavęs pasitikt ateis tėvelis, močiutė ir giminės... O tu... ateisi mūsų pasitikti. Gerai? Mes visi visi Jame būsime kartu. Ačiū, Mamyte, tau už viską. Mes tavęs neužmiršime, melsimės už tave...

Nežinau, ar ji suvokė šnabždamų žodžių prasmę. Paėmiau kryželį ir, prispaudusi prie mirštančiosios lūpų, paprašiau: "Mamyte, pabučiuokit kryželį, širdyje tardama – Jėzau, myliu Tave". Ji tris kartus pabučiavo.

Apie pietus jos dejonės tapo dažnos ir skaudžios.

Kadangi mirštančioji buvo pasirengusi, o skausmai didėjo, ėmiau leisti daug skausmą malšinančių vaistų, nes kančia pranoko jos žmogiškas jėgas. Dejonės nutilo. Gyvybė pamažu geso. Atėjo vakaras.

Vaikus paprašiau eiti namo. Jie pakluso. Jų laukia daug rūpesčių ir vargo, reikia nors truputį pailsėti. Juk Mama daugiau nebekalbės, neatmerks akių. Tegul lieka vaikams miegančios, o ne mirštančios Motinos atminimas. Juk ir Šventajame Rašte sakoma: "Užmigo Viešpatyje".

Kitiems išėjus, likome mudvi su Vlada. Prasidėjo plaučių edema. Sukalbėjom mirštančiųjų maldas, pašlakstėm švęstu vandeniu. Vlada tarė:

– Kunigas Zdebskis mane mokė tokią maldelę, kad atsitrauktų nuo mirštančiojo piktoji dvasia, bet aš ją pamiršau....

Nusišypsojusi atsakiau:

– Čia nėra piktosios dvasios. Kur yra Dievas, ten jai vietos nėra. Jūs jaučiat, kokia čia ramybė ir palaima... Čia pasilenkęs dangus, o piktojo nėra nė kvapo. Būkit rami!

Mirštančiosios kvėpavimas vis sunkėjo, tapo gargiantis, paviršutiniškas, protarpiais visiškai sustodavo, pulsas siūlinis, kūną išpylė smulkūs šalto prakaito lašai, akių kampučiuose sublizgo ašaros. Mirštančiosios rankose pleveno žvakės šviesa, jos atšvaitai mirguliavo veide – mirštančios Motinos veide... Gyvybė geso. Viešpats paslėpė jos atodūsius, tylantį širdies

ritmą savo Širdyje. Jis buvo čia! Maldavau Dievą priimti šią žmogaus gyvybės auką ir pakeisti ją amžinu Jo veido regėjimu...

Dar vienas kitas atsikvėpimas – ir tu, mieloji Mama, užmigai Viešpatyje. Tavo siela pradėjo gyvybės kupiną gyvenimą Anapus...

Gimtosios nuodėmės skola jau sumokėta. Tu palikai irstantį kūną, iš Kūrėjo rankų gavai laimingą Amžinybę. Mama, tu matai Dievą! Kokia tu laiminga!

Sukalbėjom "Viešpaties Angelas", užgesinau blankią žvakės liepsnelę. Ji nereikalinga, nes tau jau šviečia amžinoji Šviesa.

Vladutę išleidau namo ruoštis laidotuvėms, o pati pasilikau, norėdama savo rankomis nuvežti į lavoninę.

Grįžau namo pirmą valandą nakties, kupina ramybės, bet kartu labai nuvargusi. Vis dėlto Mirtis yra didis reiškinys: tai kažkas didingo ir švento, bet kartu labai sekinančio fizines jėgas. Prisilietus realiai Antgamtei, žmogus per silpnas išgyventi jos pilnatvę. Gal todėl, mirus ligoniui, aš visada jaučiuosi labai pavargusi...

Sausio 8 d.

Rytą dalyvavau šv. Mišiose, meldžiausi už mirusiąją. Darbe turėjau daug baimės, per trumpą valandėlę teko daug išgyventi.

Dariau narkozę. Suleidus migdomuosius ir trumpo veikimo relaksantus, užstrigo dirbtinės ventiliacijos aparatas ir negalėjau pakankamai ventiliuoti.

Kaip baisu! Ligonė stambi, pagurklis nudribęs, kaklas trumpas, mėlsta nuo deguonies stokos, įkišti vamzdelio nesiseka. Beliko vienintelė išeitis – kvėpuoti "burna į burną". Pučiu, kiek įstengiu, širdis baimingai daužosi. Jei nepraventiliuosiu, ligonė mirs nuo deguonies stygiaus. Kaip baisu!

Ačiū Dievui, viskas baigėsi gerai... Ligonės skruostai paraudo, nutrūko relaksantų veikimas. Toliau narkozė vyko sėkmingai.

Sausio 10 d.

LAIDOTUVĖS

Mama! Tavo laidotuvėse per liūdesio ir skausmo debesis šypsojosi ramybė. Lauke buvo šalta. Tuoj pat nušalo gėlės. Šv. Mišias koncelebravo trys kunigai. Kokia ramybė ir palaima šv. Mišių metu, kai susivienija Dievo ir žmogaus auka!

Mamyt, ar matei mus prie Viešpaties altoriaus? Ak, padėk mums, gyvenantiems žemėje, suprasti kančios gelmę, kurioje glūdi didysis sielos džiaugsmas!

Tiktai Golgotoj žemei sudrebėjus,
Maištingą šauksmą nugalėjus savyje,
Trapiajam kiautui subyrėjus,
Nušvinta Saulė mūsų kančioje.

Kapinėse Tėvas Račiūnas pabrėžė, kad yra laidotuvių, kai vietoj gedulingo "Requiem" reikia giedoti džiaugsmingą "Aleliuja", kai sielos eucharistinis gyvenimas atneša našiausią derlių mirtyje.

O, būk laiminga, brangi Marytės Mama, taip nuoširdžiai žemėje mylėjusi Dievą žmoguje! Iki pasimatymo!

Sausio 20 d.

Kokia palaima duoti žmogui Dievą! Šiandien man teko šita laimė. Vakar buvo iškviestas kunigas pas ligonę, neturinčią sąmonės. Jo apsilankymu pasinaudojo dar keturios ligonės, bet kunigas neturėjo su savimi Švenčiausiojo. Jis pažadėjo pats arba per tarpininkus atnešti šv. Komuniją. Tas tarpininkas buvau aš.

Kokia laimė duoti žmogui Dievą! Ar įmanoma jam duoti dar daugiau? Ne!

Su kokiu tikėjimu ir meile jos visos priėmė Jėzų! 52 metų moteris, serganti širdies reumatu, sudėtine širdies yda, susikomplikavusia sunkia trombembolija baimės stadijoje, ištiesusi rankas-, kaip kūdikis nušvitusiu veidu kartojo: "Kokia aš laiminga!"

Tikras paradoksas. Ties kūno griuvėsiais siela šaukia: "Kokia aš laiminga!"

Dievas – žmogaus sielos tikslas ir jo gyvenimo prasmė. Jį turėdamas, žmogus laimingas net ir viską praradęs.

Sausio 27 d.

DIEVO TARNO JURGIO MATULAIČIO GIMIMO DANGUI MINĖJIMAS MARIJAMPOLĖJE

Į Lietuvą ateina amžinojo ryto aušra. Jau teka šventumo Saulė Suvalkijos lygumose. Tuojau šita šventovė bus Lietuvos širdis, iš kurios pulsuos karštas meilės kraujas po visą Lietuvos kūną. Kaip gera! Lietuva atgis! Lietuva sužydės naujais kilnumo žiedais. Joje vėl suvirpės tyra lietuviška daina, subyrės geležinis kalnas ir į saulę pakils laisva lietuvio dvasia...

Ak, Saule! Kilk, paskubėk, apšviesk mūsų Tautą savo spinduliais, sušildyk, nes mes šąlame; sustiprink – mes alkstame; įkvėpk gyvybės – mes merdime; prikelk gyvenimui – mes vegetuojame.

Ak, Saule! Ateik pas mus per Motiną Mariją! Ateik, mylimas Tautos Sūnau, atnešdamas į apledėjusią Lietuvą atgimimo Pavasarį.

Ateik, kilnusis Suvalkijos Sūnau, Šešupės pakrantėmis, žydinčiomis vandens lelijomis ir auksaplaukėmis purienomis išpuoštomis lankomis, ateik kartu su vyturio daina, su žemdirbio sėjamu grūdu, su besiartinančiu Lietuvos Krikšto 600 metų jubiliejumi ir pradėk naują šventumo erą.

Ateik ir vykdyk didįjį stebuklą – teatgimsta lietuvių Tauta Malonės ir Tiesos gyvenimui, tesuvienija jėgas Bažnyčios vadai, nes laukia didžioji kova:

Gėrio su blogiu;
Šviesos su tamsa;
Meilės su neapykanta;
Dievo – su šėtonu.

Ateik, kilnusis Marijos Sūnau, nešinas taika, ramybe, meile, tarpusavio susitaikymu ir pagarba. Mūsų širdyse šąla kilni krikščioniška meilė, mes tapom įtarūs, siauro akiračio žmonės. Pakelk mus galingais sparnais virš šniokščiančios tarpusaavio nesusipratimų, įtarinėjimų, neapykantos gelmės ir parodyk begalinės Dievo meilės ir laisvės sritis. Duok mums įkvėpti tyro, pragaro tvaiku neužnuodyto oro; išsklaidyk debesis, tenušvinta Meilės saulė, sunaikindama pražūtingą tarpusavio nesantaikos virusą, kad širdys galėtų jungtinėmis jėgomis kovoti dėl Gėrio pergalės.

Ateik, taurusis Lietuvos Sūnau, surikiuok pakrikusias gretas, o mes tuomet džiaugsmingai sveikinsim naująjį Lietuvos Rytą!

Vasario 4 d.

Visą parą dirbu operacinėje. Ištisą dieną praleidau operacinės bloke, kvėpuodama narkotinėmis medžiagomis tvoskiančiu oru.

19.00 val. kviečia mane į traumatologijos skyrių. Lovoje guli 25 metų motina, mirštanti. Istorija tokia:

1982 m. pagimdė 4500 g berniuką, 1984 m. – negimdinis nėštumas, 1986 m. prieš gimdymą nėštuminė nefropatija ir III° nutukimas. Prieš dvi savaites pagimdė 4900 g mergytę, nukraujavo apie 400 ml, gimdant išsiskyrė simfizis, dėl to buvo gydoma traumatologijos skyriuje. Čia ir įvyko baisi komplikacija: ligonė staiga atmetė galvą, išvertė akis, neteko sąmonės. Tuo laiku pas ją buvęs tėvas tuojau iškvietė gydytoją, o jis – reanimacijos brigadą.

Klinikinis vaizdas: galva atlošta, akys išplėstos, vyzdžiai platūs, kvėpavimo tik pavieniai paviršutiniški judesiai, iš burnos eina putos. Stambiųjų kraujagyslių pulsas vos užčiuopiamas, kraujospūdis – 0.

Atleidžiama įtampa ir, nenutraukus dirbtinės plaučių ventiliacijos Ambo aparatu, ligonė vežama į reanimacijos skyrių. Čia prie ligonės prijungiamas dirbtinės ventiliacijos aparatas, tęsiamas išorinis širdies masažas, leidžiami reikalingi vaistai ir tirpalai, tris kartus defibriliuojama... Deja! Vyzdžiai drumstėja, kūną išberia gausios lavondėmės. Intensyvi pagalba truko valandą, toliau reanimacija netikslinga, nėra jokių gyvybės ženklų. Mirė motina!.. Liko du maži našlaitėliai. Kodėl, o Dieve?! Dėl ko? Kam?

Kokia bejėgė medicina! Įvyko masyvi trombinė embolija į plaučius, nuskynusi šią jauną gyvybę. Kokie vargšai šios motinos kūdikėliai! Jie nepatirs motinos širdies šilumos. Mažytė, dar tik dviejų savaičių naujagimė niekad godžiai netrauks šilto motinos pieno... Ir mažo trejų metų sūnelio niekada neapkabins ir nepriglaus prie širdies švelnios motinos rankos, jų žingsnelių neseks rūpestingos akys... Amžiams nustojo plakusi mylinti motinos širdis...

Kiek daug mums nesuprantamų dalykų įvyksta gyvenime ir norisi su širdgėla paklausti: "Viešpatie, kodėl?!"

Vasario 6 d.

Šiandien sužinojau, kad vakar autoavarijoje žuvo vienas man brangiausių ir artimiausių žmonių – kunigas Juozas Zdebskis.

Tik po kryžiumi suklupus galiu tarti: "Tėve, tebūnie Tavo valia!" Mums nesuprantami Tavo keliai. Širdį gelia, spaudžia skausmas. Mintys sustingo. "Ir valandoj sunkioj paklausi: Kodėl, Dievuliau, taip sunku?" Verkiu, nes tai žmogaus dalia žemėje. O Viešpatie, juk ir Tu verkei prie Lozoriaus kapo!..

O, kokia paslaptinga Amžinybė! Kokia didelė tikėjimo tamsa ją gaubia!

Jis išmokė melsti: "Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, visa, kas man skaudu, pakelti kaip Tu ant kryžiaus..."

Širdį varsto sielvartas. Ak, tai žmogaus dalia! Esu viena, taip liūdnai liūdnai viena... Negirdžiu miesto triukšmo, nematau praeinančių žmonių, jaučiuosi kaip nykiame požemyje, kurio nepasiekia džiaugsmas, vien šiurpi šiurpi Mirties tamsa...

Vasario 23 d.

Nuo tavo mirties praėjo 18 dienų. Esu pažymėta tyrinančio skausmo antspaudu. Sieloje ilgesinga kančia, viltingas laukimas. Keista! Pamilau skausmą: jis teikia dvasios žvilgsniui gelmę, įprasmina gyvenimą ir turi džiaugsmo atšvaitų. Amžinojo Tėvo Namuose didėja gerųjų Bičiulių būrys. Jie laukia grįžimo, priartina rytdienos Tėviškę, iš dalies nutraukia tikėjimo šydą, paversdami lyg regėjimu, žodžiais neišreiškiamu Antgamtės prisilietimu. Tu sakydavai: "Jie virpa noru mums padėti, tik reikia nusižeminti, reikia maldauti".

Niekada netroškau vizijų, sapnų; man geriau gyvas, tvirtas tikėjimas ir švelni kūdikio intuicija gaudant Antgamtės virpesius. Tikiu į Šventųjų bendravimą, į Amžinąjį Gyvenimą, kurio pradžia Mirtis.

Ten, Tėvo Namuose, yra daug buveinių. Iškeliavusieji iš pasaulio ilgisi savųjų atvykimo ir kartu su Išganytoju rengia vietą. Jei su tokiu nuoširdumu jie sutikdavo mus žemėje, tai su kokiu džiaugsmu jie pasitiks mus amžinosios Šviesos Tėviškėje!.. Belieka palaukti valandėlę, vadinamą gyvenimu, ją įprasminti meile ir auka, o po to mes nueisime į amžinąją

Būtį, kur viešpatauja harmonija, kūryba ir meilė.

Ten laukia:

Tėvas, nesukurtas Grožis, pati būtis;

Ten laukia Išganytojas, atpirkęs mus kančia ir mirtimi;

Ten laukia Šventoji Dvasia, ugdanti mus panašius į Dievą. Ji savo galia pakeis žmogišką potenciją ir galėsime regėti Dievą;

Ten mūsų laukia dangiškoji Motina jau dabar, tiesdama rankas ir motinišku rūpestingumu rinkdama nužemintus maldavimus, kai mūsų lūpos šnabžda: "Melsk už mus, nusidėjėlius, dabar ir mūsų mirties valandą".

Taigi viltingas ir išganingas kiekvienas skausmas, tik reikia mokėt išgirsti tylų, paslaptingą jo prakalbinimą.

Ak, mielas skausme, apkabink savo tyrom rankom sielą ir nešk ją vis arčiau ir arčiau "gyvojo Vandens Šaltinio, trykštančio į amžinąjį Gyvenimą", kad siela, sustiprėjusi šioje išganingoje gydykloje, ištiestų sparnus skrydžiui į amžinąją Tėviškę, kurioje susitiks savo brangiuosius, pašauktus vardu...

Nesakykime, žmonės, kad Mirtis baisi, žiauri! O ne! Ji – Dievo Valios vykdytoja. Ji – vienintelė turi teisę atitraukti uždangą, dengiančią Amžinybę. Jos tarpininkavimu mes pamatysime Tėvą... Iš anksto konsekruokime savo Mirtį, susipažinkim su ja, supraskime, ir tada mirtis taps ne baisi, o šviesi.

Daug kartų dalyvavau žmogui ateinant į pasaulį ir mačiau, kiek reikia skausmo, pastangų, įtampos iš dviejų gyvybių – motinos ir vaisiaus, kol pasaulio šviesą pasveikina pirmas naujagimio riksmas. Kažkas panašaus vyksta ir mirštant. Čia irgi kovoja dvi galybės: kūnas ir siela. Siela nori gimti amžinam gyvenimui, kūnas bijo laukiančio suirimo ir visomis gęstančiomis jėgomis laiko apkabinęs sielą, kad tik ji neišeitų. Tačiau amžinasis Šauksmas yra toks stiprus, siela taip veržiasi iš kūno į tikrąją Gyvybę, kad pagaliau kūno jėgos išsenka, jis paleidžia sielą. Tarsi atsilygindama už šį supratimą, ji palieka ramybės palaimą veide. Jauti didelę pagarbą šiam nuostabiam kariui, savo gyvybę atidavusiam už sielos laisvę ir nemirtingumą. Įvyksta tikrasis Gimimas... Kūnas kris, kaip grūdas žemėn, ir lauks amžinojo Prisikėlimo pasaulio pabaigoje, o siela – pas Tėvą...

Didi pagarba turi būti skiriama mūsų kūnui, saugant jį

nuo nuodėmės! Jis tikras sielos pašventinimo bendradarbis. Tai Dievo šventykla, kurioje gyvena Švenčiausioji Trejybė.

Mirus kūnui, siela čia pat išvysta Dievą. Jai nereikia keliauti kosminiais keliais – pats Kosmosas buvo žmoguje...

Atmerkim akis ir pamatysim nuostabią Dievo paslapčių erdvę, kurioje net skausmas, kančia ir Mirtis tampa Palaima ir Šviesa.

Kovo 10 d.

Vėl savaitė reanimacijoje. Radau dvi labai dūstančias ligones. O, kaip sunku dusti! Sunku skausmą kęsti, bet dusti – dar sunkiau.

Padėtis sėdima, priverstinė. Veido bruožai kupini skausmo, išgąsčio, auskultuojant plaučius vos girdimas kvėpavimas, gausu karkalų. Sunki būsena byloja aiškiau už žodžius, nes jų ligonė nepajėgia ištarti.

Greta jos kita moteris. Ji dar pajėgia skųstis, dejuoti: "Oi, gelbėkit! Pasigailėkit!" Tas šauksmas taip skaudžiai veria galvą ir širdį. Gelbstim, bet vaistai taip nykiai neveiksmingi. Sunku joms, bet ir mums ne lengviau...

Stengiuosi padėti vaistais ir pačiu buvimu: taisom lovas, nuprausiam, sušukuojam... Pirmoji vargšė nori kažką pasakyti, jos lūpos šnabžda nesuprantamus žodžius, pagaliau pavyksta pagauti jų prasmę: "G-e-rrr-os jūs"... Ak, nors tiek, nors tiek palengvinam jų dalią!

Kovo 11 d.

Diena panaši į praėjusią. Ligonėms dar nepagerėjo. Vėl nuo ryto iki vakaro nevaisingos pastangos, vėl tos pačios aimanos. Tik prieš pietus vienai palengvėjo – ji pasidarė ramesnė, mažiau duso. Pagerėjo ir kitos būklė.

Po pietų prie manęs priėjo jauna, maloni vaikų skyriaus sesutė ir tarė:

– Gydytoja, mes norim savo močiutei pervežti kunigą. Ar galima?

– O taip! Labai mielai, tik truputį palaukit, aš pasikalbėsiu su anom dūstančiom ligonėm.

Nuėjau į palatą ir pradėjau pokalbį:

– Artinasi šv. Velykos. Ar norėtumėt priimti Viešpatį?

Ligonės su džiaugsmu sutiko. Netrukus mūsų skyrius buvo pašventintas Viešpaties apsilankymo.

Kovo 12 d.

Diena pažymėta didelio džiaugsmo, o kartu ir skausmo.

Mirė viena iš tų ligonių, kurios vakar taip gražiai sutvarkė savo sielos reikalus. Priglaudusi galvelę prie dieviškos Krūtinės, ji užmigo žemei, bet nubudo Amžinybei.

Koks dėkingumas Dievui, kad leido būti tarpininke Jo Malonei, palietusiai motinos būtybę paskutinį vakarą žemėje!

Kovo 13 d.

Mirė ir antroji ligonė iš tų, kurias aplankė Viešpats prieš dvi dienas.

Kovo 14 d.

Nuo ryto iki vakaro skyriuje įtampos būsena. Vieną ligonę išvežė į Kauną, kitą paguldėm netekusią daug kraujo gimdant; paguldėm vaikutį, apsinuodijusį amitriptilinu, ir paauglį, apimtą agonalinės būklės – veidas, nagai pamėlę, kvėpavimo funkcija sutrikusi, pulsas siūlinis, kraujospūdis visiškai mažas, sfinkteriai atsipalaidavę, be sąmonės.

Taikom dirbtinę plaučių ventiliaciją.

Už durų rauda motina, tėvas ir brolis. Gelbstime gyvybę. Ačiū Dievui! Pradeda atsigauti spontaninis kvėpavimas, grįžta blanki sąmonė. Įtariama, kad pailgosiose smegenyse yra kontūzinis židinys.

Kovo 15 d.

Ligoniams geriau. Berniuko būklė sunkoka, bet pamažu gerėja.

Kokia šios grėsmingos būklės priežastis? Profesinėje technikos mokykloje per pertrauką šį tylų, ramų vaikinuką čiupo du neklaužados paaugliai už pažastų ir ėmė daužyti galvą į sieną. Jis krito kniūbsčias be sąmonės. Krisdamas ant cementinių grindų, dar susimušė galvą, net skilo kaktikaulis. "Didvyriai" pabėgo, o kiti išsigandę draugai pusgyvį tempė į medicinos kabinetą. Tik tuomet juos pamatė pedagogai.

Štai kokie XX amžiaus paauglių žiaurumo padariniai! Iš tikrųjų kiek paauglių jau sušėtonėjo.

Šiuo metu jie sėdi areštinėje. Bet argi juos pataisys kolonija, jei jie sugedę viduje?

P.S. Po kelių savaičių šis ligonis pagerėjo, jis buvo išleistas

namo, bet apie pusę metų turėjo vaikščioti su masyvia gipsine apykakle dėl skilusių kaklo slankstelių.

Kovo 26 d.

VALANDOS SVARBA

Dvi mirtinos ligos baigia iškamuoti ligonį. Jis vemia ir viduriuoja krauju. Donorų kraujo perpilti negalima, nes visiškai nepriima organizmas – nepriima net artimiausių giminaičių kraujo. Kaip baisu matyti masyvų kraujoplūdį ir negalėti padėti!

Artinasi mirtis. Reikia parengti ligonį kelionei. Be didelių įžangų, paprašiusi, kad Dievo Dvasia kalbėtų mano lūpomis, klausiu:

– Ar buvot velykinės Išpažinties?

– Ne. O ką tas mačys?

– Kaip tai, ką mačys?! Kalbu jums rimčiausią tiesą. Jūs galvojat, kad mes, medikai, viską galim. Pats matot, kad ne. Reikia kviesti Dievą pagalbon.

– A, kam to reikia?!

– Jei sakau, vadinasi, žinau, kad reikia, būtinai reikia. Kodėl jūs pats nenorit mums padėti? Tik jungtinėmis jėgomis mes galim laimėti, čia reikalinga antgamtinė Galybė.

– Na, gerai! Bet kaip tai padaryti, kaip pakviesti?

– Nesirūpinkit, viskas bus padaryta.

Paglosčiau ligonio galvą, padėkojau jam ir nubėgau prie durų, kur laukė mirštančiojo žmona. Skaudžia širdimi pranešiau jai apie beviltišką ligonio būklę. Paprašiau, kad pakviestų kunigą.

Ji sunerimo:

– Kažin, ar sutiks, nes labai seniai nepriima šv. Sakramentų...

Paaiškinau, kad su ligoniu susitarta, kad jis to laukia. Matydama dvejonę jos akyse, pabrėžiau:

– Mes privalom padaryti viską, kas galima, nes priešingu atveju jus užgraužtų sąžinė. Tai atlikti reikia skubiai, nes ligonio gyvybė gęsta.

Ji nuėjo pati pas mirštantįjį. Praėjus kuriam laikui, klausiu žmoną:

– Ar išvyko kas parvežti kunigo?

– Ne-e! Gal vakare...

– O, nelaimingieji! Vakare... Juk vakaro jis nesulauks! Ar manot man lengva viską suderinti? Viskas paruošta, jums beliko tik parvežti, ir tai jums per sunku... Aš atsakau už šitą akciją, ko gi jūs bijot?

– Ta-a-i kaip čia jį parvežti?

Nieko nesakiusi, telefonu iškviečiu taksi, kuriam atvažiavus, vieną (jų buvo daug) išsiunčiu parvežti kunigo.

Mielasis Dieve, koks tamsumas ir neryžtingumas! Vis ta nereikalinga baimė: pamatys, pasakys vienaip ar kitaip... Juk tai silpno, svyruojančio tikėjimo ženklas. Kas ta nuomonė, kai reikia gelbėti nemirtingą sielą?! Visai nesigailėčiau, jei už tokį darbą pašalintų iš tarnybos. Pirmiausia – žmogus yra visapusiška asmenybė, turinti kūną ir sielą. Kūnas miršta, mes darėm viską, ką galim, bet niekas neduoda efekto. Sielai nieko nepadarėm – ir galim būti ramūs?.. O, kokia neteisybė!

Žmonės! Žmonės! Kada mes nubusim iš miego, iš perdėtos baimės kvaitulio? Neužtenka pamaldžių dūsavimų. Reikia imti ginklą į rankas. Kokį? Meilę! Ir eiti į kovą. Su kuo? Su šėtonu. Ar manot, kad jis šią lemtingą valandą tinginiauja? Ne! Jis migdo ligonį abejingumu, saviesiems uždeda baimės skafandrą ir šnabžda: "Tik neužsiminkit ligoniui apie tuos dalykus – pagalvos, kad miršta..."

Ir kaip dažnai nelabajam pavyksta

Išgykit, žmonės, iš savo kurtumo, išgirskit nebylų sielos šauksmą, kurį girdi krikščionis gydytojas. Tas šauksmas galingesnis už prigimties balsą.

Pagaliau namiškiai išvyko. Kita kliūtis: susitinku ateinantį chirurgijos skyriaus vedėją su specialiu zondu, užspaudžiančiu stemplės venas. Štai tau! Užspaus gerklę, ligonis negalės laisvai kalbėti, negalės priimti Viatiko. Belieka chirurgą sulaikyti nuoširdžiu prašymu:

– Daktare, būkit geras, nekiškit šio zondo! Jūs tikriausiai suprantat kodėl, jums galiu atvirai pasakyti...

– Ech! Na, žinokis, jei vėl pliūptels kraujas, tu atsakysi, nes aš būsiu tik po valandos.

– Daktare, jam per tą valandą tikrai nebus kraujoplūdžio.

– Na, gerai! – Ir nuėjo atgal.

Netrukus atvyko kunigas. Ligonis sąmoningai gražiai atliko Išpažintį, priėmė Švenčiausiąjį, gavo Ligonių Patepimą ir visuotinius atlaidus. Ačiū Dievui! Kraujoplūdžio nebuvo ne

tik tą valandą, už kurią garantavau chirurgui, bet ir iki pačios mirties.

Apie pietus prasidėjo agonija. Veido bruožai paaštrėjo, kvėpavimas tapo gilus, skausmingas, kūnas pasidarė vaško spalvos. Protarpiais skaudžiai dejavo. Leidom stiprius skausmą malšinančius vaistus. Agonija stiprėjo. Kūnas ėmė rasoti smulkiais prakaito lašeliais. Stovėjau šalia mirštančiojo ir tyliai meldžiausi už jį. Suskambo durų skambutis. Atėjo žmona ir dukra. Švelniai paaiškinau apie ligonio būklę, apkabinau, priglaudžiau jas ir palinkėjau jėgų, ištvermės.

Visos trys nuėjom į palatą. Mirštantysis tyliai geso. Jo rankose degė pašventinta žvakė, kurios atšvaitai žaidė ant mirštančiojo pageltusio veido. Palatoje rimtis. Žmona prilaikė žvakę ir meldėsi. Dukrelė verkdama glostė tėvo galvą.

Įvyko! Išsipildė didysis Perėjimas iš Mirties į Gyvenimą... Buvo 16.45 val.

Balandžio 4 d.

Skyriuje gedulo būsena. Didis skausmas ir rūpestis uždengė visų akis liūdesio šydu. Priežastis?

Anksti ryte gimdykloje nesėkmė. Gimdė motina ketvirtą kūdikį. Taisant vaisiaus padėtį iš skersinės į išilginę, iškrito rankutė. Reikėjo atlikti Cezario pjūvį.

Sekcijos metu, kai jau buvo išimtas naujagimis (berniukas), įvyko anesteziologinė komplikacija, lydima klinikinės mirties. Iš klinikinės mirties gimdyvė atgaivinta, bet... atrodo, žuvo smegenų žievė...

Kaip baisu ir skaudu! Guli ji be sąmonės. Pastebimi smegenų kamieno sutrikimo simptomai, patologiniai refleksai, traukuliai. Tęsiama dirbtinė plaučių ventiliacija. Lašinami įvairūs vaistai ir tirpalai. Iškviesti konsultantai iš Kauno.

Slenka nerimo kupinos valandos. Susirinko įvairūs specialistai, tariamasi, kaip toliau gydyti. Kardioskope matome, kad širdis veikia gražiai, ritmiškai. Kraujospūdis normalus. Tačiau sąmoningos smegenų veiklos kaip nėra, taip nėra...

Dieve, pasigailėk! Juk tai keturių vaikelių motina... Nejaugi ji decerebruota? Nejaugi teks matyti jauną moteną, tokiais gražiais juodais ilgais plaukais, gyvą, bet be proto?! Šią skausmo ir liūdesio gelmę visiškai suvokiame tik mes, gydytojai. Net ir vyras, nors jam buvo paaiškinta būklė, tik iš dalies suprato baisią grėsmę.

Mums jau yra tekę matyti žmogų su žuvusia smegenų žieve. Tai skaudus priekaištas medikams. Visų mūsų veiduose liūdesys, rimtis, tačiau nėra nė mažiausių priekaištų: visi jaučia atsakomybės didumą ir tylūs kenčia.

Žmonės dažniausiai nesupranta anesteziologo darbo svarbos. Jiems atrodo, kad narkozė – tai vaistų suleidimas į veną, o nežino, kad tai kova už gyvybę, tai kapitono pastangos per audrą laviruoti laivą. Tai supranta tik tada, kai įvyksta nesėkmė. Tada tik prisimenama anesteziologinė tarnyba...

Argi vargšas gydytojas norėjo šios nesėkmės? Ar jo liūdnos akys ir skaudi laikysena nepanaši į pasmerktojo mirti? Kaip man jo gaila!

Dieve, padėk, kad atsigautų motina! Tu matai, kaip mums visiems sunku, koks milžiniškas akmuo krito į širdis. Grąžink, grąžink jai sąmonės šviesą! Jos laukia keturi maži vaikai, kurių mažiausias sveikina pirmąją dieną, pritemdytą skausmo.

Monotoniškai ir dusliai aidi dirbtinio kvėpavimo garsai, kardioskope brėžiama graži širdies susitraukimų kreivė, o visų veidus dengia tas pats juodas skaudus liūdesio šydas.

Išėjau iš darbo. Pagerėjimo žymių nesimatė.

Balandžio 5 d.

Džiugesnė diena. Motina pati paprašo gerti ir ištaria dejonę: "Vai, Jėzau!"

Šie sąmonės atbudimo momentai kaip žaibo žybtelėjimas nušvietė mūsų apniukusius veidus.

Vakare turėjau laimės vienai ligonei nunešti Švenčiausiąjį. Eidama per ligoninės sodą, susitikau gydytoją Vilę, grįžtančią iš darbo. Ji nešėsi rožių puokštę ir šypsojosi.

– Gal pasveikino su prisikėlimu?

– Ne, rožes padovanojo ligonės P. dukra, šiandien jos vestuvės. Šita diena pilna gražių, teigiamų emocijų. Per mūsų skyrių perėjo graži baltutė nuotaka su savo išrinktuoju. Dukra rožių puokštę atidavė motinai, o man padovanojo šias, – tęsė gydytoja Vilytė. – Ir ta ligonė, dėl kurios vakar visi kentėjom, grįžta į gyvenimą. Jos sąmonė bunda.

Vilytė nubėgo namo, o aš į ligoninę. Nešiau Išganytoją nuotakos motinai.

Koks nuostabus vaizdas! Gydytoja turi laimę savo rankomis pamaitinti ligonę gyvybės Duona. Šiandien pirmasis mėnesio šeštadienis.

P.S. Ligonė, patyrusi klinikinę mirtį ant operacinio stalo, po kurio laiko visiškai pasveiko.

Birželio 6d.

Šiandien staiga mirė viena gera moteris, kuri kasdien lankydavo bažnyčią, dalyvaudavo procesijoje. Susirinkusios moterys aimanuoja:

– Oi, kaip baisu tokia staigi ir netikėta mirtis!

Aš joms atsakau:

– Kodėl jūs matote tik juodąją pusę, o nematot šviesiosios? Jos mirtis staigi, bet šventa. Juk ji rytą dalyvvo šv. Mišiose, atliko išpažintį, priėmė šv. Komuniją, o apie 12 val. ją pasikvietė Viešpats. Šiandien Švenčiausiosios Jėzaus Širdies šventė. Tokios mirties galima šventai pavydėti. Ji nuėjo pas Tėvą. Pagaliau, jei mes gimėme, tai ir mirsime, kad per mirtį eitume į Gyvenimą. Argi tikėjimo šviesoje mirtis baisi? O, ne!

Širdyje kalbėjau su mirusiosios siela: "Tu matai, kaip žmonės klaidingai žiūri į Dievo kvietimą. Juk tu niekada nenorėtum grįžti žemėn... Būk laiminga, patekusi Tėviškėn!"

O, koks silpnas mūsų tikėjimas! Mes bijom Mirties ir niekada už ją nedėkojam. Kodėl? Mūsų krūtinėse nedega Dangaus ilgesys, mes žvelgiam į rytdienos buveinę su baime ir nepasitikėjimu, nes nepažįstame Kristaus ir Jo Evangelijos.

Natūrali baimė galima, nes kūnas bijo laukiančio suirimo. Tačiau turi vyrauti dvasia, tada ir Mirtis taps Šviesa.

O, kad mes pažintume Dievo Širdį, kokiu džiaugsmu vilnytų mūsų gyvenimas per nesėkmių slenksčius, gilias žemumų prarajas! Mes bėgtume į mielą Viešpaties glėbį, kaip srauni kalnų upė į vandenyną.

Rugpjūčio 14 d.

Jau trečia diena gyvenu pušų paunksmėje. Kokia gaiva, ramybė, harmonija! Kaip sveika kvėpuoti kvapniu miško oru, apkabinti rusvą pušies kamieną, klausytis berželių pasakos ir Nemunu plukdomos lietuviškos dainos!

Viskas čia gražu, nepakartojama, bet gražiausios – rugpjūčio žvaigždėtosios naktys. (Įsitaisiau miegoti ant plokščio namo stogo.) Naktis! Dieve mano, koks grožis! Danguje daugybė žvaigždžių, dainuojančių paslaptingą lopšinę. Iš amžių glūdumos žemę pasiekia jų daina. Žvelgiu džiaugsmingomis,

nustebusiomis ir dėkingomis akimis, o širdis dainuoja:

Tėve, dėkoju Tau už Tavąją didybę, grožį, meilę ir gerumą, su kuriuo lenkiesi prie manęs, apsisiautęs žvaigždėta skraiste.

Mano siela dėkingai šnabžda:

Mano Tėvo pušys...

Mano Tėvo žvaigždės, gamtos nuostabumas, svirpliukų muzika...

Aš, tikras Tavo kūdikis, einu į neapsakomo grožio pasaką, kartodama Tau:

Myliu Tave!

Tau gyvenu!

Pas Tave ateinu, ateinu...

Jau atėjau ir suklupau Švenčiausiojo Sakramento akivaizdoje. Čia gyvena Jėzus su mylinčia gera Širdimi! Tai Visatos centras. Valandėlę pabūsim kartu.

... Dangus apsiniaukė. Pradėjo lyti smarkus lietus. Ačiū Dievui, nes lietaus trokšte ištroškusi žemė. Vakar, eidama pasivaikščioti, mačiau, kaip nugeibę gulėjo runkelių lapai, kaip vandens ištroškusios rėkė agurkų virkščios ir pievų žolė. Dabar viskas atsigaus ir padėkai pakils.

Tuojau vyksiu į Kauną dalyvauti šv. Mišiose. Jose trykšta šaltinis gyvojo Vandens, gimdantis Malonės gyvenimui.

... Grįžau iš Kauno. Ten Jėzus priglaudė mane Savyje, apvilkdamas dieviškumu, o aš Jam padovanojau savąsias gelmes. Koks nuostabus mainas! Mes tapome kupini vienas kito. Ak, tepasilieka dieviškasis "Tu" žmogiškajame "Aš"!

Rytoj Marijos Dangun Ėmimo šventė. Mintys ir širdis keliauja į nuostabią rytdienos Tėviškę, be galo ilgėdamosi perkeitimo, Amžinosios Meilės. "Kaip ištroškusi elnė uodžia upelį, taip mano širdis ilgisi Tavęs, mano Dieve!"

Kokia paguoda slypi Marijos Dangun Ėmime! Jėzus įžengė į Dangų, nes buvo Dievas- Žmogus. Marija paimta į Dangų, kaip tobulas Žmogus. Tai du didieji Pirmavaizdžiai, rodantys mūsų ateitį. Ir mes pateksime į Dangų, jei spindėsime dieviškumu ir Marijos sielos žavesiu.

Rugpjūčio 15 d.

Vidurnaktį, apsisupusi šilta vilnone skara, gėrėjausi Tėvo darbų didybe ir grožiu. Apimta džiaugsmo ekstazės, žvelgiau į žvaigždėtą padangę, buvau Dieve. Šiame buvime žodžiai

nutyla, nes kalba pats buvimas, gėrėjimasis, padėka ir didelė meilė. Jaučiau savo Tėvą, pripildantį Visatą, gyvenantį mano sieloje, kur kas didingesnėje už regimą grožį.

Kartu su broliu Šarliu de Fuko tiesiau į žvaigždėtą skliautą rankas, dvasia džiaugsmingai šaukdama:

"Naktie, mano Bičiule!" – užburianti savo didybe, paslaptingumu; kelianti sielą į amžinojo Grožio sritis, į Meilės pilnatvę Triasmenio Dievo širdyje, kurios neapima erdvės, bet sutalpina mažytė kūdikio širdis!..

O, Naktie, buvusi liudytoja, kai pirmą kartą ėdžiose pravirko Amžinojo Dievo Sūnus!

Naktie, paslėpusi Šventąją Šeimą, bėgančią Egiptan nuo Erodo žiaurumo!

Naktie, buvusi liudytoja naktinės Kristaus maldos, kai Jis, pavargęs kaip žmogus nuo apaštališkų kelionių ir žmonių abejingumo, ilsėjosi savo Tėve Šventąja Meilės Dvasia!

Naktie, tu matei didįjį Perkeitimo stebuklą, kai Jėzus tapo Gyvenimo Duona!

Naktie, tu regėjai šiurpią Alyvų kančios valandą, kai Jėzaus kūnu ritosi kruvino prakaito lašai, o Jis maldavo: "... tepraeina, Tėve, ši taurė, bet... ne mano, o Tavo Valia tebūnie!" Kokia skaudi gelmė – paniekinta Meilė!

Naktie, kuri dienos viduryje, vykstant didžiajai Meilės dramai Golgotos kalne, pridengei nekaltą Auką savo tamsa ir tikėjimo gelmėse parodei spindinčią amžinosios Dievo Meilės Šviesą...

Naktie, pasipuošusi mirgančių žvaigždžių skraiste, nuvesk mano sielą prie gyvybės Šaltinio, amžiais sruvenančio Eucharistijoje, ir leisk pažinti Dievo Meilės gelmę... Jis – Dievas, tūkstančius metų pasilikęs su mumis kaip gyvenimo Duona. Kas tad yra žmogus?! Kokia jo vertė ir didybė! Dievo Meilė – ryškiausia liudytoja, padedanti suvokti ir įvertinti žmogų. Ne niekas mes! Mūsų gyslomis teka dieviškas Kraujas! Mes – Dievo vaikai! Džiaukimės! Su didžiu nusižeminimu atverkim savo menkumo gelmes, ir jas pripildys Dievo Dvasia – "Dvasia, kuri sklendeno virš vandenų", Dvasia kurianti, perkeičianti, sudievinanti.

Štai kodėl Jėzus amžiams užsidarė Altoriaus padangtėje. Jis trokšta būti Gyvybės Versmė, trykštanti į Amžinąjį Gyvenimą. Jis nori kaip Erelis ant savo sparnų nunešti į

šventąjį Miestą–Dangaus Jeruzalę. Jo Meilė nuolat alkana, trokštanti, deganti ir nesudeganti, nes trykšta iš Švenčiausiosios Trejybės vidaus gyvenimo versmių, trokštančių sudievinti žmogų, padaryti jį pajėgų regėti Dievą veidas veidan. Bet visą šią paslaptį gaubia tikėjimo tamsa. Kodėl?

Dievas pažįsta mūsų prigimtį ir prie jos derinasi. Jei Jis mums save parodytų visoje spindinčioje didybėje, apaktų mūsų akys, mes iš viso nedrįstume prie Jo artintis.

Iš meilės mums Jis pridengė dievišką didybę, nusižemino prieš mus, parpuolęs į kviečių dulkes, kad tik laimėtų mūsų meilę.

Ak, Naktie! Tu savo tylia ramybe, mirksinčiu didingumu daugiau atskleidi Eucharistijos paslaptį negu dienos šviesa.

Kaip ramu! Vien šnara pušų šakos nesibaigiančią realybę apie Amžinojo Dievo Meilę, o mirksinčios žvaigždžių švieselės dengia didžiąją Šviesą, kad Ji neapakintų žmogaus akių. Tik prisiartinus gyvenimo vakarui, kai ant išblyškusio veido žais žvakės liepsnelės atšvaitai, siela atbus Tėvo glėbyje ir jos akys pajėgs išvysti Jo šventąjį, mieląjį Veidą...

Būk palaiminta, tikėjimo tamsa, tikėjimo Naktie, sauganti mūsų silpnumą iki Dievo paskirtojo laiko, leidžianti subręsti Jame, kad taptume pajėgūs regėti Jo Veidą.

Ačiū Tau, Tėve, už džiaugsmo ir ramybės palaimą;

už nuostabią nakties glūdumos sakmę;

už galimybę vienytis su Tavimi ir rengtis lemtingam skrydžiui į Tavo Meilės Kosmosą...

Tėve, jau aušta Marijos Dangun Ėmimo rytas. Ak, stiprink Dangaus ilgesį! Tėve, pasiilgau Tavęs, pasiilgau Marijos, šventųjų, Angelų ir mylimųjų, iškeliavusių Mirties taku į Amžiną Gyvenimą!

O miela Naktie, atverk vartus į amžinąją Dieną!

VĖL REANIMACIJOJE

Ją atvežė be sąmonės. Tai vargšė, klystanti moteris: vaikus išdalijusi po internatus, gyvenanti bjaurų, purviną gyvenimą. Dar jauna, bet be laiko susenusi, be dantų. Diagnozė: cukrinis diabetas, sunki forma. Hipoglikeminė koma. Atvira plaučių tuberkuliozė. Kiek kartų ji buvo pas mus atvežta ir išgelbėta iš panašios būklės! Bet ji vėl sugrįžta. Ji jau vakar prarado sąmonę, bet sugyventinis atvežė tik po 18 valandų.

Dvi paras gelbėjom šią nelaimingą būtybę, tarpais atrodė, kad žuvusi smegenų žievė, bet, ačiū Dievui, atgavo sąmonę. Po kurio laiko abortavo vaisių, kokių 3–4 mėnesių.

Nors tai nelaiminga moteris, bet jauti natūralų pasišlykštėjimą, mat iš vidaus dvelkia kažkas atstumiančio, reikia tikėjimo ir meilės, kad lenktumeis visu galimu rūpestingumu.

Kitas ligonis pakartotinai perkeltas pas mus iš kardiologijos skyriaus – komplikavosi miokardo infarktas. Iš jo veido spraudžiasi neviltis, įtarumas, nepasitikėjimas, apatija... Žvilgsnis prigesęs, nemalonus, agresyvus. Kalbėk, guosk, stiprink kaip nori, jis į viską numoja ranka. Jei ligonis bendrauja tik su liga, rezultatų nelauk. Klausiu:

– Kodėl jūs mums nė kiek nepadedat? Jumyse nėra troškimo gyventi, kažkas viduje užgeso, nutrūko. Kodėl?

Ligonis tyli. Kitą dieną girdžiu jis niurzgia:

– Nesuprantu žmonių, kurie sako: "Ačiū Dievui". Kuo čia dėtas tas Dievas, jei ligonis sveiksta?

– Nelaimingas jūs žmogus, jeigu jūsų lūpos niekada neištaria "ačiū Dievui!" Juk Jis – mūsų egzistencijos priežastis. Jo rankose mūsų likimas.

– Ateina galas ir viskas pasibaigia.

– Žmogui ne galas ateina, bet Mirtis, t. y. perėjimas į kitą egzistencijos formą. Žmogaus gyvenimas su mirtimi nesibaigia. Jei nebūtų amžinojo Gyvenimo, tai mūsų žmogiškoji egzistencija būtų pasityčiojimas iš žmogaus. Bet mes gyvename ir už Mirties ribos.

– Ką aš čia su gydytoja ginčysiuos, geriau patylėsiu.

Jo sveikata šiek tiek pagerėjo, bet nuotaika – nė kiek. Gulėjo ir žiūrėjo bereikšmėmis akimis, iš kurių veržėsi

mirtinas šaltis. Kas sustingdė jo sielą?

Ligonei, bandžiusiai jį sutaikinti su Dievu, atkirto:

– Ne! Kai man sunku, aš visada šaukiu velnią pagalbon. Kitokios pagalbos man nereikia!

Kitą dieną jis mirė...

Rugpjūčio 25 d.

Šiandien sekmadienis, Viešpaties diena. Dievas atėjo pašventinti net trijų ligonių kančią.

Vienas ligonis kenčia dėl sunkios pilvo traumos. Prieš devynias dienas atlikta storosios žarnos operacija, pašalinta trūkusi blužnis. Be to, jam sumuštos kepenys, inkstai, galvos smegenys. Vakar įvyko eventeracija, teko pakartotinai operuoti. Per operaciją aptiktas tarpžarnyninis pūlinys.

Taip norim jam padėti, bet būklė grėsmingai komplikuojasi. Artinasi gyvenimo saulėlydis. Ligonis turi suvokti savo būseną – nereikia nežinios. Reikia kviesti Dievą pagalbon, nes medicinos pagalba jau neveiksminga.

Užjaučiu motiną ir atskleidžiu jos vaiko beviltišką būklę, net galimą netolimą mirtį. Motina išklauso ramiai, dėmesingai, lyg seniai žinomą dalyką. Paliečiam ir sielos reikalus. Motina kalba:

– Jis geras vaikinas, bet pasidavęs laiko dvasiai, nutolo nuo Bažnyčios, nepriima Sakramentų...

Jai primenu pareigą pasirūpinti sūnaus siela.

– Jūs, gydytoja, pasikalbėkit su juo, jis manęs gali neklausyti.

– Pirmiausia savo vaiką turi motina prakalbinti. Jei jums nepavyks, tuomet ir aš padėsiu.

Motina nuėjo pas sūnų. Po valandėlės įeinu ir aš į palatą.

– Gydytoja, aš kalbėjausi su sūnumi jo sielos reikalais, o jis man ir sako: "Suspėsiu"...

– Oi, tu, vaikeli, sakai suspėsi! Ar manai, jog medicina visagalė? Pats matai, kaip visi stengiasi tau padėti, o tu nenori. Ne viskas medikų galioje, reikia Dievo pagalbos. Kvieskim Jį pagalbon! Žinok, kad žmogus tada yra gyvas, kai gyva jo siela. Kvieskime Dievą mums padėti!

Ligonis nusišypsojo ir tarė:

– Gerai, gerai! – Ir ėmė ruoštis Viešpaties atvykimui.

Motina išėjo pakviesti kunigo. Kol jie atėjo, susitarėm dar

su viena labai nukrauja vusia ligone.

Viešpats pasilenkė ir pašventino trijų ligonių kančią. Kokia ramybė švietė jų akyse!

P. S. Po kelių dienų skaudžios kančios jis mirė Kauno klinikose, kiti dar gyvi.

Rugsėjo 1–8 d.

Savaitė pilna įtampos, skausmo, sunkiausių situacijų. Ligonių ligos labai sunkios, komplikuotos: alkoholinė koma, diabetinė koma, peritonitai, insultai ir t. t. Nė su vienu negali bendrauti kaip su žmogumi, nes pažeistas psichikos vientisumas. Nuolat girdėti gargaliavimas, dejonės, keiksmai, ištisai skamba telefonas, zuja kviesti ir nekviesti konsultantai ir t. t. Jautiesi kaip tikrame beprotnamyje. Ką padarysi! Būna ir tokių savaičių.

Skaudžiausias buvo rugsėjo 8 d. rytas. Mirė 15 mėnesių kūdikis. Visi buvom sukrėsti šio skausmo, ką kalbėti apie tėvų sielvartą. Mirties priežastis? Vaikutis apsiplikino kūnelį verdančio vandens stikline. Nudegimas buvo nei didelis, nei gilus, bet prisidėjo grėsminga komplikacija – šokinis plautis (plaučių struktūra tampa panaši į kepenų struktūrą).

Gyvenime mačiau daug mirštančiųjų ir jų artimųjų žvilgsnių, bet tokio žvilgsnio, kuriuo mane pervėrė klykdama motina, dar neteko patirti. Tai buvo baisus ir klaikus žvilgsnis, kaip žiūrėtų į tikrą žudiką... Dieve mano, koks jis buvo baisus! Nejaugi aš jam norėjau mirties?!

Suprantama motinos psichinė reakcija... Reikalingas taikinys, į kurį smigtų skausmo, netekimo strėlės. Tokiu aš ir tapau. Ak, kaip tai sunku, skaudu ir viršžmogiška! Jaučiu, kad mano jėgos per silpnos atlaikyti šią keršto bangą. Sunkiai leidžiasi sielos gelmėn juodas depresijos šydas. Tą keršto bangą siunčia mirusio kūdikio motina, laikydama mane savo vaikelio mirties priežastimi.

Taip tamsu, nyku, klaiku mano sieloje... Lyg vaiduoklis stovi akyse pamėlęs mirštančio vaikelio siluetas. Jis nulydi į sapnų karalystę, pasitinka nubundant...

Rugsėjo 10 d.

Paėmusi gėlių, nuėjau į mirusio vaikelio šermenis. Jis gulėjo kaip mažas Angelas, tarp gėlių ir žvakių, galvūgalyje gražus

Marijos Nekalto Prasidėjimo paveikslas.

Staiga motina mane pastebėjo, sukliko baisiu balsu ir krito į vyro glėbį, prieš tai perverdama mane baisiu žvilgsniu, kuris bylojo: "Lauk, mano vaikelio mirtie!"

Sukaupusi vidines jėgas, skubiai pasišalinau. Važiavau į bažnytėlę suvienyti šitą gūdų skausmą su Išganytojo kančia.

Kaip skaudu ir sunku! Tu atidavei gyvenimą, kad kentėtum kitų skausmą, o kai nepavyksta padėti, kai ateina mirtis, lieki didžiausia kaltininkė...

Suprantu vargšės motinos reakciją – jos skausmas labai didelis, bet... kodėl žmonės nesupranta, kad ir gydytojas turi širdį ne iš akmens, kad ir jis moka verkti, kentėti...

1987 metai

Sausio 2 d.

Diena reanimacijos skyriuje buvo rami. Operacinėje vyksta operacija, užtrukusi 3 valandas. Suskamba telefonas: nerimastingas gydytojo balsas:

– Skubiai reikalingas anesteziologas, dūsta vaisius, skubiai darysime Cezario pjūvį.

Kaip gera, kad galiu dirbti ir reanimacijoje ir operacinėje! Palieku reanimaciją ir skubu operacinėn. Širdis sudažnina plakimą. Visuomet kiek daugiau jaudinuosi, kai reikia numalšinti skausmą gimdyvei: juk čia atsakomybė už dvi gyvybes.

Dieve, būk su mumis! Juk esi Gyvybės Autorius. Padėk išgelbėti žmogutį, besibeldžiantį į gyvenimo vartus. Jis toks mažas ir bejėgis, o jau dūsta. Man gaila jo, gaila motinos devynių mėnesių laukimo. Motina – vaikų gydytoja. Vargšelė! Ji dreba kaip lapelis, virpa kiekvienas raumenukas. Uždedu rankas ant kaktos, širdimi maldaudama Dievą pagalbos, padrąsinu motiną ir... ji jau miega. Šniokščia dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatas. Vyksta chirurginiai veiksmai. Gyvenimo šviesą išvysta pamėlęs naujagimis, netrukus pasigirsta silpnas jo verksmas... Ačiū Dievui! Gimė sūnelis! Gyvas – kvėpuoja! Kaip gera! Tai šviesus spindulys mediko gyvenime. Išgelbėta trapi būtybėlė.

Sausio 23 d.

Atbėgo slaugutė iš reanimacijos skyriaus, kviečia prie telefono. Girdžiu sielvartingą sesers balsą:

– Birutėle, Benutis miršta! Ką tik jį atvežė į vaikų reanimaciją.

Nubėgau į vaikų reanimaciją. Vaikelis vos vos gyvas. Kūnelio oda gelsvai balta, tarsi be kraujo, išberta hemoraginiais taškeliais. Kvėpavimas dažnas, paviršutiniškas, širdelės veikla neritmiška, labai dažna, labai sumažėjęs arterinis kraujospūdis. Diagnozė: ūminis meningitas, meningokokcemija. Tai lygu mirties nuosprendžiui...

Kokia trapi žmogaus gyvybė, jei ją gali sunaikinti mažyčiai mikroorganizmai, paplitę kraujyje!

Nemirk, mažyti! Nepalik skausmo prislėgtų tėvų. Gyvenk! Juk dar tik skleidžiasi tavo gyvenimo žiedas. Tau tik pusantrų metukų. Tavo tėveliai ir abi močiutės sėdi už durų, jų akys užverktos, o skausmas toks didelis... Aš pabūsiu su tavim šioje gyvybės ir mirties arenoje. Mes visi jungtinėmis jėgomis kovosim dėl tavo gyvybės, mažytis žemės Angele. Savo sielos tyromis gelmėmis maldauki Dievą pagalbos ir naujos gyvybės dovanos. Tuojau praeis ši atšiauri žiema, ateis pavasaris, šlaituos žydės mėlynakės žibutės, – juk reikia, kad jų galvutes paliestų tavo pirštai. Dar reikia, kad tu gyventum ir džiaugtumeis pavasariu. Tavo mažų žingsnelių laukia gamta, tėveliai ir Tėvynė.

Dar neišeik, mažyti, dar palauk... Tau reikia išmokti sudėti rankeles maldai;

reikia pajusti prakaito ir vargo dalią;

reikia, kad prisidėtum prie žmonijos veido nuskaistinimo.

Tu toks išblyškęs bejėgis guli. Va, jau laša lašelinė infuzija, į veną leidžiami antibiotikai, hormonai ir kiti medikamentai, į tave nukreiptos rūpestingos gydytojų, sesučių ir slaugučių akys. Visi stengiasi tau padėti, trokšta tavo gęstančią gyvybę pakelti į Saulę, į Dievą...

Dieve, teįvyksta Tavoji Valia, bet, jei galima, atšauk Mirtį atgal, tepraeina ji pro šalį!..

Slenka lemtingos minutės, valandos... Būklė po truputį gerėja. Nušvinta vilties spindulys apniukusiame horizonte.

Trumpai valandėlei įleidžiama Benučio mamytė, kad pamatytų grįžtantį švelnų rausvumą į išblyškusį jo veidelį.

Artėja vakaras. Gyvybė vis stiprėja. Iki 19 val. taip sustiprėjo, kad buvo galima ruošti pervežti į Kauno vaikų infekcinę ligoninę – reanimacijos skyrių.

Vykstam. Tamsu. Kelią nušviečia mašinos žibintai. Atvykom sėkmingai. Mamytei neleidžia budėti, lieku aš. Pabudėsiu prie tavęs, mažutėli, kad tau, ypač tavo tėveliams, būtų ramiau ir lengviau. Jiems širdis plyšta iš skausmo, bet vis tiek negalima prie tavęs pasilikti. Jie išvyko namo labai liūdni, bet ramūs, nes mudu abu praleisime naktį – lemtingąją naktį...

Iki keturių ryto lašėjo vaistai į tavo galvutės veną. Aš laikiau tavo galvelę, kad neišsprūstų adata. Vaistai baigė lašėti, tu užmigai ramiu miegeliu.

Rytą aplankė tave mamytė, pabučiavo savo miegantį vaikelį ir išėjom, palikusios tave rūpestingam medicinos personalui.

Gyvybė vis stiprėja. Koks didelis dėkingumas Dievui ir visiems, kurie budi tavo gyvybės sargyboje!

Sausio 26 d.

14.00 val. Kaune. Mus abi įleido tavęs pažiūrėti. Mamytė tave matė tik per stiklą. Suprask: nenorėjo, kad tu verktum. O, kaip labai ji troško tave paglostyti, priglausti, pabučiuoti! Dėl tavo gero ji turėjo tvirtai laikyti savo širdį ir pasitenkinti pažvelgimu pro langą. Už ją aš tave, nekaltas kūdiki, pabučiavau. Užtai kaip pradžiuginai savo mamytę, suvalgydamas visą kotletą, kurį ji tau pagamino – juk jau penkta diena tu nevalgęs... Su kokiu džiaugsmu ji vyko namo papasakoti to tavo seneliams.

Sausio 28 d.

Aplankė didelis džiaugsmas. Skambinau į Kauno vaikų infekcinės ligoninės reanimacijos skyrių. Gydytoja džiugiu balsu pranešė, kad vaikelio būklė labai pagerėjusi, valgo, vaikšto lovytėje. Koks tyras šis džiaugsmas! Taip neseniai dvelktelėjo Mirties šaltis, ketinęs sušaldyti trapią būtybę. Čia pat praradimo skausmas, čia pat gavimo džiaugsmas. Jau būtų apsnigtas baltutėm snaigėm Benučio kapelis... O dabar?

Mielasis Dieve, ačiū iš visos širdies, ačiū už grįžtančią

gyveniman gyvybę. Tu tiek mums suteikei džiaugsmo: būk geras, padėk, kad neliktų sunkios ligos padarinių (po persirgto meningito dažnokai pasitaiko liekamųjų reiškinių). Per palaimintojo Jurgio Matulaičio užtarimą, tikiu, Tu grąžinsi jam visišką sveikatą. Ačiū!

Vasario 1 d.

Kambaryje radau daug gyvų gėlių. Benučio močiutė atnešė puokštę gvazdikų ir paliko nuoširdų laišką – padėka už anūkėlio gyvybės gelbėjimą. Kiek jame tikro nuoširdumo, dėkingumo, meilės! Šitą džiaugsmą atiduodu į Marijos rankas, tegul Ji padovanoja jį gyvybės Kūrėjui. Džiaugiuosi, kad galėjau padėti jų skausme.

Vaikučio pakartotinės punkcijos rezultatai geri. Beliko sveikimo laikotarpis ir grįžimas namo.

VIDAS

Vasario 9 d.

Kviečiama į priėmimo skyrių. Ant ligonių vežimėlio blaškosi 27 metų vyras – Vidas. Jį vos išlaiko keturiese. Kruvinas, išblyškęs, kaktoje žiojėja gili žaizda, širdis greitai plaka, arterinį kraujospūdį dar galima išmatuoti. Vežam į rentgeną, darom nuotraukas, pati stoviu spindulių sraute, nes ligonis blaškosi, jį reikia laikyti.

Toliau vyksta gelbėjimas reanimacijoje. Būklė pablogėjo. Ryškus trauminio hemoraginio šoko vaizdas. Leidžiami skausmą malšinantys, periferinius spazmus atpalaiduojantys vaistai, kraujo pakaitalai ir kt. Efekto nėra. Ryškėja cianozė, didėja kvėpavimo nepakankamumas.

Parengtas vežamas į operacinę. Per operaciją aptinkama, kad trūkusi blužnis, jis smarkiai nukraujavęs. Pooperacinė diagnozė: vidutinio sunkumo trauminė smegenų liga, smegenų sumušimas. Blužnies plyšimas ir jos pašalinimas. Dešinio plaučio plyšimas. Hemoraginis trauminis šokas. Abipusė trauminė pneumonija. Trauminis perikarditas. Hidropneumotoraksas.

Operacija užtruko. Po operacijos gydomas vėl mūsų skyriuje. Tęsiama dirbtinė plaučių ventiliacija, lašinami įvairūs reikalingi vaistai. Po kurio laiko atjungiame dirbtinę plaučių

ventiliaciją; kvėpuoja savarankiškai. Ačiū Dievui! Dabar galiu eiti į bažnyčią, nešdama šio ir kitų ligonių, jų namiškių skausmo kupinas širdis.

Vasario 10 d.

Atėjusi į darbą, šalia Vido radau dar vieną ligonį. Jis, eidamas iš darbo, krito be sąmonės. Priežastis – trūko smegenų kraujagyslės aneurizma.

Guli vyras, kaip audros palaužtas ąžuolas. Galva smarkiai atlošta, sprandas išriestas, veido ir viršutinės kūno dalies oda ryškiai raudona, visas išprakaitavęs, triukšmingai kvėpuoja, padidėjęs kraujospūdis.

Kitoje palatoje skaudžiai šaukia senelis: "Daktare, gelbėkit!" Jis merdi. Stengiamės jam padėti, bet vaistai nepadeda.

Kaip liūdna žmogui mirti ligoninėje! Čia, reanimacijoje, nėra savųjų, kurie melstųsi už ligonį, nedega šventinta žvakė. Čia žmogus miršta vienas. Širdyje vis klausi:

Kodėl anksčiau seneliai mirdavo namie, palydėti namiškių gerumo, švelnumo, maldos? Kodėl dabar visi, su retom išimtim, gabenami į ligoninę ir dauguma paliekami, kaip nereikalingas priedas, drumsčiantis jų ramybę? Uždaromos ligoninės durys, atsidūstama, nusikračius nepageidaujamos naštos, ir einama namo dalytis palikimo... Yra ir tokių, kurie, jei nesidrovėtų kaimynų, nenorėtų nė laidotuvių vargo, vežtų iš lavoninės tiesiai į kapus. Štai kokį humaniškumą pasiekė XX amžiaus žmogėnai! Ar jie verti žmogaus vardo?!

Pamažu senelio skausmo skundas rimo, jis ėmė migti amžinu miegu.

Vido gyvybė gelbstima toliau. Atliktas kairiojo plaučio drenažas, aktyviai ir pasyviai siurbiama iš pleuros ertmės. Talkina chirurgijos skyriaus vedėjas ir torakalistai iš Kauno klinikų.

Ligonį su plyšusia smegenų kraujagyslės aneurizma konsultuoja neurochirurgas, toliau jis, anesteziologo lydimas, išvežamas į specialų neurochirurgijos skyrių Kaune.

Išvežus šį ligonį, visas dėmesys sutelkiamas į Vidą, nes jo būklė labai sunki. Rentgenogramos rodo abipusę trauminę pneumoniją, išklausant girdima perikardo trintis, EKG – ryški abiejų širdies skilvelių perkrova.

Baigusi darbo dieną, ėjau bažnytėlėn sunkiu žingsniu, nes

pečius ir širdį slėgė beviltiškai skaudi ligonių dalia. Malda tapo panaši į Getsemanės Kankinio maldą, rodos, visur tamsa, pamėklės, besityčiojančios iš tavo nuoširdžių, bet bevaisių pastangų.

Tokioje būsenoje nenori bendrauti su žmonėmis, norisi tik vienatvės arba išsiverkti prie Draugo krūtinės. Kokia palaima būtų turėti vienišą atsiskyrėlio urvą ar mažą atskirą kambarėlį, kuriame galėtum pasilikti viena su Viešpačiu. Deja! Aš iki šiol neturiu tokios laimės, neturiu ne tik savo buto, bet ir mažiausio nuosavo kampelio.

Vasario 11 d.

Įeinu į palatą. Vaizdas liūdnas. Vidui uždėta deguonies kaukė. Kūno oda papilkėjusi, ryškus kvėpavimo nepakankamumas, prasideda plaučių edema. Po atkaklių grumtynių su liga, laikinas pagerėjimas.

Vidas nesiorientuoja, veržiasi namo. Kova dėl gyvybės tęsiasi. Kas žino, kokį planą ruošia klastingoji trauma, kuri savo nasrus parodo tai vienoje, tai kitoje pozicijoje. Eina užsimaskavusi ir, priėjusi visai arti, staiga atidengia savo baisų, numirėlišką veidą...

Jaučiu, kad mūsų pastangos, nors ir nuoširdžios, atkaklios, per silpnos. Reikia atakuoti Dangų.

Kreipiuosi į arkivyskupą Jurgį Matulaitį:

"Tėve, būk geras, mums padėk! Matai, kaip mums nesiseka. Nešu ant rankų Tau Vido gyvybę, jo sužalotą kūną ir atiduodu Tau. Padėk ant jo ranką ir ligai, kaip Viešpats anuomet audrai, pasakyk: "Nutilk! Nusiramink!" Juk tai bus ir Tavo garbei – jei Tu išgydysi Vidą, aš šį atvejį aprašysiu Tavo garbei".

Pradėjau noveną į arkivyskupą Jurgį, maldaudama Vidui sielos ir kūno sveikatos. Užmigau viltingai tikėdama, kad šventasis nuo Šešupės krantų išklausys mūsų prašymus.

Vasario 12 d.

Šiandien suspindėjo vilties žiburėlis. Ligonis ramus, kažkuo panašus į naujagimį po sunkaus gimdymo. Džiaugdamasi pasveikinau jį, grįžtantį į gyvenimą, ir dėkojau Geradariui nuo Šešupės krantų.

Netrukus atėjo tėvai ir jaunutė, kūdikio belaukianti žmona. Vilties kibirkštėlės sužibo jų kenčiančiose akyse. Žmona nuėjo aplankyti, o su motina buvo toks pokalbis:

– Mama, medicina nėra visagalė. Būkit gera, vykit į Marijampolę ir užsakykit šv. Mišias prie arkivyskupo Jurgio karsto. Jis mums tikrai padės.

Motina mielai pritarė ir tą pačią dieną užsakė dvejas Mišias. Gimė viltis.

11.30 val. atvežė kitą ligonį iš urologijos skyriaus urologinio sepsio būklėje. Būklė kritiškai sunki, agonalinė. Tuo tarpu Vidas paliekamas, gelbstimas šis ligonis. Tai visapusiškai nelaimingas žmogus: kūnu ir dvasia. Statom dvi lašelines: vieną su vazopresoriais, kitą su kitais medikamentais, stengiamės padidinti kraujospūdį, atgaivinti inkstų veiklą (visiška anurija). Po kurio laiko prasideda šlapimo išskyrimas, kraujospūdį palaiko tik vazopresoriai. Kas kelias minutes matuoju kraujospūdį ir viltingai laukiu pagerėjimo. Ateina darbo dienos pabaiga, bet laukto jo pagerėjimo nėra. Bakterinis šokas. Naktį budi patyrusi, gera gydytoja, o aš einu sunkiu žingsniu užbaigti liūdnos darbo dienos bažnytėlėje.

Kai keliai sulinksta prieš Viešpatį, o pavargusi širdis ant rankų laiko tas begęstančias gyvybes, akys, kaip kadaise Jėzaus Alyvų daržely je, ieško draugų paramos, bendros maldos, bendros aukos... Ir ne kartą siela įskausta iki pačių gelmių, kad tie, kurie turėtų Mozės pavyzdžiu iškėlę rankas prašyti pagalbos, yra abejingi, nerūpestingi, savimeiliai. O kur maldaujančios rankos, iškeltos į Viešpatį? Kartais ta kova taip sunkiai sekasi, pavargsta jėgos, priešas ima vis naujas pozicijas, o tu sieloje šauki: "Simonai, miegi?! Negalėjote nors valandėlę pabūti su manimi!"

Dieve mielas! Kodėl šiandieninis žmogus taip mažai meldžiasi? Kodėl vyrauja materija, ne dvasia? Kodėl stengiamasi dirbti užfrontėje, o ne kovos lauke?

Šventasis nuo Šešupės krantų paliko savo nuostabųjį testamentą: "Rikiuokitės ir aukokitės!"

Taip, lietuviai, rikiuokimės su artimo meilės vėliava, gyvenkim savo broliams ir pirm savo natūralios mirties mirkime šimtus kartų su savo sesėm, broliais, bet ir vėl prisikelkime tam, kad vėl su jais mirtume. "Nėra didesnės meilės, kaip atiduoti gyvybę už brolius". Tuomet tikroji mirtis mums taps palaima ir Šviesa, rodančia Kristų, tariantį: "Ką padarėte vienam mano mažutėlių, man padarėte. Įeik į savo Viešpaties džiaugsmą!"

Vakare turėjau nuostabią progą atsigauti ir išsiverkti gerumo atmosferoje. Mano ašaros buvo labai skaudžios. Kodėl? Įtampa viršijo mano žmogiškas jėgas.

Kaip atsigauna dvasia ir jėgos, kai yra mylinčios rankos, šluostančios ašaras! "Palaiminti liūdintys, jie bus paguosti". Tai didelė Dievo dovana. Per žmogų pasilenkia didysis Dievas prie silpno vaikelio, kai jam rieda ašaros dėl brolių skausmo, ir jas nušluosto.

Vasario 13 d.

Vido būklė nepablogėjo, kvėpavimas ramus. Pradėjo valgyti.

Ligonio R. būklė tebėra kritiškai sunki, kraujospūdis palaikomas tik vaistais. Sąmonė blanki.

Naktį paguldytas 45 metų vyras, kuriam diagnozavo transmuralinį miokardo infarktą.

Dieną reikėjo daugiausia dėmesio skirti ir pastangų dėti ligoniui R., atvežtam dėl bakterеminio šoko. Tik apie 17 val. jo kraujospūdis tapo stabilus (po dviejų intensyvaus gydymo parų). Pasiekti du teigiami rodikliai: sureguliuotas kraujospūdis ir inkstų veikla. Tačiau džiaugsmo labai maža: kas, kad veikia inkstai, laikosi kraujospūdis, jei jo sąmonė grimzta gilumon. Išopėjo lūpos, liežuvis, gomurys, žarnyno gleivinė, kūno oda lupasi, skrandyje stazė. Kvėpavimas dažnas, paviršutiniškas, temperatūra tvirtai laikosi, nors ligonis gauna milžinišką antibiotikų kiekį ir reikiamai gydomas.

Vasario 14 d.

Dirbsiu visą parą. Dalyvavau ankstyvosiose šv. Mišiose, nes visą dieną praleisiu su ligoniais, mano darbas bus malda. Gerokai pavargau per savaitę. Kaip nors iškentėsiu ir šią parą. Išeidama iš namų, pabučiuoju kryželį ir padedu ant kalendoriaus naujo dienos lapelio, maldaudama, kaip kun. J. Zdebskis buvo išmokęs: "Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, visa, kas man sunku, pakelti kaip Tu ant kryžiaus, kaip pelnytą atgailą už savo ir visų žmonių nuodėmes, už Tavo meilės paniekinimą". Taigi, einu pasitikti dienos, pilnos stresų, įtampos, nenumatytų situacijų.

Vidas daro pažangą. Šiandien jį pasveikino tėvai, žmona. Visi pasidžiaugė.

Po pietų tas džiaugsmas kiek apsiblausė. Per plyšusį plautį vėl plūstelėjo oro dozė į pleurą bei krūtinės audinius. Ligonis tapo neramus, ėmė trūkti oro, pamėlo lūpos.

Arkivyskupui Jurgiui mintyse tariau: "Tėve, jei darai, padaryk darbą iki galo. Žinau, esi ne medikas, gal ir nesusipratai užkišti plaučiuose skylės, bet, būk geras, užbaik gydymą iki galo".

Naktis praėjo palyginti ramiai. Tik vargšo ligonio R. agonija tęsiasi. Jis jau nereaguoja į garsą, nenuryja vandens. Artinasi Mirtis. Jis nejuda, nedejuoja ir jokiu ženklu nerodo savo kančios, tik veido išraiška skausminga. Lūpos, burna dar labiau išopėjo, opos, opelės nušašusios sukrešėjusiu krauju.

Eidama per ligoninės sodą namo, sutikau jo žmoną ir dukrą. Jos klausia:

– Kaip mūsų ligonis?

– Blogai. Visai blogai.

– Gal konsultantas padėtų?

– Deja, jau jokie žemės konsultantai čia nepadės...

Vasario 19 d.

Naktį Vidui pablogėjo, prasidėjo ūmus kraujavimas iš virškinamojo trakto, sumažėja kraujospūdis. Naktį perpilta 1000 ml kraujo. Rytą būklė prastoka, bet neatrodo kritiška.

10 val. pasikartojo masyvus vidinis kraujavimas. Susidarė sunkiausias hemoraginio hipovoleminio šoko vaizdas: kūno oda blyški, išpilta šalto prakaito, lūpos, nagai, ausys pamėlo, pulsas tapo siūlinis, sutriko ritmas. Ligonis vapėjo: "Dūstu! Silpna! Mirštu!"

Lovą pastatėm galvūgaliu žemyn, chirurgas staigiai atliko venos sekciją, į veną srove pylėm kraujo pakaitalus, kraują, vaistus. Aš laikiau deguonies kaukę, kad būtų bent kiek papildytas deguonies poreikis. Būklė katastrofiškai blogėjo. Ligonis ėmė vemti šviežiu krauju. Šiurpu, kai šitaip gausiai liejasi kraujas! Kraujas visur: induose, ant grindų, kruvina lova ir mes, teikiantys pagalbą, o ligonis išblyškęs, odoje ir junginėse nėra nė lašo rausvumo, širdis veikia pustuštė. Veidas mėlsta. Vedėjas skubiai įkiša vamzdelį, pro jį tiekiamas deguonis, ir ligonis vežamas į operacinę.

Operacinėje. Vargšas Vidas, vaistų paveiktas, guli ramus, o taip neseniai jis siaubingai blaškėsi ir duso. Dabar už jį

kvėpuoja dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatas. Chirurgas atlieka dešinės pleuros drenažą, kitas – fibrogastroskopinį tyrimą. Kraujavimo šaltinis – dvylikapirštėje. Chirurgas dar negali operuoti, nes visiškai sumažėjęs kraujospūdis. Viskas priklauso nuo anesteziologų brigados.

Kiekvienas užimame tam tikrą postą:

vedėjas atsakingas už narkozę, monitoravimą;

aš – už kraujo ir jo pakaitalų perpylimą;

gyd. Irutė atsisėda ant kėdės ir ištiesia savo ranką. Į jos veną sminga stora adata. Ji savanoriškai gelbsti ligonio gyvybę savo krauju. Vidui leidžiam raudoną, šiltą gydytojos kraują. Gydytojos kraujas jau cirkuliuoja bekraujame Vido organizme. Po to lašinam iš kraujo perpylimo stoties atvežtą kraują, kraujo pakaitalus, įvairius vaistus, kol kraujospūdis pasiekia 80/40 mmHg. Atsiranda vos apčiuopiama pulsacija periferijoje.

Irutės veidas kiek pablykšta, ji jaudinasi dėl ligonio gyvybės.

Prasideda operacija. Praardomas laparotominis pjūvis, atliktas prieš dešimt dienų. Atvėrus pilvaplėvę, liūdnas vaizdas: skrandis, dvylikapirštė ir kitos žarnos perpildytos kraujo. Kraujas išsiurbiamas, išvalomi krešuliai ir pagaliau prieinama prie baisaus kraujavimo šaltinio dvylikapirštėje žarnoje.

Chirurgų rankų judesiai greiti, terška įrankiai, džeksi spaustukai, nes reikia skubiai perrišti atvirą skrandžio – dvylikapirštės žarnos arteriją. Kraujavimo priežastis – surandėjusi opa, pereinanti į kasą su pragraužta arterija. Vaizdas šiurpus: iš atviros arterijos švytuokliniais judesiais varomas lauk gyvybę nešantis kraujas.

Atsakingas momentas. Operacinėje tyla, girdimas vien įrankių skambesys ir chirurgo, vadovaujančio operacijai, balsas. Mes kiekvienas dirbam gyvybės gelbėjimo darbą: į abi rankų venas pilamas kraujas, jo pakaitalai ir kiti reikalingi vaistai. Kardioskope matome, kaip greitai plaka Vido širdis, matom gausias ekstrasistoles, tačiau kaip gera, kad ta širdis dar veikia! Pagaliau kraujavimo šaltinis užspaustas. Gyvybei gelbėti reikalingiausias šiltas, šviežias donoro kraujas, turintis reikalingų krešumo elementų, nepakitusių eritrocitų – deguonies nešėjų.

Koks graudus ir kilnus reginys! Kraujo duoda viena iš dirbančių – anestezistė Vida. Ji atiduoda dalį savo gyvybės,

kad ligonis gyventų. Iš Vidos Vidui perpilama 200 ml kraujo. Ligonio skruostai rausvėja. Tikrai jį gyvenimui prikels šie kilnūs žmonės!

Nulipus nuo vežimėlio Vidai, ant jo gula gydytoja Margarita. Ji ištiesia ranką, stora adata perveria jos gyslą, o trijų žmonių grupė perpila ligoniui gyvą, šiltą kraują. Kai iš vienos rankos kraujagyslės kraujas nenorėjo bėgti, gydytoja ištiesė kitą ranką... Supylėm 400 ml ir Margaritos kraujo. Vidai, tu privalai gyventi! Tavo skruostai rausvėja, tiktai Margaritos skruostai pablyško: juk ji prie tavęs budėjo visą naktį, o dabar gyvybę gelbsti dar ir savo krauju...

Gaila, aš vaikystėje persirgau hepatitu: mano kraujas, nors grupė ta pati, tau netinka. Mielai ir aš duočiau tau savo kraujo!

Man atrodo, kad visi, taip nuoširdžiai gelbėdami tave, gelbsti mano sūnų. Juk per skausmą, kartu su tavim kentėtą, tu tapai mano kūdikiu. Su kokiu dėkingumu žvelgiu į visus gelbstinčius Tave:

į duodančius kraują, į jų kruvinas rankas, pablyškusius veidus;

į susirūpinusį mūsų skyriaus vedėjo veidą;

į chirurgų pastangas;

į slaugutę, bėgiojančią su įvairiais patarnavimais, šluostančią chirurgų prakaitą;

į instrumentatorę, tiksliai ir laiku paduodančią chirurgams reikiamus įrankius;

į uolias mūsų padėjėjas – anestezistes...

Vidai! Viduti! Gyvenk!... Tau tik 27 pavasariai. Man akyse gyvas tavo išgąstingas į mane nukreiptas žvilgsnis, kai dar palatoje laikiau tau deguonies kaukę. Ak, aš žinau, kaip tau buvo sunku ir skaudu! Tavo širdis plakė pustuštė, audinių hipoksija kėlė nerimą, blaškymąsi ir skausmą. Tave apėmė mirties – visai realios mirties baimė. Pažadėjau būti kartu... Tu nematai ir nežinai, bet aš esu su tavimi, gaubdama mediciniška pagalba, meile ir malda. Siela šaukia Dangų pagalbon, maldauja palaimos gydytojų veiksmams...

Vidai, tavo kraujospūdis jau padidėjo iki 100/40 mmHg, širdis plaka ritmiškai. Skruostai pražydo rausvumu, kūnas atšilo. Liečiu tavo veidą virpančiais pirštais ir jaučiu plazdančią gyvybę.

Mielas vaikeli! Tu gyvensi! Tu atmerksi akis ir vėl matysi

saulę, savo jaunutę žmoną, sengalvėlius tėvus. Taip! Tu vėl ištiesi rankas į gyvenimą ir pačiu savo buvimu ištarsi: "Ave, Vitae!"

Vasario 20 d.

Norėčiau, kad tavo gyvenimas būtų kilnus, įprasmintas, kad paliktum jame pėdas tikrojo žmogaus, nes tavo gyvybė išgelbėta brangia kaina. Kas gimsta kančioje, tas yra neįkainojamai brangu. Žinau, kentėjo tavo žmona, mama ir tėtis, bet jie nesuvokė ir niekada nesuvoks tavo būklės sunkumo, niekada savo akimis nematys beviltiškai sunkios agonijos, kada pamėlusios lūpos lemena:

"Dūstu!.. Mirštu!.." Šitą aidą geriausiai suvokia motiniška gydytojos širdis, ir jis sukelia didelį skausmą. Bet ką tai reiškia prieš džiaugsmą, kai atgaivinama gyvybė!

Šitas džiaugsmas žemėje yra visų didžiausias ir tyriausias. Džiaugiasi motina, užgimus kūdikiui, bet dar didesnį džiaugsmą, manau, aš patyriau šiandien, kai tu pravėrei akis ir nusišypsojai. Koks kontrastas, lyginant su vakarykšte diena! Vakar tavo išblyškusį, pamėlusį veidą bučiavo Mirtis, o šiandien – Gyvenimas. Aš stoviu prie tavo lovos, laikau tavo– ligonio ranką savo delne ir išgyvenu džiaugsmo ekstazę!..

Vasario 21 d.

Nuo praeitos nakties tu tapai agresyvus: šauki kaip pamišęs, spardai sesutes, vienai perplėšei chalatą. Kai tik pamatai ateinančią su švirkštu, keli didžiausią triukšmą. Tu dėl to nekaltas. Matyt, neigiamą reakciją sukėlė 50 g sulašinto spirito, kuris buvo skirtas gydymui.

Nieko! Praeis. Pastovėjau prie tavo lovos, paglosčiau galvelę ir išėjau. Tau reikia pailsėti, tada atsigaus psichinė pusiausvyra ir vėl būsi ramus.

Vasario 22 d.

Prieš vykdama į Kauną, užsukau tavęs aplankyti. Radau ramų, visiškai protingą. Ačiū Dievui! Brangi gyvybė kopia į sveikatos kalną. Sėkmės! Būk tvirtas!

Vasario 23 d.

Budžiu. Vidai, tu miegi. Aš įsižiūriu į tavo veidą ir sieloje gimsta štai tokios mintys, kurias pradėsiu Sent Egziuperi žodžiais:

"Tikrasis grožis, vis tiek kieno – namo, žvaigždžių ar dykumos – yra nematomas.

Mažasis princas užsnūdo, tai aš jį paėmiau ant rankų ir, juo nešinas, leidausi toliau. Buvau susijaudinęs. Man rodėsi, kad nešu kažkokį trapų lobį. Mėnulio šviesoje žiūrėjau į pablyškusį veidą, užmerktas akis, plaukų sruogas, kedenamas vėjo, ir galvojau: "Tai, ką čia regiu, yra tik išviršinis lukštas. Kas svarbiausia – nematoma..."

Kitoje knygoje rašoma:

"Ypač nuoširdžiai gali suprasti ligonį, kai matai jį miegantį, kai visos jo baimės miega kartu su juo ir jis būna taip užmiršęs savo negalią, jog retkarčiais ant pravirų jo lūpų, kaip drugelis ant gležno lapo, nutupia šypsena" (S. Cveigas "Širdies nerimas").

Stebėjau tave miegantį ir mąsčiau: kiek daug šiomis dienomis tau teko kentėti!

Kai tavo širdis veikė pustuštė ir visi audiniai kentėjo siaubingą deguonies badą, tu baisiai blaškeisi ne vien fizinio, bet ypač dvasinio skausmo draskomas – juk šalia nebuvo tavo mylimųjų, nors aplinkui buvo medikai, gelbstintys tavo gyvybę. Tačiau gyvybė dar ne viskas. Žmogus turi sielą – tą paslaptingąjį "Aš", labiausiai kenčiantį. Ir tavo "Aš" tvirtai įsikibo į vieną mažutę gydytoją, kuri tave suvokė ne kaip subirusį indą, suluošintą bekraujį organizmą, bet kaip Asmenį, kaip paslaptingąjį "Aš". Taip ir pasiliko ši tvirta jungtis: skęstantis ir gelbstinti.

Daug medikų tave gelbėjo viskuo, net krauju. Man teko tave gelbėti dvasia, širdimi. Kitiems tu buvai šiurpios būklės ligonis, man tu buvai daugiau negu ligonis. Per kančią ir didį troškimą tau padėti – tu buvai mano Kūdikis.

Nuo pat traumos pradžios tu buvai atiduotas į mano rankas. Kiekvieną rytą ateidavau pas tave, kiekvieną dieną kentėjau su tavimi. Per šią gūdžią kančią tu tapai mano dvasiniu kūdikiu, kurį žūtbūt norėjau išgelbėti ir tam atidaviau viską. Kai jėgos buvo per silpnos, meldžiaus, maldavau Dangų pagalbos. Mes esam ribotos būtybės, norai dideli, bet galimybės menkos. Darome viską, kas nuo žmogaus priklauso, bet visą

viltį, kaip laivas inkarą, įleidžiame į dievišką Jėgą: tada mūsų pastangos įgyja vaisingumo.

Dabar tavo akys užmerktos ramiam poilsiui, tavo lūpas puošia drovi šypsena. Pailsėk, Vaikuti! Tu pavargai, labai pavargai. Laikrodis skaičiuoja minutes, naktis eina gilyn. Motinos širdies palaima apgaubsiu tavo miegą, kad gyvybė kuo ilgiau plazdėtų tavyje. Nors svarbiausias etapas nueitas, bet dar liko daug vargo ir kančios organizmo veiklos atsinaujinimo laikotarpyje. Gyvybė grįžo į kūną, bet ji silpna. Tu pavargsti nuo menkiausių fizinių veiksmų. Tavo jėgas testiprina tvirta viltis. Testiprina dvasia kūno jėgas.

Kovo 2 d.

Prasidėjo darbo savaitė reanimacijos skyriuje.

Iš pat ryto tau, Vidai, atliks fibrogastroskopinį tyrimą. Su nerimu tu laukei procedūros ir buvai labai liūdnas. Kai tu liūdnas, ir man liūdna. Tyrimu nustatyti ne itin džiugūs rezultatai: opos apsiuvimas laikosi gerai, tačiau randasi nauja opa.

O, kaip vangiai vyksta gijimas! Kad greičiau galėtum pradėti pilnavertį gyvenimą! Kaip to laukiu! Žinau, kad tu to lauki dar labiau. Pakentėkim dar, ir viskas bus gerai.

Kasdien už tave meldžiuosi, trokšdama, kad būtum laimingas ne tik žemėje, bet ir Amžinybėje. Jau seniai esi įregistruotas skausmo raidėmis mano širdyje. Visuomet prašysiu Viešpatį palaimos tau ir tavo mylimiesiems.

"Ši mano daina apglėbs savo melodija, mano vaike, kaip švelnios meilės rankos.

Ši mano daina palies tau kaktą kaip laiminantis pabučiavimas.

Kai būsi vienas, jinai sėdės šalia tavęs ir kuždės tau ausin, kai būsi minioje, jinai aptvers tave atitolimu.

Mano daina bus tavo sapnų du sparnai, jie nuneš tavo širdį iki nežinomybės slenksčio.

Ji švies ištikima žvaigžde virš tavo galvos, kada tamsi naktis apguls tavo kelią.

Mano daina glūdės tavo akių vyzdžiuose ir tavo žvilgsnis įsiskverbs į kiekvieno daikto širdį.

Ir kai mano balsą mirtis nutildys, mano daina skambės tavo gyvoj širdy".

(R. Tagorė)

Argi ne nuostabi ši ištrauka? Tai didžio indų poeto ir rašytojo mintys, bet jos išreiškia ir mano nusiteikimą tavo atžvilgiu. Noriu ir stengiuosi apglėbti savo meile ir malda. Noriu paliesti tiek daug iškentėjusią galvą ramybe ir taika. Noriu, kad pailsėtum ir turėtum jėgų tęsti varganą kelionę į pasveikimo kalną.

Tavo akis pridengė liūdesys, nes ėmei karščiuoti. Juk esi kaip daigelis vėjų pagairėje. Kiekvienas nepalankus pūstelėjimas gali pakenkti.

Kovo 4 d.

Jau trečia diena, kai Vidas karščiuoja. Šitiek įdėta pastangų, rūpesčių ir vilčių!.. Viešpatie, neleisk jam pražūti. Laimink mūsų pastangas, suteik joms vaisingumo. Bendromis jėgomis, remiami Dievo globos, mes nugalėsim.

Tu kaip kūdikis priglaudei savo veidą prie mano rankos... Ak, tai tos pačios rankos, kurios tau mirštant laikė deguonies kaukę, kurios šluostė tavo prakaitą ir kraują, tos pačios, kurios nori pakelti tave į Saulę – Gyvenimą... Prisiglausk prie jų, nes iš jų tau srūva motiniškos širdies palaima, kuri tave guos ir sustiprins.

Kovo 5 d.

Vaikuti mano! Jau keturios dienos, kai Tu karščiuoji. Nerimas sėlina mano širdin. O Dieve, kad tai nebūtų septinis karščiavimas! Aš tave drąsinu, bet pati jaudinuosi. Maldauju už tave gerąjį Dievą:

"Dieve, mano Dieve! Pasigailėk mano ligonio. Tu, kuris atvėrei neregio akis, pagydei šimtininko tarną, raupsuotuosius, prikėlei iš numirusių Jajiro dukrelę, Najimo našlės sūnų ir Lozorių, jau tris dienas išgulėjusį kape, pasigailėk Vido. Ištiesk savo ranką ir pasakyk karščiavimui: "Nurimk!" Tėve, aš tikiu, tvirtai tikiu, kad tu išklausysi, užtariant arkivyskupui Jurgiui.

Mano Dieve, tiesiu į tave rankas ir maldauju: leisk man iškentėti jo dalią, leisk man kentėti jo vietoje. Su kokiu dėkingumu priglausčiau ligos kryžių ir iškentėčiau jam skirtą dalią... Man širdį skauda, gelia. Kaip norėčiau šį vaikelį matyti

sveikstantį, grįžtantį į gyvenimą! Viešpatie, aš tikiu tikiu tikiu, kad Tu išgirsi motiniškos širdies šauksmą!

Vidai, man gaila tavęs! Gaila tavo jaunutės žmonos, kuri patikliom akim žiūri į mane ir žvilgsniu prašo pagalbos.

O Dieve, kiek iškentėta, kokie tamsūs tuneliai pereiti! Nejaugi šitas karščiavimas pasityčios iš visų didžiųjų lūkesčių ir troškimų?! O, kad greičiau išmuštų pergalės valanda!

Kovo 10 d.

Sergu. Dėl to esu labai patenkinta. Juk taip norėjau sirgti vietoj savo ligonio. Sutinku kentėti. Sveik, Vaikuti!

Tu gydomas dabar chirurgijos skyriuje. Pas mus praleidai ištisą mėnesį. Kiek daug kančios patirta! Užtat žvilgsnis tapo gilesnis, jautresnis, subtilesnis. Net savieji pastebėjo šią permainą. Taip, tu turėjai laiko mąstyti, pažinai žmones, kurių gyvenimas skirtas kančios ištiktam žmogui, geriau suvokei gyvybės ir gyvenimo brangumą. Kančioje praleistas laikas uždėjo antspaudą visam gyvenimui. Tu tapai turtingesnės dvasios. Neužmiršk, grįši į gyvenimą, kupiną kerštо, pavydo, žiaurumo, bet būk Tagorės aprašytas angelas:

> "Jie triukšmauja ir kovoja, jie abejoja ir nusivilia, jų vaidams galo nesimato. Tegu tavo gyvenimas ateina į jų tarpą, kaip liepsnojanti šviesa, nevirpanti ir tyra, ir palenkia juos nutilti.
>
> Jie žiaurūs iš godumo ir pavydo, jų žodžiai, lyg paslėpti peiliai, kraujo trokštantys.
>
> Ateik ir atsistok tarp jų, mano vaike, ir žvelk taikiom akim į juos, kaip vakaro atlaidi ramybė virš dienos kivirčų. Tegu pamato tavo veidą, mano vaike, ir taip tepažįsta visų dalykų prasmę; tegu pamilsta jie tave, ir taip jie mylės vienas kitą.
>
> Ateik ir užimki vietą begalybės gelmėje, mano vaike.
>
> Saulėteky atverki ir iškelki savo širdį, kaip žydinčią gėlę, o saulei leidžiantis nulenki galvą ir tylumoj užbaiki dienos pamaldas".

Vidai, padarykim vieną neįprastą ekskursiją į praėjusio mėnesio įvykius. Pavaikščiokim po tuos tamsius, šiurpius labirintus, kuriais taip nuostabiai tave vedė paslaptinga Apvaizdos ranka.

Pirmojo etapo labirintai – vasario 9 d.

Tavo "Žiguliai" susidūrė su galingu "Kamazu" ir likai, nors traumuotas, bet gyvas, o tavo žmoną, laukiančią kūdikio, ištiko lengva trauma. Iš mašinos liko laužas... Ar ne tas pats galėjo likti iš judviejų jaunystės?

Kai atvežė ligoninėn, buvai ištiktas sunkaus šoko, jį pavyko įveikti tik po kelių gelbėjimo valandų. Operacijos metu rasta trūkusi blužnis, plyšę plaučiai, didelis nukraujavimas, galvos ir krūtinės ląstos trauma. Nors sunkiai sužalotas, kitą rytą buvai gana žvalus.

Deja! Trečią ligos dieną prasidėjo grėsminga plaučių edema. Tavo gyvybė vos ruseno. Progresavo abipusis plaučių uždegimas, trauminis eksudacinis pleuritas ir perikarditas. Iš šių būklių – klaikių labirintų – buvai išvestas. Ar ne nuostabu?!

Antrojo etapo labirintai – vasario 19 d.

Šio laikotarpio labirintai dar tamsesni, bet kokie nuostabūs jų vingiai, posūkiai ir baigtis!

Iš 18-tos į 19-tą naktį prasidėjo vidinis kraujavimas, sumažėjo kraujospūdis. Perpylus litrą kraujo, padėtis laikinai stabilizavosi – rodos, specialiai paslaptinga Ranka palaikė iki ryto, kol mes visi susirinkom: chirurgai, reanimatologai, anesteziologai.

Dar nebuvo pradėtos planinės operacijos – tai labai svarbu, nes chirurgai nebūtų galėję palikti operuojamų ligonių. Dar blogiau būtų buvę, jei nukraujavimas būtų įvykęs naktį: nebūtų spėję greit atvykti taip reikalingi chirurgai.

Vedėjas laiku įkišo intubacinį vamzdelį – juk dėl tokio smarkaus kraujoplūdžio kraujo galėjai įsiurbti į plaučius.

Per trumpą laiką perpilta apie dešimt litrų kraujo. Nuo tokio masyvaus kraujo perpylimo, stingant gerų krešumo elementų, galėjo:

sutrikti krešumo sistemos funkcijos, ir supiltas kraujas kaip pro koštuvą (pro operacinius pjūvius) galėjo išbėgti lauk – ačiū Dievui, taip neįvyko;

po tokio masyvaus kraujo perpylimo galėjo susidaryti trombai plaučių smulkiųjų kraujagyslių tinkle ir įvykti plaučių infarktas arba, dar blogiau, plaučių kraujagyslių embolija (juk mes turim apsaugai nuo šios komplikacijos tik

hepariną ir kurantilį). Ačiū Dievui, taip neįvyko;

galėjo prasidėti kraujo atmetimo reakcija, tačiau ji neįvyko;

kai tu netekai beveik viso savo kraujo, didžiausias pavojus grėsė smegenims. Po sėkmingai atliktos operacijos būtum galėjęs būti gyvas, šiltas, bet netekęs protingos smegenų veiklos, žuvus smegenų žievei. Juk vienu momentu širdis veikė pustuštė ir smegenims trūko būtiniausio kraujo minimumo. Bet taip neįvyko.

Tai matai, kokia paslaptinga Ranka tave vedė Mirties tuneliu į Gyvenimą. Būk dėkingas!

Medikai tavo atvejį vadina kazuistiniu, o aš manau, kad tai pusiau arba ir tikras stebuklas, jungiant į stebuklą ir medicinos pastangas. Juk šiuo atveju medicinos pastangų nepakako, reikėjo gyvybės Kūrėjo palaimos.

Taigi sveikinu tave, stebuklingą kūdikį!

Kovo 16 d.

Ketvirta diena, kai tavęs nemačiau. Grįžusi iš kelionės, užėjau aplankyti. Radau tave ir žmoną. Kaip gera, kad judu šypsotės! Nepablogėjo. Artimiausiu laiku būsi išleistas namo.

Džiugu, kad kad tu išeini gyventi, nors dar teks pakentėti, kol galutinai sustiprėsi. Be to, tavęs laukia radikali operacija, nes dėl sunkios būklės atlikta tik gelbstimoji operacija – opos apsiuvimas.

Nenustebk, kad išvykstant bus tokia savijauta: tu veržte veržiesi namo, į laisvę, bet kartu tau bus sunku palikti ligoninę. Kodėl? Todėl, kad ji tapo tau antrojo gimimo vieta. Daugybė psichologinių siūlų jungia tave su jos aplinka, gydytojais, sesutėmis... Čia pagilėjo gyvenimo samprata, pajutai, kas yra altruistinė meilė...

Gal nori žinoti, kaip aš reaguoju į tavo išvykimą? Džiaugiuosi, kad tu išeini gyvas, sustiprėjęs, turįs tvirtą gyvenimo viltį. Liūdžiu. Kodėl? Paklausk savo mamą, ką ji jaučia, kai vaikas palieka namus... Ir manyje plaka motinos širdis, trokštanti tau laimės, bet netenkanti rūpesčio – budėti prie savo vaikelio lovos.

Tiesa, mūsų skyriuje lovos retai būna tuščios: vienus ligonius keičia kiti; vienoms dejonėms nutilus, pasigirsta kitos; ašaroms nudžiūvus vienose akyse, sužiba kitose... Ir taip sukasi ir sukasi laiko ir skausmo girnos...

Kai mintimis sugrįši į praėjusias skausmo dienas, suprask, kad tave mano asmenyje prakalbino dieviška Meilė, kuriai mus Motina išmokė tarti: "Tėve mūsų, kuris esi Danguje..."

Kovo 25–27 d.

Deja! Vido skausminga viešnagė pas mus prasitęsė. Kovo 25 d. jis vėl atsidūrė ant operacinio stalo dėl pakartotinio kraujavimo.

Vargšas mano Vidas!

Išseko jo centrinės nervų sistemos ištekliai, ir jis pateko į gilią depresiją. Jis liūdnas liūdnas, tarsi įgrimzdęs į tamsų požemį. Pabandysiu jo būklę nusakyti alegoriniu vaizdu.

Jūroje audra. Didžiulės bangos šniokšdamos dūžta viena į kitą. Kaukia viesulas. Dangus juodas, nė vienos žvaigždės. Rodos, suglaudė jūra ir padangė savo veidus, kad blaškomas laivas pamestų orientaciją. Jį meto bangos. Jūrininkai iš paskutiniųjų kovoja su stichija. Džiaugsmas sužiba akyse, kai pamato šmėstelėjusį kranto švyturį, spindintį jiems namų jaukumu. Atgauna jėgas ir veržte veržiasi pasiilgtojo Kranto link. Pamažu, atkovodamas metrą po metro, laivas artinasi prie kranto. Audra aprimsta. Blausioje mėnulio šviesoje jūrininkai jau regi ant kranto stovinčius mylimuosius, mojančius jiems vilties juostomis. Džiaugsmas nušviečia veidus. Dar, dar valandėlė, ir audros stichiją užgoš savųjų džiaugsmo balsai... Laivas visiškai priartėja prie kranto, beliko išmesti stiprias virves ir pritvirtinti krantinėje. Tik... staiga atplaukusi "devintoji banga" griebia laivą ir kaip šapelį sviedžia atgal į putojančią jūrą. Nuaidi sielvarto šūksmai. Nusivylimas aptemdo jūrininkams akis, jų jėgos, stichijos išsekintos, visai nusilpsta. Jie praranda dvasinę pusiausvyrą. Džiaugsmas virsta skausmu, ilgesys – praradimo kančia.

Ar galima kaltinti jų nuotaikas, nusivylimą? Laivo kapitonas nepraranda vilties. Jis stengiasi grąžinti jūreiviams pusiausvyrą, pasitikėjimą. Jo akys viltingai žvelgia į išsvajotą krantą ir jo link vėl suka laivą. Taip! Jie nugalės! Dvasia galingesnė už stichiją. Jie ją nugalės!

Ar ne panašus lūžis įvyko tavo, Vidai, kovoje su stichija? Nemanyk, kad aš stebiuosi ar kaltinu tave, jog panirai į gilią depresiją. Ne! Nebūčiau verta gydytojos vardo, jei nesuprasčiau tavo dvasinio skausmo būklės: "Man gaila visų: tėvų, Arminos

ir jūsų, daktare. Šitiek pastangų, o čia vėl..."

Taip, Vidai! Vėl mums teks kovoti. Bet kovoje tu ne vienas.

Vidai, mano Vaikuti! Žinok, kad šitas gūdus skausmas pražydės džiaugsmu, tik turėkim kantrybės, nepaleiskim iš rankų vairo. Tu pasveiksi, tikrai pasveiksi ir laiminsi valandą, kurioje įvyko laikinas pralaimėjimas, paskatinęs sukaupti jėgas.

Nekaltinu tavęs už liūdesį, depresiją, priešingai, tu tapai dar mielesnis, nes esi tikras žmonių vaikas, kuris jaučia visokį skausmą.

Leisk man be žodžių, širdim ir siela, dalyvauti tavo kančioje, pajusti tai, kas nematoma akimis, padėti kartu kovoti su siaučiančia kančios stichija, kol pasieksime išsiilgtąjį Krantą.

Kovo 29 d.

Šiandien prablaivėjo horizontas. Audra rimsta. Tavo akyse užtekėjo vilties aušra. Maža to, tavo lūpose vėl pražydo šypsena. Skausmas rimsta. Kraujo rodikliai gerėja. Dvasinė krizė praeina.

Kiek džiaugsmo suteikei savo ryžtingu pakilimu iš lovos, savo pirmais nedrąsiais žingsniais! Taip, Vidai! Bendromis jėgomis mes laimėjom. Iškopėm iš depresijos. Jau dega vilties švyturys, rodąs teisingą kryptį. Tavo dvasinė pusiausvyra – pagrindinė laimėjimo sąlyga. Tai būtinybė. Be jos ligonio skausmas taptų aštresnis, nes skausmo impulsai eitų į centrinę nervų sistemą neslopinami. O dvasinė pusiausvyra slopina skausmą ir jį mažina.

Kovo 31 d.

Taigi šiandien tave tolesniam gydymui iš reanimacijos skyriaus perkėlė į chirurgijos skyrių.

Pažanga reali.Tu valgai, pradėjai vaikščioti. Tvirtėja tavo žingsniai.

Vaikuti, audros šėlsmas nurimo. Rytuose teka šviesi gyvenimo Saulė. Ištieskim jai rankas, iš gilumos širdies tarkim: "Ačiū Dievui!" Neprieštarauju, kad medikams reiški padėką, bet neužmiršk ir tos paslaptingos Apvaizdos rankos, taip nuostabiai išvedusios iš paskutiniojo labirinto. Kas gi būtų tau buvę, jei antrasis kraujoplūdis būtų ištikęs išvykus namo? Nebūtų spėję atvežti į ligoninę ir būtum miręs pakeliui... Dabar

šio pavojaus nėra, nes operacija radikali. Tavo jėgos pamažu sustiprės. Tiesa, tu nebūsi fiziškai stiprus, bet stiprus dvasia, nugalinčia ir fizinius trūkumus.

Kai pajusi, kad jėgos mąžta, prisimink ir mane, savo gydytoją, kuriai, norinčiai stoti į medicinos institutą, gydytojai tarė: "Ką? Su tokia sveikata į institutą! Ar tau galvoje negerai? Dirbk sau sesute, nes ant karsto dėsi diplomą!"

Aš atsakiau: "Nors ir ant karsto, bet vis tiek dėsiu. Gydytoja būsiu!"

Ir ką? Ar išsipildė ta pranašystė? Jau dešimt metų dirbu viename sunkiausių medicinos barų – reanimacijos-anesteziologijos skyriuje, ir dar nereikia dėti diplomo ant karsto. Vien dėl šių dešimties metų buvo verta rizikuoti.

Kodėl tau tai rašau? Kad parodyčiau, jog žmogus turi milžiniškas energijos atsargas, tik reikia jas sužadinti. Taigi, Vidai, aukštyn galvą! Neįsileisk širdin mažavertiškumo komplekso ir jo palydovų: baimės dėl ateities, graužaties dėl sumažėjusio fizinio pajėgumo ir pan. Tu esi pilnavertis žmogus, sugrįš jėgų pusiausvyra, tik reikia kantrybės. Nenuodyk minčių dvejonėmis: nesu tas, kas buvau...

Turi džiaugtis, kad gali gyventi, gyventi dėl Arminos ir to mažojo judviejų meilės vaisiaus, bręstančio žmogučio. Kas būtų džiaugęsis jo likimu, jei tu būsi miręs? Į kieno rankas motina būtų atidavusi naujagimį?

Džiugiu laukimu stiprink jėgas, kad galėtum ištiesti rankas į gyvenimo pilnatvę, kad regėtum gyvybės skleidimąsi savo vaikeliuose.

Balandžio 8 d.

Rytoj du mėnesiai nuo Vido kančių kelio pradžios. Šiandien jis išeina į gyvenimą. Po tiek kančių, stresų, tamsos valandų nušvito Saulė.

Savo pasveikimu jis nuskaidrino viso mūsų skyriaus kančios pasaulį, nes čia daug skausmo, bet maža ligonių, su kuriais būtų galima bendrauti kaip su mąstančia būtybe. Mūsų ligoniai dažniausiai be sąmonės, be žmogiško supratimo, suluošinti, užgesusiais žvilgsniais, sutrinti skausmo... Gaila jų! Taip norėtume Gyvybę pakylėti į Saulę, bet dažnai vietoj gyvybės džiaugsmo rankose lieka pelenai, o širdyje gūdi kančia... Ne kartą mūsų skyrius būna panašus į Osvencimą, kur girdėti

skaudžios dejonės, kraupūs besiartinančios Mirties žingsniai, nepelnyti ligonių artimųjų priekaištai ar net prakeikimai. Ir už ką? Argi mes norim žmogui blogo? Argi nesistengiam iš visos širdies, bet... juk mes ne Dievas, mes dažnai bejėgiai prieš didžiąją Lemtį. Ir kaip gera, kai tarp šių suluošintų, iškankintų būtybių pražysta vienas kitas žiedas, skirtas Gyvenimui! Jo grožis ir žavesys šimteriopai atlygina daugybę nesėkmingų pastangų ir duoda jėgų tolesnei kovai dėl visapusiškos žmogaus Gyvybės.

JINAL. KAS GI JI?

Tai mažytė, niekam nereikalinga mergytė, nuskriausta, kiek tik begalima žemėje. Atvežta iš kūdikių namų. Jau pats gimimas, tiksliau kūnelio susiformavimas motinoje jai nepasisekė: gimė su ryškiais Dauno ligos požymiais, širdelės yda.

Motina, medicinos mokslų daktarė, laukė sveiko kūdikio. Šita jai nepatiko, todėl atidavė kūdikių namams. Kam gi ji reikalinga su tokiais dideliais trūkumais? Ir prasidėjo mažutei liūdnas jos gyvenimo rytas, varganas gyvenimėlis tuose namuose, kur gyvena niekam nereikalingi vaikeliai.

Ar nesudrebėtų motinos širdis, pamačius šį kūdikėlį? Jos rankytės ir kojytės kaip botagėliai, per sunykusią odelę matyti šonkauliukų kontūrai, sėdynukė nušutusi – viena žaizda... Gailiai cypia šis mažas sutvėrimėlis, nepažinęs motinos meilės...

Nenusimink, mažyte! Jei tu nereikalinga kaip žemės gyventoja, tave priglaus mylinčios dangiškosios Motinos rankos. Šv. Krikšto sakramentu tu tapai Dievo dukryte ir po dienos išskridai į ištiestas Tėvo rankas (kitą dieną ji mirė).

Pakrikštijus paėmiau mažutę ant rankų, pakėliau kaip auką aukštyn, priglaudžiau prie širdies ir pabučiavau... Tikriausiai tai buvo pirmas ir paskutinis pabučiavimas šioje žemėje...

Mažasis Angele, melskis už savo nelaimingus tėvus, nes jie neturi tikrojo džiaugsmo, kadangi nepažįsta aukos skonio.

Būk laiminga, mano mažute Dukryte!

VARGUOLIO DIENOS

Jau antra savaitė jis gydomas mūsų skyriuje, tačiau rezultatai blogi. Jo nuotaika depresiška, tulžinga, į mus žiūri kaip į kankintojus. Jis niekados nenusišypso, nepasako ačiū. Kas vyksta jo sieloje?

Gyvenimas praleistas nuodėmėse: girtaujant, nesirūpinant šeima, stengiantis vaikus atitraukti nuo tikėjimo.

Jam artinasi paskutinė ataka. Viešpatie, ką daryti? Duok šviesos, duok drąsos, duok meilės pasibelsti į duris. Jaučiuosi tokia bejėgė, kausto natūrali baimė: kas bus, kai jam prabilsiu apie Dievą, sielos reikalus, gal jis dar labiau tryps Jo Vardą, pagaliau padarys ir man nemalonumų, kaip gydytojai, dirbančiai šiame režime. Jis gali šaukti visam skyriui girdint: "Atstokit su savo kalbomis!" Kalbėjau dėl šio svarbaus reikalo su žmona, ji, vargšė, verkdama pasakojo:

– Aš jam ne kartą sakiau, maldavau atsiprašyti Dievą už gyvenimo klaidas, bet jis nenori nė girdėti. Ak, daktare, man nebaisi jo natūrali mirtis, bet kaip skaudu, kad jis miršta nuodėmėse...

Buvau palatoje, kai žmona savo ir vaikų vardu prašė susitaikyti su Dievu, bet jis atrėžė:

– Eik sau su savo kalbomis ir netrukdyk man gyventi ir mirti taip, kaip aš noriu!

Dievuliau, Tu pats pasakyk, ką man daryti! Pasigailėk šio nelaimėlio! Šiandien Verbų sekmadienis. Kad jo sieloje po daugelio metų suskambėtų "Osana"!

Buvo vidurdienis. Ligonį ištiko grėsminga komplikacija – plaučių edema. Kvėpavimas tapo gargaliuojantis, veidas melsvai pilkšvas. Plaučiai pilni drėgnų karkalų. Gelbstim, medicinos pagalba aiški ir tikslinga. Pagalbos veiksmus atlieku kuo nuoširdžiau ir rūpestingiau. Dažnai matuoju kraujospūdį, klausau širdies veiklą, šluostau prakaitą, širdimi maldauju dievišką Meilę mirštančiajam gailestingumo.

Širdis man smarkiai plaka, jaudinuosi dėl užsibrėžtos užduoties. Ne taip lengva prabilti į užsispyrusią sąžinę. Jauti, jog tai tikra dvikova, kurioje kovoja dvi galybės: Dievas ir šėtonas.

Po poros mediciniškos kovos valandų ligonio būklė pagerėjo, plaučių edema atslūgo. Visi lengviau atsidūstam. Ligonis taip pat patenkintas ir taria:

– Niekas manimi taip nesirūpino, kaip jūs.

Ačiū Dievui! Gera proga pradėti su juo rimtą pokalbį. Paglosčiusi ligonio galvą, nekreipdama dėmesio, ką galvos šalia gulintys kiti ligoniai, pradedu pokalbį:

– Jums taip sunku, pakvieskim Dievą pagalbon. Ne viskas

yra medikų rankose. Jūs pats matot, kaip sunkiai sekasi gydymas.

– Nežinau.

– Užtat aš žinau, kas jums reikalinga. Padovanokit savo sunkią sunkią praeities nuodėmių naštą man. Darykim mainus: jums dovanosiu meilę, rūpestingumą, o jūs man – savo naštą.

– Bet... daktare, aš trisdešimt metų nebuvęs velykinės...

– Ką reiškia amžinojo, gailestingojo Dievo akyse trisdešimt metų! Jis, mirdamas už mus ant kryžiaus, viską atleido. Mums belieka gailėtis už nuodėmes, atsiprašyti gerąjį Dievą: "Viešpatie, Tu myli mane, Tu mirei už mane ant kryžiaus, atleisk man, nusidėjėliui!"

Tyla...

Atsisėdu ant kėdės, paimu jo ranką, priglaudžiu prie savo veido, maldaudama:

– Na, būkit geras, atiduokit man savo praeities naštą! Pamatysit, kaip jums bus gera. Juk jūs buvot geras žmogus, – sakau, norėdama jį padrąsinti.

Jis tuoj pačiupo šiuos žodžius ir skubėdamas patvirtino:

– Tikrai aš buvau geras!

– Bet... kiekvieno mūsų gyvenime buvo ir yra klaidų. Prisiminkit savąsias: sekmadieniais ir šventadieniais nedalyvaudavot Mišiose; nesirūpinot vaikų auklėjimu, net trukdėt šį šventą darbą savo žmonai (vaikams, besirengiantiems Pirmajai Komunijai, jis duodavo pinigų, kad jie neitų jos priimti), dažnai pasigerdavot iki sąmonės netekimo, po to būdavot irzlus, piktas, keldavot namuose pragarą. Pabandykit prisiminti bent dideles klaidas ir už jas gailėkitės dėl Dievo meilės. Kunigo nebijokit, jis ateis ne teisti, bet padėti. Jis jums padės, nereikalaus smulkios ataskaitos. Prisiminkit latrą ant kryžiaus: vos tik sutiko kančią priimti kaip pelnytą bausmę už savo blogus darbus, tuojau gavo atleidimą.

Glausdama jo ranką prie savo veido, jaučiau, kaip jo pirštai švelniai prisiglaudė... Pasinaudodama atoslūgio valandėle, suspaudžiau jo ranką savojoj ir ją bučiuodama maldavau:

– Dievas nori atnešti jums ramybę. Neatstumkit jo pagalbos. Jus šito maldauju, kaip motina vaiką...

Ligonis atsiduso ir lėtai tarė, pabrėždamas kiekvieną žodį:

– Gerai, daktare, tegul būna taip, kaip jūs norit. Aš sutinku.

Džiūgaudama dar pabučiavau jo ranką, paglosčiau galvą, paprašiau, kad gailėtųsi už nuodėmes, ir skubiai išėjau į vakarines pamaldas, po kurių sugrįžau su kunigu.

Ligonį radom sąmoningą, bet tiek nusilpusį, jog jau nepajėgė atlikti žodinės išpažinties, bet protingai atsakinėjo ženklais į kunigo klausimus. Jis gavo viso gyvenimo nuodėmių atleidimą, priėmė Ligonių Sakramentą ir Gyvybės Duoną... Aš jam padėjau persižegnoti, nes rankos bejėgiškai sviro. Paskui su šaukštu į burną pyliau vandenį, vis patikrindama ar neliko Švenčiausiojo dalelių. Jėgos visiškai geso. Dėkojau jo vietoje gailestingajam Dievui, nes ligonis jau nepajėgė dėkoti. Juk šiandien Verbų sekmadienis. Dievo gailestingumas laimėjo dar vieną sielą. Jam garbė, padėka ir meilė.

Osana skamba dar vienoj Viešpaties Krauju nupraustoj ir sustiprintoj širdy...

P.S. Netrukus jis mirė.

Birželio 20 d.

Atėjusi į darbą, radau labai sunkios būklės ištiktą jauną gražią moterį, kuri, nepakėlusi gyvenimo smūgių, nuodijosi.

Stebiu: veido bruožai taisyklingi, antikinio grožio, plaukai juodi, nusvirę pro lovos kraštą. Krūtinė kilnojasi nuo greito širdies plakimo, kartojasi ekstrapiramidiniai traukuliai. Gydant būklė pagerėjo, lemiama krizė praeina. Tarp mudviejų užsimezga nuoširdus pokalbis. Laikau jos rankas savosiose, glostau plaukus ir žvelgiu motinos žvilgsniu į nelaimingą vaiką:

– Kas jums taip sunku, kad žydinčią jaunystę ryžotės paversti pelenais?

Ji atveria skaudžią savo gyvenimo dramą. Jos čia neaprašinėsiu, tik paminėsiu finalą: ji priėmė Krikštą, atliko Išpažintį, priėmė Komuniją, o vėliau ir Santuokos sakramentą.

Taigi grįžo į gyvenimą pilnavertis žmogus. Ačiū Dievui! Ji grumiasi su įvairiais sunkumais, stiprėja kūnu ir dvasia. Tai labai kilnus ir geras žmogus, vertas pagarbos, o ne pasmerkimo. "Neteiskite ir nebūsite teisiami", – sako Viešpats.

'JŪS GERIAU ŽINOT, KO MAN REIKIA. AŠ NEPRIEŠTARAUJU"

Šiąnakt budžiu. Vieną ligonį ištiko agonija. Praėjusią naktį jam buvo įvykusi klinikinė mirtis. Buvo reanimuotas. Dieną jo būklė kritiškai sunki. Vakare agonija. Veidas melsvas, kūno oda blyški, pro ją prasišviečia melsvas kraujagyslių tinklas. Kūnas išpiltas šalto prakaito. Kvėpavimas Kusmaulio tipo. Širdies veikla aritmiška, greita. Kraujospūdis palaikomas tik vaistais.

Pažvelgiu į šį skaudžiai kenčiantį žmogų – atrodo, kad dar valandėlė, ir nutrūks gyvybės siūlas.

Aš jo nepažįstu, bet reikia prakalbinti. Prakalbinu. Keista! Jis kalba. Reikia skubėti, nes gyvybė vos vos rusena. Diagnozė: sunki cukrinio diabeto forma. Hiperglikemija. Universali kraujagyslių sklerozė. Transmuralinis miokardo infarktas. Kardiogeninis šokas. Būklė po klinikinės mirties.

Reikia skubėti. Nuojauta neapgauna. Paprašiusi Marijos globos, smarkiai plakant širdžiai, tariu ligoniui:

– Jums labai sunku?

– Taip.

Paglostau galvą, nušluostau prakaitą ir vėl:

– Ar jūs partinis, ar ne?

– O ką – ar tai turi reikšmės?

– Na, žinoma, ne. Paklausiau tik šiaip sau. Kas jūs būtumėt, bet reikalas rimtas. Reikia mums Dievo pagalbos. Jums reikia atlikti šv. Išpažintį, priimti šv. Komuniją.

Ligonis pažvelgia gerom protingom akim ir taria:

– Jūs geriau žinot, ko man reikia.

– Kadangi žinau, todėl ir klausiu. Jūs esat laisvas žmogus, nuo jūsų priklauso sutikimas.

– Aš neprieštarauju. Kvieskit kunigą.

Ačiū Dievui! Skubiai pakviečiau kunigą. Belaukiant kunigo, atėjo iš kito skyriaus jo žmona. Jai pasakiau, kad laukiam atvykstant kunigo pas jos vyrą.

– Ar jis pats to norėjo?

– Taip.

Tuomet ji nudžiugo ir tarė:

– Vyras išpažinties buvo labai seniai, bet jis geras žmogus.

Daug metų jis buvo kolūkio pirmininkas. Jo vadovaujamas kolūkis buvo pirmaujantis. Partija jį sugadino. Tik partija kalta dėl jo nelaimių. Vis komisijos, nutarimai, pasitarimai, o tu girdyk, pats gerk, ir taip be pabaigos...

Gana greit atvyko kunigas. Ligonis atliko labai nuoširdžią išpažintį, priėmė Komuniją ir Ligonių Sakramentą. Ligonis liko ramus ir, kiek įmanoma agonijoje, laimingas. Žmoną jis paprašė atnešti atsigerti šaltinio vandens. Išeinant žmonai, paprašiau, kad jinai jį pabučiuotų, nes jaučiau, kad tai paskutinis kartas...

Buvo apie 23 val., prasidėjo priešmirtiniai traukuliai. Mirštančiojo kvėpavimas lėtėjo, pauzės vis ilgėjo. Uždegėm žvakę, įdėjau ją jam į rankas ir prilaikiau, kita ranka glosčiau mirštančiojo veidą. Juk miršta dar vienas mano vaikas... Malda palydėjau iškeliaujančiojo sielą. Išėjus jo sielai nuėjau į terapijos skyrių pranešti žmonai. Nereikėjo nė sakyti. Ji viską suprato.

Birželio 23 d.

Dešimtosios kun. Aleksandro mirties metinės. Jau dešimt metų, kai žemę paliko šis kilnus, kūdikiškos dvasios, tyro džiaugsmo ir gilaus skausmo kupinas žmogus.

Dar, rodos, taip neseniai jis buvo tarp mūsų kaip gerumo, džiaugsmo ir taikos Angelas.

Dar taip neseniai jis bėgo šluostyti mūsų ašarų, klausyti neišsakyto skundo.

Dar taip neseniai skambėjo jo balsas sakykloje, kur lūpomis ir širdimi skelbė amžinojo Dievo Meilę.

Dar taip neseniai jo šventos kunigiškos rankos kėlė Ostiją ir gyvenimą aukai.

Dar taip neseniai skambėjo nuostabi pianino ir pjūklo muzika, palydėta kūdikiškos širdies giesmės ar dainos.

O dabar?

Dabar jis mums kalba nemirštančios meilės kalba. Jis mums kalba iš amžino Pavasario šalies, kurioje, tikime, jis džiaugiasi dangiškojo Tėvo prieglobstyje, regėdamas tą, kurią taip mylėjo žemėje – Motiną Mariją.

Šiais sąmyšio, nerimo, įtampos ir susvetimėjimo laikais jis mums prabyla kaip ramybės aidas.

Jis kalba mums gėlių kvapu,

ošiančių medžių šnaresiu,
linguojančių berželių šakutėm.
Jis kalba meile, galingesne už mirtį, kviesdamas pakilti virš kasdieninių rūpesčių, kančių,
pakilti į Golgotos kalną, nuo kurio matyti auštantis Prisikėlimo rytas.
Jis kviečia mus į kovą su tamsa, veidmainyste, nuodėme;
ne į ginklų, bet į meilės kovą:
blogį nugalėti gerumu,
tamsą – šviesa,
neapykantą – meile.
Jis kviečia mus būti Simonu Kireniečiu, padedančiu artimui nešti kryžių;
Veronika, pastebinčia širdyje paslėptas ašaras ir jas šluostančia gerumu pražydusiomis rankomis;
Jis kviečia mus atsistoti po Jėzaus kryžiumi kartu su Švenčiausiąja Motina ir dalyvauti pasaulio atperkamajame žygyje.
Mes pavargę nuo triukšmo, skubėjimo įtampos.
Ir kaip gera valandėlę išgirsti tylų Amžinybės prakalbinimą!
Kapas – vieta, kurioje sustoja laikas ir prabyla nemirštanti Meilė. Šitas kapas mums skelbia nemirtingumą, išvadavimą ir amžinąją Meilę. "Palaiminti mirštantieji Viešpatyje".
Palaimintas Tu, kunige Aleksandrai, sudegęs kaip auka ant Dievo ir artimo meilės aukuro.
Tai kas, kad nutilo žingsniai, balso aidas, bet... nenutilo meilės giesmė, raginanti eiti per gyvenimą kaip Jėzus, darant gera, gydant tuos, kurių širdis sužeista, "pasilenkti ir guosti tuos, kurie paklydę rauda";
pamatyti sužeistą, subjaurotą Bažnyčios veidą sielose ir jį nuvalyti, nušluostyti Veronikos skara;
būti šiame sumaterialėjusiame pasaulyje Evangelijos raugu ir pamažu keisti jo struktūrą, kelti į aukštesnę egzistencijos pakopą. Mes, pašauktieji dalyvauti dieviškame gyvenime, turime tapti dieviški.
Prieš 600 metų Viešpats savo maloningumu pasilenkė ir dievišku pabučiavimu paženklino mūsų Tautą, pakviesdamas ją į savo vaikų eiles.
Didysis 600 metų Krikščionybės Jubiliejus, o šalia jo spindi mažutis dešimties metų kilnaus kunigo Aleksandro mirties jubiliejus.

Jau dešimt metų Jis Tėvynėje,
dešimt metų jis laukia mūsų pareinant į Tėvo Namus.
Mums skaudu, nes gyva netekimo žaizda... Tačiau pakilkime aukščiau kančios ir pamatysime nuostabią šalį, vertą Gyvenimo ir Mirties.
Nesakykim, kad Mirtis žiauri. Ne! Ji Dievo Valios vykdytoja. Pro jos vartus įėję, mes susitiksim savo mylimuosius, pašauktus vardu. O dabar? Dabar jiems iš visos širdies pasakykim:
Iki pasimatymo!
Iki pasimatymo, kilnusis kunige Aleksandrai!
O Tu?! Tu ateik mūsų pasitikti. Ateik mūsų priglausti, nušluostyti mums ašarų ir parodyti nuostabios rytdienos Tėviškės.

Spalio 27 d.

Dalyvavau garbingojo kunigo S. Samuolio laidotuvėse. Tai kilnus, šventas kunigas, tyliai perėjęs žemę gera darydamas. Jis žuvo prigludęs prie Viešpaties Širdies, nes avarija įvyko vykstant pas ligonį su Švenčiausiuoju.
Ligoninėje pagyveno porą valandų ir mirė savo brolio kunigo Juozapo akyse.

"Nurimk, širdie, tegul atsiskyrimo mirksnis būna mielas.
Tegu nebūna tai mirtis, bet atbaigimas.
Tegu meilė tampa prisiminimais, o skausmas dainomis.
Tegu skridimas dangumi baigiasi sparnų suglaudimu virš lizdo.
Tegu šis paskutinis tavo rankų palietimas bus švelnus kaip nakties gėlė.
Sustok akimirką, Gražioji Pabaiga, ir paskutinį savo žodį tark tylėdama.
Lenkiuosi prieš tave ir iškeliu aukštai savo žibintą, kad tau pašviesčiau kelią".

(R. Tagorė)

Brangusis Broli,

Iš tikrųjų Gražioji Pabaiga savo paskutinį žodį ištarė tylėdama. Jūs išgirdot paskutinį sparnų mostą, ir skrydis

baigėsi sparnų suglaudimu dangiškojo Tėvo glėbyje. Tai nebuvo Mirtis, bet atbaigimas... Atbaigimas kilnaus, tylaus ir švento Brolio gyvenimo – juk Jis buvo tylinti ir kenčianti Meilė.

Jis visą gyvenimą elgėsi taip, lyg būtų mylimo Brolio šešėlis, tarsi jo papildymas, bet kartu ir savarankiška, kilni Asmenybė, perėjusi žemę gera darydama.

Jam buvo sunku save išreikšti žodžiais, todėl save reiškė pačiu buvimu, mintimis ir iškalbinga rimties tyla. Tai buvo tikras Viešpaties mažutėlis, be ribų atsidavęs Jo dieviškiesiems planams. Jo visas gyvenimas buvo "Fiat", Tėve. Tik Dievas žino, kokias paslaptis Jam patikėdavo sugrudusios širdys klausyklos tyloje. Jis gydė jas meile, pasemta iš dieviškų versmių, o pats jų vietoje save pašventė kaip permaldavimo auką.

Suprantu ir įsijaučiu į Jūsų, mielas Broli, skausmą. Tiesa, jis paslėptas ramybės šypsena, bet nuo to nė kiek ne mažesnis. Jūs abu sudarėte tarsi vieną vienetą. Dabar viena to nuostabaus vieneto dalis paimta ir perkelta į kitą egzistencijos plotmę, kur gyvenimas tęsiasi dar tikresne gyvybe, bet užtat pasilikusiems žemėje šis netekimas negali neteikti skausmo.

Džiaugiuosi Jūsų dvasine ramybe ir giedru tikėjimu Amžinuoju Gyvenimu, bet kartu ir giliai įsijaučiu, ką reiškia netekti tikro Draugo... Žinai, kad jo dvasia nemirtinga, kad meilė gyva, bet mes dar nesam grynos dvasios, kad nejustume realaus mūsų mylimųjų buvimo trūkumo...

Artinasi Visų Šventųjų šventė, Vėlinės ir jų oktava. Kokios didingai nuostabios šventės! Dvasia pajunti antgamtinio gyvenimo virpesius, junti tarsi ano pasaulio draugų kvėpavimą, nuostabų jų artumą, paslaptingą didžią tylą, kurioje kalba nemirtingumas. Dangus priglaudžia savo veidą prie žemės veido ir jis nušvinta dieviška šviesa. O taip norėtųsi, kad žmonės daugiau mąstytų, daugiau suvoktų šią didingą Realybę...

Mielas Broli! Tegul aplanko Jus išskridusi dvasia, nešina ramybės palaima, būsimojo Gyvenimo vilties džiaugsmu. Tegul nušluosto širdyje paslėptas ašaras, paversdama jas būsimos Aušros spindėjimu.

Šia proga aš taip norėčiau padovanoti Jums tai, kas žodžiais neišreiškiama, bet pajuntama dvasia ir širdimi... Noriu

padovanoti mažos seserėlės nuoširdumą ir meilę, ramybę ir užuojautos pabučiavimą, palinkėti, kad skausmas taptų tarsi lopšine, niūniuojama praeinant pro Brolio kapą, kad jo sielos palietimas būtų Jums švelnus kaip Nakties Gėlė, o pats taptumėt Žibintu, šviečiančiu pakviestiesiems kelią į gražiąją Pradžią, gimstančią Mirtyje. Kiekvienas Gimimas yra lydimas skausmo, bet kartu ir didelio džiaugsmo.

Ak, tegu Jūsų gyvenime visuomet žydi skausmingo džiaugsmo gėlės...

Tuo ir baigia savo laiškutį brangiam Broliui -

maža Jo seserėlė.

Laidotuvės daugiau panašios į triumfą, o ne gedulą.

Taip norėtųsi vietoj juodų vėliavų iškelti baltas ir auksines džiaugsmo ir pergalės vėliavas. Juk Jo gyvenimas buvo šventas, o mirtis dar šventesnė. Jis perėjo žemę gera darydamas, lengvindamas kančių dalią. Visas Jo gyvenimas – meilės auka savo broliams.

Reikia turėti nuolankią viltį, kad Jis nuėjo tiesiai į Dangų. Būk laimingas Tėvo Namuose! Išmelsk mums jautrumo dieviškajai Valiai.

Lapkričio 3 d.

Lydžiu K. V. iš Valkininkų į Vilnių. Šiąnakt jis susirgo. Vežam operacijai. Vargšelis! Palietė jį kryžius. Dar taip neseniai persirgtas insultas. Greitojoje sėdi susirietęs, vargina stiprus skausmas.

Jam skaudu! Viena nelaimė po kitos, viena liga po kitos... Vykstam pro Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Iš ligonio akių nesulaikomai rieda ašaros... Aš nieko negaliu jam padėti. Bet ne. Aš padedu buvimu kartu kančioje. Nenusimink! Aš būsiu kartu su tavimi iki operacijos pabaigos.

Tu jau praėjai priėmimo skyrių. Dabar esi rengiamas operacijai, laša lašeline reikiami vaistai, o iš akių vėl rieda ašaros... Paverk, Vaikuti mielas! Jos gėdos nedaro.Visa tai taip žmoniška, natūralu... Nušluosčiau jas, pabučiavau karščiuojančią galvelę ir išėjau. Kur? Lauksiu kaip mama už operacinės durų.

Operacija. Rastas gangrenavęs, bet dar netrūkęs apendicitas. Kaip gera! Tu tuojau pasveiksi.

Va, jau atveža tave su lova. Šypsaisi. Pasisveikinam. Tu klausi:

– Ką rado?

– Gangrenavusį, bet dar netrūkusį.

– Ačiū Dievui! – atsakei šypsodamasis.

Prasideda sveikimo periodas.

Lapkričio 23 d.

Mano savaitė reanimacijoje.

Radau visą puokštę labai sunkių ligonių. Tarp jų jauna dviejų vaikų motina. Diagnozė: sepsis, bakstereminis šokas. Gyvybė vos vos rusena.

Šita gyvybė patikėta mūsų globai. Vaistus jis gauna labai gerus, priežiūrą taip pat gerą. Bet ar užtenka vien vaistų?

– Ne!

– Ko tad reikia?

– Šalia medikamentų reikia nuoširdžios maldos.

Lapkričio 27 d.

Meldžiuosi už savo ligonę:

Dieve, mano vaikelis serga. Ateik ir pagydyk jį! Tu viską gali, Tu gali duoti vaistams ir mūsų veiksmams vaisingumą. Tu panorėjęs gali ją išgydyti. Jos dar tokios mažos dukrytės: viena trejų, kita dvejų metukų. Joms reikia motinos. Ta greitai plakanti širdis neturi nustoti plakusi. Dar ne laikas. Bejėgis organizmas privalo pakilti ir pasveikinti gyvenimą.

Tėve, Kristaus vardu ir Galybe aš einu iš Tavo šventovės pas savo kankinę, nešdama Tavo gydančią galybę. Prikelk, maldauju, prikelk mano vaikelį!

Kai prieš dvi dienas gydytojų konsiliumas tarėsi, kad jei nepadės konservatyvios gydymo priemonės, reikės daryti radikalią operaciją (amputuoti įsčias), mintyse priešinausi ir tvirtai tikėjau: jai nereikės šitos operacijos, nes yra kas už ją meldžiasi.

Kai namiškiai svyravo, vežti į Kauną ar ne, paaiškinau, kad geriau palikti čia. Kodėl? Nuoširdumo, rūpestingumo fonas padidina gydymo efektyvumą;

čia gauna pilnavertį gydymą (vaistai vienai parai jai kainuoja apie šimtą rublių), o Kaune reikės patiems pirkti;

turi galimybę kasdien lankyti gyvenimo draugas, o ten – kažin?

nuoširdus mūsų personalas;

gydytoja gydo ne vien vaistais, bet ir malda. Ji kas rytą nubėga bažnytėlėn ir širdyje atsineša Kristų – tą patį Kristų, kuris kadaise vaikščiojo mūsų žemėje, gydė ligonius, guodė nelaiminguosius, prikėlė mirusius. Mano gyslomis teka dieviškas Kraujas, todėl rankos, liečiančios ligonį, turi gydomąją galią.

Taip ir mano ligonei tikrai palengvės, ją prikels gyvenimui gydomosios priemonės, lydimos maldos. Ji man nuolat mintyse: einant nakties poilsio ir bėgant į darbą. Tiek nuoširdžios maldos atodūsių nusiųsta gerajam Kristui!

Jos gyvenimo Draugas toks tylus, pervertas skaudaus sielvarto... Šiandien jis jai davė savo kraujo. Jis gelbsti ją savo krauju.

Taip, vaikeli, tu tikrai tikrai sveiksi. Tau jau geriau, ėmei judėti, o visai neseniai buvai silpnesnė už naujagimį. Kiekvienas tavo atgyjančios gyvybės požymis džiaugsmu aidi širdyje. Tu jau kopi į gyvenimą! Kopk, vaikuti mielas! Greičiau pagyk ir būk laiminga. Lydėsiu tave iki pergalės, kuri jau ateina... Paklausyk, ir išgirsi jos žingsnius, prasidedančius iš gyvojo Vandens šaltinio, trykštančio iš dieviškųjų Versmių. Ištiesk rankeles gyvenimui ir būk dėkinga ne vien medikams, bet ir Dievui.

Lapkričio 28 d.

Dirbu visą parą. Manau, ji bus nerami.

Vienas ligonis po sunkios autoavarijos. Jį ištikęs hemoraginis trauminis šokas. Norint suprasti visą baisumą, reikia būti reanimatologu: gyvybė vos smilksta sutriuškinto kūno griuvėsiuose.

Po pietų paguldėm ligonį dėl plataus širdies infarkto, lydimo kardiologinio šoko. Po poros valandų – skilvelio virpėjimas ir klinikinė mirtis. Jokios reanimacinės priemonės nedavė rezultatų. Mirė žmogus. Jo mirtis skaudžiai palietė širdį. Taip nori padėti, bet esi toks bejėgis! Reanimavome 45 minutes ir... rankose liko pelenai, o sieloje naujas skausmas.

Operacinėje vyksta sunki operacija. Operuojamas girtas jaunas vyras, kuris sau pats į pilvą įsmeigė peilį. Nužmogėjo žmonės! Jie patys nežino, ką daro. Dieve, pasigailėk!

Ligonei, paguldytai dėl bakterеminio sepsio, jau geriau.

Kasdien ji daro pažangą. Kaip gera, kai ligoniui tampa lengviau! Kai jo liūdname veide įsižiebia šypsena, kai jis žengia pirmuosius netvirtus žingsnius. Tuomet išgyveni panašų jausmą kaip gimus kūdikiui. Gimimas – fiziologinis reiškinys: natūraliu būdu gimsta sveikas, klykiantis džiaugsmas. Tuo tarpu čia – nauja gyvybė gimsta dulkėse...

Lapkričio 29 d.

Sveikinu tave, brangioji būtybe, tiesianti rankas į gyvenimą. Būk tvirta! Dar liko organizmo veiklos atsinaujinimo laikotarpis, žinoma, tada irgi reikės kantrybės ir ištvermės, bet sunkiausias etapas įveiktas.

Nešu aš Jam tave, brangioji, ir atiduodu į Jo rankas, kurios daug geresnės ir švelnesnės už manąsias. Kai pasakiau, kad už tave meldžiausi, kaip miela buvo, kad tu kaip kūdikis ištiesei į mane rankas ir prisiglaudei. Paglosčiau tau galvą ir priglaudžiau prie širdies.

* * *

Baigėsi mano darbo savaitė. Pavargau. Noriu pailsėti, bet taip gaila palikti ligonius, ypač tave, Laisvute.

Keista! Kartais norisi bėgti iš šio kančios fronto, bet kai baigiu savaitės darbą, sunku jį palikti. Tu pažvelgi į mane tokiu liūdnu žvilgsniu, lyg vaikelis, kurį palieka mama. Ir man gaila tave palikti. Juk mes kartu tiek iškentėjome! Tiek daug praėjo nerimo, skausmo valandų!

P.S. Ji pasveiko! Iš ligoninės išėjo gruodžio 28 d.

Gruodžio 23 d.

Tokia skaudi šita diena! Per mūsų reanimacijos skyrių praėjo skausmo Angelas ir paliko ašaras. Gediminas sulaukė tik 26 metų. Jis šiandien mirė. Ar jis žinojo, ar tikėjosi, ar buvo pasirengęs? Išėjo amžinu taku, o siela kokioje būklėje? Jis pas mus buvo dvi dienas. Jo būklė neatrodė mirtina. Bet Mirtis atėjo iš pasalų ir vienu šaltu, smarkiu pūstelėjimu užpūtė gyvybės liepsnelę. Gulėjo jis pamėlęs ir bejėgis, dar vienas kitas sunkus įkvėpimas, iškvėpimas ir... kūną išpylė šaltas prakaitas, atsipalaidavo sfinkteriai, širdis nutilo amžiams...

Užmerkiau praviras akis, širdis man verkė... Kodėl? Todėl, kad jis iškeliavo nepasirengęs amžinajam susitikimui. Aš tai jaučiau, bet jo neprakalbinau...

Kiek skausmo mūsų žemėje! Tuojau Kalėdos – džiaugsmo šventė. Man jos paženklintos kryžiaus ženklu. Gerai! Tegul kančia mane persmelkia, kad tik amžinai nežūtų tie, kuriems Viešpats leidžia susitikti su gydytoja. "Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, priimti visa, kas man sunku, kaip Tu ant kryžiaus"...

Gruodžio 24 d.

Dieną pradėjau nuoširdžia malda už savo mirusį ligonį, paaukojau jį kartu su Išganytoju šv. Mišių aukoje.

11 val. įvyko jo kūno patanatominis tyrimas.

Šiandien Kūčios, o šioje mirties karalystėje taip šiurpu, nejauku ir skaudu. Šaltoje salėje ant vežimėlio guli jau aprengtas 58 metų vyras: jis eidamas krito ir mirė. Ant patanatominio stalo guli mano 26 metų ligonis, dar vakar taip sunkiai alsavęs ir žvelgęs pagalbos maldaujančiomis akimis, o dabar mums rodantis visais kūno organais sunkią jį nualinusią ligą.

Sanitarės atidardino dar vieną vežimėlį su keturiolikmečio vaikinuko lavonu. Jis mirė dėl piktybinės limfosarkomos. Dar tik keturiolika pavasarių, o jau pakirstas sunkios ligos... Plaukai išretėję, sulysęs, veidelyje skausmo pėdsakai. Kiek daug kentėjo jis ir jo tėvai!

Vaikų skyriuje miršta ketverių metukų vaikelis, taip pat dėl piktybinio proceso.

Atėjo laikas, kai seneliai laidoja savo vaikaičius. Ak, tas beprotiškas chemijos ir atomo amžius! Žmonių kerštos bangos ritasi per žemę, šluodamos nekaltas aukas. O, kiek dar jų bus! Mūsų žemė tampa panaši į pragarą, kuriame nėra meilės.

Ir šioje tamsoje, chaose, šioje šiurpioje neapykantos ir susvetimėjimo naktyje mes tiesiam rankas į Tave, dieviškasis Kūdiki, esantis Marijoje. Ateik! Ateik! Ateik! Tavęs taip reikia mūsų žemei. Tamsybių galybė išskleidė savo nuodingus sparnus ir apdengė žemę tamsa, kančia, veidmainyste. Ateik, šviesos Valdove! Ateik ir nugalėk, Marijos Kūdiki!

Ateik! Va, skambinau... Ji ant savižudybės slenksčio... Ateik, išgirsk širdies šauksmą ir neleisk jai pražūti. Jos sielą apgaubė depresijos naktis, ją puola pragaro galybė...

Kai vakare bažnyčioje skambėjo džiugios kalėdinės giesmės, mano sieloje vyko Golgotos drama, širdį draskė žmonių veržimasis į pražūtį. Šėtono neapykanta nukreipta į tuos, kurie eina Mergelės Marijos keliu. Šėtonas jaučia savo viešpatavimo pabaigą ir aukas puola visu smarkumu.

Laikau pakeltas rankas ir širdį. Žvelgiu į dieviškąjį Kūdikį prakartėlėje ir matau Jį kybantį ant kryžiaus. Jėzau, pasigailėk!

Marijos kojos pamins šėtono galvą, nes jau pirmieji tėvai, išvaryti iš Rojaus, girdėjo šiuos žodžius. Belieka nusižeminti ir maldauti, maldauti...

1988 metai

Sausio 5 d.

KAUNO AUTOBUSŲ STOTYJE

Laukiant autobuso, į gretimą aikštelę įvažiuoja taksi. Iš jo išlipa vyriškis – senyvas, žilais plaukais, sausokas, veidas spindi kilniu grožiu. Jis skubiai išneša nedidelį ryšulėlį ir vėl sugrįžta prie antrųjų taksi durelių. Prieblanda. Vyras kažką apkabina ir ištraukia. Dievuliau! Tikriausiai savo žmoną, kuri negali vaikščioti. Iš pradžių jis bando vis kilstelėdamas stumtis į priekį. Greta esąs autobusas jau juda iš aikštelės. Vargšas bejėgišku galvos mostu rodo ženklą, bet nei vairuotojas, nei šalia esantys keleiviai nieko nesupranta. Skubu jiems į pagalbą. Ženklais klausiu, ar jiems reikalingas išvažiuojantis autobusas, ir, gavusi teigiamą atsakymą, pribėgu, pabeldžiu į autobuso duris ir rankos mostu parodau vairuotojui tą graudų reginį: vyras paima bejėgę moterį ant rankų ir kaip kūdikį įneša autobusan. Pasodina ant sėdynės ir stengiasi pritaikyti sėdimąją padėtį. Jie abu nebyliai.

Kokia sunki jų kelionė! Ką jie, vargšai, būtų darę, jei niekas nebūtų padėjęs? Lietus. Oras pabjuręs. Vyrui būtų tekę nešti ją į stotį ir laukti kito, bet juk buvo matyti, kaip jie skubėjo į šį autobusą. Tikrai, "tai, kas svarbiausia, matoma širdimi".

Kokia graudi ištikimybė! Jis ją nešioja ant rankų, jos jai tapo kojomis. Aš jų nepažįstu, bet maldauju Dievą, kad jiems nepritrūktų meilės ir ištvermės, kad jis nemirtų pirm jos. Ką ji, vargšė, darytų?!

O, kad taip visi mylėtų ne tik džiaugsme, bet ir skausme, nelaimėje!

Sausio 23 d.

Širdies nuojauta traukė aplankyti daktarę Loretą jos varge. Jos Mamytė mirties patale nuo gruodžio 4 dienos. Jaučiu ir žinau, kaip išseko Loretos silpnos jėgos, budint prie Mamytės dieną naktį.

Nuvykusi radau tikrąją Golgotą. Ligonės sąmonė prigesusi, jėgų nėra, niekaip negali numirti, o šalia jos dar didesnis kankinys – dukra Loreta. Po kambarius slankioja vargšė tetulė, mirštančiosios sesuo. Visi labai išsekę psichiškai ir pavargę fiziškai. Šiuo atveju mirtis tik išvadavimas, bet... ji vėluoja. Mamytė savanoriškai ryžosi kentėti už Tautą, tikriausiai Dievas priėmė jos auką.

Atsargiai sužinojau, kad jos neturi net už ką palaidoti... Tuo tikslu grįžtu į Alytų ir kreipiuosi į gerus žmones, ypač Tėvą Račiūną – jie sušelpia. Tuojau grįžtu atgal trokšdama pabudėti prie mirštančios motinos, kad Loreta bent truputį atsigultų. Pavyko. Budėjau, o dukra nors truputį pailsėjo. Tai buvo didelis jos pasitikėjimas manimi, paliekant brangiausią turtą – Motiną – mano globai.

Ji mirė kitą naktį prieš rytą.

Sausio 26 d.

Norėdama paguosti Loretą jos gūdžiame skausme, bandžiau bent laišku (Motinos vardu) ją sustiprinti, paguosti.

Kada aušra žais rytmetinį džiaugsmą,
Kada saulutėj maudysis žiedai,
Kada danguj mirgės žvaigždutės,
Tu pas mane ateik, ateik...
Ir pabandyki meilę Motinos surasti
Saulėtekio – saulėlydžio varsoj,
Upelio muzikoj veržlioj,
Minties gelmėj didžioj,
Širdy savoj... Kas ji?– Motinos meilė.

Taip, Dukryte, iš Anapus tau prabyla Motinos meilė. Paklausyk jos muzikos, jos tylaus šnabždesio:

"Dukryte! Loretėle mano! Ačiū tau už kiekvieną valandėlę, praleistą prie mano kančių lovos. Tu buvai tikroji vaidilutė, kurstanti mano gęstančios gyvybės ugnį. Tu buvai su manim per visą savo gyvenimą, o ypač mano agonijoje. Kai mano akys bejėgiškai merkėsi gyvenimo šviesai – tu buvai mano šviesa.

Kai lūpos negalėjo ištarti maldos žodžio – tu buvai mano malda.

Kai rankos nebekilo – tu kėlei rankas ir širdį į Viešpatį.

Kai aš negalėjau aukoti – tu buvai aukotoja, atiduodanti mano gyvenimą amžinajai Meilei.

Taip, Dukryte! Aš tau dėkinga už kiekvieną skausmo valandą, praleistą kartu su manimi. Dėkinga už kūdikišką meilę, prieraišumą, paslaugumą. Dėkinga už bemieges naktis, kai budėjai prie manęs. Žinau, kad mano dejonės giliu skausmu atsiliepdavo tavo širdyje...

Dukryte, ir Švenčiausiosios Motinos širdyje almėjo Jėzaus skausmas, todėl Ji tapo Motina milijardams žmonių. Ir tu per skausmą pasieksi vienybę su Viešpačiu, tapsi sieloms Motina. Juk pasaulyje tiek daug benamių vaikų, nepatyrusių Motinos meilės, o jų sielos klaidžioja purvinais žemės vieškeliais, nerasdamos ramybės, alkanos Dievo Meilės ir Tiesos.

Tu pajutai ir išgyvenai kenčiančio ant kryžiaus Kristaus apleidimo būseną, kai Jo dieviškosios lūpos šaukė: "Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?" Ir tu, ir tu, Dukryte mano, buvai apleista ir užmiršta savųjų... Jų kurtus abejingumas žeidė širdį skaudžiau negu pati kančia. Bet tuo daug laimėjai, nes tapai panaši į dieviškąją Meilę, apleistą ant kryžiaus. Nors žmonės apleido, bet Dievas mūsų neapleido. Jis buvo ištikimas per visas skausmo dienas ir naktis. "Jis ištiesė savo padangtę ir apsigyveno mūsų pastogėje".

Dukryte, Jis viską matė ir suprato. Ir tada, kai kančių taurė buvo sklidina, kai tavo lūpos bežvaigždėje tamsoje šnabždėjo: "Tėve, tebūnie ne mano, bet Tavo valia", Jis atsiuntė paguodos ir padrąsinimo spindulį ir ištiesė pagalbos ranką dideliame varge, ir atidavė "trupinius nuo ponų stalo", nes tau pasakė: "Didelis tavo tikėjimas, Dukra. Tebūnie taip, kaip tu meldi".

Ačiū tau, Dukryte, už ištikimą meilę iki mirties, kad tu, nepaisydama didžio nuovargio, pati vos besilaikydama ant kojų, taip nuoširdžiai mane slaugei, kentėjai ir mylėjai. Dabar, kai Amžinybės taku atbėgau pas Tėvą, būsiu tavo paguoda ir stiprybė. Juk aš esu palaiminta siela, be galo mylima amžinojo Tėvo meile, todėl esu galingesnė ir dar geresnė negu žemėje, nes Meilė pasiekė savo pilnatvę. Iš šios palaimintos būsenos aš apkabinu tave kur kas jautriau, negu kadaise keldama iš lopšio, ir glaudžiu prie meile plakančios širdies. Tu klausyk, ką kalba jos dūžiai:

Nurimk, Dukrele! Sustiprėk! Pakelk akeles ir širdį aukštyn. Pajusk Rojaus palaimą, plazdančią Anapus ribos, ir būk laiminga. Nors mano akys užsimerkė žemės šviesai, bet užtat atsimerkė amžinajai Šviesai. Jos šypsosi tau sniego baltumu, žvaigždžių mirksėjimu, dunksančio miško paslaptingumu, pavasario žiedais.

Aš tau šnabždėsiu širdies gelmėje ir seksiu sakmę apie nesibaigiančią didžią Meilę, degančią Triasmenio Dievo Širdyje.

O, kaip maži atrodo žemės kentėjimai, palyginti su meilės palaima Tėvo Namuose! Tai kas, kad kartais skaudžiai pajunti žmogiškų jėgų ribotumą, bet atmink: kur baigiasi žmogaus jėgos, ten prasideda Dievo visagalybė.

Netruks prabėgti ir tavo gyvenimo dienos, pažymėtos tvirtųjų žyme – kančia. Tu atmerksi akis ir išvysi amžinąsias Velykas.

Dar pakentėk, dar palauk, Dukrele brangi!.. Ak, tu mano gyvenimo dienų įprasminime ir viltie! Su kokiu ilgesiu aš laukiu tavęs, pareinančios į Tėvo Namus! Juose susirinko tavo mylimiausieji, kurie tau moja, kad nenusimintum, kad neliūdėtum, bet pakeltum galvą, nes išvadavimas arti.

Dar pakentėk, mano Mažyte, valandėlę, gyvenimu vadinamą, dar pabaik nebaigtus darbus, per kuriuos prabils amžinasis Balsas, šaukiantis Lietuvos sūnus ir dukras į kovą dėl tobulo žmogaus "pagal Dievo paveikslą ir panašumą". Neišsigąsk prieštaringų vėjų, nes audros nupučia menkavertes dulkes, valo, grynina ir grūdina. Nė viena nauja Idėja neateina be vargo. Tiesa skina kelią per erškėčius. Meilė teka kaip kalnų upė, šalindama visas kliūtis. Ji pasieks savo tikslą, o tu būsi nuoširdus padėjėjas, kad Tautos vaikai nubustų Atgimimo aušrai.

Motinos meilė budės prie tavęs, gaivindama, stiprindama, ugdydama gėrį.

O dabar, mielas Vaikeli, kai atlikai meilės pareigą, kai atidavei mano kūną, kaip grūdą, į žemės prieglobstį, pailsėk, kaip kadaise... Ak, tu mielas Dievo ir mano Kūdiki, ilsėkis begalinėje Tėvo Meilėje, nes pavargai, labai labai pavargai...

Nebijok, miela Dukryte! Prie tavęs budi nemirštanti Motinos Meilė.

Vasario 25 d.

Dirbu visą parą. Dieną – operacinėje, naktį – reanimacijos skyriuje. Kaip daug džiaugsmo ir skausmo šią dieną!

Merdi šešerių metukų mergytė. Trys paros už ją kvėpuoja dirbtinės ventiliacijos aparatas, be sąmonės, nuo vakar visiškai neveikia inkstai, kraujuoja iš visų gleivinių ir adatų dūrių. Ji viso šito nejaučia, bet užtat dvigubai jaučia motinos širdis. Koks skaudus reginys! Mažytė agonijoje, o šalia raudanti motina. Ji pavirto gyva kančia. Glosto savo mažytę, kalbina gražiausiais žodžiais, bučiuoja rankeles, o ašaros, graudžios ašaros krinta ir plauna mažytės veidelį...

Artinasi mirties Angelas. Girdžiu retėjančią širdies veiklą. Tonai duslūs. Širdies susitraukimai retėja, silpnėja, tolsta, tarsi einant ilgu ilgu tuneliu. Girdėjau ir paskutinį širdelės plastelėjimą. Širdutė nurimo amžiams... Atitraukiau fonendoskopą... Ašaros riedėjo mūsų skyriaus sesutėms. Visiems širdį sugėlė šitas didelis sielvartas.

Mažytės kūnelį išvežėm su lova į tuščią palatą. Čia įvyko pirmasis mirusios kūnelio pagerbimas.

Motina sėdėjo ant lovos krašto, švelniai glostė savo dukrytės galvelę, rankutes, bučiavo ir mazgojo ją savo ašaromis. Dejonės ir skausmo skundas liejosi kaip grigališkoji giesmė, skausmo aidu atsiliepusi mūsų širdyje.

"Kelkis, dukrele! Kelkis, mano džiaugsme, mano turte! Jėzau, Jėzau!" – aidėjo iš kruvinos motinos širdies. Jos dar du vaikeliai guli infekcijos skyriuje: broliukui ketveri metukai, sesutei – treji. Išgirdom motinos aimaną: "Dieve, Dieve, nepamatys jie savo mirusios sesutės! O taip norėjo!.."

Šitą skundą greit suprato mūsų skyriaus sesučių širdis. Mane paklausė:

– Gydytoja, kaip jums atrodo, gal atnešti iš infekcijos skyriaus vaikus, kad atsisveikintų?

Sesutė kartu su motina nuėjo ir atsinešė abu vaikus.

Koks graudus reginys! Stovi prie mirusios sesytės lovos du pipiriukai, pagarbiai susiėmę rankutes, ir bailiai žiūri į mirusią sesytę. Vargšai vaikai! Juk jie nežino, kas yra Mirtis. Jie pirmą kartą mato negyvą kūnelį. Kas vyksta jų proteliuose? Sunku pasakyti. Akyse baimė, rimtis. Dievuliau, kaip sunku jiems suvokti šią Paslaptį? Jie matė savo sesytę bėgiojančią, žaidžiančią, gyvą. O dabar? Jų vaikiškose galvytėse netelpa

paslapties tamsa. Jiems baugu. Mažoji sesutė glaudžiasi prie motinos ir verkia. Motina visu širdies išradingumu stengiasi įtikinti, jog čia jų sesė, nori, kad atsisveikindami pabučiuotų... Vargšai vaikai, jie sesutės nepabučiuoja, tik bailiai paglosto veidą ir skubiai atitraukia rankutes... Ne tokia turi būti jų sesė! Ji turi būti gyva! Ak, mažutėliai, jūsų sesytės siela gyva. Ji džiaugiasi angelų būryje, bet jums tai nesuprantama. Jūs matot motiną ir medicinos personalą verkiant, ir jums per sunku suvokti, kas čia darosi. Eis laikas, supratimas stiprės, tada jūs kaip pro rūką atsiminsit šį vaizdą... Dabar laikas eiti į skyrių.

Kaip sunku motinai palikti savo dukrytę! Švelniai ją atitraukėm nuo mirusiosios kūnelio, išvedėm mažuosius. Sesutės palydėjo, o mirusią mergytę išvežėm į lavoninę. Taip baigėsi jos kelionė žemėje.

Gailestingasis Dieve, sustiprink motiną, paguosk ją prisikėlimo viltim. "Kelkis, dukrele!" – motinos lūpose argi ne Tavo įdiegtas žmogaus širdyje? Tai paskutiniosios dienos aidas, kai kelsis visi mirusieji.

Mama, tavo dukrelė prisikels, tik reikės ilgai ilgai laukti. "Kelkis, dukrele!" tikrai įvyks. Tu motina ir tavo ašaros palaimintos. Tavo dukrytė laiminga, nes yra kas ją myli, kas dėl jos verkia...

Prisimenu šio ryto vienos anesteziologės šiurpų pasakojimą, kas vyko ginekologijos operacinėje: atskiromis dalimis – rankytes, kojytes, galvytę – medikai traukė nužudytą vaikutį... O kiek daug tokių nužudytų vaikelių! Jų niekas neaprauda! Jie neturi kapų, karstelių...

Žiūrėjau į raudančią motiną ir galvojau, kas yra žmogus. Vienu atveju jo skausmas – bedugnė gelmė, kitu – beribis žiaurumas, abejingumas. Kodėl gi nerauda žudomų kūdikių, nemačiusių žemės šviesos? Kodėl naikinama gyvybė? Kodėl tėvai vienu atveju tampa skausmingaisiais, o kitu – žiauriaisiais?

Dieve, pasigailėk! Leisk apverkti tuos, kurių niekas nemylėjo, kurių kūnelius draskydami ir smulkindami gydytojai keikia tėvus...

Kokios mintys gimsta šioje dramoje?

Ištiesti rankas kančiai ir kentėti drauge su Kristumi, kad kitiems nereikėtų amžinai kentėti, kentėti už kūdikius, kurių žuvimo niekas neapraudа.

* * *

Kita dienos dalis džiaugsmingesnė.

Pakvietė kunigą pas ligonį, sergantį inkstų nepakankamumu. Jis be sąmonės. Jam suteikė Ligonių Sakramentą. Namiškiai labai mieli, rūpestingi, verkia už durų. Ak, mes verkiam ir verkiam! Tokia žmogaus dalia, sąmoningai pasirinkta.

Pakalbinu ir šalia esančius ligonius. Iš pradžių lyg ir neigiamai atsakė, bet paskui, žiūriu, atlieka Išpažintį.

Išklausęs šio žmogaus išpažinties, kunigas eina prie kito, tačiau šis atsisako. Tuomet eina prie ligonės, sergančios miokardo infarktu. Ir ta mielai pasinaudoja Dievo gailestingumu, gauna nuodėmių atleidimą, Ligonių Sakramentą. Bet... kunigas neturi su savimi Švenčiausiojo. Pasikalbu su namiškiais, atvežusiais kunigą, gal jie sutiktų nuvežti kunigą į bažnyčią paimti Švenčiausiąjį. Jie mielai sutinka. Išvyksta.

Prieinu prie atsisakiusio ligonio, paglostau ir klausiu:

– Kodėl jūs vienas nepriėmėt Viešpaties dovanų?

– Kad aš sunkiai kalbu, – (jam balso stygų uždegimas).

– Tai ne kliūtis. Juk nereikia ilgų kalbų – svarbu tikras noras, gailestis ir pasiryžimas. – Trumpai priminiau, kokios dažniausiai būna vyrų nuodėmės. – Tai kaip, ar sutinkat priimti Dievo gailestingumo dovanas? Juk tuoj kunigas sugrįš su Švenčiausiuoju. Aš labai noriu, kad jūs pasektumėt savo draugų pavyzdžiu.

Abu ligoniai iš šalių pritaria, drąsina palatos draugą. Ligonis sutinka. Atvykus kunigui su Švenčiausiuoju, jam pasakau, kad ir atsisakęs ligonis nori atlikti išpažintį.

Ačiū Dievui! Jis jau atvėrė širdį Gailestingumui. Koks nuostabus vaizdas! Kunigas stovi palatoje. Jo rankose Dievas. Aidi balsas: "Ecce Agnus Dei!" Ligoniai priima Viešpatį. Jis atėjo pašventinti jų kančios. Palatoje jaučiamas dieviškasis Buvimas.

Kaip gera! Visi šios nakties ligoniai tapo pašventinti Viešpaties prisilietimu. Kokia ramybė ir palaima! Turėtų jie šiąnakt ramiai miegoti. Juk jie miegos ant Tėvo Rankų...

Kunigas išėjo labai džiugiai nusiteikęs. Kaip gera žmogui padėti! Ką gi galima žmogui daugiau duoti?

* * *

Apie 24 val. atvežė ligonį, apsinuodijusį stabdžių tirpikliu. Paryčiais iškvietė mane į priėmimo skyrių. Ant vežimėlio gulėjo dejuojanti močiutė. Prieš penkerius metus ji buvo gydoma mūsų skyriuje dėl plataus užpakalinės širdies sienelės infarkto. Dabar vėl kenčia stiprius širdies skausmus. EKG kol kas neregistruoja naujo miokardo infarkto.

Senutė ištiesė man rankas. Aš paėmiau jas į savąsias, paglosčiau galvelę. Ji, laikydama mano ranką, nurimo, ėmė snausti. Skausmo ištiktas žmogus, ar jis būtų senas, ar jaunas, visada panašaus į kūdikį, tiesiantį pagalbai rankas. Kaip labai reikalinga motinos širdis medicinoje!

Taip baigėsi mano budėjimo para žmogaus gyvybės sargyboje. Kokia skausmo ir džiaugsmo mozaika!

Balandžio 28 d.

Naktį budėjau. Tai buvo skaudi, šiurpi naktis.

20 val. atvežė kūdikių namų vyr. gydytoją, ištiktą miokardo infarkto. Tai jau trečiasis jo infarktas. Būklė labai sunki. Infarktas komplikavosi grėsminga plaučių edema. Plaučiai paskendę iki pat viršūnių, visur traškantys, drėgni karkalai. Ligonis visiškai dūsta.

Imamasi visų medikamentinių ir fizinių priemonių, kad ši sunki būklė būtų sustabdyta, bet palengvėja tik porai valandų, ir vėl nauja ataka. Taip per visą naktį iki ryto.

Ligonis serga nuo 12 val., o pas mus pateko tik 20 val. Kodėl?

– Norėjau namuose numirti...

Ką reiškia šie žodžiai 42 metų vyro lūpose? Didelę depresiją. Juk jis – gydytojas ir puikiai žino, kad, susirgus širdies infarktu, kiekviena minutė lemtinga. Tai kodėl jis slėpėsi net nuo savų vaikų? Žmona, grįžusi iš darbo, rado vyrą sėdintį susirietusį, begaudantį orą. Atvyko greitoji, ligonis kategoriškai atsisakė vykti. Gydytojas įkalbinėjo pusantros valandos, ir tik 20 val. kaimynas gydytojas kone prievarta atveža į mūsų skyrių.

Žmona pasakoja, kad vyras jau kelios dienos teigia, jog jo valandos suskaitytos, kad laukia tik mirties. Kokie poslinkiai vyksta žmogaus psichikoje, kad jam užgęsta viltis? Kaip vėl ją pažadinti? Kuo padėti?

Jis guli viskam abejingas, be emocijų, nesiskundžia, nedejuoja. Žiūri į aplinką užgesusiomis akimis...

O Dieve! Švenčiausioji Motina! Padėkite mums!

Mielasis Dieve, aš negaliu žodžiais prabilti ligoniui, kad Tu jį myli. Protu aš tai suvokiu, bet mano pačios jausmai šiaušiasi šios šiurpios realybės akivaizdoje... Jam tik 42 metai... Trys vaikai, kurių mažiausiam vos šešeri, jauna žmona ir sunki liga, skambanti gedulo varpais... Sakyk, ak, sakyk, gerasis Dieve, kaip prabilti apie Tavo Meilę? Apie tai aš kalbėsiu savo rūpestingumu, gerumu, pastangomis jam padėti... Atleisk, kitaip prabilti aš neturiu jėgų.

Kaip gelia širdį jo beviltiškai sunki būklė! Dieve, pasigailėk!

Po šio budėjimo namo ėjau sunkiu žingsniu, nes labai pavargau, taip mažai galėdama padėti.

Be to, šią naktį į mūsų skyrių pateko du pakaruokliai. O, kada gi mūsų Tauta praregės?

Gegužės 9 d.

Vykau per Kupiškį į Kupreliškį. Kupiškyje aplankiau G. D.

Kokia miela, o kartu ir kokia naivi šita miela mergaitė! Ji į mane žiūri tarsi į aukštesnę būtybę, kupina pagarbos ir meilės. Kaip malonu stebėti jos mielą sumišimą, kai ji man rengia iškilmingus pietus, vis jaudindamasi, kad nesugeba... Tai netiesa.

Aš puikiai žinau, kokia esu silpna, ir visa, ką turiu gero – Dievo dovana. Jis man davė turtingą savitą prigimtį! Jis man padovanojo gebėjimą rašyti. Jis man davė vaiko širdį, išsiilgusią meilės ir labai mylinčią žmogų. Taip! Tik per žmogų aš myliu Dievą. Jis – didysis meilės Objektas. Jame man šviečia dieviškumas. Jame myliu Dievą ir visą kūriniją.

Einu per gyvenimą ne užmerktomis, bet plačiai atmerktomis akimis, džiaugdamasi Kūrėjo nuostabumu Jo kūriniuose;

einu per pasaulį atvira širdimi, trokštančia priglausti kenčiančiuosius ir prislėgtuosius, be galo ilgėdamasi jiems laimės ir ramybės;

einu mylėdama ir mylima...

Taip! Tik Meilėje mano širdis randa gyvenimo prasmę ir išsiskleidimą. Be Meilės gyvenimas nustotų prasmės. Koks varganas tas, kuris nemyli! Tai panašu į pasmerktųjų būseną.

Gal todėl žemėje tiek liūdesio ir skausmo. O kurgi džiaugsmas? Juk mes sukurti laimei. Mylinčiai širdžiai ir erškėčiai teikia džiaugsmą. Alyvų kalno valandą ji jau mato Prisikėlimo ryto džiaugsmą, Mirtyje regi Gyvenimą.

Tai nereiškia, kad mano gyvenime nebūna tamsių, ūkanotų valandų, kai jautiesi nykioje vienatvės dykumoje... Jų yra, buvo ir bus, tačiau tai laikina, ir dykumoje yra oazių, kur širdis atsigauna ir pražysta džiaugsmu. Su meile apkabintas kryžius neša per vaiskią tikėjimo tamsą į šviesų džiaugsmo Rytmetį.

Va, dabar džiaugiuosi girdėdama mielos G. skubius žingsnius virtuvėje. "Ką padarėte vienam mano mažiausių, man padarėte". Tegul tad rengia Kristui vaišes!

Koks mielas jos atviraširdiškas rūpestingumas ir nusižeminimas! Žiūriu į ją ir prašau gerąjį Tėvą, kad ją pripildytų Savimi. Juk reikia Dievą mylėti ne tik kituose, bet ir savyje. "Mes esame Dievo šventovė ir Dievas gyvena mumyse".

Suprask, G., šią didelę tiesą ir visų pirmiausia pamilk save dieviškąja meile, neturinčia nieko bendra su savimeile. Nenuvaryk ir savo kūno, kaip nereikalingo kuino. O, ne! Jis – mūsų bendradarbis. Jei nori, kad jis harmoningai bendradarbiautų, duok ir jam išmintingo poilsio. Tai būtinybė. Kai bus harmoninga pusiausvyra, tada tu dirbsi dar brandžiau ir pajėgiau, nes per trumpesnį laiką atliksi daugiau ir geriau, negu plūkdamasi be poilsio. Žinok, kad reikia apsilankyti ir gyvojo Dievo šventovėje – gamtoje. Reikia pasiklausyti ne tik Kupiškio varpų, bet ir sraunaus upelio muzikos, bemiegės lakštingalos maldos; reikia pajusti žemės alsavimą, pamatyti lauko gėlių šypseną; reikia pasiklausyti miško simfonijos, ošiančios jūros himno; reikia suprasti varlių koncerto gamas ir vyturėlio treles; reikia genio stuksenime išgirsti savo neramios širdies plakimą, kuris aidi nerimstančiu šauksmu: "Sau mus sukūrei, Viešpatie, ir nerami širdis, kol neatsilsės Tavyje".

Šie žodžiai apima didžią gelmę. Jau žemėje reikia gyventi Viešpaties ramybės persmelktą gyvenimą, kupiną amžinosios kūrybos, žavingumo. Tavyje yra visos savybės šiam atilsiui Viešpatyje, tik reikia jas pažadinti. Kaip tai suprasti? Visai paprastai. Reikia mylėti. Atsakysi: aš myliu, aukojuos,

pasišvenčiu... Tai tiesa, bet tu pamiršai vieną grandį – mylėti save. Taigi į anas grandis įpink šitą mažą grandelę, ir tu tapsi harmoninga. Visų darbų ir reikalų neaprėpsim. Turėkim išmintingą saiką. Kristus mums ir čia pavyzdys. Jis mokė trejus metus, o mums norisi, kad būtų mokęs bent trisdešimtį metų; išsirinko ne 120 apaštalų, bet 12. Visur ir visame saikas, išmintis. Taip turi būti ir mūsų gyvenime. Todėl, Mažute, neužmiršk, kad harmoninga dvasia gyvena harmoningame kūne. Nenuvaryk per anksti šio ištikimo bendradarbio. Netiesa, kad jis mūsų priešas! O, ne! Tai Dievo šventovė.

Gerai, kad surandi laiko bendrauti su B. Ji – kenčiantis Kristus. Ką jai padarai, Jam padarai. Surask laiko su ja bendrauti. Jai reikalinga suprantanti, mylinti širdis. Mes Kristui padedame, Jį paguodžiame, pradžiuginame tik per žmogų. Tokia Jo Valia: "Ką padarėte vienam, man padarėte". Tiek aplink sutryptų, atstumtų, paniekintų širdžių... Eikime jų guosti, stiprinti ir kelti. Tegul mūsų gerumas jiems būna ištiesta Veronikos skarelė, kurioje pasiliks įspausti Viešpaties bruožai, taip mes tapsime Kristumi. Kiek daug tam turi progų. Kartu turi ir didžiausią brangenybę – gerumo ir meilės kupiną širdį. Tiesk ją kiekvienai kenčiančiai širdžiai, ir žemės vaikų gėla sumažės, žemės veidas pasipuoš vaikų šypsena, kurios spindesys paralyžiuos blogio demono veiklą. O, kad mes geriau suprastume Evangelijos Jėzų! Jis trokšta vėl mumyse vaikščioti, gydyti, džiaugtis, liūdėti ir kentėti, o kartu galingai mylėti.

Tai kas, kad kojos bus apneštos pakelės dulkėmis – tai neišvengiama;

tai kas, kad susižeisim į pakelės erškėčius;

tai kas, kad veidas bus vilgomas sūriu prakaitu;

tai kas, kad minia nesupras mūsų gyvenimo prasmės ir šauks: "Ant kryžiaus ją!";

bet užtat kaip miela bus, kai Jėzus eis Lietuvos laukais, nuimdamas nuo žemės prakeikimą, išvaduodamas kūriniją, dovanodamas žmogui savo Širdį.

Būkime Jėzumi! Leiskime Jam mumyse gyventi, per mus šypsotis, per mus spindėti Meile ir Kančia... Tik šiuo keliu Jis per mus keis žemės veidą. Ne politiniai šūkiai, bet mažutė, Dievui žinoma siela gali nusverti visos Tautos likimą. "Dievas pasirenka tai, kas pasauliui paika, kad sugėdintų išdidžiuosius".

Būk tokia siela! Tyliai prisiglausk prie Jo Širdies, per mieląsias Motinos rankas, ir tu Motinos Bažnyčios širdyje tapsi Meile, gelbstinčia ištisų tautų likimą.

Taigi – mylėk ir būk mylima!

Birželio 17 d.

Dievuliau, pavargau, pavargau! Praėjusią savaitę buvo penki budėjimai, o šią savaitę kasdien dirbu reanimacijos skyriuje. Galvelė sunki, jėgų maža. Einu savo kryžiaus keliu, stengdamasi daryti gera. Bet kūnas silpnas.

Žinau, kad mano gyvenimas – Meilė. Būdama 18 metų, mirtinai sirgdama, kalbėjau gerajam Dievui: "Tėve, tebūnie Tavo Valia! Bet jei leisi dar man gyventi, gyvensiu ne sau, bet kenčiantiems žmonėms – būsiu medikė".

Tu leidai šiam pasiryžimui įvykti: jau daugelį metų gyvenu ligoniams, vargstu, tik jau išmokau paslėpti emocijas ir nesėkmes bei savo negalavimus. Bet dažnai jaučiuosi tokia bejėgė. Ką padarysi! Tavo stiprinama einu vis pirmyn. Juk Tu visuomet su manimi.

Birželio 18 d.

Tėve, vakar parėjau visiškai bejėgė. Akys buvo tarsi smėlio pripiltos, galva sunki, ją vargino skausmas. Buvau Tavo bejėgis kūdikis. Tu matei, kaip bažnytėlėje šv. Mišių metu merkėsi mano akys ir aš Tau galėjau aukoti tik bejėgiškumą. Mano bejėgė būtybė savo buvimu maldavo: "Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, visa, kas man sunku, pakelti kaip Tu ant kryžiaus..."

Ačiū, Tėve, Tau už džiaugsmą ir skausmą!

Mielas Tėve, šiandien dirbsiu visą parą. Iš Tavo rankų priimu visus ligonius, visus paros įvykius.

Tėve, einu Tavęs mylėti savo broliuose, einu lengvinti, švelninti jų skausmo. Tu juk būsi su manimi. Aš Tavo vardu eisiu pas brolius.

Mielasis Tėve, kai būnu mirtinai pavargusi, mane kamuoja mintis: kodėl, būdama ribotos sveikatos, pasirinkau medikės profesiją? Ne kartą norėjau palikti tą dramatišką kelią... Bet ne! Jis man skirtas, ir juo einu. Taip! Einu einu į didįjį atpirkimo žygį, atiduodama save kaip padėkos, permaldavimo auką už savo brolius.

Birželio 19 d.

MEDIKŲ DIENA

Šios dienos proga prikalbėta daug gražių žodžių, bet vieno pagrindinio sakinio niekas neištaria. Kokio? "Mylėkite vieni kitus taip, kaip aš jus mylėjau".

Jame telpa visa. Meilė – ne sentimentas. Meilė – Kančia. O, kaip kartais sunku mylėti! Tik kryžiaus paunksmėje pasisemi jėgų. Nuolatinė kančia žmogų bukina, sekina. S. Cveigas rašo: "Ilgi kentėjimai ne tik išvargina ligonį, bet išsekina ir jo artimųjų užuojautą; stiprūs išgyvenimai negali tęstis be galo".

Tai yra tiesa. Kaip tad gydytojui išlikti jautriam ir atidžiam, jei jis nuolat gyvena kančios atmosferoje? Be tikėjimo, be meilės Dievui savo broliuose, aš nežinau atsakymo. Užuojautą tikriausiai skatina padėka, pareiga, natūralus gerumas, kartais tikra aistra savo profesijai, bet tada pabrėžiamas techninis meistriškumas, o tik antroje vietoje yra žmogus. Tik kryžiaus paslaptyje gali pasisemti naujų jėgų, naujų rezervų, ir tikroji meilė neišseks. Tada pirmiausiai matysi žmogų.

Ir man pačiai tiek kartų norėjosi pabėgti iš tų aimanų simfonijos, norėjosi ramybės, atsipalaidavimo, kai pasijunti pati tarsi apsvaiginta nuodingosiomis medžiagomis... Tokioje būklėje aš savęs nepertempiu, bet pasistengiu bent laikinai pabėgti. Kur? Ten, kur pajuntu tikrą Meilę ir galiu atsigauti.

Liepos 24 d.

Grįžau po paros darbo.

O Dieve, suteik malonę savo širdyje pastatyti aukurą ir ant jo aukoti brolių, sesių skausmą. Tebūna tai Golgotos dramos tąsa. Kaip Marija, noriu aukoti žmogaus įprasmintą ir neįprasmintą kančią.

Kokia skausminga agonija jau dešimta para tęsiasi profesoriaus J. D. broliui! Tiesa, jis be sąmonės, todėl jam kančia nėra nepakeliama, už tai ji gyva motinos, žmonos ir brolio širdyje bei dviejų dukrelių sielose.

Kaip skaudu broliui, medicinos profesoriui, negalėti padėti savo broliui! Per šias dienas jis liko lyg šešėlis, jo akyse toks didelis liūdesys... Profesorius pradėjo krūpčioti nuo kiekvieno garso, eisena tapo švininė.

Tikrai atrodė, kad mirštantysis nesulauks ryto. Deja! Jis sulaukė... Tokiais atvejais, kai žmogus gyvas pūva, mirtis yra išvadavimas.

Kai rytą atėjo mirštančiojo brolis, man norėjosi klauptis prieš jį ir atsiprašyti, kad brolis dar gyvas. O! Medikui nereanimatologui sunku suprasti šią būseną. Didelis skausmas, beviltiška ligonio būklė išsekina artimuosius ir medikus. Mirtis tampa išsigelbėjimu.

Ką darau, kad palengvinčiau gyvojo brolio skausmą? Meldžiuosi ir kenčiu. Žodžiai bereikšmiai, jais nebepaguosi... Mes apgaubiam jį gerumu ir kartu kenčiam. Jo sielvartas toks tylus! Šita didinga tylos gelmė – tikriausias skausmo ženklas. Kad jis galėtų išsiverkti – jam būtų lengviau. Tiesa, jis sakė, kad verkia, kai niekas nemato. Dieve, pašventink tas liūdesio ašaras, tegul jos pavirsta amžinojo gyvenimo džiaugsmu.

Šiuo metu Dainų slėnyje vyksta Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio mitingas. Aš į jį nenuėjau. Man atrodo, kad išorinis persitvarkymas, kai žmonių sielose chaosas, neturės rezultatų.

Mano gyvenimo tikslas – mylėti, kentėti, mirti ir keltis kartu su savo broliais, sesėmis. Išorinė veikla manęs nežavi, tam aš neturiu pašaukimo. Manė traukia šitos kančios kelias, kuriame kasdien savo gelme žvelgia didysis gyvenimo Pedagogas – Skausmas. Todėl nedalyvauju mitinguose, nes jų kelias nepatikimas. Aš noriu dalyvauti ir dalyvauju kryžiaus beprotybėje, kaip vaidilutė ant širdies aukuro aukodama brolių skausmą.

Dieve, palaimink mūsų kelią!

Liepos 25 d.

Mintimis grįžtu į liepos 15-osios budėjimą. Vos įžengiau skyriun, mano žvilgsnis sustojo ties vienu daugiausia kenčiančiu žmogumi. Kas jis?

Tai vos 40 metų peržengęs vyriškis. Jo išvaizda pasigailėtina. Kūno oda pilkšvai gelsva, venos subliuškusios, kraujo organizme kaip ir nėra. Kvėpavimas sunkus, dažnas, skausmingas. Dėl išsekimo akys giliai giliai akiduobėse, vokai neuždengia akių, todėl jos visą laiką praviros. Veidas panašus į Kristaus ant kryžiaus. Iš pažiūros atrodo miręs, bet iš tikrųjų jis gyvas, visai sąmoningas.

Pirmasis pasimatymas su ligoniu, pirmieji į jį nukreipti

gerumo spinduliai, pirmasis prakalbinimas.

– Ar jūs tikintis žmogus?

– Taip.

– Ar priėjęs velykinės Išpažinties?

– Ne.

– Kvieskim pagalbon patį geriausią Konsultantą!

Ligonis susidomėjo:

– Kokį?

– Patį Dievą! Dažnai mūsų pastangos būna nevaisingos, ne kartą pasijuntame visiškai bejėgiai. Aš norėčiau, kad jūs priimtumėt šv. Sakramentus. Tokiu būdu pats Dievas pašventintų jūsų kančią. Tebūnie Jo Valia! Taigi ar sutinkat priimti Dievo atstovą – Kunigą?

– Taip, sutinku, tik nežinau, kaip tai padaryti.

– Šitą rūpestį palikit man, o jūs, kiek pajėgiat, pasirenkit susitikti su Dievu. Visų svarbiausia – sutikimas su Jo Valia. Tebūnie taip, kaip numatyta dieviškajame plane.

Skubiai iškviečiau kunigą, nes atrodė, jog ligonio gyvybė gęsta.

Ačiū Dievui! Atėjo. Iš tolo stebėjau ligonį ir kunigą (mūsų palatos sienos stiklinės). Su kokia meile ir nuoširdumu vyko jų pokalbis! Kiek gerumo spindėjo Kunigo veide! Kaip atviraširdiškai žvelgė į jį ligonio akys ir tarp jų vyko Išpažinties dialogas. Paskui išrišimas, visuotiniai atlaidai. Ligonis ištiesė savo bekraujes rankas Ligonių Patepimui, priėmė Švenčiausiąjį... Auka pasirengusi, beliko didysis Perėjimas į amžinąjį Gyvenimą. (Tai įvyko po pusantros paros).

Apie 1 val. nakties atėjo žmona. Skaudus buvo jų pasimatymas ir atsisveikinimas. Žmonai pasakiau apie ligonio pasirengimą. Ji paklausė:

– O kas gi jam pakvietė kunigą?

– Aš, – atsakiau.

Ji puolė man į glėbį, apkabino, pabučiavo ir tarė:

– Jūs pasielgėt kaip tikra motina!

Liepos 27 d.

Ji mūsų skyriuje ne pirmą kartą. Serga daugiau kaip 17 metų. Amžius 41-eri. Diagnozė: sunki generalizuota miastenija.

Tai labai šiurpi liga, kai nerviniai impulsai nebepatenka į skersaruožius raumenis dėl biocheminių sutrikimų nervų

sinapsėse. Padarinys – rijimo, kalbos, o svarbiausia – kvėpavimo raumenų paralyžius. Anksčiau dar gelbėdavo vaistai, o kai jie neduodavo efekto, jungdavom prie dirbtinės plaučių ventiliacijos ir ventiliuodavom.

Vargšė kankinė! Ji tokia rami ir kantri. Nė mažiausia dejonė ar priekaištas neišsprūsta iš jos lūpų. Ji žvelgia į mus tokiomis ramiomis, protingomis akimis, visiškai pasitikėdama teikiama pagalba, o kartu visiškai atsidavusi Dievo Valiai. Kai draugė ją paklausė, ar nebijanti mirti, ji atsakė:

– O, ne! Galiu mirti kiekvienu metu, kai tik Dievas pašauks. Gyventi dar noriu todėl, kad galėčiau kentėti už nusidėjėlių atsivertimą.

Jau trys dienos, kai palatos kaimynėms ji kalba:

– Dabar aš tikrai mirsiu. Atėjo laikas man grįžti pas Dievą...

Būklė blogėja, vaistai beveik neveiksmingi. Reikia jungti prie dirbtinės ventiliacijos aparato. Klausiu ligonę:

– Linute, ar seniai esi priėmusi šv. Sakramentus?

– Prieš penkis mėnesius.

– Pasakyk, kaip darom: jungiam prie ventiliacijos aparato, – (jo pagalba visiškai abejotina), – ar lauksi kunigo ir vėliau prijungsim?

– Lauksiu, būtinai lauksiu kunigo!

Paglosčiau kankinės galvelę, toliau tęsiam intensyvią pagalbą vaistais, kviečiu, kad kuo skubiau atvyktų kunigas.

Atvyko. Ligonė visiškai sąmoninga. Matau iškeltą išrišimui kunigo ranką... kaip ligonė ištiesia savo sunykusias rankeles Ligonių Patepimui, pražioja burną priimti Švenčiausiąjį... Staiga jos veidas pasidarė kaip melsvas šydas. Bėgu jai padėti, noriu paduoti vandens, bet... Mirtis bučiuoja savo auką. Amžinasis Dievas pats realiu būdu priglaudė prie Širdies savo mažąją kankinę ir nunešė jos sielą į Namus.

Sėdėjau prie jos kaip prie savo vaikelio, glosčiau veidą ir rankas, kuriose degė pašventinta žvakė. Buvo ir skaudu, ir džiugu, nes jos siela, tyra kaip Angelas, nuskrido į Dausas.

Rugpjūčio 12 d.

Tik šiandien sužinojau, kad birželio mėnesį Brazilijoje mirė Tėvas Pijus R. Dar vienas netekimo skausmas. Dar viena gili žaizda širdyje. Tebūna Amžinybės Viešpačiui garbė ir padėka už viską, ypač už skausmą. Išėjusieji į Tėvo Namus vis labiau

stiprina ryšį su Amžinybe. Aš taip norėčiau eiti Tenai! Juk ten nurims didysis sielos ilgesys, ten pamatysiu Tėvą ir savo mylimuosius, pašauktus vardu. Žemė manęs nevilioja. Aš taip noriu Namo, pas Tėvą!

Sutinku su Viešpaties skirtų dienų skaičiumi, bet maldauju: "Tėve, leisk man ateiti pas Save! O, ne! Tu pasiimk mane pas Save, nes esu tokia maža ir silpna. Viena aš kelio neberasiu... Ateik! Ateik! Ateik!"

Rugpjūčio 16 d.

Mielasis Tėve, iš anksto priimu iš Tavo rankų manęs pasiimti ateinančią Mirtį. Žinau, ta valanda bus aukščiausia visiško neturto viršūnė. Nuo manęs pasitrauks visa, ką aš mylėjau, ką turėjau, kas siejo ir jungė su šia žeme. Išėjimo valandą reiks pasitikti nuogai ir vienai, taip kaip ir gimimo valandą. Niekas negalės kartu su manim mirti. Mirti turėsiu viena. Tačiau taip visiškai nuplikusi aš sutiksiu savo Tėvą, Švenčiausiąją Motiną ir mylimuosius, išėjusius pirma manęs... Tamsaus tunelio gale atsivers begalinės Šviesos erdvės, Tėvo meilės vaiskumas. Pamatysiu mielas ištiestas Rankas ir į jas pulsiu su begaliniu pasitikėjimu. Tikiu, nuoširdžiai tikiu, kad Mirtis – ne pralaimėjimas, bet didysis laimėjimas. Už jos slenksčio prasidės Amžinasis Gyvenimas, palaimintasis Dievo regėjimas. Ak, mielasis Dieve! Tu viską gali. Švenčiausios Marijos meile ir užtarimu leisk po mirties kuo greičiau pamatyti Tave, neleisk ilgai laukti skaistykloje. Tegul meilė žemėje būna skaistykla. Aš taip Tavęs pasiilgau! Nejaugi leisi savo vaikučiui ilgėtis kančių vietoje? Tu latrui ištarei: "Šiandien tu būsi su manimi Rojuje!" Tegul mano mirties diena irgi būna toks "šiandien" su Tavimi, mielasis Tėve, Tavo Namuose. Juk Tu toks geras, toks turtingas! Ką Tau reiškia pridengti mano kaltes, apvilkti savo dievišku grožiu, priglausti prie širdies taip labai išsiilgusią sielą...

Tėve, per Marijos rankas aš atiduodu Tau savo sielą! Amen!!!

Lapkričio 23–24 d.

Parėjau po paros darbo. Dieną dirbau operacinėje, naktį – reanimacijoje. Kokia turtinga įvairių išgyvenimų naktis!

16-metė mergaitė po sunkios traumos. Ją parbloškė mašina, dideliu greičiu važiavusi be žibintų. Sulaužytas šlaunikaulis ir blauzdos kaulai. Trauma komplikavosi riebalų embolija –

iš sulūžusių kaulų riebalų lašelių pateko į plaučių ir smegenų kraujagysles. Mergaitė be sąmonės. Tęsiasi kova dėl gyvybės. Kas laimės? Neaišku.

Kita ligonė po plonųjų žarnų rezekcijos. Pašalinta 80 cm plonosios žarnos. Priežastis – mechaninis žarnų nepraeinamumas. Liga uždelsta, nes ligonė atvyko tik ketvirtą parą žarnoms užstrigus. Operacijos metu rasta gangrenavusi, prakiurusi plonoji žarna, tarpžarnyninis abscesas, totalinis peritonitas. Pooperacinė eiga kol kas palanki.

Toliau ligonė po masyvaus nukraujavimo iš plaučių. Jai plaučių vėžys, IV stadija.

Moteris, gydoma dėl plataus transmuralinio širdies infarkto.

Agonijos apimta ligonė. Atvežta šeštą parą užstrigus išvaržai. Operacija jai nedavė teigiamų rezultatų.

Dar viena niekam nereikalinga būtybė, varganai ir netvarkingai nugyvenusi savo amžių. Pastaruoju metu gyvenusi tiesiog kažkokiame tvartelyje su sugyventiniu, kur jie savo liūdnas dienas "skaidrindavo" degtine. Ligonė sirgo cukriniu diabetu. Daug valandų buvusi ištikta hipoglikeminės komos, prarado smegenų žievės funkciją. Ji kaip beprotė klykia, rėkia, blaškosi, gamtinius reikalus atlieka lovoje. Bet... ant jos kaklo du kryželiai. Vadinasi, jos sielos gelmėje rusena Dievo atšvaitas. Kas žino, kokiu keliu ji ėjo iki nelaimingos pabaigos?

Štai koks mūsų ligonių kontingentas.

Vakare, vizituodama ligones, leidau joms išsikalbėti. Kokius nuostabius horizontus atveria galimybė išsikalbėti! Iškalbingiausia buvo moteris, serganti plaučių vėžiu. Dėl ligos jai kilo daugybė klaustukų. Ji nujaučia savo ligą, bet nėra absoliučiai tikra. Pokalbio temą kreipiau antgamtiškumo, gyvenimo prasmės ir Amžinybės švieson, ryškinau žmogaus sielos amžinumą, stengiausi parodyti Mirtį kaip perėjimą į amžinojo Dievo regėjimą, kalbėjau apie būtinumą gyventi gryna sąžine, vieningai su Dievu.

Visos sąmoningos ligonės įsitraukė į šią diskusiją. Jų veidai pragiedrėjo, jos sutiko su Viešpaties Valia, ryžosi gražiai ir prasmingai sutikti savo Lemtį, prisijungti kančia prie Lietuvos atgimimo Dieve.

Aplankiau jas ir 4 val. ryto – tuo laiku jos buvo nubudusios. Paklausiau:

– Kaip laikosi mano mažutės?
Nusišypsojusios atsakė:
– Bandysim dar užmigti.

* * *

Vakare sužinojau, kad vaikų reanimacijos skyriuje yra mergytė, serganti ūmine piktybine leukoze. Jai tik 3 mėnesiai. Būklė sunki, bet dar ne mirtina. Rytą ji buvo rengiama vežti į Vilnių.

Kadangi buvo reali mirties galimybė, pakrikštijau. Jei pasveiks, papildys šv. Krikšto apeigas, jei mirs, bus Angelėlis.

Išaušo rytas. Agonijos apimtai ligonei atvežė kunigą. Prasidėjo nuostabus ligonių pašventinimas. Dviem be sąmonės esančioms buvo suteiktas Ligonių Sakramentas, antroje palatoje visos mano iš vakaro rengtos ligonės atliko Išpažintį, gavo Ligonių Sakramentą ir Švenčiausiąjį. Ligonei, kuriai diagnozuota riebalų embolija, taip pat suteiktas Ligonių Sakramentas. Taigi visos ligonės buvo paliestos Dievo artumo, Jo Meilės.

Kaip džiugiai švietė jų akys! Kokios jos buvo laimingos! Per vieną naktį jos paaugo meile, nuoširdumu, atsidavimu Dievo Valiai. Ačiū Dievui!

Staiga atbėga iš vaikų reanimacijos skyriaus sesytė ir susijaudinusi praneša:

– Daktare, Kristinėlė mirė, bet ji dar šilta, gal dar galima pakrikštyti?!

– Ačiū, sesut, už rūpestingumą. Nesijaudink! Kristinėlę pakrikštijau vakare.

Nuėjau į palatą. Mažytį Angelą, baltą kaip lelijos žiedą, slaugutė suvyniojo į vystyklą. Paglosčiau jos baltą veidelį, ant kaktutės padariau kryžiaus ženklą ir vėl grįžau pas savo ligonius. Laimingo kelio tau, tyras Angele, į Tėvo Namus! Paguosk, sustiprink tėvelių liūdnas širdis, kai jie sužinos apie tavo išėjimą.

Ačiū Tau, gerasis Dieve, už šį budėjimą, kad galėjau padėti žmonėms jų kūno ir sielos reikaluose.

Rengdamasi eiti namo, už durų pastebėjau suvargusią moterėlę.

– Ko jūs laukiat? – paklausiau moters.

– Mano dukrelė jūsų skyriuje be sąmonės.

– Ar jūs ją matėt?

– Ne, manęs čia neįleidžia

– Tuojau jūs ją pamatysit.

Atnešiau chalatą, apvilkau ir nuvedžiau prie dukrelės lovos.

Kaip skausmingai žvelgė motinos akys į savo kūdikį! Kalbino motina dukrelę gražiausiais, švelniausiais žodžiais... Deja! Ji nieko nesuprato, nepramerkė akių. Pabučiavo motina savo vaikelį ir sunkiu žingsniu išėjo iš palatos.

Už durų motina atvėrė širdį:

– Likau našlė, kai Rimutei buvo treji metukai, be jos dar keturi vaikai. Vyras mirė dėl kraujo vėžio. Buvo labai sunku, vienai reikėjo uždirbti duonelę. Nešdavau mergytę į visus lauko darbus, palikdavau lauko gale ar vagoje, o pati dirbdavau. Mokiau savo vaikus, kad būtų gerai, krikščioniškai auklėjau. Negaliu skųstis, geri vaikai. Šita mano mažiausia ir mylimiausia. Gera, kukli, tyli mergaitė. Gyrė ir ja džiaugėsi mokytojai. Neseniai buvo išpažinties, priėmė šv. Komuniją...

Pasakiau, kad šį rytą ji gavo ir Ligonių Sakramentą. Guodžiau motiną kaip bemokėjau, nušluosčiau ašaras, pabučiavau ir palinkėjau Švenčiausiosios Motinos pavyzdžiu ištverti po gyvenimo kryžiumi. Nuoširdžiai užjausdama, priminiau:

– Sprendžiant iš visko, ką papasakojot, jūsų dukrelė yra malonės būklėje. Jaunystė klaidi. Gyvenimas grėsmingas. Dievas žino, kokie keliai ir klystkeliai jos laukė... Gal ji, žvelgiant iš Amžinybės, dabar yra laimingesnė?! Teįvyksta Viešpaties Valia! – Be to, pridūriau: – Mamyt, šiame skyriuje viskas daroma ir viskas bus padaryta, kad ji pasveiktų, jai nieko negailima, kad tik ji gyventų, bet... ne viskas mūsų rankose.

Taip kalbėdamos, ėjome link traumatologijos skyriaus, kuriame prieš parą buvo paguldyta jos dukrelė. Besiartinant prie laiptų, motinos širdy atgijo nuoskauda, padaryta gydytojos abejingumo, šiurkštumo.

– Trauma ištiko rytą, – pasakojo ji. – Vakare mano dukrelei pasidarė labai bloga, ėmė pykinti, vemti. Pakviečiau gydytoją. Apžiūrėjusi mergaitę, ji tarė: "Taip ir turi būti". Naktį dar labiau pablogėjo, dukrelė ėmė dusti, draskyti drabužius nuo krūtinės ir šaukti: "Dūstu! Drasko krūtinę! Tirpsta viena kūno pusė!"

Aš vėl einu pas gydytoją ir maldauju: "Gydytoja, ateikit pažiūrėti. Mano dukrelė dūsta, jai labai bloga!" Į mano maldavimus sausai atsakė: "Buvau prieš valandą. Ko aš ten eisiu?! Taip turi būti!" Ak, daktare, daktare! – guodėsi motina toliau: – Kaip skaudu nelaimėje patirti tokį šiurkštumą, abejingumą!

Ką aš jai galėjau atsakyti? Juk ji sakė tiesą. Stovėdama ant laiptų ir žinodama, kad kolegė padarė nusikaltimą žmoniškumui ir gydytojos etikai, jaučiausi tarsi pati būčiau nusikaltėlė.

– Mama, – tariau, – o jei ji būtų buvusi švelni, rūpestinga, ar jums būtų lengviau?

– Taip, be abejo! Nors ji ir nebūtų nustačiusi tikros diagnozės, aš neturėčiau tokio skausmo, kaip dabar turiu.

– Mama, prašau atleisti jai... Aš pasakysiu, kodėl taip įvyko. Kai žmogus širdyje neturi Dievo, jam greit išsibaigia meilės atsargos. Tuomet jį erzina skundai, aimanos. Jis nori nuo jų bėgti, užsikimšti ausis, kad negirdėtų. Šiame darbe reikia meilės, aukos, tik tuomet nepritrūksi takto, gerumo, atjautos ir veiksmingos pagalbos. Gal mama jos šito nemokė, gal jos širdyje priblėso meilė?

Priglaudžiau, pabučiavau šią kenčiančią, suvargusią moterį, nešančią sunkią gyvenimo naštą, ir grįžau atgal į skyrių.

Čia vėl sužinojau iš susijaudinusios sesutės kalbos, kad jai labai skauda širdį dėl ligonės, kurią skubiai perkėlė į vidaus ligų skyrių, nes reikėjo guldyti apsinuodijusį smalkėmis (perkelta ligonė, serganti plaučių vėžiu). Ligonė verkė, kai reikėjo palikti palatą.

Ligonės susijaudinimo priežastis buvo aiški: jai mūsų skyriuje buvo gera, čia dirba žmonės, neabejingi kitų skausmui. Čia ji pajuto Meilę. Šį rytą ją aplankė Dievas. Čia liko palatos draugės, kurias suvienijo Eucharistijos Duona. Ji čia išgyveno Taboro valandėlę savo kryžiaus kelyje. Jai buvo baisu vykti į svetimą aplinką, todėl ji ir verkė, prašė atitolinti skausmo taurę.

Nuėjau jos nuraminti, pastiprinti. O, kaip labai ji nudžiugo! Pasėdėjau, pažadėjau lankyti, paaiškinau šio skubaus perkėlimo priežastį. Ji nusiramino. Išeinant ligonė ėmė man bučiuoti rankas. Leidau jai išreikšti šį dėkingumą ir pasilenkusi ją pabučiavau...

Baigėsi mano budėjimo para. Esu laiminga! Juk galėjau nušluostyti ašaras, galėjau paguosti, galėjau nuskraidinti mažą Angelėlį į Dangų, galėjau būti mažutis tarpininkas tarp Dievo Meilės ir žmonių širdies!

Gruodžio 9 d.

Marija, kokie sunkūs šią savaitę ligoniai!

Dviem dėl lūžusių kaulų sunkiausia komplikacija – riebalų embolija, kitas – 80% apdegęs, moteris po skrandžio rezekcijos, kitai meningitas ir t. t. Nemedikui tai mažai ką sakantys žodžiai, bet mums – kovos arena.

Atleisk, kad šiomis dienomis mano širdelė tokia tuščia, vienintelis troškimas – miegoti... Tu žinai, kad kai įtampa viršija pajėgumo slenkstį, prasideda slopinimas.

Bet Tu žinai, kad aš visuomet Tavo... Tavo, pavargusi ir pailsėjusi. Tavo, keliaujanti varganu medicinos keliu. Nors kartais man kyla mintis – palikti šį sunkų darbą, bet tai trumpalaikiai svyravimai, aš šio baro nepaliksiu – jis tapo mano savastis.

Gruodžio 12 d.

Parėjau namo, baigusi sunkią, skaudžią darbo savaitę. Dramatiškus įvykius teko išgyventi šiomis dienomis. Matau išblyškusį, pravirom akim moters veidą, kuriai, pašalinus negyvą vaisių, prasidėjo labai sunki komplikacija – afibrinogenemija. Gyvybė vos rusena, pulsas siūlinis, kraujospūdis 60/0 mmHg, kūnas šaltas, oda marmurinė. Būrys medikų gelbsti šią trapią gyvybę. Reikia šviežio kraujo. Ant vežimėlio gula mūsų anesteziologė Margarita, iš jos ligonei perpilama 400 ml šviežio kraujo, tęsiama infuzinė vaistų terapija. Amputuojama gimda, perrišamos gimdą maitinančios arterijos. Ligonė neteko daugiau kaip trijų litrų kraujo.

Toliau intensyviai gydoma reanimacijoje. Vakare atliekame tiesioginį kraujo perpylimą. Donoras – ligonės vyras. Procedūros metu vyrui tariau:

– Jūs ją tikrai mylite ir manau mylėsite visada, nes gelbstit savo krauju.

Kraujo perpylimo procedūros metu į gretimą palatą paguldomas ligonis, ištiktas itin sunkaus kardiogeninio šoko dėl ūmaus širdies infarkto. Prasideda ligonio reanimacija.

Reanimuojam, bet efekto jokio. Mirė. Guli vyras kaip palaukės ąžuolas, o mūsų sielose skamba gedulo varpai. Mes buvom bejėgiai prieš didžiąją Lemtį...

Žmogus miršta, ir tuo metu gydytojas miršta. Bet pareiga jį vėl prikelia, tik labai pavargusį ir prislėgtą. Sunkoka koncentruoti dėmesį, bet reikia, būtinai reikia...

Vakare dukart buvau kviečiama reanimuoti į chirurgijos skyrių. Atvejai buvo ne mirtini. Rytą vėl kviečiama reanimuoti į vidaus skyrių.

Koks šiurpus vaizdas! Ligonė vidutinio amžiaus, aplinkui kraujas, burna pilna krešulių, gerklėje gargaliuoja kraujas. Reanimuojam, bet tai betikslis darbas, jos jau nesugrąžinsim. Išeidama iš palatos, pažvelgiu į mirusiąją: vargšė moteris, išpūstu, dideliu pilvu, pusiau pravirom akim, veidas kruvinas, lova kruvina, kruvini mūsų chalatai, aplinkui gelbėjimo priemonės... Net ir medikui šiurpu. Gerai, kad namiškiai mato savo mirusius švarius, aprengtus, gulinčius ne kruvinoje lovoje, bet karste. Geriau jie tenemato jų liūdno finišo... (Mirties priežastis – masyvus kraujavimas iš stemplės venų).

Visi tokie ir panašūs vaizdai fiksuojami pasąmonėje. Gal todėl taip pavargstu: juk turiu krūtinėje ne akmenį, o širdį.

Suklumpu prie Išganytojo kryžiaus ir maldauju iškeliaujantiems pasigailėjimo, o mums jėgų nešti sunkų kryžių, lydimiems ligonių namiškių sielvarto, ašarų, klyksmo.

TRUMPA PRAĖJUSIŲ METŲ APŽVALGA

Šie metai – Marijos metai! Ji nusišypsojo mūsų Tautai. Tėvynė keliasi!

Mūsų šeimoje buvo didelių nelaimių:

Tėčiui karvė sulaužė koją, reikėjo operuoti. Po kelių savaičių – prostatos operacija;

vyriausia sesutė iškrito iš vyšnios ir susilaužė stuburą, ačiū Dievui, kad nepažeidė stuburo smegenų;

sesutei Petrutei trauma darbe – mechanizmai nutraukė kairės rankos plaštakos raumenis ir odą. Vyko kelios plastinės operacijos, amputavo du pirštus, kitų liko kontraktūros;

mirtinai buvo susirgęs T. R. – kraujo užkrėtimas. Ačiū Dievui, pasveiko.

Metų pabaigoje įsijungiau į pedagoginį dorovinį auklėjamąjį darbą mokyklose. Dievui padėka už atsivėrusią galimybę įsitraukti į jaunimo gyvenimą. Vis koks grūdelis kris į gerą dirvą ir atneš vaisių.

O Dieve, kaip trokštu su jaunom širdim dalytis laime, saugoti juos nuo skaudžių klaidų arba ištiesti pagalbos ranką įklimpusiems pelkėje ir vesti į skaidrias erdves! Koks tyras džiaugsmas, dovanojamas kitiems: juk jis, pasiekęs objektą, grįžta atgal dar labiau spindėdamas.

Tikrai, žmogus yra "protingas Saulės lašas". O kad būtų daug daug šių protingų Saulės – dieviškosios Saulės lašų, kokia palaima nušvistų žemės veidas!

1989 metai

Kovo 10 d.

Praėjusią naktį ji šaukė: "Noriu namo! Einu namo!" Greta gulinčios ligonės samprotavo: "Ligonė mirs, nes veržte veržiasi namo". Dieną jos būklė blogėjo, kartojosi širdies skausmai, išplito širdies infarktas. Būklė mirtina. Pakvietėm kunigą. Suteikta dieviška pagalba.

Pavakary ligonė apimta agonijos. Jos skausmingame nebyliame žvilgsnyje išskaitau prašymą: "Pabūk prie manęs..." Mirties procesas gana paslaptingas. Nuojauta sako, kad mirštančiajam baugu būti vienam.

Šios nuojautos skatinama, norėdama palengvinti jos perėjimą į aną pasaulį, atsisėdu šalia, paimu jos rankas į savąsias, glostau veidą, rankas, drąsindama lemtingoje kovoje. Jos skausmas buvo didelis, vaistai negelbėjo. Ligonė dejavo:

– Kaip sunku!

– Taip, mamyt, jums labai sunku, bet ir Kristui ant kryžiaus buvo labai sunku. Pakentėkim kartu su Juo.

Mirštančioji sunkiai alsavo ir daugel kartų gūdžiai silpnu balsu kartojo:

– Kristui buvo sunku ant kryžiaus!..

Sėdėjau ir tyliai meldžiausi už mirštančiąją, jos ranką laikydama savojoje, kartkartėmis paglostydavau jos galvą, rankas.

– Mamyt, suvienykim savo kančią su Kristaus kančia ant kryžiaus: "Jėzau, myliu Tave! Teįvyksta Tavo Valia!"

Trumpa pauzė. Pasigirsta duslus mirštančiosios balsas:

– Kristau, myliu Tave!

Ji šį vaiko šauksmą pakartoja keliolika kartų ir nutyla. Praėjus valandėlei, taria:

– Žvakę!.. Žvakę!.. Prašau uždegti žvakę...

Uždegu žvakę, įdedu į rankas. Liepsnelės atšvaitai žaidžia ant mirštančiosios veido. Ji žiūri į žvakę ir klausia:

– Ar tuoj ateis mirtis?

– Mamyt, ateis ji Dievo skirtu laiku ir nuves į Tėvo Namus. Pakentėkit už mus visus, už Lietuvą.

– Taip, taip! Už Lie- tu- vą... – šnabžda tylančios lūpos. – Valia Dievo!

Tyliai sėdžiu prie vargšės kankinės, stengdamasi padėti kentėti. Deja! Mirtis vėluoja. Kaip sunku ir skaudu matyti ir jausti jos agoniją! Kiek daug ji kenčia!

Kvėpavimas retas, tarpais visai nutrūksta. Širdis vos virpa, kraujospūdis mažėja.

Prašau Dievą, kad ją paimtų, kad išvaduotų iš šitų kančių, bet... ji nemiršta. Atėjo budintis gydytojas. Išėjau namo, palikusi ligonę miegančią suleidus skausmą malšinančių vaistų.

Ji mirė tik po pusantros paros.

* * *

Gerieji žmonės, budėkime prie savo mirštančiųjų, nepalikime jų vienų!

Birželio 25 d.

Vakar apie pietus aplankiau visas palatas, pranešdama ligoniams džiugią žinią, jog ligoninėje bus aukojama šv. Mišių auka. Žinia buvo sutikta palankiai ir pagarbiai.

Šiandien 16.30 val. susirinko daugybė ligonių į mažąją salę. Koks nuostabus įvykis! Parengiamas altorius, pašventinama salė (laikina koplyčia). Suvirpa "Pulkim ant kelių". Vaizdas primena katakombas. Ligoniai šluosto ašaras... Juk tai pirmas toks įvykis mūsų ligoninėje.

Kas prieš metus galėjo pagalvoti, kad bus tokios permainos! Dar taip neseniai, kviečiant kunigą pas ligonį, reikėjo dėl to

nukęsti, buvo įvairių administracinių taisyklių, leidimų – neleidimų. Tikintysis šiuo reikalu tarpininkaujantis gydytojas buvo linksniuojamas gydytojų susirinkimuose. O dabar? Ačiū Dievui! Tegul būna žmogaus kančia sudievinta.

Prasideda šv. Mišios, kurios aukojamos už ligonius ir medicinos personalą.

Vienas kunigas aukoja šv. Mišias, kitas klauso išpažinčių, patarnauja keturi berniukai. Suskamba: "Prisipažįstu..." Juk daugelio ligų priežastis yra nuodėmė. Dieve, atleisk, pasigailėk!

Evangelija, pamokslas, aukojimas, "Sanctus" ir... didysis Perkeitimo stebuklas – duona ir vynas tampa Kristumi, geromis akimis žvelgiančiu į ligonius ir tariančiu: "Gaila man minios! Jūs juos pavalgydinkite". Ir valgydina juos Gyvąja Duona, nužengusia iš Dangaus, skambant giesmei: "Jėzau, pas mane ateiki..." Paskui palaiminimas Švenčiausiuoju, ir žmonės giedrais veidais skirstosi po palatas.

Prasidėjo nuostabus ligonių, negalinčių, nepajėgiančių vaikščioti, lankymas skyriuje. Priekyje patarnautojas su kamžele, aš, kaip rodanti kelią į skyrius, paskui eina kunigas, apsivilkęs liturginiais rūbais, rankose laikantis komuninę su Švenčiausiuoju... Aplankomi visų skyrių ligoniai, reikalingi sakramentinės pagalbos.

Ačiū Dievui! Tai nuostabi Jo gailestingumo šventė.

Dabar šv. Mišios vyks kiekvieną sekmadienį.

Liepos 16 d.

Po pusantros paros trukusios kelionės, nespėjusi nuplauti nė kelionės dulkių, atėjau į reanimaciją. Susipažinau su ligoniais.

Dvi ligonės gydomos dėl insulto. Be sąmonės.

Jaunas vyras – girtavimo auka. Su pusbroliu gėrė visą naktį, susipyko, pusbrolis dviem peilio dūriais padarė baisų darbą. Vieno dūrio kelias: dviejose vietose pažeista pleura, diafragma ir kiaurai perdurtas skrandis bei žarnų pasaitas. Antras dūris – pažeistos kepenys, tulžies takai. Nukraujavo apie pusketvirto litro. Pooperacinė eiga pirmomis dienomis buvo beviltiška, paskui ėmė pamažu gerėti.

Dar vienas ligonis – alkoholio auka. Jis atvežtas 2 val. nakties, ištiktas alkoholinės komos, be to, išgėręs 20 tablečių dimedrolio. Dabar jis išblaivintas, bet piktas, pesimistiškai

nusiteikęs, sakosi nenorįs gyventi. Jam 46 metai, dėl netvarkingo gyvenimo atrodo tikras senis. Prieš pietus pasireiškė abstinencijos sindromas: agresyvumas, rankų tremoras, – negaus alkoholio, prasidės baltosios karštligės klinika.

Paskambinau namo ir liepiau atnešti 100 gramų alkoholio, nes, negavus atsipagirioti, prasidės baltoji karštligė.

Pilu šiuos "velnio lašus" į stiklinę ir klausiu sesutę:

– Ar jau bus šimtas gramų?

Ligonis skubiai įsiterpia:

– Ne, dar nebus!

Vargšas nelaimingasis! Jis alkoholio ištroškęs labiau, negu dykumoje paklydęs keleivis vandens. Supilu visą atneštą kiekį ir paduodu ligoniui. Išgeria vienu atsikvėpimu. Pasiūlius vandens, ligonis atsako:

– Ne, visai nereikia, – ir ima rengtis namo.

Palydžiu juos iki lifto.

Vargšė žmona, turinti tokį vyrą! Vargšas ir jis pats. Kur žmonai gyvenime rasti atramą? Į ką atsiremti sunkią, liūdną gyvenimo valandą?

Ketvirta ligonė – po sunkios skrandžio operacijos; nustatytas skrandžio vėžys.

Vargšai žmonės!

Rugpjūčio 9 d.

Mano gimtadienio išvakarės. Kokios mintys mano sieloje?

Dėkingumas Kūrėjui už buvimą ir Jo Gailestingąją Meilę...

Dėkingumas dangiškajai Motinai už Jos gerumą, rūpestingumą, vedimą Šventosios Dvasios vienybėn.

Nuoširdus nusižeminimas, realiai jaučiant savo silpnumą, ribotumą, nuodėmingumą.

Gimtadienis man nuolat asocijuojasi su amžinojo Gyvenimo ilgesiu. Taip. Aš tikrai realiai ilgiuosi Mirties! Kodėl? Sunku net paaiškinti. Trokštu vienybės su amžinąja Meile, netrukdant materijos saitams. Ilgiuosi tobulos harmonijos ir bendravimo Dievo kūryboje.

Ilgiuosi pamatyti Dievą! Ilgiuosi prisiglausti prie Jo ir amžiams tapti Jo nuosavybe.

Ilgiuosi savo Motinos Marijos ir mylimųjų, iškeliavusių iš šios žemės.

Ilgiuosi begalinės dieviškosios Meilės. Žemiškoji meilė, nors ir nuostabi, bet širdies nepasotina, nes ji begalinė – jai reikia Dievo!

Mielasis Tėve, mano gimtadienio išvakarėse dėkodama, kad pašaukei į buvimą, glaudžiuosi prie Tavęs ir tyliai klausiu: "Kada pamatysiu Tave?!"

Žinau, kad man reikia išmokti Tave pamatyti girtuoklyje, kuris savaitę gėrė ir pateko į reanimaciją, ištiktas laringospazmo, o po poros dienų jam prasidėjo karštligė.

Žinau, kad Tu esi senutėje, kurios agonija trunka jau antra savaitė ir iš jos liko tik šešėlis.

Žinau, kad reikia su meile pasilenkti prie ligonės, kuri viskuo nepatenkinta, priešinasi medicinos intervencijoms ir mus laiko savo kankintojais. (Po dviejų dienų ji mirė.)

Reikia pasilenkti prie vargšo pakaruoklio, kurį bendradarbiai dar laiku išvadavo iš kilpos ir kuris dabar guli, kankinamas depresijos ir nuovargio. Vargšas! Jis jaučiasi apviltas savo žmonos, jaučiasi atstumtas ir nereikalingas.

Reikia Tave matyti nelaimingo J. N. asmenyje, kuris taip negražiai rašo rajono laikraštyje apie ligoninėje laikomas šv. Mišias. Viešpatie, atleisk jam! Padėk nugalėti priešiškumą jo apgailėtinai esybei. Dieve, padėk jame matyti išniekintą, kruviną Tavo Veidą. Juk ir už jį Tu mirei...

Ir tas nelaimingas vyriškis, ką tik grįžęs iš kalėjimo, savųjų atstumtas, svetimųjų priglaustas, bet prie "Žuvinto" gavęs smūgį į galvą, dabar guli pas mus po galvos kaulų trepanacijos... Ir jis ilgisi švelnumo, meilės. Vakare jis sesutei neparalyžiuota ranka užrašė lapelyje: "Jei gali, būk prie manęs..." (Jo kalbėjimas dar sutrikęs).

Dieve, aš būsiu su kenčiančiaisiais ir vargstančiaisiais tol, kol Tu mane stiprinsi, kol papildysi mano žibintą savo dieviškosios Malonės aliejumi. Be Tavęs aš varganas niekas, su Tavimi esu ta, kuri esu.

Meldžiu: tegul nugali Angelas! Tegul triumfuoja Meilė ant mano skurdo pelenų!

Rugpjūčio 11–13 d.

Marija, pastaruoju laiku ėmiau pritrūkti kantrybės ligoniams ir jų lankytojams.

Pykau ant ligonio, kuriam prasidėjo baltoji karštligė. Jis

taip bjauriai burnoja, keikiasi, kandžiojasi kaip piktas šuo;

stebėjausi, kodėl nemiršta senelė, kurios agonija užtruko dvi savaites; kartais buvo sunku prisiversti būti atidžiai, švelniai – lyg ji būtų buvusi kalta dėl savo užsitęsusios agonijos;

telefonu B. G. atsakiau sausai, skubėdama, nenuoširdžiai (tiesa, tikrai skubėjau, nes ant operacinio stalo laukė ligonė);

kai viena ligonė skundėsi, jog visą naktį nemiegojo, šiurkštokai reagavau...

Kodėl pritrūko meilės, aukos dvasios?

Žmogus turi nuolat save stebėti ir ryžtis sąmoningai aukai, kitaip jis sukasdienės, supilkės.

Rugpjūčio 15 d.

Tai Tavo, Marija, išaukštinimo šventė. Džiaugiuosi Tavo laime ir meldžiu pagalbos. Marija, padėk būti gerai!

Vakar su atsidavimu gydžiau, slaugiau vargšus girtuoklius, kankinamus baltosios karštligės. Stengiausi, kad jų nesmerktų ir kiti.

Marija, noriu žmonėms nešti dvasinį giedrumą, kad jie per mane pajustų Dangaus dalelę. Nusišypsok jiems per mane!

Marija, sveikindama Tave, tyliai klausiu: "Kada Tu mane pakviesi pas Save? Ar dar ilga mano kelionė? Tebūnie Viešpaties Valia!"

Rugpjūčio 17 d.

Marija, vakar mirė ligonis, kurį atvežė dėl ūminio širdies infarkto, gresiančio širdies plyšimu. Kaip baisiai jis blaškėsi ir kankinosi! Išpiltas šalto prakaito, skausmingu veidu, kankinamas vidinės baimės ir neapsakomo blogumo, jis lipo iš lovos, ėjo aplink ją, tai gulė, tai vėl sėdo, neklausė jokių aiškinimų, kad taip daryti pavojinga. Ne! Jam niekis žodžiai, nes jis bejėgis šioje būsenoje. Tai besiartinančio širdies plyšimo klinika. Beveik neveiksmingi stipriausi skausmą malšinantys vaistai – jie veikia kelias minutes, ligonis kiek nurimsta, bet tuoj vėl prasideda blaškymasis.

Jaučiu artėjančią Mirtį, girdžiu jos žingsnius. Kalbu ligoniui apie susitaikymą su Dievu:

– Ar buvot velykinės išpažinties?

– O kam man ji reikalinga? Nebuvau ir man jos nereikia!

– Atsipeikėk, žmogeli, pasigailėk savo sielos, priimk Dievo gailestingumą!

– Nieko man nereikia. Kai pasveiksiu, tada atliksiu.

– Jūs tuojau susitiksit Dievą, nes šiandien pietų nesulauksit. Pagalvokit, ką jūs darot, būkit savo sielai gailestingas.

– Nesukit man galvos! Kaip noriu, taip mirsiu.

Gaila! Jis nepasiekiamas.

Kaip skaudu! Jis gyveno dar valandą ir 45 minutes. Buvo galima taip lengvai sutvarkyti sielos reikalus, bet... Malonė jos neprakalbino. Ji beldėsi į duris, tačiau siela jų nepravėrė. Kodėl? Dievas žino. Gyvenime jis vengė bažnyčios, buvo abejingas religiniam gyvenimui. Gal Malonė jį prakalbino tuomet, kai pamėlo veidas, išsprūdo paskutinis kvėptelėjimas?..

O geroji Motina Marija, užtark jo sielą! Juk jis mirė praėjus tik dviem dienoms po Tavo Dangun Ėmimo šventės. Pasigailėk mano vargdienėlio! Mes jam taip mažai galėjom padėti...

Rugpjūčio 18 d.

Mirusiojo namiškiai didžiai rūstavo, kad ligoniui pasakiau, jog jis mirs. Jie samprotavo: "Jei mums kas pasakytų tokius žodžius, iš karto mirtume".

O neišmanėliai! Koks gęstantis jūsų tikėjimas! Pasak jūsų, aš nusikaltau mediko etikai. Taip. Tarybinei – materialistinei gydytojo etikai aš nusikaltau, bet krikščioniškajai etikai – ne! Išleisti žmogų į didelę realybę – Mirtį – užrištomis akimis – štai kur nusikaltimas!

Jūs nepatenkinti, kad jums buvo atsakytos religinės laidotuvės. Argi reikia iš Bažnyčios ir jos tarnų daryti spektaklį? Jei siela sąmoningai užsisklendė Dievo Malonei, kam gi reikalingas prievartinis kūno šventinimas? Kūną pašvenčia siela, o ne švęstas vanduo. Nedangstykim sielos nuogumo apeigomis. Prieš Dievą veidmainystė negelbės. Buvo atėjusi Malonė, kalbino, prašė, beldėsi, bet veltui. Belieka nusižeminti ir ištarti: "Mes vertai kenčiame už savo darbus", ir neieškoti atpirkimo ožio, kuriam sukrautume atsakomybės naštą.

Atėjo laikas pabusti. Kelkimės! "Kirvis pridėtas prie medžio šaknų. Duokite tikrų atgailos vaisių", nes sielos nuogumo nepridengsime apeigomis.

Marija, Tu matei, kaip aš nuoširdžiai, švelniai maldavau ligonį, kaip glosčiau galvą ir rankas, prašydama jį pasigailėti savo sielos.

Ką gi?! Dievas davė žmogui laisvą valią.

Spalio 6 d.

Trečia savaitė gydausi Valkininkų kardiochirurginėje klinikoje, kad galėčiau geriau darbuotis pagal Viešpaties Valią.

Kaip nuostabu šioje ramybėje! Čia tiek galimybių bendrauti su Juo!

Vakar vakare girdėjau graudų išskrendančių gervių atsisveikinimą. Jos išskrenda, kad vėl sugrįžtų. Ir mes visi visi kasdieną grįžtame pas Tėvą: per klaidas, per kliūtis, paniekinimus ir nesėkmes, per audrą ir ramybę visi keliai veda į Jo Namus.

BRANGUSIS BROLI,

Jūsų balso skambesys pasklis Dzūkijos mokyklose. Aš stengsiuos jų jaunas sielas girdyti iš tyros Tiesos versmės. Gana melo, apgaulės! Gana šėtonui aukų!

Šiandien kalbėsiu vyriausiųjų klasių moksleiviams. Kad jie geriau suvoktų atpirkimo esmę, tą mažą Kūdikį ėdžiose, pradėsiu nuo Senojo Testamento įvaizdžių, būtent nuo stulbinančių kraujo aukų Jeruzalės šventykloje. Tas Jūsų nupieštas Senojo Testamento šventyklos, jos aukų ir Kalvarijos dramos vaizdas toks didingas, šiurpus ir gilus! Gal jis man todėl artimas, suprantamas, kad dvylika metų dirbu skausmo karalytėje – reanimacijoje, kur nuolat matau kraują kraują... Jis teka iš sutrupintų kaulų, sulaužytų rankų ir kojų, fontanu trykšta iš perforavusių skrandžio ir dvylikapirštės opų, peiliais pervertų kepenų, žarnų ir net širdžių (jų, rodos, jau devynias siuvo mūsų operacinėje)...

Kraujo kaina! Ką galima daugiau atiduoti? O dieviškasis Kraujas Cedrono upeliu išsiskirstė po visą pasaulį ir nuplovė nuodėmes, patręšė nederlingą, suaižėjusią sielų dirvą.

Ką daugiau galėjo Viešpats, šis Naujojo Testamento Liūtas, padaryti? Jis sudegė Meilės kančių liepsnose. Ir tas garsas, tas Aukos Avinėlio aukuras matomas ne 40 kilometrų spinduliu, bet visame pasaulyje: "Nuo saulėtekio iki saulėlydžio mano garbei aukojama tyriausia Auka", – skelbė pranašas Malachijas.

Nuostabi realių simbolių kalba:

Senojo Testamento Saliamono šventyklos aukuras,

Naujojo Testamento aukuras – kryžius,

Šv. Mišių Auka – Eucharistija!

Kunige, skelbkit šias tiesas žmonėms! Mūsų žmogui, tiek

metų migdytam abejingumo, reikia prabilti tokiais įvaizdžiais, kad jis nubustų, kad atmerktų akis ir pamatytų ant kryžiaus ištemptas dieviškojo Avinėlio rankas ir kojas, jo pervertą Širdį, kad pajustų dieviškojo Kraujo kvapą, maldaujantį jam atleidimo...

Jūs minėjot, kad kunigai rekolekcijose nereagavo į šį pamokslą. Gaila! Matyt, žmogui nesuvokiama kryžiaus paslaptis, gal skausmo valandą nemokama prisiglausti prie kruvino Viešpaties kryžiaus ir paklausti: "Kodėl Tu, Viešpatie, mirei už mane?!" Gal mąstomojoj maldoj nėra pagrindinio mąstymo apie kryžių ir mūsų kančios pamerkimą į Viešpaties kraują, kad visa neatskiriamai vieningai būtų konsekruota ir paaukota kaip tyra deginamoji auka už pasaulio išganymą? Gal nemeldė malonės – suprasti ir pamilti kryžiaus paslaptį, kad joje konsekruotų savo ir ganomųjų likimą?

Koks skaudus yra sakinys šv. Evangelijoje: "... atėjęs Žmogaus Sūnus ar besuras žemėje tikėjimą"?!

Taip. Mums stinga gyvo tikėjimo. Mums reikia Senojo Testamento ugningų pranašų, žadinančių apsnūdusią dvasią.

Ak, būkit šis pranašas ir skelbkit pagrindinę tiesą, kad Kristus, Naujojo Testamento Avinėlis, paaukojo save už mus, atidavė mums visą Kraują ir sudegė meilės – kančios liepsnose.

Aš Jums dėkinga už visus pamokslus, bet ypač už šį pagrindinį, kurio didybė ir gelmė pranoko kitus. Jis man liko širdyje kaip Himalajų viršukalnė, kaip Visatos centras ir padeda sąmoningiau, su didžiu nusižeminimu bei dėkingumu dalyvauti šv. Mišių Aukoje.

Senojo Testamento aukos – Kryžiaus Auka – šv. Mišių Auka!

Tai didieji žmogaus pašventinimo, sudievinimo šaltiniai, kurių versmės plūsta kur kas gausiau, negu kadaise aukojamų gyvulių kraujas į Cedrono upelį. Jis – dieviškasis Kraujas – kasdien ant mūsų altorių "... išliejamas nuodėmėms atleisti". Mes per daug apsipratom su šiomis paslaptimis. Mums reikia Sinajaus kalno žaibų ir perkūnijos, kad atbustų snaudžiančios širdys. Taip. Reikia meilės, bet reikia ir Dievo baimės, nes ji "Išminties pradžia".

Tik ši mintis padeda suprasti, kas yra Prakartėlė, kuri irgi mūsų dienų žmogui tapo malonus spektaklis, nes čia visa taip gražu: Kūdikėlis, jaunutė Motina, šv. Juozapas, piemenėliai,

avineliai, angelėliai, stebuklinga žvaigždė ir puošnūs išminčiai...

O kur gilioji Atpirkimo Esmė?! Dievo Žodis tapo Žmogumi, kad galėtų išlieti Švenčiausiąjį Kraują kaip mūsų išganymo kainą, kad sudegtų kaip meilė ne "Liūte" – Senojo Testamento aukure, bet Kryžiaus – "prakeikto medžio" – aukure.

Atleiskit, kad tiek prirašiau – tai tik maža dalelė, atspindinti tai, ką Dievas davė per Jus geriau pažinti, įsijausti: "tai, kas svarbiausia, matoma širdimi", žodžiais maža išreiškiama – jie nutyla didelio skausmo ir džiaugsmo akivaizdoje. Švenčiausioji Motina stovėjo po Jėzaus kryžiumi, kentėjo ir mylėjo. Juk niekur neparašyta, kad Ji kalbėjo.

"Širdis klauso tik tada, kai liežuvis liaujasi jai trukdęs", sako Dreizeris.

Kuo paguosti Jūsų širdį, kupiną skausmo? Juk kenčiama ne tik ant kryžiaus, bet ir po kryžiumi. Ak, ištverkim mylėdami ir kentėdami! Net ir mirdami mes neprarandam savo mylimųjų. Net ir gūdžiausia kančia spindi Prisikėlimo Ryto Šviesa.

Teatneša Marija Kūdikėlį Jėzų, o Jis priglaus Jūsų kenčiančią širdį ir pasakys:

"Aš su tavimi!"

1990 metai

Sausio 10 d.

Jau trys dienos, kai aš dirbu reanimacijoje. Kokia mano dvasinė būsena?

Jaučiuosi tarsi palaidojusi mylimą žmogų. Širdy sunku, skaudu ir liūdna. Rodos, ta vargšė širdelė padalyta pusiau – ne šiaip sau padalyta, bet perplėšta... Protu suvokiu, bet širdis proto neklauso. Man ilgu, liūdna, nenoriu bendrauti su žmonėmis, nenoriu, kad jie įspėtų mano skausmą... Išorėje to neparodau, bet va čia, gelmėje, labai gūdu ir skaudu. Tai tikras merdėjimas. Iš gilumos širdies plaukia malda: "Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, visa, kas man sunku, pakelti kaip Tu ant kryžiaus..."

Žinau, kad visa teks šioj žemėje palikti, reiks laikinai atsiskirti su brangiais, mylimais žmonėmis, bet nuo to žinojimo gėla nemažėja...

Ak, dabar toks svarbus Tėvynei laikas! Tebūnie tai mažutė auka į bendrą Tautos aruodą. Ir Tėvynė verkia netekusi laisvės...

Tėvyne, mylima Tėvyne, verkim kartu!

Sausio 19 d.

Sieloje tebesitęsia giluminis liūdesys. Iš širdies gelmių šaukiuosi į gerąjį Dievą: "Kyrie eleison!"

Mintys vis bando grįžti į gyvenimo klaidų prisiminimą, bet aš apkabinu savo skurdą ir kreipiu nusižeminusį, kupiną kūdikiško pasitikėjimo žvilgsnį į Dievą, o lūpos tyliai šnabžda: "Viešpatie, pasigailėk!"

Kai kam atrodo, kad mano gyvenimas išsiskleidė į kūrybinę veiklą: juk dirbu mokykloje, internate, rengiu paskaitų ciklą moralės klausimais tikybos mokytojų kursams, dirbu reanimacijoje ir t.t. Taip! Dirbu, bet dirbu tarsi eidama akmenuotu taku į statų kalną. Jėgų taip maža, kartais vos save panešu kaip sunkią naštą. Liūdna dėl XX amžiaus jaunimo abejingumo: jie taip sunkiai suvokia jiems teikiamas žinias. Tu kalbi, o atrodo, kad tai "tyruose šaukiančiojo balsas", nuaidėjęs tuštumoje.

Iš mano išorės nesupras žmonės, kokioje tamsioje gelmėje skendi mano siela. Aš visa dirbu pareigos skatinama, iš vidinės būtinybės, tame darbe rasdama ne džiaugsmą, bet kančią, ne palaimą, bet nykumą... "Tėve, tepraeina ši taurė, bet ne – tebūnie Tavo Valia!"

"Mes vertai kenčiame už savo darbus", bet, Viešpatie, atsimink savo dukrytę... juk ji – Tavo. Priglausk, atleisk, pasigailėk!

O Dieve, koks varganas žmogaus gyvenimas žemėje! Kaip dažnai niūru, tamsu, darganota... Saulė – Tavo Veidas – pasislepia, siela parkrinta savo bejėgiškume, o jos stygos taip graudžiai virpa "De profundis" aidais...

Tėve, išgirsk šį skausmo skundą! Uždenk mano neteisybes savo teisumu, paversk kartybėmis žemiškas paguodas, kad liktum Tu, tiktai Tu...

Tėve, man sunku, skaudu ir liūdna. Ateik į mano žemybę iš savo spindinčių aukštybių, juk esu Tavo, o Tu – mano...

Suteik jėgų ištverti Alyvų kalno valandą. Būk joje su manim. Taip, Tėve!

Sausio 22 d.

Giliai giliai, tenai, kur manyje gyvena Dievas, čiurlena ilgesio šaltinis. Jis tyliai šnara: "Ilgiuosi Namų!"...

Tikrai, labai labai ilgiuosi Amžinojo Gyvenimo!.. Kodėl gi žemėje jaučiuosi tokia vieniša, nors turiu tiek mylinčių širdžių?! Kodėl taip noriu išeiti iš šio pasaulio? Nejaugi aš pati uždegiau šitą troškulį? Namo! Pas Tėvą! Ar natūralus šitoks ilgesys?

Bet aš juk nieko nedarau, kad žemiška kelionė sutrumpėtų. Ne! Tebūna Viešpaties Valia, bet nuo to mano ilgesio gėla nemažėja.

Ką gali žinoti? Gal Viešpats visai arti?.. Gal didžiosios nesuvokiamos sielos gelmės tai jaučia? Gal jos jau žino?..

Gyventi noriu tik dėl kitų, noriu padėti šių dienų žmogui, ypač jaunimui, susiorientuoti jų gyvenimo painiavose, noriu jiems parodyti juos mylintį, už juos mirštantį Dievą, o paskui norėčiau šį skelbimą užantspauduoti iš anksto priimama, konsekruojama Viešpaties gailestingumo savo Mirtimi, "kad pasaulis įtikėtų, jog Tu mane siuntei".

Tai va, dėl jų man reikia gyventi, tačiau ilgesys Namų dėl to ne mažėja, bet didėja.

Tėve, leisk prisiglausti prie Tavęs, padėti ant Tavo kelių galvą, pajusti Tavo tėvišką ranką ant galvelės ir be žodžių, vien buvimu, išsakyti ilgesį Tavęs... Juk tai šventas ilgesys... Jame nėra dulkių, vien didelė, skausminga meilė, Priimk jį kaip auką...

Sausio 23 d.

Kokia graži ir kartu kokia liūdna mūsų žemė! Nėra baltos žiemos, vyrauja rudens monotonija, su savo darganom, vėjais, nykuma.

Rodos, visa specialiai vienijasi, kad išryškintų ilgesį. Argi ne ilgais rudens vakarais ilgimasi pavasario, jo veržlumo, gyvybės? Kas gi ypatingo, jei gyvenimo monotonijoj ilgiuosi dieviškojo Pavasario?!

Aš turėjau mirti aštuoniolikos metų, bet gyvenimas buvo pratęstas dėl kitų. Nuoširdžiai dėkinga Dievui už šį pratęsimą, nes gerokai sustiprėjo žemiškųjų ir dieviškųjų paslapčių supratimas, o kartu Amžinybės laimė, nes visa, kas pasiekta žemėje, skleisis Amžinybėje. Žemėje – užuomazga, Danguje – išsiskleidimas.

Tėve! Mano Tėve! Mūsų Tėve!

Šiuo vardu Tu man brangiausias ir artimiausias. Esu maža, bet užtat Tu didis. Kad ir ilgai gyvenčiau žemėje, likčiau vis tiek tokia pat maža, nes Tu esi mano didybė ir šventumas. Šventumas bręsta ne pagal amžių, bet pagal meilę. Apvilk, perimk mane Savąja Meile, perimk, kaip ugnis geležį, ir aš būsiu Tavimi, būsiu šventa.

O didžioji džiaugsmo akimirka, kai pamatysiu Tėvo Veidą! Koks Jis nuostabus! Koks geras! Net ir žemėje Jis man leido šešėliu pridengtą Jį matyti, pajusti Jo akių gelmę, Jo nuostabų grožį ir dievišką Meilę... Gal todėl Jis man saviausias kaip Tėvo veidas?

Kadaise ir apaštalas Pilypas prašė: "Parodyk mums Tėvą, ir bus gana". To paties maldauju: "Tėve, parodyk man Save, kad galėčiau tobulai atspindėti Tave XX amžiaus ūkanose. Trokštu kilti į Tave didžių troškimų galingais sparnais, o Tu pas mus ateik, vedamas Meilės..."

Vasario 13 d.

Gailestingasis Tėve! Kaip sunkiai keliasi Tauta iš dvasinio letargo. Žmonės nieko nemyli – tai šėtono žymė – žiaurūs, bodisi dvasinėmis vertybėmis.

Koks liūdnas miesto ir rajono vaizdas, žvelgiant per reanimacijos langą!

Teprabyla faktai:

Ligonis B. sugriovė savo sveikatą, piktnaudžiaudamas alkoholiu. Seka operacija po operacijos, pragerta kasa, kepenys ir protas (ryškūs psichikos sutrikimai).

Ir ta vargana moteris, pagimdžiusi dvylika vaikų, kurių dauguma alkoholikai. Nuvykusi greitoji namuose rado pragaro prieangio vaizdą. Ji, vargšė, neteko pusės savo kraujo. Mes tą netektą kraują pamažu atkūrėm, bet... koks liūdnas, skaudus ir skurdus laukia gyvenimas.

Nelaiminga 44 metų moteris, serganti psichine liga. Ji nuodijosi. Dvi paras gelbėjome gyvybę, dvi paras ji buvo ventiliuojama dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatu. Atsigavo, pasveiko ir išvyko namo. Bet koks nepatenkintas buvo jos vyras, kai ligonės neišsiuntėm į psichiatrinę ligoninę! Juk ji jam našta, kurią nenorom neša. Ji – kliūtis jo gastrolėms.

Gęsta meilė, nes jos vietoje spraga aistros. Šiose liepsnose

blaškosi širdys, nyksta žmonių civilizacija, baisusis slibinas šluoja dangaus žvaigždes, pasmerkdamas jas tamsai, gėdai, neapykantai.

Ir ta, vos 22 metų sulaukusi, dviejų vaikelių motina nuodijosi. Kodėl?

Žmogus nesuvokia gyvenimo prasmės. Taigi dvasiniam skurdui, susvetimėjimui pasmerktos ištisos kartos.

Kas jas išves iš prarajos? Kas bus švyturys jausmų chaose?

Dieve, man baisu mūsų žemėje! Kokia skaudi Tavo Alyvų kalno valanda – juk Tu viską matei!.. Leisk prie Tavo kančios prijungti savąją, kad ji gelbėtų sielas, kad sustabdytų šėtono siautėjimą.

Visą savaitę ausyse skambėjo bjauriausi keiksmažodžiai, šauksmai iš jauno ligonio lūpų. Jis, būdamas neblaivus, gavo galvos traumą. Jis šaukia kaip beprotis, visus gamtinius reikalus atlieka lovoje, o kai reikia keisti patalynę, plūsta mus šlykščiausiais vardais, bjauriausiais žodžiais. Žinoma, pažeista jo psichika, bet dabartinis elgesys nusako jo buvusį vidinį turinį. Visos jo mintys ir elgesys sukasi apie seksą. Skurdi skurdi sieliūkštė... Sunku ir skaudu slaugyti subarbarėjusius žmones.

Kodėl turėjo mirti 53 metų vyras, atvežtas į mūsų skyrių atšalęs iki 29° C? Jo kūnas nubertas mėlynėmis nuo spardymo, sunki galvos smegenų trauma ir masyvi subduralinė hematoma. Kas buvo tie sušėtonėję žmonės, kurie jį, mirtinai sumušę, išmetė laukan ir paliko ten gulėti? Jų auka, nepaisant medikų pagalbos (atlikta hematomos pašalinimo operacija), medikamentinio gydymo, mirė, palikdama neužaugintus vaikus ir iš skausmo alpstančią, raudančią žmoną.

Kaip baisu mūsų gražiojoje Lietuvoje! Nyksta pagarba ir dėkingumas. Žmogus tapo vartotoju. Praėjusią savaitę iš mūsų skyriaus į kitus skyrius buvo perkelti šeši ligoniai, išgelbėti iš grėsmingų klinikinių būsenų, ir nė vienas iš jų, nei jų namiškiai mums nepratarė to žodelio "ačiū". Mums nereikia atlyginimo, bet mes trokštame žmogiško gerumo, – juk irgi esame žmonės, lengvai pažeidžiami žmonės!.. O gal ir daugiau buvo tokių, kaip anas vyras, taip nenorėjęs paimti žmonos į namus? Kai siela kupina susvetimėjimo, neapykantos vaizdų, kančios, rodos, net keista, kad yra žmonių, kurie juokiasi, linksmi ir nerūpestingi...

O tu eini ir eini savuoju kryžiaus keliu, širdimi, perpildyta kartėlio, eini kasdien už juos mirti, lūpoms šnabždant: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro..."

Vasario 20 d.

Tėve, dėkoju už paguodą, padrąsinimą šiomis dienomis. Tu padovanojai man tiek daug ramybės ir džiaugsmo prošvaisčių. Dažnai aš patiriu realų Tavo tėviškumą, gerumą, meilę. Kaip labai reikia tokių atokvėpio valandėlių! Siela pasikrauna gerumo energija, kurią reikia spinduliuoti dabarties atšiaurumui.

O vis dėlto krikščioniškoje askezėje per maža vietos psichologijos žinioms. Gal todėl dvasiniame gyvenime tiek daug karikatūrų, neurotikų...

Žmogui reikia ne abstrakcijų, bet realaus gyvenimiško dialogo. Jam reikia, labai reikia sutikti Dievą žmoguje... O jis apsuptas daugybės nuostatų, sauso formalizmo, jam nėra galimybės laisvai skleisti sparnus dvasinėse erdvėse. Tuo tarpu Išganytojas aiškiai byloja apaštalo lūpomis: "Jūs gavote ne vergystės, bet įsūnystės dvasią, kurioje šaukiama: Abba – Tėve!"

Tėve, mielasis Tėve, parodyk savo Veidą, savo gerąsias akis, žvelgiančias į didelį žmogaus menkumą, ne kad jį pasmerktų, bet kad pakeltų, padrąsintų ir priglaustų!

Tėve, tiek kartų priglaudęs mane, apkabink ir nebepaleisk, kad žemėje būčiau Tavąja šypsena, kad sužeistoms širdims neščiau maloningąjį Tavo gerumą.

Balandžio 19–20 d.

Mano Dieve, kaip gera, kad Tu pirmas praėjai skaudžiu Golgotos keliu! Tu ėjai, kritai, kėleisi ir vėl puolei... Tu ir dabar eini, eini ir krenti savo mylimuosiuose.

Mano siela palinkusi po kryžiaus našta, širdis liūdna ir kruvina. Taip tamsu ir baisu, kur pažvelgsi– aštrūs akmenys, erškėčiai...

Kokia skaudi dalia gyventi žemėje! Tavo kryžius ir prisikėlimas stiprina jėgas, tačiau siela pilna liūdesio, kartėlio...

Kas ją taip žeidžia?

Kodėl širdis plukdo graudų kūdikio maldavimą: "Tėve, pasigailėk!"

Todėl, kad skausmas supa iš visų pusių, kad skausmo bangose skęsta mano Tauta, dalis – ir mūsų reanimacijoje...

O Tėve, koks dramatiškas žmogaus gyvenimas! Koks jis trumpas ir sielvartingas!

Papasakosiu tik apie vieną dieną mūsų skyriuje ir kartu su Jobu klausiu: "Kodėl?"

Kodėl penkta para šitaip dūsta ta sengalvėlė motina? Nieko negelbsti nei mūsų pastangos, nei vaistai. Oi, kaip sunku matyti dūstantį žmogų, o jam dar sunkiau! Gęstančiomis jėgomis gaudo orą, kūnas išpiltas prakaito. Oda melsvai pilkšva. Ji žvelgia graudžiomis akimis į tave lyg skandinamas šunytis, o tu kenti šalia tokia bejėgė, tavo pagalba tokia neefektyvi. Tai kas, kad šluostai parkaitą, leidi milžiniškas dozes vaistų, jei jie nieko nepadeda. Į tave su nebyliu priekaištu žiūri ligonė, o visa jos būtybė byloja: "Jūs, medikai, medikai, kam jūs reikalingi, jei nieko negalite padėti?!"

Dukra nuolat klausinėja: "Kada gi pagerės? Nejaugi nieko negalima padėti?" Skamba nerimastingi balsai telefonu... Jie žvelgia į tave kaip nelaimės kaltininkę. Iš tikrųjų "be kaltės kaltieji"...

Kodėl tas 50 metų vyras, susirgęs vos prieš tris dienas, šiandien atvežtas ištiktas sunkios plaučių edemos? Iš tos grėsmingos būklės jį pavyko išgelbėti, bet netrukus jis tyliai, nesiblaškydamas užmigo amžiams... Eini už durų laukiantiems namiškiams pranešti šios liūdnos žinios. Jie ją sutinka raudodami, klykdami, alpdami. Kokiais žodžiais paguosi? Čia žodžiai nutyla, palieka skausmas, skausmas... O Dieve, koks desperatiškas jų klyksmas! Kokia neviltis! Vargšai žmonės, jiems labai sunku... Juk jis į greitąją nuėjo savo kojomis, o po keturių valandų jau nebegyvas... Raudodami jie išeina ruoštis laidotuvėms, o mūsų širdyse paliko baisi bejėgiškumo nuoskauda prieš didžiąją Lemtį.

Sekcijos duomenys – ūminis meningitas be išorinių požymių, bet palikęs baisius pokyčius vidaus organuose (kraujosruvos trachėjoje, bronchuose, žarnų gleivinėse, antinksčiuose; abipusė totalinė hemoraginė pneumonija ir t.t.). Jokios žemiškos priemonės per 4 valandas jo nebūtų išgelbėjusios. Tai sužinojus, palengvėjo kaip medikei, bet nei kiek – kaip žmogui.

Toje pačioje vietoje naktį vėl mirė ligonis dėl ūmaus širdies raumens infarkto.

Viešpatie, padėk! Be Tavo pagalbos neištveriu šiame skausmo okeane. Kokia bejėgė medicina!

Vėl atvežė ligonį. Girtas nukrito kluone nuo nemažo aukščio. Be sąmonės, akys visiškai aptinusios, aplink "akiniai" dėl išsiliejusio kraujo, girgžda sulūžę nosies kaulai, kaukolės kaulų lūžiai, sunki galvos smegenų trauma. Iš burnos bjaurus naminės dvokas, sumišęs su kraujo kvapu. Vemia krauju ir namine. Apvemtos ir sesutės, ir slaugutės.

Matai daugybę tokių ir panašių vaizdų ir galvoji: "Kurgi mūsų šventoji Lietuva?! Nejaugi mes taip ir susidaužysim apsvaigę šia velnio narkoze?"

Šalia, kitoje lovoje drybso kitas beprotis, taip pat alkoholio auka. Guli visiškai nuogas, nes kuo jį bedengtum, nuspardo, išmėto.

Dieve, kokia baisi buvo Tavo Alyvų kalno valanda, kai matei mus šitokioje mizerijoje! Dalelę šios kančios taurės duodi ir mums.

O jau namiškių bukumas! Jie nepatenkinti, kad jų ligonis gaus "baltą" nedarbingumo lapelį. Ir norisi tarti: "O, neišmanėliai, dar neaišku, ar jis liks gyvas! Kad jums tektų atlikti visas procedūras, kad jus apvemtų krauju ir namine, kad jums tektų nuo ryto iki vakaro ir nuo vakaro iki ryto klausytis keiksmų serenados, kažin ką tada sakytumėt, ar norėtumėt, kad kas mokėtų pinigus už jo nedarbingumo lapelį? Ar nebūtų teisingiau, jei jūs patys mokėtumėt už gydymą? Gal tada nors truputį pamąstytumėt?" Deja! Juos, šiuos nelaiminguosius, jų sąžines galima prakalbinti tik nekalta kančia, kad jiems netektų kentėti amžinai.

Amžinasis Tėve, priimk savo kūdikio, matančio šiurpią gyvenimo dramą, kančią kaip auką!

* * *

Taigi bėga skausmo upė, kaip veržli srovė, nesiliaudama plukdžiusi reikalingą ir nereikalingą skausmą, o tu stovi kaip "ženklas, kuriam prieštaraujama", kurį nori pasiglemžti skausmo bangos, trokšdamos tave pačią sunaikinti, įtraukti į nevilтį, depresiją, klaikią tamsą...

Ką daryti? Apkabinti skausmo kryžių ir nusižeminus maldauti: " Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, visa, kas man sunku, pakelti kaip Tu ant kryžiaus, kad mano sesės ir broliai

praregėtų, kad jiems galėčiau, kiek medicina pajėgia, palengvinti, juos pagydyti, kad jie suvoktų ne tik triuškinančią, bet ir atperkančiąją kančios prasmę, jei kančia suvienijama su Tavąja ant kryžiaus".

Gegužės 13 d.

Marija, ilgiuosi Amžinybės! Toks ilgesys tapo mano dalimi. Dar noriu gyventi, kad nuskaidrėčiau, kad atlikčiau atgailą už savo ir man pavestųjų kaltes, kad dovanočiau žmonėms meilę, gerumą ir tyrą džiaugsmą.

Vakar buvo gražus dialogas. Vyskupui J. Žemaičiui pasakiau, kad negalėsiu dalyvauti katechetų mokslo iškilmingame užbaigime birželio 9 dieną, nes būsiu kryžiaus žygyje.

– Kad tavo silpna sveikatėlė, – tarė vyskupas, – kaipgi tu atliksi tokią sunkią kelionę?

– Aš noriu mirti už Tautą, nenoriu ilgai gyventi.

– Bet užtat aš nenoriu, kad tu mirtum, aš noriu, kad tu gyventum, nes esi reikalinga.

– Jei tokia Bažnyčios valia, tai gerai – gyvensiu, bet aš labai labai noriu eiti Namo...

Marija, tikrai noriu Namo! Žemė ne namai, tai kosmodromas, nuo kurio prasideda skydis į Kosmosą.

Kiek dar liko gyventi, nežinau, tebūna Viešpaties Valia. Noriu gyventi Tavuoju gyvenimu, noriu žmonėms parodyti Dievą, gyventi dieviškąjį gyvenimą, kojomis liečiant žemę, o širdimi gyvenant rytdienos Tėviškėje.

O! Tikėjimo tamsa, kokia tu gūdi ir mįslinga! Kokia skaudi ir džiugi! Kodėl tu slepi man Tėvą? Parodyk man Tėvą, ir bus gana – laimė bus tobula. Tai didysis ilgesys, vedantis mane per žemę, duodantis jėgų dirbti įvairiose srityse, trokštant, kad Meilė greičiau sudegintų materiją, kad galėčiau išvysti Neregimąjį...

"Mano Tėvo namuose daug buveinių. Jeigu taip nebūtų, argi būčiau pasakęs: "Einu jums vietos paruošti?! Kai nuėjęs paruošiu, vėl sugrįšiu ir jus pas save paimsiu, kad jūs būtumėt ten, kur ir aš" (Jn 14, 1-3).

Tėve, kurgi tie Tavo Namai? Kurgi nuėjo Jėzus vietos parengti? Argi ne į mūsų širdžių didžiąsias gelmes? Juk mes esame Tavo šventovė ir Tavo Dvasia gyvena mumyse. Mumyse kuri savo nuostabųjį atvaizdą. Tu rengi mums

buveinę. Leisk kūdikio paprastumu Tave paklausti: "Tėve, ar ilgai mūsų Jėzus rengs buveinę? Ar dar ilgai teks laukti? Man taip prailgo laikas žemėje! Ilgiuosi Tavųjų buveinių... Ilgiuosi Tavųjų akių, tėviškų rankų, kurios tikrai priglaus mažytę dukrytę, parėjusią Namo... Nors jos kojelės apdulkėjo kelyje, apsidraskė į pakelės erškėčius, bet nuolat didėjo ilgesys Tavęs, mano Dieve...

O dieviškoji Dvasia, plevenanti sielos ramybėje, kokia Tu galinga, ugdanti sielos panašumą į Save! Užpildyk Savimi ištroškusias gelmes. Pažvelk, o Tėve, į mane ir Tu pamatysi kūdikio akyse džiaugsmingą ramybę, pažymėtą didžio ilgesio ženklu.

Gal todėl visa mano būtybė veržiasi į kryžiaus kelią, kuris prasidės birželio 2 dieną. Eisim kaip piligrimai Lietuvos keliais ir vieškeliais, trokšdami Tautai Laisvės.

Tėve, Tu matysi savo Sūnų, einantį atpirkti Lietuvos, ir tikrai jos pasigailėsi. Kaip būtų gera, užbaigus kryžiaus kelią, mirti už Tautą. Ak, tebūna tavo Valia! Juk numirti lengviau, negu vėl eiti gyvenimo kryžiaus keliu...

Manęs nebaugina netūralioji Mirtis, atiduodanti sielą į Tavo rankas. Jau seniai ją atidaviau per Mariją Tau. Mirties aktas – paskutinis atgailos ir meilės šauksmas Tėvo Širdžiai...

Gegužės 24 d., Šeštinės

"Aš žengiu pas savo Tėvą ir jūsų Tėvą, pas savo Dievą ir jūsų Dievą".

Kokį nuostabų žodį pasakė Jėzus – "žengiu"! Jis nesakė "keliauju", "skrendu". Taigi Dangus čia pat – tereikia žengti vieną kitą žingsnį.

Kurgi yra Dangus? Jis yra mumyse, nes Tu pasakei: "Kas mano įsakymų laikosi, tas mane myli, o kas mane myli, tą mylės mano Tėvas, mes ateisime pas jį ir apsigyvensime".

Kai Tavo Veido neslepia nuodėmės migla, Jis šviečia Šviesa. Siela gyvena jos palaimingame spinduliavime, paslaptingomis galiomis jausdama gyvenanti Dieve ir Dievas joje. Kokia gelmė!

Jėzau, Tu įžengei į Dangų, bet tarp mūsų pasilikai kaip Duona. Vakar, kai per šv. Mišias priėmiau Komuniją, mažasis internato gyventojas Petriukas švelniai paklausė:

– Teta, ar tu atsinešei Dievulį?

Priglaudžiau nekaltą vargšą kūdikį prie širdies ir atsakiau:

– Taip, Petreli, va tu dabar tikrai glaudiesi prie Jo.

O, kad visas mūsų gyvenimas spindėtų dieviška šviesa, kaip gera būtų žemėje! Duokime vaikeliams Dievą!

Marija, šiandien Jėzaus ženginio į Dangų šventė.

Mieloji Motina, kai ateis laisvės valanda – Mirtis, ateik pasitikti, paimk mane už rankos, kaip aš vakar už rankelės vedžiausi Petriuką ir tą mažą mergytę maldavimų procesijoje, nuvesk pas Tėvą, nes kelią žinai ir žinai, kaip labai aš Jo pasiilgau...

Birželio 21 d.

Tenka dvigubai dirbti už "Kryžiaus žygį per Lietuvą". Tenka atidirbti dienomis, naktimis ir paromis, taigi Kryžiaus žygis dar tebesitęsia.

Šiąnakt budžiu. Paguldėme du ligonius: vienam diagnozuotas ūmusis transmuralinio miokardo infarktas, kito sunkiai traumuota galva. Be jų dar yra penki ligoniai.

Vargšai mūsų ligoniai! Be sąmonės ar pusiau sąmoningi, grįžę į kūdikystės dienas: šaukia, vaitoja, kiti spjaudo, keikia arba šaukia Dievą.

Eini nuo vieno prie kito: vienam skauda, kitas dūsta, trečią nerimas kankina, ketvirtam nieko nereikia, nes jį jau migdo amžinasis miegas.

Bet kaip gera, jei gali padėti žmogui dėl jo negalės! Koks dėkingumas senutės, kuriai lūžusios abi kojos (užkrito kapinėse paminklas) ir kuriai paprastai ir natūraliai padėjau.

Koks laimingas buvo rytą anas gamyklos direktorius, kurį iš vakaro kankino baisus visos žmogaus egzistencijos diskomfortas! Jam pavyko padėti.

Mūsų ligoniams reikia vaistų, bet ypač dėmesio, gerumo, meilės. Ana ligonė tol dejavo, kol priėjau prie lovos, pakalbinau, išklausiau jos dejonių priežastį, jai buvo būtinas noras pasikalbėti, noras atkreipti dėmesį į savo varganą būseną. Ligoniams mažiau skauda, jie nurimsta, kai atsisėdi prie jų, paimi jų ranką į savąją, paglostai, pasidomi jų išgyvenimais. Tai kūdikiai, besiilgį meilės, atjautos. Koks puikus čia karitatyvinis laukas!

Kaip motina glaudžia kūdikį, taip aš juos glaudžiu, melsdama sveikatos, kantrybės, – gydom, kad jie su šypsena pasveikintų bundantį gyvenimo rytą.

Birželio 24 d.

Marija, šiandien užbaigiau savaitės darbo ciklą reanimacijoje.

Reanimacija – XX amžiaus moralės ir kančios barometras. Kokia didelė ir skaudi šiandienos žmonių drama! Kaip toli nuklajojo žmonija nevaldomų norų vieškeliais! Į kokią skausmo ir nevilties bedugnę ji įkrito!

O, nelaimingi mano broliai ir sesės, kaip maža jūsų gyvenime tikrojo džiaugsmo! Kaip gūdžiai jumyse aidi sąžinės balsas, nepasiekdamas sąmonės gelmių! Noriu skausmo geliama širdimi paklausti: "Žmogau, kur eini? Kur eini, aptemdęs protą alkoholiu? Kur eini, beprotiškai puldamas aistrų ugnin?" Tu nerasi ramybės, nusigręždamas nuo Viešpaties.

... Ir aidi širdyje dūstančių sąžinių nebylus šauksmas, tas neišsakytas skausmas, amžiams sustingęs 36 metų vyro akyse, mirusio dėl hepatitinės komos.

Jį atvežė kaip urvinį žmogų, ištisais metais, matyt, nesimaudžiusį, purviną, apskretusį, ilgiausiais juodžiausiais nagais, kuriuos pati apkirpau, nes sesutė ir slaugutė žiaukčiojo iš pasišlykštėjimo. Jo elgesys kaip laukinio žvėriūkščio: spardėsi, spjaudėsi į mus visas ir bjauriausiai keikė. Daugiau jis nieko nemokėjo... Pragerta sveikata, gyvenimas. Kūnas vaško spalvos, kepenys iki bambos, ascitas pilvo ruime, iš burnos – žalių kepenų tvaikas.

Mūsų gydymas efekto nedavė, po 8 valandų jis mirė. Akyse sustingo kažkoks didelis skausmas, neišnykęs net po mirties. Akys neužsimerkė dėl išsekimo, jos žvelgė į viršų su savo sustingusiu baisiu sielvartu.

Paliko žmogus liūdnus pėdsakus. Gyveno be tikslo, išėjo be laiko, nesuvokdamas nei gyvenimo, nei mirties prasmės...

O tas, atvežtas kritiškai sunkios būklės, buvo kitoks. Pusantros valandos vyko kova dėl gyvybės vaistais. Grėsminga plaučių edema nepasidavė jokioms medicininėms priemonėms. Kaip skaudu matyti šitaip dūstantį žmogų ir negalėti padėti! Maldauju Dievą pagalbos, prašau, kad ligonis priimtų gydančią Sakramentų pagalbą. Sutiko, bet buvo taip nusilpęs, kad Išpažinties neįstengė atlikti, bet viską suprato, gavo nuodėmių atleidimą, Ligonių Sakramentą ir Švenčiausiąjį, kurį taip sunkiai įstengė nuryti. Išėjus kunigui, ligonis užsnūdo. Sėdėjau prie jo, garbinau Dievą, dėkojau Jam už gailestingumą. Jis

buvo čia pat, jutau Jo dieviškąjį buvimą ir maldavau ligoniui pagerėjimo, save ir ligonį pavesdama aukščiausiajai Valiai.

Ligonis miegojo kokią valandą, nubudęs ramiu balsu prašneko:

– Gydytoja, man jau geriau. Ačiū jums.

Ligonis nuo šios valandos ėmė sveikti.

Tris paras buvo gelbstima dar viena jauno vyro gyvybė. Diagnozė: sunkaus laipsnio cukrinis diabetas. Hiperosmoliarinė koma.

Dieną naktį lašinami įvairūs tirpalai, reikia sureguliuoti sutrikusią riebalų ir angliavandenių apykaitą.

Tris paras jis duso, blaškėsi, nes centrinė nervų sistema buvo dirginama ketoninėmis medžiagomis. Sunku išgelbėti ligonį, kai jis nesilaiko nei dietos, nei režimo, piktnaudžiauja alkoholiu. Per tas tris intensyvaus gydymo dienas niekas neapsilankė iš jo namiškių, net telefonu nepasiteiravo, niekam nerūpėjo jo gęstanti gyvybė. Geria jo patėvis, motina, gers ir jis, kai tik pasveiks. Taip sunkiai sugrįžta gyvybė, ir taip lengvapėdiškai ji vėl prarandama...

Todėl ir nusivilė: kam reikalingos tokios nuoširdžios mūsų pastangos, jei jos vėl bus paverstos griuvėsiais? Niekas nesidžiaugia sugrįžusia gyvybe: nei ligonis, nei namiškiai. Jiems viskas niekis, išskyrus butelį...

Kai prisiklausau ligonių pasakojimų, kai jie atveria širdies žaizdas, padarytas savųjų ir svetimųjų, kai pajuntu abejingumą, dvasinį puvėsį, lieku prislėgta milžiniškos pasaulio nuodėmių naštos, – tuomet glaudžiuosi prie kruvino Viešpaties kryžiaus ir maldauju:

– Išganytojau, leisk man kentėti ir mirti kartu su Tavimi! Leisk užstoti Tautą prieš Tavo spindintį Tesingumą, bet "suteik jėgų visa, kas man sunku, pakelti kaip Tu ant kryžiaus už savo ir visų žmonių nuodėmes, už Tavo meilės paniekinimą".

Gruodžio 23 d.

Tėve, šiuo metu Tavo vaikelis sėdi vienui vienas ligoninės koplytėlėje ir taria Tau:

– Ačiū, Tėve, už Tavo gerumą, gailestingumą. Juk tai Tavo dvasia įkvėpė troškimą įrengti šią šventovę. Kartą, vykstant į Kauną, staiga gimė altoriaus projektas. Tiesa, jis truputį

kitoks, bet esmė pasiliko. Iš galingo ąžuolo kamieno padarytas vientisas altorius – kryžius, kuriame išdrožtas liūdnas, bet didžiai gailestingas tavo Sūnaus Veidas. Jo plaukų garbiniai apkabina altoriaus namelį – tabernakulį. Kaip nuostabu! Tabernakulis ąžuolo šerdyje. Aplink jį lino žiedų vainikas, durelėse Eucharistijos ženklai, tabernakulio vidus išklotas lino audiniu, prie jo glaudžiasi dviejų angeliškų vaikučių – berniuko ir mergaitės – skulptūrėlės. Jie tokie laimingi, tokie tyri, vėjo nugairintais veideliais, – ne veltui jie su sparnais...

Altoriaus apačioje tikėjimo, vilties ir meilės simboliai. Į vidurį įmontuota ąžuolinė altoriaus lenta – plokštė, ant kurios tuojau vyks pirmosios šv. Mišios.

Pro langų vitražus veržiasi paslaptinga šviesa ir žaidžia šventovėje, "Gailestingojo Dievo" šventovėje (taip pavadinome).

17.10 val. vyskupas J. Žemaitis pašventino mažąją šventovę. Klebonas P. D. aukojo šv. Mišių auką. Žmonių pilna bažnytėlė. Dalyvavo miesto valdžios, ligoninės, įvairių gamyklų atstovai ir žmonės, daugiausia pasidarbavę rengiant koplyčią. Dievo meilė suvienijo mus visus. Jis apsigyveno kančios pasaulyje.

Ak, Meile! Kokia tu tyli ir galinga! Noriu tapti panaši į Tave, kad gyvenimas sudegtų meilės ir kančios ugny kaip permaldavimo, garbinimo ir padėkos auka.

Norėčiau, kad, kai pašauksi sielą pas save, mano kūnas – sielos šventovė – būtų pašarvotas šios tylios koplytėlės prieglobstyje... Norėčiau iš šios šventovės nubėgti į ištiestas Tavo Rankas – gailestingojo Dievo Rankas...

Leisk man prisiglausti prie Tavęs ir tyliai paprašyti: " Tėve, pasišauk mane pas Save! " Ak, tebūnie Tavo Valia, bet atsimink, kad aš Tavęs labai labai pasiilgau!

Gruodžio 31 d.

Tėve, šiandien paskutinė šių metų diena. Ačiū Tau už praėjusius metus. Tai buvo gražūs, palaimingi, kūrybingi metai. Daug juose parodei meilės, gailestingumo. Tikrai esu ta, kuriai daug atleista, nes labai myliu. Myliu, Dieve, Tave žmoguje ir nešu jam savo širdį ir gyvenimą.

Ačiū Tau už visas gražiąsias Tavo meilės, vienybės valandėles.

Ačiū už džiaugsmą ir skausmą – jų taip pat netrūko.

Ačiū už vyskupo pasitikėjimą ir už nuostabią katechetų auditoriją, kuriai teko skaityti krikščioniškosios etikos kursą.

Ačiū už moksleivius, kuriems galėjau kalbėti apie Tave ir jų pačių žmogišką didybę, tarpusavio meilę ir asmenybės ugdymą.

Ačiū už ligonius, kuriuos man davei: už tuos, kurie pasveiko, ir tuos, kurie grįžo pas Tave.

Ačiū už dovanas, suteiktas mano mylimiesiems.

Ačiū Tau už tuos, kurie man gyvenime yra Tavojo gerumo šypsena.

Ačiū už Tavo apsigyvenimą paprastutėje ligoninės koplytėlėje, kurią teko Tau įrengti, suburiant daugelį geros valios žmonių, už pasitikėjimą savo mažąja darbų vykdytoja. Kaip miela eiti į darbą žinant, kad Tu lauki, galint atbėgti pas Tave darbo metu ir paaukoti savo brolių bei seserų skausmą, dalyvaujant drauge su jais sekmadienių ir kitų šventadienių šv. Mišiose.

Ačiū už nuostabią palaimą, kai teko gydytis Valkininkuose. Kokie nuostabūs buvo vakarai, kai koplyčioje vykdavo didžioji auka, kai susirinkdavome agapei...

Ačiū už brolių, sesučių gerumą, meilę, nuoširdumą.

Rytoj vyksiu aplankyti suvargusių mielųjų savo Tėvelių.

Tėve, palengvink mano Mamytės dalią! Juk jai taip sunku. Ji tapo visiškai bejėgė – kur tik eina, griūva, pati neatsikelia. Nejaugi jai, taip sąžiningai atlikusiai savo moteriškas pareigas, užauginusiai septynis vaikus, negalima palengvinti? Jėzus, matydamas tokius sukaustytus žmones, jų pasigailėdavo ir pagydydavo. Maldauju: pagydyk mano Mamytę, palengvink jos dalią, atleisk tą stuburo sukaustymą, suteik jėgų jai nešioti savo kūną. Tėve, Tu Visagalis – padėk mums! Rytoj Marijos, Dievo Gimdytojos, šventė. Vardan meilės savo Motinai, Jėzau, pasigailėk mano Mamytės!

1991 metai

Vasario 17 d.

Praėjo nuostabusis 1991 m. sausis. Labai norėjau atiduoti savo gyvybę už Tautos laisvę, bet manęs niekas nė pirštu nepajudino. Matyt, dar reikia gyventi, reikia kentėti ir mylėti.

Kritusiems už laisvę yra lengviau, negu likusiems

artimiesiems, kuriems gyvai alma kančia dėl to, kad neteko savo mylimiausiųjų. Ir šiandien mačiau, kaip verkė žuvusio už Lietuvą Kanapinsko žmona. Jos širdyje gyva žaizda, ji kraujuoja...

Kurio gi iš jų – vyro ar žmonos – auka yra didesnė? Tai žino tik vienas Dievas.

Jėzus mirė iš meilės už žmogų ant kryžiaus, o Marija merdėjo po kryžiumi. Kristus – pasaulio Atpirkėjas, Marija – atpirkimo malonių Dalininkė. Motiniškos širdies auka įsijungė į atperkančiojo Dievažmogio auką ir tapo palaimos versme visai žmonijai.

Taip ir likusiųjų žemėje kančia tebeaukojama ant Tautos laisvės aukuro. Nors ir kentėjau, mylėjau ir aukojau gyvybę ten, prie Lietuvos parlamento rūmų, bet likau gyva – gyvenimas tebesitęsia. Reikia gyventi. Tokia Viešpaties Valia, todėl su kūdikio nuoširdumu tariu "taip, Tėve" ir einu gyvenimo keliu, trokšdama Tautai vidinės ir išorinės laisvės, trokšdama už ją mirti pamažu, ant kasdieninio pareigos kryžiaus.

Gegužės 30–31 d., Devintinės

"Ir Žodis tapo Kūnu...".

Mano žvilgsnis krypsta į Tave, brangioji Motina, juk Tavyje subrendo Jėzaus Kūnas. Jeigu ne Tu, mes neturėtume Eucharistijos, nes Dievas yra Dvasia. Tavyje Jis tapo žmogumi, todėl galėjo tapti Gyvybės Duona.

O dangiškosios Duonos Motina, auginк mane Dievo garbei, padėk, kad gyvenčiau kuo tobuliau atsiliepdama dieviškajai Valiai, padėk man ugdyti savyje tyrumą, gėrį, panašumą į Dievą.

O dabar grįžkime į praėjusios savaitės dramą reanimacijos skyriuje. Pamatysime, kaip toli nuklajojo žmogus nuo Viešpaties. Ir ką jis rado gyvenimo pelkėse?

Va, nelaimingas vyriškis, pamynęs po kojų Dievo įsakymus, girtas iššoko iš ketvirto aukšto. Butas priklausė jo nuodėmės bendrininkei. Kas tarp jų vyko, nežinau – mes matom tik padarinius: jam trūko plautis, traumuotos smegenys, girdim jo "maldą šėtonui" – gausius keiksmažodžius...

* * *

Šitam trūko iki "pilnos laimės" alkoholio ir jis apsvaigęs, neatskirdamas butelio, išgėrė sieros rūgšties. Kiek daug nereikalingo skausmo! Kokia sunki šėtono vergija!

* * *

Skaudžiai, oi skaudžiai kankinasi vyras kaip ąžuolas. Jo kūnas išpiltas šalto prakaito, širdis virpa, plaka dažnai, jis sunkiai gaudo orą, iš krūtinės veržiasi nuolatinės dejonės. Jam skausmo nenumalšina stipriausi vaistai. Įvyko embolija į mezenterines žarnų kraujagysles, atsirado ūmus širdies ir kvėpavimo sistemos nepakankamumas, plaučių edema. Visos mediciniškos pastangos veltui, jis tuojau mirs. Praėjo sunki naktis, išaušo paskutinė jo gyvenimo diena.

Kaipgi jo vargšė siela? Kokia ji nelaiminga!

Nežinojau, kad jis iš vakaro pravarė kunigą... Užkalbinau jį sielos reikalu, prašiau atsiprašyti Dievą Išpažinties metu, priimti gydantį Dievo veikimą. Tačiau jis visom gęstančiom jėgom, vos sudėliodamas skiemenis, lemeno: "Ne- eee- rreikkia... Maan kkuu- nni- ggas ne- r- ei- ka- lingas... Prieš Diievą ašš n- ie- kko ne- ttu- riu prieš, beett... "

Netrukus jis mirė. Jo kūnas pamėlo, sudribo, veido dešinė pusė mirko vėmaluose, juoduose kaip kava, nes prieš mirtį vėmė hemoraginiu turiniu. Tvarkydamos lavoną, sesutės vos pačios nevėmė dėl išorinio pasišlykštėjimo. Marija, o kaip su jo siela? Jo kūnas toks varganas, toks atstumiantis... Nejaugi jis pražuvo?

O Motina, pasigailėk jo nelaimingos sielos, užsisklendusios Dievo Malonei!

* * *

Kitą naktį mirė dar viena moteris dėl žarnų kraujagyslių trombozės.

Marija, Tavo gražiausiame gegužyje nenustoja skambėję gedulo varpai. Kaip labai, kaip skaudžiai mirštančioji kankinosi! Bet jos siela išėjo pas Dievą pasirengusi.

* * *

Aplankyk, Marija, ligonę, kuriai namie trūko gyslutė smegenyse. Va, ji guli blausios sąmonės būklėje, nerami, lipa iš lovos, tokia apkūni, kad kai reikia keisti šlapią patalynę,

ritinam kaip pingviną nuo vieno šono ant kito... Matai, koks bejėgis tampa žmogus. Šita moteris yra gera, iš jos dvelkia gera lietuvės motinos dvasia. (Į savaitės pabaigą ėmė gerėti. Atgavo sąmonę.)

Aplankyk, Marija, ir šitą Lenkijos pilietį, atvykusį į Lietuvą ir patekusį pas mus dėl gyvybiškai pavojingo ritmo sutrikimo – širdies skilvelių tachikardijos. Jį per dvi dienas teko šešis kartus defibriliuoti, taikant gydymą vaistais. Jam labai liūdna: svetimas kraštas, nė vieno savo žmogaus. Jis liūdnas, nori grįžti Tėvynėn. Palaikyk, o Dieve, jo gyvybę, kad jis grįžtų namo. (Pirmadienį greitoji jį nuvežė iki Lenkijos sienos, o čia pasitiko jų greitoji ir nuvežė Tėvynėn. Laimingo kelio tau, Broli, nes irgi esi nelaimingas. Tau tik 38 metai, o jau persirgęs transmuraliniu infarktu, tik prieš dvejus metus nustojęs piktnaudžiauti alkoholiu. Nebūk daugiau vergas, būk laisvas! Tada ir kūnas bus stipresnis, jei jį gaivins dvasia).

* * *

Skausmo debesys susirinko ties jauna motina, laukiančia kūdikio. Ją atvežė pas mus iš akušerijos skyriaus. Jos nepaprastai sunki būklė: supraventrikulinė paroksizminė tachikardija, plaučių edema. Placentos pirmeiga. Prasidedanti gimdymo veikla. Nėštumas 33 savaitės.

Kokia atsakomybė, įtampa, kai matai tokius menkus pagalbos rezultatus! Juk tai dvi gyvybės... Medikamentinė, diagnostinė pagalba buvo teikiama pusdienį, paskui lydima reanimatologo ji nuvežta į Kauno klinikas. Ten kardiochirurginėje operacinėje trys brigados – kardiochirurgų ir akušerių-ginekologų bei reanimatologų – rengėsi sudėtingai akcijai: vaisių ištraukti pro pjūvį ir, jei reikės, daryti širdies operaciją. Per stemplinę stimuliaciją pavyko pašalinti grėsmingą tachikardiją, o sekcijos būdu pasaulį išvydo jos gana gyvybingas naujagimis.

Ačiū Dievui ir Tau, mieloji Motina! Juk Tu pameni, kaip ji sielojosi dėl mūsų leidžiamų vaistų, kad tik nepakenktų vaikeliui. Jos naujagimis gyvas ir ji gyva!

* * *

Pažvelk, o Motina, į šį ligonį. Jis niūrus, apatiškas, kartojasi krūtinės anginos skausmai, jį pykina, ligonis vemia. Dabar prasideda trečiasis miokardo infarktas. 10 metų jis serga

cukriniu diabetu. Taigi visa puokštė vienam žmogeliui...

Jis pamažu gerėjo, ėmė sveikti, nuotaika taisėsi.

* * *

Šitą senelį atvežė iš kaimo. Jam jau 94 metai, bet jis irgi skaudžiai kenčia. Sąmonė prislopinta, jis neramus, dejuoja, jam skauda vidurius. Senelis kurčias, sunku susikalbėti. Gydom, globojam, ir jis pagerėja. Kokie atsparūs anų laikų žmonės!

* * *

Koks liūdnas vaizdas žvelgiant į tą vos 30 metų sulaukusį ligonį, sergantį piktybine kraujo liga! Išsekęs, kūno spalva pilkšvai gelsva, pilvas didžiulis dėl milžiniškos blužnies, padidėjusių kepenų ir ascito. Medicina čia bejėgė. Tai XX amžiaus ekologijos aukos. Ir kiek jų dar bus! (Jį išvežė namiškiai į Vilnių. Tai vienturtis tėvų sūnus).

* * *

Nužudyta jaunystė.

Jam tik dvidešimt vieneri, o pavirto dulkėmis... Šviesiaplaukis, aukštaūgis, dailus vaikinas – muzikantas. Kokia gyvenimo beprasmybė, drama ar psichinė liga jį privedė iki šios beprotybės? Išeiti iš gyvenimo jis ruošėsi kelias savaites, kaupdamas fenobarbitalį, girtas išgėrė 96 tabletes. Šis baisusis bandymas jam "pavyko" : jis mirė trečią parą.

Marija, kur jo vargšė, nuskriausta, nelaiminga siela? Užtark pas Sūnų šį klajūnėlį.

* * *

Ėjo jaunuolis iš kino teatro. Pakeliui sustabdė keli paaugliukai ir paprašė užrūkyti. Atsakęs, kad nerūko, pajuto smūgį į nugarą: peilio smūgis ir... kiauryminis plaučio sužalojimas.

Štai, kas liko iš mūsų vaikų: jie nesidrovi suvaryti peilį į gyvą žmogaus kūną. Ir už ką?!

* * *

Pažvelk, Marija, į dejuojančią nelaimingą moterį, kuriai kelis kartus spyrė į pilvą sugyventinis – spyrė taip, kad trūko šlapimo pūslė. Atitinkamai paruošta, ji buvo išoperuota. Sveikimo periodas bus ilgokas.

Kiek daug žmogus kenčia dėl savo netvarkingų norų! Kas paverte žmogų šėtonu?

Dieve, pasigailėk!

Baigėsi ši savaitė, kupina žmonijos vargo, skurdo, nuodėmės padarinių. Vis mažėja tikrų ligonių, daugėja nelaimingų nuodėmės aukų.

Marija, pasigailėk mūsų Tėvynės Lietuvos! Kur ji nuklajojo? Juk tai Tavo Tauta, Tavo Žemė!

Marija, gelbėk! Motina, gelbėk!

Liepos 3 d.

Budžiu reanimacijos skyriuje. Budėjimas sunkus, nes ligoniai ir pas mus, ir kituose skyriuose gana sunkiai serga.

Ligonis T. buvo antrą kartą operuotas – drenuotas dėl grėsmingos kasos gangrenos, prasidėjusios po dvylikapirštės opos radikalios operacijos.

Jaunystė! Žmona, maža dukrytė, o čia... Kas žino amžinąją Lemtį – reikia ligonį pakalbinti šiuo klausimu. Namiškių reakcija, kaip ir kitų tokiais atvejais, negera: " Ką jis pagalvos? Supras, kad mirtina būklė..."

Pati pradedu su ligoniu pokalbį:

– Medicina jums stengiasi padėti kiek galėdama, bet ne viskas jos rankose. Mums reikalinga Dievo pagalba sakramentiniu būdu. Ar sutiktumėt, kad jus aplankytų Dievas?

– Sutinku. Gerai.

– Bet ar jūs visiškai suvokiat, apie ką aš kalbu?

– Taip, suprantu. Tegul atveža man kunigą.

Labai nudžiugau ligonio, jauno vyro protingumu, jo širdies atsivėrimu dieviškajai Malonei, ir raginu namiškius kuo greičiau pakviesti Aukščiausiąjį Konsultantą. Mačiau jų akyse dvejonę, todėl paraginau, padrąsinau nebijoti: juk Dievas ateina padėti, ateina pašventinti didelės kančios, sujungti jos su savąja Kančia.

Mačiau, kaip ramiai ir gražiai ligonis atliko Išpažintį, priėmus Švenčiausiąjį, jam daviau atsigert vandenėlio, melsdama širdimi Dievą pagalbos, mačiau, kaip jis ištiesė rankas Ligonių Patepimo sakramentui. Jo veide buvo kenčianti ramybė. Dabar teįvyksta Viešpaties valia, nors mes visi taip trokštam, kad jis pasveiktų ir darom viską, kad tik jis gyventų.

Liepos 18 d.

Budžiu. Vidurnaktį atvežė mirties agonijos apimtą moterį. Pavieniai agonalinio kvėpavimo judesiai, kvėpavimas gargaliuojantis, prieširdžiai virpa. Ligonė mėlsta, plaučių edema stiprėja.

Gelbstim: defibriliuojam, padedam kvėpuoti Ambo aparatu, kovojam su plaučių edema. Paryčiu ligonė ima gerėti: liovėsi plaučių edema, pagerėjo širdies darbas. Ji atsigauna, tik psichika dėl užsitęsusios hipoksijos dar sutrikusi, bet ir ta pamažu atgyja.

Moteris 56 metų, o atrodo tikra senė. Kūnas nešvarus, drabužiai seniai matę vandenį ir skalbiklius. Iš burnos sklinda bjaurus alkoholio tvaikas. Atlydėjo sugyventinis.

Žiūri į šį pasigailėtiną padarą ir mąstai: kurgi nuklajojo moteris? Kokia ji atstumianti ir šlykšti! Tikras nešvarios mėsos ir dvasinių puvėsių kalnas...

O, nelaimingoji! Tavęs dar Viešpats pagailėjo, pratęsdamas tavo varganą egzistenciją, kad turėtum galimybę atsiprašyti Dievą, Tautą ir save. Pamąstyk, kur tu eini? Mesk savo nuodėmingą gyvenimą, atsigręžk į Dievą, nes Jis vienas gali grąžinti tavo sielai malonės gyvybę.

Rugsėjo 14 d., Šv. Kryžiaus Išaukštinimo šventė

Marija, visą savaitę sirgau. Tu pameni, kaip aš praeitą šeštadienį dusdama sunkiai sunkiai tampiau a.a. Tėveliuko daiktus nuo aukšto į rūsį. Kaip sunku man buvo kopti aukštyn, bet... tebūna tai už atgailą. Parėjusi jaučiausi gana blogai, bet galvojau, kad tai nuo nuovargio, ir išskubėjau kelionėn į Šiluvą, į Tavo Gimtadienį. Troškau visą naktį praleisti Švč. Sakramento akivaizdoje, dėkodama Tėvui ir Tau, brangioji Motina, už didįjį Laisvės stebuklą.

Iš mano gražiausių troškimų nieko neišėjo. Per pamaldas ir po pamaldų dar labiau pablogėjo, šalau kaip leduose, vis dar nesuprasdama, kad pakilo aukšta temperatūra. Apie vidurnaktį, jausdama visišką bejėgiškumą, prašiau vietinių gyventojų, besirūpinančių šventės iškilmėmis, kad kas priimtų nakvynėn. Pagailėjo. Priėmė.

Tavo Gimimo šventė praėjo nuostabiai gražiai. Lietuva buvo paaukota Tavo Nekaltajai Širdžiai.

Bet kokia buvo šalta, vėjuota diena! Mane šaldė iš vidaus

– kylanti temperatūra, ir iš viršaus – šaltas vėjas. Tačiau ištvėriau. Šiaip taip įsigrūdau į autobusą (tiek daug žmonių!) ir stovėdama atvykau į Kauną, iš čia tuoj į Alytų ir... sąžiningai prasirgau dar penkias dienas. Tarpais buvo bloga: temperatūra per 39 laipsnius, labai skaudėjo gerklę, sąnarius, protarpiais spaudė širdį, kuri visas tas dienas plastėjo 120 – 140 k/min...

Tavo Vardo Dienos naktį man buvo taip bloga, kad maniau, jog jau atėjo laikas eiti amžinuoju keliu pas Tėvą... Negalėdama užmigti, paėmiau rožančių ir ėmiau melstis. Pabaigiau pirmąją dalį, antrosios pirmąją paslaptį ir... Tu mane užmigdei. Nubudau 10 val. ryto jau sveika: nukrito temperatūra, nustojo skaudėti gerklę, atsikimšo užgultosios ausys, pradėjau kvėpuoti pro nosį. Ką tai reiškia?

Marija, Tu mane pagydei! Dar ne laikas eiti pas Tėvą, dar reikia gyventi, skaidrėti, mylėti, kentėti... Ačiū Tau, brangioji Motina.

Štai šiandien Šv. Kryžiaus Išaukštinimo šventė. Apkabinu man duotąjį kryžių, apkabinu ir save kaip kryžių ir atiduodu Tau. Marija, Tavyje mano viltis. Neatiduok manęs, gailestingumo Motina, piktajam, neatiduok ir man pačiai, ugdyk manyje Jėzų. Nors ir klumpu, bet vis tiek aš Tavo. Tikiu, kad didžiai nusižeminusi, gerai suvokusi savo menkumą, suprasiu, kad visuose gyvenimo įvykiuose mane prakalbina Meilė.

Spalio 30 d.

Artinasi Visų Šventųjų šventė. Iš tolumos ir begalinės artumos aidi jų džiūgavimo ir tobulos laimės aidai.

Dangus... Amžinybė... Tėvas..

Atleisk, mano Tėve, aš tokia maža ir nuodėminga...

Ateik, paslaptingoji Amžinybe, ir suvienyk mane Meilėje. Kaip labai pasiilgau Marijos! Ji – Motina.

Ak, Marija, Tu pažįsti mane, Tu žinai didžiausius troškimus ir mano skurdą. Bet Tu – Motina! Tu pasiėmei mane ypatingon savo globon. Pasitikėdama, jog uždengsi mano vargingumą, drįstu ilgėtis amžinojo Gimimo. Marija, ateik Mirties valandą manęs pasiimti ir nunešk, apvilkusi savo grožiu, pas Tėvą. Aš taip tikiuosi Tavo gailestingumo...

Marija, išmelsk Dievą man malonę – žemėje atlikti skaistyklą. Tegul būna ji – Tavo akių žvilgsnyje, Tavo Širdies

artumoj... Neleisk, kad aš savo mylimiesiems būčiau kančios priežastis... Leisk man iškentėti tą dalią, kad tik jie būtų laimingi.

Marija, beveik mėnuo mano širdis dažniau plaka, gana dažni pertrūkiai... Gal tai ženklas, kad reikia greičiau atlikti paskirtį žemėje ir skubėti Amžinybėn pas Tėvą?.. "Tebūnie, Tėve, Tavo Valia".

Dar noriu truputį pagyventi žemėje, kad išmokčiau visiškai tyrai mylėti. Tėve, Tu myli Mariją ir mane. Vardan šios Meilės, išgrynink manosios širdies meilę, kad aš išmokčiau kiekvieną žmogų mylėti dieviška meile.

Iš gilumos širdies dėkoju Tau už didžiąją Meilės palaimą.

Amžinybės prakalbinimas! Ar girdi jį žmogus? Ar jis suvoks, bemirksint ant kapų žvakutėms, kokia paslaptis jį gaubia? Juk mylintis Tėvas pasilenkia ir pabučiuoja žmogų amžinuoju veržimusi, amžinąja Meile. Ar suvoks žmogus didžiąją paskirtį – tapti Dievu per Malonę?

Spalio 31 d.

Nenoriu iliuzijų: man geriau vaiski tikėjimo tamsa, kryžiaus beprotybė, kančioje gimusi Meilė... Taip. Šitas kelias neklaidingas.

Netrokštu vizijų: man užtenka kūdikio širdies, pagaunančios antgamtės virpesius. Žinau, kad yra Tėvo Namai, begalinis Kosmosas. Ten gyvena Švenčiausioji Trejybė, mylimoji Motina Marija ir visų amžių šventieji.

Kokia nuostabi Šeima! Tai ir mano rytdienos Tėviškė. Žinau, kad esu ten laukiama.

Kokia bus mano Mirties priežastis? Fizinės priežasties nežinau, bet pagrindinė priežastis – Ilgesys Namų... Apkabinu savąją Mirtį ir tariu jai nuoširdžiausią "Ačiū". Už ką? Už tai, kad jos dėka pamatysiu Tėvą ir visus savo mylimuosius.

Šiandien Visų Šventųjų šventės išvakarės. Koks džiūgavimas Danguje! Tobula laimė, ramybė, harmonija! Ten visi viena Dievo meilėje. Ten galima mylėti be šešėlių, be kartėlio, be baimės... "Tobula meilė naikina baimę". Štai kodėl žemėje esanti meilė nėra visiškai laisva nuo baimės, nes ji dar netobula.

"Tėve, aš noriu, kad su manimi į Tavo Namus nueitų visi, kuriuos man davei, kuriuos pavedei išgelbėti. Padaryk tai dėl savo dieviškosios Meilės pilnatvės ir gailestingumo".

Lapkričio 1 d., Visų Šventųjų šventė

Jie, visų amžių Šventieji, džiūgauja Tėvo Namuose ir ilgesingai laukia visų vaikų pareinant. Mes tik galim įsivaizduoti, bet niekada visapusiškai nesuvoksim, kokia meile esam jų mylimi. Juk tai mūsų broliai ir sesės. Mus visus sudievino tas pats dieviškasis Kraujas. Jie pasiekė pergalę, mes – kelyje.

Kaip būtų įdomu susižinoti su tomis sielomis, kurios turėjo panašią užduotį į manąją, su tomis, kurių panaši dvasinė struktūra!

Man artimesni tie, kurie klydo, kentėjo ir mylėjo, būtent: Magdalena, Augustinas, latras ant kryžiaus... Anaiptol nesu tyra siela – esu nusidėjėlė, tačiau be galo mylima, net lepinama. Tikiu, kad Meilė išgrynins, subrandins.

O mano mylimieji! Nors aš Jūsų nematau, bet jus myliu ir viltingai tiesiu rankeles – paimkit į savąsias ir veskit pas Tėvą – pas gerąją Tėvą...

Visų Šventųjų šventė ir Vėlinės! Kokia graži švenčių vienovė! Tokia vienovė, kad jos beveik neišsiskiria. Tai dvi Rytdienos Tėviškės pakopos. Siela, subrendusi dieviškajai Pilnatvei, – šventa. Siela, pakeliui į šį subrendimą, yra nuskaistinimo vietoje – ji šventėja, t.y. šviesėja, skaidrėja.

Koks didis ilgesys, kokia meilės kančia nuskaistinimo vietoje! Skaistykla – Dievo gailestingumo vieta. Argi norėtume visą Amžinybę būti dvasinėm neūžaugom? Argi norėtume būti dvasiniais luošiais? Skaistykloje dega ne materiali ugnis, bet Dievo gailestingumo ugnis, naikina dieviškosios prigimties paveldėtojyje nuodėmės liekanas, jos padarinius, darydama tyrą dieviškąjį auksą.

Mes, gyvieji, savo malda, ypač šv. Mišių aukoje vienydami su Jėzaus ir Marijos kančia savąją kančią, galime sieloms išmelsti didesnio meilės intensyvumo, ir tada jos per trumpesnį laiką subręs tobulai Pilnatvei.

O Dieve, koks Tu gailestingas! Kaip labai mes reikalingi Tavęs! Tu taip lauki mūsų Tėvynėje, trokšdamas atiduoti Save kaip tobulą Džiaugsmą.

Lapkričio 4 d.

Šiandien dėl savo širdies negalavimų konsultavausi Kaune. Bet kokia keista mano būsena: kreipiausi į medikus, nes

jaučiuosi negerai, bet kartu tarsi bijau prarasti savo negales, kurios gali pagreitinti Amžinybę...

Iš tikrųjų aš noriu mirti, bet nežinau, kokia yra Viešpaties Valia, todėl privalau gydytis. Gal Viešpats nori, kad dar gyvenčiau. Kai padarysiu viską, kas galima, tada tebūnie taip, kaip nuo amžių skirta.

Juk ir šv. Povilas rašo: "Aš jau esu atnašaujamas, ir mano iškeliavimas arti... Man gyventi yra Kristus, o mirtis – laimėjimas".

Taigi teįvyksta visame mano gyvenime meilingoji Viešpaties Valia. Jis žino, kad pasiilgau.

Lapkričio 9 d.

Dieve, kodėl mes tapom tokie šalti, tokie pikti? Tu sakai: "Mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies". O kokie mes?

Vakare teko susitikti žmogų, aktyviai kovojantį su komunistais, prisidengusiais veidmainio kauke. Jo tikslas geras, bet priemonės – ne. Iš to žmogaus jaučiama tokia neapykanta, toks priešiškumas, kad man atrodo, jog mūsų tikintieji kovoja visiškai be meilės. Tas bendravimo pusvalandis man buvo toks sunkus, toks grasus... Kalbėjusiajam pasakiau: "Tik vienas Dievas gali nuteisti! Ar mes nesisavinam šios tik Jam vienam priklausančios teisės? Tegul jums duoda šviesos Šventoji Dvasia".

Prisimenu Tėvelį Juozą Zdebskį. Jis labai gerai suprasdavo saugumiečių pinkles, ardomąją komunistų veiklą, bet niekada nesmerkdavo paties žmogaus. Tiesa, jų juodus darbus atidengdavo, bet už juos pačius darė atgailą.

Prisimenu neįvykusį kun. Sigito (dabar vyskupo) teismą Varėnoje. Jaunimas, įsijautęs į kovotojų vaidmenį, tyčiojosi iš pareigūnų. Paskui mes dalyvavome šv. Mišiose, kurių metu kun. Juozas taip kalbėjo:

– Vaikeliai, ar žinot, kokį testamentą Viešpats mums paliko klystančiųjų atžvilgiu? Prisiminkit Jo kruviną kryžių, įdūkusius fariziejus ir minią, išdidžius Rašto žinovus... ką sako Jėzaus lūpos? Koks iš jų plaukia Testamentas? "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro". Štai mūsų ginklas, kuriuo turime kovoti. Kitokie ginklai bereikšmiai, mes už juos privalom atlikti atgailą. O kaip mes elgiamės? Ar pašaipos jų adresu

tinka mūsų, kaip tikinčiųjų, didybei? Vaikeliai, atsiprašykit Viešpatį, kad priešams stokojame meilės. Tie, kurie aktyviausiai reiškėtės, nedrįskite be šv. Išpažinties priimti Švenčiausiąjį! Melskimės už savo persekiotojus, mylėkim juos, atlikdami už jų nuodėmes atgailą. Štai pagrindinė mūsų nuostata: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro".

Nesupraskim Tėvelio Juozo klaidingai: jis mokėjo ir pareikalauti iš pareigūnų atsakomybės, užstoti skriaudžiamuosius, pasakyti jiems tiesą į akis.

Kai po šv. Mišių KGB darbuotojai ėmė gaudyti jaunimą, kišti į mašinas ir vežti į saugumą, kun. Juozas drąsiai nuėjo į saugumą ir pareikalavo, kad kuo greičiau paleistų suimtuosius. Ir dar pridūrė: "Jei jūs jų neišleisite, aš informuosiu SNO".

Štai kokia krikščionio pozicija priešų atžvilgiu!

Lapkričio 16 d.

Marija, šiandien Tavo motiniškos Širdies gailestingumo šventė! Tu – gailestingumo Aušra mūsų Tėvynėje! Tu – mūsų Motina! Šiandien Vilniuje džiūgauja žmonės, vaikščiodami Tavo gailestingumo spinduliuose. Bet... Tavo veidas liūdnas. Didelė vaikų dalis pamiršo gerąjį Tėvą ir išėjo į materijos dykvietę.

Kiek daug, o Motin, mūsų Lietuvoje nelaimingų žmonių!

Va, mūsų reanimacijos skyriuje buvo gydoma penkiolikmetė mergaitė, kuri jau spėjo prarasti sielos tyrumą, nusivilti gyvenimu ir norėjo jį baigti nusinuodydama...

Ir tas nelaimingas vyras, girtas patekęs po traukinio ratais ir netekęs kojos. Koks skaudus praregėjimas! Duok, Dieve, kad jis vispusiškai praregėtų, nes jis aistros vergas, palikęs žmoną su trimis vaikais, gyvena su kita. Įvykus nelaimei, jis atšliaužė prie paliktosios žmonos namų...

Ir tas vyras kaip ąžuolas, atvežtas ištiktas alkoholinės komos, per naktį kankinęs nesąmoningais veiksmais visą personalą, – nors būtų atsiprašęs ir padėkojęs už vargą. Kur tau! Jis tik dėl vieno sielojosi: jam bus gėda darbovietėje, nes teks sumokėti už kultūringą išblaivinimą...

Kiti ligoniai jau tikri, nes serga rimtomis ligomis. Kaip miela jais rūpintis, jiems tarnauti, juos mylėti! Ne tik juos, bet ir kenčiančius jų namiškius paguosti, padrąsinti. Kaip labai žmonėms reikalingas gerumas, švelnumas!

Marija, budėjau visą parą. Ačiū už ramią naktį. Ligoniams buvo geriau, jie pailsėjo, taigi pailsėjo ir jų gydytoja...

Rytoj vėl budėsiu visą parą. Padėk, Marija, būti Tavo vaikeliu ir lenktis prie ligonių su visa meile ir rūpestingumu. Mylėk juos mano širdimi, duok mano rankoms gydomosios galios, nušvisk jiems ir jų namiškiams Rojaus šypsena. Ne savo, bet Tavo, gailestingoji Motina, vardu einu pas juos, Tavo rankomis aukoju jų kančią, viltį ir meilę.

Gruodžio 22 d.

Šiandien grįžau po paros darbo, pabaigusi savo savaitę reanimacijos skyriuje. Liga ir mirtis trumpam padarė paliaubas, nes mirė tik viena moteris. Ji labai ilgai merdėjo, kol pagaliau ėmė migti amžiams. Sėdėjau prie jos, glosčiau galvą ir dalyvavau agonijoje. Jos pačios mėlstančia ranka padariau kryžiaus ženklą. Kaip realiai jaučiau Amžinybę, palinkusią ties ja!.. Akys drumstos, bet plačiai atvertos. Retėjant kvėpavimui, švelniai jas užmerkiau, ant kaktos nykščiu nubrėžiau palaiminimą – kryžių... Netoli degė žvakė. Už nugaros stovėjo mirštančiosios vaikai – jie tyliai verkė. Viešpaties tyla, ramybė ir šventumas. Ji užmigo Viešpatyje. Atsisukusi vaikams pasakiau: "Ji jau išėjo į Anapus..."

Aš nežinau vidinio Mirties proceso, bet nuojauta sako, kad mirštantįjį reikia apgaubti meile, rimtimi. Reikia jam padėti išeiti iš šio pasaulio. Reikia su juo tarsi susivienyti ir palengvinti atsiskyrimą.

Kokia nuostabi palaima jaučiama, kai miršta geras žmogus! Tai žodžiais nenusakoma, bet siela jaučia Antgamtę, priartėjusią prie mirštančiojo. Matyt, kad ji plati, gili, didinga, nes jaučiu, jog ir aš esu jos lauke. Ji ir mane persmelkia, pripildo, pakelia...

Kokia didelė Dievo dovana realiai išgyventi Amžinybę!

Mirtis man ne siaubas, bet ramybė. Ji, nors ir skaudi, bet labai šventa. Kaip labai trokštu malonės kuo tobuliau suprasti šį didįjį Perėjimą į Amžinybę! Nuojauta sako, kad mes negerai traktuojame Mirtį. Ji visai ne priešas. Ji – Dievo siųstoji Viešnia, vienintelė galinti atidaryti vartus į Tėvo Namus.

* * *

O Motina Marija, Tavo dukrytė jau nebeturi jėgų! Greit bus keturios savaitės, kai aš baisiai kosčiu, vargina karščiavimas, didelis silpnumas, širdies plakimas ir ekstrasistolės. Kas bus toliau? Vaistai neefektyvūs. Tebūna tai atgaila už savo ir visų žmonių, ypač mano globojamų kalinių, nuodėmes.

Bloga ir nuotaika. Neturiu noro ką nors veikti, visa darau tik dėl to, kad reikia.

Va, ką padaro mažas virusas, patekęs į neatsparų organizmą. Nešu, Marija, save kaip kryžių, ir tiek. Bet, Motinėle, šį tą galėjau ir gero padaryti. Tu matei, kokia laiminga buvo ligonė Marytė, kai ją su vežimėliu nuvežiau į koplyčią šv.Mišioms? Paskui išploviau koplytėlės grindis. Daugiau nieko gero nepadariau, nes neturiu jėgų.

Gruodžio 28 d.

Trumpa susikaupimo diena. Kodėl ji trumpa? Nepajėgiu mąstyti, nes akys pačios merkiasi, jaučiuosi pavargusi. Dieną teko eiti pamiegoti.

Baigiasi metai. Nuostabūs metai! Kiek daug per juos kančios ir džiaugsmo, laimėjimų ir pralaimėjimų! Lietuva laisva! Mes džiugiai švenčiame Jėzaus Gimimą. Pamažu žmonių širdyse bunda meilė, gerumas savo artimui.

O kaip mano asmeniškas, dvasinis gyvenimas? Ar einu į priekį? Visko būna: ir suklupimų, ir prisikėlimų. Tūkstančius kartų mane kalbina, kelia, man atleidžia gailestingoji Dievo Meilė. Per ją aš suvokiu tikrosios Meilės gelmę, stengiuosi atleisti nuoskaudas, nelaikyti širdyje priešiškumo tiems žmonėms, kurie manęs nemėgsta, kuriems vis kuo nors užkiūvu. Bet... tai sunkus dalykas. O, kaip kartais sunku atleisti, užmiršti, atsilyginti meile! Tačiau grumtynės baigiasi gėrio pergale: skubu priglausti tuos, kurie manęs nekenčia. O jei pasijuntu atstumta, lieka meilės kančia už juos.

Kur kas lengviau bendrauti su tais, kuriuos pasaulis atstūmė, kurie niekam nereikalingi...

Turiu atkreipti dėmesį, kad manęs nepasigautų rūpesčių srautas. Būtinai turi likti vietos susikaupimui, sąžinės peržvalgai, ramybei, vienybei su Dievu.

Šiuo metu nejaučiu ypatingo dvasinio pakilimo, einu paprastu, pilku kasdienybės keliu, vedančiu į kalną. Kartais labai pavargstu ir nieko nenoriu daryti – veikiu tada iš pareigos, iš meilės Dievui žmoguje.

Esu vargana būtybė, per kurią galingai veikia Viešpats, nes Jam patinka savo paslaptis apreikšti vargingiausioms sieloms. Gerai! Jis žino, ką daro. Tebūna Jam šlovė ir didis dėkingumas.

Tėve, Tu davei man nerimstančią, besiilginčią širdį, trokštančią begalinės Meilės... Ugdyk, grynink kančios ugnyje mano meilės auksą, kad jis taptų viena su Tavimi. Tau atiduodu savo mylimus žmones – tas širdis, kurias aš myliu ir kurios mane myli. Teplaukia šita meilė į Tave, gyvasis Dieve, kuriam pažįstamos žmogaus širdies gelmės, kuris vienas ištarei gražiausius žodžius žmogaus Meilei:

"Jai atleidžiamos jos gausios nuodėmės, nes ji labai pamilo".

Atleisk... priglausk... pripildyk mus savo Meile!

1992 metai

Sausio 6 d.

Rytų Išminčiai prie Jėzaus prakartėlės. Kokie nuostabūs Rytai su savo išmintimi, dvasiniais lobiais!

Išminčiai, Jūs dabar Danguje, bet ateikit į žemę pamokyti mus. Jūs keliavot, nepaisydami sunkumų, nežinios, vargo, patyrėt didįjį išmėginimą Jeruzalėje, nes čia nieks nedžiūgavo dėl Karaliaus gimimo. Be to, pradingo Jus vedusi žvaigždė.

Pradingo žvaigždė! Kaip skaudu žmogaus gyvenime, kai pradingsta kelrodė žvaigždė!

Tam tikra prasme pritemo ir mano laimės žvaigždė – mano ilgesio ir sakausmo žvaigždė... Širdyje taip sunku ir skaudu.

Geroji Kančia! Kokia tu nuostabi! Kur mes be tavęs nuklajotume? Tu laiku uždedi skersinį mūsų norams, ir mes tampame nukryžiuoti.

Kaip elgtis šią skausmo valandą? Kentėti iš meilės. Ištverti iki galo. Atiduoti sielą į Tėvo rankas, prieš tai visiems, visiems atleidus.

Tik besąlygiškas atsidavimas aukai padarys mus grynus, tinkamus priimti Velykų pergalę.

Tai toks planas, toks uždavinys, mums parodytas Kalėdų žvaigždės – Marijos. Visu gyvenimu, visu savo širdies gelmių

skausmu jam pritarkime ir eikime jo realizuoti. Dievas su mumis! Po tamsos išbandymo ir skausmo mums nušvis skaisti, spindinti džiaugsmo Saulė.

O dabar? Dabar eime į savo kančią, savo savanoriškai priimtą atgailą, nuolankia širdimi melsdami Betliejaus Meilę "Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, visa, kas mums sunku ir skaudu, pakelti kaip Tu ant kryžiaus... už visų nuodėmes, už Tavo Meilės paniekinimą".

Gyvenimo tėkmė tokia veržli, nerimstanti – jai reikalingi krantai. Dažniausiai jie būna Kančia. Tebūna palaimintas kiekvienas skausmas, mus gryninąs, ugdąs ir vedąs į tyrąsias dieviškosios Meilės gelmes.

Sausio 15 d.

Taip skaudu ir tamsu mano sieloje! Spalvos pilkos, aidi minorinė gama. Vos nešu save kaip naštą.

Iš tikrųjų pavargau gyventi... Kodėl? Aš niekada žemėje nesijaučiu sava, man čia viskas taip laikina, netikra... Ilgiuosi Namų, ilgiuosi pilnatvės. Žemėje baisu! Dideliais šuoliais lekia į Lietuvą vėžinės ligos, siautėja blogis, verkia sužeistos širdys...

Dievuliau, tikrai sunku... Duok jėgų, duok ištvermės ir šviesos.

Kasdien einu pas Tave, nors nežinau, ar dar ilgas kelias. Bet užtat Tu žinai. Atsiduodu į Tavo tėviškas rankas maldaudama: "Tėve, būk man ir mano mylimiesiems gailestingas! Priglausk savyje! Tenurimsta prie Tavo krūtinės galingas ilgesys... Tėve!"

Sausio 16 d.

Marytė jau visai silpna. Ji tik svečias šioje žemėje. Sparčiai progresuoja žarnų gangrena. Išsekusi, akys giliai giliai įdubusios, bet ji visiškai atsidavusi dieviškajai Valiai. Kasdien ilgesingai laukia Jėzaus Eucharistijoje. Tik šiuo maistu ji gyva. Žemiško maisto ji nevalgo antra savaitė.

Priimk, Tėve, šią auką už pasaulio išganymą. Pašventink ją Savimi. Juk kasdien ją aplankai šv. Komunijoje. Nors ji merdinti, bet tokia miela. Tepražysta jos siela amžinam Gyvenimui.

Ji sielojasi, kad nepajėgia atlikti dvasinių pratybų. Į jos rūpestį atsakau:

– Dabartinė pratyba yra kentėti ant kryžiaus drauge su Jėzumi. Jėzus ant kryžiaus sava kančia atpirko pasaulį. Ir jūs savo kančia, vieninga su dieviškąja, atpirksit daugelį sielų. Jūsų malda tebūna vien atsidavimas dieviškajai Valiai, kitokių maldų jau nebereikia.

Ji nusišypsojo savo geraširdiška šypsena ir tarė:

– Ačiū!

Marija, į Tavo nekaltąsias Rankas atiduodu jos sielą. Paruošk ją susitikimui su Tavo Sūnumi. Atleisk, Dieve, jos kaltes, apvilk savo nuopelnais ir nuvesk pas save.

Dievuliau, aš už ją prašau, nes ji jau nepajėgia prašyti. Priimk jos gyvybės auką kaip atnašą už Tautą, Šeimą ir visą pasaulį. Ateik pasitikti šios Dzūkijos laukų gėlelės, kurios gyvybė vos vos smilksta. Persodink ją į Dangaus sodus, kur per amžius tedžiugina Tavo žvilgsnį melsvos žibutės žavesiu.

Ak, amžinosios Šalies Karaliau! Parsivesk vaikelį į Namus, nes artinasi vakaras, o jai kojelės taip pavargusios – ji neras viena kelio... Tu paimk ją ant rankų ir atmerk pavargusias akis amžinai Šviesai – juk ji taip Tavimi pasitiki!

Ateik, Marija, brangioji Motina, paruošti sielos didžiajai Valandai! Juk Tu pameni, kaip ji, parginusi gyvulėlius, nuo rasų suskirdusiom kojelėm bėgdavo į pievas parnešti gėlių Tau, gegužės mėnesio Karalienei. Kaip ji anuomet puošė Tavo altorėlį, taip nepalyginamai gražiau Tu papuoši jos sielą didingai valandai – pasimatymui su Jėzumi, kuriam ji paaukojo visą savo gyvenimą.

Šv. Juozapai, visos mergaitės, turinčios Tavo tyrosios sužadėtinės bruožų, tau primena laikus, kai Tu su didžiausia meile tarnavai Jėzui ir Marijai. Pažvelk su meile į tą, kuri turi Marijos vardą ir pasitiki Tavo galinga pagalba. Būk jos globėju tą lemtingą gyvenimo vakarą, kai saulė grims vakaruose, kad patekėtų visu spindinčiu grožiu rytuose.

Brangusis Angele Sarge, gavęs šią sielą lydėti nuo lopšio, palydėk ir į amžinąjį pasimatymą, kur jos laukia dangiškasis Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia. Paimk jos sielutę, priglausk kaip mažą vaikelį ir apkabinęs nunešk tiesiai į Tėvo rankas.

O Tu, Dzūkijos laukų Gėlele, su visišku pasitikėjimu atsiduok amžinajai Meilei, kuri Tavęs ilgisi begalinėje Laimėje kviesdama: "Ateik!"

Vasario 3 d.

Gyvenimo tėkmė tokia veržli, kad nebespėju kasdien rašyti dienoraščio, užtat tenka pažvelgti atgal.

Marytės merdėjimas truko mėnesį. Kaip ramiai, sąmoningai ji rengėsi didžiajam Išėjimui!

Tris savaites ji visiškai badavo, nes progresavo žarnų nepraeinamumas, jų gangrena. Tik karštos arbatėlės nurydavo vieną kitą gurkšnelį, bet ir tą dažnai išvemdavo.

Porą savaičių prie jos buvo nuolat dieną ir naktį budima, ji nepajėgė pati nė apsiversti, apsitarnauti, teko daug daug kentėti. Ji visą savo ilgą merdėjimą buvo nepaprastai kantri ir iki mirties gebėjo šypsotis savo geraširdiška šypsena. Ji sąmoningai ėjo į Mirtį.

Kai pateko į ligoninę, pasakiau jai chirurgų nuomonę, kad iš ligoninės nebeišeis. Ji atsakė:

– Ačiū Dievui! Kuo greičiau, tuo geriau...

Praėjus kuriam laikui, ji vėl paklausė:

– Kiek dar liko gyventi?

– Maždaug pora savaičių.

– Tai gerai, vis kaip nors iškentėsiu. Tik būkit gera, kai artinsis ta lemtinga valanda, kalbėkit man, kaip aš turiu nusiteikti. Juk jūs taip gražiai kalbat apie Mirtį.

– Maryte, viską lemia išankstinis nusistatymas. Mirtis konsekruojama iš anksto, kol aiški sąmonė, nes kuo arčiau Mirtis, tuo labiau grimsit į miegą. Pasitikėkit, pats Jėzus su Marija jus paruoš didžiajam susitikimui. Juk Jis kasdien jus maitina Eucharistine Duona. Jūsų kūnas sudegs kaip žvakė, – (per mėnesį ji visiškai sunyko), – o Mirtis bus visiškas neturto šauksmas amžinajai Meilei. Maryte, aš visų, kas gyvenime įskaudino, vardu prašau atleisti. Atleiskit ir tą paskutinį skaudų pokalbį su viena seserimi...

– O, aš visiems visiems atleidžiu! Man visi buvo geri. Padėkokit sesutėms už jų rūpinimąsi, gerumą.

Praėjo dar keliolika dienų. Viešpaties auka degė kančios ugnyje. Jau trečia savaitė visiškai nieko nevalgo, degina karštis iš vidaus.

Ji vėl klausia:

– Kiek dar liko dienų žemėje?

– Maryte, kokios trys keturios dienos...

– Ačiū Dievui, kad tik greičiau įvyktų didžioji Lemtis.

Viešpatie, tebūna Tavo Valia! Aš Tavo gyvenime ir mirtyje.

Ketvirtadienį, priėmusi Švenčiausiąjį, paprašė, kad penktadienį galėtų priimti Komuniją 15 valandą, Jėzaus mirties laiku.

Penktadienis. Artinosi 15 valanda. Mirštančioji vos beįstengė priimti Komuniją. Šveln iai glosčiau jos galvą ir rankas, sakydama:

– Maryte, Jėzus atėjo jūsų paruošti susitikimui. Šiandien paskutinė jūsų gyvenimo žemėje diena.

Žodžiais neįstengė pasakyti, bet nusišypsojo ir pritariamai linktelėjo galvą.

Kvėpavimas ėmė retėti, gyvybė geso. 17 val. meldėmės mirštančiųjų maldas. Marytė įsijungė, atsakinėdama į kreipinius, gražiai persižegnojo. Meldėsi ji, sesuo, šalia gulinti jauna moteris, taip pat serganti vėžiu. Koks graudus ir kilnus reginys! Viešpaties auka jau baigia sudegti. Gyvybė vos vos smilksta...

Viešpatie, priimk ją pas save. Matai, kad iš jos beliko vien žmogaus pavidalas. Liko kauleliai, aptempti oda, įdubusios akys, begalinis bejėgiškumas, traukuliai dėl elektrolitų apykaitos sutrikimo... Pasišauk ją Namo! Būk geras, jau gana jai kentėti. Taurė kupina...

Gerasis Dieve, būk jos sielai gailestingas! Marija, būk jai Motina didžiąją susitikimo valandą, nuvesk ją pas Tėvą, tepailsi po žemės vargų, nuoskaudų, kančių.

1992 m. sausio 25 d. 4 valandą ryto užgeso jos gyvybė.

Būk laiminga, brangioji Maryte!

Tik patanatominiame skyriuje išryškėjo visa, ką Tu, Brangioji, turėjai iškentėti. Viršum žarnų buvo susikaupę kokie 4 litrai dvokiančio rudo skysčio, žarnos, pasaitai – pilni vėžinių metastazių, žarnos ir apatinis kepenų kraštas gangrenavę...

Tu tikrai sudegei. Sudegi kaip auka už Šeimą, Tėvynę ir pasaulį.

Vasario 5 d.

Vėl sergu. Vakar per dieną labai skaudėjo galvą, net pykino. Naktį ėmė krėsti šaltis. Ryte temperatūra 38,6 laipsnio, bet gulėti negaliu. Rytą ėjau į bažnyčią kaip apsvaigusi, bažnytėlėje vos išbuvau. Ką aš padarysiu, kad šiandien mano vardadienis!

Reikės būti su bendradarbiais, nes tokia tradicija – cepelinai per mano vardadienį. Žinoma, visa paruošė ir atnešė mano gerosios sesutės, aš tik dalyvavau. Padovanojo baltų kalijų puokštę – netrukus jos žydėjo ant Viešpaties altoriaus ligoninės koplytėlėje.

Jėzau, tie žiedai tokie balti, tyri! Ir aš noriu būti į juos panaši. Tegul jie, čia Tave garbindami savo tyru grožiu, meldžia Tavo klajūnėlei tyrumo. Dieve, nuskaidrink, išgrynink, kilnink savo mažą vaikutį...

Kuklios vaišės praėjo nuoširdžiai. Visi pasijutom kaip vienos šeimos vaikai. Juk jau trylikti metai šitas skyrius tapo mano gyvenimo dalimi! Kiek čia skausmo ir džiaugsmo! Kiek dramų! Tai ne teatras, bet realybė – skaudi, dramatiška gyvenimo realybė. Gal ir aš iš šio skyriaus eisiu pas Tėvą? Tebūnie Viešpaties Valia!

15 valandą – pas brolius kalėjime. Ak, aš turiu pas juos eiti, nors ir sirgdama! Tai nuskriausti, nelaimingi vaikai!.. Juos apiplėšė, nuskurdino nuodėmė. Jie man reikalingi su visu savo skurdu, su visu žmogiškumu, su visomis savo nuodėmėmis. Aš einu jų mylėti – einu mylėdama juos atpirkti, einu kartu su jais ir už juos kentėti.

Kiek jų akyse maldavimo: "Mylėkite mus! Mes keičiamės tik meilės spinduliuose. Šildykit mus Dievo Ugnimi!"

Ateinu, ateinu aš pas jus, mano vargdienėliai!

Kokią jūs man surengėt šventę! Kokias nuoširdžias dovanas padovanojot! Savo pačių rankomis tapytus paveikslus, sveikinimą...

Tai mano vaikų dovana. Taip jų širdis taurėja, gražėja, nes ją paliečia Meilė. Tik Meilė turi galią daryti širdyje permainą.

Ak, Viešpatie, leisk man už juos ir su jais atlikti atgailą! Šiandien aš jiems kalbėjau apie auką: kryžiaus auką – gyvenimo auką – vienybę su Viešpaties kančia ant kryžiaus.

"Viešpatie, mes vertai kenčiame už savo darbus, bet Tu atsimink mus begalinėje Meilėje".

Vasario 9 d.

Marija, širdyje tiek troškimų! Norėčiau apimti visą pasaulį, norėčiau už žmones kentėti ir mirti. Koks gi pagaliau mano pašaukimas?

Išorinė, organizacinė veikla manęs nevilioja. Tam aš neturiu

charizmos. Mane vilioja dvasinis skurdas ir vargas, žmonių neviltis ir skausmas, pažemintieji ir atstumtieji. Aš veržiuosi būti su jais, trokštu tapti viena iš jų ir taip juos atpirkti. Atpirkti vieningai su Viešpaties kančia, nunešti jiems Dievą, juose prakalbinti nutilusią Meilę. Noriu gelbėti skęstančiuosius, pasistengti, kad jų veidas nušvistų išgelbėjimo šypsena. Noriu juose atpažinti išniekintą, kruviną Viešpaties Veidą ir Jį nuvalyti, pagydyti, papuošti džiaugsmu.

Ak, Marija! Aš noriu mylėti nemylimą Meilę! Noriu verkiančioms širdims ją spinduliuoti, noriu būti Angelu, stiprinančiu Getsemanės kankinį, arba su Juo dalytis karčiąja dalia. Tikiu, o Motina, kad šiuo būdu laimėsiu Dievo gailestingumą broliams ir savo būtybėlei.

Tegul būsiu sutrinta, sužeista, nukryžiuota, kad tik jie – pasaulio atstumtieji, vadinamieji nusikaltėliai, padugnės – taptų Dievo vaikais.

Kiek tuose atstumtuosiuose yra gėrio spindulių, tikro nuolankumo, teisingo savęs pažinimo, tyros meilės! Jie todėl tapo nusikaltėliais, kad buvo nemylimi arba mylimi neteisinga, tai yra pataikaujamąja meile.

Tik Tu, Marija, būk manyje, būk su manimi – tada nebus pavojaus jokiam išdidumui ar perdėtam savęs vertinimui. Visa, kas gero yra manyje ar ką gero padarau žmonėms, – visa Tavo: tai Tu veiki, Tu myli, Tu atsiduodi aukai.

Marija, išmelsk tikro nusižeminimo malonę: pripažinti gausias Dievo dovanas, pamilti savo skurdą ir menkumą, visiškai pasitikėti gydomąja Dievo galybe ir, kai visa bus padaryta, ištarti visomis sielos paprastumo galiomis: esu nenaudinga tarnaitė, atlikau Tavo paskyrimą, o Tu pasielk, Tėve, pagal savo Širdies Balsą – priglausk vaikelį...

Marija, tikiu, kad Jis apvilks Savimi, kad Jis mano menkumo gelmes pripildys dieviškumo, kad Jo garbė suspindės per silpnuosius, pasauliui paikuosius. Jam miela duoti daug. Jam miela atiduoti Save, kad gyvenčiau Jo gyvenimu, mylėčiau Jo Širdimi.

Todėl nebijau atstumtųjų meilės, prisirišimo, nes tai atiduodu Jam, veikiančiam ir mylinčiam manyje. Tepajunta atstumtieji, kaip kadaise muitininkas Zachiejus, svetimautoja, latras ant kryžiaus – gailestingąją Dievo Meilę, ir jie Jai atsilieps.

Man atrodo, kad žmogus labiausiai ilgisi dieviškosios Meilės, bet reikia Jai laidų, reikia tarpininkų, bendradarbių.

Marija, visa savo būtybe pasitikėdama Tavimi, o ne savimi, tarių:

"Štai aš, Viešpatie... mylėk žmogų!"

Balandžio 16 d., Didysis Ketvirtadienis

"Išėjau iš Tėvo ir atėjau į pasaulį. Vėl palieku pasaulį ir grįžtu pas Tėvą" (Jn 16,28).

Šie Tavo, Išganytojau, žodžiai man labai mieli. Tai ir manojo gyvenimo santrauka. Juk ir aš išėjau iš Tėvo amžinosios Minties.

Tik Jis vienas ilgėjosi manęs, kaip vienintelio "Aš" Visatoje, nes kitos tokios nėra, todėl leido būti. Va, aš esu ir būsiu amžinai.

Žemėje gyvenimas trumpas – kasdien aš grįžtu pas Tėvą.

Atėjau į pasaulį, nes Jis to norėjo. Gyvenu jame kaip meilės kūdikis, apgaubtas didžiojo Tėvo. Kasdien Jis duoda naują dieną – gyvenimo tęsinį, bet... viena diena bus paskutinė pasaulyje, kai Jo galingas šauksmas per Mirtį pakvies grįžti Namo.

Kadangi esu ne iš šio pasaulio, bet iš Dievo, užtat ilgesys Namų toks didelis, didingas. Ilgiuosi savo Būties priežasties – Tėvo. Ir man norisi kartu su mieluoju Išganytoju tarti: "Vėl palieku pasaulį ir grįžtu pas Tėvą" .

Taip, mano Dieve! Bet Tu, prieš grįždamas pas Tėvą, palikai save Švenčiausiame Sakramente, atidavei gyvybę ant kryžiaus. Tu tapai Duona, teikiančia pasauliui gyvybę.

Ir aš turiu taip daryti: kasdien atiduoti gyvybę mūsų dienų nelaimingiems žmonėms – fiziniams ir dvasiniams ligoniams, kaliniams, paklydusiam jaunimui – visiems, kuriuos man duosi. Ir tik tuomet, kai Meilės saikas bus sklidinas, kai aš tapsiu Tavimi, – ramiai galėsiu visa savąja bejėgiška esme ištarti: "Tėve, į Tavo rankas aš atiduodu savo sielą!"

Jėzau, duok galimybę ir man tapti Meilės Duona, kuri pamaitintų alkanas širdis, atverdama galimybę daugybei vaikų nueiti pas Tėvą. Juk Tu esi visagalė Meilė!

Birželio 26 d., Jėzaus Širdies šventė

Kokia ji nuostabi! Tai meilės šventė. Dieve! Tai tokios Meilės, kuri gali pasotinti žmogaus gelmių šauksmą: mylėti ir būti mylimam. Meilės ilgesys – dieviškos kilmės. Kai alkanos širdies galios šaukiasi meilės, dieviškoji Širdis skuba ją pripildyti.

Bet... kaip toli nuklajojo žmonija, ieškodama meilės ten, kur jos nėra, kur vietoj gaivaus dieviškojo Šaltinio Vandens, ji malšina savo troškulį sūriai karčiu aistros pelkių vandeniu. Kankinasi žmonija, nepajusdama savyje dieviškosios Meilės palaimos. O dieviškasis Kankinys ant kryžiaus šaukia: "Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti, – aš jus atgaivinsiu. Trokštu!"

Ir norisi suklupti po merdinčio Jėzaus kryžiumi, rankose aukštai aukštai iškelti savo širdį ir maldauti: "Jėzau, mylėk manąja širdimi! Nors ji labai maža, bet, jei joje cirkuliuos Tavo dieviškasis Kraujas, ji taps palaimos versme, trykštančia į amžinąjį Gyvenimą. Štai aš esu, kad vykdyčiau Tavo Valią. Tavoji Valia – amžinoji begalinė Meilė. Žmonės pikti, nervingi, nes yra nemylimi. Jų širdys sužvarbo, nes nusilpo ryšys, jungiantis juos su dieviškojo Vynmedžio kamienu. Panaudok mane, Jėzau, įjunk mane į dieviškąją Meilę žmonių gyvenime. Tu juk visa gali – Tau nėra negalimų dalykų!"

Nuo kryžiaus žvelgia žemyn į sielą nuostabiai geros gailestingojo Dievo–Žmogaus akys, o Jo Širdis plukdo sielos galioms suprantamą atsaką: "Taip, mano kūdiki. Tu man labai reikalinga. Eik atverti nuodėmių purvo užkimštas skaidriąsias žmonių sielų versmes. Eik pas pačius vargingiausius, mažiausius, labiausiai reikalingus meilės ir gailestingumo".

Liepos 26 d.

Marija, kam gi, jei ne Tau, aš atversiu savo kenčiančią širdį.

Reanimacijos skyrius. Ramybė. Staiga pasigirsta šaižus mašinos stabdžių cypimas. Ant rankų įneša mergytę. Rankelės bejėgiškai nusvirusios, nuostabaus grožio galvytė priglūsta ant pagalvės.

Pradedam reanimuoti, bet į plaučiukus neįmanoma įpūsti oro. Įkišu intubacinį vamzdelį. Deje, tas pats... Plaučiai užblokuoti. Nesėkminga reanimacija – juk neįmanoma atgaivinti mirusio vaiko...

Kas įvyko? Vestuvės. Muzikantai groja labarytį, visų

nuotaika pakili, krykštauja vaikai. Laimingi jaunieji, pulkas, svečiai renkasi į vaišių salę.

Tuo metu trejų metukų Ignutė pabėga nuo svečių ir vaikų... Raibuliuoja tvenkinys, jame prausiasi saulė, atsimuša paslaptingi medžių šešėliai. Mergytė leidžiasi nuo statoko molio krantelio vandens link ir... Kaip tyras žiedas į jį panyra amžiams... Atgimdantis vanduo Krikšto metu ją padarė Dievo kūdikiu – tas pats vanduo ją grąžino į Tėvo rankas...

Pagaliau pasigendama Ignutės. Visi pradeda ieškoti, bėga gyvenvietėn, šaukia vardu. Jaunoji prašo savo vyrą nerti į tvenkinį ir ten ieškoti... Nespėjęs nė panirti, jis visai netoli kranto išgriebia bejėgį kūnelį... Nutilo muzika, dainos, mirties rimtis įsigalėjo viloje. Lengvoji mašina dideliu greičiu atlėkė ligoninėn, vienas iš pabrolių ant rankų įnešė mergytės kūnelį...

Deja, mes negalėjome atgaivinti Ignutės. Ji guli tyra kaip Angelas vaikiškoje lovelėje, o už durų pratrūksta skaudi rauda. Išėjau į koridorių, prieš mane ant kelių suklumpa jaunoji, bučiuoja rankas ir prašo:

– Gydytoja, atgaivinkit ją! Prikelkit ją! Maldauju, prašau: prikelkit ją!

Jos akys kupinos siaubo, nerimo... Glostau jai galvą, glaudžiu prie savęs:

– Brangioji, aš ne Dievas ir negaliu jos prikelti. Ji mirusi. Ji prisikels tik pasaulio pabaigoje.

Vargšė jaunoji ima blaškytis, raudoti.

– Gydytoja, supraskit, – įremia į mane paklaikusį žvilgsnį, – ši mergytė motinai vienintelė. Ji jos gyvenimo prasmė ir tikslas. Daugiau ji nieko neturi. Aš jus maldauju: atgaivinkit Ignutę!

Kaip skaudžiai tie žodžiai sminga man į širdį... Aš nieko negaliu padaryti. Didžiosios Lemties akivaizdoje aš ir visi mes, medikai, esame bejėgiai. Jei būčiau Dievas, ją prikelčiau. Deja, esu žmogus. Tik viena galiu: galiu kartu kentėti.

Vargais negalais pavyksta raudančius jaunuosius nuvesti į priėmimo kambarį, turėjo atvykti mašina jų paimti. Tada kita drama... Atlėkė vargšė motina. Ji kaip pamišusi ėmė klykti, šaukti, raudoti. Rovė plaukus, daužė kumščiais galvą. Laikiau ją glėbyje tokią nelaimingą, tokią sutrikusią... Ji šaukė, maldavo:

– Leiskit, gydytoja, pas mano dukrelę! Leiskit, leiskit,

leiskit... Aš turiu, turiu ją pamatyti... Man reikia būti prie savo Ignutės!

Ką daryti? Jos būsena baisi, ji kaip pamišusi, o reanimacijoje kiti ligoniai. Ji nesusitvardys – šauks, klyks. Reikia paruošti ligonius, įspėti personalą.

Palikau juos raudančius ir nubėgau į viršų. Įspėjom kitoje palatoje esančius vaikus, kad tuoj išgirs skaudų verksmą motinos, kurios trejų metukų dukrytė paskendo ir dabar negyva guli gretimoje palatoje. Sesutės ir vaikų reanimatologas taip pat sutiko su mano mintimi, jog reikia įleisti motiną.

Grįžau į priėmimo skyrių ir paėmiau į savo globą raudančią Ignutės motiną. Lydėjau aukštyn laiptais į reanimaciją pas mirusią dukrytę. Vos peržengusi palatos slenkstį, motina suklupo ir tarė:

– Aš keliais ateisiu pas savo dukrytę...

O Marija, koks širdį draskantis vaizdas! Ji klykė, rėkė, vaitojo... Paskui ėmė rimti, balsas darėsi ramesnis, kupinas skausmingo švelnumo. Ji bučiavo kojytes, kūnelį, rankytes, veiduką, kalbino gražiausiais vardais, pagaliau ėmė su mirusiu vaikeliu pašnibždom kalbėti...

Iš pradžių ji šaukė:

– Aš nenoriu gyventi! Suleiskit man nuodų, kad galėčiau kartu numirti!

O paskui, išliejusi prie mirusio vaikelio savo širdies skausmingą lopšinę, ji ėmė rimti. Kaip skausmingoji Motina, ji pakėlė akis, visiškai ramias ir protingas ir paklausė:

– Gydytoja, o ką man toliau daryti?

Gavusi reikiamą informaciją, dar valandėlę šnabždėjosi su savo mirusia dukrele, paskui atsistojo ir leidosi išvedama, netgi įstengė padėkoti už pasimatymą. Išlydėjau į priėmimą, atvažiavo automobolis ir vargšę kankinę išvežė.

Grįžau į savo skausmo karalystę. Netrukus mergytės kūnelį išvežė į šaldytuvą – lavoninę.

Marija, kokia paslaptis yra visas mūsų gyvenimas, egzistencija! Kokie mes bejėgiai didelio skausmo akivaizdoje! Aš taip stengiausi paguosti, padėti šiems nelaimės ištiktiems žmonėms, įžiebti viltį Amžinąja Meile, kuri nemiršta, bet gyva ir už Mirties ribos, bet, man atrodo, kad taip maža jiems padėjau... Ką padarysi... Kartu su jais kentėsiu ir mylėsiu. Daugiau aš nieko negaliu, bet užtat Tu gali – Tu, kuri pažįsti

Motinos skausmą, nes jį išgyvenai po kryžiumi. Tu gali padėti vargšei Motinai.

Marija, Tau atiduodu jos kenčiančią širdį – sustiprink ją! Tu jai pasakyk, kad dukrytė pas Tave laiminga, kad Motinos kančia, jos gyvenimo drama įprasminta, kad jos didvyriškas pasiryžimas laukti kūdikio ir jį gimdyti – dabar apvainikuotas amžina garbe.

Marija, ko aš negaliu, padaryk Tu, mieloji Motina. Su viltimi žvelgiu į Tave ir pasitikiu Tavo jautriąja širdimi.

Rugpjūčio 3–8 d.

Dirbau reanimacijos skyriuje. Ką norėčiau iš naujo permąstyti? Kas labiausiai strigo širdin?

Mielasis Tėve, leisk tyliai Tau papasakoti apie šių dienų žmogų, kaip jis nesupranta kančios meno, kaip nekrikščioniškai jis bijo Mirties.

Pas mus slaugomas jaunas vyras, kuriam žuvusi smegenų žievė dėl masyvios riebalų embolijos į smegenis ir plaučius, kai avarijos metu lūžo šlaunikaulis. Kai įvyko ši baisi komplikacija, kiek įmanoma stengtasi nelaimingajam padėti. Vien vaistai, neskaitant slaugos ir priežiūros, parai kainuodavo apie 3000 rublių. Šitaip intensyviai buvo gydomas dvi su puse savaitės. Paskui reanimobiliu, iškviestu iš Vilniaus, buvo pervežtas į Kauno klinikų centrinę reanimaciją: čia torakalistai fiksavo lūžusius šonkaulius, kad ligonis galėtų pats kvėpuoti.

Deja, nei ši intervencija, nei oksigenobaroterapija, nei kitas gydymas efekto nedavė. Grąžino vargšelį mums. Iš didelio, kūningo vyro liko pasigailėtinas pavidalas: išsekęs, sunykęs, kulnuose ir sėmenyse atsirado pragulų, ryškus raumenų decerebracinis rigidiškumas, iš plaučių, kaip iš rezervuaro, pro tracheostominį vamzdelį siurbiami pūliniai skrepliai. Reikia vartyti, ieškoti lengvinančios kūnui padėties, nes pragulos ir apskritai kiekvienas prisilietimas ligoniui sukelia skausmą.

Tai matyti iš kenčiančios jo veido išraiškos, deja, nei dejonės, nei mažiausio garso jis nesugeba pareikšti. Kai kalbini, rodos, žiūri tokiom protingom akim... Dievas žino, gal jis supranta... Maitinamas per zondą. Temperatūra kasdien iki 40°. Prakaitas vilgo veidą ir sunykusį kūną...

Jo beviltiškai sunki būsena tarsi tyčiojasi iš milžiniškų

pastangų gelbėti gyvybę. Štai kuo baigėsi mūsų darbas: agonija, kuri truks Dievas žino kiek...

Kartais ima pagunda negelbėti taip intensyviai, jei didžioji Lemtis kitaip yra nusprendusi. Tačiau iš kur mums tą sprendimą sužinoti? Todėl ir tenka dirbti "D ritmu" – mirties ritmu... Matyti iš skausmo svyruojančius namiškius, nuolat klausytis jų verksmingų klausimų apie ligonio būklę. Kartais tie klausimai taip kankinamai veikia, kad nori užsikimšti ausis ir bėgti į girios glūdumą, kad tik toliau nuo šios beviltiškos kankynės. Rodos, ir namiškiai turėtų būti supratingesni... Nejaugi jie patys nemato? Ar ne laikas susitaikyti su mintimi, kad jo, kaip žmogaus, jau nebėra – yra tik žmogiška egzistencija? Jei jiems tektų ta kankinama slauga – skreplių siurbimas, vartymas iš vienos padėties į kitą, patalynės keitimas ir t. t., – manau, jie būtų gailestingesni ir mums.

Deja, jie mato perklotą, švarų, išpraustą ligonį ir juos kamuoja tik jų skausmas. Aš nė karto iš jų negirdėjau dėkingumo žodžio mūsų slaugutėms, sesutėms. Kodėl gi taip? Kodėl mes nematom tų, kurie, kaip Simonas Kirenietis, neša kryžių, kaip Veronika šluosto ne vien veidą, bet visas kūno dalis, jau imančias dvokti, kurie parenka kiekvienai kūno galūnei ir vietai kuo patogesnę padėtį, nes kūnas pastiręs, rankos per alkūnes ir riešus sutrauktos: visur reikia išvalyti, atskirti besiliečiančias vietas tvarsteliais, nes irstantis kūnas tuoj pat ima dvokti, jei liečiasi du paviršiai... Mūsų gerosios sesutės, slaugutės nuo ryto ligi vakaro, nuo vakaro lig ryto atlieka dešimtis patarnavimų, bet jų darbo niekas neįvertina. Žmogaus žvilgsnis susiaurėjo, atsigręžė vien į save...

Suprantu: artimųjų skausmas didelis, nenumalšinamas, bet – nekrikščioniškas. Apie Švenčiausiąją Dievo Motiną Evangelijoje parašyta: "Po Jėzaus kryžiumi stovėjo Motina". Žodis "stovėjo" – tai tvirtumo ženklas, nuoširdžiausia ištikimybė, atsidavimas Dievo Valiai.

O mes kaip elgiamės? Ar ne per daug teatrališkai reiškiame savo skausmą? Nejaugi tie, kurie kasdien turi gelbėti suluošinto žmogaus gyvybę, turi matyti ir girdėti netvardomas, beveik isteriškas scenas? Juk didelis skausmas yra tylus. Klyksmas, perdėti alpimai, telefonu nutaisytas verkšlenimas paprastai yra per didelis egocentrizmas – man skaudu, todėl tegul kenčia visas pasaulis! Kur kas daugiau užjauti tuos žmones, kurie

kenčia savo skausmą ne alpdami, bet stovėdami.

Taip kalbu ne dėl to, kad nenorėčiau suprasti žmonių skausmo. O, ne! Tik labai norėčiau, kad išmoktume kančios meno. Kartais mano veide žmonės mato nesudrumsčiamą ramybę, ir atrodo, kad apsipratau su žmogaus kančia. Anaiptol, ne! "Blogas tas gydytojas, kuris su ligoniu verkia". Taigi, ne sentimentai, bet veiksminga pagalba – štai esmė.

Tuo tarpu daugelis ligonio namiškių trukdo teikti šią pagalbą nuolatiniais skambučiais, be to, teiraujasi ne tik apie ligonio sveikatą, bet ir apie traumos aplinkybes, įvykio vietą ir kt. Argi įmanoma padėti keliems ligoniams, kai taip trukdoma?

Žmonės, būkit gailestingi ir supratingi ne vien ligoniui, bet ir tiems, kurie gelbsti jų gyvybę!

Kančios menas! Kentėti reikia išmokti – tai tikras menas, į jį turi įsitraukti visa asmenybė. Jo išmokstama atsistojus šalia Švenčiausiosios Motinos po kryžiumi, stengiantis užmiršti save ir pamatyti kito skausmą, stengiantis iš artimo paimti skausmą ir jį pačiam iškentėti, žiūrėti į žmonijos dramą plačiai atvertomis akimis, priimti į širdį kiekvienos dienos sėkmes ir nesėkmes, jas vienyti su Viešpaties kančia ant kryžiaus.

Reikia išmokti ne vien kentėti, bet ir mirti. Tikrai! Daug apie ką kalbama rekolekcijose, pamoksluose, bet nieks nemoko, kaip reikia "numirti". Užtat žmonės ėmė pagoniškai žiūrėti į mirtį. Todėl mūsų laidotuvės tapo spektakliu, o šermenys – paradavimu... Mirusiojo siela užmirštama, iškeliamas tik asmeniškas skausmas. Tikroji Meilė mąsto apie kitą, o ne apie save.

Pažvelkime į mūsų laidotuves: ar jos krikščioniškos? Mirtis – perėjimas iš vienos egzistencijos į kitą. Tai amžinumo švystelėjimas, išsivadavimas, pirmas žingsnis į nemirtingumą, grįžimas į savo Būties priežastį – Dievą, atbudimas amžinume, Meilėje – Tėvo glėbyje. Tai Gimimas!

Gyvybės atėjimas į pasaulį neįvyksta be kančios, kraujo, bet kartu ir didelio džiaugsmo, "kad gimė pasauliui žmogus". Lygiai taip ir Mirtis yra skausmingas, bet kartu ir džiaugsmingas vyksmas. Skausmas susijęs su gimtąja nuodėme. Tai visiško neturto aktas, kai kančios girnos mala kviečio grūdą, paversdamos jį dulkėmis. Tačiau kaip tik šiose dulkėse suspindės visu grožiu Dievo Veidas. Šitas dieviškasis spindesys

ir yra Džiaugsmas. Jis palieka savo žymę net mirusiojo veide. Tai dieviškasis pabučiavimas žemės vaikui, tapusiam Viešpaties nuosavybe.

Kai žvelgsi į žemę, į žmogaus gyvenimo dramą Viešpaties žvilgsniu, niekados isteriškai neklyksi, nepaskęsi neviltyje, bet tyliai savo kenčiančioj širdy ištarsi: "Taip, Tėve!" – ir tai bus konsekracijos formulė, kuri dulkes pavers Viešpaties Kūnu ir Krauju.

O, kad mes išmoktume kančios meno, kad pažintume jo paslaptis, kokie būtume laimingi, dvasios turtingi, kaip ramiai priimtume gyvenimo smūgius ir negandas! Tada mes prisiglaustume prie kruvino Jėzaus kryžiaus ir tyliai paklaustume: "Viešpatie, ką nori mums tuo pasakyti?" Jėzus nuo kryžiaus pažvelgtų su meile į savo vaikelį ir atsakytų: "Noriu, kad padėtum atpirkti pasaulį. Ar sutinki?" – "Taip, mano Tėve! Tik Tu suteik jėgų ir meilės visa, kas man sunku, pakelti kaip Tu ant kryžiaus".

O kaip yra kasdienybėje? Kaip žiūri į kančią ir mirtį XX amžiaus žmogus?

Vargšai žmonės! Kaip sunku jiems kančią laikyti Prisikėlimo aušra! Kaip sunku!

Visą šią savaitę girdėjau neįprasminto skausmo skundus mūsų reanimacijos skyriuje, panišką besiartinančios mirties baimę, mačiau bėgimą nuo skausmo, Mirties ritmo stingdantį paralyžiuojantį poveikį žmogaus psichikai ir liūdnai mąsčiau: Kodėl mums taip menkai yra suvokiama krikščioniška pažiūra į šiuos slėpiningus dalykus – Kančią ir Mirtį? Kodėl mums toks tolimas Jėzaus veržimasis į Kančią, kaip Meilės įrodymo priemonę? Kodėl mumyse nenubunda atpirkimo prasmė? Juk kryžius teikia tikrąjį atsaką į didžiuosius slėpinius. Jame yra ramybė ir džiaugsmas. Tik per kryžių mes realiai įsitraukiame į išganingąjį atpirkimo darbą.

Štai Paskutinės Vakarienės vaizdas: Jėzus save įkūnija Duonoje, o pats veržte veržiasi į kančią, atpirkimą. "Kai savo noru turėjo būti kančiai išduotas..."

Mielasis Tėve, tiesiu rankeles į savo kančią ir mirtį, kad vieningai su Jėzaus kančia galėčiau realiai dalyvauti dramatiškiausiose žmogaus būsenose – reanimacijoje, kalėjime, kur realiai matau, kaip labai Tu kenti žmoguje... Leisk man būti Tavimi, nežiūrėk mano nuodėmių, klaidų – juk Tu žinai,

kad mane patraukė skausmas... Tegul sumala mane skausmo girnos kaip kviečių grūdelį, kad tapčiau Duona, teikiančia pasauliui išganymą.

Rugpjūčio 12 d.

Kokia nuostabi šiandien diena! Pirmasis dienos mąstymas– apie MIRTĮ.

Kaip seniai aš ilgiuosi Mirties! Ji man taip seniai pažįstama iš reanimacijos skyriaus. Pažįstu jos žingsnius, jos švelnų alsavimą ir geruosius pirštus, nutraukiančius žemiškos energijos laidą, kad sujungtų su Amžinybe. Jos dėka aš pamatysiu savo Tėvą – savo ilgesio Šaltinį, savo Meilę ir Amžinumą. Girdžiu paslaptingus Dausų aidus, ir siela veržte veržiasi į Laisvę – Dievą.

Nuostabu gyventi žemėje, kai siela kančioje, atpirkimo paslaptyje randa savo didįjį džiaugsmą – tokį tyrą, nesuvokiamą...

Kodėl žmonės taip liūdnai žiūri į Mirtį?

Mirtie, Mirtie! Tu mano sese, mano Motina, mano Viltie ir lūkesčių Išsipildyme! Man taip gera jausti tavo artėjimą... Tu vienintelė man parodysi Tėvą. Juk aš iš Jo išėjau. Jis man davė dvasią, panašią į Save. Jis mane galingai traukia į savo Būties Pilnatvę. Ir aš jam visu gyvenimu, kiekviena diena ir naktimi kartoju: "Ateinu... ateinu... ateinu..."

Taip, Tėve! Tikrai ateinu. Kiek gi ta mano, reumato pažeista, širdelė atlaikys, dalyvaudama dramatiškiausiose gyvenimo situacijose? Tik ilgėdamasi Tavęs aš puolu į šį skausmo sūkurį, kad greičiau sudegčiau meilėje Tau žmoguje ir pamatyčiau tavąjį Veidą – mielojo Tėvo Veidą, kuris savo turtais uždengs mano trūkumus, klaidas. Argi motiną įžeidžia, jei jos kūdikis, ilgėdamasis jos, bėgdamas į jos glėbį, parpuola, susipurvina, susižeidžia rankeles? O, ne! Ji nupraus jį, apriš meilės žaizdas ir priglaus prie širdies.

Taip ir mano Tėvas pasielgs. Aš susipurvinau, susižeidžiu į gyvenimo ar nuodėmės erškėčius, bet ta maža kūdikio širdelė kupina Tėvo ilgesio – Jo Meilėje sudegs visos klaidos ir nuodėmės.

Taip! Tėvas mane myli, o aš Jį. Šitas Meilės ilgesys yra žemės skaistykla, rengianti amžinajam pasimatymui. Tai geriausias pasirengimas mirčiai. Tai meilės malda, atiduodama kasdien į Tėvo rankas.

Antrasis mąstymas – apie DIEVO TEISMĄ.

Mirtis įvykdė savo užduotį – atidavė žmogaus dvasią į Tėvo rankas. Koks tas susitikimas? Spindinti amžinoji Meilė pasilenkia prie savo mažo vaikelio. Jo akyse neišmatuojama Meilė, Teisingumas, Džiaugsmas. Kaip tik todėl, kad Jis teisingas, pripildo sielą didžiausio pasitikėjimo. Šv. Teresėlė drąsiai teigia: "Jei nori būti neteisiamas, turi eiti pas Viešpatį tuščiomis rankomis" .

Taip, viską atiduoti žemėje iš meilės Dievui žmoguje! Tada Dievas didžiąją nusižeminimo – tuštumo gelmę užpildys Savimi. Tai panašu į galingą pralaidinę užtvanką. Kaip veržliai srautas veržiasi į tuštumą! Dievas – amžinoji Energija, Meilės okeanas – veržte veršis užpildyti menkumo – nusižeminimo gelmę, apglėbs, kaip upė upę, ir amžinai paslėps savo glėbyje.

"Kūdikiai neteisiami"... Jis – amžinoji Meilė, atsakinga už savo mažylį. Kaip svarbu visa atiduoti Dievui – visa, net ir savo nuodėmes! Taip! Ir nuodėmes... Dažniausiai žmogus visa paaukoja Dievui, bet neša savo nuodėmes kaip vėžlys kiautą ir nenori arba nedrįsta iš jo išsivaduoti. O Išganytojas ragina: "Išsivaduok! Mesk savo nuodėmes į gailestingumo gelmę ir būk laisvas! Kodėl riši silpnus sparnelius nuodėmės prisiminimų gijomis? Leisk mano pirštams juos sutraukyti ir laisvas skrisk į mano Meilės Erdves! Aš noriu, kad būtum laisvas nuo baimės, kad pasinaudotum gausiais atpirkimo vaisiais. Tiesa jus padarys laisvus. Kas ta tiesa? – Širdies nusižeminimas ir pasitikėjimas amžinąja Meile, atsidavimas amžinosios Meilės dispozicijai".

O, mielasis Dieve, dėkoju Tau už savo dramatišką gyvenimą, už galimybę per žmogišką meilę pažinti dieviškąją Meilę ir su ja susivienyti.

"Jai daug atleidžiama, nes ji labai pamilo..." Taip! Aš labai labai myliu! Myliu žmogų kenčiantį, esantį nelaisvėje, liūdną, atstumtą, vienišą... Tik per šią žmogišką meilę Tu man atskleidei savo dieviškąją Meilę, jos grožį, gelmę ir didybę.

Koks bus kūdikio teismas? Meilės šūksnis, rankučių ištiesimas ir didžiojo Tėvo glėbys, kuriame ištirps jo skolos, pranyks nuodėmės padaryti randai arba jie paliks tarsi Kristaus žaizdos, liudijančios dieviškos Meilės didybę, kuri gebėjo šiame silpname vaikelyje atkurti Save.

Kas bus tarpininkas tarp mano didžios menkystės ir begalinio Dievo šventumo? Motinos rankos – tos mielos rankos, kurias jaučiu visą gyvenimą. Rankos Tos, kuri iš meilės sieloms savo Sūnų atidavė kančiai ir mirčiai. Štai dabar Jisai atėjo pasiimti savo nuosavybės, savo kūdikio, kurį mieloji Motina išpuošė savo grožiu, tyrumu ir šventumu. Ji tobulai atliko savo užduotį, gautą nuo kryžiaus: "Štai Tavo dukrelė!"

Ir būtent todėl, kad atėjau tuščiomis rankomis, kad esu toji, kurios būtis šaukiasi dieviško gailestingumo ir su beribiu pasitikėjimu puola į Jo gelmes,– esu išteisinta.

Jei jau mano žemiškas užtarimas nuteistajam Vaclovui sumažino penkeriais metais kalėjimo bausmę, tai ką kalbėti apie dievišką Amnestiją? ! Kokiu džiaugsmu spindėjo jo akys, kai man pasakė šią žinią! Su dar didesniu džiaugsmu aš jį apkabinau ir kaip tikrą savo vaiką pabučiavau. Mano širdis džiaugėsi jo džiaugsmu ir buvo labai laiminga, galėjusi dovanoti jam laisvę.

Kam mes Dievą įkišam į žemiškojo teisėjo mantiją? Kodėl jį padarom kompiuteriu, fiksuojančiu kiekvieną mūsų klaidą?

Ne! Dievas ne toks! Jis nemoka matematikos, Jis – Meilė! O meilė skuba padėti nelaimingajam, sužeistajam. Skaistykla – Meilės ligoninė, kurioje dieviškasis Gydytojas gydo sielų žaizdas, grąžina iššvaistytą energiją, brandina amžinajai Vizijai.

Tiesa, Jis ilgėte ilgisi mūsų dvasinės brandos Mirtyje, nes nori iš karto padovanoti savo Pilnatvę. Bet jei siela dar akla kaip kačiukas ir negali regėti, reikia ją subrandinti. Skaistykla – Meilės brandos vieta, kur siela didžiame Ilgesy, kaip tikroj Ugny, laukia amžinosios Vizijos, nes ji – Meilės kūdikis.

(PIETŲ PERTRAUKA). Esu Nemuno ir Neries santakoje. Vėjas ošia medžių šakose, Neris skuba į Nemuno glėbį, o mano neramioji dvasia skambina gerajam Tėvui Mirties, Meilės ir Aukos simfoniją.

Kadangi Jėzus trokšta, kad būtume vienis, remiuosi ir savinuosi Jo maldą ant kryžiaus, kurios pirmasis akordas: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro".

Kaip noriu, kad visas mano gyvenimas būtų tarsi atleidimo, gailestingumo maldavimas už save ir man pavestuosius, mano vargšus klystančius vaikus, ypač iš nusikaltėlių pasaulio – iš tų, kurie nepatyrė tikrosios Meilės ir todėl tokie tapo... Jiems reikia pajusti Dievo Meilę, regimu būdu palinkusią prie jų

meilės nepatyrusios širdies ir gydančią slaptąsias žaizdas. Tegul jie suvokia, pajunta esą mylimi, ir jie atsikels iš savo sąstingio, išsivaduos iš nuodėmės gniaužtų. O kai sužibės jų sielos gelmėse meilės kibirkštėlė, teišskaito mylinčiose akyse nuosprendį: "Šiandien tu būsi su manimi Rojuje". Kokiame? Tame, kur viešpatauja Meilė ir Ramybė.

Rojų pajusti galima ir žemėje. Kaip? – Mylint.

Iš daugybės suluošintų, nuodėmės iškankintų, pragaro belaisvių žemėje širdžių į mus – mane – veržiasi maldavimas: "Atsimink mane savo karalystėje!", t.y. savo širdyje, sąžinės gelmėse, kai bendrauji su Viešpačiu. Atsimink, kad yra žemėje nelaimingųjų – tų, kurie nepažino Meilės. Jie rauda savo grandinėse ir maldauja: "Atsimink..." Savanoriškai pasirinkta kančia, ar dalyvausi jų atperkamajame žygyje?

Turėk drąsos nerti iki jų nusikaltimo padarinių gelmės, nepabūk gąsdinančio pragaro dvasių kauksmo, nepristik ištvermės eiti įkaitusiu aistrų smiltynu iki ištroškusios, nusilpusios savo brolio širdies, nes su tavimi kartu eina mieloji Motina, gavusi paskirtį nuo kryžiaus: "Motina, štai Tavo sūnus!"

O, žemės klajūnėli, pakelk akis, tegul jos nusišypso: su tavimi Motina, kuri su meile lenkiasi prie tavo vargo, tavo žaizdų ir jas gydo. Tu išgysi, sustiprėsi – tu būsi laisvas!

Ji girdi iš tavo sukepusių lūpų šauksmą: "Trokštu! " Pažvelk – jos rankose Vanduo, trykštantis į amžinąjį gyvenimą! Jis tave atgaivins, sustiprins, ir tau nereikės gailiai aimanuoti: "Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!" Ne, tu neapleistas – su tavimi Motina, trokštanti tavo pasveikimo, sustiprėjimo, išsivadavimo. Pakelk žvilgsnį virš savo menkystės ir sūniška meile pratark: "Tėve, į Tavo rankas aš atiduodu savo dvasią!"

Taip, brangus Broli! Tėvas tave myli. Aš esu jo įkūnyta Meilė ir ateinu tavęs vaduoti. Kai visos širdys, visos sielos, kurias Tėvas man pavedė išgelbėti, bus atiduotos į Jo rankas, aš galėsiu ramiai ištarti: "Atlikta!" O dabar man reikia eiti į šitą Meilės ir Aukos žygį, reikia eiti "gelbėti tų, kas pražuvę", nepaisant žaizdų, nusivylimo, tamsos, nepaisant savo silpnumo. Nes Dievas padeda įveikti silpnumą, menkystę. Einu!

Rugsėjo 14 d.

"Kuomet būsiu pakeltas aukštyn, visus patrauksiu prie savęs".

Mintimis nubėgu į žilą praeitį ir matau Sinajaus dykumoj vaizdą: ant kryžiaus iškeltas varinis žaltys. Įkąsti nuodingos gyvatės žmonės, pažvelgę į tą žaltį, išsigelbsti nuo mirties.

Kitas vaizdas: ant kryžiaus medžio iškeltas Dievo Sūnus. Varva tamsūs, tiršti kraujo lašai, kryžiaus kamienu teka Švenčiausiojo Kraujo srovelės.

Įvyko! Atlikta!

Įvyko didysis atpirkimas. Dievo Sūnus sujungė kryžiumi dangų ir žemę. Dieviškosios Meilės energija plūsta žemėn nenutrūkstama srove. Kryžius tapo didžiosios Meilės ženklu. Net ir žmogus sukurtas kryžiaus pavidalo. Kai jis ištiesia abi rankas, tampa kryžiumi. Norint deramai pamilti, reikia pirmiausia pamilti save kaip kryžių.

Šiandien Kryžiaus Išaukštinimo šventė.

Kokiu būdu aš galiu save išaukštinti kaip kryžių? Giliai giliai įleisdama jo statmenį į sielą, t.y. nusižeminti, o paskui ištiesti rankas dieviškajai Valiai ir kasdien su Jėzumi mirti, kaip permaldavimo auka, už savo brolius. Tokiu būdu mano asmeniškame gyvenime įvyks kryžiaus, o kartu ir savęs išaukštinimas.

Marija, rytoj Tavo, Sopulingosios Motinos, šventė. Tu žinai, ką reiškia išstovėti po kryžiumi. Ak, Geroji, padaryk mano širdį labai labai motinišką, kad aš mokėčiau stovėti ir kartu kentėti su Jėzumi mano broliuose. Tebūna ji atvira kiekvienam mano mažiausiam, vargingiausiam vaikeliui. Tepasijunta jis toje širdyje reikalingas, mylimas ir išaukštintas.

Rugsėjo 15 d.

Lauke dulkia lietus. Ligoninėje vėsoka, tačiau kokia ramybė! Pušys tarsi plaukia švelniame rūke. Esu ligoninės koplytėlėje. Čia mano Jėzus, kuris mane pažįsta ir žino, kokia esu silpna, trapi būtybė. Jis žino mano silpnybes, klaidas, žino mano veržimąsi į Meilę ir kartu su tuo susijusius erškėčius, kuriais sužeidžiu pačią širdį.

Ak, ta žmogaus širdis! Kiek daug skirta jai kentėti, kol pasiekia išsivadavimą, subrendimą. Glaudžiu ją prie Tavo, Viešpatie, kruvino kryžiaus, kad ją ištyrintum, padarytum

laisvą ir mielą. Po tavo kryžiumi stovi Sopulingoji Motina... Kokia paslaptis! Ji myli ir užtaria pačius mažiausius, silpniausius vaikus. Juos ji slepia savo skausmingoje Širdyje ir savo ašarom plauna žaizdas, kurias padaro nuodėmės erškėčiai.

Šiandien, Marija, Tavo, Sopulingosios Motinos, šventė! Tai ne vien Golgotos dramos prisiminimas, bet ypač dabartinis Tavo skausmas. Tavo ašaros riedėjo ir Šiluvoje, kruvinom ašarom verkei kaip paslaptingoji Rožė, o Fatimoje maldavai: "Neįžeidinėkite Dievo, nes Jis ir taip jau skaudžiai įžeistas". Už ką? Už Meilę!

Vyksta pasaulyje kova: kovoja slibinas su saulėtąja Moterimi, kuri turi sutraiškyti jo galvą. Realūs šios kovos garsai girdimi ir mūsų Lietuvoje. Kasmet į Lietuvos upes teka nekaltų nužudytų dar negimusių kūdikių kraujas, žemė smilksta paleistuvystės dūmais, aistros kaip šakalai drasko bedvasius žmonių kūnus, rauda motinų apleisti ir išsižadėti kūdikiai, materija užvaldė dvasinį žmogaus pradą – sielą, ir jis tapo nudvasintu kūnu, keliančiu pasišlykštėjimą. Už aistros svaigulį parduodamas nekaltumas, kerojа nusikaltimai gamtai ir pačiai žmogaus prigimčiai... Visa mūsų žemė ne rūtom kvepia, bet tvoskia šėtono pelkių tvaiku...

Bet... iš gilumos subarbarėjusių širdžių į dangų kyla graudus "Kyrie eleison!"

Marija, ką mato ir išgyvena Tavo motiniška Širdis? Juk tai Tavo vaikai, kuriuos skausme po kryžiumi gimdei. Ne septyniais, bet tūkstančiais skausmo kalavijų perverta tavo Širdis, kurios Kraujas maldauja dieviškąjį teisingumą pasigailėjimo. Tik Motinos širdis gali mylėti net ir sušėtonėjusį savo vaiką, turėti vilties, kad jis atgims, išsivaduos.

Aš taip norėčiau šiandien Tau būti paguoda, bet esu irgi paliesta nuodėmės prakeikimo, kuris mane žeidžia iki pat širdies gelmių. Man belieka ištiesti Tau silpnas rankeles ir maldauti: "Marija, gelbėk! Motina, gelbėk!" Juk Tu žinai, kad aš maldauju ne tik už save, bet ir už tuos, kurie įrašyti širdyje skausmingo aukso raidėmis. Aš maldauju už mirštančiuosius, už alkoholikus, už mano vaikus – kuriuos glaudžiu širdyje...

Jėzaus Alyvų kalno valanda buvo labai skaudi. Nors Jis jautėsi kaip didžiausias nusidėjėlis, padaręs visas nuodėmes, bet jo dieviškoji prigimtis žinojo tiesą, kad Jis yra nekaltas

aukos Avinėlis, savanoriškai imantis sau pasaulio nuodėmes.

O aš? Marija, aš noriu, trokštu dalyvauti žmogaus atperkamajame žygyje, bet širdies gelmėse jaučiu didį savo nuodėmingumą, nevertumą, ir man belieka vienintelė viltis. Kokia? Tu, Marija!

Tu apvilk mane Savimi ir pasirodyk Tėvui. Tada Jis tikrai išties rankas ir priims kaip Tave pačią – tiek daug kentėjusią, kad sielos būtų išgelbėtos. Tada mano Alyvų kalno valanda bus palaiminta, ir aš savo kaltes galėsiu pavadinti laimingomis kaltėmis, kurios mane vedė į teisingą savęs pažinimą ir Tavo dieviškosios Meilės supratimą.

Tai toks mano šios dienos mąstymas. Marija, užantspauduok jį Savimi!

Rugsėjo 18 d.

Jėzau, aš noriu Tau iš visos visos širdies padėkoti, kad leidai būti. Juk manęs galėjo visai nebūti... Dabar aš esu, ir esu būtent todėl, kad Tu manęs norėjai. Norėjai tokios, kokia esu, su visa turtinga prigimtimi, su meilės trokštančia siela, su plačia emocine gama, siela, pajėgiančia kentėti, liūdėti, suvokiančia kito sielvartą ir jį darančia savu, su ryškiu polinkiu grožiui, tyrumui, tvarkai, su vaiko širdimi ir plačiai atvertomis akimis tam, kas turi amžiną, išliekamąją vertę.

Didžiosios meilės grandyje yra viena grandelė – mylėk save. Paprastai ji yra suvokiama dviem kraštutinumais: nederama savęs meile – tai egoizmas, arba panieka sau – tai menkavertiškumas. Kokia tad yra tikroji meilė?

Reikia būti apskritimo centre ir visus, kurie sutinkami gyvenimo kelyje, traukti į centrą, o ne stumti į apskritimo pakraštį. Kas tas centras? Meilė. Mylėti tikrąja meile save ir artimą – tai reiškia galingai traukti į centrą – zenitą. Negalima savęs nustumti į periferiją, nes susilpnės traukos jėga. Deramai suprasta savęs meilė yra palaima kitiems, nes tik tas mokės kitus vertinti, džiaugtis jiems duotomis Dievo dovanomis, nesistebėti silpnybės valandomis, kas moka deramai mylėti ir vertinti save. Štai kodėl prigimtinis Kūrėjo duotas įsakymas skelbia: "Mylėk Viešpatį... o savo artimą kaip pats save".

Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą ir panašumą.

Nusileiskime į Viešpaties Meilės gelmes – ką mes ten pajusim, suvoksim? Dievas taip myli save ir kūrinius, kad iš

tos tobulos Meilės kyla tikras realus Asmuo – Šventoji Dvasia.

Belieka iš nuostabos ir žavesio nutilti ir gerti į save šią nuostabiąją Meilę – Šventąją Dvasią, kuri realiai gyvena mumyse nuo Krikšto valandos. Reikia persiimti Jos savybėmis, nes esame savo dvasia panašūs į Švenčiausiąją Trejybę. Iš nuoširdžios, dieviškos savęs, kaip Dievo kūdikio, kaip Jo paveikslo ir panašumo, meilės turi kilti didelė meilės galia mylėti žmogų. Mylėti jį tokį, koks jis yra, su visu jo didingumu ir mizerija, su dorybėmis ir nedorybėmis, su jo prigimties teigiamybėmis ir trūkumais, su jo kasdienės buities ar net nuodėmės užgožta egzistencija, su viskuo, kas jis kaip žmogus yra konkrečioje situacijoje.

Ar tai jau viskas? Ne! Ko dar reikia? Traukti jį į centrą – į amžiną, nekintamą, dieviškąją Meilę. Visa kita atliks Malonė. Todėl reikia neprarasti ramybės, savitvardos, jei pastangos atrodo bevaisės. Palikim Viešpaties gailestingumui prabilti į jo sielą. Kaip geležis traukia tol, kol yra įmagnetinta, taip ir mūsų prigimtis, dvasia tol bus traukiami į centrą, kol būsim vieningi su dieviškąja Meile. Gal todėl mūsų žemėje tiek perlų, gulinčių purve, kad sumažėjo traukos jėga tų, kurie turi būti " žemės druska ir pasaulio šviesa" . Tereikia sustiprinti traukos jėgą, ir laime nušvis nusivylę, nuodėmės pavergti žmonės.

Kaip yra mūsų kasdienybėje? Manyčiau, kad per didelis koncentravimasis į save, net ir tobulybės siekiant. Mes tapome ne laisvi, bet suvaržyti formos, nuostatų, tradicijų ir t.t. Mes nutolome nuo Evangelijos Jėzaus. Tobulybę sulaipsniavome, išskaidėme, susmulkinome ir patys pasiklydome. O kuo siela arčiau centro – Dievo, tuo ji paprastesnė, tuo jos traukos jėga didesnė. Visa tai nušvinta nuostabia šviesa, kai širdis kupina meilės. Net ir per tyrą žmogišką meilę mes artėjame prie vienintelio meilės Šaltinio – Dievo.

Taigi galima nuolankiai maldauti: "Viešpatie, Tu pats manyje sukurk tai, ką nori įvykdyti. Tu būk zenite traukiamąja jėga, būk Meile, būk Malonės magnetu, kad tapčiau vis paprastesnė, vientisesnė, imlesnė Tavo Balsui, kad išmokčiau mylėti Tave, o Tavyje save dieviškąja tikra Meile, kad tapčiau galinga traukiamąja Galia, darančia permainas ten, kur, atrodo, nėra vilties, kur tamsybė, užgožusi šviesą ir tiesą, kur meilė smilksta kaip dagtis, kur žmogiška egzistencija svyruoja kaip palaužta nendrė, kur rauda siela aistrų vergijoje.

Juk aš visa galiu padedama To, kuris mane stiprina. Galiu, nes Šventoji Dvasia – meilė, kaip Žiburys tamsoje, kaip ugniakuras šaltyje šviečia ir dega, viliodama nelaiminguosius, atstumtuosius į savo Meilės glėbį.

Atsiverkime! Mylėkime ir leiskime save mylėti tikra dieviškąja Meile, o tada gebėsime mylėti kitus.

O meile, dieviškoji Meile! Kokia tu galinga, nuostabi ir paprasta! Tave gali asimiliuoti kūdikio širdis, kuri panašiausia į Tave, nes yra paprasta ir maža.

Lapkričio 2 d., Vėlinės

Amžinybė... Ji man prasidėjo jau tada, kai amžinasis Tėvas turėjo mane savo mintyse, o tai buvo nuo amžių... Gimimas, pradėjimas – tai Jo ištartas Žodis, Jo Dvasios kvėpimas, padovanojęs į Jį panašią sielą su jos beribiškumu, gelme, amžinumu.

Tik Dievas norėjo manęs kaip asmens, nes Tėveliai laukė berniuko ar mergaitės... O tik Jis laukė manęs. Kaip nuostabu! Vadinasi, aš buvau nuo amžių liūliuojama Dievo mintyje, buvau laukiama. Ką reiškia laukti? Į tai geriausiai atsakys tas, kuris myli. Laukti – reiškia mylėti ir iš meilės duoti gyvybę.

Šiandien didžiosios Gyvybės diena – Vėlinės. Tai kas, kad materija virto dulkėmis! Laikinai. "Jei kviečių grūdas nekris žemėn ir neapmirs, jis liks vienas, o jei kris ir apmirs, jis duos gausius vaisius", sako Kristus. Jis žino, ką sako. Reikia apmirimo, kad įvyktų materijos sudievinimas, perkeitimas ir... didysis Gimimas – Prisikėlimas. Ką reiškia Viešpaties Amžinybėje milijonai ir milijardai metų?!

" Jei Jis prisikėlė, kelsimės ir mes" , kai išgirsime Archangelų ir Angelų trimitus, skelbiančius džiaugsmą – didįjį Prisikėlimą.

Kokia dvasios būsena šių didžiųjų švenčių prieglobstyje? Džiaugsminga, dėkingumo kupina ramybė. Aš einu – kasdien einu pas Tėvą. Kasdien manyje apmiršta tūkstančiai ląstelių, veidelis pažymimas raukšlėmis, plaukai bąla, gyvybingumas pamažu gęsta. Ką tai reiškia? Tai ženklai, rodantys, kad artėju į didįjį Gimimą, Atsinaujinimą, Perkeitimą. Rytiečių išmintis šį procesą išreiškia ir išgyvena per reinkarnaciją. Tai sunkus ir varginantis vyksmas, bet jame irgi slypi tobulumo, nemirtingumo šauksmas. Mes laimingi! Mūsų atsinaujinimas, perkeitimas vyksta Kristuje. Ryškiausiai tai liudija Esmėkaita

šv. Mišiose. Kviečių dulkės tampa Dievu...

Ir mes Juo tampame diena iš dienos: visas mūsų gyvenimas – nuolatinis perkeitimas. Tai konsekracija. Kai mūsų kūnas – tas kviečio grūdelis – apmirs, taps dulkėmis, iš jo išaugs spinduliuojanti Gyvybė, visiškai sudievinta, perkeista. Ir kaip gerai, kad šitas perkeitimas jau vyksta!

"Kas valgys šią Duoną, bus gyvas per amžius". Dievas tampa Duona, kad mes, ją valgydami, taptume Dievu.

Porą dienų aš priėmiau Jėzų nauju būdu: kunigas man Jį davė į rankas. Koks nuostabus momentas! Aš, kaip motina, kaip mylimoji, ištiesiau rankas ir priglaudžiau savyje iš meilės virpančią Būtybę – Dievą... Jis tapo su manimi viena. Jo prisilietimu pašventintos rankelės neš palaimą ligoniams, kenčiantiems, ramybės ištroškusiems. Kaip gera! Šita dieviška Duona pašauks mano kūną, virstantį dulkėmis, į naują vaisingą Gyvybę ne tik amžių pabaigoje, bet jau dabar. Jau dabar vyksta dieviškoji Reinkarnacija – tikrasis persikūnijimas "pagal Dievo paveikslą ir panašumą".

Lapkričio 3 d.

Vakar vakare vaikščiojau kapinėse ir, kaip visada Vėlinių dieną, jauste jaučiau suglaustus Žemės ir Amžinybės veidus. Danguje spindėjo žvaigždės, kapinėse mirksėjo žvakių liepsnelės. Ore virpėjo švelnus permatomas rūkas. Apgaubė didi Amžinybės ir vakaro tyla. Rodos, mirusieji kaip eteris plazdėjo visoje Visatoje, o kartu ir visoje būtybėje. "Aš juose, o jie manyje... Ir kiekvienas, kuris tiki manimi, nematys Mirties per amžius" .

Kas tad mūsų natūralioji Mirtis? Perėjimas. Tai perėjimas iš regimojo pasaulio į neregimąjį. Tai grįžimas pas Tėvą.

"Mes neaukosime aukų, kurios mums nieko nekainavo" . Argi galimas gimimas be kančios? Tad ir Mirtyje reikės kentėti, pajusti visišką neturtą, apnuoginimą, bet tai bus autentiškos meilės šauksmas amžinajai Meilei, kuri įjungs šią gęstančią liepsnelę į didįjį Ugniakurą Dievo Širdyje. Žvelgiant iš šios aukštumos, Mirtis yra didysis užbaigimas, palaima, nes čia itin ryškiai nušvinta visi palaiminimai. Todėl jau iš anksto tieskim rankas į visišką neturtą Mirtyje: priimkim jos liūdesį, būkim romūs – nes einam paveldėti žemės; tyraširdžiai – nes ateinam į Tavo glėbį iš "didelio sielvarto, išsiplovę savo drabužius

Avinėlio kraujyje". Jei visas gyvenimas buvo gailestingumo giesmė, Mirtyje ji suskambės gražiausiu akordu. Ir mirtį reikia sutikti taikiai, nes tai Dievo vaikų privilegija. Kai persekios pragaro galybė, mėgindama sudrumsti šventės tylą – palaiminta siela, nes jos Dangaus karalystė. Ji meluos ir šmeiš Dievo kūdikį, teigs jo nuodėmingumą, menkumą ir mėgausis kančia. O šis kreips viltingą žvilgsnį į Tėvą, ir giliosios sielos galios džiūgaus, nes "jų laukia gausus atlygis danguje". Koks atlygis? Palaiminta vienybė su Dievu! Prie Jo tėviškos krūtinės nutils didysis Meilės ilgesys, nes čia išsiskleis tai, ko žemėje buvo ilgėtasi, siekta, kas dalyta. Čia ji susitiks su savo brangiausiais, mylimais žmonėmis, kurie pirm jos buvo pašaukti į Gyvenimą.

Kaip nuostabiai tai simbolizavo šv. Mišių metu vidury bažnyčios, vietoj juodo katafalko, pastatyta velykinė žvakė, papuošta trapių gėlių žiedais! Juk visa mūsų žemė yra didis kapinynas arba tiksliau – gėlynas, nes kūnas nužydėjo kaip gėlė ne tam, kad sunyktų, bet kad "apmiręs duotų gausių vaisių" prisikėlime. Tarp jų stovi Kristus – Mirties Nugalėtojas. Jį simbolizuoja žvakė.

Kokia viltinga simbolika! Palaimintos reformos, kurios nutraukia juodą nevilties šydą ir rodo spindinčią prisikėlimo šviesą. Juk krikščionybė – džiaugsmo religija. Kas ją pavertė liūdesiu? Kas apdengė juoda spalva ir drebina "dieną rūsčią ir teisimo"? Kodėl? Juk Senojo Testamento žmonės mokėjo išgyventi džiaugsmą, turėjo Dievo pažadų viltį. O Naujajame Testamente, kai įvyko atpirkimas, kai Dievas "geiste geidė su mumis valgyti tą Vakarienę" , kad paliktų save kaip Duoną, kai Jis nugalėjo Mirtį savo prisikėlimu, – mes tapom apimti baimės, liūdesio, disharmonijos. "Tiesa jus padarys laisvus", skelbė Kristus. Kurgi mūsų laisvė, džiūgavimas, dėkingumas? Kur atpirktos būties laimė pakilti viršum skausmo, pabučiuoti kančią ir kilti į Dievą didžių troškimų sparnais?

Kai girdžiu ar mąstau apie Mirtį, mano širdies stygos suvirpa ilgesiu – joje ir per ją aš pamatysiu Tėvą!

Neužtenka pakilti nuo Skausmo kosmodromo – reikia išsiveržti ir iš Mirties sukaustymo į žydrąsias Erdves, kurios sklidinos Dievo. Šitaip konsekravus, išsivadavus – Mirtis mums tampa Šviesa. Taip, nes Dievas yra Šviesa!

Ačiū Tau, Tėve, už viską, bet ypač už Mirtį, kuri kasdien

mano gyvybę aukoja ant tavo meilės aukuro. Tegul jos paskutinis liepsnelės plastelėjimas būna įsiliejimas į amžinąją Ugnį, degančią Tėvo Širdyje.

Lapkričio 4 d.

"Nurimk, širdie, tegul atsiskyrimo mirksnis būna mielas.
Tegu nebūna tai mirtis, bet atbaigimas.
Tegu meilė tampa prisiminimais, o skausmas dainomis.
Tegu skridimas dangumi baigiasi sparnų suglaudimu virš lizdo.
Tegu šis paskutinis tavo rankų palietimas bus švelnus kaip nakties gėlė.
Sustok akimirką, Gražioji Pabaiga, ir paskutinį savo žodį tark tylėdama.
Lenkiuosi prieš tave ir iškeliu aukštai savo žibintą, kad tau pašviesčiau kelią"

(R.Tagorė)

Kaip nuostabu! Tai muzika, pagaunanti Antgamtės virpesius ir su visiška tyla įsiliejanti į Amžinybės Okeaną.

Iš tikrųjų – tai Dievo kūrinio užbaigimas, o ne siaubas. Kaip miela bus baigti skrydį, pradėtą didelio nusižeminimo pievose, sparnų suglaudimu viršum lizdo! Mažytė širdelė plastels paskutinį kartą, bandydama krauju aprūpinti organizmą, ir suglaus savo sparnelius Tėvo delnuose – amžinajame lizdelyje, kuriame prasidėjo jos gyvenimas. Kokios mielos Tėvo rankos! Kiek jomis plūsta gerumo šilumos, dieviškosios energijos, kuri įsilies plačiu srautu į perkeistą būtį! Jų prisilietimas švelnus kaip nakties Gėlė. Taigi Mirtis yra ne kas kita, kaip užbaigimas, sugrįžimas, prisilietimas. Kūrėjas paskutiniu kalto smūgiu užbaigia savo kūrinį, kaip kadaise didysis Mikelandželas Mozės skulptūrą, kai nustebintas jos grožio ir puikumo, sušuko: "Moze, prakalbėk!"

Tai buvo tik skulptūra, o čia – gyvas kūdikis, nuo amžių liūliuotas Tėvo mintyse. Jis užmerks akeles žemei, bet atmerks savo gražiajai Pabaigai: Mirtyje jis pamatys Tėvą.

Laukiu šios valandos, kiekvieną dieną į ją artėju, perimta didelės pagarbos prieš šią didžiąją Paslaptį, kuri pamažu šviesėja, ryškėja. Tikrai, kaip rašo Rabindranatas Tagorė, "iškeliu aukštyn savo žibintą, kad tau pašviesčiau kelią", kad

Tu matytum kur eiti, kad nepraeitum pro šalį, kai širdelė, girdėdama tavo žingsnius, greitins savo plakimą, trokšdama pajusti Tavo rankų švelnumą, nutraukiantį paskutinį ryšį, trukdžiusį tobulai vienytis su savo Tėvu.

Ak, švieski, žmogiška būtie, tarsi aukštai iškeltas žibintas, ir ramiai pasitik tau dovanotas dienas, kuriomis tu gali mylėti, spindėti gerumu, kad žmonės, matydami tavo spinduliavimą, "garbintų Tėvą Danguje" – ne vien ten, įsivaizduojamose aukštybėse, bet ir žmogiškos širdies danguje, kuriame apsigyveno visa Švenčiausioji Trejybė. Eik per savo gyvenimą, aukštai iškėlusi žibintą, kad jame būtų daugiau Šviesos, daugiau Tiesos, daugiau Meilės.

Tegul skamba didžioji Buvimo daina žemės kloniais kaip piemens ragelis, kviečiantis savo avytes pareiti namolio, kur jų laukia gimtoji stichija.

Ir aš, ir aš einu kasdien Namo, iš anksto sveikindama savąjį užbaigimą, sparnų suglaudimą Tėvo delnuose... Iš tos aukštumos aš matau gyvenimo įvykius, kasdienybės įprasminimą...

1993 metai

Vasario 1 d.

Pirmoji mėnesio diena ir pirmoji darbo savaitės diena reanimacijos skyriuje. Ką rasiu? Kokius ligonius man duos Viešpaties rankos? Dramatiška ar rami bus savaitė?

Iš anksto tiesiu rankas, kad priimčiau žmogų kaip savo vaiką, paimčiau jo skausmo dalį ir palengvinčiau ligos kryžių.

Mano Tėve, duok mano rankoms gydančią galią, suteik protui šviesos daryti reikiamus sprendimus, padidink kantrybės saiką, kai reikės telefonu atsakyti į daugybę klausimų, duodamų nerimo kupinu balsu, kai už durų būriuosis namiškiai, teiraudamiesi apie jų artimą žmogų. Ne kartą esu pajutusi, kad žmogiška ištvermė, kantrybė ribota, kad galima pristigti švelnumo, gerumo, kai kančios girnos ima malti patį gydytoją. Leisk tuomet pakilti viršum skausmo slenksčio ir žmogui, mano broliui, nušvisti palaima.

Kai nieko negalėsiu padėti žmogaus lemtyje, jo skausme, tuomet atsistosiu po jo kryžiumi ir kartu kentėsiu – buvimas

kartu sumažins jo vienatvę, kryžius taps lengvesnis. Kiek kartų tai teko išgyventi – kentėti, mirti ir vėl prisikelti!

Marija, būk su manimi! Šiandien išvakarės tos nuostabios dienos, kai Senojo Testamento kunigas Dievui paaukojo Jo ir Tavo Sūnų. Kiek daug šioje šventėje paslaptingo grožio! Sūnelis atėjo per Tave, bet ne Tau. Sūnelis auga kryžiaus aukai. Jis solidarizuojasi su žmogumi, atsistoja po jo kryžiumi, o vėliau pats pakyla ant kryžiaus kaip susitaikymo, atpirkimo ir Meilės auka.

Visagalis Dievas, įjungęs į dievišką didybę žmogaus trapumą, pakyla kaip Meilė ant kunigo rankų...

Marija, ką išgyveno tą momentą Tavo ir dangiškojo Tėvo širdis?

Kokią taurę Tau davė Tėvo rankos? Skausmo kardą, "kad būtų atidengtos daugelio žmonių mintys", kad atsivertų jų sąžinės gelmės gydančiai Dievo galybei, kad laimėtų Gėris.

Marija, ir aš esu gyvenime žeidžiama, ir man tenka kentėti, bet... kokia palaiminga kančia, kuri įjungiama į realų atpirkimo vyksmą! Kiek joje slypi tyro džiaugsmo, nesudrumstos ramybės! Ak, Geroji, tegul niekada mano gyvenime nestigs šio nematomo kalavijo smūgių, kad " atsivertų daugelio širdžių mintys" , kad Meilė būtų vaisinga, kad padovanočiau Tėvui daug Jo vaikų, gimusių Meilės skausme!

Patikėk, o Motin, aš nenoriu ramaus gyvenimo! Mane paviliojo skausmas, vargana kelionė į Viešpaties kalną , ant kurio noriu mirti, kad kiti " turėtų apsčiau gyvenimo". Noriu, kad gęstantis gyvybės fakelas kitų gyvenime nušvistų atgimusia šviesa – " šviesa pagonims apšviesti" .

Ir dabar, Marija, Lietuvą gaubia susvetimėjimo, sumaterialėjimo tamsa, daugelio širdyje užgeso meilė. Tavo Jėzus kalbėjo: "Kuomet būsiu pakeltas aukštyn, visus patrauksiu prie savęs".

Kaip noriu, Marija, labai labai trokštu, kad vis aukščiau kilčiau viršum skausmo – ne tam, kad jo nejausčiau, bet kad ryžtingai atsigręžčiau į žmogų ir iškentėčiau jo dalią. Žmogus nelaimingas, jam negera, nes tamsu ir šalta. Būkim Šviesa, būkime Ugnimi – sušildykime, apšvieskime žmones!

Vasario 3 d.

Kokia keista šiandien mano būsena! Jaučiuosi pati sau didelė našta, sieloje liūdna, jėgų maža. Rytmetinėje šv. Mišių aukoje buvau tokia šalta, bejausmė – vien protu sužadinau visiško atsidavimo ir aukos aktą, prašiau Tave, o Motin, ištvermės po savo gyvenimo kryžiumi.

Į darbą ėjau be entuziazmo, pirmą kartą apniko mintis: ar pasilikti toliau dirbti reanimacijoje? Vis dėlto jau penkiolika metų esu šioje skausmo, dramatiško liūdesio karalystėje. Čia taip maža prošvaisčių, o tiek daug gūdaus liūdesio.

Ak, Nuliūdusiųjų Paguoda, stiprink Prisikėlimo viltimi savo dukrytę ir tuos, kurie kenčia ant kryžiaus ir šalia kryžiaus!

Vilytė mane išleido anksčiau. Prieš išeidama iš ligoninės, užsukau pasimelsti į koplytėlę. Tu matei, o Dieve, kokia vargana buvo mano malda – juk aš "merdėjau" nuo keisto miego ir leidau jam mane nugalėti (net norėjau atsigulti koplytėlėje ant grindų ir pailsėti, atsigauti Viešpaties akivaizdoje)...

Va, dabar mąstau apie savo gyvenimo tikslą: kaip man toliau save įteisinti, kur dirbti, kam atiduoti likusias jėgas?

Marija, ir Tu buvai labai išsekusi, kai grįžai į Vakarienbutį nuo Kalvarijos kalno. Tu neturėjai net gerojo Juozapo. Užtat Jėzus Tave atidavė apaštalui Jonui. Tau reikėjo atsiremti.

Mudvi esam panašaus amžiaus. Tu žinai, kad fiziškai esu nestipri, ir Tu leisi man į Save atsiremti – pailsėti prie Motinos krūtinės. Tu man patarsi, ką toliau daryti. Jei reikia, aš liksiu stovėti po savo brolių ir sesių kryžiumi. Šėtonas siaučia, reikalinga atpirkimo auka, reikalingas permaldaujantis kraujas... Paaukok, Marija, šį meilės atsidavimą savo tyromis rankomis!

Vasario 14 d.

"Tu neturėtum man jokios galios, jei tau ji nebūtų duota iš aukštybės"..., o žydai dar garsiau šaukė: "Ant kryžiaus Jį! Ant kryžiaus Jį!"

Taip vyksta ir mūsų tautoje. Lietuvai patiko vergija...

Ką padarysi?! Mums reikia dar kentėti, brėsti Laisvei. Gal ir mums skirtas Izraelio tautos likimas: "... neįeis Izraelis į pažadėtąją žemę, kol numirs paskutinis gimęs vergijoje". Nejaugi!? Ką gi! Kentėsim ir viltingai lauksim... Mums reikia

atsigręžti į Dievą, į Meilę ir Tiesą, o tada ateis ir Laisvė.

Daugel mes nusidėjom – nusigręžėm nuo Šviesos, ir tamsybė mus užvaldė. Bet ateis laikas ir Jis "išaukštins pažemintuosius, o galiūnus pašalins nuo sostų".

"Tėve, valanda atėjo, pašlovink savo Sūnų, kad Sūnus pašlovintų Tave". Kokiu būdu pašlovins Tėvas Sūnų? Kančios pergale.

Ir mūsų tautos tas laukia. Belieka ištarti: "Tebūnie Tavo Valia!" "Mes vertai kenčiame už savo darbus", bet, Viešpatie, atsimink dvasingumą praradusią Lietuvą savo karalystėje!

Ak, vargšė mano Tauta! Kada ji atsigręš į Viešpatį?

Marija, į Tavo motinišką Širdį atiduodu savo brangiosios Tėvynės likimą. "Nenuženk nuo akmens, o Marija" – nors mūsų širdis suakmenėjo, bet ją gali prikelti Tavo šventosios ašaros. Leisk mums prie jų prijungti ir savąsias, kad jos taptų džiugesiu prisikeliant Tautai.

Vasario 16 d.

Matydamas miestą, Jėzus verkė ir sakė: "Jeruzale, Jeruzale, kuri žudai pranašus... kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, kaip višta surenka viščiukus po sparnais, bet tu nenorėjai"...

Matyti savo Tautos aklumą ir prieštaravimą Tiesai, abejojimą Meile – yra viena skaudžiausių kančių... Koks gilus šis skausmas! Šiandien ne šventės, bet gedulo nuotaika...

Tauta tarsi apdujusi nuo neapykantos, kupina pagiežos, pykčio. Triumfuoja jėgos, pavertusios aisčių ainius robotais, vergais. Didžiuojasi esą laimėjo demokratija... Mąstantis žmogus žino, kokia tai "demokratija" .

Kodėl taip įvyko? Nėra Tautoje tikros atgailos, t. y. dieviškojo mąstymo būdo. O dieviškoji Išmintis skelbia: "Imk savo kryžių ir sek mane".

Mes nepanorėjom nešti savo kryžiaus – mes nuo jo pabėgom. Mūsų mąstymas tapo materialus, o Jėzus aiškiai sako: "Kūniškas žmogus nesuvokia nieko dvasiško".

Taigi prigeso arba visiškai užgeso dieviškoji kibirkštis – mūsų siela. Mes tapome kūnu, o kūnui užtenka materijos. Materija mus pavergė, pavertė barbarais, užgesino mumyse dieviškąją kibirkštį.

"Darykite atgailą, nes visi pražūsite", – įspėja Kristus. Daryti atgailą – vadinasi, pakeisti savo mąstyseną, suvokti save kaip

Dievo vaiką, imti gyvenimo kryžių ir nešti ant savo pečių.

Vargšė Lietuva!.. Koks didelis skausmas širdyje! Kai užgiedojo bažnyčioje Lietuvos himną, verkiau kaip nuplaktas vaikas... Tėvyne, mylima Tėvyne! Mes tave pardavėm vardan materijos, vardan žemiškųjų vertybių... Atleisk, jei gali! Atleisk mums, Viešpatie, atleisk... Niekada taip ryškiai neišgyvenau šito jausmo – kas yra Tėvynė ir kokia ji brangi, kaip šią jos išdavystės valandą. Tai daug didesnis skausmas negu artimiausio, brangiausio žmogaus mirtis, nes tai visų mūsų pasąmonėje glūdinčių kartų skausmas. Širdyje raudojo Mindaugo, Vytauto, Margirio laikų Lietuva. Juk aš esu jų ainė, esu jų dalis, užtat skausmas be galo didelis.

Raudojo ir dabartinė – sutrypta, purvina, morališkai netyra, kūdikių nekaltu krauju sutepta Lietuva. Joje taip maža Meilės, taip maža Šviesos ir Tiesos. Ji tokia nelaiminga, tokia akla...

Ką daryti?! Juk šitas Lietuvos Nepriklausomybės sepyniasdešimtpenkmetis įeis į istoriją kaip baisi dėmė... Mes išdavėm ją, mes savanoriškai pasukom atgal į vergiją, nes esam per daug kūniški – mumyse tik po pelenais gyvos žarijos...

Jas reikia įpūsti, reikia Lietuvoj vėl įžiebti Meilę, nes ši jėga – galingiausia. Blogis – nors ir stipri jėga, bet už jį galingesnis Gėris. Ir mums tinka kinų patarlė: "Užuot keikus tamsą, uždekim bent vieną žvakę".

Taip, uždekime! Ir kai jų degs tūkstančiai, Lietuva sušils ir atgis, pradės kūrybingą gyvenimą, atsimins, kad turi sielą: šiandien ji atsimena kūną, o rytoj ji priglaus kaip našlaitę raudančią savo sielą.

Susitelkime maldai, pažadinkim sielas, atsiverkim – ir mus užpildys Dievo Šviesa. Mes šia Šviesa apšviesim visus gėdingus užkampius, ir iš jų išsikraustys blogis. Kad tai įvyktų, reikia vieniems kitus labai labai mylėti. Meilė – visagalė jėga. Iš meilės atlikime atgailą, kad sesės ir broliai praregėtų, kad suprastų, kas Lietuvai neša ramybę, palaimą, kūrybinį džiaugsmą.

"Ašara Dievo aky...
Lietuva, kur Tu eini?!"

Ar tu žinai, kas tau neša ramybę? Kristus, kuris pirm tavęs eina numirti už tave. O Tu???

Vasario 23 d.

Jau trečia diena vargina skausmas už krūtinkaulio. Yra pokyčių užpakalinėje širdies sienelėje. Kaip jausiuosi, jei rytoj diagnozuos širdies infarktą?

Labai ramiai: man tas pats – gyventi ar mirti. Likimas nuspręstas nuo amžių. Koks būtų kryžius, dėkinga širdimi priimsiu iš Viešpaties rankų. Kokia būtų nuostabi proga pakentėti už Tautą! Manau, kad Lietuvos likimas ir paveikė mano silpnoką širdį, o aš tuo galiu tik džiaugtis.

Stiprių saitų šioj žemėj neturiu – aš joje jau seniai seniai gyvenu kaip viešnia, nes mano gyvenimas tikrai pratęstas dėl kitų žmonių. Būtų gaila palikti kalinius – juk tai mano vargšai vaikai: juos reikia labai mylėti, norint, kad jų širdys atsivertų. Dar norėčiau padirbėti mokyklose, nes po truputį ryškėja kontūrai – rengiuosi paskaitoms tikrosios Meilės tema. Bet... juk nėra nepakeičiamų žmonių...

Tebūnie Viešpaties Valia! Aš Jam galiu vien dėkoti už tokį nuostabų, nors ir dramatišką gyvenimą, už didžiąją dovaną – mylėti ir būti mylimai. Taip, aš tikrai laiminga palikčiau žemą, nes gavau ir patyriau didžiąją Meilės palaimą, taip nuostabiai išskaidrinusią mano sielą, leidusią suvokti dieviškąsias paslaptis, davusią galimybę prakalbinti atstumtą, nelaimingą žmogų.

Ak, kaip maža tikrų nusikaltėlių! Daugiausia tai nelaimingi, nemylimi žmonės. Štai kur krikščionybės tragizmas: mes neįdiegėm į gyvenimą didžiojo Kristaus Meilės įsakymo...

Jei širdis būtų galima garsiau prakalbinti Mirtimi – kaip mielai jai ištiesčiau rankas! Tai būtų didysis laimėjimas, o ne pralaimėjimas. Tačiau – teįvyksta Tėvo valia! Noriu, kad šiuo visišku atsidavimu būtų konsekruota mano mirtis, kad ją priimčiau iš anksto pašventindama ir pavesdama sielą Tėvo gailestingumui.

Marija, mano geroji, mylimoji Motina! Užtark mane pas savo Sūnų! Pasakyk Jam, kad aš Jį labai mylėjau žmoguje. O kur pasireiškė žmogaus silpnumas, ribotumas, paprašyk, kad uždegtų savo gailestingąja Meile. Ak, Marija! Kaip gera, kai pajunti realų Amžinybės prakalbinimą! Padėkok kartu su manimi gerajam Tėvui...

Einu, o Motina, miegoti ant Tavo rankų. Jei nubusiu Amžinybėje, leisk pirmiausia pamatyti Tavąsias akis.

Vasario 24 d.

Šiandien lankiausi pas gydytojus – buvusi būklė dėl koronarinių kraujagyslių spazmo, dabar ischemija užpakalinėje ir šoninėje širdies sienelėje, nusilpęs širdies raumuo.

Kokia mano savijauta? Gana rami ir giedra. Net džiaugiuosi, kad mano širdis pamažu tirpsta lyg vaškas. Taip ir turi būti. Juk joje alma daugybės žmonių kančia, ji rezonuoja, išgyvendama tragiškus likimus.

Kaip gera, kad jos dūžiai artina Amžinybę! Nedaug aš būsiu nuveikusi žemėje, bet būsiu labai mylėjusi ir mirusi iš meilės. Tai būtų panašu į dangiškosios Motinos gyvenimą. Argi ne puiku – sudegti Meilėje? Aš nematau gražesnio tikslo. Jei gyvenu – vadinasi, dar reikia. O kiek gyvensiu – man visai nesvarbu: tai žino mano Tėvas.

Ne be tikslo mano gimtadienis (rugpjūčio 10) ir vardadienis (vasario 5) pažymėti ugnies ženklu, o Zodiako ženklas – Liūtas. Taip turi būti! Aš turiu kaip liūtė kovoti už širdžių išvadavimą, sudegdama Meilėje.

Man savęs visai negaila, nes gyvenu pratęstą gyvenimą. Jei gyvensiu – gyvensiu dėl savo brolių; jei mirsiu – mirsiu iš Meilės. Su kūdikio pasitikėjimu tiesiu į Tėvą rankeles maldaudama: "Tėve, mano Tėve, būk maloningas! Tu toks geras – mylėk mane ne dėl vertumo, bet dėl silpnumo. Esu Tavo kūdikis. Tu leidai man apsivilkti silpnu kūnu ir davei galingą dvasią. Mano kūnas per silpnas atlaikyti Tavo Meilės ugniai, mano širdelė nepajėgia sutalpinti Tavo Meilės liepsnų. Todėl arba praplėsk ją, arba leisk grįžti pas Tave, mano Dieve – mano būties Priežastie! Juk aš iš Tavęs išėjau, patyriau gyvenimo džiaugsmą ir skausmą, suvokiau realiai, kas yra Meilė, ir stengiausi ja spinduliuoti. O dabar, kai artinasi vakaras ir diena pamažu baigiasi, maldauju: "Pasilik su manimi!" Nepalik manęs! Aš nerasiu kelio be Tavo rūpestingų rankų. Tu pats parvesk dukrytę Namolei. Atleisk nuodėmes, klaidas, už kurias ne tik gailiuosi, bet ir dėkoju, nes jos atvėrė akis, leisdamos pažinti žmogiškosios būties trapumą ir Tavo dieviškąjį gailestingumą – jos leido subręsti atlaidumui klystančiam žmogui, leido surasti atlaidumo kelią į širdis.

Paruošk mane Skrydžiui! Pašauk Namo, nes širdyje vis stiprėja jų ilgesys.

Tėve, aš Tavo, Tu – mano! Daryk viską pagal amžinąjį

planą. Tavo troškimai – mano troškimai. Noriu to, ko Tu nori. Jei nori – gyvensiu, jei vesi – eisiu, jei kviesi Namo – atsiliepsiu. Jau dabar nuo žemiškojo kranto į amžinąjį tiesiu rankas ir širdį, kuri turbūt todėl greitina savo plakimą, kad trokšta išspinduliuoti kuo daugiau Meilės; kuri turbūt iš laimės daro pirmalaikius šuolius, norėdama kuo greičiau savo esybę padovanoti – amžiams atiduoti į Tėvo rankas.

Taip, Tėve! Tu priimk mane mažutę – dvasia tikrą neturtėlę, nes aš nerinkau nuopelnų, bet tik mylėjau, mylėjau, nes daugiau nieko nesugebėjau. Visiškai pasitikiu Tavimi, nes žinau, kad atleisi, žinau, kad subrandinsi pilnatvei, žinau, kad priglausi savo Širdyje.

Tėve, myliu ir einu per žemę, kad skelbčiau širdimi Tavąją Meilę. O, kad žmonės suprastų, kaip labai Tu juos myli!

Tėve, pasigailėk mano vargšės, nudvasintos Tėvynės. Ji kaip nuskriausta našlaitė – tokia vargana, tokia sužeista...

Jei dar pratęsi mano gyvenimą, jis bus atiduotas tik Meilei, tik Gailestingumui.

Tėve, aš noriu būti Tavo šypsena mūsų žemei. Noriu, kad Tu vėl eitum Tėvynės keliais ir takeliais, žadindamas, reanimuodamas Jos mirštančią dvasią.

Tėve, į Tavo rankas atiduodu savo gyvybę!

MAMYTĖS LIGA, AGONIJA IR MIRTIS

Liepos 29 d.

Šiandien budžiu prie savo bejėgės Mamytės. Jau penkios savaitės, kai ji slaugomas ligonis. Ji gęsta pamažu kaip žvakė. Skaudi ir varginga jos egzistencija, nes tai jau nėra tikras gyvenimas. Tai lėtas merdėjimas, tiksliau – smilkstanti agonija. Kada įvyks jos Pascha – Perėjimas? Vienas Dievas težino. Tebūnie Jo Valia. bet, žmogiškai žiūrint, norėčiau klausti: "Kodėl tokiai kilniai Motinai, dovanojusiai pasauliui aštuonis vaikus, tokia skausminga senatvė ir toks lėtas merdėjimas?" Sunku suprasti paslaptingąjį Planą, bet, matyt, pasaulyje yra blogio ir gėrio pusiausvyra, t.y. blogį turi atsverti Gėris, nekalta kančia ir visiškas atsidavimas didžiajai Lemčiai.

Belieka maldauti:

Tėve, dėl meilės, kuria mano Mamytė visą gyvenimą mylėjo Mariją ir Tave mumyse, subrandink jos esybę Tavo palaimintajam regėjimui. Tebūnie jos Mirtis ne pabaiga, bet sparnų suglaudimas ant Tavojo delno. Priimk Mirties valandą ją tiesiai į Dangų. Aš taip Tavimi pasitikiu! Tu išklausysi, nes myli. Kaip Jėzus paėmė Mariją Jos Mirties valandą į Dangų, tebūnie taip ir mano Mamytei, nes ir ji – Marija. Ji išvydo pasaulį gruodžio 8-tąją – tai Tavo Motinos Nekaltojo Prasidėjimo šventė. Dieve, artinasi rugpjūtis – Tavo Motinos į Dangų Ėmimo šventė. Tegul būna šita šventė Mamytės šventė Tėvo Namuose... Tai mano tyli, skaidri viltis, bet Tau nėra neįvykdomų troškimų. Tu – Meilė! Tu pats Gėris ir Grožis. Pripildyk Savimi mielosios Mamytės esybę.

Liepos 30 d.

Mamytės Pascha artėja. Ji visiškai bejėgė, sunkiai kalba, bet viską supranta. Ji jau rimsta (mirti -rim-ti). Be galo trokšta ramybės. Visiškai atsidavusi Viešpaties Valiai.

Šiandien aplankė senasis Tėvulis. Graudus tas jų atsisveikinimas! Savo bejėge rankele ji palaimino gyvenimo Draugą... Dievas žino, ar tai ne lemiamas atsisveikinimas žemėje? ! Taip. Jie mylėjo vienas kitą. Mamytė turėjo angelišką kantrybę ir meilę, nes Tėtės charakteris sunkus.

Jie atsipra̧šė vienas kitą ir atsisveikino. Sunku senukams skirtis, bet Mamytė jau gyvena daugiau Amžinybėje negu žemėje. Jos emocijos žemės dalykams priblėsusios, bet visiškai gyvos Antgamtės atžvilgiu. Su kokiu nuoširdumu, viltimi, tikėjimu ir meile ji šiandien priėmė Švenčiausiąjį! Veidas spindėjo ramybe, visišku atsidavimu Jo Valiai. Argi gali būti gražesnis atsiskyrimas, kaip nurimimas ant Viešpaties rankų? Ačiū Tau, Viešpatie, už jos ramybę ir atsidavimą Tavo Valiai!

Mudviejų pokalbis:

– Mamyt, ar norit dar gyventi, ar eiti Namo pas Dievulį?

– Noriu eiti pas Dievulį, jau pavargau žemėje.

– Žinokit, Mamyt, kad Dievas mus labai myli. Jis myli jus kaip savo vaiką. Kaip Mamytė laukdavo mūsų parvažiuojant, taip daug labiau mūsų laukia Viešpats Danguje. Juk Jis pasakė: "Einu jums vietos paruošti, kai paruošiu, ateisiu ir jus pas save pasiimsiu". Taigi Jis ateis pasiimti mūsų, kaip savo vaikų. Mamyt, juk jūsų gyvenimas praėjo taip kilniai ir gražiai.

– Rodos, kad taip...

– Iš tikrųjų taip! Jūs taip mylėjot ir mylit Mariją. Ji – Motina. Judvi abi – Motinos, turit tą patį vardą. Taigi Jėzus išties Mamytei rankas, nes jūs panaši į Jo Motiną. Va, jau artinasi ir Marijos į Dangų Ėmimo šventė. Marija Danguje, ir Mamytė eis į Dangų. Užtat ir atėjo Jėzus užbaigti savo kūrimo darbo – pripildyti jus savo Meilės, padaryti panašią į Save. Jis atėjo pamaitinti Savimi. Mamyt, koks geras Dievas! Sujunkit savo kančią su Jo kančia ant kryžiaus už mūsų šeimą, už Tėtį, prašydama, kad jis atleistų nuoskaudas, nuolat nebeminėtų savo vaikų praeities klaidų. Mamyt, tęvyksta Viešpaties Valia: jei Jis šaukia, sakykim "Ateinu!"; jei dar reikia kentėti, tepadaugina jėgų, kantrybės. Ačiū Jam už skausmą ir už džiaugsmą, už visus vaikus ir anūkus; už Jį patį, kuris gyvena mūsų būtybės gelmėje; už šv. Komunijos Dovaną. "Kristaus siela, pašvęsk mane"...

Dar padarėme visišką Marijai atsidavimo aktą. Pabučiavau savo sengalvėlę ir nuėjau jai ruošti pusrytėlių.

Rugpjūčio 1 d.

Dienomis aš būnu prie Mamytės, o naktimis – Petrutė.

Koks nuostabus Mamytės brendimas Amžinybei! Čia nėra nė mažiausios baimės, nė krislelio sumaišties – vien didingoji

Amžinybės tyla ir Šviesa, į kurią ji kasdien nyra, lyg žuvytė į vandenyno stichiją. Ji jau gyvena rytdienos Tėviškėje. Jos būtybė alsuoja amžinąja Būtimi.

Matau ją sudievintą, perkeistą, be galo nurimusią ir tylią. Kol kas ir dejonių ne per daugiausia. Jos gyvenimo žvakė tirpsta, bet taip pamažu, didžioje tyloje, ramybėje, su Viešpaties palaiminimu. Visi kambariai pritvinksta jos tylaus buvimo. Ji pradeda vienytis su Amžinybe.

Rašau šiuos žodžius ir dažnokai pažvelgiu į jos veidą. Tai ramiai miegančio kūdikio veidas. Sieloje rezonuoja didis dėkingumas jai už gyvybę, už bendradarbiavimą Dievo kūryboje. Juk jei jos nebūtų buvę žemėje, ir manęs nebūtų. Kaip esu dėkinga jai už tai, kad aš galiu būti – ir būsiu amžinai!

Ji tokia paprasta, o kartu ir nepaprasta. Ji – Motina, šventa Motina. Koks nuostabus Viešpaties Apvaizdos planas, rengiant ją Amžinybei! Rodos, visi šešiolika mano darbo metų reanimacijos skyriuje buvo tam, kad įgusčiau ją rengti Amžinybės Puotai.

Man belieka visų vaikų vardu su nusižeminimu maldauti:

– Marija, parenk mūsų Mamytę Amžinybei! Tu pati vadovauk jos Paschai – Perėjimui, nes žinai kelią. Tu ją myli, nes esi Motina. Išpuošk savo dorybėmis jos esmę, pripildyk savęs, nušvisk joje savo tyrumu, kilnumu ir grožiu. Temato dangiškasis Tėvas joje Tave. Tepaima Jėzus ją tiesiai į Dangų. Drįstu prašyti išorinio ženklo: paimk ją savo šventeje arba tos šventės išvakarėse. Šventasis Juozapai, besidžiaugiantis Danguje, išmelsk mano Mamytei panašią mirtį kaip Marijos. Teužmiega ji ant Viešpaties rankų taip tyliai, kaip užmiega nakčiai Gėlė, kad rytą šypsotųsi Saulei. Tu esi labai geras, mielasis Juozapai! Parodyk savo tylų tikrąjį gerumą: ateik pasiimti mano Mamytės, kai Viešpats pašauks ją į Namus. Tu ją palydėk, Tu atiduok ją Marijai, o ji – Jėzui, gerajam Jėzui, kurį Mamytė kasdien priima šv.Komunijoje. Ji su ašaromis akyse sako: "Pas mane atėjo Jėzulis!" Te ir Mirties valanda būna ne kas kita, kaip Jo dieviškosios Meilės šypsena savo vaikui, kad ji su nuostaba, matydama Jo Meilę ir Grožį, ištartų kaip kūdikis: "Pas mane atėjo Jėzulis"...

Rugpjūčio 2 d., Marijos Angelinės šventė

Mes rengiamės priimti Švenčiausiąjį:

– Kadangi mes keliaujame dulkėtu gyvenimo keliu ir mūsų kojos apdulksta, todėl nusiplaukim tobulo gailesčio rasa: "Atėjęs žemėn gydyti nuodėmės sužeistų širdžių, Viešpatie, pasigailėk... Viešpatie, aš neverta"... – Ir susivienijo Dievo ir žmogaus meilė į vieną didžiąją Meilę.

Mes dėkojame po šv. Komunijos:

– Jėzau, Tu pas mane. Koks Tu geras! Ačiū Tau! Visiškai atsiduodu Tavo Valiai – teįvyksta ji. Dėkoju už gyvenimą ir mirtį, už skausmą ir džiaugsmą, už tai, mano Dieve, kad ateini užbaigti manęs kūrimo ir pašventinimo darbą. Jėzau, aš noriu būti panaši į Tavo Motiną. Išpuošk mane Jos grožiu. Paimk mane tiesiai į savo Namus. "Tėve, į Tavo rankas aš atiduodu savo gyvybę"... O dabar, Mamyt, pasilikit abu su Jėzumi. Paklausykit, ką Jis jums pasakys.

Mudvi su sesute Petrute pabučiuojame šią šventenybę – Motiną, kurioje gyvena pats Dievas, – ir išeiname iš kambario.

Vėliau sugrįžusi klausiu:

– Ką sakė Jėzus Mamytei?

– Išklausysiu viską, ko tu prašysi.

– Tai ko gi Mamytė prašėt?

– Kad visada aš ir mano vaikai mylėtų Jėzulį...

Rugpjūčio 3 d.

Vakar vakare parėjau namo liūdna. Kojos buvo švininės, mintys taip pat stingo.

Sutinku su Viešpaties Valia, bet užsitęsusi mamytės agonija lenkia mane prie žemės. Matyt, todėl, kad jaučiu, jog kūnas išsekęs. Vis dėlto Perėjimas į Anapus pranoksta fizines žmogaus galias. Tokią būseną ne kartą esu išgyvenusi reanimacijoje, bet dabar sunkiausia. Mane slegia Mamytės kančia, bejėgiškumas, jos tyli rezignacija. Veikia ir seserų ašaros, tylus brolių skausmas, Tėčio nerimas...

Didžioji paguoda – Mamytės brendimas šiam lemtingam žingsniui. Ji vis skaidrėja, dieviškėja.

Šiandien nuo pusės šešių ryto ji ėmė nuolat kartoti giesmės žodžius:

Marija Marija, skaisčiausia Lelija,
Tu švieti aukštai danguje.
Palengvink vergiją, pagelbėk žmonijai,
Išgelbėk nuo priešo baisaus.

Šiuos žodžius ji tarė visiškai aiškiu, skambiu balsu (šiaip kalba prislopintai). Dažnai iš jos krūtinės sklido dejonė: "Jėzau! Jėzau! Kaip skauda! Spaudžia krūtinę, skauda kairę ranką... Ak, tuojau nieko neskaudės. Aš mirsiu. Jėzau, Tau pavedu visus savo vaikus ir Tėtę"...

Dabar 14.30 val. Mamytė paveikta skausmą malšinančių vaistų, miega. Aš budžiu.

Dievas žino, kaip ilgai tęsis jos agonija. Norėčiau, kad ji būtų kuo lengvesnė. Mamytę gaubiame visu švelnumu, rūpestingumu.

18.30 val. Mamytė protarpiais skaudžiai dejuoja. Kelis kartus aiškiai ištarė: "Krikščionių Pagalba!", o aš atsakiau: "Melski už mus!"

Temperatūra 38,9°, kraujospūdis dar nesumažėjęs.

Perkeičiau marškinius, abidvi meldėmės, kalbėjome mirštančiųjų maldas. Ji taip gražiai tris kartus pabučiavo kryželį kartodama: "Jėzau, myliu Tave!" Įsijungė į maldavimų kreipinius. Persižegnoti pati jau nepajėgė...

Truputį gėrė. Paklausiau:

– Ką, Mamyt, skauda?

– Nieko, tik taip labai bloga.

– Mamyt, ar ko nors norit?

– Ramybės...

Rugpjūčio 4 d.

Mamytė vos gyva. Sąmoninga, bet nugrimzdusi lyg į gilų požemį, atsako tik į konkrečius klausimus. Visus pažįsta.

Šiandien priėmė tik dalelę Komunijos. Suprato šią Paslaptį ir stengėsi su manimi ir Petrute melstis.

Mudvi su Petrute pradėjome ruoštis būsimoms šermenims: ištuštinome kambarį, išlyginau Mamytės suknelę.

Kaip gera, kad esu gydytoja ir galiu veiksmingai padėti Mamytei! O ir namiškiams daug ramiau – jie jaučiasi saugesni...

Rugpjūčio 5 d., Marijos Snieginės šventė

Marija, mūsų Mamytė vis labiau rimsta. Nedaug jau dejuoja. Ji pamažu dega, lyg aukojimui skirtas avinėlis. Kai sudegs jos žemiškas gyvenimas, tada ji atsibus Dangui.

Net ir išoriškai ji tokia graži, tyra ir peršviečiama. Nuostabi jos tyla: ji atsako tik konkrečiai klausiama, o visą laiką tyli ir taip ramiai kvėpuoja, kad vos girdėti.

Šiandien Mamytė gėrė tik vandens ir suvalgė bananą.

Po pietų ėmė kartoti: "Karaliene Kankinių!"

Vargše Kankinė! Jos kūnas tampa perregimas, ryškėja kraujagyslių tinklas.

Paglosčiusi ją paklausiau:

– Kas, Mamyt, prie jūsų sėdi?

– Vyriausioji.

– Kas gi, Mamyt, ta vyriausioji?

– Marija.

– Ar ji graži?

– Labai graži, nes neša Jėzų.

– Taip, Mamyt, Marija visuomet neša Jėzų.

Kas žino, gal ji jau mato Mariją?!

Rugpjūčio 6 d., Kristaus Atsimainymo šventė

Kokios trumpos gyvenime Taboro kalno prošvaistės ir koks ilgas kelias į Golgotą! Du kalnai. Tačiau ne Taboras išgano, bet Golgota.

Ir mūsų mieloji Mamytė vis dar kopia į savąją Golgotą, vis dar miršta ant skausmo kryžiaus. Kokia bejėgiška jos egzistencija! Ji jau nebegali net akių atmerkti. Karštis degina jos bejėgį kūną. Dvasia plaukia rūke. Kada jai nušvis Taboras?!

Prieš pietus atvažiavo aplankyti senasis Tėvulis. Rankoje puokštė lauko gėlių. Visas išpiltas prakaito. Juk tokia varginanti jam buvo kelionė.

Kokia graudi ištikimybė! Jis glostė, bučiavo Mamytės rankas ir veidą, kalbėjo švelniausius žodžius. Jam viskas nustoja savo prasmės, išskyrus amžinąsias vertybes. Tėtis pasakė: "Mamytė merdėja, ir visi žemiški dalykai neteko prasmės"...

Gerasis Dieve, pastiprink jį, mūsų vargšą, kenčiantį Tėtį! Padėk mums visiems ištverti Alyvų kalno valandą, Golgotos sutemas, kad mes matytume skaidrią viltį tamsoje, kad pakiltume virš skausmo, kad sugebėtume suprasti, jog mus prakalbino Meilė.

Rugpiūčio 7 d.

Išaušo šeštadienio rytas. Marija, ką atneš ši diena?

Mamytės akelės jau neatsimerkia.

Ramybė visoje jos būtybėje, kambaryje ir visur visur.

Nublanko žemėje rūpesčiai ir reikalai: dabar svarbiausia – palydėti Mamytę pas Tėvą.

Daug jau teko žmonių palydėti pas Tėvą, bet Motina man vienintelė, tad ir palydėjimas skiriasi.

Tai ji, dalyvaudama Kūrėjo Valioje, pašaukė mane ir visus vaikus į gyvenimą. Aš jai būsiu dėkinga visą Amžinybę. Kaip gera, kad aš esu ir būsiu amžinai!

Padėkok, mielasis Tėve, jai už mane, nes Tu mane labai myli.

Kadangi myli, pasiimk mano Mamytę šiandien tiesiai į Dangų! Jau visų vaikų ir Tėčio širdys pasirengusios šiai Motinos Paschai – belieka paskutiniai akordai, kurie skambės visą Amžinybę.

Ačiū Tau, Jėzau, kad padėjai mums pasirengti Perėjimui! Ji savo užduotį jau atliko. Beliko tik Tavo dieviškoji jos būtybės konsekracija. Tu ją dieviškini, puoši Marijos grožiu. Už šią malonę dėkosiu Tau amžinai. Koks geras esi, mano Dieve! Tu su mumis esi realiu eucharistiniu būdu. Mamytės Paschos kambarėlis tapo Visatos centras, nes Tu čia esi! Tu mus myli ir šauki kiekvieną vardu. Pašauk ir Mamytę: "Marija!" – ir jos gęstanti gyvybė supulsuos amžinuoju buvimu Tavyje.

Tėve, pašauk mūsų Mamytę vardu, ir ji kaip kūdikis atbėgs Marijos vedama! Aš taip Tavim pasitikiu! Tu mus myli, ir išklausysi šį nužemintą šauksmą Tavo Meilei: "Ateik, Jėzau! Ateik, Meile!"

Stebiu ramų lygų Mamytės kvėpavimą, matau, kaip ji nurimsta. Norėčiau jai ne žodžiais, bet širdimi dainuoti:

– Mamyte, ačiū Tau už gyvybę! Tu buvai tokia gera, tokia tyli ir kantri. Pailsėk, vargdienėle, po tiek vargų, kančių ir mažučių džiaugsmų. Nurimk, nusiramink – atsibusk amžinajam džiaugsmui! Tu gerai atlikai gyvenimo užduotį, Tu išnešiojai ir pagimdei aštuonis vaikus. Jų vienas jau Danguje ir laukia Tavęs, o septyni – Tave lydi savo meile ir rūpestingumu į Tėvo Namus. Nurimk, nusiramink – atsibusk Dievo glėbyje!

– Sunkus buvo Tavo gyvenimas, bet garbingas. Tu nepalūžai po kryžiaus našta, bet atėjai į pačią viršūnę, nuo kurios matyti auštantis šviesus Prisikėlimo Rytas. Nurimk, atsibusk ramybei ir džiaugsmui!

– Tu ėjai per gyvenimą tyli, dažnai nesuprasta, neįvertinta. Tu išmokai būti šešėlyje ir gerti iš skausmo taurės be priekaištų, aimanų. O dabar artinasi atlygio valanda, tad – nurimk, atmerk akis amžinai Dienai ir priimk iš Viešpaties rankų amžinojo Gyvenimo dovaną.

– Tu mylėjai Dievą žmoguje ir paklusai Jo Valiai. Tu mylėjai vaikus, gamtą, mylėjai Mariją. Jos garbei paskyrei visą gyvenimą. Tu net mirdama savo vaikams palieki testamentą – mylėkit Mariją!

– Tavo meilė subrendo Dieve, ir Jis Tave kviečia: "Ateik!" Išgirsk šį balsą ir atsiliepk savo gęstančia žemiška gyvybe: "Ateinu, Tėve!"

– Jis tuojau pakeis skurdo drabužį į amžinosios Puotos spindintį rūbą, išplautą Avinėlio Kraujyje, ir Tu Jam giedosi: "Didžių dalykų padarė man Visagalis, ir šventas yra Jo Vardas!" Taip! Tu – Dievo mylimoji!

"Ir eina mano siela tuo keliu. Meta šį trapų ir nepastovių formų pasaulį ir eina Amžinybės ištroškusi ten, kur rožės nevysta ir nebaigia žydėti, kur vanagas nebedrasko vieversėlio lizdo" *(M. Pečkauskaitė).*

16.50 val. klausiu Mamytę, kas aš esu.

– Mano dukrytė.

– Ką man palinkėsit, prieš išeidama į Dangų?

– Eiti tuo pačiu keliu.

– O kaip, Mamyt, vadinasi tas kelias?

– Marija!

Ir vėl užsnūdo. Dabar ji miega.

Ak, Marija, tebūnie jos mirtis – miegas ant Tavo rankų, ant tų mielųjų rankų, kurios glaudė Jėzų. Pasinaudok manosiomis. Palengvink mielos Mamytės perėjimą į Anapus. Ateik ir pasakyk: "Kelkis, dukrele, eime pas Jėzų! " Tu viską gali – Tu gali padovanoti susitikimą su amžinąja Meile valanda anksčiau...

Šiandien pirmasis mėnesio šeštadienis – amnestijos diena. O Ji taip Tave mylėjo: puošė Tavo altorėlį, vaikelius atidavė Tau, rožančius buvo jos palydovas, išeidama iš namų, visada

kalbėjo "Tavo apgynimo..." Parodyk, Mergele ir Motina, jai savo Sūnų, atiduok į Tėvo rankas, pripildžiusi jos esybę Šventąja Dvasia. Išklausyk, Geroji, mūsų nužemintas maldas: pasiimk Mamytę į Dangų.

Deja, ne mums žinoti laiką, kada Kūrėjas šauks žmogų pas Save. Vakarop, žmogiško silpnumo valandėlę, aš klausiu Jėzų:

- Viešpatie, kodėl? Kodėl reikalinga šita beviltiška egzistencija, jei Mamytė taip pavargusi ir taip ilgisi Dangaus? Pagaliau ir man jau ima stigti dvasinių ir fizinių jėgų. Kam teko išgyventi tokį ilgą merdėjimą, tas tegali suprasti, kaip labai išsenka nervai. Man norisi visa būtybe sakyti: "Pavargau!" Iš tikrųjų pavargau. Gerasis Dieve, padaugink mano senkančias jėgas! Jėzau, Tu tikrai neleidai savo Motinai taip ilgai kankintis nesulaukiant Mirties. Argi Tau mano Mamytės negaila? Juk tai mano Motina, o aš esu Tavo. Jėzau, pasigailėk mano Mamytės, o mums padaugink jėgų, ištvermės išstovėti po jos kryžiumi.

Vakare paklausiau:

– Mamyt, ar labai pavargai?

– Pavargau, bet ką padarysi, dar reikia pakentėti...

Užbaigiant šią dieną, Tavęs, Tėve, klausiu: "Ar ilgai dar jai reikės kentėt? Leisk geriau man iškentėti jos dalią, nes labai skaudu matyti brangaus žmogaus kančią ir taip mažai galėti jam padėti..."

Rugpjūčio 8 d.

Dar viena skausminga diena iš Viešpaties rankų.

Sakyk, mielasis Jėzau, ar dar ilgai degs ši Kankinė ant meilės aukuro? Ak, tebūnie Tavo Valia. Bet... Tėve, aš jau labai labai pavargau šiame mirties ritme. Vis dažniau kartojasi spaudžiantis širdies skausmas, ekstrasistolės... Mane labiausiai veikia Tėtės ir kitų namiškių atsisveikinimai su Mamyte. Širdis įsitempia kaip styga, protas nebesprendžia logiškai – norisi kur nors dingti, išnykti, pabėgti... Žinoma, niekur nepabėgsiu, bet stovėsiu po kryžiumi tiek, kiek reikės.

Mamytė šiandien vis meldžiasi garsiai čia į šv. Juozapą, čia į Mariją, Angelą Sargą arba prašo: "Jėzau, mano geras, pasigailėk manęs, nusidėjėlės!.. Jėzau, mano mielas, pasigailėk!"

O Viešpatie, išgirsk šį nužemintą skausmą ir pasigailėk!

Visus išsekino tas ilgas ilgas, pusantro mėnesio trunkantis merdėjimas. Vienuolikta para – tikra agonija.

Viešpatie, Tu mirei iš meilės už mus ant kryžiaus, bet Tavo agonija truko tris valandas, o čia – jau vienuolikta para... Čia ne mano priekaištas, bet vaiko skundas savo Tėvui... Priimk jį kaip maldą. Tai žmogiškojo skurdo šauksmas Tavo gailestingajai Meilei. Aš kartu su Mamyte maldauju: "Jėzau gerasis! Jėzau mielasis, pasigailėk mūsų!"

Rugpjūčio 9 d.

Mano jubiliejinio gimtadienio išvakarės. Prieš 50 metų, iki man išvysiant regimą pasaulį, buvo likusi viena diena. Mamytė laukė ateinančio šešto kūdikio, besibeldžiančio į gyvenimo vartus.

Nuo to laiko praėjo tiek daug metų, ir štai ta mažutė dukrelė budi Mamytės Perėjime į Amžinybę. Kad jai tada kas būtų pasakęs, jog po 50-ties metų šitas kūdikis ruoš ją mirčiai, kažin, ar būtų atrodę realu...

Šiandien mūsų Mamytė dar silpnesnė.. Temperatūra 39,8°. Ji visiškai nurimusi, beveik nedejuoja, tik retkarčiais išsprūsta atodūsis: "O Jėzau!" Tarpais meldžiasi, bet žodžius sunku suprasti. Kvėpavimas vos girdimas. Bet paklausta, supranta ir atsako prasmingai.

– Mamyt, ar lauki, ar nori, kad ateitų pas Tave Jėzus šventojoje Komunijoje?

– Noriu. Laukiu...

...Štai aš sėdžiu prie miegančios Mamytės, o širdis niūniuoja ramybės lopšinę:

– Miegok, Motinėle, nes labai pavargai! Tu esi Dievo Širdyje. Joje taip gera. Čia kalba gražioji ramybė, kurios mums linkėjai. Čia dega amžinosios Tėviškės ugnis, kviesdama savo gyvybe, jaukumu. Čia – Triasmenio Dievo Meilė žaidžia palaimintuoju regėjimu savo mylimųjų veiduose. Ji kviečia tave – ateik! Ne, Ji pati lenkiasi prie tavęs, nes kasdien maitina Gyvybės Duona, dieviškindama tave. Va, ir dabar tu miegi Jo akivaizdoje, Jo Širdyje – belieka tik nubusti ir iš nuostabos ištarti: "Sveika, Marija! Sveikas, mano gerasis, mano mielasis Jėzau!" Koks bus atsakas? "Ateik, mano mylimoji, aš būsiu tavo dalis per amžius! "

Rugpjūčio 10 d.

Šią dieną prieš 50 metų aš esu gimusi.

Įdomus mano gyvenimo uždavinys: keliauju Mirties–Gyvenimo ašmenimis. Kodėl tiek daug tenka pažinti gyvenimo tragiškumo? Ką reiškia šita – kartais žmogiškas jėgas pranokstanti našta?

Jubiliejų žmonės šventiškai pažymi, o man jis visam likusiam gyvenimui deda Mirties – Prisikėlimo antspaudą. Glausdamasi prie kruvino Jėzaus kryžiaus, klausiu: "Viešpatie, ką nori man tuo pasakyti?"

Mamytė dar labiau nusilpo. Temperatūra 41 laipsnis, kūne ryškėja nauji trofikos sutrikimai, jaučiamas audinių irimo kvapas... Šios situacijos negalima suvokti jokiais medicinos argumentais – tik Viešpaties Valios sprendimu laikosi jos žemiška gyvybė.

Mamytė priėmė šv. Komuniją, o mes padėkojame jos vardu: "Jėzau, ačiū Tau, kad Tu toks geras! Tėve, į Tavo rankas aš atiduodu savo gyvybę! Jėzau, myliu Tave!"

Motinos širdis pagavo šio meilės akto esmę, ir jos silpnas balselis kartojo:

– Jėzau, my- liu... my- liu, myliu... – ir nutilo.

Truputį patylėjusi, atsiduso ir aiškiai ištarė:

– Jėzau, Marija, myliu Jus – gelbėkit sielas!

Ir vėl ėmė rimti, nutilo ir ligi vakaro nepravėrė lūpų, tik kartais nurydavo kelis šaukštelius vandens. Jau visa savaitė ji nieko nevalgo – gyva tik Duona.

Kokia laiminga bus mano Mamytė, kai iš Jėzaus rankų gaus amžinojo gyvenimo dovaną! Koks džiaugsmingas bus skrydis į Dausas! Kaip kūdikis išplėtusi akis žiūrės į tą dangišką triumfą. Išties jai rankas geroji Motina Marija, nes jos viena kitą labai mylėjo. Amžinuoju taku atbėgs sūnelis Vytukas, kurį ji maitino žemėje tik tris mėnesius, pasitiks vaikaitis Kęstutis ir kiti.

Mes nurimę su visišku pasitikėjimu laukiame šio Motinos Perėjimo į anapusinę Tikrovę, turinčią pradžią žemėje, bet neturinčią pabaigos. Tebūna visuomet Viešpaties Valia!

Tėve, atleisk man tuos nuovargio, silpnumo momentus, kai pavargusi skundžiausi Tau. Juk tai buvo skurdo šauksmas į Tavo gailestingąją Meilę...

O koks neįprastas šiandien buvo mano susitikimas

kolonijoje su kaliniais! Ėjau pas juos tokia vargana, tuščia galvele... Norėjau perduoti jiems tą amžinybės dvelksmą, jaučiamą prie Mamytės gyvybės lopšio.

Kai įėjau į kolonijos koplyčią, mano brolių dar nebuvo. Pagarbinusi Viešpatį, nuėjau į zakristiją pailsėti. Pirmieji mane pasveikino zakristijonas Antanas, o paskui ir antrasis Antanas, ką tik grįžęs iš Vilniaus po sėkmingai atliktos kojų arterijų operacijos.

Grįžau į apypilnę koplyčią – manęs laukė broliai. Jų akys įsismelkė į pačią širdį... Pasisveikinusi tariau:

– Broliai, aš dėkinga jums, kad susirinkote trokšdami mane pasveikinti su jubiliejumi. Bet šitas mano jubiliejus pažymėtas skausmo antspaudu: mano Mamytė miršta... Aš ją valandėlei palikau, norėdama jums perduoti dalelę ramybės ir palaimos jūsų sužeistoms širdims... Per ją aš atėjau į šį pasaulį. Jinai mane jums padovanojo. Ir jei aš jus myliu – myli jus ir mano Mamytė, kuri kartu yra ir jūsų Motina.

Ašaros pabiro man iš akių, nebegalėjau kalbėti. Nusiraminusi tariau:

– Moteris visada ieško atramos vyro asmenyje. Namuose aš laikausi, nes reikia stiprinti kitus, o čia aš pravirkau. Šiandien jūs man esat labai reikalingi kaip atrama.

Kokios geros buvo jų akys! Jose spindėjo tiek šilumos, įsijautimo, meilės.

Rodos, jie rankose laikė širdį, pasirengusią nušluostyti riedančias ašaras.

Tikrai, žmogus visada yra Dievo atšvaitas. Argi galima juos vadinti nusikaltėliais, jei juose spindi Meilė? Tai mūsų broliai, pasirengę dalytis karčiąja dalia, tik reikia atskleisti jų vertę, reikia, kad jie pajustų savo reikalingumą.

Jėzau, Tu žvelgi jų akimis mane stiprindamas, teikdamas paguodą!

Kalbėjau toliau:

– Broliai, aš esu silpna būtybė ir, lygiai kaip ir jūs, reikalinga globos, užuojautos, supratimo. Prisipažįstu jums, kad per savo Mamytės merdėjimą aš kiek priekaištavau Dievui: "Viešpatie, Tavo Motinos mirtis nebuvo tokia skaudi kaip manosios. Kodėl jai reikia tiek kentėti?"

Asiliepė Mečislovas:

– O gal to reikėjo jūsų tikėjimo tvirtumui išbandyti? – ir ašaros sužibo jo akyse.

– Galbūt ir dėl to. Viešpats žino, ką daro. Bet nemanykit, broliai, kad Mirtis toks eilinis paprastas reiškinys! Ją reikia suprasti, reikia jos paslapčiai pribręsti.

Atsisveikindama tariau:

– Padėkit mano Mamytei eiti į Dangų, pasimelskime už ją. Visi sukalbėjome "Sveika, Marija". Jų palydėta bei sustiprinta, parėjau namo.

Pailsėjusi valandėlę, išėjau pasikalbėti su jaunavedžiais. Ėjau atlikti savo meilės pareigos – ėjau tarsi jau iš Ano pasaulio. Susitikimas su jaunavedžiais irgi buvo kažkoks nepaprastas. Mano žodžiai plaukė iš meilės, tarsi jau gyvenčiau anapusinėje tikrovėje.

Kai grįžau pas Petrutę, tuoj susirinko artimieji. Visi sveikino jubiliejaus proga. Kokie nuostabūs mano broliai ir seserys!

...Visi išsiskirstė. Artinasi naktis. Visa taip mistiška, nepakartojama. Kaip gera, kad mano jubiliejus pažymėtas kančios ir džiaugsmo, mirties ir Prisikėlimo ženklu! Geriau ši rimtis, gilus, bet išganingas skausmas, negu pasaulio tuštybė ir linksmybės.

Padėkok, Marija, Dievui už mano pašaukimą gyventi, už tą paslaptingą man skirtą gyvenimo misiją – atskleisti Mirties uždangą, kad žmonės pamatytų, jog Mirtis tampa palaima tam, kuris perėjo žemę gera darydamas, kuris visu gyvenimu atsiliepė: "Taip, Tėve! Štai aš, kad vykdyčiau Tavo Valią".

Rugpjūčio 11 d.

Jau keturiolikta para, kai Mamytė merdi. Kiekviena diena ar naktis atrodo paskutinė, o jos vis dar nesibaigia... Toks silpnas organizmas išlaiko gyvybę, nors kūno temperatūra tarp 39^0 ir 41^0, šitiek dienų badauja, kūne be paliovos vyksta irimo procesai. Veltui stengtumėmės suprasti, kuo laikosi Gyvybė jai skirtą laiką. Kada baigsis tas laikas? Dievas žino: mes jam tik rengiamės.

Pagirdžiusi Mamytę klausiu:

– Mamyte, jūs labai pavargot. Ar norit į Dangų?

– Noriu.

– O ką jūs darysit, kai pamatysit gražią, nuostabią ir mylinčią Motiną?

– Klupsiu ant kelių...

Po kurio laiko šnabžda:

– Dvasios inde! Melski už mus.... Jėzau, būk man gailestingas, priimk mano sielą!

Kokie prasmingi jos atodūsiai! Ji ilgisi amžinojo Gyvenimo, trokšta išvadavimo. Jos siela veržiasi iš ankštų žemės įsčių į didžiąją laisvę Triasmenio Dievo Širdyje.

Kai Mamytė ima ypač skaudžiai dejuoti, tada aš jai giedu Marijos litaniją arba Jos giesmę, ir Mamytė nurimsta. Dejonės nutyla, bet netrukus vėl pasigirsta... Kaip skaudžiai jos alma vaikų širdyse! Taip norisi jai padėti, palengvinti Perėjimą. Deja, žmogui skirta mirti vienam – niekas jo negali pavaduoti.

Rugpjūčio 12 d.

Rytas. Išaušo jis panašus į kitus rytmečius su savo nežinia, skausmu ir naujais rūpesčiais.

Mamytė daugiausia snaudžia, bet sąmonę turi. Šiandien jau penkiolikta para, kai nuo jos nepasitraukiam. Tiems lengviau, kurie tik aplanko, nes turi galimybę tvarkyti ir kitus reikalus. Ir man antradienį buvo lengviau, nes lankiausi kolonijoje, o vakare susitikau su jaunavedžiais. Bet ir vėl – ir vėl tas pats "D ritmas". Senka fiziniai ir dvasiniai ištekliai. Nieko nebenoriu. Tegaliu vien protu ištarti "Tebūnie Tavo valia", bet jausmai šiaušiasi, prieštarauja, nesutinka. Kodėl tokia ilga ir skausminga agonija? Kas bus toliau? Ar nepraras jėgų ir neiškris pačios slaugytojos? Jaučiu, kad nervų sistema persitempusi, kad didesnė įtampa gali virsti viršribiniu dirgikliu. Jau nebenoriu susitikti su žmonėmis, nebenoriu, kad jie klausinėtų. Ar ilgai ištversiu šią kančią? Iš visos širdies maldauju: "Viešpatie, arba padaugink jėgas, arba sutrumpink kančią. Tebūnie Tavo Valia, bet atsimink mus savo maloningume. Leisk man paimti Mamytės kančią ir ją iškentėti, o jai suteik ramybės, išvadavimo dovaną. Jėzau, paimk ją į savo gražųjį Dangų – juk artinasi Dangiškosios Motinos į Dangų Ėmimo šventė..."

Rugpjūčio 13 d.

Naktis praėjo tyliai, ramiai. Mamytė tik kelis kartus giliai atsiduso, bet nedejavo.

Ankstyvas rytmetys. Perrišau pragulą, siekiančią stuburą. Ji jau visiškai švari – beliktų tik gyti, jei gyvybė tęstųsi žemėje. Deja, gyvybė eina į amžinąjį Esimą Dieve. Mamytės Pascha artėja. Kraujospūdis mažėja, temperatūra taip pat krinta, balselis silpnutis. Širdies tonai ritmiški, bet labai pavargę. Ji jau mažai dejuoja. Akys užmerktos, kvėpavimas "žuvies". Visa tai rodo, kad artėja amžinasis Gimimas...

Rugpjūčio 14 d.

Ak, Marija, kaip viskas keičiasi mūsų kasdienybėje: šviesą pakeičia tamsa, džiaugsmą – skausmas... Man taip skauda širdį! Mamytės kūnas išmargintas įvairaus dydžio žaizdomis, akys įdubosios, jau daug dienų nebeatsimerkia. Veide ir kūne ryškūs mikrocirkuliacijos sutrikimai. Ji visiškai bejėgė...

Taip liūdna ir skurdu širdyje. Jaučiuosi tokia menka ir bejėgė Mamytės ligoje. Čia mano reanimatologės žinios patiria jau tikrą fiasco...

Šiandien Mamytė taip skaudžiai prašė: "Sutrumpinkit mano kančias!"

Kaip? Kokiu būdu? Jei galima, mieloji Motina, leisk išgerti jos taurę.

Rytą, labai anksti, visiškai suprasdama, ji vėl priėmė Švenčiausiąjį. Juk tai Gyvybės Versmė! Testiprina ją šita Versmė ir tetampa amžinojo Gyvenimo priežastimi.

20.15 val. Mamytė sunkokai ištarė: "Ma- atau Mariją... stovi ir šššyp-sosi..." Praėjus kokiai 10 minučių, jau visai aiškiai pasakė: "Mačiau Mariją, Ji stovėjo ir šypsojosi... "

Rugpjūčio 15 d. – Marijos Dangun Ėmimo šventė

Marija, sveikinu Tave Angelo žodžiais: "Sveika, Marija, malonės pilnoji..." Matai, kokia aš maža, pilka, kenčianti... Marija, man skauda širdį dėl Mamytės negęstančios kančios. Juk ji sunyko, kūnas žaizdotas, skaudžiai dejuoja vos ištardama žodžius. Perrišau jos žaizdas, apverčiau ant kito šono, bet ji mažai reagavo...

Ji sunyko, išseko... Ar negana šios kančios? Jos išvargusi būtybė pačia savo egzistencija maldauja pasigailėjimo...

O, nepraeik pro šalį, bet užeik pas mus, Marija! Atsistok prie jos lovos, paimk už rankos ir tark: "Eime, Dukrele, nes jau atlikai savo užduotį žemėje! "

22 val. Mamytė ėmė labai skaudžiai dejuoti. Oi, kaip drasko širdį šios dejonės!

Koks skirtingas gimimas žemei ir Dangui! Kai gimsta žemei, skausmas intensyvesnis, bet daug trumpesnis. O čia – toks ilgas, sekinantis gimstančiąją ir artimuosius...

Atsidusau. Neatėjai, Marija! Tebūnie Viešpaties Valia! Mes, Tavo remiami, iškentėsim skirtą dalią.

Ėjau ilsėtis skaudama, bet ramia širdimi. Mūsų Golgota tęsiasi... Daugiau aš nieko neprašysiu, tik jėgų, meilės ir ištvermės visiems: Mamytei ant kryžiaus, o mums – po kryžiumi.

Marija, Tu šypsaisi Mamytei iš tolo. Ateis tokia diena ar naktis, kai Tu nusišypsosi iš arti. Tu išklausei mus nesuprantamu, bet – tikiu! – pačiu geriausiu būdu. Tu – Motina! Tebūnie!

Rugpjūčio 16 d.

Nubudau kaip visuomet apie 6 val. Perrišau Mamytės žaizdas, apverčiau ant kito šonelio, supyniau kaseles ir atlikau kitus patarnavimus. Jos veidelis visų šių procedūrų metu toks skausmingas.

Ak, Motinėle! Pakentėkim mums Viešpaties skirtą laiką. Juk Jis su mumis dalijasi karčiąja dalia. Jis vėl pas tave atėjo eucharistiniu būdu.

Širdin atėjo ramybė, darna. Aš daugiau nebeklausiu "kodėl?", bet, prigludusi prie šio skaudaus kryžiaus, paklausiu: "Viešpatie, ką nori mums tuo pasakyti?" – Manau, jog nori, kad mes, visiškai nurimę, lauktume amžinojo Tėvo sprendimo.

Tėve! Tėve! Ne taip lengvai ateina šita darna, ramybė... Mūsų jėgos per silpnos panešti didžio skausmo naštą: mes klumpam po ja, susikruvinam, o kartais ir kitus sukruvinam. Ką padarysi! Tu aiškiai sakai: "Be manęs jūs nieko negalite..." Taip, Tėve! Todėl Tu su mumis, kad mes ištvertume iki galo.

Mamytės kančių kampelyje tokia ramybė. Čia jau tikras Amžinybės prieangis. Tik neaišku, kada atsivers durys į amžinąjį Džiaugsmą. Tebūnie Tėvo meilingoji Valia! Nors ji skaudi, bet turi ir tyro džiaugsmo atšvaitų, turi tikros ramybės

palaimą. Jis mus visados myli ir išklauso pačiu tobuliausiu būdu.

Kambaryje taip ramu. Žvelgiu į miegančios Mamytės veidą, išvagotą daugybės raukšlelių, gelsvai blyškų; į jos bejėgės rankeles, gulinčias ant krūtinės, laiminusias mus, išeinančius į gyvenimą. Ačiū geroms ramioms akims, žvelgiančioms į dar vieną dukrytę, pasitinkančioms parvykstančią, su ilgesiu išlydinčioms išvykstančią.

– Ačiū tvirtai sučiauptoms lūpoms, kurios bučiavo dar vieną savo džiaugsmą ir skausmą, kurios už mane meldėsi, kurios giedojo su visu pulkeliu gražiaisiais gegužės vakarais. Ir dabar jos, jau tylančios amžiams, vis kartoja pavienes invokacijas: "Karaliene kankinių... Krikščionių pagalba... Taikos Karaliene... Karaliene Angelų, melski už mus..."

Išgirsti šį aidą, taip seniai pažįstamą ir savą, nejučiom nukeliauji į tyrą kūdikystę ir asocijuojasi: Kūdikis – Motina mirtyje ir Kūdikis – Motina gyvenimo aušroje. Kokia vienovė! Vadinasi, Gimimas ir Mirtis – tai vienis. Kiek daug paslapčių mūsų gyvenime!

Ačiū jos atodūsiams, kuriuos dabar girdžiu. Kiek jų buvo dėl kiekvieno iš mūsų! Priimk juos, Tėve, kaip meilės šauksmą.

– Ačiū motiniškai krūtinei, išmaitinusiai aštuonis vaikelius, ir dar tokiais sunkiais karo ir pokario laikais. Ji pati neturėjo ko pavalgyti, bet sočiai maitino savo kūdikėlius. Mes buvome ja gyvi, o jos gyvybė jau tada tirpo ir tirpo kaip vaškinė žvakė.

– Ačiū nuostabiajai motiniškai Gyvybės šventovei, kurioje susiformavo visų vaikų kūneliai. Kokia šventa šita šventovė! Kiek joje mistikos ir didybės! Tai Kūrėjo susitikimo su kūriniu vieta. Tai didysis Gyvybės šaltinis, amžiais čiurlenantis iš nesukurtos Gyvybės į sukurtąją ir sukurtosios į amžinąją Gyvybę. Štai, šita šventovė atliko Kūrėjo pagarbinimo himną, ir dabar pamažu, kaip deginamoji auka, nyksta Amžinojo garbei, kad Jame prisikeltų triumfuojančia Gyvybe jau ne viena, bet su visais savo vaikais ir vaikų vaikais bei vaikaičiais.

– Ačiū Motinos širdžiai, mus taip mylėjusiai ir taip kentėjusiai! Tegul kiekvienas jos silpstantis dūžis aidi amžinosios Gyvybės triumfu.

Kas tad yra Motina? Tai Dievo Meilė žmogaus pavidalu. Ji visa sukurta iš Meilės ir Meilei. Todėl dėl mistinės, kuriamosios

galios ir jos esminio sudieviškinimo galima sakyti – tai Dievas žmoguje!

Taigi, kokios didžios Paslapties artumoje aš esu! Mano kenčianti, gęstanti Mamytė – tai pats Kristus, kurio žingsnius į Golgotą lydime ir, kiek įmanoma, lengviname. Ar ilgas dar kelias iki viršūnės? Nežinau. Tik viena aišku: mus kalbina dieviškoji Meilė, nes "nėra didesnės meilės, kaip atiduoti savo gyvybę" už savo vaikus. Ji miršta už mus, ji kenčia už mus! Todėl ji nuostabi, nepakartojama, ji dieviška!

Ak, Mamyt, priimk šią padėką kaip ramybės lopšinę, dainuojamą prie Tavo amžinosios Gyvybės lopšio!

Rugpjūčio 17 d.

Rytas panašus į kitus. Mamytės išvaizda kenčianti. Sąmonė yra, bet žodžius taria labai sunkiai. Nekrotizavo dar viena pragula.

Nuo 22 val. Mamytė atrodė mirštanti... Kaip ilgai truks jos merdėjimas – šiandien jau dvidešimt pirma para... Mielasis Dieve, kaip skauda širdį! Mes tokie bejėgiai prieš tą kančią. Tebūnie ši kančia vieningai su Tavąja paaukota už vargšus žmones, kurie nepatiria meilės.

Rugpjūčio 18 d.

Mamytė nemirė... Kokia ji bejėgė, žaizdota, išsekusi, kenčianti taip skaudžiai, bet tyliai, be priekaištų, vien su malda lūpose. Rytą ji vis kartojo: "Dar trūksta kankinių... Karaliene kankinių, melski už mus! Karaliene visų šventųjų, melski už mus! O Jėzau, Jėzau pasigailėk manęs!"

Kiek daug dienų ir naktų ji maldauja pasigailėjimo! O Viešpatie, padėk mums! Taip, Tu tikrai padedi, Tu su mumis daliniesi karčiąja dalia. Tu su mumis gyveni. Tu maitini Mamytę Gyvybės Duona. Tu girdi ir priimi jos dejones ir mūsų skausmą. Tai, ką Mamytė kenčia, aidi mūsų širdyse kaip graudus "Kyrie eleison! Christe eleison!"

Mamytė miega, o aš saugau jos poilsį prieš didžiąją Kelionę. Rodos, ir pati jau keliauju... Nutolo reikalai, rūpesčiai, nutolo pasaulis, pasiliko didžioji Amžinybės tyla ir meilės paskirtis – palydėti Mamytę, padėti jai užgimti triumfuojančia Gyvybe. Bet aš labai labai pavargau... Mano fizinės jėgos per silpnos nuolat gyventi Antgamtės alsavimu. Bet.... Žmogus pakelia

daugiau, nei jis mano galėsiąs pakelti: jame yra daug jėgų, kurios įsijungia tada, kai atrodo, jog nebepakilsi suklupęs po kryžiaus našta, nes: "Visa galiu Tame, kurs mane stiprina" – galiu savo Jėzuje per Mariją. Taip galiu ir stoviu toliau po kryžiumi...

Įrašiau magnetofonu merdinčios Mamytės maldą. Kokia ji verianti širdį! Jos neįmanoma klausytis be ašarų. Kaip nuoširdžiai Mamytė aukoja savo kančią už gyvenimo Draugą, mūsų Tėtį: " Vladeli, už tave... Vladeli, už tavo sielą... už tavo, Vladeli, sveikatą... Sveika, Marija..." Sukalbėjo pradžią ir nusilpusi nutilo. Kelis kartus kalbėjo labai gražią maldą. Paklausiau:

– Už ką taip meldžiatės?

– Už kunigus... kad jie būtų geri, mylėtų Dievą ir žmones...

Apvertėm ant kito šono. Mamytė skaudžiai dejuoja, nes kūne vis daugiau ir daugiau žaizdų: vienos gyvos, kraujuojančios, kitos nekrotizavusios – lyg Kančia ant kryžiaus...

Jėzau, ar dar ko trūksta jos kančioms? Leisk jas mums iškentėti – pasigailėk Mamytės! Išvaduok ją iš šių skaudžių kančių!

Tėve, ką mums daryti? Būk geras, stiprink ją, nes mūsų pagalba mažai tepalengvina. Ak, Tėve, kaip skauda man širdį dėl jos kančios! Tėve, gerasis Tėve, pasigailėk! Juk Tu Visagalis – pašalink kliūtis į Ramybę ir Džiaugsmą Tavyje. Ištiesk savo tėviškas rankas mūsų Mamytei. Ji pavargo žemėje, o dabar tiek daug kenčia – leisk jai pailsėti Tavo glėbyje.

Marija, Tu Mamytei atėjusi iš tolo šypsojaisi ir sakei: "Ateisiu katrą dieną" (Mamytės žodžiai). Ar dar toli ta diena, Mieloji? Marija, gelbėk! Motina, gelbėk! Mes taip Tavimi pasitikime. Mes žinom, kad Tu ateisi Viešpaties paskirtu laiku.

O, šventoji Valanda Viešpaties amžiuose, kai absoliutus žmogiškas neturtas, baigiąs irti kūnas susivienys su dieviškąja Gyvybe! Ar toli dar tu? "Tėve, tepraeina ši Motinos kančių taurė, bet ne mano, o Tavo Valia tebūnie!"

Mamytė tarė:

– Duok aš tau pabučiuosiu rankeles, kurios gera daro.

– Mamyt, o gal užtektų veidelio?

– Ne, rankelės daugiau vertos.

Beliko išpildyti jos norą... Su kokia meile ji pabučiavo mano rankas!

Praėjus kuriam laikui, Mamytė vėl prabilo:

– Uždėk mano rankas sau ant kaklo, – (mat, ji visiškai bejėgė ir negali net rankelių pajudinti), – aš noriu tave apkabinti ir išbučiuoti už tai, kad tu mane slaugai, prižiūri...

Kai uždėjau jos bejėgės rankeles sau ant kaklo, ir tokiu būdu mane apkabino, ji kalbėjo toliau:

– Myliu tave, labai labai myliu...

Aš verkiau...

Rugpjūčio 20 d.

Išaušo ūkanotas šaltas rytas. Mamytė tokia vargana, pamėlusi...

Vakare klausiu:

– Mamyt, ar labai sunku?

– Labai.... sunku... Bet tu... eik atsigulti....

– Mamyte, kad man širdelę skauda, kai jūs taip kenčiat.

– Nesisielok... nesikankink... aš iškentėsiu... O tu eik ir atsigulk...

Kokia švelni, rūpestinga Motinos meilė! Ji net mirdama rūpinasi savo vaikais!

Stebiu jos gelsvai melsvą veidą, giliai giliai įkritusias akis, skausmingą, bet ramią išraišką. Jaučiu mirties kvapą, sklindantį iš jos kūno, ir mąstau:

– Mamyt, Tu Dievo mylima Būtybė! Kiek daug mums tenka išgyventi skausme tyriausio džiaugsmo! Koks Dievo palankumas! Jis su mumis dalijasi karčiąja dalia. Jis mus maitina Savimi. Jis drauge su mumis dienų ir skaudžių naktų valandose. Mums nesuvokiama Jo Valia, bet Ji – Meilė. Ilgai trunka Tavo, Mamyt, o kartu ir mūsų merdėjimas. Tai skaudu ir sunku, bet būtų neteisinga dejuoti ir skųstis, nes čia glūdi didžioji Atpirkimo paslaptis. Per šitą gūdų skausmą ne vienam užtekės Prisikėlimo aušra. Mes dalyvaujame atpirkime. Šitas ilgas merdėjimas nepaaiškinamas medicinos ir žmogaus požiūriu, bet žinomas Tau, kuris visa darai iš Meilės. Mums belieka prisiglausti prie Tavęs ir ištarti: "Taip, Tėve!" Tu žinai, ką darai. Pasaulį gelbsti meilė ir kančia. Čia yra šiedu elementai. Mes jaučiam Tavo Meilę, priimam ją ir patys tampame Meile. Gal šita agonija bus iškalbingesnis pamokslas už girdimus iš sakyklų, nes čia kalba visa žmogiškoji

egzistencija ant savo skurdo griuvėsių, iš kurių kyla visiškas atsidavimas Tėvo Valiai ir Jo Meilės atsakas žmogui. Taigi net Mirtyje galima patirti patį gryniausią džiaugsmą, galima išgirsti Velykų ryto varpus, kviečiančius atsiverti Meilei, priimti ją ir ja tapti.

Nublanksta žodžiai, kai į mus prabyla didžioji Amžinybės tyla. Ir pačiam belieka nutilti, apkabinti savo skurdą ir atsiverti Gyvybei...

Rugpjūčio 21 d.

Auštant Mamytė vėl ėmė skaudžiai dejuoti. Kiek palaukus, lėtai, bet aiškiai kalbėjo: "Jėzau... myliu Tave!... Marija... myliu Tave!... Jėzau, ateik!... Marija... Marija..."

Šiuos aktus ji kartojo daugel kartų. Tarpais nutildavo ir vėl prabildavo: "... pagal Tavo šventą Valią!... Jėzau, pasigailėk manęs... neužmiršk manęs... Aš noriu eiti į Dangų... Jėzau... Jėzau... mano Jėzau... "

Aš klūpojau šalia jos lovelės ir šnabždėjau čia pat esančiam Išganytojui:

– Jėzau, išvaduok mano Mamytės dvasią, leisk jai pailsėti Tavo rankose. Jėzau, ji pavargo ir taip skaudžiai kenčia... Leisk iš visiško žmogaus neturto išsivaduoti ir apsivilkti dieviškumu. Tu ją pašventinai. Tu glūdumoj nakties vėl ją pamaitinai Gyvybės Duona. Tu ją subrandinai amžinajai Vizijai. Jėzau, Tu su mumis! Tavo Valia skaudi, bet kartu ir labai miela. Jaučiu Tavo šventą artumą, Tavo alsavimą, žodžiais neišreiškiamą dievybės spinduliavimą, Antgamtės tylą ir maldauju: parodyk Mamytei savo nepridengtą Veidą! Matai – ji tapo šešėliu... Jos kūnas jau yra, bet siela vis negali išsivaduoti. Tik Tu vienas gali jos kančias pakeisti amžinu džiaugsmu... Jėzau, pasitikiu Tavimi! Atsiduodu Tavo Valiai, bet prašau: atsimink mūsų mielą Mamytę, padovanok jai Dangų! Ak, Meile – Tu nesuvokiamoji, bet realiai jaučiama Meile!

Ačiū, Mamyte, kad Tu esi, kad galiu Tavo gęstančią žemišką gyvybę apgaubti meile, rūpestingumu ir medicinine pagalba. Ačiū ir už skausmą. Ačiū už Tavo maldas, kurios, kaip visos mūsų nuodėme sutryptos žemės šauksmas, aidi iš Tavo stingstančių lūpų: "Taikos Karaliene... Taikos... Taikos... Taikos ir ramybės visam pasauliui... Ar duosi, Marija?... Ar duosi?...

Marija... Išprašyk tą malonę iš Dievo... Išprašyk... Išprašyk..."

Kokios Tavo merdėjimo paslaptys! Tu įsijungi į dieviškąją Sąmonę, apimančią visą pasaulį ir tikslingai kreipiančią žmonijos likimą. Štai koks nuostabus Tėvo planas! Kai Mamytę atvežėm į Alytų iš kaimo sunkiai sergančią, ji, nors ir nevisiškai sąmoningai, daugiausia rūpinosi paršiukais, katytėmis, šuniuku. Pamažu jos branda rutuliojosi dieviškumo, Antgamtės linkme. O dabar ji gyvena jau ne žemės gyvenimu. Taip. Ji nutolo nuo jo labai toli. Ji meldžiasi ne vien už save, bet ir už viso pasaulio žmonių ir visų gyvų būtybių taiką ir ramybę, maldauja Jėzų ir Mariją gelbėti sielas. Išorinis pasaulis jai nebeegzistuoja. Ji – rytdienos Tėviškėje.

Mamytė tapo tyra, perregima, šventa. Tai žmogaus ir Dievo kūrybos stebuklas. Aš tikiu, kad ji eis tiesiai į Dangų. Branda įvyko žemėje – čia, gulint ant kančios kryžiaus, gaubiant Viešpaties palankumui: jau 24 dienos, kai ji kasdien priima šv. Komuniją. Pats Jėzus ją rengia palaimintajam regėjimui, turinčiam pradžią Mirtyje, bet neturinčiam pabaigos. Kokie teisingi apaštalo Pauliaus žodžiai: "Šio laiko kentėjimai nereikšmingi, lyginant juos su amžinąja garbe, kuri bus mums apreikšta". Šią tiesą patvirtins ir mūsų Mamytė, kai jos dvasia išsivaduos iš visiško žmogiškojo neturto dulkių. Tiesa, ir šios dulkės laiko pabaigoje prisikels Gyvybės džiaugsmui.

O, kokia didelė psichologinė patirtis man buvo šitas ilgas Mamytės merdėjimas! Tai galima pažinti nuosekliai įsigilinant į kiekvieną merdėjimo dieną. Aš drauge su Mamyte ėjau į pažinimo kalną, kartais klupdama, prieštaraudama, kai skausmas buvo labai didelis... Bet ėjau, ėjau – ir atėjau. Kur? Į Ramybės būseną, kurioje skausmas pražysta palaimintu džiaugsmu ir galima drauge su apaštalu Pauliumi ištarti: "Gyventi man yra Kristus, o Mirtis – laimėjimas".

Taip! Mes laimėjome. Ką laimėjom? Mes įsijungėm į dieviškosios Sąmonės planą ir visa būtimi ištarėme: "Taip, Tėve!"

Rugpjūčio 22 d., Marijos Valdovės šventė

Šiandien lygiai du mėnesiai, kai atsivežėm iš kaimo mirtinai susirgusią savo Mamytę.

Kokia šiandien diena? Skaudi, kaip ir praėjusios... Mamytė visiškai išsekusi. Protarpiais meldžiasi, tai vėl – dejuoja.

Kaip gelia širdį, kai perrišinėju jos žaizdas, kurios gangrenuoja vis labiau ir giliau! Matau yrantį šventą Motinos kūną, jos visišką bejėgiškumą, girdžiu jos graudžias dejones ir nesulaikau ašarų...

Kaip gaila Mamytės! Kiek daug jai reikia kentėti! Ir kada gi ateis išsivadavimas iš šio dulkėmis virstančio kūno?! Ak, Dieve! Kaip sunku kartais ištarti "Taip, Tėve!", kai girdi kasdien kartojamą graudų šauksmą: "Mano Jėzau, pasigailėk manęs! Marija Motinėle, pasigailėk manęs! Oi, neišprašau Marijos, kad pasiimtų pas save..." Rodos, Viešpats apkurto ir nebegirdi šio maldaujančio šauksmo... Tyli ir Marija...

Koks didelis mums tikėjimo išbandymas! Šitoks šauksmas dieviškai Meilei, ir į jį – tokia gūdi tyla...

Mamytės maldavimai eina tarsi iš žemės glūdumos... Man norisi Tave, o Dieve, klausti: "Ar girdi?"

Taip, Tu girdi. Bet, matyt, taurė dar nesklidina. Sakyk, gerasis Tėve, ko dar trūksta? Aš negaliu priekaištauti: "Kodėl mus apleidai?" Ne. Tu su mumis. Tik neaišku, kodėl tokia gūdi tyla. Ko reikia, kad Mamytės aimanos pasiektų Tavo Širdį – pačią jautriausią iš visų?

Ak, tai Atpirkimo kaina – "Kūnas, kuris už jus išduodamas... nuodėmėms atleisti!" Ir šitas šventas Motinos kūnas turi kažkokią didelę paskirtį, susijusią su žmogaus išgelbėjimu. Bet nuo tos vilties skausmas nemažėja...

Tėve, sustiprink mus! Atsiųsk mums Angelą Ramintoją, kaip kadaise atsiuntei Jėzui Alyvų kalno nakties glūdumoj. Ir mus, o Tėve, apgaubė didi tikėjimo tamsa ir žmogiškojo skurdo skausmas... Atsiųsk mums Angelą – tepasigirsta jo sparnų šlamesys, skelbiantis didįjį Išvadavimą.

Rugpjūčio 24 d.

Išaušo ankstyvas rytas. Išėjau į šv. Mišias, nes be šios dieviškos pagalbos neištverčiau... Šv. Mišių aukoje buvau tokia vargana, išsekusi. Perkeitimo metu vienijau mūsų visų skausmą su Jėzaus kančia ir mirtimi. Susivienijau su Jėzumi Alyvų kalno valandą ir grįžau į mūsų Golgotą.

Perrišimo metu, matant pūvančius audinius, spaudė širdį: teko juos, kiek įmanoma, iškarpyti... Kokios skaudžios visos šios Kankinės žaizdos! Jos dar skaudesnės, nes ir mums jas labai labai skauda...

Kol perrišom, apvertėm ant kito šono, Mamytė gerokai pamėlo. Kiek gi jinai dar išlaikys?!

Viešpatie, pasigailėk! Jau išsekau šiame "D ritme"... Jausti visišką savo bejėgiškumą, negalėjimą veiksmingai padėti; girdėti tas graudžias skausmingas aimanas, maldaujančias Dievą ir Mariją pasigailėjimo, ir likti tarsi be atsako – tai žmogui nepakeliama...

"Tėve, jei galima, tepraeina ši taurė pro mus, bet tebūnie Tavo valia". Aš noriu skųstis:

Tėve, kodėl toji taurė tokia skaudi? Argi nepasiekia Tavo Širdies šitokios skaudžios Mamytės aimanos? Ar taurės pilnatvei ko nors trūksta? Sakyk, ko gi? Mes papildysim jos saiką.

Pasigailėk mūsų Mamytės, pasigailėk! Aš lieku tyli prie Tavo kojų skausmo sutrintą širdimi... Tegul tekantis Mamytės kraujas šnabžda Tau: "Myliu Tave, Tėve, myliu ir Tavo skaudžiąją Valią". Girdi, kaip mūsų Mamytė mirštančiu balseliu meldžia: "Švenčiausioji Jėzaus Širdie, teateinie Tavo karalystė"? Išklausyk šios Kankinės maldas. Jos veidas tapo panašus į Tavo Sūnaus Veidą ant kryžiaus: išsekęs, pamėlęs, skausmo paženklintas...

Tėve, pasilenk prie mūsų – juk matai, koks mūsų vargas ir skurdas... Kyrie eleison!

Rugpjūčio 25 d.

Mamyt, kaip Tau padėt nueiti į Tavo trokštamą tikslą – pas Dievą? Aš žinau tik vieną būdą – maldauti Tėvą. Todėl ir kreipiu į Jį, čia esantį, viltingą mylintį žvilgsnį. Jis visa supranta. Jam žodžiai nebūtini...

Tėve, padovanok mūsų Mamytei savo Pilnatvę! Tėve, pasitikiu Tavimi! Myliu Tave ir visiškai atsiduodu Tavo Valiai. Bet Tu atsimink mus savo dieviškame Džiaugsme... Pažvelk į šią Būtybę, mus padovanojusią Tau, ir apvilk ją dieviškumu... Abba!

Rugpjūčio 27 d.

Prieš 59 metus šią dieną mūsų Tėveliai susituokė. Kokia įvairi gyvenimo mozaika, sukurta per šiuos beveik šešis dešimtmečius! Gerai, kad ta graži jaunutė mergaitė, besiartinanti prie altoriaus, nematė savo Golgotos... Karas, pokario laikotarpis, vienas po kito penkiolikos metų

laikotarpiu pasaulį išvydę aštuoni vaikai... Vargas, maisto stoka, kasdieniai rūpesčiai ir maži džiaugsmai... Visko buvo šios mergaitės gyvenime.

O dabar? Dabar ji labai kenčia, bet apgaubta meilės, rūpestingumo. Visi vaikai ją myli. Ji buvo tokia paprasta, tyli, nuolanki ir gera. Gyvenimą atspindi pabaiga. Kokia nuostabi jos saulės laida! Tas auksinis skritulys įgijo kraujo spalvą... Jis leidžiasi pamažu pamažu didžiai ramus į ištiestas visagales Tėvo rankas. Šios gerosios Rankos išpuošė ją dieviškumu, Marijos grožiu. Jos paskutinės savaitės ir dienos pažymėtos Dievo artumo, Jo eucharistinio slaptingumo. Mamytė geriausiai supranta šv. Komunijos valandėlę.

Dar keli, nors ir labai skausmingi žingsniai, ir mes pasieksim kalno viršūnę. Paslaptingoje vizijoje jau matyti Šviesa, jaučiama amžinoji jaunatvė, išsivadavimas ir skrydis... O skrisk, Balandėle, į Šalį, kurioje tobula Meilė, Harmonija ir Džiaugsmas!

Aš truputį Tau pavydžiu, nes mane palieki žemėje. Man dar prieš akis mano merdėjimas, išsivadavimo kančia... Tai, ką Tu baigi iškentėti, man dar prieš akis. Nors daugel kartų miriau su mirštančiaisiais, o dabar – daugel kartų su Tavimi, bet man vis dar reikia vėl keltis ir gyventi žemėje. Gerai. Tebūnie taip, Tėve! Ateis ir man šita lemtinga Pascha. Tu tada, Mamyt, padėsi man, nes jau žinosi kelią į Tėvo Namus. Juk Tu tikrai ateisi pasitikti savo vaikų!

Rugpjūčio 31 d.

Ar girdi, Mamyt? Jau skamba amžinojo Prisikėlimo varpai, skelbdami Golgotos pergalę. Tu tuoj būsi kaip Aušra, kaip didžiojo Valdovo dukra.

Dar palaukim valandėlę, dar pakentėkim minutėlę, ir atsivers Tėvo Namų durys... Tu tiek iškentėjai gyvenimo kely! Ten Tu pailsėsi. Ten bus Tau atlyginta palaimingu džiaugsmu.

Aš išstovėsiu iki galo po Tavo kryžiumi, kuris tikrai skaudus dėl savo be galo užtrukusios agonijos. Tu miršti jau antras mėnuo, ir kasdien miršti... Nesuvokiama man, kaip gydytojai, Tavo gyvybės rusenimas ant visiškų kūno iširimo pelenų. Labiau sudegti, daugiau suirti beveik neįmanoma... Aš sėdžiu kaip Jobas šalia Tavęs, jaučiu audinių puvimo kvapą, perrišinėdama čiuopiu Tavo stuburo slankstelius, tas gilias nišas

tarp raumenų, girdžiu Tavo graudų skundą ir tyliu, nes dideliame skausme žodžiai bereikšmiai...

Mamyt, aš su Tavimi kartu kenčiu. Žinau, kenčia ir kiti mano broliai, sesės, bet mudvi per tiek dienų ir naktų tapome tarsi viena. Tavo skausmas – mano skausmas, Tavo bejėgiškumas – mano bejėgiškumas, tavo žmogiškas skurdas tapo manuoju, Tavo sudievinimas – manąja dalia. Tu man tapai kenčiančiu Kristumi, kurį, kaip sparnais, dengiu meile, malda, rūpestingumu. Aš negaliu Tavęs nuimti nuo kryžiaus, nes su juo susijęs daugelio žmonių amžinasis Likimas. Ak, Mamyt, ištverkim iki pergalingo: "Tėve, į Tavo rankas aš atiduodu savo gyvybę! Atlikta!" Tik tada mes pailsėsim Tėvo Namuose.

Žinau, manęs laukia dar truputį laiko gyventi žemėje, po to – liga, agonija ir mirtis. Bet josios dalį aš jau išgyvenau su Tavimi. Daug kartų miriau ir vėl kėliausi, daug kartų maldavau pasigailėjimo ir vėl atsidaviau į Tėvo Rankas. Tai buvo ir mano mirtis. Taip! Tikrai buvo. Dabar mudviem belieka baigiamasis akordas. Tesuskamba jis visišku atsidavimu Tėvo Valiai, nes Jo Valia – Meilė. Taigi teskamba nuostabioji Meilės daina, nes ji ras atgarsį didžiojo Tėvo Širdy...

Rugsėjo 1 d.

Mamyt, šiandien visur pilna gyvybės, vaikiško čiauškėjimo, jaunimo džiūgavimo, o kartu ir bundančių rūpesčių.

Mudvi vėl tęsiam savąją skausmo akademiją. Kaip manai, kokiu laipsniu ją užbaigsim? Ką pasakys mums Tėvas? Turėkim nuolankią viltį, kad Jis suteiks aukščiausią apdovanojimą – nesibaigiančią Meilės Amžinybę.

Dar kartą perrišau tavo baisias, jau dvokiančias žaizdas. Širdis virpėjo jas liečiant, bet aš privalau tai atlikti – tai Meilės pareiga. Jau nedaug teks jas tvarstyti, nes Tavo gyvybės žvakė baigia degti. Kaip gerai, kad nežinojau, kiek laiko tęsis šita agonija! Jei būčiau žinojusi, sunku būtų buvę ištverti. Bet Tu mirei daugybę kartų, ir kiekvienas atrodė esąs paskutinis... Dabar jau aiškiai žinau, kad artinasi geroji Vaduotoja – Mirtis. Jos žingsniai tokie lėti, tylūs, kad galiu net neišgirsti paskutiniojo... Ak, tebūnie! Marija pabus mano vietoje – juk esu Jos visiška nuosavybė. Jinai – Dangaus Vartai. Pro šiuos gražiuosius Vartus Mamytės dvasia eis į Tėvo Namus. Aš jau

palydėjau Mamytę ligi Tėvo Namų. Mano misija baigiasi – prasideda didžioji Pascha. Jinai gali įvykti visiškai paslaptingai... Tebūnie šlovė Viešpačiui ir skausme, ir Mirtyje, ir Perėjime!

Rugsėjo 3 d.

Pirmasis mėnesio penktadienis – Meilės diena.

Jėzau, ką Tau šiandien pasakyti? Tavo Širdis sužeista, laša Kraujas, laistydamas mūsų žemę. Ką gi mato Tavo akys nuo kryžiaus? Ką jos mato manyje? Ar aš myliu Tave? Rodos, taip.

Jėzau, man tikrai sunku. Aš dalyvauju Tavo gūdžioje agonijoje jau antras mėnuo. Mano Mamytė – tai Tu. Ne ji, bet Tu miršti ir niekaip negali numirti. Atrodo, kad ir Tėvas mus apleido. Ką mums daryti? Ištverti. Bet tik su Tavimi! Tu mūsų nepalieki. Ateis laikas, kai ir Tėvas parodys savo Veidą. Dabar Jį regim tarsi tirštame rūke, tikėjimo nakties tyloje. Ir šita tyla tokia spengiančiai gūdi, nesuvokiama!... Leisk glaustis prie Tavo kruvino kryžiaus ir atsiduoti Tau visiškai.

Mano Jėzau, atsiduodu nesuvokiamiems mūsų Tėvo planams. Teįvyksta Jo tėviška Valia, nors man labai skaudi, tamsi. Tesumala šita kančia grūdą, teišspaudžia kaip vynuogę, kad mano absoliutaus skurdo ir visiško atsidavimo pelenuose pražydėtų Tavo kuriamoji, atnaujinamoji Meilė.

Aš atsisakau savo norų, slaptų troškimų, kad visiškame skurde, bejėgiškume įvyktų didysis Perkeitimo stebuklas. Bet tu būk su manimi, sustiprink mane. Padėk mano Mamytei iškentėti savąją Golgotą.

Tebūnie tai jungtinė Meilės dovana Šventojo Tėvo atvykimo giliajai esmei suprasti, kad įvyktų mūsų Lietuvoje Prisikėlimo stebuklas.

Jėzau, Tu – Visagalis. Tavo Meilei nėra negalimų dalykų. Priimk mūsų sužeistų širdžių kraują, sumaišyk jį su Tavuoju ir jo galia prikelk žmoniją Malonės, kūrybos ir Meilės gyvenimui.

Jėzau, glaudžiuosi prie Tavo sužeistos Širdies – tegul Jos Kraujas išgrynina mane ir padaro vertą pagimdyti Mamytę amžinajai Laimei. Juk Ten – Tėvo Namuose – tikrasis Gyvenimo išsiskleidimas. Žemėje – pradmenys, Tenai – pilnatvė. Visa širdimi trokštu Jai šios pilnatvės. Mano balselis per silpnas, kad pasiektų Dangų, bet prie jo Tu prijunk

"Šventosios Dvasios neišsakomus dūsavimus", ir jis tikrai pasieks Tėvo Širdį.

Ne mirties trokštu Mamytei, bet Gyvenimo, ne dulkėmis virtimo, bet didžiosios brandos, pilnatvės Jame!

Šiandien Širdies diena – Meilės diena. Mamytė vėl sąmoningai priėmė Eucharistiją. Jos gyvenimo saulėlydis švinta Prisikėlimo Aušroje. Todėl mes meldėmės:

– Ačiū Tau, Jėzau, Amžinoji Gyvybe! Teįvyksta manyje Tavo Valia! Aš vieniju savo kančią, visišką bejėgiškumą su Tavimi, kaip Meilės dovaną už Šventojo Tėvo atvykimą, už mistinio Kristaus Kūno subrendimą ir atsinaujinimą, už Bažnyčios Meilės triumfą prieš blogį. Jėzau, priimk mane kaip deginamąją auką už Bažnyčios pergalę. Duok tik jėgų ir meilės, mano Dieve, visus skausmus, mano visišką skurdą suvienyti su Tavo atperkamąja Kančia ant kryžiaus už savo ir visų žmonių nuodėmes, už Tavo Meilės paniekinimą.

– Marija, per Tavo rankas aš atiduodu Tėvui savo gyvybę! Priimk, o Motina, mane į gražųjį Dangų! Aš ten per amžius džiūgausiu Tavo Meilei. Juk Tu mane myli, todėl atsimink mane ir atsistok po mano kryžiumi. Aš noriu drauge su Jėzumi ir Tavimi įsijungti į visos žmonijos atpirkimą. Jėzau, Marija, myliu Jus – gelbėkit sielas!

20 val. Prasidėjo plaučių edema... Iki 22 val. atrodo agonalinė, o vėliau – kiek aprimo dusulys, truputį palengvėjo kvėpavimas. Būdama, rymodama, besimelsdama pagiedojau mirštančiai Mamytei Marijos giesmes. Tebūnie tai Amžinybės lopšinė. Gal dar jinai girdi? Jei Mamytė negirdi, girdi dangiškoji Motina...

Vidurnaktis. Prisiartino pirmasis mėnesio šeštadienis. Ar ateini, Marija, paimti mūsų Mamytės į Dangų? O gal vėl praeisi pro šalį? Nepraeik, Geroji...

... Marija praėjo pro šalį... Mamytė tęsia savąją Golgotą, o su ja – ir mes. Tebūnie Viešpaties – nors ir nesuprantamoji – Valia. Belieka nutilti apimtiems gūdaus skausmo ir, prisiglaudus prie kruvino Jėzaus kryžiaus, paklausti: Mielasis Dieve, ką Tu nori mums šia skausmo kalba pasakyti?

Rugsėjo 4 d., pirmasis mėnesio šeštadienis

Marija, kur Tu? Ką reiškia Tavo tyla? Gerai! Tebūnie taip, kaip skirta Aukščiausiojo planuose! Tuojau 13 val. Į Lietuvą

atskrenda Šventasis Tėvas. Koks nuostabus įvykis – šv. Petro įpėdinio kojos ir lūpos palies Lietuvos žemę!

Ir mes savo kančia dedame mažutį smilkalo grūdelį kaip padėką už šią didžią malonę. Ačiū Dievui už šitą šventą Žmogų, vairuojantį Bažnyčios laivą pačiu audringiausiu laikotarpiu! Tai Marijos pamiltasis Popiežius – Jis visas Jai priklauso. Kokie dideli įvykiai vyksta mūsų gyvenime!

15 val. – kartu su Popiežiumi. Koks geras mūsų Šventasis Tėvas! Jis – antrasis Kristus. Aš taip norėjau jungdamasi mintimis su juo prašyti: Šventasis Tėve, aplankykit ir mūsų Mamytę! Bet Jis tai tikrai padarė, nes minėjo ligonius ir prie jų pasilikusius namiškius.

Kokia laiminga Lietuva! Kokia didelė kreipimosi į kunigus, vienuolius ir vienuoles prasmė! Šiems laikams labiausiai trūksta Šventųjų: Šventumas ir Meilė – mūsų tikslas.

Taip! Mūsų Mamytė – irgi šventoji. Tai kenčiantis ir mirštantis Kristus. Tesusivienija kūrinio ir Kūrėjo Meilė ir neša žmonijai prisikėlimą, atsinaujinimą Kristuje.

Baigiasi diena. Kokia ji stebuklinga! Pirmasis mėnesio šeštadienis ir Marijos Sūnus – Šventasis Tėvas – Lietuvoje! Tai nauja Marijos gailestingumo dovana mūsų Tautai, tai Jos šypsena Nemuno šalies žmonėms.

Marija, stiprink mūsų Popiežių! Tepasiekia Jo širdies meilė kiekvieno lietuvio širdį ir skatina, ugdo šventumą.

Dieve, ačiū tau už Popiežių!

Šventasis Tėve, myliu Tave!

Rugsėjo 5 d.

Sekmadienis prasidėjo ankstyvosiomis šv. Mišiomis. Rytmetinėje Aukoje pynėsi skausmas ir džiaugsmas. Tai nuostabioji gyvenimo mozaika, susidedanti iš šviesių spalvų.

Skausmas – dėl užsitęsusios Mamytės agonijos, tačiau palaimintos agonijos, nes ji dar ir šįryt priėmė Gyvybės Duoną, gerai suvokdama didžiąją Esmę.

Džiaugsmas ir dėkingumas – dėl Šventojo Tėvo lankymosi Lietuvoje. Kokia tai didelė Dievo dovana mūsų tautai! Šiandien buvo pabaigtas 600 metų Lietuvos Krikšto jubiliejus.

Skausmas – dėl gerosios ponios Jadvygos mirties, apie kurią sužinojau Popiežiaus aukojamų šv. Mišių metu. Ji buvo mano antroji Motina. Į jos gerąsias rankas aš patekau vos atvykusi į Kauną ir pradėjusi mokslą nuo penktos klasės, medicinos

institutą baigiau gyvendama jos namuose. Tai didi, brandi asmenybė, savo gyvenimu spinduliavusi Evangeliją. Jinai gyveno ne sau. Ji visus mylėjo, glaudė, maitino ir rengė. Ji perėjo žemę gera darydama, taip kaip Jėzus.

Taigi dvi mano žemiškos Motinos: viena jau mirusi ir laidojama antradienį, kita – mirties patale.

Iš tikrųjų tai netekties, išsiskyrimo skausmas, o kartu – Amžinybės sąlytis su mano mirtingąja dalimi. Aš jas rasiu Amžinybėje, bet skausmo dalią reikia iškentėti. Žmogiškai mąstant, atrodytų, per daug iš karto netekti abiejų Motinų... Tačiau mums nežinomas tikslingas amžinasis Dievo planas.

Priglausk, Jėzau, prie savo Švenčiausios Širdies jau išėjusią Jadvygos dvasią, o Mamytę parenk galutiniam išsivadavimui. Tu, o Dieve, mano viltis!

Dabar dar reikia gyventi, nors šiuo metu man labai sunku ir skaudu. Tebūnie Tėvui padovanotos šios skaudžiosios valandos, kai širdis verkia kur kas daugiau negu akys.

Atslinko skausmo naktis – tokia tamsi, bežvaigždė, bet po jos tikrai išauš ramybės ir džiaugsmo Aušra. Gyvenu viltimi, visiškai atsiduodu Apvaizdos planams ir pasilieku rami po kruvinu Jėzaus kryžiumi.

Jei Šventojo Tėvo vizitas daro šitokį įspūdį – tiesiog realiai jauti Jo meile pulsuojančią širdį, tai koks bus mūsų susitikimas su amžinuoju Tėvu?! Ką mes Jam sakysim? Kaip pareikšim savo meilę? "Ką padarėte vienam mano mažiausiųjų, man padarėte..."

Rugsėjo 6 d.

Mamyt, mes jau atvykome į Nemuno ir Neries Santaką. Pažvelk į šias tūkstantines minias, kurių centre stovi Viešpaties altorius, o netoli jo dega Tavoji gyvybės auka.

Šventasis Tėve, pažvelk į šią nematomą meilės auką, lyg aukos Avinėlis gulinčią ant aukuro; pažvelk į Jos liūdnas skausmingas akis, kuriose glūdi Motinos Tėvynės skausmas dėl klystančių, nemylimų ir nemylinčių vaikų, ir tenusileidžia Jai Tavasis palaiminimas.

...Vakare suklupau prie savo gerosios, antrosios Motinos karsto... Ji išėjo pas Tėvą pirmąjį mėnesio penktadienį, Kristaus merdėjimo ant kryžiaus metu. Kokia tai nuostabi žemės Šventoji!

O Geroji! Kur Tu? Ar jau pasiekei Tėvo Namus? Manau,

kad taip, nes Tu sudegei Meilėje. Tavo vieta ten, prie Jo mylinčios Širdies. Atmink, Geroji, mano Mamytę, už kurią meldeisi su mergaitėmis kiekvieną vakarą. Perduok gailestingajai Jėzaus Širdžiai mūsų skausmą, Mamytės agoniją... Tavo mirtis atliko savo užduotį per pusantros dienos, o mano Mamytės agonija tęsiasi keturiasdešimta para... Aš jau nebedrįstu Viešpačiui skųstis ir maldauti, bet Tau – galiu...

Rugsėjo 8 d.

Marija, šiandien Tavo Gimtadienis. Mieloji, geroji Motina, sveikinu Tave! Tau džiūgauja dangus ir žemė, Tau šiandien Lietuvoj šviečia saulė.

Rytą mus paliko Šventasis Tėvas, atnešęs mūsų Tautai savo šypseną, sustiprinimą, dvasinio prisikėlimo aušrą. Kokia dieviška dovana – mūsų Šventasis Tėvas! Tai Tavo pamiltasis Sūnus. Per Jį Tu glaudei, bučiavai, laiminai Lietuvą... Lėktuvui pakilus nuo žemės, ir mes, kaip anuomet apaštalai, žiūrėjome į dangų... Ir mums, kaip anuomet, suskambo žodžiai: "Jis ateis!" Taip, Jis kasdien ateis pas mus, nes savo akimis matė suvargusią, bet prisikeliančią Lietuvos Bažnyčią.

Šventasis Tėvas išskrido, bet Jo širdis pasiliko Lietuvoje. Jis pabučiavo brolio Stasiuko mažąją Mariją ir kitus vaikus. Jo rankas pabučiavo brolis ir jo žmona Laimutė. Mažosios Marijos asmenyje Šventasis Tėvas pabučiavo ir Tave, mieloji Mamyte, – juk tai Tavo jauniausiojo sūnelio dukrytė. Va, brolis Tau šiandien perdavė Popiežiaus meilę ir sustiprinimą.

Rugsėjo 9 d.

Marija, Tu vėl praėjai... Tebūnie! Matyt, iki pilnatvės reikia dar vieno kito žingsnelio... Būk su mumis. Padėk mums ištverti po šiuo absoliutaus bejėgiškumo ir sunaikinimo kryžiumi.

Marija, Tau pažįstamas liūdesys ir skausmas, perveriantis širdį.

Tau žinoma netekties gėla, visiškas, absoliutus skurdas, tikėjimo tamsa, Tėvo apleidimas... Nors Tėvas laikinai apleido Jėzų, bet nė valandėlę neapleidai Tu. Juk Tu – Motina!

Marija, mūsų Mamytės merdėjimas išsidėstęs tarp Tavo švenčių. Toliau bus Tavo Vardo šventė. O jei skausmo taurė nebus pilna – dar prieš akis Kryžiaus Išaukštinimo ir Tavo kaip Sopulingosios Motinos šventė.

Tai tikri skausmo žingsniai nuo vienos ligi kitos šventės. Aš stengdavausi ištverti vieną tarpsnį, po to – kitą, ir priėjome iki Tavo Gimtadienio. Dabar reikia ištverti kančią iki Tavo Vardo Dienos...

Nors ir labai sunkūs šie tarpsniai, o našta – ypač visiško bejėgiškumo našta – vis sunkesnė, skaudesnė, bet, Tavo globojami, tikiu, ištversim iki galo. Pabūk, Geroji, po Jėzaus kryžiumi su savo vaikais! Mamytė tapo kenčiančiu, mirštančiu Kristumi. Jos kūnas baigia degti kančios ugnyje, siela ir visa būtybė sudievinta. Ji ir šiandien priėmė mažą dalelę šv. Komunijos (nes jai ryti labai sunku). Kas žino, ar tai ne paskutinė šv. Komunija žemėje? Tolesnė gal jau bus Danguje, kai išvaduota dvasia priglus prie mylinčios gerojo Tėvo Širdies? Tebūnie Jo Valia. Nors Ji nesuvokiama, tačiau gūdžioje tikėjimo tamsoje tikiu, kad tai Meilė.

Čia kalba ne jausmai, bet tikėjimas dieviškąja Meile, kai nevirpa nė viena džiaugsmo styga. Tikiu, kad po šios gūdžios tikėjimo ir apleidimo nakties išauš šviesus Prisikėlimo Rytas.

Tai Kryžiaus beprotybės kelias, bet jis tikras, saugus ir šventas. Pasauliui reikia atperkamosios Meilės: "Štai aš esu, o Viešpatie, kad vykdyčiau Tavo Valią!" Esu po kryžiumi drauge su mieląja dangiškąja Motina. Jai leidęs stovėti po savo kryžiumi jai suteikei didžią Savo Malonę. Turiu nuolankią viltį, kad ir aš, būdama po šiuo skausmingu kryžiumi, pagimdysiu daugelį amžinajai Gyvybei. Juk taip, mano Tėve? Tad tebūnie! Stovėsiu tiek, kiek reikia. Tu sustiprinsi mano bejėgiškumą, padėsi mano mylimiesiems ištverti kančią, pranokti skausmą.

Mamytė visiškai panaši į Kančią ant kryžiaus... Ji išseko, sunyko, kūnas kone ištisinė žaizda. Jos akelėse didelė kančia, bet dar didesnė ramybė, atsidavimas Tavo Valiai.

Ją drąsindama, vis primenu:

– Mamyt, tu taip kilniai praėjai visą kryžiaus kelią. Jau nedaug beliko iki viršūnės. Tuoj Tavo skausmas pavirs džiaugsmu. Tuojau Tu pailsėsi prie gerojo Tėvo Širdies, nes žemėje labai daug kentėjai.

Mamytę drąsinu, o pačiai taip sunku širdyje, kad taip maža tegaliu veiksmingai padėti. Tiesa, esu jos gydytoja, sesutė ir slaugė. Paguoda ta, kad ir Marija negalėjo sumažinti Jėzaus kančių, bet galėjo drauge kentėti. Štai ir aš galiu: kenčiu ir

kentėsiu ligi galo. Tikiu, kad tai Malonė. Ak, Marija!

15 val. Mamyte, šią valandą Tu tapati su Jėzumi ant kryžiaus, kai Jis šaukė: "Trokštu!" Tavo burna pravira, išblyškęs veidas, išvagotas skausmo raukšlių. Tik tu jau nebegali ištarti nė vieno žodžio, nors sąmonė išlikusi.

Aš jaučiu Mirties kvapą... Ar Tu jau miršti, mažoji Kankine? Visas Tavo merdėjimas man nesuvokiamas. Net nežinau, kokie bus požymiai, rodantys Tavo išėjimą... Tiek kartų stovėjau kaip gydytoja prie savo mirštančių brolių bei sesių lovos ir atpažindavau Mirties žingsnius, o dabar esu tamsoje, nežinioje... Ar ji ateis kaip vagis? Ar taip, kaip Jėzui ant kryžiaus? Visai nesvarbu. Tu pribrendusi didžiajai Paschai. Tėvas žino ir valandą, ir kelią, kuriuo pasišauks, žino būdą, kaip Tave pakvies. Aš nusilenksiu žemai lyg miškų gėlė prieš Jo didybę ir, sulaikiusi kvėpavimą – norą žinoti, lauksiu Jo dieviškos Minties skaistaus blyksnio kančios nualintame Mamytės veide.

"O ateik, gražioji Pabaiga, ir paskutinį savo žodį ištark tylėdama. Aš aukštai iškeliu savo žibintą, kad pašviesčiau Tau kelią" *(R. Tagorė).*

17 val. Saulė savo šviesa pripildė visą Mamytės kambarėlį. Ji nutvieskė gėles, kurių čia tiek daug. Ir visos jos tokios gražios!

Jaučiu, kad Mamytei reikalingas žmogaus artumas, idant per savo vaikelių rankas jaustų Dievo meilę.

Žmonės šiais laikais primiršo šią tiesą, kad mirštantįjį reikia lydėti, reikia prie jo budėti. Juk tai Gimimo vyksmas. Čia irgi reikalinga pribuvėja. Koks prasmingas žodis pribuvėja– prie buvimo ! Juk žmogus visa savo esme trokšta ***būti***. Jam reikia padėti ***būti***. Negalima jo palikti vieno.

Jau antras mėnuo, kai esu kartu. Šitas gimimas daug lėtesnis už pirmąjį, bet jis dar svarbesnis už jį. Pirmuoju gimimu žmogus gimsta kaip žemės pilietis, o antruoju – Dangaus. Tarp šių dviejų gimimų yra tvirta jungtis. Pirmuoju gimimu tsinešam ir savąją Mirtį, o antruoju – amžiną Gyvybę.

Būk rami, Mamyte, mes pabudėsim, kol Tu užgimsi Dangui. Tu jau Ano pasaulio gyventoja – jau baigiasi trūkinėją ryšiai, jungiantys Tave su žeme. Tu tuojau būsi laisva ir eisi pas Tėvą. Lydėsiu Tave iki slenksčio tų paslaptingų amžinųjų Namų, kuriuose krykštauja Gyvybė. Kaip labai ilgiuosi Tavosios laimės ir išvadavimo! Mudvi dabar galime bendrauti

tylos ir meilės kalba, nes Tavo lūpos nebeištaria nė vieno žodžio. Šiandien sutriko ir rijimas – Tu taip sunkiai praryji mažą šaukštelį vanedens... Pamažu Tu atiduodi viską: judėjimą, rankas, kojas, balsą, rijimą, o toliau atiduosi paskutinį širdelės plastelėjimą... Bet Tu šitaip apnuoginta, absoliučiai neturtinga gausi viską. Tavo dalis tapo Amžinasis Tėvas, o Jame yra visa Pilnatvė. Tu tuojau įsijungsi į Jo Trejybinį gyvenimą.

O kada, Mamyt, ateis manoji valanda? Koks bus mano merdėjimas? Kaip trokštu šventos, sudievintos Mirties! Iš anksto priimu visą laukiančią kančią, agoniją – viską, viską, kas bus Gyvenimo šaukliai. Juos priimu, myliu ir atsiduodu, nes tai Tėvo kviesliai į amžinąją Puotą.

Tu ateisi, Mamyt, manęs pasitikti? Tikrai ateisi, nes mes esam tas pats kūnas ir kraujas, kurį nesvyruodama padovanojai Jėzaus tarnybai. Dabar tavo vaikas budi prie tavojo lopšio, kaip tu kadais budėjai prie manojo. Matai, kaip nuostabu duoti Gyvybę? Tai mūsų pašaukimas.

Rašau prie tavo Gyvybės lopšio, o tu jame ramiai miegi. Pamiegok, Mamyte! Tu nubusi netrukus aname pasaulyje, kur yra amžinasis Gyvybės triumfas. Tu tuojau išgirsi Tėvo žodžius: "Ateik, Palaimintoji!"

Pagiedojau tau "Sveika, Marija, Motina Dievo". Tu pabučiavai tris kartus kryželį, o aš už tave Jam pasakiau: "Myliu!" Dabar užmik ant Tėvo rankų kaip bejėgis kūdikis, kad nueitume tuos likusius žingsnius į jo Namus...

Saulė slenka vakarop auksindama žemę. Gėlės kambaryje maudosi jos šviesoje. Pasilik rami rami Tėvo visagalėse rankose. Tave aš laiminu kryžiaus ženklu ir tariu:

– Labanakt, mažoji Kankine! Aš būsiu su tavimi ant gretimos lovelės, kad, išgirdusi mažiausią garsą, stengčiausi atspėti Tavo norus.

Jėzau, palaimink Mamytę ir pasakyk jai dievišką ačiū už jos nuostabų atsidavimą Tavo Valiai... Marija, atsimink mus savo meilės Karalystėje!

Rugsėjo 10 d.

"Argi Mesijas neturėjo viso to iškentėti ir įžengti į savo garbę?!" (Lk 24,26).

Šitas Prisikėlusiojo klausimas ir kartu atsakymas nušvinta nuostabia šviesa, kai Mamytė jau stovi ant Namų slenksčio. Ir

ji – mistinio Kristaus Kūno narys. Ir jai teko Jėzaus kančios dalia. Bet dabar? Dabar ji jau eina į savo garbę. Tiesa, ji dar gyva, kvėpuoja. Bet gyvybės liepsnelė vos vos žybčioja... Veidas ramus. Šiandien ji beveik nenubunda: minga miegu, truksiančiu ligi visuotinio Prisikėlimo. Tada bus sudievintos visos kūno ląstelės. Iš dulkių kelsis nauja Gyvybė! Gyvenu viltinga ateities vizija ir, rodos, ta baisiai sunki skaudi kančia netolimoje praeityje buvo lyg sapnas. Teisingi šv. Pauliaus žodžiai: "Šio laiko kentėjimai nereikšmingi, lyginant juos su amžinąja garbe, kuri mums bus apreikšta".

Mūsų Mamytė jau eina į tą garbę. Ji dar ir šiandien priėmė mažytę Šventosios Ostijos dalelę. Prieš Komuniją ir po jos Mamytę drąsinau:

– Mamyt, Tavo kryžiaus kelias baigiasi. Tu jį praėjai panašiai kaip Kristus, visiškai atsidavusi Tėvo Valiai. Tu buvai aukos Avinėlis, Naujojo Testamento Jobas, netekęs visko ir kartu gavęs viską, nes kasdien buvai maitinama Gyvybės Duona. Kokia tai didelė Malonė! Ne tik tavo dvasia, bet ir kūnas perkeistas, sudieviškintas. Tu tapai Kristumi ir buvai žmonijos gelbėtoja. Tavo atvejis – šita ilga mirties agonija – nepaaiškinama mediciniškai. Kaip galėjo toks silpnas trapus kūnas ištverti ir nenumirti, nors mirė dešimtis kartų? Tas, kuris tave maitino Savimi, žino šią paslaptį. Ta paslaptis man nežinoma, bet man ir nereikia žinoti. Džiaugiuosi tuo, kad, Jo remiama, išstovėjau po tavo kryžiumi. Tai buvo ir mano pačios merdėjimas bei daugkartinis atsiskyrimas nuo kūno. Tai buvo ir mano agonija ir visiškas atsidavimas Tėvo Valiai. Tai kas, kad maldavau Mamytei išvadavimo – tai žmogiškos kančios girnomis triuškinamos būties šauksmas. Juk ir Jėzus ant kryžiaus šaukė: "Mano Dieve! Mano Dieve! Kodėl mane apleidai?!" O Alyvų Darželyje maldavo, kad praeitų kančių taurė, tačiau sutiko su Tėvo Valia.

Kažkas panašaus buvo ir šiame merdėjime. Aš klupau po kryžiumi, išgyvenau apleidimo skausmą, miriau ir vėl gyvenau... Tai buvo labai skaudi kančia, sutinkanti su Tėvo Valia.

Mūsų Mamytė dabar labai panaši į Motiną Tėvynę. Lietuva vargana, žaizdota, nusilpusi, taip kaip mūsų Mamytė. Jos kančia priimta ir iškentėta vieningai su Jėzumi, todėl turi atperkamąją vertę. Galgi ir Lietuva greičiau atgims Šventojoje

Dvasioje? Koks tai būtų laimėjimas! "Argi nereikėjo mums viso to iškentėti ir įžengti į Dievo vaikų garbę?!" Juk tai nematoma dovana Šventojo Tėvo vizitui į Lietuvą.

Gražu, kai susirinko minios žmonių, kai džiaugsmingai mojavo vėliavėlėmis ir tiesė Popiežiui rankas, kai Jis laimino, bučiavo vaikelius, kai Tauta vienijosi šv. Mišių Aukoje. Bet manau, kad dar gražiau, kai vienam Dievui žinomas kančios Avinėlis – Mamytė – degė naikinamoje skausmo ugnyje, visiškai atsidavusi Jo Valiai. Su mumis esąs Jėzus priėmė šią auką ir ją sudievino. Dabar šitas Avinėlis jau baigia sudegti. Aukos dūmai pasiekė Tėvo Širdį ir Jis jau žengia nuo savo Meilės sosto, kad suteiktų mūsų Mamytei amžinojo Gyvenimo dovaną.

Štai aš esu prie šio aukuro ir aukoju mielosios Mamytės gyvybę tardama:

– Priimk, Šventasis Tėve, šią be dėmės auką, tegul ji teikia Tau garbę ir šlovę, o mums išganymą!

Tėve, dėkoju už didelę Malonę – stovėti po kryžiumi. Tai panašu į leidimą Švenčiausiajai Motinai stovėti po Jėzaus kryžiumi. Juk Jėzus pasakė: "Ką padarėte vienam mano mažiausiųjų, man padarėte". Ji buvo silpnesnė už kūdikį, nes negalėjo net rankos pirštų pajudinti, nė pasiversti, o dabar nepajėgia ištarti nė vieno žodžio, negali nė gurkšnelio vandens nuryti. Ar gali būti didesnis bejėgiškumas? Tai antrasis Kristus, mirštantis už Tautą.

Ačiū, kad buvai su mumis ir stiprinai pats Savimi! Tu ne kartą matei į Tave nukreiptas ašaromis pasruvusias akis, kai perrišinėjom Mamytės žaizdas, kai šalinau žuvusius audinius, kai mano pirštai čiuopė apnuogintus nervus, kraujagysles, stuburo slankstelius... kai širdį varstė jos skaudžios dejonės, o aš taip mažai tegalėjau jas nuraminti... Tai Tu viską žinai, nes buvai drauge su mumis... Dabar šita kančia rimsta. Auksinis kančios skritulys leidžiasi į Tavo ištiestas rankas... Tuojau mes galėsime giedoti "Aleliuja!"

Marija, Žolinių išvakarėse Tu šypsojaisi Mamytei iš tolo, rugpjūčio 25 dieną aplankei kaip Kankinių Karalienė ir pasakei, kad greitai mudvi pakeisi. Dabar artėja Tavo ir mūsų Mamytės Vardo Diena. Ar Mamytė šią šventę švęs Danguje – nuo Tavęs, o Motina, priklauso. Tu žinai Dievo Valią ir ją įvykdysi laiku. Mums belieka viltingai laukti valandos, kai

Mamytę paimsi į Viešpaties džiaugsmą. Atsimink mus, geroji Motina! Marija, ateik ir nuvesk Mamytę pas Tėvą, nes aš galiu eiti tik ligi slenksčio. Manoji valanda dar neatėjo, o Mamytės visai arti...

19 val. Mamyte, Tavo kraujospūdis jau mažėja, kvėpavimas dažnėja, pulsas siūlinis. Tai ženklai, rodantys artėjančią Paschą. Tuojau Tu būsi kitoje būties esimo sferoje. Tu nė kiek nesigailėsi palikusi žemę ir panorėsi grįžti tik tada, kai reikės susijungti su savo kūnu, bet jau perkeistu, sudievintu. "Kas valgo mano Kūną ir geria mano Kraują, bus gyvas per amžius ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną".

Jėzau, ačiū, kad maitinai Savimi mūsų Mamytę! Jėzau, ačiū už Tave kaip Gyvenimo Duoną, kurios dėka mūsų Mamytė bus gyva per amžius!

Tu dalinaisi su mumis karčiąja dalia. Tu matei Mamytės kančią ir žaizdas, girdėjai jos dejones ir surinkai į savo Širdį jos maldas, priėmei visišką atsidavimą Tėvo Valiai. Tu matei ne kartą ašaras mano akyse, kai kreipdavau į Tave maldaujantį pasigailėjimo žvilgsnį. Girdėjai ir kūdikio priekaištus. Bet tai buvo ne prieštaravimas, o maldavimas. Tai buvo mano skundo gelmių šauksmas į Tavo gailestingąją Meilę.

Nors ir dabar man nesuvokiama šios didelės kančios prasmė, bet man ir nereikia žinoti, nes žinai Tu. Tavo Valia – Meilė! Lietuvai buvo reikalinga šita atperkamoji kančia, nes Ji labiau žaizdota nei Mamytės kūnas...

O dabar? Dabar iš naujo dovanoju Tau, gerasis Tėve, mūsų Mamytės gyvybę. Priimk Ją kaip absoliutaus neturto šauksmą, maldaujantį Tavo Pilnatvės. Pripildyk Mamytės gyvybę savosios Gyvybės, ir Ji kaip kūdikis per amžius krykštaus Tavo Namuose. Atverk amžinuosius Vartus ir įsileisk dar vieną Mariją, panašią į Tavo Sūnaus Motiną. Abba! Abba! Abba!..

Rugsėjo 11 d.

Mamytė jau nebeturi ryšio su mumis – prieblėso sąmonė. Temperatūra 39°, kvėpavimas labai dažnas, kraujospūdis 60/30 mmHg. Kūne vyksta audinių griuvimas... Pasiliko nuoga kryžiaus realybė. Čia nėra džiaugsmo – jis laikinai išėjo, bet užtat ateina Mirtis su visa savo palyda: skausmu, visišku kūno nusilpimu, gyvybinių funkcijų gesimu. Taip skaudu matyti šią agoniją, ir nieko negalėti padėti! "Kai Golgotoje stovėjo

Jėzaus miela Motina, mirštantį liūdna stebėjo savo Sūnų mylimą..." Panaši dalia man ir mums visiems. Mes galime liūdnai stebėti, mylėti ir kentėti... Ir aš, rodos, jau mirštu – man taip bloga, silpna, tarpais sutrinka pusiausvyra...

Marija, būk su mumis! Šiandien Tavo Vardo Dienos išvakarės.

Ar švęsit jas abi danguje? O Geroji, priglausk prie širdies mūsų Kankinę – ji už mus atkentėjo! Ji dega vidinėje ugnyje. Toks išsekęs, sunykęs organizmas, o sugeba temperatūrą pakelti iki 39 laipsnių! Kas tai? Tai Meilės ir Aukos ugnis, naikinanti savo auką. Tuojau Ji sudegs. Tada iš šių būties pelenų pakils į Dangų laisva sudievinta dvasia.

Kokia būtų tamsi kančia, jei jos nenušviestų Amžinybės šviesa! Ir dabar šioje kryžiaus realybėje apgaubia tikėjimo tamsa, bet šioje tamsoje ryškėja amžinasis Tėvo planas – per kryžių į Prisikėlimą. Tebūnie Jo Valia!

11 val. Mamytė be sąmonės. Kvėpavimas dažnėja, jaučiamas keistas Mirties kvapas...

Mamyte, mylima Kankine, Tu jau viršūnėje – beliko Perėjimas. Ir man darosi bloga – einu prigult ant šalia esančios lovelės: iš ten būsiu su Tavimi, melsiuosi, budėsiu. Jau nebeišsėdžiu ant kėdutės ties Tavimi, rodos, tuojau nualpsiu... Nejaugi Mirties laukas toks stiprus? !

11.30 val. Ne, nenubūnu toliau nuo Tavęs, vėl atėjau ir stebiu Tavo agoniją, tiksliau – joje dalyvauju. Kvėpavimas dažnėja ir silpnėja, veidelis įgauna vaško spalvą. Mobilizuojamos paskutinės jėgos. Kūnas nenori atiduoti Gyvybės, o ji veržiasi Namo. Amžinasis Tėvas jau kviečia...

Uždegu žvakę. Abi su Petrute meldžiamės.

Tu plačiai praveri akis ir žiūri į tolį. Paskui žvilgsnį nukreipi į mus. Nurieda paskutinės ašaros – ir TU IŠEINI PAS TĖVĄ.

Įvyko! Taip, įvyko didysis būties Virsmas – Tu jau ne žemės gyventoja. Tai buvo 12 valandą.

Rugsėjo 12 d., Marijos Vardo Diena

Sveika, Marija! Sveika ir Tu, brangioji Mamyte! Turim viltį, kad Tu, mūsų Mamyte, Danguje.

Ačiū Tau, dangiškoji Motina, kad Jai ištarei: "Sveika, – Marija!" – ir ištiesei savo mylinčias rankas. Taip dažnai Tave maldavau išvaduoti Mamytę ir nuvesti į dangų! Atrodė, kad

jau Tu negirdi... Tu girdėjai ir išklausei pačiu tinkamiausiu laiku. Tu atėjai Jos pasiimti Savo ir Jos vardo dienos išvakarėse. Šiandien Ji Tėvo namuose. Juk taip?

Šiandien mes su Stasiuku buvom Simne, radom Jos kūno poilsiui vietelę kapuose. Ji visą laiką bus veidu atsigręžusi į bažnyčios didįjį altorių, iš kairės pusės tekės saulė ir raibuliuos Simno ežero bangos. Dešinėje, kiek į priekį, bus pasilikę namai, kuriuose mes visi išvydom pasaulį, tiesiai į dešinę – Giluičio ežeras.

Mamyt, kaip gera būti šalia Tavo kūno šventovės, nes Tavo dvasia gaubia mus visus, susirinkusius į Tavo šermenis. Čia tvyro nuostabi palaiminga aura.

Vakare prieš šv. Mišias sužinojau, kad vakar tarp 11.30 val. ir 12.30 val. kalėjimo koplyčioje buvo aukojama šv. Mišių auka už Tave, Mamyte.

Kaip nuostabu! Pasaulio atstumtieji, paniekintieji prašė kunigą Vidmantą, kad šv.Mišios būtų aukojamos už Tave, miela Mamyte. Juk tai Tavo įsūnytieji vaikai. Jie pirmieji įjungė Tavo iškeliaujančią dvasią į šv.Mišių auką. Tu tuo laiku merdėjai. Gal todėl mirdama savo žvilgsnį pasukai į kalėjimo pusę... Tau buvo jų gaila. Dangaus Tėvas tikrai priėmė jų nusižeminusių širdžių maldą ir siuntė Tau savo Angelus, kad parvestų į Tėvo Namus.

Dabar vakaras. Teze jaunimas džiaugsmingai gieda "Aleliuja", ir tai yra tiesa. Tau, Mamyt, tikrai skamba Aleliuja! Kokie teisingi Šventojo Rašto žodžiai: "Viešpaties akyse didžiai brangūs mirštantys Jo teisieji".

Rugsėjo 13 d.

Kur Tu, Mamyte? Ar matai mus? Šiuo metu keturi Tavo vaikaičiai kasa šventoje žemėje duobę, kuri, kaip kviečių grūdą, priims Tavo kūną, kad jis keltųsi visuotinio prisikėlimo dieną.

Mes iš visų pusių esame apgaubti gerumo, rūpestingumo, meilės.

Mamyt, prasideda Tavo triumfas! Tavo gyvenimas panašus į Marijos. Ar kas, Jai gyvenant, suprato glūdinčią Joje didybę ir šventumą? Tik po Mirties ir Paėmimo į Dangų ėmė sklisti Jos nuostabioji šviesa.

Mamyt, mes irgi tavęs gerai nepažinom ir nesuvokėm visos

tavo didybės bei šventumo, nes jis buvo pridengtas nusižeminimo, paprastumo. Tu ir pati nesuvokei Tavyje glūdinčių didžių Dievo dovanų. Tavo liga, ilgas merdėjimas nupūtė kasdienybės dulkes ir Tavyje nušvito Dievo Šviesa.

Rytoj Kryžiaus Išaukštinimo šventė. Tai ir Tavo kryžiaus bei kančios išaukštinimo šventė. Tai himnas Meilei, gimstančiai kančioje.

Ką norėčiau šios šventės išvakarėse pasakyti? Ak, aš nieko nenoriu kalbėti, bet tik tyliai, su didele meile ištiesti rankas į kryžių, jį apkabinti ir visu gyvenimu tarti: "Taip, Tėve!"

Taip! Aš priimu visas kančias ir džiaugsmus, esančius kryžiuje, visą savo Mirties virsmą su jį lydinčiu Gimimo skausmu, bejėgiškumu, visišku skurdu, tamsa, spindinčia labiau nei šviesa. Nužeminta širdimi maldauju: konsekruok manąją Mirtį, sujunk ją su Savąja ant kryžiaus! Tebūnie tai paskutinis Meilės akordas žemėje ir pirmutinis džiaugsmingas nuostabos šūksnis Amžinybėje.

Spalis

Mamytei mirus, praėjo vos šešiolika dienų – ir mirė mūsų Tėtis. Skausmo debesis apgaubė mūsų gyvenimą. Tai buvo audros su šaknimis išrautas ąžuolas, gulintis dar su žaliomis šakomis, bet neturintis jokio ryšio su žeme.

Jis mirė iš ilgesio ir meilės, nes liga nebuvo mirtina. Reanimacijos skyriuje pabuvo tik vieną parą. Jis gulėjo ramus, miegojo, miegojo, kol užmigo amžiams...

Vieną savaitę prieš mirtį jo elgsena buvo panaši į pašauto liūto: jis blaškėsi, nerado sau vietos, kol pateko į stiprią smegenų komą. Šioje būsenoje ir įvyko jo perėjimas į Anapusinę tikrovę.

Mus visus pervėrė skausmas. Su mamytės Mirtimi buvom susitaikę. Jos mirtis buvo išvadavimas iš absoliutaus bejėgiškumo. O Tėtės mirtis tokia netikėta! Nors Mamytė merdėdama ir sakė, kad greit pasiims į Amžinybę ir Tėtį, bet mes nemanėm, kad tai bus taip netikėtai.

Vėl šermenys. Tėtės veidas buvo ramus, giedras, su vos pastebima šypsena. Jam gera! Jis atliko gyvenimo užduotį. Jo prašymą išpildėm – aprengtas kariškais rūbais. Tai tikras karys, stojęs nuoga krūtine prieš blogį, klastą.

Jis mylėjo Bažnyčią ir gynė tikėjimo laisvę, neleido mums

užsisakyti bedieviškos spaudos, kad ji neterštų namų šventovės. Jis išaukštino kryžių savo gyvenimu ir drąsiai jį gynė.

Kai atėjo piktų jėgų pasiuntinys ir tarė: "Žemaiti, iškask kuo skubiau kryžių, nes, jei to nepadarysi, jis bus susprogdintas", Tėtis atsakė: "Kai grįši pas tuos, kurie tave siuntė su šiuo pranešimu, pasakyk: kai ateisit sprogdinti kryžiaus, prie jo stovės Žemaitis su žmona ir visais vaikais, kad kartu susprogdintumėt".

Tokia Tėčio drąsa ir ištikimybė mums visiems įspaudė meilę kryžiui, stiprino tikėjimą.

Jis, kaip karys, atsisuko prieš alkoholio srautą ir išliko abstinentas iki mirties. O juk tokiam auksinių rankų meistrui buvo aibė gundančių aplinkybių. Jis, kaip karys, kovojo už dorą, tyrumą. Gal kai kur net persistengė, bet tai buvo tik norint gero.

Kiekvieną darbą jis pašventindavo gerąja intencija, o visuose atliktuose darbuose išrėžtos dvi raidės: "D.G." (Dievo garbei).

Tai poetiškos sielos, be galo jautrus, giliai mąstantis Žmogus, pranokęs savo prigimtį, gal todėl kai kam – net ir mums, vaikams – jis buvo ne visuomet suprantamas. Bet tai Žmogus, kuris visu savo gyvenimu liudijo Tiesą, meilę ir Gyvenimą.

Ačiū tau, Tėti, kad tu toks buvai! Ačiū tau už amžinąsias Vertybes! Džiaukis! Visi tavo vaikai išliko tikintys ir žmones mylintys.

Tačiau... Tėti, kodėl taip blaškeis ir kentėjai po Mamytės mirties, lyg širdis būtų perplėšta pusiau? Ar iš tikrųjų vyras ir žmona tampa vienis, kad net Mirtyje jie vieningi?

Kokia paslaptis vyro ir žmonos meilė! Kas įmins jos mįslę, perpras didžiąją paslaptį?! Vadinasi, šitas ryšys daug stipresnis už kraujo ryšį. Jei taip, tai žmogus – kaip vyras ir moteris – gyvybės pilnatvė. Koks nuostabus šitas ryšys! Jis pats gražiausias žemėje. Du žmonės, pamilę vienas kitą, į buvimą pašaukia vaikus.

Štai jie prie Tėvo karsto... Žvakių liepsnelių spragsinti ramybė. Žiedų vainikas. Šermeninės giesmės. Rimtis, tyla, šventumas. Visur pilna Tėčio dvasios. Ji, kaip eteris, pasklido visuose namuose ir mūsų širdyse. Mes visi jaučiame žodžiais

neišreiškiamą didelį skausmą ir paslaptingą džiaugsmą.

Kiekvienas mes turime už ką jį atsiprašyti, turime ko paprašyti, atsidėdami jo tėviškam palaiminimui...

Nežinau, ką išgyveno kiti vaikai, kai verkė, padėję galvas ant jo krūtinės. Bet kiekvienas pajuto jo meilę ir atleidimą, ir kiekvienas jam taip pat atleido žmogiškus trūkumus, nesusipratimus.

... Tėviškės bažnyčia. Čia mes visi pakrikštyti. Čia ėjom pirmosios išpažinties ir Komunijos. Čia bėrėm gėles po Išganytojo kojomis. Čia Jėzus matė Tėvelių skausmo ir džiaugsmo tėkmę. Čia pagaliau pakilo ant paaukštinimo kviečių grūdas, kad kristų žemėn ir atneštų gausius vaisius Prisikėlime.

* * *

Mamytės ilgalaikė agonija mus dar labiau suvienijo, o netekus jų abiejų – pasijutome visiškai pripildyti jų dvasios.

Tai tiesa, ką rašiau apie kančią ir Mirtį. Per kančią mes einame į Prisikėlimo džiaugsmą, per Mirtį – grįžtame į Tėvo Namus.

Dabar aš ligoninėje. Reikia atgauti psichofizinių jėgų pusiausvyrą, o tada vėl grįšiu į skausmo pasaulį. Grįšiu iš Anapus, nes tikrai merdėjau su Mamyte; perėjimą išgyvenau prie mirusio Tėčio krūtinės.

Aš grįšiu žemėn meilės pilna širdimi ir visu gyvenimu bylosiu, koks laimingas žmogus, kurį prakalbina Dievas ne vien džiaugsmu ir meile, bet ir kančia bei Mirtimi. Kančios ir Mirties paslaptyje ryškiausiai nušvinta tiesa: DIEVAS YRA MEILĖ! Kančios ir Mirties paslaptyje žmogaus būtis nuskaidrėja ir tada pajėgia pamatyti Dievą.

Koks vaikiškas patiklumas, kai apaštalas Pilypas prašė: "Prodyk mums Tėvą, ir mums bus gana". Ko gana? Laimės! Tėvo veido spindesy – mūsų laimė! Mylintis visada žvelgia į mylimo žmogaus veidą. Kodėl? Veide yra atsakas. Jame sutelkta Meilės gausa, švytėjimas, palaima...

Iš visos širdies dėkoju Tau, Tėve, už mylimų Tėvelių kančią ir Mirtį, už skausmą, kuris mus nuskaidrino, suvienijo ir pakėlė į amžinojo Esimo sferą, kurioje kančia skamba džiaugsmu, o Mirtis tampa amžina Gyvybe – Prisikėlimu.

Kaip bus gera Ten – Namuose pas Tėvą – susirinkti visiems

ir per amžius dėkoti už Jo nuostabųjį planą – duoti žmogui Šeimą, kurioje jis subręstų amžinajai Vizijai, kurioje jis išmoktų būti kūrėju, kurioje jis išsiugdytų didžiąją galią – mylėti!

TURINYS

Autorės žodis ... 3
Būk ja! (A. Žilinskas) ... 4
Testamentas (Kun. A. Papučka) ... 9
Internatūros laikotarpis ... 11
1977 metai ... 11
1978 metai ... 20
Reanimacijos – anesteziologijos skyrius ... 26
1979 metai ... 26
Pirmoji mirtis ... 27
Auksutė ... 27
Kodėl jos akys buvo klaikios? ... 28
Klinikinė mirtis ... 30
Prie mirtštančios užmirštos motinos ... 31
Loreta ... 32
Monikutė ... 33
Profesoriaus motinos mirtis ... 33
Kantrusis ligonis ... 37
Klaiki mirtis ... 38
1980 metai ... 40
Šypsena ... 46
Reanimacijos skyriaus kasdienybė ... 51
1981 metai ... 51
Kitą dieną ... 53
Gimė pasauliui žmogus ... 56
Būna ir taip ... 59
Kova ... 59
Džiaugsmas ... 65
Sunkios valandos ... 65
Kapinės ... 71
Jis mirė ... 72
Kačiukas ... 72
Tik valandėlė ... 73
Narkozė ... 75
1982 metai ... 77
Perverta širdis ... 77
1983 metai ... 80
Velykos! ... 81
Gintukas ... 86
Alkoholio aukos ... 88

Kitos nelaimės ... 89
Du draugai ... 89
Kaip sunku uždusti ... 90
Kodėl, Viešpatie, neužėjai pas šį ligonį ... 92
1984 metai ... 92
Pirmoji metų naktis ... 92
Neatbudo ... 94
Tėvelis jau nebegrįš... ... 96
Rytoj mano sesutei Irutei operuos širdį ... 97
Antroji Velykų diena ... 99
Nesuprastas skausmas ... 100
Motinos diena ... 102
Krymo pasaka ... 111
Šiurpi realybė ... 118
1985 metai ... 125
Iš laiško draugei gydytojai ... 131
Atostogos prie Baltijos ... 141
1986 metai ... 168
Laidotuvės ... 174
Dievo tarno Jurgio Matulaičio gimimo dangui minėjimas Marijampolėje ... 175
Valandos svarba ... 181
Vėl reanimacijoje ... 188
1987 metai ... 192
Vidas ... 195
Jinai... Kas gi ji? ... 213
Varguolio dienos ... 213
"Jūs geriau žinot, ko man reikia. Aš neprieštarauju" ... 217
1988 metai ... 227
Kauno autobusų stotyje ... 227
Medikų diena ... 239
Trumpa praėjusių metų apžvalga ... 250
1989 metai ... 250
Brangusis Broli ... 257
1990 metai ... 260
1991 metai ... 274
1992 metai ... 288
1993 metai ... 315
Mamytės liga, agonija ir mirtis ... 322

Ir šviesa, ir tiesa!

JAUNIMO BIBLIOTEKA

Saleziečių vedamas pedagoginės literatūros rinkinys

JAUNIMO BIBLIOTEKOS numatyti šie skyriai:

1 - JAUNYSTĖS AKIRAČIAI: pedagoginio religinio turinio skaitiniai,
2 - GILĖ IR AŽUOLAS: garsių asmenybių bei kilniadvasių jaunuolių biografijos,
3 - IR EISIM LIETUVOS KELIU: lietuvių klasikai ir dabartiniai rašytojai jaunimui,
4 - HORIZONTAI: pasaulinės literatūros klasikai jaunimui,
5 - GRIGO RATAI: pedagoginiai romanai, apysakos, avantiūros,
6 - KIŠKIO LŪPOS: mažųjų pasaulis,
7 - MOKSLO VADOVĖLIAI
8 - TEATRAS
9 - MUZIKA

JAUNIMO BIBLIOTEKOS leidiniai Lietuvoje:

DON BOSKO 1. Jaunystė - 2. Bičiulystė - 3. Apaštalavimas
MIKAS MAGONĖ (Mažasis Karmaniolos generolas)
DIDYSIS REISAS (Paauglio brendimo vadovėlis)
DOMININKAS SAVIJUS

Ruošiama spaudai:

Petrukas iš Darbėnų
Lietuva - Marijos Žemė
Aukštyn širdis!

Saleziečiai
Jurgiškių g. 4, 4580 Alytus

Redaktorė Lina Sidarienė
Viršelio dailininkė Valerija Dauginienė
Birutė Žemaitytė
PALYDĖSIU Į TĖVO NAMUS

SL 1441. 1994 11 28. 23 sp. l. Tiražas 5000 egz.
Užsakymo Nr. 3599. Leidinio Nr. 5. Autorės užsakymu išleido
DON BOSKO Saleziečių leidykla, Jurgiškių g. 4, 4580 Alytus.
Spausdino AB "Alytaus spaustuvė" Seirijų g. 17, 4580 Alytus.
Kaina sutartinė.

...Skaitydami šį alytiškės gydytojos reanimatologės Birutės Žemaitytės dienoraštį, išeisime Meilės mokyklą. Suvoksime, kad ne imant, o atiduodant save kitiems suteikiama ir patiriama meilė. Išmoksime mylėti žmogų ir patirti laimę dalijant save. Nuo kančios niekur nepabėgsi: ji mūsų gyvenimo palydovė. Jei bodėsiesi ja, tapsi pagiežingas ir piktas. O kas gi tokį mylės?.. Belieka kančią prisiimti su... meile. Kam? Dievui! Tik Jam, kuris įprasmina visas mūsų dienas: džiaugsmo ir kančios. Bet tai prieinama tik tikintiesiems.

Laimingi sulaukę šio džiaugsmo bent žemiškojo kelio pabaigoje, bet kur kas laimingesni jį nešęsi per visą gyvenimą savo širdyse: jiems lengviau kentėti, jie moka labiau mylėti ir kitus ta meile apdovanoti. Pabūkime šioje meilės mokykloje...

Algimantas Žilinskas

ISBN 9986-463-16-5